

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: Οικονομική και Τουριστική Ανάπτυξη της
Κεντρικής Μακεδονίας**

Εισηγητής: Αναστάσιος Παναγόπουλος

Σπουδάστριες : Ετιαρίδου Κλάυδια
Κανέλη Κων/να
Κασιμάτη Βασιλική

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΟΓΗΣ	2704
----------------------	------

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: Οικονομική και Τουριστική Ανάπτυξη της
Κεντρικής Μακεδονίας**

Εισηγητής: Αναστάσιος Παναγόπουλος

Σπουδάστριες : Ετιαρίδου Κλάυδια
Κανέλη Κων/να
Κασιμάτη Βασιλική

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Ο τουρισμός σαν οικονομικό φαινόμενο
- Χάραξη και εφαρμογή τουριστικής πολιτικής
- Θετικές επιδράσεις στον τουρισμό

ΜΕΡΟΣ Α

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- Γεωγραφική ταυτότητα
- Κλίμα
- Ιστορία
- Γεωτουριστικές διαδρομές Κ. Μακεδονίας
- Εθνικοί δρυμοί
- Δάση με αισθητικό ενδιαφέρον και υδοβιώτοποι στην περιφέρεια της Κ. Μακεδονίας
- Ο τουρισμός στην Β. Ελλάδα

ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ

- Ιστορική αναδρομή
- Ιστορικοί τόποι – ιστορικά γεγονότα
- Δημογραφικά χαρακτηριστικά νομού Κιλκίς
- Αξιοθέατα και άλλα του νομού Κιλκίς
- Αρχαιολογικοί χώροι του νομού Κιλκίς
- Μορφές τουρισμού
- Συγκοινωνίες
- Διαμονή
- Εκδηλώσεις

ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

- Ιστορική αναδρομή
- Φυσική Γεωγραφία
- Δημογραφικά χαρακτηριστικά
- Αξιοθέατα αρχαιολογικοί χώροι
- Άλλες δραστηριότητες
- Τοπικές εκδηλώσεις

ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

- Γνωριμία με το νομό
- Ιστορικά στοιχεία
- Πολιτισμός
- Συγκοινωνίες
- Διαμονή ψυχαγωγία
- Αγορά διασκέδαση
- Αξιοθέατα

ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

- Ιστορία

- Αρχαιολογικοί χώροι
- Μνημεία
- Λοιποί αρχαιολογικοί χώροι
- Άλλες αξιόλογες περιοχές του νομού Σερρών
- Συγκοινωνίες
- Διαμονή ψυχαγωγία

NOMOS ΠΕΛΛΑΣ

- Φυσική γεωγραφία
- Κλίμα
- Συγκοινωνίες
- Οικονομία
- Τουρισμός
- Τουριστικές περιοχές του νομού δυνατότητες ξενοδοχειακών μονάδων παροχές
- Πλεονεκτήματα για προβολή του νομού εναλλακτικές μορφές τουρισμού
- Σχέδια και έργα που έχουν δημιουργηθεί κατασκευάζονται και προβλέπεται να δημιουργηθούν
- Σημασία προστασίας του περιβάλλοντος
- Μειονεκτήματα προβλήματα
- Συγκοινωνίες
- Διαμονή
- Ψυχαγωγία

NOMOS ΘΕΣ/ΚΗΣ

- Η ιστορία της Θεσ/κής
- Περίπατος στο παρελθόν
- Τα μουσεία της Θεσ/κης
- Πολιτιστική ζωή
- Οικονομικό κέντρο των Βαλκανίων – Αγροτικό και επενδυτικό ενδιαφερόντων
- Συγκοινωνίες
- Διαμονή - Διασκέδαση

NOMOS ΗΜΑΘΙΑΣ

- Ιστορία
- Αρχαιολογικοί χώροι
- Συγκοινωνία
- Διαμονή

- Δημογραφικά στοιχεία
Μεταβολές '81-'91

ΜΕΡΟΣ Β΄

- Οικονομική ανάπτυξη
- Γενικά
- Η Κ. Μακεδονία σέρνει το άρμα της ανάπτυξης
- Μικρή αναφορά στο Γ'ΚΠΒ
- Ρόλος της Ε.Ε.- Ένταξη στην ΟΝΕ
- Πρωτογενής Δευτερογενής οικονομία

- Στατιστικά στοιχεία
- ΜΕΡΟΣ Γ΄**
- Προβληματικότητα – Εμπόδια Ανάπτυξης
 - Η έλλειψη υποδομής ταλανίζει την Κ.Μ.
 - Ο ανταγωνισμός Βορρά Νότου τροχοπέδη ανάπτυξης
 - Η κρίση στην πρώην Γιουγκοσλαβία
 - Η συμφωνία Σένγκεν πλήγμα στον Ελλ. Τουρισμό
 - Παράρτημα
 - Η κατάσταση μετά τον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας
 - Θετικές εκτιμήσεις για το 1999
 - Το χρονικό μιας κρίσης που ξεπεράστηκε
 - **Η ΑΜΕΣΗ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΟΤ**
 - Μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης
 - **ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**
 - **ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡ. ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1999**

ΜΕΡΟΣ Δ΄

- Προοπτικές Ανάπτυξης
- Τουριστική Προβολή
 - Οι νέες Βάσεις
 - Λύσεις - Προτάσεις

- **ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ**
- Στόχοι και βασική στρατηγική marketing
- **Η ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ**
- **ΝΕΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ**
- Οι προβλεπόμενες ρυθμίσεις για τον τουρ. Τομέα
- Υπαγόμενες επιχειρηματικές δραστηριότητες ενισχυόμενες δαπάνες
- Παράρτημα
- Οδηγός τουριστικών επενδύσεων – αναπτυξιακός νόμος 2601/98
- Εναλλακτικές μορφές τουρισμού
- Στήριξη τοπικής οικονομίας
- Η ένταξη της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή ένωση
- Τάσεις – προοπτικές
- **Γ΄ΚΠΣ**
 - Τί σημαίνει ΚΠΣ
 - Κύρια έργα
 - Επιπτώσεις

ΜΕΡΟΣ Ε΄

- Περιβάλλον
- Προτάσεις

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄

- Προτάσεις
- Η αμβλυνση της εποχικότητας

- Η ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της περιφέρειας με στόχο την προσέλκυση ποιοτικότερου τουριστικού πλήθους
- Άλλες προτάσεις

ΕΠΙΛΟΓΟΣ
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- **Ο τουρισμός σαν οικονομικό φαινόμενο.**
- **Χάραξη και εφαρμογή τουριστικής πολιτικής.**
- **Θετικές επιδράσεις στον τουρισμό.**

Ως τουρισμός ορίζεται εκείνο το φαινόμενο της διακίνησης του τουρίστα-καταναλωτή από τον τόπο μόνιμης διαμονής του σε έναν άλλο τόπο προσωρινής διαμονής με σκοπό την ψυχαγωγία και την κάλυψη ψυχικών αναγκών και σε καμία περίπτωση με σκοπό το κέρδος.

Ο τουριστικός τόπος έχει ρητοί μια τοποθεσία που έχει συγκεντρωμένες τουριστικές πρώτες ύλες που δεν μπορούν να μεταφερθούν αλλού και να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή του τουριστικού προϊόντος, όπως συμβαίνει με άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες. Στην περίπτωση αυτή, πρώτες ύλες είναι κατά κύριο λόγο τα φυσικά και πολιτιστικά στοιχεία που συνδέονται στενά με τον τουριστικό τόπο και ειδικότερα με τα θέλητρά του.

Πρωταρχικό ρόλο στην επιλογή ενός τόπου για τουριστική ανάπτυξη παίζουν τα φυσικά και πολιτιστικά στοιχεία που διαθέτει.

Παράλληλα όμως με τα ευνοϊκά φυσικά και κλιματολογικά δεδομένα ενός υπό κρίση τουριστικού τόπου, σημαντικό ρόλο στην διαδικασία επιλογής του παίζουν και τα πολιτιστικά στοιχεία, με την ευρύτερη έννοια του όρου, που μπορεί να είναι συμπληρωματικά των πρώτων ή να λειτουργήσουν αυτοδύναμα.

Είναι αυτονόητο πως για να στηριχθούν οι τουριστικές δραστηριότητες πρέπει να συντρέχουν κάποιες βασικές προϋποθέσεις, όπως η ύπαρξη έργων τουριστικής υποδομής, αλλά και οι αποστάσεις μεταξύ του τόπου διαμονής του τουρίστα και του τουριστικού τόπου να είναι προσπελάσιμες, έτσι ώστε το κόστος του ταξιδιού να είναι προσιτό στον μέσο τουρίστα-καταναλωτή. Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι ο τουριστικός τόπος με τα θέλητρά του αποτελεί χωρίς αμφιβολία έναν ιδιαίτερα σημαντικό παραγωγικό συντελεστή του τουριστικού προϊόντος, είναι όμως απαραίτητο τα κριτήρια επιλογής να είναι ορθολογικά ώστε να αποφευχθεί η δημιουργία προβληματικών τουριστικών τόπων και

συνεπώς τις οικονομικές επιπτώσεις στην τουριστική οικονομία σε τοπικό, περιφεριακό και εθνικό επίπεδο.

Η οικονομική σημασία του τουρισμού στην σύγχρονη εποχή έχει γενικά αναγνωριστεί σε όλα τα κράτη, ακόμα και σε εκείνα που για οποιουδήποτε λόγους δεν έχουν κατορθώσει ακόμα να σπάσουν το φράγμα της υπανάπτυξης.

Οι διαστάσεις που πήρε το τουριστικό φαινόμενο μεταπολεμικά και κυρίως η συνειδητοποίηση των ευεργετικών επιπτώσεών του στις οικονομίες, οδήγησε πολλά κράτη στη λύση μέτρων για την ανάπτυξη ή μεγένθυση του τουρισμού σαν ιδιαίτερου κλάδου οικονομικής δραστηριότητας αφού συμβάλλει αποφασιστικά στην τουριστική οικονομία.

Η οικονομική ανάπτυξη προκαλείται από μια αύξηση στην ποσότητα ή στην ποιότητα των παραγωγικών συντελεστών. Η ανάπτυξη του τουρισμού στην περιφέρεια προκαλεί αύξηση και στους τρεις συντελεστές παραγωγής (πρώτες ύλες, κεφάλαιο και εργασία). Όσον αφορά τις πρώτες ύλες, ο τουρισμός εκμεταλλεύεται οικονομικά τον τουριστικό πλούτο, τα αξιοθέατα, τις φυσικές καλλονές και την παράδοση της περιφέρειας, τα οποία ήταν αναξιοποίητα στο παρελθόν. Κάτι τέτοιο σημαίνει μετακίνηση της οικονομίας της περιοχής πιο κοντά στα όρια της καμπύλης των παραγωγικών δυνατοτήτων της.

Παράλληλα, αυξάνεται η αποταμίευση και η δυνατότητα επενδύσεων καθώς δημιουργείται επιλέον κεφάλαιο μέσω των συναλλαγματικών εισροών που επιφέρει ο τουρίστας και την αύξηση του εισοδήματός του. Συγχρόνως, η επαφή με άλλους πολιτισμούς είναι ένας τρόπος ανταλλαγής ιδεών και τεχνολογίας.

Τέλος, όσον αφορά στην εργασία προκαλείται σημαντική αύξηση ποσοτικά αλλά και ποιοτικά. Ποσοτικά αφού απασχολούνται κατηγορίες εργατικού δυναμικού που αντιμετωπίζουν προβλήματα ανεργίας, όπως είναι οι γυναίκες και οι νέοι και ποιοτικά καθώς προσφέρει ένα άριστο εργασιακό περιβάλλον που απευθύνεται γνώσεις και δεξιότητες.

Είναι ολοφάνερο λοιπόν, ότι ο τουρισμός βοηθά στην οικονομική ανάπτυξη μιας περιοχής. Σύμφωνα με υπολογισμούς

στατιστικών, η δραστηριότητα του τουρισμού έχει σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις αφού:

- προκαλεί αξιόλογες οικονομικές εισροές,
- αποφέρει συναλλαγματικά έσοδα,
- διεγείρει την επενδυτική δραστηριότητα,
- προσφέρει ευκαιρίες πλήρους και μερικής απασχόλησης ,
- δημιουργεί κύρια και συμπληρωματικά έσοδα για τους πληθυσμούς,
- ασκεί πολιτιστικές επιδράσεις στην οικονομία,
- παίζει καθοριστικό ρόλο στην εξισορρόπηση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών,
- συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη ή μεγένθυση.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ.

Τα ιδιαίτερα μορφολογικά, κλιματολογικά και πολιτιστικά στοιχεία που διαθέτει η Ελλάδα προσελκύουν μεγάλο αριθμό τουριστών, με αποτέλεσμα ο τουρισμός να αποτελεί ιδιαίτερα δυναμικό παράγοντα ανάπτυξης της οικονομίας και να κατέχει σημαντική θέση στον τριτογενή τομέα. Ο τελευταίος, λόγω της σημαντικής συμβολής του τουρισμού, έχει το μεγαλύτερο μερίδιο στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν τις τελευταίες δύο δεκαετίες.

Ο εξωστρεφής κυρίως προσανατολισμός της ελληνικής τουριστικής βιομηχανίας, της παρέδωσε ένα βαθμό ανεξαρτησίας από τις εσωτερικές οικονομικές εξελίξεις, χωρίς βέβαια να επιφέρει και την πλήρη αποσύνδεσή της, αφού η γενικότερη οικονομική πολιτική αποτελεί μια από τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξή της.

Η περαιτέρω δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού θα λειτουργήσει ευεργετικά για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, μέσω της ευνοϊκής εξέλιξης του ισοζυγίου εξωτερικών πληρωμών, αλλά και των ασκούμενων ευρύτερων εισοδηματικών επιδράσεων. Είναι γνωστό ότι ο τουρισμός δημιουργεί μεγαλύτερη ζήτηση για υπηρεσίες, παρά για αγαθά, σε αντίθεση με την βιομηχανία, η οποία δένει πιο αποτελεσματικά και οργανικά με την υπόλοιπη οικονομία. Η δαπάνη όμως ενός μεγάλου αριθμού τουριστών, όπως είναι αυτό που επισκέπτεται την Ελλάδα (περίπου 10 εκ.), ασκεί ενισχυτική επίδραση πάνω σε ορισμένους άλλους

οικονομικούς κλάδους, κυρίως της βιομηχανίας και της χειροτεχνίας, που ο ρόλος τους είναι σημαντικός για το επίπεδο της απασχόλησης και του εισοδήματος της ελληνικής οικονομίας.

ΧΑΡΑΞΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.

Για την ορθολογική χάραξη και αποτελεσματική εφαρμογή της τουριστικής πολιτικής από την πολιτική εξουσία σε μια συγκεκριμένη περίπτωση σε ορισμένο τόπο και χρόνο, είναι προηγούμενα απαραίτητο να αναλυθεί, εξηγηθεί και προβλεφθεί στο μέτρο πάντα του εφικτού, η εξέλιξη του σχετικού οικονομικού φαινομένου στον τουρισμό.

Η τουριστική οικονομία, ξεκινώντας από την διαπίστωση ότι η παραγωγή τουριστικών προϊόντων, μπορεί να ικανοποιήσει τις τουριστικές ανάγκες ή επιθυμίες των ανθρώπων, ερευνά και μελετά σε βάθος τις οικονομικές σχέσεις που δημιουργούνται και αναπτύσσονται τόσο κατά την παραγωγή όσο και κατά την κατανάλωση σε ορισμένο τόπο και χρόνο.

Η γνώση της λειτουργικής σχέσεις των οικονομικών φαινομένων στον τουρισμό, που προσδιορίζεται από την θεωρητική τουριστική οικονομία, αποτελεί βασικό οδηγό για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που εκλέγει και χρησιμοποιεί η πολιτική εξουσία για να επιτύχει ορισμένους επιθυμητούς στόχους ή για να αποτρέψει ανεπιθύμητες εξελίξεις στην τουριστική οικονομία.

Ο κρατικός παρεμβατισμός στον κλάδο της τουριστικής οικονομίας βασίζεται στην αναγνώριση ενός συστήματος αξιών των καταναλωτών ή χρηστών τουριστικών αγαθών και υπηρεσιών, δηλαδή των τουριστών και στην έννοια της κατάταξης των αξιών αυτών.

Η υλοποίηση και διαφύλαξη των τουριστικών αξιών σε πρακτικό επίπεδο εφαρμογής, επιβάλλει την κατάταξη τους, που στην προκειμένη περίπτωση αναφέρεται σε ορισμένες δυνατές θέσεις ή καταστάσεις των τουριστών από άποψη επιπέδου ικανοποίησης των τουριστικών αναγκών ή επιθυμιών τους, οι οποίες μπορούν να ταξινομηθούν με βάση μια γενική κατάταξη. Η ταξινόμηση αυτή προϋποθέτει την ιεραρχική θέση ορισμένων αξιών των τουριστών

απέναντι στις υπόλοιπες αξίες τους. Προϋποθέτει την ύπαρξη μιας σχέσης «ανωτερότητας», «εγγύτητας».

Η ανάπτυξη της τουριστικής πολιτικής τόσο σε θεωρητικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο εφαρμογής εντάσσεται επίσης στο πλαίσιο μιας ισχυρής τάσης εξειδίκευσης της οικονομικής πολιτικής που και αυτή χρονολογικά άρχισε στο διάστημα του μεσοπολέμου και συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Η σταθερή και σε γενικές γραμμές ικανοποιητική εξέλιξη της τουριστικής πολιτικής από τις αρχές της δεκαετίας του '50 και μετά οφείλεται στην συνειδητοποίηση του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζει αυτή στην ανάπτυξη, μεγένθυση των τουριστικών οικονομιών των οργανωμένων κοινωνικών συνόλων με κρατική υπόσταση είναι αλήθεια ότι η τουριστική πολιτική σήμερα είναι λίγο-πολύ διαδεδομένη σε όλα, γενικά, τα κράτη του κόσμου και αυτό γιατί έχει πια αποδειχθεί στην πράξη ότι συμβάλλει, χωρίς άλλο, αποφασιστικά στην επίτευξη των στόχων που έχουν καθοριστεί από τις πολιτικές εξουσίες και κατ'επέκταση στην εξυπηρέτηση των επιδιώξεων των ανθρώπων σε ό,τι αφορά στην ικανοποίηση των τουριστικών τους αναγκών ή επιθυμιών.

Η ανάγκη χάραξης ή εφαρμογής μιας αποτελεσματικότερης πολιτικής είναι επιτακτική, η οποία στη φιλοσοφία της, στις βασικές της αρχές και στους στόχους της να είναι διαμετρικά αντίθετη από αυτήν που εξακολουθεί να εφορμύζεται σήμερα σε πολλά κράτη του δυτικού κόσμου. Χρειάζεται, λοιπόν, να επανεκτιμηθούν και επαναπροσδιοριστούν πολλοί τουριστικοί στόχοι και ακόμα να αναθεωρηθούν μεμονωμένα προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης ή μεγένθυσης, ενώ το ουσιαστικό περιεχόμενο του τουρισμού θα πρέπει να τεθεί το ταχύτερο δυνατό σε εντελώς νέες βάσεις, για να πάψει οριστικά κάποτε να αποτελεί αυτός, ίσως και μερικά, κλειστή οικονομική δραστηριότητα, που αποσκοπεί στην παραγωγή και διάθεση τουριστικών αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών ή επιθυμιών των λίγων και όχι των πολλών. Επίκεντρο της τουριστικής πολιτικής πρέπει να είναι ο άνθρωπος και συγκεκριμένα αυτός που παράγει τουριστικά προϊόντα, όσο και αυτός που τα καταναλώνει ή κάνει χρήση τους, χωρίς καμία διάκριση. Είναι απαραίτητο να επιδιώκει την αρμονική και ισόρροπη σύνδεση της τουριστικής προσφοράς με την πραγματική και διαρκώς διαφοροποιημένη τουριστική ζήτηση.

Σε μια μικτή οικονομία τα προβλήματα της τουριστικής οικονομίας λύνονται συνήθως με το μηχανισμό της τουριστικής πολιτικής της οποίας οι θετικές επιδράσεις γενικά αφορούν:

1) Την αποτελεσματική ή άριστη κατανομή ή χρησιμοποίηση των διαθέσιμων τουριστικών πόρων στις διάφορες εναλλακτικές τους χρήσεις.

2) Την εξασφάλιση της σταθερότητας της τουριστικής οικονομίας.

3) Την επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής ανάπτυξης ή μεγένθυσης της τουριστικής οικονομίας και κατ'επέκταση της παραγωγικής της δυνατότητας.

4) Την εξασφάλιση της δίκαιης διανομής του τουριστικού εισοδήματος και πλούτου.

Σήμερα όλες, χωρίς εξαίρεση, οι πολιτικές εξουσίες επεμβαίνουν συστηματικά και εσκεμμένα στην οικονομική ζωή των κρατών τους, μεταξύ των άλλων δε και στην τουριστική τους οικονομία.

Ασκείται συνειδητά και υπεύθυνα τουριστική πολιτική και αυτό γιατί το σύστημα της απόλυτα ελεύθερης τουριστικής οικονομίας που λειτουργεί με το μηχανισμό της ελεύθερης τουριστικής αγοράς, δεν βοηθά στην επίτευξη των επιθυμητών στόχων.

Παρά τις όποιες ατέλειες και τα μειονεκτήματα, το σύστημα της ελεύθερης τουριστικής οικονομίας παρουσιάζει ορισμένα σημαντικά πλεονεκτήματα που σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να υποτιμηθούν και πολύ περισσότερο να αγνοηθούν.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Σήμερα η περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας, περιλαμβάνει διοικητικά 7(επτά)νομούς,οι οποίοι είναι Ν.Ημαθίας, Ν.Θεσσαλονίκης, Ν.Κιλκίς, Ν.Πέλλας, Ν.Πιερίας, Ν.Σερρών και Ν.Χαλκιδικής.

Το διοικητικό αυτό διαμέρισμα συνορεύει δυτικά με τους νομούς Φλώρινας και Κοζάνης,ανατολικά με τους νομούς Δράμας και Καβάλας, βόρεια με την πρωην Γιουγκοσλαβία και τη Βουλγαρία και νότια με τη Θεσσαλία ενώ βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος.

Η έκτασή της καλύπτει την μισή έκταση όλης της Μακεδονίας(17.304τ.χλμ.). Το έδαφος είναι ποικιλόμορφο. Έχει αρκετές μεγάλες πεδιάδες, αλλά και οροσειρές και ποταμούς. Οι κυριότερες πεδιάδες αναφορικά είναι αυτές της Θεσσαλονίκης, τωνΣερρών και άλλες. Ενώ από τις οροσειρές ο Όλυμπος(2.917μ), το Βέρμιο(2052μ), ηΚερκίνη(2031μ) κ.α.

Οι ακτές της παρουσιάζουν πολύ πλούσιο διαμελισμό, σχηματίζοντας χερσονήσους, κόλπους,ακρωτήρια και φυσικά λιμάνια. Σε πολλά μέρη οι αμμουδιές της είναι ομαλές και εκτεταμένες και σε άλλα απόκρημνες. Από τους κόλπους της είναι ο Θερμαϊκός,στο μυχό του οποίου είναι χτισμένη η Θεσσαλονίκη ενώ από τις χερσονήσους η κυριότερη είναι η Χαλκιδική η οποία χωρίζεται στις χερσονήσους της Κασσάνδρας, της Σιθωνίας και του Αγίου Όρους.Από τα ακρωτήριά της τα σημαντικότερα αναφέρονται αυτά της Κασσάνδρας, του Δρέπανου, της Ελευθέρας κ.α.

Επίσης υπάρχουν πολλοί ποταμοί, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι και οι μεγαλύτεροι της Ελλάδας. Άλλοι από αυτούς πηγάζουν από τις γειτονικές χώρες και εκβάλλουν στις Ελληνικές θάλασσες και άλλοι πηγάζουν από τα μακεδονικά βουνά τους οποίους και θα αναφέρουμε παρακάτω.

Εκτός από ποτάμια υπάρχουν και μεγάλες λίμνες όπως η Λίμνη του Λαγκαδά,η Βεγορίτιδα και άλλες. Οι περισσότερες από αυτές έχουν άφθονα ψάρια και αποτελούν αξιόλογα αλιευτικά κέντρα.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΘΕ ΝΟΜΟΥ

Νομός Ημαθίας:Μεγάλη περιοχή και νομός στο δυτικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας. Έχει έκταση 1.700 τ.χλμ και συνορεύει βόρεια με το νομό Πέλλας, στα βορειοανατολικά με το νομό Θεσσαλονίκης, στα νοτιοανατολικά με το νομό Πιερίας και στα νοτιοδυτικά με το Νομό Κοζάνης. Στα ανατολικά βρέχεται από το Θερμαϊκό κόλπο, αλλά σε μικρή έκταση.

Η Ημαθία είναι πεδινή περίπου κατά το 50% και ορεινή κατά το υπόλοιπο 50%. Το πιο σημαντικό από τα βουνά της είναι το Βέρμιο με ύψος 2.052μ. Οι ψηλότερες κορυφές του είναι η Τσανακιστή (2.052μ.), η Μαύρη Πέτρα (2.027μ.) και άλλες, επίσης πλαισιώνεται από τα όρη Δόξα και Πιερία.

Το έδαφός της είναι εξαιρετικά εύφορο, γιατί ποτίζεται από τους ποταμούς Αλιάκμονα, Αραπίτσα, Κουτίχα, Λουδία κ.α. Με τα νερά μερικούς από αυτούς τους ποταμούς λειτουργούν υδροηλεκτρικά εργοστάσια της περιοχής.

Αξιόλογα είναι και τα δάση του νομού που καλύπτουν μεγάλες εκτάσεις. Η Ημαθία είναι πλούσια και σε ορυκτά. Στο υπέδαφός της υπάρχουν κυρίως χρώμιο, σιδηροπυρίτης και μάρμαρα (εφάμιλλα με αυτά της Πεντέλης).

Νομός Θεσσαλονίκης:Ο νομός Θεσσαλονίκης συνορεύει προς τα βόρεια με τους νομούς Σερρών και Κιλκίς, προς τα νότια με το νομό Χαλκιδικής και προς τα δυτικά με τους νομούς Πέλλας και Ημαθίας, ενώ στα ανατολικά βρέχεται από τον Συριμονικό κόλπο και προς τα νότια και δυτικά από το Θερμαϊκό κόλπο.

Έχει έκταση 3.560 τ.χλμ. και το έδαφος του νομού είναι στο μεγαλύτερο μέρος πεδινό. Στα δυτικά εκτείνεται η μεγάλη πεδιάδα της Θεσσαλονίκης, η οποία είναι ιδιαίτερα εύφορη. Άλλη μεγάλη πεδιάδα, αλλά μικρότερη από την προηγούμενη, είναι η πεδιάδα του Λαγκαδά. Από τα βουνά του νομού σημαντικότερα αναφέρονται το Βέρτισκο (1.103μ.), το Κερθύλλιο (1.091μ.) και τα όρη της Βόλβης, τα οποία στην πραγματικότητα είναι λόφος με μεγαλύτερο ύψος τα 659 μέτρα.

Στο νομό Θεσσαλονίκης υπάρχουν αρκετοί ποταμοί με άφθονα νερά όπως ο Αξιός, το Δαλλικό, το Λουδία, ο οποίος χωρίζει τους νομούς Θεσσαλονίκης και Ημαθίας και χύνεται στο Θερμαϊκό κόλπο. Στο έδαφος του νομού υπάρχουν και δύο αξιόλογες λίμνες. Η μια είναι η Βόλβη, η οποία συγκεντρώνει τα νερά της Λεκάνης του Λαγκαδία και βρίσκεται σε ύψος 50 μέτρα. Η άλλη λίμνη είναι η Κορώνεια η οποία επικοινωνεί με τη Βόλβη μ' ένα μικρό ποταμό αλλά βρίσκεται 25 μέτρα ψηλότερα από τη Βόλβη.

Οι ακτές του νομού είναι ομαλές. Αρχίζουν από τις εκβολές του Λουδία και καταλήγουν στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Μάλιστα, ο κόλπος της πόλης είναι δημιούργημα του υλικού των ποταμών. Στα νοτιοδυτικά σχηματίζεται ο Θερμαϊκός κόλπος. Επίσης σχηματίζονται δύο ακρωτήρια, το Καραμπουρνού και το ακρωτήρι της Επανωμής.

Νομός Κιλκίς: Ακόμα ένας από τους νομούς της Κεντρικής Μακεδονίας είναι ο νομός Κιλκίς ο οποίος συνορεύει στα δυτικά με το νομό Πέλλας, με το νομό Σερρών στα ανατολικά στα βόρεια με τη Γιουγκοσλαβία και με το νομό Θεσσαλονίκης στα νότια και η έκταση του είναι 2.597 τ.χλμ.

Το έδαφος του νομού στο μεγαλύτερο μέρος του είναι πεδινό. Τα κυριότερα από τα βουνά του είναι το Παϊκό (1.650 μ.), το Καντάση (1.883 μ.). Το κεντρικό τμήμα του νομού καλύπτεται από την πεδιάδα του Κιλκίς, που αποτελεί βόρεια προέκταση της πεδιάδας της Κεντρικής Μακεδονίας.

Ο κυριότερος ποταμός του Κιλκίς είναι ο Αξιός, ο οποίος είναι γνωστός και ως Βαρδάρης και μπαίνει στο ελληνικό έδαφος από τη Γιουγκοσλαβία. Διαρέει το δυτικό τμήμα του νομού και από εκεί εισέρχεται στο νομό Θεσσαλονίκης. Άλλος σημαντικός ποταμός είναι ο Δαλλικός, ο οποίος διαρέει το ανατολικό τμήμα του νομού. (παλιότερα, είχε χρυσάφι στην κοίτη και της προσχώστη του, αλλά από το 1961 σταμάτησε η εκμετάλλευσή του). Οι παραπάνω ποταμοί έχουν πολλούς παραπόταμους, κυριότεροι από τους οποίους είναι ο Γοργόπης, το Μεγάλο Ποτάμι και το Μεγάλο Ρεύμα (Αξιού), ο Στανός και ο Κακινίας (Δαλλικού).

Η κυριότερη λίμνη του νομού είναι η λίμνη της Δοϊράνης, η οποία βρίσκεται στα βόρεια σύνορα με την πρώην Γιουγκοσλαβία και έχει έκταση 43 τ.χλμ. Το μεγαλύτερο τμήμα της ανήκει στη γειτονική χώρα και το μικρότερο στην Ελλάδα. Άλλη λίμνη του νομού είναι η Πικρολίμνη, που βρίσκεται στα σύνορα με τη Θεσσαλονίκη.

Ο νομός έχει να επιδείξει και πολλά δάση τα οποία καλύπτουν το ένα πέμπτο (1/5) της συνολικής του έκτασης.

Νομός Πέλλας: Συνορεύει από βορρά με την πρώην Γιουγκοσλαβία, προς τα νότια με τους νομούς Ημαθίας και Κοζάνης, προς τα ανατολικά με τους νομούς Θεσσαλονίκης και Κιλκίς ενώ προς τα δυτικά συνορεύει με το νομό Φλώρινας. Η έκταση του είναι 2.506 τ.χλμ. και το έδαφος του είναι ως επί το πλείστον πεδινό. Συγκεκριμένα περιλαμβάνει δύο μεγάλες πεδιάδες, των Γιαννιτσών (το νότιο μέρος της οποίας ήταν παλιά λίμνη, η λίμνη των Γιαννιτσών η οποία αποξηράνθηκε) και την πεδιάδα της Αριδαίας ή Αρμώπιας. Από τα βουνά του ψηλότερα είναι το Καϊμακισαλό ή Βόρας (2.542μ.) και το Παϊκό (1.650μ.). Στο έδαφος του νομού εισχωρεί και ένα τμήμα του Βερμίου.

Κυριότερος ποταμός του νομού είναι ο Λουδίας, ο οποίος χύνεται στον Θερμαϊκό κόλπο. Καθ' οδόν δέχεται τα νερά αρκετών παραποτάμων, όπως του Βόδα ή Εδεσσαίου, του Μογλενίτσα και άλλων. Ο Εδεσσαίος ειδικότερα σχηματίζει τους θεαματικότερους καταράχτες της Έδεσσας και κινεί τον υδροηλεκτρικό σταθμό του Άγρα. Ακόμα στο νομό ανήκει και ένα τμήμα της Βελορίτιδας λίμνης που λέγεται και λίμνη του Ουτρόβου και ένα μέρος από τα νερά της διοχετεύεται στον Εδεσσαίο.

Νομός Πιερίας: Βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας και συνορεύει βορειοδυτικά με το νομό Ημαθίας, στα νότια με το νομό Λάρισας και στα δυτικά με το νομό Κοζάνης, ενώ ανατολικά βρέχεται από το Θερμαϊκό κόλπο.

Το έδαφος του νομού είναι κατεξοχήν πεδινό ειδικότερα το ανατολικό τμήμα του καλύπτεται από την πεδιάδα της Κατερίνης. Στο δυτικό, το νοτιοδυτικό και νότιο τμήμα του νομού εκτείνονται τα Πιέρια όρη που φτάνουν τα 2.190μ. Το έδαφος της Πιερίας διαρρέεται από μερικούς μικρούς ποταμούς, αναμεσά τους το Μαυρονέρι, στο οποίο χύνονται ο Ίταμος και ο Παπισίαρης, η Ζηλιάνα, ο Γερακάρης και άλλοι. Στο νομό επίσης βρίσκονται οι πέμτιες σε παραγωγή αλατιού αλυκές, οι αλυκές του Κίτροτου.

Οι ακτές του νημού δεν παρουσιάζουν πλούσιο διαμελισμό, αντίθετα είναι σχεδόν ίσιες, με εξαίρεση το ακρωτήριο Αχεράδα και τον μυχό της Μεθώνης.

Νομός Σερρών: Συνορεύει βόρεια με τη Βουλγαρία και την πρώην Γιουγκοσλαβία, στα ανατολικά με τους νομούς Δράμας και Καβάλας και στα δυτικά με τους νομούς Κιλκίς και Θεσσαλονίκης, προς τα νότια

βρέχεται από το Στρυμονικό κόλπο ή κόλπο του Ορμανού και έχει έκταση 3.987 τ.χλμ.

Στο μεγαλύτερο του μέρος ο νομός είναι πεδινός. Μόνο ένα τμήμα του είναι ορεινό (~18%), ενώ ένα μεγαλύτερο τμήμα (35%) είναι ημιορεινό. Από τα βουνά του κυριότερα είναι η Κερκίνη ή Μπέλες (2.031μ.), το Άγκιαρο ή Τσιγκέλι (1.294μ.), ο Όρβηλος (2.213μ.), τα όρη Βρουτούς (1.849μ.), το Μενοίκιο (1.956μ.), το Παγγαίο (1.956μ.) και άλλα. Η μεγαλύτερη πεδιάδα του νομού είναι η πεδιάδα των Σερρών, η οποία αποτελεί το σιτοβολώνα ολόκληρης σχεδόν της Ανατολικής Μακεδονίας.

Κυριότερος ποταμός του νομού είναι ο Στρυμόνας, ο οποίος μπαίνει στην Ελλάδα από τα Στενά της Κούλας (Ρούπες) και χύνεται στον Στρυμονικό κόλπο. Σπουδαιότερος παραπόταμος του είναι ο Αγγίτης, ο Μπούτοβος, ο Εξόβης, ο Ξεροπόταμος και άλλοι. Στο νομό υπάρχει μόνο μια λίμνη, η Κερκίνη, στην οποία ψαρεύονται γριβάδια και γουλιανοί.

Νομός Χαλκιδικής: Καλύπτει το νότιο τμήμα της χερσονήσου της Κεντρικής Μακεδονίας, το οποίο λέγεται επίσης Χαλκιδική. Συνορεύει στα βόρεια με το νομό Θεσσαλονίκης ενώ από τις άλλες τρεις πλευρές του βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος. Η έκταση του είναι 2.954 τ.χλμ.

Το έδαφος του νομού Χαλκιδικής είναι στην πλειοψηφία του ημιορεινό. Το ορεινό και το πεδινό τμήμα του είναι ισόποσο και καλύπτει περίπου το 45% της συνολικής του έκτασης. Ψηλότερες κορυφές του είναι ο Χορτιάτης (1.000μ.), ο Χολομώντας ή Υψίγωνο (1.165μ.), το Σιρατονικό (832μ.). Ενώ οι πεδινές εκτάσεις του νομού βρίσκονται στο βίρειο τμήμα και στα παραλιακά του.

Η χερσόνησος της Χαλκιδικής στα νότια διαχωρίζεται σε τρεις άλλες χερσονήσους: στην Κασσάνδρα ή Παλλήνη, στην Σιθονία ή Λόγγο και στο Άγιο Όρος ή Άθιο.

Οι ακτές της παρουσιάζουν μεγάλο διαμελισμό, σχηματίζοντας πολλούς κόλπους και ακρωτήρια.

Ο νομός δεν έχει αξιόλογους ποταμούς. Έχει όμως μικρούς σε μήκος χειμάρρους όπως τα Βατούνια, τον Κούντουρα, τον Χάβρα, τον Πλύτα και άλλους.

Το υπέδαφος της είναι το πλουσιότερο σε μεταλλεύματα σε όλη την Ελλάδα με κοιτάσματα ψευδάργυρου, μόλυβδου, σιδηροπυρίτη, σιδήρου, βοξίτη, χαλκού κ.α.

ΚΛΙΜΑ

Το κλίμα της Κεντρικής Μακεδονίας, όπως και το έδαφος της παρουσιάζει μεγάλη ποικίλια. Γενικά είναι μεσογειακό στα παράλια και ηπειρωτικό στο εσωτερικό, με κρύο χειμώνα και ζεστό καλοκαίρι.

Στα ορεινά είναι πολύ ψυχρό και το χειμώνα κυριαρχούν εκεί οι παγετώνες και τα χιόνια. Άφθονες είναι και οι βροχοπτώσεις οι οποίες συντελούν στη διατήρηση των νερών των ποτάμων και στην ευφορία του εδάφους. Αναλυτικότερα τώρα για κάθε νομό της Κεντρικής Μακεδονίας.

Νομός Ημαθίας: Το κλίμα της Ημαθίας είναι ηπειρωτικό. Το χειμώνα είναι πολύ κρύο και το καλοκαίρι πολλή ζέστη, ενώ οι βροχοπτώσεις και οι χιονοπτώσεις βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα.

Νομός Θεσσαλονίκης: Το κλίμα του νομού Θεσσαλονίκης είναι μεσογειακό, αλλά έχει έντονη ηπειρωτική επίδραση. Το χειμώνα η θερμοκρασία είναι πολύ χαμηλή και το καλοκαίρι πολύ ψηλή ενώ στο νομό πνέει εποχιακός άνεμος ο Βαρδάρης, που έρχεται από την κοιλάδα του Αξιού.

Νομός Κιλκίς: Το κλίμα του Κιλκίς είναι σχετικά ήπιο. Όμως όσο προχωρούμε από τα νότια προς τα βόρεια γίνεται πιο δριμύ και έχει χαρακτηριστικά ηπειρωτικού κλίματος, ενώ οι χιονοπτώσεις το χειμώνα είναι σύχνες.

Νομός Πέλλας: Έχει κλίμα ηπειρωτικό και ιδιαίτερα ψυχρό στα ορεινά, ενώ στις πεδιάδες, που υφίστανται την επίδραση των θαλάσσιων ανέμων, το ψύχος μετριάζεται.

Νομός Πιερίας: Το κλίμα που επικρατεί σε αυτό το νομό είναι ηπειρωτικό αλλά όχι τόσο έντονο, όσο άλλων περιοχών της Μακεδονίας, επειδή μετριάζεται από την επίδραση των θαλάσσιων ανέμων.

Νομός Σερρών: Το κλίμα του νομού είναι μεσογειακό στο νότιο τμήμα και ηπειρωτικό στα βόρεια, με μεγάλη υγρασία στα πεδινά. Στα βουνά το χειμώνα πέφτουν πολλά χιόνια, ενώ φυσάει ένας τοπικός άνεμος, ο οποίος λέγεται ρουτελιώτης και είναι ιδιαίτερα ψυχρός.

Νομός Χαλκιδικής: Έχει κλίμα καθαρά μεσογειακό, με γλυκούς χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια. Οι βροχοπτώσεις φτάνουν μέχρι τα 800 χιλιοστά, ενώ στις ορεινές περιοχές ανέρχονται τα 1.000 χιλιοστά.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Εισαγωγή

Στην Κεντρική Μακεδονία, η ιστορία έχει ηλικία χιλιετιών και τη συναντάς σε κάθε βήμα. Σ' αυτή τη γη υπάρχουν τα ίχνη του Αρχαιανθρώπου που κατοίκησε στην Ελλάδα. Στη Νέα Νικομήδεια, κοντά στη Βέρροια, υπάρχουν λείψανα από τον αρχαιότερο αγροτικό οικισμό της Ευρώπης (7.000 π.Χ). Στο Μακρύγιαλο Πιερίας αποκαλύφθηκε το 1994 ο μεγαλύτερος προϊστορικός οικισμός της Ευρώπης, ραδιοχρονολογημένος το 4500 π.Χ με χιλιάδες ευρήματα θρησκευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής, αλιευτικής, κεραμικής και καλλιτεχνικής δραστηριότητας.

Τα μεγάλα νεκροταφεία με ταφές στον ίδιο χώρο από το 4500 π.Χ μέχρι το 700 μ.Χ δείχνουν τη μόνιμη εγκατάσταση και την άξια λεπτή συνέχεια του Μακεδονικού Ελληνισμού επί 6.500 χρόνια.

Ιδιαίτερη ακμή γνώρισε η Μακεδονία τον 5^ο και 4^ο αιώνα π.Χ. Επί βασιλείας του Φιλίππου Β' συνένωσε όλους τους Έλληνες και μετά το συνέδριο στην Κόρινθο συναποφάσισαν την εκστρατεία εναντίον των Περσών. Το 334 π.Χ ο γιος του Φιλίππου Β' Αλέξανδρος που η ιστορία τον ονόμασε Μέγας, θα οργανώσει την εκστρατεία του στην Ασία, μεταφέροντας ένα πολιτισμό που τον καθιέρωσε σαν τον μεγαλύτερο στρατηλάτη όλων των εποχών.

Πεθαίνοντας ο Μέγας Αλέξανδρος το 323 π.Χ στη Βαβυλώνα, το βασίλειο του μοιράστηκε στους διαδόχους του.

Ένας από αυτούς ο Κάσσανδρος, κυριάρχησε στη Μακεδονία και ίδρυσε το 315 π.Χ τη Θεσσαλονίκη από όπου μπορεί να ξεκινήσει κανείς σήμερα και να γνωρίσει τα σημαντικότερα κέντρα της ιστορίας των αρχαίων Μακεδόνων.

Ο περίπατος μας συνεχίζεται στη Ρωμαϊκή και Βυζαντινή Κεντρική Μακεδονία η οποία υπήρχε επαρχία της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας που κυριάρχησε στην περιοχή από τον 4^ο αιώνα μ.Χ. Ο Καίσαρας Γαλέριος μετέφερε την έδρα του από το Βέρμιο στη Θεσσαλονίκη και την κόσμησε με σημαντικά κτίσματα. Στο πέρασμα από την Ρωμαϊκή στο Βυζαντινή Αυτοκρατορία βλέπουμε πως η Μακεδονία και πάλι πρωταγωνιστεί αφού στη Θεσσαλονίκη ο Απόστολος Παύλος κήρυξε τον Χριστιανισμό για πρώτη φορά σε Ευρωπαϊκό έδαφος. Στην δεύτερη περιοδεία του (50 μ.Χ), ίδρυσε τις εκκλησίες της Θεσσαλονίκης, των Φιλίππων και της Βέροιας. Στους Θεσσαλονικείς άλλωστε απευθύνει δύο από τις επιστολές του, που αποτελούν σημαντικά κείμενα της Καινής Διαθήκης. Στα χρόνια της

Βυζαντινής Αυτοκρατορίας η Μακεδονία αναπτύχθηκε σημαντικά, εξαιτίας του ότι βρισκόταν κοντά στην Κωνσταντινούπολη. Αυτός είναι και ο λόγος που παρά τις εισβολές των Σλάβων και των Βουλγάρων, δεν έχασε την ακμή του. Ειδικά οι Βούλγαροι προσπάθησαν σχεδόν στα βιαστικά να την καταλάβουν και μόνο η δράση του Βασίλειου Β΄ του Βουλγαροκτόνου τους έκανε να ματαιώσουν τα σχέδια τους. Τον 12^ο αιώνα έπεσε στα χέρια των Νορμανδών και το 1204 στα χέρια των Σταυροφόρων Φράγκων. Την Βυζαντινή Αυτοκρατορία κατέλυσε η εισβολή των Οθωμανών και τη θέση της πήρε η Οθωμανική αυτοκρατορία το 1430. Το πιο ολέθριο γεγονός της Τουρκοκρατίας περιέλαβαν στο κράτος τις περιοχές με σλαβικούς πληθυσμούς, γεγονός που επέτρεψε στους Σλάβους να κατοικήσουν στη Μακεδονία με αποτέλεσμα αρκετά χρόνια αργότερα, μέχρι και σήμερα να την διεκδικούν τόσο αυτοί όσο και οι Βούλγαροι.

Τέλος στην Οθωμανική Αυτοκρατορία έθεσαν οι Βαλκανικοί πόλεμοι 1912-13 όταν ο ελληνικός στρατός απελευθέρωσε την Μακεδονία και έτσι αποκαταστάθηκε η εθνική και εδαμική ενότητα του ελληνισμού.

Έκτοτε η Κεντρική Μακεδονία διανύει και γραφεί τη σύγχρονη ιστορία της, συνδιάζοντας παρελθόν και παρόν δημιουργώντας το μέλλον.

A. ΓΕΩΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σε όλη την Ελλάδα υπάρχουν πολλοί γραφικοί δρόμοι, που περνάνε μέσα από καταπράσινα τοπία και δίνουν την ευκαιρία για λίγες ανάσες οξυγόνου.

Δυστυχώς οι περισσότεροι από τους δρόμους αυτούς είναι χωματόδρομοι και η διέλευση τους, με αυτοκίνητο παρουσιάζει, τους χειμερινούς μήνες μάλιστα, σημαντικές δυσκολίες. Από την άλλη μεριά υπάρχουν και αρκετοί ασφαλτοστρωμένοι δρόμοι που διέρχονται κυρίως μέσα από δάση ή έχουν κάποιο άλλο αντίστοιχο ενδιαφέρον και που το πέρασμα τους με αυτοκίνητο δεν παρουσιάζει καμία ιδιαίτερη δυσκολία. Μερικές από αυτές τις διαδρομές αναφέρονται παρακάτω και αφορούν τους νομούς της Κεντρικής Μακεδονίας.

1. Διασταύρωση Σερρών/Ροδόπης- Κούλα 12 χλμ.
Ωραίος συνδιασμός πράσινου και των νερών του Στυμόνα, καθώς ο δρόμος περνά,συνεχώς σχεδόν, δίπλα από τις όχθες του ποταμού.
2. Μαυροπλαγιά- Θεοδωρείου 13 χλμ
Η οδός διασχίζει το δάσος Κρουσίου, γεμάτο με δρυς, οξυές και διάφορα άλλα πλατύφυλλα δέντρα. Εξαιρετικά στενός δρόμος, με πολλές κλειστές στροφές.
3. Κοζάνη- Ορεινή Διάβαση Καστανιάς- Βέροια 62 χλμ.
Η διαδρομή αυτή παρουσιάζει ενδιαφέρον στα χίλια μέτρα που καλύπτει η ορεινή διάβαση Καστανιάς(1.360μ.), ενδιαφέρον επίσης έχει αφού έχει τη δυνατότητα κάποιος, να επισκεφθεί τη Μονή της Παναγίας Σουμελά. Από το εκκλησάκι της Ζωοδόχου Πηγής, που βρίσκεται κοντά στην ορεινή διάβαση και έχει πολύ ωραία θέα στον κάμπο.
4. Διασταύρωση Σερβιών/Κοζάνη- Φράγμα Πολύφουτου 16 χλμ.
Παρ'όλο που η οδός αυτή είναι ιδιωτική της Δ.Ε.Η, η διέλευση αυτοκινήτων επιτρέπεται. Ενδιαφέρουσα διαδρομή καθώς ο δρόμος περνά δίπλα στον Αλιάκμονα.
5. Βέροια-Φράγκα Αλιάκμονα 22 χλμ.
Έπτα χιλιόμετρα από τη Βέροια προς την Βεργίνα-Παλατίτσια, υπάρχει διασταύρωση δεξιά προς το Φράγμα Αλιάκμονα. Πολύ

ωραία διαδρομή, καθώς ο δρόμος προχωρεί παράλληλα με το ποτάμι.

6. Διασταύρωση Θεσσαλονίκης/Πολύγυρου- Βάβδος 15 χλμ.
Μικρή διαδρομή, μέσα όμως σ'ένα όμορφο δάσος από δέντρα με κίτρινα, κόκκινα και πράσινα φυλλώματα. Πολλές κορδέλλες, αλλά και σε ορισμένα σημεία, εκπληκτική θέα προς ένα απέραντο κάμπο.
7. Διασταύρωση Θεσσαλονίκης/Αρναίας- Ορεινή Διάβαση Χολομώντος- Αρναία 36 χλμ.
Μετά δέκα χιλιόμετρα περίπου από την αρχή της διαδρομής, αρχίζει πυκνό δάσος, αλλά και ανάβαση σε στενό δρόμο, με πολλές κλειστές στροφές. Στο 27^ο χιλιόμετρο όπου είναι και το υψηλότερο σημείο της διάβασης (1.165μ.), υπάρχουν πολλά έλατα γύρω από το δρόμο.
8. Στάγρα-Ουρανούπολη 42 χλμ.
Ωραίος συνδιασμός θάλασσας και πράσινου, σε μερικά μάλιστα σημεία, η οδός διέρχεται μέσα από πυκνό δάσος. Επίσης πολύ ωραία και ενδιαφέρουσα διαδρομή είναι από την διασταύρωση προς Στραϊώνιο και βόρεια προς Ολυμπιάδα-Σταυρό.
9. Ν. Φώκαια- Καλλιθέα- Ν. Σκιάνη- Πολικώριο- Καλλιθέα (Γύρος Κασσάνδρας) 84 χλμ.
Μια από τις πιο τουριστικές περιοχές της Ελλάδας. Και εδώ, ωραίος συνδιασμός θάλασσας και πράσινου.
- 10.Ελάσσων-Κατερίνη 70 χλμ.
Λίγα χιλιόμετρα μετά την Ελασσώνα, αρχίζει μια θαυμάσια θέα προς τον Όλυμπο, ιδίως όταν είναι χιονισμένος. Στη συνέχεια, ο δρόμος περνά ανάμεσα από πολλές καταπράσινες πλαγιές.
- 11.Κοιλάδα Τεμπών 10 χλμ.
Ο πιο γνωστός ίσως, γραφικός δρόμος της Ελλάδας αφού αποτελεί τμήμα της Εθνικής οδού Αθηνών-Θεσσαλονίκης. Η Κοιλάδα των Τεμπών αρχίζει δύο χιλιόμετρα πριν τα διόδια της Λάρισας και τελειώνει στην διασταύρωση προς Ραψάνη. Το πράσινο είναι πολύ πυκνό, στην περιοχή αυτή βρίσκεται και ο ποταμός Πηνειός, ο οποίος κυλά παράλληλα στο δρόμο, και κάνει το τοπίο ακόμα πιο όμορφο.

Και τελειώνοντας προτείνουμε μια υπέροχη διαδρομή προς τις δύο πιο ονομαστές παραλίες της Μακεδονίας, τη Δοϊράνη και την Κερκίνη.

Ξεκινώντας λοιπόν από τη Θεσσαλονίκη η Δοϊράνη βρίσκεται αρκετά κοντά, ακολουθώντας τον παραλίμνιο χωματόδρομο. Φεύγοντας από τη Δοϊράνη ο δρόμος είναι πλέον ασφαλτοστωμένος και προς τα ανατολικά οδηγεί σε ένα μοναδικό μνημείο της φύσης, τα Χίλια Δεντράκια δίπλα ακριβώς στο χωρίο Μουριές υπάρχει ένας απίστευτα όμορφος χώρος αναψυχής. Συνεχίζοντας το δρόμο παράλληλα με τη συνοριακή γραμμή μπορείτε να θαυμάσετε το καταπράσινο όρος Κερκίνης και στα αριστερά την λίμνη της Κερκίνης.

B. ΕΘΝΙΚΟΙ ΔΡΥΜΟΙ

Διάφορες προστατευόμενες περιοχές, με ιδιαίτερο οικολογικό ενδιαφέρον, λόγω του φυσικού και ζωϊκού περιβάλλοντος, του υπεδάφους ή των υδάτων τους. Δημιουργήθηκαν κυρίως για να αφεθεί ελεύθερη η φύση να ακολουθήσει τις φυσικές της διαδικασίες οικολογικής διαδοχής, για να διατηρηθεί ανέπαφο το φυσικό περιβάλλον, αλλά και να δωθούν ευκαιρίες αναψυχής στους ανθρώπους. Στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας βρίσκεται ο Εθνικός Δρυμός Ολύμπου.

Γ. ΔΑΣΗ ΜΕ ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΚΑΙ ΥΔΡΟΒΙΟΤΟΠΟΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δάση με αισθητικό ενδιαφέρον στην περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας είναι: α) η Κοιλάδα των Τεμπών και β) το Δασικό σύμπλεγμα Όσσος

Υδροβιότοποι της Κεντρικής Μακεδονίας είναι: α) οι Εκβολές Αλιάκμονα-λουδία, β) οι Εκβολές Αξιού, γ) οι ομάδα λιμνών Βόλβης-Κορωνίας- Λαγκαδά και δ) η Λίμνη της Κερκίνης.

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Αναζητώντας τα πιθανά μέρη κοντά στη Θεσσαλονίκη στα οποία θα μπορούσε κάποιος να απολαύσει στιγμές απόδρασης από ένα αστικό κέντρο, βρίσκεται μπρόστα σε μια πραγματική έκπληξη. Οι επιλογές που αναδύονται στην επιφάνεια έχουν ένα απρόσμενο κύρος, ποικιλία και κυρίως ποιότητα.

ΒΟΥΝΑ

1.Μπέλλες: Θεωρείται και ένα από τα ωραιότερα βούνα της Μεκεδονίας. Το ένα άκρο του ακουμπάει στη Δοϊράνη, ενώ κλείνει στις αγκαλιές του την περίφημη λίμνη Κερκίνη.

2.Όλυμπος: Ο πιο φημισμένος Εθνικός Δρυμός υψώνεται μέχρι τα 2.917μ. όπου βρίσκεται και ο Μύτικος, το ψηλότερο σημείο στη χώρα.Μέρος που προσφέρεται για πολυποικίλες δραστηριότητες, από παρατήρηση πουλιού μέχρι και mountain bike για τους διαρκώς αυξανόμενους φίλους του είδους.

ΛΙΜΝΕΣ

1.Κερκίνη:Μια τεχνητή λίμνη, η δημιουργία της οποίας υπαγορεύτηκε από καθαρά οικολογικές επιταγές.

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

1.Σέλι: Το παραδοσιακό χιονοδρομικό κέντρο της περιοχής, συνδιάζει το απομονωμένο του χιονιού με το κοσμικό της πληθώρας των επισκεπτών. Ιδιαίτερα αναπτυγμένο και λειτουργεί καθημερινά τη λεγόμενη «λευκή περίοδο».

2. Λαϊλιάς: Ένα σπάνιο παράδειγμα αρμονίας ανάμεσα στο άγριο τοπίο και τη θαυμαστή ομορφιά της φύσης. Πραγματοποιούνται ετήσιοι αγώνες καταβάσεων, δρόμου αντοχής κ.α.

3.3-5 Πηγάδια: Από τις πιο γνωστές ορεινές περιοχές της χώρας, που χρησιμοποιείται, ακόμα και τους θερινούς μήνες. Υπάρχουν πίστες μέτριας έως και μεγάλης δυσκολίας.

4. Καϊμακτσάλια: Γνωρίζει ιδιαίτερη κίνηση κατά τους χειμερινούς μήνες, καθώς προσφέρει μια άριστη επιλογή για σκι. Η χιονοδρομική του πίστα είναι ευρεία και συνεχώς αναπτυσσόμενη.

NOMOS KILKIS

1.ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Στο νομό Κιλκίς έχουν βρεθεί προϊστορικοί οικισμοί της εποχής του χαλκού και της πρώιμης εποχής του σιδήρου. Στην αρχαιότητα γνωστές περιοχές του σημερινού νομού ήταν η Βοπιαία, η Αμφαξίτιδα και η Κρηστωνία. Στα βόρεια απλωνόταν η Παιονία. Στους παίονες αναφέρεται ο Όμηρος και ονομάζει τον Αξιό πλατύρροο ποτάμι και το ωραιότερο της γης.

Στο τέλος των αρχαίων χρόνων οι σπουδαιότερες πόλεις της περιοχής ήταν η Ειδομένη, η Ευρωπός, η Αταλάντη, η Γορτυνία, η Τέρπυλλος, η Φύσκα και η Καλλίνδρεια. Η περιοχή προσαρτάται στο Μακεδονικό βασίλειο στα χρόνια του Φιλίππου του Β. Στα χρόνια της Ρωμαιοκρατίας ακολουθεί τις τύχες της υπόλοιπης Ελλάδας. Κατά την βυζαντινή περίοδο γίνεται συχνά θέατρο σκηρών συγκρούσεων με τους επιδρομείς που εισβάλλουν από τα βόρεια, μέσω της κοιλάδας του Αξιού.

Ακολουθεί η Τουρκοκρατία κατά την οποία στην περιοχή σημειώνονται κινήματα κλεφτοαρματολών. Είναι σημαντική η συμμετοχή των κατοίκων στον αγώνα του 1821 και στις κατοπινές επαναστάσεις.

Στο Μακεδονικό Αγώνα οι κάτοικοι συμμετέχουν ενεργά σε ομάδες γνωστών οπλαρχηγών.

Απελευθερώνεται το 1913 μετά την γνωστή μάχη του Κιλκίς.

2.ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΤΟΠΟΙ – ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Μάχη του Κιλκίς

Την εποχή εκείνη ο ελληνικός στρατός προχωρούσε κατά μήκος της γραμμής του σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης- Σερρών. Στα γύρω υψώματα είχαν οχυρωθεί λίαν καλώς τα βουλγαρικά στρατεύματα. Η εκτόπιση του εχθρού από τα χαρακώματα του Κιλκίς ήταν έργο δύσκολο γιατί υποστηρίζονταν από ισχυρότατες δυνάμεις. Επί τρεις συνεχείς ημέρες 20,21 και 22 Ιουνίου 1913 εξαπολύονταν από το ελληνικό στρατόπεδο αλλεπάλληλα κύματα εφόδων εναντίον του εχθρού και αποκρούονταν οι

λυσσώδεις αντεπιθέσεις του. Ο αγώνας γινόταν εφ'όπλου λόγχη. Οι απώλειες εκατέρωθεν ήταν σημαντικές ιδίως των Ελλήνων, κυρίως σε αξιωματικούς.

Στο τέλος θριάμβευσε η ορμή των Ελλήνων. Στις 22 Ιουνίου οι Βούλγαροι εγκατέλειψαν τις θέσεις τους και τράπηκαν σε φυγή πανικόβλητοι.

Για την ηρωική αυτή θυσία του στρατού μας οι κάτοικοι του Κιλκίς έστησαν, μέσα στην πόλη τους, περίλαμπρο μνημείο, ένα από τα αξιοθέατα της πόλης.

Η μάχη του Κιλκίς υπήρξε η πιο πεισματώδης μάχη των βαλκανικών πολέμων του 1912-1913. Προκάλεσε τα πιο ενθουσιώδη σχόλια όλων των φίλων της Ελλάδας. Σε αυτήν αποδείχθηκε η ζωτικότητα και ο πατριωτισμός και η αδάμαστη μαχητικότητα του ελληνικού στρατού.

Την ίδια μέρα το δεξιό τμήμα της ελληνικής παράταξης έδινε νικηφόρα, κατά των Βουλγάρων, τη μάχη στη θέση Λαγανά, επίσης με έφοδο εφ'όπλου λόγχη.

Μάχη της Δοϊράνης

Την επόμενη ημέρα της μάχης του Κιλκίς, ο ελληνικός στρατός προελαύνοντας έπληξε τους Βούλγαρους κοντά στη λίμνη της Δοϊράνης, όπου αφού είχαν υποχωρήσει ανασυντάχθηκαν, την 23^η Ιουνίου 1913. Ήταν η 3^η βουλγαρική μεραρχία που οχυρώθηκε εκεί για να καλύψει την αποχώρηση των ηττηθέντων τμημάτων του Κιλκίς. Η 10^η μεραρχία απώθησε τους Βούλγαρους πρώτα από το σιδηροδρομικό σταθμό και την κωμόπολη Δοϊράνη, που ως τότε αποτελούσε τη βάση ανεφοδιασμού του εχθρού στο μέτωπο της Σερβίας.

Μάχη του Σκρά-Ραβινέ

Η ένδοξη ελληνική ιστορία θέλησε να γράψει ακόμα μια σελίδα δόξας του ελληνικού στρατού στα εδάφη του Κιλκίς κοντά στο χωριό Σκρά της επαρχίας Παιονίας, κατά τη διάρκεια του Α Π.Π., πάλι εναντίον των Βουλγάρων, στις 16,17 Μαΐου 1918. Αυτή τη φορά οι Βούλγαροι ~~τελούσαν~~ κάτω από τη συμμαχική υποστήριξη της πανίσχυρης

γερμανικής στρατιωτικής μηχανής και πάλι, όμως, θριάμβευσαν οι ελληνικές λόγχες. Η Μακεδονία και η Θράκη είχαν τελειωτικά ελευθερωθεί και ενταχθεί στην ελληνική επικράτεια. Τα ονόματα του Κιλκίς, της Δοϊράνης και του Σκρά κατέχουν τη θέση τους στο μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη στην πλατεία Συντάγματος των Αθηνών, κάτι για το οποίο οι Έλληνες και ιδιαίτερα οι Ακρίτες του Κιλκίς είναι υπερήφανοι.

3.ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Ν. ΚΙΛΚΙΣ

Υπάρχουν 4 δήμοι και 74 κοινότητες. Ο Γαλλικός ποταμός διαιρεί το έδαφος του νομού σε δύο επαρχίες. Την επαρχία του Κιλκίς, ανατολικά, με πρωτεύουσα το Κιλκίς και την επαρχία Παιονίας, δυτικά, με πρωτεύουσα τη Γουμένισσα.

Ι.Κιλκίς

Η πόλη του Κιλκίς είναι πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού και είναι χτισμένη στους πρόποδες του λόφου του Αγ. Γεωργίου.

Στην κορυφή του λόφου βρίσκεται ο μεταβυζαντινός ναός του Αγ. Γεωργίου με σπάνιες τοιχογραφίες. Χτίστηκε το 1832. Στους πρόποδες του λόφου βρίσκεται ένα από τα πιο αξιόλογα σπήλαια της Ελλάδας. Το σπήλαιο έχει έκταση πάνω από 1000 τμ., διαδρόμους γύρω στα 300μ. και είναι διόροφο. Ο επάνω όροφος διαθέτει μια σπανιότατη διακόσμηση από κοραλλιογενές υλικό που του δίνει μια ξεχωριστή ομορφιά και το κατατάσσει στην 17^η θέση ανάμεσα στα 10 χιλιάδες καλύτερα σπήλαια ανά τον κόσμο. Στις παρυφές του λόφου βρίσκεται το Αρχαιολογικό Μουσείο. Αξίζει να δει κανείς τον αχαϊκό Κούρο του 6^{ου} αιώνα π.Χ., τη σαρκοφάγο του 3^{ου} αιώνα μ.Χ., τα ρωμαϊκά αγάλματα του 2^{ου} αιώνα π.Χ., τις επιτύμβιες στήλες της Ελληνιστικής και Ρωμαϊκής εποχής κ.λ.π.

Νοτιοδυτικά της πόλης, στον πευκόφυτο λόφο των ηρώων, υπάρχει το μικρό Πολεμικό Μουσείο και το μνημείο των πεσόντων κατά τον ελληνοβουλγαρικό πόλεμο του 1913. Ακόμα σε απόσταση 7 χλμ.

Υπάρχουν οι πηγές του μεταλλικού νερού στο ομώνυμο χωριό, μέσα σε καταπράσινο περιβάλλον προσίτο σε όλους.

II.Γουμένισσα

Πρωτεύουσα της επαρχίας Παιονίας, με τα στενά δρομάκια και τα παλιά παραδοσιακά σπίτια, με τα άφθονα ναρά και την ατελείωτη βλάστηση, με το περίφημο κρασί και το Λαογραφικό Μουσείο, το ονομαστό μοναστήρι της Παναγίας με το καταπληκτικό ξυλόγλυπτο τέμπλο(13^{ου} αιώνα), το μοναστήρι του Όσιου Νικολάου(Πεντάλοφο).

Στην είσοδο της πόλης προβάλλει εντυπωσιακά το παλιό εργοστάσιο μεταξουργίας «ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ», κτίριο διατηρητέο, χαρακτηριστικό παράδειγμα κτιρίου των αρχών της εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα.

III.Πολύκαστρο

Χτισμένο ανάμεσα στον Αξιό ποταμό και την Εθνική Οδό Θεσσαλονίκης-Ευζώνων, με αξιόλογη εμπορική αγορά, ξενοδοχειακή μονάδα(εστιατόρια και κέντρα διασκέδασης). Δίπλα στην Εθνική Οδό είναι το συμμαχικό ηρώο πολεμιστών Μακεδονικού Μετώπου του Α Π.Π.(1914-1918)

IV.Αξιούπολη

Πανέμορφη πόλη χτισμένη δίπλα στον Αξιό ποταμό. Μεγάλο εμπορικό κέντρο με ξενώνες,εστιατόρια,κέντρα διασκέδασης κλπ. Από εδώ αξίζει να επισκευθεί κανείς την ειδυλλιακή τοποθεσία «Μεγάλο Ρέμα»που προσφέρεται για ψάρεμα και αποτελεί εικόνα ποίησης και κάλους και το άλσος αναψυχής και γευμάτων. Ακόμη το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας,με σπάνιας εκθέματα και ολοκληρωμένες συλλογές.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΙΛΚΙΣ

I. Αλσύλλιο της Ξυρόβρυσης

Πέντε χλμ. από την πόλη του Κιλκίς βρίσκεται το άλσος της Ξυρόβρυσης. Ένας περίπατος ανάμεσα στα πυκνά δέντρα ξεκουράζει και αναζωογονεί.

II. Το χωριό Μεταλλικό

Βρίσκεται σε απόσταση 6 χλμ. από την πόλη του Κιλκίς. Προσφέρει πράσινο, μεταλλικό νερό και την ευκαιρία να ακούσει κανείς το τραγούδι των αηδονιών στη μικρή ρεματιά έξω από το χωριό.

III. Λίμνη Δοϊράνη

Αποτελεί το φυσικό μας όριο με τη FYROM. Γραφικά ηλιοβασιλέματα, ψάρεμα, κολύμπι στα απαλά γλυκά νερά της λίμνης, κουβέντα με παραδοσιακούς ψαράδες είναι μερικά από αυτά που μπορεί να απολαύσει ο επισκέπτης.

Στο χωριό Δοϊράνη λειτουργούν τελωνείο, γραφείο του ΕΟΤ και ανταλλακτήριο συναλλάγματος. Επίσης, υπάρχουν ψαροταβέρνες, αναψυκτήρια και μαρίνα για τον ελλιμενισμό σκαφών.

IV. Χίλια Δέντρα

Απέχει 4 χλμ. από το χωριό Δοϊράνη. Εδώ έχει διαμορφωθεί ένας χώρος αναψυχής σε μια ειδυλλιακή τοποθεσία, στη μέση μιας συστάδας από γέρικες βελανιδιές.

V. Άλσος Πεδινού

Στο χωριό Πεδινό, 13 χλμ. από την πόλη του Κιλκίς, έχει δημιουργηθεί ένας πανέμορφος χώρος αναψυχής, με υποδομή που ταιριάζει απόλυτα στο ειδυλλιακό καταπράσινο περιβάλλον. Εδώ ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει τη φύση, να ετοιμάσει πρόχειρο φαγητό, να ακούσει το κελάηδημα των χίλιων πουλιών και να ξεκουραστεί κάτω από τις αιωνόβιες δρύς.

VI. Κρούσια

Ο ορεινός όγκος των Κρουσιών με τις ατελείωτες δρύς, το φράξο, την οστριά και το χαμηλό υψόμετρο είναι ιδανικό για περιπάτους, αναψυχή, ιππασία και ξεκούραση. Κοντά στο χωριό Ποντοκερασιά έχουν δημιουργηθεί ξενώνες με πλήρη υποδομή, έτοιμοι να δεχθούν τους φυσιολάτρεις. Η θέα από εκεί είναι πανοραμική.

VII. Το χωριό Γυναικόκαστρο

Από το ομώνυμο βυζαντινό κάστρο πήρε το όνομά του το χωριό. Το κάστρο που προβάλλει επιβλητικά πάνω στο λόφο ιδρύθηκε τον 14^ο

αιώνα από τον αυτοκράτορα Ανδρόνικο τον Γ και ονομάστηκε Γυναϊκόκαστρο γιατί ήταν τόσο ισχυρό που μπορούσαν να το υπερασπιστούν και γυναίκες. Στον καταπράσινο χώρο κάτω από το κάστρο μπορεί ο επισκέπτης να ξεκουραστεί ή να επιδοθεί σε αθλοπαιδιές.

VIII. Πικρολίμνη

Εικοσι πέντε χλμ. από την Θεσσαλονίκη στον συνοικισμό Πικρολίμνη της κοινότητας Ξυλοκερασιάς, βρίσκεται μια από τις σημαντικότερες λίμνες της Ελλάδας από άποψη θεραπευτικών και καλλυντικών ιδιοτήτων, χάρη στην ειδική σύνθεση του πηλού της. Στην περιοχή της Πικρολίμνης δημιουργήθηκαν έξι μονάδες σύγχρονης πηλοθεραπείας καθώς και ξενώνες Α κατηγορίας.

IX. Τα χωριά του Πάϊκου

Στην ΒΔ περιοχή του ν.Κιλκίς κυριαρχεί η οροσειρά του Πάϊκου, στρογγυλόμορφο ορεινό συγκρότημα, που αναπτύσσεται μεταξύ των νομών Κιλκίς και Πέλλας.

Μέσα από πανέμορφες διαδρομές φτάνει κανείς στα χωριά του Πάϊκου, για απόλαυση της φύσης, ξεκούραση στα παραδοσιακά καφεενεδάκια, κουβεντούλα με του γέρους που απόμειναν, δροσερό νερό από τις πηγές του βουνού και αγριοφράουλες που πλούσια φυτρώνουν στις πλαγιές.

Η γεωγραφική θέση του Πάϊκου, σε συνδιασμό με το υψόμετρο, τη μορφολογία και την σύσταση του εδάφους, χάρισε στην περιοχή ορισμένα αρκετά σπάνια χαρακτηριστικά που έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο για την ζωή και την εξέλιξη του ανά τους αιώνες. Στις ιδιομορφίες αυτές οφείλει το Πάϊκο το ενδιαφέρον που παρουσιάζει σήμερα.

Όλα τα χωριά πνιγμένα στο πράσινο έχουν κοινά χαρακτηριστικά αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας. Τα σπίτια, τα στενά δρομάκια, οι εκκλησίες, οι πλατείες, οι θέσεις θέας, τα σχολεία αναδεικνύουν το τοπικό χρώμα.

Η υψηλότερη κορυφή του Πάϊκου είναι 1650μ. Η χλωρίδα και πανίδα του βουνού είναι πολύ πλούσια και χαρακτηριστική του τοπίου. Τα υψηλά δάση(δρυός, οξιάς, καστανιάς)που η φυσιογνωμία τους μεταβάλλεται ανάλογα με το υψόμετρο,όσο και η παρεδάφια βλάστηση, ιδιαίτερα τα αγρωστώδη είδη των υψηλών κορυφών δημιουργούν τοπία λεπτομερειών μεγάλης αισθητικής αξίας. Παράλληλα,στη βλάστηση συμμετέχει μεγάλος αριθμός φαρμακευτικών, αρωματικών, καλλωπιστικών και μελισσοτροφικών φυτών.

Στις ανατολικές και νοτιοανατολικές κλιτείς του ορεινού όγκου,τις ημιορεινές εκτάσεις στους ανατολικούς πρόποδες αυτού καθώς και στις πεδινές εκτάσεις βορειοανατολικά του συγκροτήματος βρίσκονται οι κοινότητες: Γρίβα, Κάρπη, Κούπα, Μ.Λιβάδια.

- Κοινότητα Γρίβας

Ο οικισμός με την ονομασία «Κρίβα»θεωρείται ότι χτίστηκε κατά το 817 μ.Χ και πήρε το όνομα του από το σχήμα του(κρίβα=κουτσό,στραβό χωριό). Η εκκλησιά του Αγίου Αθανασίου, χτισμένη στα 817 φέρνει εικόνες και τοιχογραφίες αρχαιολογικής αξίας. Στον οικισμό κατοικούν, κατά τους χειμερινούς μήνες,800 άτομα ενώ τους καλοκαιρινούς μήνες ξεπερνούν τους 1.500.

- Κοινότητα Καστανέρης

Κατά την παράδοση ο οικισμός δημιουργήθηκε πριν από 250-300 χρόνια από κτηνοτρόφους και φυγάδικους που δεν αντέχουν την Τουρκική κυριαρχία.

Λειτουργήσε δημοτικό σχολείο πριν από το 1880 που καταστράφηκε για να ξαναχτιστεί αργότερα. Μέτα το 1905 αρχίζει ο Μακεδονικός Αγώνας. Στο χωριό κατοικούν 280 άτομα ενώ το καλοκαίρι φτάνουν τα 400.

- Κοινότητα Λειβαδιών

Γύρω στο 1750-1800,βλάχοι που ήρθαν από την Ήπειρο ιδρύουν τον οικισμό «Μεγάλα Λιβάδια» μετονομάστηκε σε «Λιβάδια» στα 1960.Κατά την διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου καταστράφηκε ολοσχερώς από τις γερμανικές δυνάμεις κατοχής.Τότε το χωριό αριθμούσε 5.000 κατοίκους.Σήμερα το χωριό κατοικείται από πολύ λίγα άτομα όμως το καλοκαίρι ξεπερνά τα 700.

- Κοινότητα Κάρπης

Το παλιό όνομα του οικισμού είναι «Τσέρνα-Ρέκα»(Μαύρο Ποτάμι)εξ' αιτίας του μαύρου-νερού του ρεύματος που κύλα δίπλα του. Γύρω στα 1500 μ.Χ υπήρχαν στην τοποθεσία του οικισμού 4 γεωργοκτηνοτροφικοί συνοικισμοί, που το 1850 ενώθηκαν και

δημιούργησαν το σημερινό οικισμό. Η μικρή εκκλησία του Αγίου Αθανασίου ρυθμού βασιλικής χτίστηκε το 1850. Κατοικούν 180 άτομα και το καλοκαίρι περίπου τα 350.

- Κοινότητα Σκρά

Ο οικισμός προήλθε από την συνένωση 10 μικρών οικισμών των ελληνογιουγκοσλαβικών συνόρων σε έναν με την ονομασία «Λιούμνιτσα». Μετονομάστηκε σε Σκρά και το 1916 αρχίζουν στην περιοχή οι προετοιμασίες πολέμου μεταξύ των γερμανοβούλγαρων από τη μια και των σερβοαγγλογάλλων συμμάχων από την άλλη.

Το 1919 η Ελληνική Μεραρχία Κρητών και Αρχιεράγγους κυριεύσε το μεγάλης στρατιγικής αξίας ύψωμα Σκρά Ντίλιγκ, από την κατάληψη του οποίου κρίθηκε η τύχη του Α.Π.Π. στο μέτωπο αυτό. Στο Ηρώο των πεσόντων γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 17 Μαΐου η επέτειος της κατάληψης της κορυφής Σκρά.

Ο οικισμός καταστράφηκε ολοκληρωτικά κατά τον εμφύλιο το 1946. Ο πληθυσμός τους χειμερινούς μήνες δεν ξεπερνά τα 150 άτομα, ενώ το καλοκαίρι φτάνει τα 500.

- Κοινότητα Κούπας

Το όνομα του οικισμού και η ίδρυσή του οφείλεται στον Έλληνα Κούπη που κατέφυγε με την οικογένειά του στις κορυφές του Πάϊκου για να αποφύγει τους Τούρκους. Σε απόσταση 1000 μ. από τον οικισμό υπάρχει πηγή με ξινό νερό. Από τα πρώτα χρόνια του οικισμού υπάρχει η εκκλησία της Θεοτόκου σε ρυθμό βασιλικής. Οι κάτοικοι το χειμώνα είναι λίγοι, το καλοκαίρι όμως ανέρχονται σε 250 άτομα.

Χ. Δύο ποτάμια – Γουμένισσα

Πολύ κοντά στην πόλη της Γουμένισσας πηγαίνοντας προς το χωριό Κάρπη, υπάρχει ένας χώρος κατάφυτος από πλατάνια και δρύς. Τα δύο ρέματα που διαπερνούν την περιοχή με σχηματισμούς μικρών κατακρακτών δίνουν μια ιδιαίτερη φυσική ομορφιά στο τοπίο, η οποία συμβάλλει στη μεγάλη προσέλευση επισκεπτών. Τα έργα αναψυχής απόλυτα προσαρμοσμένα στο περιβάλλον προσφέρουν στον επισκέπτη ξεκούραση, θέα, περιπάτους στις μεγάλες γέφυρες από κορμούς δέντρων, γνωριμία με την ποικίλη και σπάνια πανίδα.

ΧΙ.Οροσειρά Κερκίνης(Μπέλλες)

Η οροσειρά του Μπέλλες(υψόμετρο 2031 μ.)γνωστή σε όλους από τις ιστορικές μάχες αποτελεί φυσικό όριο με την πρώην Γιουγκοσλαβία.Ο επιβλητικός όγκος,σε συνάρτηση με την γαλήνια ομορφιά της λίμνης Δοϊράνης,από ψηλά,συνθέτουν ένα κατακληκτικό τοπίο.Ο επισκέπτης ανεβαίνοντας στο Μπέλλες,πάνω από τον οικισμό Κάτω Σούρμενα της κοινότητας Σ.Σ. Μουριών,συναντά τον «Καταράκτη» που τα νερά του πέφτουν από ύψος 80-100 μ.

Η πλούσια βλάστηση αποτελείται από αιωνόβια πλατάνια,δρύς,σφένδαμο και φράξο.Το τοπίο είναι ειδυλλιακό και προσφέρεται για αναψυχή.

Συνεχίζοντας την ανοδική πορεία του προς τα σύνορα,ο επισκέπτης συναντά την εναλλαγή της πανίδας και των καιρικών συνθηκών.Αφήνοντας κάτω τα σύννεφα,από ειδικές θέσεις φαίνεται πανοραμικά η λίμνη Δοϊράνη. Πλησιάζοντας στην υποαλπική ζώνη η βλάστηση μειώνεται,αυξάνονται οι αετοφωλιές και φαίνονται οι άσπρες πυραμίδες που οριοθετούν τη χώρα μας.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΤΟΥ Ν. ΚΙΛΚΙΣ

Εύρωπος

Η αρχαία πόλη της Ευρωπού βρίσκεται περίπου 1000 μ. νοτιοδυτικά από το σημερινόχωριό,στη λοφοσειρά που δεσπόζει στην περιοχή.Αποκαλύφθηκαν σημαντικά ταφικά μνημεία των ύστερων ρωμαϊκών χρόνων,τα οποία διαμορφώνονται ώστε ο χώρος να καταστεί επισκέψιμος.

Η πόλη παρουσιάζει συνεχή κατοίκηση από τον 6^ο π.Χ. αιώνα μέχρι το τέλος της αρχαιότητας.

Παλατιανό

Ο πρώτος επισκέψιμος αρχαιολογικός χώρος στο Ν. Κιλκίς δημιουργήθηκε στο Παλατιανό(λόφος Τορτσέλι-1500 μ. ΒΔ του χωριού). Αντίγραφα των τεσσάρων αγαλμάτων κοσμούν ήδη το χώρο του ηρώου ρωμαϊκής εποχής που αποκαλύφθηκε το 1961. Τα πρωτότυπα αγάλματα εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κιλκίς και χρονολογούνται στο 2^ο αιώνα μ.Χ.

Κολχίδα

Στην ανατολική όχθη του Γαλλικού βρίσκεται το χωριό Κολχίδα. Εδώ οι ανασκαφές έφεραν στο φώς έναν παλαιοχριστιανικό οικισμό, καθώς και τμήματα τρίκλιτης παλαιοχριστιανικής βασιλικής(τέλη 5^{ου} ή αρχές 6^{ου} αιώνα). Από τους τοίχους της εκκλησίας αυτής προέρχονται μερικά πολύτιμα σποράγματα, μάλλον από τα καλύτερα δείγματα βυζαντινής ζωγραφικής του τέλους του 12^{ου} αιώνα. Της ίδιας εποχής είναι και η μικρή τρίκλιτη εκκλησία του Άη Γιάννη, μέσα στο σπήλαιο της Ζωοδόχου Πηγής(στον 12^ο αιώνα ανήκουν και οι τοιχογραφίες του σπηλαίου).

ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ιαματικός-Θεραπευτικός τουρισμός

25 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη, στο συνοικισμό Πικρολίμνη της κοινότητας Ξυλοκερατιάς, βρίσκεται μια από τις σημαντικότερες λίμνες της Ελλάδας από άποψη θεραπευτικών αλλά και καλλυντικών ιδιοτήτων, χάρη στην ειδική σύνθεση του πηλού της

Με βάση την επιστημονική επιβεβαίωση της φαρμακολογικής δράσης του πηλού της λίμνης, στο πλαίσιο της ανάπτυξης της

Πηλοθεραπείας στην Ελλάδα,(για παθήσεις όπως: ρευματικές διαταραχές, μετατραυματικές αγωγές, καριοαγγειακές παθήσεις, γυναικολογικές παθήσεις, κ.α.) δημιουργήθηκαν 6 μονάδες σύγχρονης πηλοθεραπείας καθώς και ξενώνες Α κατηγορίας.

Μοναστηριακός τουρισμός

Στην ιστορική και γραφική Γουμένισσα με τα παραδοσιακά σπίτια, ο επισκέπτης συναντά τη Μονή της Παναγίας με τη Θαυματουργή εικόνα. Ανηφορίζοντας στις πανέμορφες πλαγιές του Πάϊκου, κοντά στα γραφικά χωριά Πεντάλοφο, Γρίβα και Καστανερή, θα βρεί τα μοναστήρια του Οσίου Νικόσημου, του Αγίου Ραφαήλ και του Αγίου Γεωργίου.

Πολιτιστικός-Πολιτισμικός τουρισμός

Οι παραδόσεις του πολύμορφου πληθυσμού του Ν.Κιλκίς αποτελούν ανεκτίμητο ιστορικό, πολιτισμικό και λαογραφικό πλούτο ζωντανών παραδόσεων κι εθίμων, όπως: τα «Μωμοέρια» στο Κιλκίς, το παραδοσιακό «Κουρμπάνι» του Αγίου Τρύφωνα, τα καρναβάλια του Άσπρου, των Καστανιών, της Νέας Σάντας και ο Κλύδωνας του Λυκείου Ελληνίδων.

Η ιδιαίτερη πολιτισμική ταυτότητα του νομού αναδεικνύεται μέσα από το λαογραφικό μουσείο στο Κιλκίς.

Ο Ν. Κιλκίς δεν θα μπορούσε παρά να κρύβει έντονα στοιχεία του αρχαίου Ελληνικού πολιτισμού. Τα αρχαιολογικά ευρήματα του Παλατιανού, της Κολχίδας, της Τούμπας με τους μακεδονικούς τάφους, το ιστορικό κάστρο του Αυτοκράτορα Ανδρόνικου Γ στο Παλαιό Γυναικόκαστρο, καθώς και ο μοναδικός στο βορειοελλαδικό χώρο, Κούρος του 6^{ου} π.Χ. αιώνα που βρέθηκε στον Εύρωπο, πιστοποιούν την ελληνικότητα του χώρου. Είναι ευρήματα πολλά από τα οποία μπορεί να δει το κοινό στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Κιλκίς.

Ακόμα, στο λόφο των Ηρώων του Κιλκίς, μέσα από τα εκθέματα του Πολεμικού Μουσείου, ζωντανεύουν μνήμες τις ιστορικής μάχης του Κιλκίς το 1912-13.

Στο αεροδρόμιο της Νέας Καβάλας, κοντά στη νέα εθνική οδό Ευζώνων-Θεσσαλονίκης, μπορούν να βρουν υποδοχή οι φίλοι του Αεραθλητισμού.

Οικολογικός-Επιστημονικός τουρισμός

Στην οροσειρά των Κρούσιων, το όρος Δύσωρο των αρχαίων, όπου η καταπράσινη και μαγευτική περιοχή παραμένει ανέπαφη από την κατασκευαστική επίδραση του ανθρώπου, στα γραφικά χωριά Ποντοκερασιά και Κάτω Θεοδωράκι, 80 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη, δίνεται πλέον η δυνατότητα στους φυσιολάτρες να απολαύσουν τη φύση.

Στη μονάδα των bungalows (Ποντοκερασιά) και στον ξενώνα (Κάτω Θεοδωράκι) με την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών, δίνεται η ευκαιρία για διακοπές με περίπατο, ιππασία, επαφή με τη φύση και γνωριμία με την τοπική κουζίνα.

Μεγάλο είναι το επιστημονικό ενδιαφέρον της χλωρίδας και της πανίδας της περιοχής, των οποίων εκθέματα συμπληρωμένα με συλλογές εδαφικού χαρακτήρα, εκθέτονται στο κοινό, στο Ευρωπαϊκών προδιαγραφών Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στην Αξιούπολη. Οι μικροί καταρράκτες στα Τρία Ποτάμια Γουμένισσας, το μνημείο της φύσης, «Χίλια Δένδρα», μπροστά στη λίμνη Δοϊράνη μπορούν να εντυπωσιάσουν και να γαληνεύσουν κάθε επισκέπτη.

Σπηλαιολογικός τουρισμός

Στον πευκόφυτο λόφο του Αγίου Γεωργίου στην πόλη του Κιλκίς με τον ομώνυμο μεταβυζαντινό ναό με τις σπάνιες τοιχογραφίες, με το υπαίθριο θέατρο και το αναψυκτήριο, βρίσκεται κανείς ένα από τα αξιολογότερα επισκέψιμα σπήλαια της Ελλάδας, που κατέχει τη 17^η θέση ανάμεσα σε 10.000 σπήλαια στον κόσμο. Είναι διόροφο με σταλακτίτες και σταλαγμίτες, με σταθερές θερμοκρασίες 15-17 βαθμούς Κελσίου και υγρασία της τάξης του 99%

Σύμφωνα δε με μια έρευνα Τσεχοσλοβάκων ιατρών, παρουσιάζει θεραπευτικές ιδιότητες για βρογχικό άσθμα και ορισμένες άλλες πνευμονοπάθειες κι ακόμη για ορισμένες δερματικές ασθένειες.

Συνεδριακός τουρισμός

Στην πόλη του Κιλκίς, η οποία κατέχει την προνομακική θέση να βρίσκεται πολύ κοντά στη Θεσσαλονίκη, στη μια πτέρυγα του δημοτικού πολιτιστικού κέντρου, έτοιμο προς λειτουργία κι εξοπλισμένο με την πλέον κατάλληλη σύγχρονη ηλεκτρομηχανολογική τεχνολογία, βρίσκεται το συνεδριακό κέντρο υψηλών προδιαγραφών. Ένα κέντρο ιδανικό για συναντήσεις Ελλήνων και ξένων, είτε με τη μορφή συνεδρίων-διασκέψεων, είτε με τη μορφή διαφόρων άλλων εκδηλώσεων.

ΣΥΓΚΟΙΩΝΙΕΣ

- ΟΔΙΚΩΣ: Από την Αθήνα για το Κιλκίς (562 χλμ.) εκτελείται ένα νυχτερινό δρομολόγιο (διάρκεια 9 ώρες). Από τη Θεσσαλονίκη (55 χλμ. 1 ώρα) εκτελούνται πυκνά δρομολόγια.
- ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ: Από την Αθήνα προς το Κιλκίς εκτελούνται καθημερινά δρομολόγια (10 ώρες) και από τη Θεσσαλονίκη (50 λεπτά)

Τοπικά δρομολόγια από Κιλκίς

- ΟΔΙΚΩΣ: Εκτελούνται δρομολόγια προς: Δροσάτα, Πετρίτσι, Σέρρες.
- ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ: Τα διερχόμενα τρένα από Αθήνα-Θεσσαλονίκη συνδέουν το Κιλκίς με τις Σέρρες, την Δράμα, την Ξάνθη, την Κομοτηνή και την Αλεξανδρούπολη.

ΔΙΑΜΟΝΗ

Η περιοχή διαθέτει λίγα μικρά ξενοδοχεία. Ελάχιστα ενοικιαζόμενα δωμάτια υπάρχουν στη Γουμένισσα, το Δροσάτο και το Πολύκαστρο.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στην κοινότητα Άσπρου γίνεται κάθε χρόνο στις 8 Ιανουαρίου, η εκδήλωση «Γυναικοκρατία». Την 1^η Ιανουαρίου στο χωριό Παλαιόκαστρο αναβιώνει το παλιό έθιμο «Καμήλες». Ομάδες μεταμφιεσμένων γυρίζουν όλα τα σπίτια του χωριού και μαζεύουν χρήματα για την ενίσχυση του σχολείου και της εκκλησίας. Την 1^η Φεβρουαρίου γίνεται στη Γουμένισσα αναβίωση του εθίμου

«Κουρμάν» αλλά και στο Κιλκίς από πρόσφυγες της Ανατολικής Ρωμυλίας. Τέλος, στις 15 Αυγούστου γίνεται στα Λιβάδια αναπαράσταση βλάχικου γάμου.

ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Νοτιοανατολικά της Θεσσαλονίκης βρίσκεται η χερσόνησος της Χαλκιδικής, που έχει στα δυτικά της το Θερμαϊκό Κόλπο και χωρίζεται από την υπόλοιπη Μακεδονία με τις λίμνες Βόλβη και Κορωνεία, ενώ οι τρεις χερσόνησοί της: Κασσάνδρα, Σιθωνία και Άθως βρέχονται από το Αιγαίο. Πρωτεύουσα του νομού ο Πολύγυρος. Η Χαλκιδική χαρακτηρίζεται ως ο νεοανακαλυφθείς παράδεισος. Θαυμάσιες αμμουδιές με πεύκα που φτάνουν ως τη θάλασσα. Τώρα έχουν ανοιχτεί αρκετοί νέοι δρόμοι που δικτυώνουν την περιοχή και κυρίως την Κασσάνδρα και λιγότερο τη Σιθωνία. Προκαλεί εντύπωση ότι το κλίμα της Χαλκιδικής δεν έχει σχεδόν καμία σχέση με το κλίμα της υπόλοιπης Β. Ελλάδας και προσεγγίζει τις πιο εύκρατες περιοχές της χώρας.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η πετρίδα του Αριστοτέλη (γεννήθηκε στα Στάγειρα) έχει μακριά ιστορία σε όλους τους τομείς της ζωής, τον πόλεμο, τα γράμματα, τη φιλοσοφία, τις τέχνες, την οικονομία. Οι τόποι της θυμίζουν σε κάθε βήμα ονόματα και γεγονότα δεκάδων αιώνων: Ολυνθος, Ποτεΐδαια, Κασσάνδρα, Στάγειρα, Σιθωνία κλπ. Ακολούθησε η δημιουργία της μοναστικής πολιτείας του Αγίου Όρους, στη χερσόνησο του Άθω, που με τις δεκάδες μοναστήρια και τους χιλιάδες άλλοτε, καλόγερους (σήμερα έχουν απομείνει λιγότεροι από 2.000) αποτέλεσε και αποτελεί μια συνέχεια του Βυζαντίου.

Στο σπήλαιο κοντά στο χωριό Πετράλωνα ανακαλύφθηκε κρανίο ανθρώπου του Νεότερου (που πρέπει να έζησε πριν 70.000 χρόνια) Οι

πρώτοι κάτοικοι πρέπει να ήταν Πελασγοί και Θράκες. Αργότερα, κατά τον 8^ο αιώνα, οι Χαλκιδείς, όπως και οι Ερετριείς, ίδρυσαν εδώ αποικίες. Τη Χαλκίδα και την Ερέτρια μιμήθηκαν και άλλες ελληνικές πόλεις, όπως η Κόρινθος, η Άνδρος και αργότερα η Αθήνα, χτίζοντας αποικίες στη Χαλκιδική. Στα τέλη του 4^{ου} και του 3^{ου} π.Χ. αιώνα έχτισαν πόλεις στη Χαλκιδική και οι βασιλείς της Μακεδονίας. Οι πόλεις της Χαλκιδικής οργανώθηκαν νωρίς σε ομόσπονδη πολιτεία από τον Ρηγίνο Ανδροδάμα. Κατά τους περσικούς πολέμους, πολλές πόλεις της Χαλκιδικής αναγκάστηκαν να αναγνωρίσουν την επικυριαρχία των Περσών και να ενισχύσουν ακούσια με άντρες και πλοία τις πολεμικές τους δυνάμεις. Μετά τους περσικούς πολέμους οι περισσότερες πόλεις της Χαλκιδικής προσήλθαν στη Συμμαχία των Αθηναίων. Κατά τον Πελοποννησιακό Πόλεμο, 32 πόλεις της Χαλκιδικής συνενώθηκαν στο «Κοινό των Χαλκιδέων» κι έτσι δημιουργήθηκε ισχυρή ομόσπονδη πολιτεία. Το 348 π.Χ. κατέλαβε τη Χαλκιδική ο βασιλιάς της Μακεδονίας, Φίλιππος. Κατά την περίοδο της φραγκοκρατίας (1200-1400) η Χαλκιδική υπέφερε εκτός από τη φορολογία των κατακτητών κι από τις λεηλασίες των παραλίων της από πειρατές. Από το 1430 η Χαλκιδική βρισκόταν υπό τον τουρκικό ζυγό ως το 1912 που ενώθηκε πάλι με την Ελλάδα. Κατά την επανάσταση του 1821 η Χαλκιδική εξεγέρθηκε υπό τον Σερραίο Εμμανουήλ Παπά. Παρά τον ηρωισμό τους όμως, οι επαναστάτες της Χαλκιδικής αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν.

Η επανάσταση στον Πολύγυρο άρχισε στις 17 Μαΐου 1821 και ήταν η πρώτη στη Βόρειο Ελλάδα. Το παράδειγμα του Πολυγύρου ακουλούθησε ολόκληρη η Χαλκιδική. Ο τόπος αυτός γνώρισε τη συμφορά και τη δόξα. Ο Πολύγυρος έγινε βωμός και τύμβος. Προσέφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες στον αγώνα, που διεξήγαγε τότε το έθνος. Γιατί, με τη θυσία του, κράτησε δύο τουρκικές στρατιές ως το Νοέμβριο του 1821 και έδωσε την ευκαιρία να γιγαντωθεί και να ριζώσει η Επανάσταση στο Νότο. Ο Πολύγυρος έγινε η Αγία Λαύρα του βορειοελλαδικού χώρου.

ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Θάλασσα με πεντακάθαρα νερά, πεύκα που φτάνουν μέχρι την χρυσή αμμουδιά, νησιάκια και γραφικά χωριά συνθέτουν την φυσιογνωμία της Χαλκιδικής.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Σημαντικές πόλεις, ανά χερσόνησσο, είναι οι εξής:

- Καταρχήν, ο ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ: ο οποίος είναι η πρωτεύουσα της Χαλκιδικής (69 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη)
- ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ: η δυτικότερη από τις τρεις χερσονήσους. Σε αυτήν ανήκουν τα χωριά: *Πετράλωνα* (50 χλμ. ΝΔ του Πολυγύρου)
Νέα Φωκαία (42 χλμ. Ν του Πολυγύρου)
Άφυτος (48 χλμ. Ν του Πολυγύρου)
Νέα Ποτίδαια
Καλλιθέα
Κασσάνδρεια
- ΣΙΘΩΝΙΑ: η μεσαία χερσόνησος της Χαλκιδικής. Σε αυτή ανήκουν τα χωριά:
Βατοπέδι
Ορμύλια (26 χλμ. από τον Πολύγυρο)
Άγιος Νικόλαος
Βουρβουρού
Όρμος Παναγιάς
- ΑΘΩ: η ανατολικότερη χερσόνησος της Χαλκιδικής. Σε αυτή ανήκουν τα χωριά:
Νέα Ρόδα (88 χλμ. από τον Πολύγυρο)
Αμμουλιανή
Ουρανούπολη (96 χλμ. Α του Πολυγύρου)
Ιερισσός (83 χλμ. Α του Πολυγύρου)
Πόρτο Καράς

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΝΟΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Στα αξιοθέατα και στους αρχαιολογικούς χώρους του νομού, ανήκουν κατά περιοχή

- **ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ:** είναι η γραφική πρωτεύουσα της Χαλκιδικής, χτισμένη αμφιθεατρικά στους πρόποδες του όρους Χολομώντα. Έχει αρχαιολογικό μουσείο με γλυπτά και αγγεία και μερικές γειτονιές με παραδοσιακή μορφή.
- **ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ:** στο χωριό Πετράλωνα αποκαλύφθηκε στο σπήλαιο των Πετραλώνων, κρανίο ανθρώπου που χρονολογείται περίπου στα 600.000 π.Χ. Όλα τα ευρήματα εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο που έχτισε η Ανθρωπολογική εταιρία δίπλα στο σπήλαιο και διαμόρφωσε το χώρο. Το σπήλαιο έχει θαυμάσιο διάκοσμο από σταλακτίτες όλων των μορφών, σταλαγμίτες, κολόνες, δίσκους κ.α.

Παραθαλάσσιο χωριό είναι η Νέα Φωκαία. Η περιοχή κατοικείται από τα προϊστορικά χρόνια. Στους ιστορικούς χρόνους άκμασαν δύο πόλεις: η Σάνη και η Σκύθαι. Αξιοθέατα αποτελούν ο πύργος του Αποστόλου Παύλου, που χτίστηκε το 1407 για την ασφάλεια του μετοχίου της μονής του Αγίου Παύλου, ένας υπόγειος διάδρομος που καταλήγει σε υπόγειο θάλαμο. Πρόκειται μάλλον για αρχαίο ταφικό έργο που μετατράπηκε σε ναό στα βυζαντινά χρόνια.

Οικισμός που κατοικείται από τα προϊστορικά χρόνια είναι η Άφυτος. Άκμασε ιδιαίτερα στη ρωμαϊκή εποχή και το 17^ο αιώνα. Καταστράφηκε το 1821 από τους Τούρκους και ξαναχτίστηκε μετά το 1827. Επίσης, εκεί υπάρχει λαογραφικό μουσείο.

Η Νέα Ποτίδαια είναι χτισμένη στα ερείπια της ομώνυμης Κορινθιακής αποικίας.

Η Καλλιθέα με τα ερείπια του ιερού του Άμμωνος Διός.

Στην Κασσανδρεία υπάρχει ο καλύτερα διατηρημένος ανεμόμυλος της περιοχής.

- **ΣΙΘΩΝΙΑ:** ενδιαφέρον παρουσιάζει η λαϊκή αρχιτεκτονική των σπιτιών και εκκλησιών στην Ορμύλια, στο Βατοπέδι. Σε μια προεξοχή-στην θέση της αρχαίας Τορώνης-υπάρχουν ακόμα και σήμερα τα ερείπια της παλιάς οχύρωσης που χρονολογείται από

τα αρχαία μέχρι τα βυζαντινά χρόνια καθώς και ερείπια παλαιοχριστιανικών βασιλικών.

- ΑΘΩ:τα Νέα Ρόδα με το μικρό λιμανάκι τους,στο στενότερο σημείο της χερσονήσου,όπου ο Ξέρξης ήθελε να ανοίξει διώρυγα για να περάσει το στόλο του το 481 π.Χ..Το έργο εγκαταλείφθηκε καθώς η συντήρησή του θα κόστιζε υπερβολικά.

Από τα Νέα Ρόδα υπάρχει τακτική συγκοινωνία για το Άγιο Όρος,ενώ οργανώνεται και ο περίπλους των Μονών για όσους δεν μπορούν να μπουν μέσα στο Άγιο Όρος.

Η Ουρανούπολη είναι ο τελευταίος σταθμός πριν την είσοδο στο Άγιο Όρος.Είναι διατηρητέος παραδοσιακός οικισμός που φημίζεται για τις αμμουδιές της και την καθαρή θάλασσα.Ενδιαφέρουσα θα είναι μια επίσκεψη στον μεγαλύτερο πύργο της Χαλκιδικής,τον πύργο του Προφορίου,που χτίστηκε το 1344 από τη Μονή Βατοπεδίου για την προστασία του μετοχίου.

Κωμόπολη χτισμένη στη θέση της Αρχαίας Ακάνθου είναι η Ιερισσό.Όταν εγκαταστάθηκαν στην περιοχή Ρωμαίοι στρατιώτες μετονομάστηκε από Άκανθος σε Ερισσό ή Ιερισσό.Εκεί υπάρχει ο πύργος της Κρούνας,βυζαντινό οχυρό,που σώζεται σχεδόν ολόκληρος.

Στη Χαλκιδική ο ναός του Αγίου Νικολάου κοντά στην Όλυνθο(11^{ος} αιώνας)και η Βασιλική του Αγίου Γεωργίου(5^{ος} αιώνας)κοντά στη Νικήτη,διασώζουν τοιχογραφίες και ψηφιδωτά δάπεδα καθώς και ο ναός του Αγίου Δημητρίου με τρούλο του 1858 στην Άφυτο.

3.ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι θάλασσες της Χαλκιδικής,τιμημένες με τις γαλάζιες σημαίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης,είναι από τις διανγέστερες στον κόσμο.

Εδώ υπάρχουν κάθε είδους εγκαταστάσεις για καλοκαιρινά σπορ,πολυτελή ξενοδοχεία με όλες τις ανέσεις,μαρίνες,γήπεδα γκολφ και μικρές πανσιόν σε όλες τις ακτές,κάμπινγκς μέσα στα πεύκα,ταβέρνες με φρέσκα θαλασσινά και νυχτερινή διασκέδαση.

4.ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στη Νέα Ρόδα η γιορτή της Σαρδέλας στις 18 Ιουλίου με χορπύς και δωρεάν κρασί και σαρδέλα.Στις 23 Αυγούστου λαϊκό πανηγύρι(παραδοσιακό κουρμπάνι)με φαγητό,κρασί,χορούς.Το «κουρμπάνι» με προσφορά φαγητού και στο πανηγύρι του Προφήτη Ηλία,20 Ιουλίου στην Κερισσό.Το πανηγύρι των Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης στις 25 Αυγούστου στην Ουρανούπολη.

Στην Χαλκιδική καθιερώθηκαν τα «Φεστιβάλς Κασσάνδρας και Σάνης»,που περιλαμβάνουν πολιτιστικές εκδηλώσεις,μουσικές συναυλίες από όλο τον κόσμο,φωτογραφικά και εικαστικά γεγονότα και άλλα.

Στον Άγιο Νικόλα πραγματοποιούνται διάφορες εκδηλώσεις και πανηγύρια και ένα τριήμερο πολιτιστικών εκδηλώσεων της Αγίας Παρασκευής 26 Ιουλίου η κορύφωση τους.Παραγωγή τσίπουρου με την παραδοσιακή μέθοδο για ένα μήνα περίπου,αρχίζοντας στο τέλος του πρώτου δεκαπενταημέρου του Οκτωβρίου.

ΠΙΕΡΙΑ-Η ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Γνωριμία με τον νομό

Σε πολύ κοντινή απόσταση τη Θεσσαλονίκη και με ανεξάντλητη σειρά επιλογών,βρίσκεται ο νομός Πιερίας,με την εξής σπάνια ιδιομορφία.Ολόκληρη η νότια πλευρά του βρίσκεται επάνω στη θάλασσα,με σπάνιες όμορφες ακρογιαλιες,ενώ στα βόρεια του υπάρχει ο «θεοκατοικημένος» Όλυμπος,ο Πλαταμώνας με το κάστρο του και τις παραθαλάσσιες γραμμές του τραίνου,το Διόν,η αρχαία ανασκαμμένη πόλη με το θέατρο της,που λειτουργεί τα καλοκαίρια φιλοξενώντας το «Φεστιβάλ Ολύμπου»,το Λιτόχωρο για ξεκούραση,οι υπόλοιπες παραλίες με τα μεγάλα και μικρά ξενοδοχεία.

Πρωτεύουσα του νομού είναι η Κατερίνη,η οποία βρίσκεται σ'έναν τουριστικό και συγκοινωνιακό κόμβο κάτω από τον Όλυμπο και κοντά στους ποταμούς Πηνιό και Αλιάκμονα.Βρέχεται από το Θερμαϊκό κόλπο,συνδιάζοντας έτσι με ιδανικό τρόπο τις χαρές της θάλασσας και του βουνού.

Πρόκειται για μια όμορφη και σύγχρονη πόλη με άνετη προσπέλαση.Η εξαιρετικά προνομακή της θέση-στην καρδιά της

Πιέριος και σε απόσταση αναπνοής από τα παραθεριστικά κέντρα της περιοχής-την καθιστά και ουσιαστικά πρωτεύουσα του νομού.

Η Κατερίνη έχει εξελιχθεί σε ένα δυναμικό εμπορικό,οικονομικό και διοικητικό κέντρο του νομού και κρατάει δίκαια τα σκήπτρα της ισόρροπης και ραγδαίας ανάπτυξης ολόκληρης της περιοχής.

Ο πεζοδρομημένος κεντρικός ιστός της,ιδιαίτερα ευπρεπισμένος και με στοιχεία ευρωπαϊκής πόλης,εντυπωσιάζει τον επισκέπτη και του επιτρέπει με άνεση να περιηγηθεί στο χώρο.

Η καλά οργανωμένη και πλούσια αγορά της με τα δεκάδες εμπορικά καταστήματα είναι ελκυστική για ντόπιους και ξένους.

Φυσικά υπάρχουν,ακόμη,εστιατόρια,ψησταριές,κέντρα διασκέδασης και πολλές υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών της.

Τέλος,η έντονη πνευματική και πολιτιστική της κίνηση αναβαθμίζει τη ζωή της πόλης και συμπληρώνει γενικά τη θετική εικόνα του τόπου.

Ιστορικά στοιχεία

Η Πιερική γή,λίκνο των μύθων,κιβωτός του πνεύματος και χωνευτήρι λαών και πολιτισμών,ενσωμάτωσε ήθη και έθιμα,παραδόσεις και θρησκείες στον καμβά ενός πλούσιου πολιτισμικά παρελθόντος.

Η πατρίδα του μύστη Ορφέα και των Πιερίδων Μουσών είναι συνώνυμη της αφθονίας και του πλούτου ένας ευλογημένος τόπος,πόλος έλξης,με περίσσια όλα τα στοιχεία που συνθέτουν το μεγαλείο του:ερείπια αρχαίων

πόλεων(Λειβηθρα,Πίμπλεια,Δίον,Πύδνα,Μεθώνη,Μακρύγιαλος),μνημεία,αρχαιότητες και ευρήματα,που αντιπροσωπεύουν όλο το χρονολογικό φάσμα και που αποτελούν αδιάψευστες αποδείξεις της ελληνικής διάρκειας στη μακραίωνη ιστορία της.(Γ.Σεφέρης)

Η Πιερία κατοικόταν από τα προϊστορικά κιόλας χρόνια.Οι πρώτοι κάτοικοί της ήταν Θράκες Πίερες,από τους οποίους πήρε και την ονομασία της.Αργότερα,στα ιστορικά χρόνια,αναπτύχθηκαν εκεί αρκετά ονομαστές πόλεις,όπως το Δίον,το οποίο είχαν επισκευθεί μεταξύ άλλων ο βασιλιάς της Μακεδονίας Φίλιππος για να γιορτάσει την καταστροφή της Ολύνθου και ο Μ.Αλέξανδρος πριν ξεκινήσει την εκστρατεία του εναντίον των Περσών.

Αναφέρεται μάλιστα ο Έλληνας στρατηλάτης μετά τη μάχη στο Γρανικό ζήτησε από το Λύσιππο να φιλοτεχνήσει τον αδριάντα του,καθώς και τους ανδριάντες 25 φίλων και συμπολεμιστών του για να

τοποθετηθούν όλοι μαζί στο Δίον. Άλλη σημαντική πόλη ήταν η Πύδνα όπου το 148 π.Χ. ηττήθηκε από τους Ρωμαίους, ο βασιλιάς της Μακεδονίας Περσέας, η Μεθώνη και το Ηράκλειο.

Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα οι κάτοικοί της υπόφεραν πολύ από τις επιθέσεις των Αράβων, των Ούνων, των Σλάβων, των Νορμανδών και στα χρόνια της φραγκοκρατίας έγινε τμήμα του Βασιλείου της Θεσ\νικης. Το 1389 μπήκαν στην Πιερία οι Τούρκοι και έτσι άρχισε για την περιοχή η σκοτεινή περίοδος της τουρκοκρατίας. Αργότερα, κατά τον 16^ο αιώνα τα βουνά της άρχισαν να γίνονται λιμέρια των πρώτων κλεφτών, που μη αντέχοντας άλλο το ζυγό του κατακτητή, ζητούσαν λίγο ελεύθερο αέρα. Θορυβημένοι οι Τούρκοι από την έντονη δράση των κατοίκων της Πιερίας άρχισαν να συμπεριφέρονται σε αυτούς με ιδιαίτερα βάνουσο τρόπο και κατέστρεψαν το 1690 τη Μηλιά, όπου η αντίσταση κατά του κατακτητή βρισκόταν σε μεγάλη έξαρση.

Ωστόσο το ηθικό των Ελλήνων δεν κάμφθηκε. Κατά την επανάσταση του 1821 συμμετείχαν στον αγώνα για την εκδίωξη των Τούρκων, παρά το ότι τελικά δεν κατάφεραν να ελευθερωθούν. Για αυτό εξακολούθησαν να έχουν βαθιά μέσα τους τον πόθο για ελευθερία, την οποία επιδίωξαν ξανά το 1878 χωρίς όμως αποτέλεσμα. Η απελευθέρωση της Πιερίας επιτεύχθηκε τελικά το 1912 στους Βαλκανικούς πολέμους.

ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ

Βρίσκεται στη θέση του αρχαίου Ηρακλείου. Θεωρείται σαν ένα από τα ωραιότερα θέρετρα της περιοχής.

Δίπλα από το Βυζαντινό κάστρο του Πλαταμώνα περνάει η εθνική οδός και ακριβώς από κάτω απλώνεται η θάλασσα καθώς και η ιστορική βίλλα Μοκσώφ, που έχει συνδέσει την εμπορική οικογένεια της Θεσ\νικης με την περιοχή.

Ξενοδοχεία και πανσιόν, ανοιχτά όλο το χρόνο βρίσκονται στη διάθεση των επισκεπτών.

Ν. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑΣ

Βρίσκεται από την άλλη πλευρά της εθνικής οδού, χτισμένος στην πλαγιά του βουνού. Πρόκειται για ένα καινούριο χωριό, χτισμένο λίγο πιο μακριά από τον παλιό Παντελεήμονα, το οποίο έχει εγκαταληφθεί.

ΝΟΤΙΑ ΠΙΕΡΙΑ

Ξεχωριστό κομμάτι της Πιερικής γης, παραδεισένιας ομορφιάς. Δεξιά και αριστερά του εθνικού οδικού άξονα ξεπροβάλλουν οι οικισμοί, σκαφαλωμένοι στις πλαγιές του βουνού (Λιτόχωρο, Σκοτίνα, Ν. Παντελεήμονας) και άλλοι μπροστά στην επιμήκη ακτογραμμή (Λεπτοκαρυά, Πλαταμώνας, Ν. Πόροι), πνιγμένοι σε οργιαστική βλάστηση.

Σε όλο το μήκος της παραλιακής ζώνης υπέροχα ξενοδοχεία, άλλα μικρότερα οικογενειακής μορφής και άλλα πιο μεγάλα, εξασφαλίζουν στους τουρίστες και στους περιηγητές τις πιο σύγχρονες ανέσεις, άψογη φιλοξενία, ζεστασιά και φιλικότητα.

Στην κορυφή του λόφου δεσπόζει το κάστρο του Πλαταμώνα, οχυρό χτισμένο στα χρόνια της Φραγκοκρατίας.

ΛΙΤΟΧΩΡΟ

Βρίσκεται στους πρόποδες του Ολύμπου και από εκεί αρχίζει ουσιαστικά η περιπέτεια της ανάβασης. Ένας δρόμος οδηγεί μέχρι την περιοχή «Πριόνια», όπου βρίσκεται το μοναστήρι του Αγ. Διονύσου. Στο σημείο αυτό σταματά και ο δρόμος και αρχίζει το ορειβατικό μονοπάτι, το οποίο οδηγεί στο καταφύγιο «Σπύρος Αγαπητός». Δυσπρόσιτο είναι το καταφύγιο «Χ. Κάκκαλος» το οποίο βρίσκεται σε υψόμετρο 2.720 μ. Από εκεί και πέρα μένει το μονοπάτι προς την κορυφή.

Κατά τα άλλα το Λιτόχωρο είναι μια γεωργική κομώπολη και σημαντικό θέρετρο της περιοχής.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΙΕΡΙΑ

Περιοχή που μαγνητίζει με την ομορφιά της.Εδώ προβάλλει η πρωτεύουσα του νομού,η Κατερίνη.

Η παραλία και η Ολυμπιακή Ακτή(7 χλμ. από την πόλη)αποτελούν κοσμοπολίτικα θέρετρα με έντονη κίνηση και ζωή.Χρυσ αφένιες αμμουδιές και καθαρές θάλασσες και νυχτερινή διασκέδαση.

Λίγο βορειότερα,μέσα στο ίδιο χρώμα και στους ίδιους ρυθμούς,βρίσκεται ο Κορινός με τις όμορφες παραλίες και με τις γαλάζιες σημαίες.Στα παραλιακά μαγαζιά του μπορείς να συναντήσεις τις γεύσεις της θάλασσας και της τέχνης.

ΒΟΡΕΙΑ ΠΙΕΡΙΑ

Ο πλούτος της φύσης και οι κλειστές παραλίες με τα γαλανά νερά.Γραφικά ψαροχώρια και ταβέρνες στην ακροθαλασσιά.

Ολόκληρη η περιοχή είναι φορτισμένη από τη μαγεία του τοπίου αλλά και από την ιστορία.Η μνημειακή τοποθεσία είναι εμφανής και οι μαρτυρίες από την αρχαιότητα πολλές.

Στην Μεθώνη,η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φώς τάφους της κλασικής,ελληνιστικής και ρωμαϊκής εποχής.

Στο Μακρύγιαλο,νοτιοδυτικά του σημερινού χωριού,σε έναν ήπιο λόφο,στην παραλιακή σχεδόν ζώνη,αποκαλύφθηκε νεολιθικός οικισμός,ο μεγαλύτερος σε έκταση μέχρι τώρα στη χώρα μας.

Στην αρχαία Πύδνα,που υπήρξε ένα από τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα του Μακεδονικού βασιλείου,κατά τον 5^ο αιώνα π.Χ.,χάρη στο λιμάνι της και την στρατηγική της θέση,οι ανασκαφικές έρευνες έφεραν στο φως πληθώρα ευρημάτων,που διαφύλαξε στα σπλάχνα της η μακεδονική γη,τα οποία καταδείχνουν την εξέχουσα θέση της περιοχής σε όλες τις φάσεις της κατοίκησης της,από τη νεολιθική εποχή ως τα βυζαντινά χρόνια χωρίς διακοπή.Στην

Πύδνα, επίσης, το 168 π.Χ. οι ρωμαϊκές δυνάμεις με αρχηγό τον Αιμίλιο Παύλο συνέτριψαν τα στρατεύματα του βασιλιά Περσέα. Η μάχη αυτή ήταν από τις μαγαλύτερες της αρχαιότητας και καθόρισε αποφασιστικά τις εξελίξεις των ελληνικών πραγμάτων.

Δίπλα στον ιστορικό πλούτο υπάρχει ο οικολογικός παράδεισος, ο υδροβιότοπος των Αλυκών Κίτρους, που αποτελεί ενιαίο οικοσύστημα με το Δέλτα του ποταμού Αλιάκμονα. Υπάρχει σπάνια πανίδα από 170 είδη πουλιών.

ΑΚΤΕΣ ΟΛΥΜΠΟΥ

Στις ακτές του Ολύμπου, τις πιο εκτεταμένες του Αιγαίου, η χρυσαφένια και απλόχωρη αμμουδιά ασκεί μια ακατανίκητη έλξη. Με άνετη και ασφαλή προσπέλαση διασχίζει κανείς μια επιμήκη ακτογραμμή, που περιβάλλεται από άλση και πευκώνες, πάνω από 70 χλμ.

Κατά μήκος της συναντά κανείς άρτιες τουριστικές επιχειρήσεις, ξενοδοχεία, campings και ενοικιαζόμενα δωμάτια. Η μαγεία της καθαρής θάλασσας δίνει άπειρες δυνατότητες να χαρείς το υγρό στοιχείο.

ΟΛΥΜΠΟΣ

Η περική γη έχει το προνόμιο να εκτείνεται κάτω από τη σκιά του μυθικού Ολύμπου, που βρίσκεται στη καρδιά του ηπειρωτικού χώρου, στα όρια μεταξύ Μακεδονίας και Θεσσαλίας. Είναι το ψηλότερο βουνό (2.917 μ.) της Ελλάδας και αποτελεί το σύμβολο του Ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Στις ανεμοδαρμένες, συννεφοσκεπαστες και γεμάτες μεγαλείο κορυφές του η φαντασία των αρχαίων Ελλήνων τοποθέτησε την κατοικία των 12 θεών της αρχαιότητας. Κάτω από τις κορυφές του έβαλε τις μούσες, που λατρεύονταν ως προστάτιδες των καλών τεχνών.

Το επιβλητικό αυτό γεωλογικό φαινόμενο, όπου στεγάζεται το θείκό έργο της φύσης, έγκειται στο γεγονός της μοναδικότητας του

ανάγλυφου, που παρουσιάζει συχνές και απότομες χαράδρες, φαράγγια και ρέματα. Οι κορυφές του ορθώνονται σε μεγάλο ύψος και σε μικρή απόσταση από τις ακτές (25 χλμ.) του Ολύμπου.

Ο Όλυμπος είναι παγκόσμια γνωστός για τα οικολογικά χαρακτηριστικά του και τη μοναδικότητα της φύσης του. Το 1938 κυρήχθηκε Εθνικός Δρυμός και το 1981 από την UNESCO διατήρητεο τμήμα της παγκόσμιας βιόσφαιρας, γεγονός που αποδεικνύει την ιδιαίτερη σημασία που έχει για τη ζωή της ανθρωπότητας. Ακόμα, το 1985 έχει κυρηχθεί «αρχαιολογικός και ιστορικός τόπος», αφού το φυσικό περιβάλλον του βουνού συνδιάζεται με εκτεταμένα δείγματα ιστορικού-ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Είναι γνωστές από την αρχαιότητα οι πόλεις Πίμπλεια, Ηράκλειον, Πιερίς, Λείβηρα...

Η ανάβαση στον Όλυμπο προσφέρει μοναδικές εμπειρίες και ανυψώνει τον ψυχικό κόσμο του ανθρώπου, καθώς αυτός προσεγγίζει άμεσα έναν υπέροχο, τραχύ και επιβλητικής ομορφιάς και μεγαλοπρέπειας τόπο. Η ανάβαση από την ανατολική πλευρά γίνεται από το Λιτόχωρο, μια σύγχρονη κωμόπολη στους πρόποδες του βουνού και σε απόσταση μόλις 5 χλμ. από τη θάλασσα και τον εθνικό οδικό άξονα Θεσ/νίκης-Αθήνας. Εδώ είναι η έδρα των Ορειβατικών Συλλόγων Ε.Ο.Σ. και Σ.Ε.Ο., που παρέχουν πληροφόρηση για τις εναλλακτικές διαδρομές αλλά και κάθε συνδρομή για την ανάβαση στο βουνό.

Ο Όλυμπος αποτελεί το εθνικό πάρκο της Ελλάδας. Η χλωρίδα και η πανίδα του παρουσιάζει τεράστιο ενδιαφέρον καθώς πολλά είδη του φυτικού και ζωϊκού βασιλείου τα συναντά κανείς μόνο εκεί.

Η βλάστηση είναι διαρθρωμένη σε 4 διαδοχικές ζώνες. Ανάμεσα σε αυτές δεν υπάρχουν σαφή όρια, ενώ παρουσιάζουν πολλές ανακατατάξεις που οφείλονται στην ποικιλία του ανάγλυφου και του μικροκλίματος.

Ο πεζοπόρος, που διασχίζει τον Εθνικό Δρυμό, μέσα από το διεθνές μονοπάτι E4, θα δει και θα θαυμάσει την ποικιλία της βλάστησης, τους καταράχτες του Ενιπέα. Το βουνό προσφέρεται, επίσης, και για ποδηλασία στους διάφορους δασικούς δρόμους. Τέλος, για τους πιο τολμηρούς υπάρχει και η άθληση με «αλεξίπτωτο πλαγίας» από το καταφύγιο του Σταυρού.

ΟΡΕΙΝΗ ΠΙΕΡΙΑ-ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Η φύση και η αγνότητα του τοπίου συνδιάζεται με την παράδοση. Ο ιστός αυτός της παράδοσης απλώνεται από τις υπώρειες του Κάτω Ολύμπου (παλιός Παντελεήμονας, Παλιά Σκοτίνα, Π. Πόροι) μέχρι τα κατάφυτα Πιέρια, όπου φωλιάζουν παραδοσιακοί οικισμοί (Άγιος Δημήτριος, Ελατοχώροι, Άνω Μηλιά, Κολινδρός, Μόρνα), πνιγμένοι στο πράσινο.

Οι διάσπαρτοι αυτοί οικισμοί δεν είναι απλώς αυτούσια δείγματα περασμένων μορφών ζωής και μαρτυρία μιας άλλης εποχής διατηρώντας στο ακέραιο τη φυσιογνωμία τους και έντονα στοιχεία παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, είναι κυρίως εναλλακτική επιλογή, σε σχέση με τη θάλασσα, και πόλος έλξης για να περάσει κανείς όμορφα το χρόνο των διακοπών του, μακριά από όσα επιβάλλει ο συρμός και η τύρβη της καθημερινότητας.

Υπάρχουν διαδρομές άφταστου μεγαλείου και ανείπωτης φυσικής ομορφιάς που προσφέρουν άλλη αίσθηση ζωής. Εδώ συνειδητοποιεί κανείς την ψυχική επανασύνδεση με το ανόθευτο και παρθένο τοπίο. Η μνήμη λειτουργεί σαν ενεργός παρουσία ζωής μέσα στον πυρήνα της ομορφιάς, του θεσπέσιου και αγνού περιβάλλοντος.

Ανάλογα λειτουργούν και τα πάμπολλα γραφικά ξωκκλήσια τα μοναστήρια και οι βυζαντινές εκκλησίες (ο ναός της Κοιμήσεως της Παναγίας (11^{ος} αιώνας) στην Κονταριώτισσα, η παλαιοχριστιανική βασιλική Πέτρας Ολύμπου (11^{ος} αιώνας), ο ναός του Αγίου Αθανασίου στο Αιγίνιο, η μόνη Κανάλων στη Νότια Πιερία, η μόνη Αγίου Διονυσίου (16^{ος} αιώνας) στον Όλυμπο...) που είναι διάσπαρτες στο χώρο.

ΔΙΟΝ

Στα ριζά του Ολύμπου και μόλις 5 χλμ. από τις περικές ακτές, σε μια περιοχή με αστείρευτη φυσική γοητεία, βρίσκεται το αρχαίο Δίον, που το θεοφόρο όνομά του το έδενε με το Δία.

Το Δίον ήταν η ιερή πόλη των Μακεδόνων. Η πρώτη ακμή του τοποθετείται στα χρόνια του Αρχελάου (414-399 π.Χ.), όταν ο βασιλιάς οργάνωσε προς τιμή του Ολυμπίου Διός και των Μουσών αγώνες αθλητικούς και σκηνικούς διάρκειας εννέα ημερών. Στο Δίον, επίσης, ο Φίλιππος γιόρτασε ένδοξες νίκες του, ενώ ο Αλέξανδρος ξεκινώντας για τη μεγάλη εκστρατεία θυσίασε στον Ολύμπιο Δία.

Πλούσια ευρήματα ήρθαν να φωτίσουν ποικιλότροπα την ιστορία του Δίου αλλά και των Μακεδόνων γενικότερα. Τα ιερά των θεών μαζί με τα θέατρα (ελληνικό και ρωμαϊκό) και το στάδιο εντοπίστηκαν σε μια μεγάλη έκταση έξω από τα τείχη της αρχαίας πόλης, γεγονός που δείχνει ότι εξυπηρετούσαν ευρύτερες λατρευτικές ανάγκες. Στα ιερά αυτά στήνονταν τα αναθήματα των προσκυνητών, ενώ στο τέμενος του Ολυμπίου Διός οι διάφορες επιγραφές, από τις οποίες ενημερώνονταν οι συρρέοντες Μακεδόνες στις πανήγυρες για σημαντικά θέματα του κράτους τους. Το Δίον, όπως έδειξε η αρχαιολογική σκαπάνη, στάθηκε φιλόξενο απέναντι και στους ξένους θεούς.

Η πόλη, σοφά ρυμοτομημένη, διέθετε ένα πυκνό δίκτυο ορθογώνιων δρόμων, κατά το «ιπποδάμειο σύστημα», που πλακοστρώθηκαν στα αυτοκρατορικά χρόνια. Οι δρόμοι περιέκλειαν οικοδομικά τετράγωνα με ιδιωτικά σπίτια, δημόσια κτίρια, καταστήματα και εργαστήρια. Εντυπωσιακό, επίσης, είναι το συγκρότημα των λουτρών με άρτιο σύστημα παροχής και αποχέτευσης νερού με πήλινους, μολύβδινους και κτιστούς αγωγούς που εξυπηρετούσε ποικίλες ανάγκες.

Ο επισκέπτης μπορεί να δει εκτός από τον αρχαιολογικό χώρο, και το καλά οργανωμένο μουσείο του Δίου, στο υπόγειο του οποίου υπάρχει διδακτική έκθεση με θέμα την καθημερινή ζωή των αρχαίων στο Δίον.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η Πιερία δε φημίζεται μόνο για τις φυσικές ομορφιές της. Μαζί με αυτές και τα μνημεία της, που αποτελούν πόλο έλξης και μαρτυρίες της μακραίωνης ιστορικής διαδρομής της, συνδιάζει μια πλούσια

πνευματική και πολιτιστική δραστηριότητα. Έτσι ο επισκέπτης έχει το μοναδικό προνόμιο να ζήσει αξέχαστες εμπειρίες στη γη των Θεών.

Σε όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού ο τόπος αυτός μεταβάλλεται σε κύτταρο δημιουργίας και πολιτισμού από κορυφαίους ανθρώπους της ελληνικής και διεθνούς καλλιτεχνικής σκηνής.

Το Διεθνές Φεστιβάλ Ολύμπου, ένας καταξιωμένος και δοκιμασμένος μέσα από το χρόνο θεσμός, εθνικής εμβέλειας πα, φιλοξενεί στο αρχαίο θέατρο του Δίου και στο κάστρο του Πλαταμώνα τα πιο αξιόλογα θεατρικά και μουσικά σχήματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Χιλιάδες θεατές έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν την αναβίωση του ελληνικού πνεύματος και του θεατρικού λόγου σε ένα πραγματικά επιβλητικό αρχαίο θέατρο.

Επίσης, αξιοσημείωτο πολιτιστικό γεγονός είναι η διεθνής εβδομάδα φολκλόρ με τη συμμετοχή παραδοσιακών μουσικοχορευτικών συγκροτημάτων από όλο τον κόσμο. Πρόκειται για ένα παγκόσμιο λαϊκό πανηγύρι χαράς και φιλίας των λαών.

Τέλος, διάφορες λαϊκές συναυλίες, παραστάσεις σύγχρονου θεάτρου και εικαστικές εκθέσεις συμπληρώνουν την πολιτιστική δραστηριότητα της Πιερίας, καλύπτοντας έτσι τα ενδιαφέροντα και τις ευαισθησίες ακόμα και του πιο απαιτητικού θεατή.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

- **ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ:** Η Κατερίνη βρίσκεται στον κεντρικό άξονα Αθηνών-Θεσ/νικης, Ευρώπης-Ασίας. Ολόκληρος ο παραλιακός χώρος του νομού εξυπηρετείται από την οδική αυτή αρτηρία. Από την Κατερίνη άνετοι δρόμοι οδηγούν σε διάφορες πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά, καθώς και αρχαιολογικές περιοχές.
- **ΟΔΙΚΩΣ:** Από την Αθήνα για Κατερίνη (444 χλμ., 7 ώρες) εκτελούνται τρία δρομολόγια από το ΚΤΕΛ και επτά από τον ΟΣΕ.
Από την Θεσ/νικη (68 χλμ., 1 ώρα) γίνονται πυκνά δρομολόγια
- **ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ:** Για την Κατερίνη πραγματοποιούνται επτά δρομολόγια από την Αθήνα (6.30 ώρες) και δέκα από Θεσ/νικη (1.20 ώρες).

ΤΟΠΙΚΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

- ΟΔΙΚΩΣ:Εκτελούνται από Κατερίνη δρομολόγια προς Λάρισα(1.30'ώρες)και προς Θεσ/νικη και αντίστροφα κάθε μισή ώρα και έκτακτα δρομολόγια ενδιάμεσα.
- ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ:Γίνονται δρομολόγια προς:Λάρισα, Βόλο, Σέρρες, Δράμα, Ξάνθη, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή.

ΔΙΑΜΟΝΗ

- ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ:Υπάρχουν πολλά σε όλες τις τουριστικές περιοχές του νομού.Μεγάλη συγκέντρωση υπάρχει στην παραλία Κατερίνης,στη Λεπτοκαρυά και στον Πλαταμώνα.Οι λίγες ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις Β'κατηγορίας βρίσκονται στην Πλάκα Λιτοχώρου,στην Λεπτοκαρυά και στον Πλαταμώνα.
- ΚΑΜΠΙΝΓΚ:Υπάρχουν πολλά στις παραλίες του νομού και ιδιαίτερα στις παραθαλάσσιες θέσεις του Λιτόχωρου(Γρίτσα,Πλάκα)και στον Πλαταμώνα.
- ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ:Λίγα στην παραλία Κατερίνης στο Μακρύγιαλο και στον Πλαταμώνα.
- ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ:Υπάρχουν πάρα πολλά.Τα περισσότερα βρίσκονται στη Λεπτοκαρυά,στην Παραλία Κατερίνης και στον Πλαταμώνα.

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

- ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ:6/1:Παραλία Κατερίνης, Λιτόχωρο, Μακρύγιαλος «Γιορτή Θεοφανείων».
7/1:Καταφώτικα Κατερίνης «Εθιμο προδρομιτών»
8/1:Κίτρος Κατερίνης «Γιορτή της Μπάμπως»
Φεβρουάριος:Λιτόχωρο, Πλαταμώνας, Σκοτίνα, Λεπτοκαρυά «Γιορτή Καρναβαλιού» με παρέλαση αρμάτων, παραδοσιακή φασολάδα και ψητή σαρδέλα.Στη Λεπτοκαρυά γιορτή με αναπαράσταση του φόνου του μυθικού Ορφέα από τις γυναίκες.
Καθαρή Δευτέρα:Λιτόχωρο «Γιορτή των Κέδρων» με φωτιές,χορούς γύρω από τις φλόγες,κρασί και άλλα.

Τέλος Άνοιξης: Πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις «*Τα Δία*».

Αγίων Θεοδώρων (άνοιξη): Κατερίνη «*Ντούφες*», γιορτή γυναικοκρατίας από το Σύλλογο Λιβαδιωτών Κατερίνης με ευτράπελα, χορό και παραδοσιακά φαγητά και πίτες.

Τρίτη ημέρα του Πάσχα: Μοσχοπόταμος «*Το κάψιμο της ρόκας*»

Μάιος: Μακρύγιαλος «*Χορός των ρόδων*»

Ιούνιος: Κολινδρός «*Γιορτή του κερασιού*», με τοπικούς χορούς και τραγούδια και διανομή κερασιών.

Ιούλιος: Ναυτική Εβδομάδα από το Ναυτικό Όμιλο Κατερίνης. Εκδηλώσεις και αγώνες γύρω από τη θάλασσα. Διαγωνισμός ψαρέματος και προσφορά ψητής σαρδέλας.

26/7: Πλαταμώνας-Τέμπη πανηγύρι Αγ. Παρασκευής.

Ιούλιος-Αύγουστος: Φεστιβάλ Ολύμπου. Θεατρικές παραστάσεις. Μουσικές και λαογραφικές εκδηλώσεις στην Κατερίνη, στο Δίον, στο κάστρο του Πλαταμώνα.

Αύγουστος: Δίον. Οι αρχαιολόγοι μιλούν για την Πιερία.

Σεπτέμβριος: Μεγάλη εμποροπανήγυρη στην Κατερίνη και το Αιγίνιο, με πλήθος καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

Όλο το χειμώνα: Χοροί στα κέντρα της Κατερίνης από πλήθος πολιτιστικών συλλόγων που διατηρούν τις παραδόσεις.

Όλο το χρόνο: Πρόγραμμα της Κινηματογραφικής Λέσχης Κατερίνης κάθε Τρίτη, με προβόλες αξιολογών ταινιών.

- ΘΕΑΜΑΤΑ: Θέατρο και κινηματογράφοι.
- ΣΠΕΣΙΑΛΙΤΕ: Φρέσκο ψάρι στην Παραλία και ψητά στην Κατερίνη.
- ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ, ταβέρνες και κέντρα διασκέδασης μέσα στην πόλη, στα θέρετρα και σε διάφορα περίχωρα.

ΣΠΟΡ

- ΨΑΡΕΜΑ: στη Σκάλα Λιτοχώρου στις Αλυκές, στον Κορινό.
- ΚΥΝΗΓΙ: στα Πιέρια και στον Όλυμπο. (λαγοί, μπεκάτσες, πέρδικες, τρυγόνια, αγριογούρουνα κ.α.)
- ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑ: στο Ναυτικό Όμιλο Κατερίνης τηλ. 61408
- ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΣΠΟΡ: στις παραλίες Μεθώνης, Κατερίνης, Λιτοχώρου.
- ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΕΣ: στον Όλυμπο.

- ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ:Ιδανικά για ορειβασία είναι τα βουνά της Πιερίας Όλυμπος και Πιέρια.Στον Όλυμπο μπορεί κανείς να ανεβεί α)από το Λιτόχωρο(Ορειβατικός Σύλλογος Λιτοχώρου τηλ.(0352) 81244,82300,81800).Πρώτο καταφύγιο βρίσκεται στη θέση Σταυρός.Δεύτερο σημείο είναι στην τοποθεσία Διασταύρωση από όπου μπορεί κανείς να ακολουθήσει δύο δρόμους:Α)να προχωρήσει αριστερά στα Πριόνια,όπου υπάρχει αναψυκτήριο και μετά από 2.30΄ώρες να φτάσει στο καταφύγιο Α΄του ΕΟΣ(Σπήλιος Αγαπητός).Από εκεί μετά από 2.30΄ώρες ανάβασης μπορεί να φτάσει στην κορυφή Μύτικας.Β)από τη Διασταύρωση δεξιά ο άλλος δρόμος οδηγεί στις θέσεις Μπάρμπα(1600 μ.)Στράγγος(2400 μ.)Σκούρτα(2450 μ.)και Οροπέδιο Μουσών(2650 μ.).Εκεί πάνω βρίσκονται δύο καταφύγια,το ένα του ΕΟΧΟ(Βασιλεύς Παύλος)σε υψόμετρο 2650 μ. και το άλλο του ΣΕΟ(Γιόσος Αποστολίδης)σε υψόμετρο 2760 μ.Από εκεί μετά από ανάβαση 1.30΄ώρας φτάνει κανείς στην κορυφή Μύτικας,που είναι η ψηλότερη κορυφή του Ολύμπου.β)άλλος τρόπος ανάβασης στον Όλυμπο είναι από Σπαρμό-Μοναστήρι Αγ. Τριάδας-Βρυσοπούλες,όπου βρίσκεται το καταφύγιο Β΄(1900 μ.).γ)από Κατερίνη-Κοκκινοπλό-Βρυσοπούλες.

ΑΓΟΡΑ-ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ

Στα εμπορικά καταστήματα της Κατερίνης,του Λιτοχώρου και των παραθαλάσσιων χωριών μπορεί κανείς να βρεί όλα τα αγαθά,τα φρέσκα ντόπια οπωροκηπευτικάφρούτα,ψάρια,κρέατα,ξηρούς καρπούς και μέλι.

Σε΄ολα τα τουριστικά κέντρα της περιοχής μπορεί να βρεί κανείς ψησταριές,εστιατόρια,ταβέρνες,ψαροταβέρνες και να γευτεί εκλεκτούς μεζέδες και ψητό φρέσκο ψάρι και εκλεκτά γλυκά και φρούτα.

Ο επισκέπτης μπορεί να ψυχαγωγηθεί στους κινηματογράφους της Κατερίνης,στις ντισκοτέκ,στις πάμπ,στα κέντρα διασκέδασης με μπουζούκια κ.α.Ενδεικτικά πελώρια κέντρα-ντίσκο είναι η «Αποθέωση»,η «Ατλαντίδα»,το «Ραντεβού» και άλλα χωρητικότητας 5000 ατόμων, μοναδικά στα Βαλκάνια

Είδη λαϊκής τέχνης

Ο επισκέπτης μπορεί να αγοράσει για ενθύμιο από τα καταστήματα της Κατερίνης, του Δίου και των παραθαλάσσιων χωριών διάφορα είδη λαϊκής τέχνης(μάλλινα υφαντά, χάλκινα είδη, καντήματα, μπατίκ κ.α.).

Ιδιαίτερα, στο Δίον οργανώνεται εργαστήριο κατασκευής εκμαγείων με την φροντίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Η Κατερίνη είναι μια καινούρια πόλη με γραφικό δημοτικό κήπο. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι παραθαλάσσιες περιοχές στον **Πλαταμώνα, το Λιτόχωρο, τη Μεθώνη, το Μακρύγιαλο, τη Λεπτοκαρυά, τους Νέους Πόρους, το Νέο Παντελεήμονα, τη Σκοτίνα, τις Αλυκές Πύδνας**, καθώς και περιοχές όπως ο **Κολινδρός, ο Αγ. Δημήτριος, και η Άνω Μηλιά(Πύργος Λαζαίων)** στις πλαγιές των Πιέριων.

Σε απόσταση 15 χλμ. από την πόλη βρίσκεται η αρχαία νεκρόπολη Δίου, που στα τέλη του 5^{ου} αιώνα π.Χ. είχε ακμάσει. Υπήρχαν εδώ ναός του Διός, στάδιο και θέατρο. Στον **αρχαιολογικό χώρο** έχει ανακαλυφθεί τάφος του 230 π.Χ. με ανάγλυφα, μετόπες και ζωφόρο. Επίσης, έχουν ανακαλυφθεί ερείπια βασιλικής του 6^{ου} αιώνα με σπουδαία μωσαϊκά. Κατασκευάστηκε μεγάλο αρχαιολογικό μουσείο, όπου εκτίθενται ευρήματα της περιοχής. Εξάλλου, η πόλη Πύδνα διατηρεί κατάλοιπα παλιού φρουρίου και σπουδαία αρχαιολογικά ευρήματα, μακεδονικούς τάφους, μεσαιωνικό φρούριο, μεσοβυζαντινή εκκλησία, που καλύπτουν την περίοδο από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι τα ύστερα βυζαντινά.

Ο **Όλυμπος** είναι από τα ωραιότερα αξιοθέατα της περιοχής Πιερίας, γιατί από την πλευρά αυτή παρουσιάζει εδαφολογικά ενδιαφέροντα (χαράδρες κ.λ.π.). Ένας δρόμος από την Κατερίνη οδηγεί στη θέση **Πριόνια** όπου υπάρχει αναψυκτήριο. Κοντά στην Κατερίνη υπάρχουν **ορειβατικά καταφύγια**.

ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

Ο νομός Σερρών είναι ένας από τους 13 νομούς της Μακεδονίας. Βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της Μακεδονίας. Είναι κατεξοχήν αγροτικός νομός και θεωρείται ένας από τους πιο πλούσιους νομούς.

Οι Σέρρες, πρωτεύουσα του νομού, είναι μια σύγχρονη πόλη με ζωηρή κίνηση, φαρδείς δρόμους και πλατείες, αλλά με παραδοσιακά και νεοκλασικά κτίσματα, καθώς και με αρκετά βυζαντινά κυρίως εκκλησιαστικά, όπως οι Άγιοι Θεόδωροι.

Στο βόρειο τμήμα της, στο πευκόφυτο λόφο Κούλα, ερείπια της αρχαία ακρόπολης και βυζαντινού κάστρου μαρτυρούν την ιστορία της στα βάθη του αιώνα. Σε απόσταση 12 χλμ. Στο βάθος της χαράδρας ορθώνεται το μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου (1.270 μ.Χ) με τοιχογραφίες που καλύπτουν διάφορες εποχές. Εξήντα-δύο χιλιόμετρα από την πρωτεύουσα, βρίσκεται το χωριό Αμφίπολη και η αρχαία αποικία των Αθηναίων.

Μια όμορφη πόλη κοντά στη Βουλγαρία είναι το Σιδηρόκαστρο, χτισμένο στις όχθες του ποταμού Κρουσοδίτη. Η πόλη και οι γύρω περιοχές είναι βουτηγμένες στο πράσινο, με πολλά νερά, καταράκτες και άλλα.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Οι Σέρρες όπως και οι άλλοι νομοί της Κεντρικής Μακεδονίας, συνδιάζουν ένα ψηφιδωτό διάφορων εποχών, αφού τα σημάδια της ιστορίας μετά το πέρασμα του χρόνου δεν έχουν σβήσει ακόμα και σήμερα.

Η ιστορία των Σερρών ξεκινά περίπου τον 12^ο αιώνα π.Χ από τους Παίονες στη θέση της αρχαίας πόλης Σίρας. Οι κάτοικοί της λέγονται Σιροπαίονες και το 513 π.Χ υποτάχθηκαν στους Πέρσες και οδηγήθηκαν σαν αιχμάλωτοι στην Ασία. Μετά την Ιωνική επανάσταση απελευθερώθηκαν και επέστρεψαν στην πατρίδα τους, την οποία όμως βρήκαν κατοικημένη από τους Οδομάντες. Αναγκάστηκαν, λοιπόν να κάνουν πόλεμο με αυτούς για να μπορέσουν να κατοικήσουν και πάλι στα σπίτια τους.

Στα χρόνια του Μ. Αλέξανδρου έλαβαν μέρος στην Ασιατική εκστρατεία και μάλιστα διακρίθηκαν ιδιαίτερα στις μάχες της Ισσοῦ και των Γαυγαμήλων.

Στα Ρωμαϊκά χρόνια ήταν γνωστή με το όνομα «Σιραίων πόλις» ενώ τον 5^ο μ.Χ αιώνα πήρε το σημερινό της όνομα.

Στα χρόνια του Βυζαντιού οχυρώθηκε και αποτέλεσε τον προμαχώντα της αυτοκρατορίας στους αγώνες της κατά των Βουλγάρων. Το 1204 κατέλαβε την πόλη ο Φράγκος βασιλιάς Βονιφάτιος Μομφερατικός, ενώ δύο χρόνια αργότερα πέρασε στα χέρια των Βουλγάρων, για να την ξαναπάρουν οι Φράγκοι το 1208. Το 1221 περιήλθε στο Δεσποτάτο Ηπείρου από το οποίο την πήραν και πάλι οι Βούλγαροι το 1230. Απελευθερώθηκε ξανά το 1245 και γνώρισε μεγάλη ακμή, αλλά το 1345 την πήραν οι Σέρβοι και το 1383 οι Τούρκοι.

Η Τουρκοκρατία στις Σέρρες κράτησε για πολλά χρόνια. Όμως οι κάτοικοι της στα χρόνια αυτά έδειξαν ζηλευτή εμπορική δραστηριότητα, ενώ είχαν πάντοτε κατά νου να επαναστατήσουν και να απελευθερωθούν.

Κατά το 18^ο αιώνα χτίστηκαν εκεί πολλά σχολεία και η πόλη έγινε το πνευματικό κέντρο της Μακεδονίας. Είναι γνωστό, ότι μετά την Επανάσταση του 1821 οι Σέρρες καθώς και ένα μεγάλο μέρος του ελληνικού εδάφους, έμειναν στα χέρια των Τούρκων. Οι τελευταίοι θέλοντας να προλάβουν το ενδεχόμενο μιας νέας απελευθερωτικής επανάστασης, σκλήρυναν τη στάση τους έναντι των κατοίκων. Και σαν να μην έφτανε αυτό, το 1872 άρχισε στην περιοχή και η δράση των Βουλγάρων κομιτατζήδων, οι οποίοι διεκδικούσαν την περιοχή για λογαριασμό τους. Το 1912 μάλιστα η πόλη έπεσε στα χέρια των Βουλγάρων, ενώ λίγο αργότερα, μετά τις μάχες του Λαγκαδά και του Κιλκίς, ο βουλγαρικός στρατός, την εγκατέληψε και την άφησε στο έλεος των κομιτατζήδων, οι οποίοι την πυρπόλησαν και έσφαξαν εκατοντάδες κατοίκους.

Τελικά η πόλη απελευθερώθηκε από τον ελληνικό στρατό στις 29 Ιουνίου του 1913 και από τότε αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του ελληνικού κράτους

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Αμφίπολη: Μια από τις σημαντικότερες πόλεις της Μακεδονίας, κατά την αρχαιότητα, αποικία των Αθηναίων η οποία ιδρύθηκε το 437/6 π.Χ από τον Στρατηγό Αγύωνα, γιο του Νικία, στη θέση της παλαιότερης πόλης της Ηδωνίδας (εννέα οδοί). Ο Αγύων την ονόμασε Αμφίπολη, γιατί με το να την περικλείει ο ποταμός Στρυμώνας, την περιέβρεχε από δύο πλευρές. Την έχτισε με τέτοιο τρόπο που να είναι ορατή και από τη

θάλασσα και από την ξήρα και την επέκλεισε από το ένα μέρος του ποταμού μέχρι το άλλο με μακρύ τείχος.

Διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στα γεγονότα του Πελοποννησιακού πολέμου που αφηγείται ο Θουκυδίδης. Υπήρξε βασιλικό νομισματοκοπείο των Μακεδονών, ορμητήριο των επιχειρήσεων του Φιλίππου Β΄ και του Μέγα Αλέξανδρου. Διατήρησε την ακμή της στα Ελληνιστικά και Ρωμαϊκά χρόνια και αποτέλεσε, μετά τη μάχη της Πύδνας (168 π.Χ) την έδρα μια από τις τέσσερις διοικητικές περιφέρειες, της «Μακεδόνων Πρώτης», στις οποίες διαίρεσαν τη Μακεδονία οι Ρωμαίοι για να πλήξουν την πολιτική ενότητα της. Η διέλευση της Εγνατίας Όδου (Via Egnatia) από την Αμφίπολη, ήταν σημαντικός λόγος που η πόλη διατήρησε τη σημασία και τη σπουδαιότητα της στους παλαιοχριστιανικούς χρόνους. Μέσω της Εγνατίας Όδου πέρασε ο Απόστολος Παύλος το 49/50 μ.Χ από την Αμφίπολη, πηγαίνοντας από τους Φιλίππους στη Θεσσαλονίκη.

Με τη διάδοση του Χριστιανισμού η πόλη αποτελεί έδρα Επισκόπου που αναφέρεται στα κείμενα μέχρι το 692 μ.Χ. Η αποκάλυψη τεσσάρων παλαιοχριστιανικών βασιλικών ένος ορθογώνιου κτίσματος, που θεωρείται επισκοπικό μέγαρο και τελευταία η αποκάλυψη περίκεντρου παλαιοχριστιανικού ναού, φανερώνουν ότι η Αμφίπολη την Παλαιοχριστιανική εποχή, ήταν αξιόλογο χριστιανικό και αστικό κέντρο.

Πιθανότατα η πόλη καταστράφηκε τον 8^ο-9^ο αιώνα μ.Χ. Τότε πολλοί κάτοικοί της φαίνεται ότι εγκαταστάθηκαν στις εκβολές του Στρυμόνα, κοντά στην αρχαία Ηϊόνα που μετονομάστηκε σε Χρυσούπολη. Από τη βυζαντινή οχύρωση της πόλης αυτής σώζονται σήμερα μεγάλα τμήματα. Στην ύστερη βυζαντινή περίοδο (13^{ος}-14^{ος} αιώνας) ο χώρος της Αμφίπολης ξανακατοικήθηκε. Κτίσματα της εποχής αυτής είναι δύο πύργοι ιδρυμένοι εκατέρωθεν του ποταμού Στρυμόνα.

ΜΝΗΜΕΙΑ

Η αρχαιολογική σκαπάνη έχει φέρει στο φως πολύ αξιόλογους αρχαιολογικούς χώρους στην περιοχή της Αμφίπολης, ανοικτούς στους επισκέπτες.

Τα Αρχαία Τείχη της πόλης αποτελούν ένα περίβολο με μήκος 7.450μ. περίπου, που περιέβαλε την πόλη από όλες τις πλευρές. Αποκαλύφθηκαν εντυπωσιακά τμήματα του τείχους της κλασσικής και ελληνιστικής εποχής. Το σημαντικότερο τμήμα είναι αυτό στο Σιδηροδρομικό Σταθμό, κοντά στον Στρυμόνα, με οχυρές πύλες,

μεγάλα συγκροτήματα αγωγών για την αποχέτευση των νερών της βροχής και εντυπωσιακές κλίμακες, που οδηγούν στον περίπατο του τείχους.

Έχουν επίσης αποκαλυφθεί δύο σημαντικοί τάφοι μακεδονικού τύπου, καθώς και συστάδες κιβωτιόσχημων τάφων της κλασσικής και ελληνιστικής περιόδου.

Τραγίλος(σημερινό Αηδονοχώρι)

Αναπτύχθηκε στην ενδοχώρα της Βισαλτίας από τα τέλη του 6^{ου} αιώνα π.Χ και καταστράφηκε στις αρχές του 3^{ου} αιώνα π.Χ.Από τις ανασκαφές έχουν προκύψει σημαντικά ευρήματα από το αρχαϊκό και κλασσικό νεκροταφείο της πόλης, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται ταφικά μνημεία με ζωγραφική και πλαστική διακόσμηση.Έντος του αρχαιολογικού χώρου της Τραγίλου βρίσκεται το μοναστήρι του Τίμιου Προδρόμου, μετόχι της αγιορείτικης Μονής Κουτλουμουσίου.

Αρχαιολογικός χώρος Τερπνης

Στη θέση «Παλιόκαστρο» της κοινότητας Τερπνής ανασκάπτεται αταύτιση ακόμη αρχαία πόλη.

Στην κορυφή του λόφου έχει αποκαλυφθεί κτιριακό συγκρότημα μέσα σε περίβολο ρωμαϊκών χρόνων, ενώ από τα νεκροταφεία της πόλης ξεχωρίζει μακεδονικός τάφος του 3^{ου} π.Χ αιώνα.

Αρχαιολογικός χώρος Σιδηροδρομικού Σταθμού Αγγίτας

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι δύο μνημειακοί τάφοι μακεδονικού τύπου,η ρωμαϊκή γέφυρα στον ποταμό Αγγίτη, καθώς και τα ερείπια βυζαντινής οχυρής εγκατάστασης στο λόφο «Παλιοκόστρα».

Η Αρχαία ξύλινη γέφυρα αποτελεί μοναδικό για τον Ελλαδικό χώρο εύρημα,η ξύλινη αυτή γέφυρα συνέδεε την πόλη της Αμφίπολης με το λιμάνι της, μέσω του ποταμου, που ήταν στην αρχαιότητα πρώτος.

Το Γυμνάσιο αποτελεί το σημαντικότερο ανασκαμμένο μέχρι στιγμής δημόσιο οικοδόμημα της Αμφίπολης και χρονολογείται από τον 4^ο αιώνα π.Χ ως τον 1^ο αιώνα μ.Χ.Επίσης έχουν βρεθεί διμερής χώρος λατρείας του Ερμή-Ηρακλή,προπάντων των Γυμνασίων, βωμός για θυσίες και εξωτερικά λουτρά.

Η Ελληνιστική Οικία,η οποία βρίσκεται ανάμεσα στο Γυμνάσιο και τη Ρωμαϊκή έπαυλη, χρονολογείται στα Ελληνιστικά χρόνια(2^{ος} αιώνας).

Οι μακεδονικοί Τάφοι στην ευρύτερη περιοχή της Αμφίπολης και οι σπουδαιότεροι από τους δύο βρίσκονται ανατολικά του δρόμου Θεσσαλονίκης- Δράμας και χρονολογείται στον 3^ο αιώνα π.Χ.

Η Ρωμαϊκή Έπαυλη, χρονολογείται από τον 3^ο αιώνα μ.Χ. Η Παλαιοχριστιανική Αμφίπολη η οποία χρονολογείται από τον 2^ο αιώνα μ.Χ.

ΛΟΙΠΟΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Άργιλος (περιόχη ν.Κερδυλλίου)

Η Άργιλος ιδρύθηκε ως αποικία των Αυδρίου στα δυτικά των εκβολών του Στρυμόνα κατά την αρχαϊκή εποχή(654 π.Χ) και παρουσιάζει ζωή μέχρι τα ελληνιστικά χρόνια, οπότε και παρακμάζει. Οι ανασκαφές των τελευταίων χρόνων, ανακαλύπτουν τμήματα του οχυρωματικού περιβόλου, ιδιωτικές οικίες, δημόσια κτίρια και δρόμους της αρχαϊκής και της ελληνιστικής πόλης, τα οποία σώζονται σε εντυπωσιακή κατάσταση διατήρησης.

Ακρόπολη Σερρών «Κουλόφ»

Στην πόλη των Σέρρων, σ'έναν επιβλητικό πευκόφυτο λόφο, υψώνεται η ισχυρή Ακρόπολη. Πρόκειται για Βυζαντινή Ακρόπολη η οποία χτίστηκε σε αρχαίο φρούριο που υπεράσπιζε την πόλη τον 7^ο και 6^ο αιώνα π.Χ.

Από την Φραγκική κατάκτηση και πέρα επικράτησε για την Ακρόπολη η ονομασία «Καντέλυ» και διατηρήθηκε μέχρι τα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Οι Τούρκοι την ονόμασαν «Μπας Κουλέ»(κεμαλόπυργο) από το τουρκικό αυτό όνομα, προήλθε και η σημερινή ονομασία «Κουλός»(πυργός).

Πύργος της Μαρώς

Εξαιρετικό ιστορικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το τελευταίο υπόλειμμα κάστρου, που βρίσκεται στο χωριό Δάφνη, ο σωζόμενος πανύψηλος πύργος ο γνωστός στους ντόπιους ως «Πύργος της Μαρώς».

Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου

Ίδρυθῆκε τὸ 1270 ἀπὸ τὸν σερραῖο μοναχὸ Ἰωαννίκιο Αυτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου, ὅπως ὁ Ανδρόνικος Γ΄ Παλαιολόγος καὶ ὁ Ἰωάννης ΣΤ΄ Καντακουζηνός, τίμησαν τὴ Μονή, ἐνῶ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του ἐζήτησε ἐδῶ ὁ Γενάδιος Α΄ Σχολάριος. Τὸ καθολικὸ τῆς Μονῆς φέρει τοιχογραφίες διάφορων ἐποχῶν.

Σιδηρόκαστρο

Τὰ τεῖχη τοῦ βυζαντινοῦ Σιδηρόκαστροῦ με ἀξωτερικὸ καὶ ἐσωτερικὸ περίβολο, δυο πύλες καὶ κεντρικὸ στρογγυλὸ πύργο με δεξαμενὴ, σώζονται στὸ λόφο Ἰσάρη. Χρονολογεῖται στὴν ἐποχὴ τοῦ Ανδρόνικου Γ΄ Παλαιολόγου(1328-1341). Στὴν πλαγιά ὑπάρχει νεότερος ναὸς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου με τέμπλο τὴν πρόσοψη τάφου ἐλληνιστικῶν χρόνων λαξευμένο στὸ βράχο.

ΜΟΥΣΕΙΑ

Μουσεῖο Ἀμφίπολης: Περιέχει εὐρήματα ἀπὸ τὴν ἀρχαία πόλη καὶ τὴν ἀμεση περιοχή τῆς καὶ φανερώνουν συνέχεια ζιούς ἀπὸ τὴν Νεολιθικὴ ἐποχὴ μέχρι καὶ τὰ βυζαντινά χρόνια.

Στὸν προθάλαμο βρίσκουμε τὴν ἀσημένια λειψανοθήκη καὶ τὸ χρυσοῦ στεφάνι ποῦ βρέθηκε σὲ κιβωτιόσχημο τάφο, στὸ σημεῖο ποῦ εἶναι τώρα τὸ Μουσεῖο καὶ πιθανολογεῖται ὅτι συνδέεται με τὸν στρατηγὸ Βρασιίδα, ὁ ὁποῖος τάφηκε εὐὸς τῶν τειχῶν ἀπὸ τοὺς Ἀμφιπολίτες μετὰ τὴ μάχη τοῦ 422 π.Χ.

Στὴν πρώτη ἐκθεσιακὴ ἐνότητα ἐκτίθενται εὐρήματα, ἀπὸ τὴ Μέση Νεολιθικὴ Ἐποχὴ μέχρι καὶ τὴν Πρώιμη Ἐποχὴ Σιδήρου(5000 π.Χ-750 π.Χ). Τὸ δεύτερο μέρος τῆς ἐκθεσης ἀναφέρεται στοὺς διάφορους τομείς τῆς πόλης κατὰ τὴν κλασικὴ καὶ τὴν Ἑλληνιστικὴ περίοδο, μέχρι τὴν ὑποταγὴ τῆς στοὺς Ρωμαίους. Στὴ συνέχεια ἐκτίθενται σταθμοί, λαβὲς ἀμφορέων, σὲρα νομισμάτων, προϊόντα, ἀγγειοπλαστικῆς, γλυπτικῆς, κοροπλαστικῆς, μικροτεχνίας, προτομές ἀθλητῶν, ἀλτήρες, λίθινες σφαῖρες, ἀιχμές βιτῶν κ.τ.λ. Ἀκολουθοῦν ἐκθέματα ποῦ ἀντιπροσωπεύουν ταφικὲς συνήθειες τῶν Ἀμφιπολιτῶν(ἐπιτύμβιες στήλες, τεφροδόχα ἀγγεῖα, κτερίσματα τῶν τάφων καὶ ἄλλα). Στὴν ἐνότητα τῆς ἐκθεσης γιὰ τὴν περίοδο τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων, ἐκτίθενται πορτραῖτα, σύνολα πήλινων καὶ γυάλινων ἀγγείων τμήματα ψηφιδωτῶν δαπέδου. Ἀπὸ τὴν Παλαιοχριστιανικὴ Ἀμφίπολη

εντυπωσιάζουν τα αρχιτεκτονικά μέλη των ναών, τα κιονόκρανα και τα θωράκια της Βασιλικής Γ'. Ακολουθεί η κεραμική των Βυζαντινών και των Υστεροβυζαντινών χρόνων που προέρχεται από το Μαρμάριο, το μικρό οικισμό που αναπτύσσεται κοντά στο πέρασμα του Στρυμόνα (9^{ος} αιώνας μ.Χ). Στο μικρό σαλόνι του Μουσείου μπορεί κανείς να βρει ενδιαφέρουσες πληροφορίες για την νεότερη ιστορία του τόπου και ένα χρονικό για την αρχαιολογική έρευνα στην περιοχή. Το Μουσείο διαθέτει αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, όπου φιλοξενούνται διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις, καθώς και δραστηριότητες εκπαιδευτικών προγραμμάτων για παιδιά.

Μουσείο πόλης Σερρών: Στεγάζεται από το 1970 στο «Μπεζεστένι» (κλειστή στεγασμένη αγορά) που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης. Κηρυγμένο διατηρητέο μνημείο από το 1938, κτίσθηκε, κατά την επικρατέστερη άποψη στα τέλη του 18^{ου} αιώνα από τον Candal Ιμπραήμ Πασά. Στο Μουσείο εκτίθενται ευρήματα που προέρχονται από θέσεις του Νομού Σερρών. Έτσι, υπάρχουν ευρήματα που προέρχονται από την ανασκαφή του νεολιθικού οικισμού Προμαχώνα-Τοροβήμα, ενώ από τα εκθέματα αρχαίων και κλασσικών χρόνων σημαντικά είναι τα ευρήματα της ανασκαφής της αρχαίας Τραγίλου και των νεκροπόλεων της Αργίλου και άλλων αρχαίων πόλεων της Βισαλίας. Εντυπωσιακά είναι τα εκθέματα Μακεδονικών ταφών της αρχαίας Αμφίπολης, εκθέματα της πόλης των Σερρών, Ρωμαϊκής εποχής καθώς και εκθέματα Βυζαντινών χρόνων προερχόμενα από την παλιά Μητρόπολη.

Η ΛΙΜΝΗ ΚΕΡΚΙΝΗ

Με την σημερινή μορφή ,η λίμνη υπάρχει από το 1932 μετά την κατασκευή του αρδευτικού φράγματος στο χωριό Λιδότοπος.

Είναι ένας από τους πιο σημαντικούς υδροβιότοπους,όχι μόνο της χώρας μας αλλά και της Ευρώπης,με πλούσια πανίδα και χλωρίδα.Η λίμνη περιβάλλεται από τα όρη του Μαυροβουνίου,Κρουσιών και Μπέλλες(Κερκίνη).Το τελευταίο είναι και το πιο όμορφο,κατάφυτο από οξυές και βελανιδιές και είναι σχετικά δύσβατο.

Σήμερα η ποικιλομορφία της βλάστησης,η παρουσία εκατοντάδων ειδών πουλιών,η πλούσια ιχθυοπανίδα και τα πολλά είδη θηλαστικών,ερπετών και αμφιβίων που υπάρχουν στην περιοχή είναι η φυσική συνέχεια της ζωής που υπήρχε πριν από την κατασκευή του φράγματος.

Η κατασκευή της τεχνητής λίμνης δάμασε τα νερά του Στρυμόνα,συνετέλεσε στην καταπολέμηση του εφιάλη της ελονοσίας,έδωσε ζωή στα χωράφια του κάμπου και βοήθησε στην οικονομική ανάπτυξη του νομού και στην αποκατάσταση των 85000 προσφύγων της Μικρασιατικής καταστροφής.

Η Κερκίνη αποτελεί έναν από τους 11 ελληνικούς Υδροβιότοπους Διεθνούς Σημασίας(σύμβαση Ραμισάρ) και μια από τις 113 σημαντικές περιοχές για τα πουλιά της Ελλάδας(ΙΒΑ).

ΔΑΣΟΣ ΛΑΪΛΙΑ

Το δάσος του Λαιιλιά,ψηλά στην οροσειρά της Βροντούς έχει αισθητική και φυτοκοινωνιολογική σημασία,ψηλότερη κορυφή στα 1850 μ. ο Αλή Μπαμπάς με δασοκάλυψη 83% και με οδικό δίκτυο 110 χλμ.Η περιοχή,λόγω των εξαιρετικών καιρικών συνθηκών,προσφέρεται όλες τις εποχές του έτους για περιπάτους,πικ-νικ, αθλητισμό, ορειβασία και ιδιαίτερα το χειμώνα για χειμερινά σπορ στις χιονοδρομικές πίστες που διαθέτει.Τα διεθνή περιπατητικά μονοπάτια Ε4 και Ε6 διέρχονται από τον Λαιιλιά

ΤΟ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: Στη βόρεια πλευρά του Αλή Μπαμπά, μέσα σε δάσος από οξυές και πεύκα, σε υψόμετρο 1600 μ. βρίσκεται το χιονοδρομικό κέντρο του Λαϊλιά, δημιούργημα του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου (ΕΟΣ) Σερρών. Απέχει από την πόλη των Σερρών 27 χλμ. και ο δρόμος που το συνδέει με την πόλη είναι ασφαλτοστωμένος και εκχιονίζεται καθημερινά. Διαθέτει μια βασική χιονοδρομική πίστα συνολικού μήκους 1000 μ. και πλάτους 60 μ., η οποία εξυπηρετείται από ένα συρόμενο χιονοδρομικό αναβατήρα, μήκους 850 μ. που μπορεί να μεταφέρει 700 άτομα την ώρα. Τελευταία, έγινε επέκταση του αναβατήρα ακόμα 200 μ., ώστε να φτάνει μέχρι την κορυφή του βουνού. Υπάρχει ένας ακόμη μικρός συρόμενος αναβατήρας, μήκους 200 μ. για αρχάριους. Στην αφετηρία της πίστας γίνεται ενοικίαση εξοπλισμού για σκι, για τους μη οργανωμένους ερασιτέχνες. Για τους αρχάριους λειτουργούν στο χιονοδρομικό κέντρο ιδιωτικές σχολές εκμάθησης της τεχνικής του σκι, την οποία διδάσκουν έμπειροι καθηγητές. Με φωτισμό που έχει τοποθετηθεί στην πίστα, προσφέρεται αυτή και για νυχτερινό σκι. Στο τέρμα της χιονοδρομικής πίστας υπάρχει και λειτουργεί ένα ωραιότατο και σύγχρονο χιονοδρομικό περίπτερο-ΣΑΛΕ-με εστιατόριο, αναψυκτήριο και κοιτώνες, που διαθέτουν κεντρική θέρμανση.

Στο χιονοδρομικό κέντρο του Λαϊλιά πραγματοποιούνται κάθε χρόνο αγώνες καταβάσεων και δρόμου αντοχής, πανελλήνια, περιφεριακά πρωταθλήματα, τοπικοί και άλλοι χιονοδρομικοί διεθνείς αγώνες. Το χιονοδρομικό κέντρο λειτουργεί κάθε Παρασκευή-Σάββατο-Κυριακή και όλες τις αργίες.

Πρόκειται για ένα από τα πιο αξιόλογα κέντρα της Ελλάδας, το οποίο κάθε Σαββατοκύριακο, συγκεντρώνει πάρα πολλούς επισκέπτες.

Χαρακτηρίζεται από πολύ καλή χιόνωση, που διαρκεί 3 ½ με 4 μήνες (τέλος Νοεμβρίου με μέσα Μαρτίου), η οποία σε συνδιασμό με την πολύ καλή κατάσταση των πιστών και την κατάφυτη περιοχή στην οποία βρίσκεται, δημιουργεί άριστες προϋποθέσεις προσέλκυσης του κόσμου, ενισχυμένου αυτού και από την εύκολη πρόσβαση λόγω του πολύ καλού, βατού και σύντομου οδικού δικτύου. Η μαζική εξυπηρέτηση διανυκτερεύσεων, αν εξαιρέσουμε τους λίγους κοιτώνες του Σαλέ, που εξυπηρετεί κυρίως αθλητές και τις λίγες κλίνες για 80 άτομα του ορειβατικού καταφυγίου του ΕΟΣ

Υπάρχουν μεγαλόπνοα σχέδια για ξενοδοχειακή υποδομή,αθλητικές εγκαταστάσεις,χώρους αναψυχής, νέες πίστες κ.λ.π. ώστε ο Λαϊλιάς να καταστεί ένα από τα πιο σύγχρονα Αθλητικά Κέντρα,εφάμιλλο αυτών της Ευρώπης.

ΑΛΛΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ Ν. ΣΕΡΡΩΝ

Χρυσοπήγη:Σπουδαίο θέρετρο των Σερρών, με δροσερά νερά,θαυμάσιο κλίμα και εξαιρετική δροσιά.Υπάρχει στη Χρυσοπήγη Κέντρο Δασικών Ερευνών και Δασικό Φυτόριο για την παραγωγή κωνοφόρων δασικών ειδών,για τεχνιτές αναδασώσεις.

Υπάρχει επίσης και αξιόλογο Εκτροφείο Θηραμάτων,όπου βλέπει κανείς ζαρκάδια, φασιανούς και ορτύκια,ο δε γύρω δασικός χώρος έχει διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο,ώστε να προσφέρει ιδανικό περιβάλλον σε όσους επισκέπτονται την Χρυσοπήγη.Το θέρετρο αυτό βρίσκεται στο δρόμο προς το Λαϊλιά,10 μόλις χλμ. από την πόλη των Σερρών και σε υψόμετρο 590 μ.Το καλοκαίρι ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει την δροσιά του βουνού τρώγοντας στις εξοχικές ταβέρνες που λειτουργούν εκεί ή παίρνοντας το πικ-νικ στον ίσκιο των δέντρων.Υπάρχει δυνατότητα για άθληση.

Άγιος Ιωάννης:Ανατολικά της πόλης των Σερρών,2 χλμ. μακριά,βρίσκεται το γραφικό προάστιο του Αγίου Ιωάννη.Η πρώτη εικόνα που περιμένει τον επισκέπτη είναι τα αιωνόβια,βαθύσκιωτα πλατάνια και τα νερά,τα οποία σχηματίζοντας μικρούς καταράχτες κυλούν από παντού.Μέσα σε μια τεχνητή λίμνη,που ο δήμος δημιούργησε από τα νερά αυτά,κολυμπούν πάπιες.

Κοιλάδα Αγίων Αναργύρων:Βρίσκεται στο δρόμο που οδηγεί στην Ακρόπολη(Κουλάς)των Σερρών,ένας πνεύμονας για την πόλη.Ο χώρος αυτός είναι πραγματικά μαγευτικός.

Κατά μήκος του δρόμου που διασχίζει την κοιλάδα,υπάρχουν χώροι εστίασης και αναψυχής.Παρέχεται η δυνατότητα σε αυτούς που αγαπούν το βάδισμα ή το τζόκονγκ,να ικανοποιήσουν το χόμπι τους,κατά μήκος ενός δρόμου αρκετών χλμ. δασικού,στον οποίο απαγορεύεται η κυκλοφορία αυτοκινήτων και που φτάνει πολύ βαθειά στην κοιλάδα,ανάμεσα σε κατάφυτες

περιοχές,παράλληλα με άφθονα νερά,που σχηματίζουν που και που μικρούς καταράχτες.

Άνω Ποροΐα:Στις παρυφές του όρους Κερκίνη(Μπέλλες), σε καταπράσινο τοπίο με ρέοντα νερά,πάνω από τη λίμνη Κερκίνη σε υψόμετρο 395 μ. δεσπόζει η πανέμορφη κοινότητα των Άνω Ποροΐων.Τα ενοικιαζόμενα δωμάτια και τα δύο ξενοδοχεία Γ΄κατηγορίας που διαθέτει,καλύπτουν τις ανάγκες των παραθεριστών και επισκεπτών του υγροβιότοπου της λίμνης Κερκίνης.

Αξιοσημείωτος είναι και ο Μοναστηριακός πλούτος του ν. Σερρών,σημαντικές μονές είναι μερικές από τις παρακάτω:

- **Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών**
- **Ησυχαστήριο Τιμίου Προδρόμου Ακριτοχωρίου**
- **Ιερά Μονή Αγίας Παρασκευής Δομήρου**
- **Ιερά Μονή Τιμίου Σταυρού Αγ. Πνεύματος**
- **Παλαίος Μητροπολιτικός Ναός Αγ. Θεοδώρων**
και πολλές άλλες μονές .

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

- **ΟΔΙΚΩΣ:** από την Αθήνα προς Σέρρες(587 χλμ.) γίνονται καθημερινά δρομολόγια με λεωφορεία του ΚΤΕΛ(9.30' ώρες). Από Θεσ/νικη(95 χλμ.) πραγματοποιούνται πολλά δρομολόγια(2 ώρες) με λεωφορεία του ΚΤΕΛ.
- **ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ:** από Αθήνα προς Σέρρες γίνονται κάθε μέρα δρομολόγια καθώς και από Θεσ/νικη.

ΤΟΠΙΚΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

- **ΟΔΙΚΩΣ:** από τις Σέρρες εκτελούνται καθημερινά δρομολόγια προς:- Δράμα: 11 δρομολόγια(1.45' ώρες)
 - Καβάλα: 4 δρομολόγια(1.15' ώρες)
 - Κιλκίς (3 ώρες)
 - Θεσ/νικη: από τις 5.30' π.μ. έως τις 8.30' μ.μ. κάθε μισή ώρα.
- **ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ:** Οι Σέρρες συνδέονται με το Κιλκίς, τη Δράμα, την Ξάνθη, την Κομοτηνή και την Αλεξανδρούπολη.

ΔΙΑΜΟΝΗ

- **ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ:** υπάρχουν λίγα. Υπάρχουν επίσης κλίνες σε ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ στα Α.Ποροία και σε ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ που βρίσκονται σε μερικές κοινότητες της περιοχής.

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

- **ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ:** οι πιο σημαντικές γίνονται στη Μονοκκλησιά και στο χωριό Νέα Πέτρα με το έθιμο της γυναικοκρατίας και την Αγ. Ελένη με τα πυροβασία των αναστενάρηδων. Η γυναικοκρατία γίνεται κάθε χρόνο στις 8 Ιανουαρίου. Οι γυναίκες παίρνουν την εξουσία του χωριού, εκλέγουν πρόεδρο(γυναίκα βέβαια) και κάνουν όλες τις ανδρικές δουλειές, ενώ οι άντρες μένουν στο σπίτι και ασχολούνται με το νοικοκυριό. Αν ένας άντρας τολμήσει να βγεί στο δρόμο, τον καταβρέχουν με κρύο νερό, γι' αυτό η εκδήλωση ονομάζεται και «Βρεζούδια». Το έθιμο έφεραν στο χωριό οι πρόσφυγες από τη Θράκη. Τα αναστενάρια γίνονται στις 21 Μαΐου. Πυροβασία γίνεται και την Καθαρή Δευτέρα. Σημαντική εκδήλωση επίσης είναι η εβδομάδα Γερακίνας στην πόλη Νιγρίτα. Γιορτάζεται κάθε χρόνο στην πρώτη εβδομάδα αμέσως μετά το Πάσχα. Λαμβάνουν χώρα ποικίλες εκδηλώσεις με αποκορύφωμα το λαογραφικό έθιμο του πεσίματος της νεκρής Γερακίνας στο πηγάδι. Το

έθιμο αυτό αναπαριστάται στην πλατεία της πόλης όπου στήνεται το πηγάδι και ακολουθούν χορευτικές και μουσικές εκδηλώσεις.

Το Πνευματικό και Πολιτιστικό κέντρο δήμου Σερρών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους διοργανώνει ποικίλες πνευματικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, με κορυφαίες αυτές του 10ήμερου πολιτιστικών εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται από 21 μέχρι 30 Ιουνίου.

- **ΘΕΑΜΑΤΑ:** υπάρχουν στις Σέρρες αρκετοί κινηματογράφοι. Πρόσφατα ιδρύθηκε Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο, το οποίο όλο το χρόνο, ανεβάζει θεατρικά έργα από το ελληνικό και ξένο δραματολόγιο. Επίσης υπάρχει το Δημοτικό κινηματοθέατρο «Αστέρια», το οποίο όλο το χρόνο προβάλλει ταινίες ποιότητας.
- **ΣΠΕΣΙΑΛΙΤΕ:** ένα τούρκικο γλύκισμα που λέγεται **ακανές του Λαϊλιά.**
- **ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ:** ταβέρνες και κέντρα διασκέδασης καθώς και καλά ζαχαροπλαστεία λειτουργούν μέσα στην πόλη και στα περίχωρα.
- **ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΠΛΑΖ:** στην ακτή των Κερδιλίων και στο Στρυμονικό κόλπο.
- **ΣΠΟΡ:** στις Σέρρες υπάρχουν: κλειστό κολυμβητήριο, γήπεδο τένις, γήπεδα μπάσκετ και βόλλεϋ, κλειστό γυμναστήριο για πολλαπλές εκδηλώσεις.
- **ΧΕΙΜΕΡΙΝΑ ΣΠΟΡ:** σκι γίνεται στη χιονοδρομική πίστα Λαϊλιά, όπου διεξάγονται και χιονοδρομικοί αγώνες. Λειτουργεί τελεφερίκ. Ο δρόμος Σέρρες-Λαϊλιά είναι ασφαλτοστρωμένος μέχρι την χιονοδρομική πίστα και ανεβαίνουν αυτοκίνητα.
- **ΨΑΡΕΜΑ:** Στους ποταμούς Στρυμόνα και Αγγίτη, στη λίμνη Κερκίνη, στις αρδευτικές διάφυγες και στην περιοχή των Κερδιλίων (Τσάγεζι και Κόλπος Ορφανού).
- **ΚΥΝΗΓΙ:** στη Χρυσοπήγη, τον Ξηροπόταμο, το Μελενεκίτσι και το Στρυμόνα.
- **ΑΓΟΡΑ:** βούτυρο κατσικιού, αλαντικά και τα περίφημα λουκούμα του Λαϊλιά που ονομάζονται ακανέδες.

ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ

Ο νομός Πέλλας, στην καρδιά της Μακεδονίας, είναι μια από τις γοητευτικότερες περιοχές της Ελλάδας όπου, οι φυσικές ομορφιές σε συνδιασμό με την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά δημιουργούν ένα μοναδικό τουριστικό μοτίβο.

Ο νομός βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας, στην περιοχή της Βοτταίας, σε πλεονεκτική θέση, στην πλαγιά χαμηλού λόφου μεταξύ των ποταμών Αξιού και Λουδία, στο 38^ο χλμ. της οδού Θεσ/νικης-Έδεσσας. Συνορεύει βόρεια με την Γιουγκοσλαβία, ανατολικά με τους νομούς Κιλκίς και Θεσ/νικης, νότια με τους νομούς Ημαθίας και Κοζάνης και δυτικά με το νομό Φλώρινας. Ο νομός έχει έκταση 2506 τετ. χλμ. και ο πληθυσμός του κατά την απογραφή του 1981 ανερχόταν σε 132.386 κατοίκους.

Α.ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Το έδαφος του νομού είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος πεδινό. Οι δύο κύριες πεδινές εκτάσεις είναι οι πεδιάδες της Αριδαίας και των Γιαννιτσών. Στο έδαφος του νομού εκτείνονται και μεγάλοι ορεινοί όγκοι όπως ο Βόρας ή Καϊμάκτσαλαν και το Πάϊκο.

Β.ΚΛΙΜΑ

Έχει περίπου το ίδιο κλίμα με τους άλλους νομούς της Μακεδονίας δηλαδή μεταβατικό από το μεσογειακό προς το ηπειρωτικό.

Γ.ΟΔΙΚΟ-ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ-ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ **και ΛΙΜΑΝΙΑ**

Εθνικό δίκτυο(ΕΟΣ)	μήκος 100 χλμ.
Νομαρχιακό δίκτυο	μήκος 400 χλμ.
Δημοτικό-Κοινοτικό δίκτυο	μήκος 318 χλμ.
Δασικό δίκτυο	μήκους 1.181 χλμ.

Ο νομός διασχίζεται από τη σιδηροδρομική γραμμή Θεσ/νικης-Έδεσσας-Φλώρινας-ΠΓΔΜ.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ: Έδεσσα-Θεσ/νικη 112 χλμ.
Έδεσσα-Σύνορα ΠΓΔΜ 110 χλμ.
Έδεσσα-Αθήνα(intercity) 548 χλμ.

Η πρωτεύουσα του νόμου Έδεσσα απέχει από το Διεθνές Αεροδρόμιο ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ της Θεσσαλονίκης 105 χλμ. Από το περιφερειακό αεροδρόμιο της Κοζάνης και από το περιφερειακό αεροδρόμιο της Καστοριάς(Άργος Ορεστικό). Ο βασικός λιμένας από του οποίου εξυπηρετείται ο νομός Πέλλας είναι της Θεσσαλονίκης, απόσταση από την Έδεσσα 89 χλμ.

Δ.ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Κυρίως αγροτική με ανεπτυγμένη βιομηχανία – βιοτεχνία εξευγενισμού, επεξεργασίας και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων και αναπτυσσόμενους τους άλλους βιομηχανικούς κλάδους. Η ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας οφείλεται στα εγγειοβελτιωτικά έργα που εκτελέστηκαν στην περιοχή, αλλά και στις εκτεταμένες πεδινές εκτάσεις που διαθέτει.

Είναι επίσης ένας από τους μεγαλύτερους οπωρώνες της χώρας, ιδίως ως προς την παραγωγή ροδάκινων και μήλων, μεγάλες ποσότητες των οποίων εξάγουν.

Ε.ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο τουρισμός του νομού αναπτύσσεται σε διάφορες περιοχές και κάθε μια προσφέρει τουριστική αξία. Το τελευταίο χρονικό διάστημα

αναπτύσσεται ραγδαία ο χειμερινός τουρισμός εξαιτίας έργων που πραγματοποιήθηκαν.

Το υπάρχων ξενοδοχειακό δυναμικό του νομού διακρίνεται σε δύο κατηγορίες, ξενοδοχειακές μονάδες και ενοικιαζόμενα δωμάτια(τα οποία βρίσκονται κυρίως στους παραδοσιακούς οικισμούς).

Υπάρχουν 17 γραφεία γενικού τουρισμού, τα οποία δραστηριοποιούνται στις μεγάλες πόλεις του νομού και εξυπηρετούν τον εισερχόμενο αλλά και εξερχόμενο τουρισμό.

Ταβέρνες-εστιατόρεια-μπάρ και καφενεία υπάρχουν σε όλο τον νομό.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ **ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΙ** **ΠΑΡΟΧΕΣ**

Ο νομός Πέλλας είναι ένας κατεξοχήν αγροτικός νομός, ο οποίος όμως παρουσιάζει στοιχεία που αποτελούν ή θα μπορούσαν να αποτελέσουν την βάση της τουριστικής ανάπτυξης. Αναφορικά ο τουρισμός του νομού αναπτύσσεται στις παρακάτω περιοχές:

- Αρχαία Πέλλα
- Λόγγος της Έδεσσας(αρχαιολογικοί χώροι και Ιερά Μονή Αγίας Τριάδας)
- Ιερά Μονή Μιχαήλ Αρχαγγέλου(Αλμωπία)
- Αεροδρόμιο Παγίτσας
- Φαράγγι Λουτρακίου Αλμωπίας
- Σπήλαια Λουτρακίου Αλμωπίας
- Λίμνες Βεγορίτιδα και Άργα-Νησίου-Βρυτών
- Ιαματικές θερμές πηγές Λουτρακίου Αλμωπίας
- Χιονοδρομικό κέντρο Βόρα
- Παραδοσιακοί οικισμοί Αγίου Αθανασίου, Ξανθογείων Αρχαγγέλου και Κρώμωνης

Κάθε μια από τις παραπάνω περιοχές παρουσιάζει ξεχωριστό ενδιαφέρον.

• ΑΡΧΑΙΑ ΠΕΛΛΑ

Η Πέλλα ήταν η πρωτεύουσα του Μακεδονικού Βασιλείου από τις αρχές του 4^{ου} αιώνα μ.Χ. Σύντομα εξελίχθηκε σε σημαντικό πολιτικό και καλλιτεχνικό κέντρο του Ελληνιστικού κόσμου και εθεωρείτο ως «η μεγίστη των Μακεδονικών πόλεων».

Η Πέλλα αναπτύχθηκε συμφωνά με το ιπποδάμειο σύστημα, που συνίσταται στη χάραξη της πόλης σε κανονικά δομικά τετράγωνα.

Στην Πέλλα ο επισκέπτης μπορεί να δει τα ερείπια της αρχαίας πόλης, τα τείχη της Ακρόπολης, το αρχαιολογικό μουσείο με γλυπτά των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων, ψηφιδωτά δάπεδα, αγγεία, ειδώλια και κοσμήματα.

• ΕΔΕΣΣΑ

Η Έδεσσα, κτισμένη στους πρόποδες του Βερμίου, με ωραία θέα προς τον κάμπο, αφθονό πράσινο, πολλά νερά και τους ονομαστούς καταρράκτες, βορειοανατολικά της πόλης. Κάτω από τον μεγαλύτερο καταρράκτη, που ονομάζεται Κάρανος, υπάρχει μικρό σπήλαιο και το εκκλησάκι της Ανάληψης. Οι ανασκαφές έχουν φέρει στο φως τμήματα της αρχαίας πόλης στο Λόγγο. Έχουν ανακαλυφθεί ως τώρα μέρη του ελληνιστικού και του ρωμαϊκού τείχους, θεμέλια σπιτιών που χρονολογούνται από τον 4^ο αιώνα π.Χ. ως την παλαιοχριστιανική εποχή. Εξίσου σημαντικό είναι το μοναστήρι της Αγίας Τριάδας (1865 μ.Χ.).

Η Έδεσσα θεωρείται από τις πιο όμορφες πόλεις της Μακεδονίας και είναι η πρωτεύουσα του νομού Πέλλας.

• ΛΟΥΤΡΑ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ ΑΛΜΩΠΙΑΣ

Στους πρόποδες του όρους Καϊμακτσαλάν (Βόρας), μέσα σε ένα μαγευτικό εναλασσόμενο φυσικό περιβάλλον, με υγιεινό κλίμα προβάλλει η λουτρόπολη προσφέροντας φροντίδα στη σωματική και ψυχική ανθρώπινη υγεία.

Εκεί ο επισκέπτης μπορεί να επισκευθεί το φαράγγι, τα σπήλαια που υπάρχουν, όπως και τις ιαματικές θερμές πηγές.

- **ΑΓΡΑΣ**

Σε αυτή την περιοχή βρίσκεται ένας από τους μεγαλύτερους ηδροηλεκτρικούς σταθμούς της χώρας, το μνημείο του Μακεδονομάχου Τέλλου Άγρα, η λίμνη του ηδροηλεκτρικού σταθμού αποτελεί σημαντικό υγροβιότοπο.

- **ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΟΡΡΑ**

Μια περιοχή η οποία παρέμεινε ουσιαστικά ανεκμετάλλευτη μέχρι την περίοδο '94-'95 εξαιτίας της έλλειψης δρόμου και τεχνικών μέσων.

Το Καϊμακτσαλάν κρατά χιόνια πολλούς μήνες το χρόνο.

- **ΛΙΜΝΗ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑ**

Έχει έκταση 68 τετ.χλμ. και βάθος μέχρι 81 μ. Δέχεται τα νερά του Εορδαϊκού ποταμού και χύνεται στον Εδισσαίο ποταμό.

Από το 1954 τα νερά της διοχετεύονται με σύραγγα στην τεχνητή λίμνη Νησίου.

Παλιά η λίμνη ήταν πλούσια σε γριβάδια, που τώρα εξαιτίας της μόλυνσης έχουν μειωθεί σημαντικά.

- **ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**

-Άρνισσα: εκεί υπάρχουν τα ερείπια της προϊστορικής νεκρόπολης που ανακαλύφθηκε το 1953.

-Κάτω Γραμματικό: υπάρχει η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου (17^{ος} αιώνας) με βυζαντινές τοιχογραφίες.

-Εξαπλάτανος: εκεί βρίσκεται το σπίτι του Μενέλαου Λουντέμη.

-Αλμυρός-Ψαλος: εκεί μπορούμε να δούμε παλαιοχριστιανικά νεκροταφεία και κτίσματα αντίστοιχα.

-Χρυσή κοντά σε αυτό υπάρχουν τα ερείπια του κάστρου των Μογλενών. Μέσα στο κάστρο έχει ανασκαφεί τμήμας μεγάλης εκκλησίας του 10^{ου} ή 12^{ου} αιώνα.

Το ξενοδοχειακό δυναμικό του νομού διακρίνεται σε δύο κατηγορίες, στις ξενοδοχειακές μονάδες και στα ενοικιαζόμενα δωμάτια.

Τα τελευταία βρίσκονται κυρίως στους παραδοσιακούς οικισμούς καθώς και σε ολόκληρο τον ορεινό όγκο που σχετίζεται με το χιονοδρομικό κέντρο και τις ιαματικές θερμές πηγές του Λουτρακίου, που υπάρχει σχετικά καλή υποδομή παροχής φιλοξενίας.

Στα πλαίσια του ιαματικού τουρισμού, επαναδραστηριοποιείται η περιοχή του Λουτροχωρίου Πετριάς, εφόσον μια νέα υδροθεραπευτική μονάδα συνολικού προϋπολογισμού 460 έκ.δρχ. πρόκειται να κατασκευαστεί σύντομα.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΙΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο νομός Πέλλας διαθέτει μεγάλα, συγκριτικά, πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη του τουρισμού και την εξασφάλιση εναλλακτικού εισοδήματος στους κατοίκους.

Τα πλεονεκτήματα αυτά είναι: το εξαιρετικό φυσικό κάλλος, στον ορεινό όγκο αλλά και στις πεδιάδες, η πλούσια ιστορία του και η ανάλογη ύπαρξη αρχαιολογικών χώρων με σημαντική επισκεψιμότητα. Εξαιτίας της μοναδικής ομορφιάς, ο νομός Πέλλας όπως και άλλες περιοχές της Ελλάδας, προσφέρει αμέτρητες επιλογές και δυνατότητες.

Όταν οι όροι «ειδικές μορφές τουρισμού», «εναλλακτικές μορφές τουρισμού», «θεματικός τουρισμός» εισήλθαν στο λεξιλόγιο της τουριστικής πολιτικής, πολλοί Έλληνες αισθάνθηκαν ότι ίσως οι νέες αυτές μορφές δεν τους αφορούσαν τόσο όσο τους ξένους

επισκέπτες μας ή όσους έχουν μια μεγαλύτερη οικονομική άνεση, η αλήθεια είναι όμως ότι ο Έλληνας τουρίστας είναι ο πιο πιστός και καλός πελάτης του ελληνικού τουρισμού. Και επειδή διακοπές δεν σημαίνει απαραίτητα θάλασσα, ήλιο, απέραντες παραλίες και καλοκαίρι, στο πλαίσιο ανάπτυξης «ειδικών μορφών» τουρισμού και στην Ελλάδα ο νομός Πέλλας αποτελεί μια πολύπλευρη εναλλακτική λύση για ξεχωριστές διακοπές όπως οικοτουρισμό, φυσιολατρικό, αεραθλητικό, τουρισμό περιπέτειας, αγροτουρισμό κ.λ.π.

-Εκδρομές περιπέτειας: Στο Πάικο, τα πυκνά δάση και τα άφθονα νερά που σχηματίζουν καταρράκτες είναι μοναδικής ομορφιάς.

Στα χωριά Αρχάγγελος, Καστανερή, Μεγάλα Λειβάδια, Σκρά κυκλώνουν τον ορεινό όγκο σαν ζωγραφιά. Επίσκεψη στην περιοχή για πεζοπορία, ποδηλασία, θερμά λουτρά στην Πικρολίμνη.

-Ιαματικές πηγές, σπηλαιολογικός τουρισμός: Η λουτρόπολη Λουτρακίου, 13 χλμ. από την Αριδαία, προσφέρει σπήλαια, η εξερεύνηση των οποίων έφερε στο φώς παλαιοντολογικά ευρήματα. Αποτελεί έναν μοναδικό χώρο για φυσιολατρικό και οικολογικό τουρισμό.

Στο χωριό Πρόμαχοι υπάρχουν 5 ανεκμετάλλευτες πηγές (Ξυνόνερα, Κασμάκ, Τσουκά, Μπαΐκα, Κουκουροί και Άσπρη Πέτρα). Άλλες 2 υπάρχουν στην επαρχία Έδεσσας, η μια στην κοινότητα Περαιάς και η άλλη στο Λουτροχώρι.

-Αεραθλητικός τουρισμός: Στην Έδεσσα υπάρχει αερολέσχη, στην Παναγίτσα.

-Κωπηλασία: Στην Άρρισσα όπου υπάρχει ναυτικός όμιλος.

ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΟΥΝ

Στον τομέα του τουρισμού, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση έχει να επιδείξει από το 1995 μέχρι σήμερα σημαντική δραστηριότητα,

αξιοποιώντας κάθε υπάρχον χρηματοδοτικό μέσον, έχει ολοκληρώσει ή έχει δρομολογήσει με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση, μια σειρά έργων με στόχο:

1. Την τουριστική προβολή του νομού.

- Συμμετοχή σε όλες τις Τουριστικές Εκθέσεις από το 1995 και κάθε χρόνο μέχρι σήμερα: *Φιλοξενία και Τουριστικό Πανόραμα στην Ελλάδα, Ευρωπαϊκές Εκθέσεις (ITB Βερολίνου, Βουδαπέστης, Μιλάνου κ.λ.π.)*

- Έκδοση φυλλαδίων σε 6 γλώσσες για την προβολή των τουριστικών περιοχών του νομού.

- Έκδοση χάρτη σε 2 γλώσσες με τη θέση του αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στο νομό.

- Έκδοση αφισών φυσικού και αρχαιολογικού περιεχομένου (Υδροβιότοπος Άγρα – Νησίου Βρυττών και Μακεδονικοί Τάφοι Πέλλας).

- Την δημιουργία σε συνεργασία με την ET3 ταινίας 25 λεπτών για την προβολή του νομού.

- Την χρήση πολυμέσων (υπό εκτέλεση).

- Την δημιουργία CD ROM (υπό εκτέλεση).

- Την προβολή του νομού μέσω internet (υπό εκτέλεση).

2. Την ολοκλήρωση των υφιστάμενων υποδομών.

- Ενίσχυση των δραστηριοτήτων των Εφοριών του Υπουργείου Πολιτισμού στα πλαίσια της αξιοποίησης των αρχαιολογικών χώρων (περίπου 450.000.000 δρχ').

- Χιονοδρομικό κέντρο, κτιριακά - ηλεκτροδότηση - οδικά δίκτυα σύνδεσης του Χιονοδρομικού κέντρου με την επαρχία Έδεσσας (Τα έργα ολοκληρώθηκαν το 1996 συνολικός προϋπολογισμός περίπου 2.000.000.000 δρχ.)

- Οδική σύνδεση του Χιονοδρομικού κέντρου με την Δυτική Αλμωπία (τα έργα πραγματοποιούνται από το 1997 –επαρχιακό

δίκτυο Λουτρακίου – Σαρακηνών – Κερασιάς – Νησίου – Ε.Ο.2 100.000.000δρχ., Λουτράκι Οξυά 50.000.000δρχ., Όρμα – Καλύβια – Γιαννακούλα 150.000.000, Λουτρά Λουτρακίου – Μαύρο Δάσος 250.000.000δρχ.) συνολικού προϋπολογισμού 550.000.000δρχ.

-Εξωραϊσμός και βελτίωση των οδικών συνδέσεων από την Όρμα και το Λουτράκι προς τις Ιαματικές Πηγές Λουτρακίου συνολικού προϋπολογισμού 240.000.000δρχ.

-Βελτίωση των γεωμετρικών στοιχείων της οδικής σύνδεσης Αριδαία – Πιπεριά – Λουτράκι, προϋπολογισμού 150.000.000δρχ.

-Βελτίωση των καταφυγίων και αξιοποίηση των φυλακίων στον ορεινό όγκο ως καταφύγια – κέντρα πληροφόρησης, ενίσχυση των υποδομών στους παραδοσιακούς οικισμούς Αγίου Αθανασίου, Αρχαγγέλου και Κρώμνης.

3.Την δημιουργία νέων υποδομών.

-Σύγχρονο λουτροθεραπευτήριο στο Λουτροχώρι και αναβίωση του ιαματικού τουρισμού στην περιοχή.

-Ξενοδοχειακή μονάδα στο Λουτράκι Αλμωπίας για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

-Παρεμβάσεις στους παραδοσιακούς οικισμούς.

-Κέντρα ψυχαγωγίας και υποδοχής τουριστών στον ορεινό όγκο Έδεσσας και Αλμωπίας.

-Δημιουργία – σήμανση ορειβατικών μονοπατιών και οργάνωση του Φαραγγιού Αλμωπίας.

-Δημιουργία Σπηλαιολογικού πάρκου στο Λουτράκι.

4.Την δημιουργία κινήτρων για την προέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων. (ολοκλήρωση των υποδομών, προβολή τουριστικών χώρων και ένταξη επιχειρηματικών δράσεων των ιδιωτών για

παροχή υπηρεσιών στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Leader II και Interreg II που υλοποιούνται στο νομό).

5. Την κατάρτιση των αγροτών και την οικονομική τους ενίσχυση για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού ως πηγή εναλλακτικού εισοδήματος, μέσω των προγραμμάτων Leader II, Interreg II και ΠΕΠ 1994 -99.

Για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού και του πολιτιστικού τουρισμού, με βάση την εμπειρία άλλων χωρών και την δημιουργία διεθνούς δικτύου για την προώθηση τους, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα ECOS OUVERTURE, συνολικού προϋπολογισμού 750.810 Ecu με χρηματοδότηση 453.780 Ecu από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι χώρες που συμμετέχουν είναι η Σουηδία (νότιο μέρος της χώρας), η Ρουμανία (περιοχή Καρπαθίων), η Ιταλία (νότιο μέρος) και από την Ελλάδα ο νομός Πέλλας.

6. Την προστασία του περιβάλλοντος για την διατήρηση της ισορροπίας των οικοσυστημάτων και στις περιοχές με τουριστική ανάπτυξη με ειδικά μέτρα (έκδοση Ζ.Ο.Ε. για την περιοχή Βεγορίτιδας, όρους Βόρα), μέτρα προστασίας της λίμνης Βεγορίτιδας και εξωραϊσμού του περιβάλλοντα χώρου της, με τον χαρακτηρισμό όλης της περιοχής ως εξαιρετικού φυσικού κάλλους, την δημιουργία ΧΥΤΑ στην Ανατολική Αλμωπία από τον Σύνδεσμο καθαριότητας, με αποτέλεσμα την εξαφάνιση των χώρων ανεξέλεγκτης απόθεσης απορριμάτων και την ανάλογη μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα, την υλοποίηση έργων κατασκευής βιολογικού καθαρισμού σε όλες τις μονάδες μεταποίησης οπωροκηπευτικών που μόλυναν τους υδάτινους αποδέκτες (Εδεσσαίο, Λουδία).

ΣΗΜΑΣΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

Η διατήρηση και η διαχείριση του περιβάλλοντος καθώς και η αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής μας μέσα από το καθαρό περιβάλλον είναι ο σημαντικός στόχος του σύγχρονου ανθρώπου και των οργανωμένων κοινωνιών.

Η ευθύνη για τα παραπάνω και η συνύπαρξη ανθρώπου και περιβάλλοντος θα επιτευχθεί τόσο με την ατομική προσπάθεια όσο και με την συνολική, επομένως ανήκει σε όλους.

-Προστασία λίμνης Βεγορίτιδας

Τα μεγάλα ποιοτικά και οικολογικά προβλήματα της λίμνης οδήγησαν την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (προσφυγή C 232/95). Η δραστική μείωση του όγκου της κατά 2/3 μέσα στα τελευταία 20 χρόνια (εκτιμήσεις ΙΓΜΕ) και η αδιαφορία των αρμοδίων οδηγούν την λίμνη στον αφανισμό της. Ωστόσο, την τελευταία δεκαετία δαπανήθηκαν μεγάλα ποσά για την εκπόνηση 85 τουλάχιστον μελετών για την προστασία της και τον εκποτισμό των λόγων που οδηγούν στην σταδιακή μείωση του υδάτινου όγκου.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Πέλλας θεωρεί ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η αδιαφορία και η αποδοχή των δεινών που βασανίζουν την λίμνη (ΑΕΒΑΛ - ΔΕΗ - Φυτοφάρμακα - Γεωτρήσεις - Καταπάτηση των αποκαλυπτομένων εκτάσεων).

Μια σειρά δραστικών μέτρων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης οδηγούν πλέον την λίμνη Βεγορίτιδα σε μερική αποκατάσταση του οικοσυστήματός της και ταυτόχρονα βοηθούν στην σταθερότητα της στάθμης.

-Εκπόνηση ειδικού Διαχειριστικού Σχεδίου για τον υγρότοπο του Άγρα - Νησίου - Βρύτων και ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης.

Με στόχο την προστασία και την αξιοποίηση του υγρότοπου, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση συνέταξε την παραπάνω προστασία σε συνεργασία με το Ελληνικό κέντρο υγρότοπων, την Ορνιθολογική Εταιρία και άλλους επιστημονικούς φορείς προκειμένου να κατατεθεί στην ΔΕΗ και τα συναρμόδια Υπουργεία.

-Καθαρισμός Λατομικών Ζωνών.

Σε εφαρμογή της υπάρχουσας νομοθεσίας, με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος και την ορθολογική διαχείριση του φυσικού πλούτου, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ολοκλήρωσε τις διαδικασίες ορισμού λατομικών ζωνών στο νομό (Ν 2115/93) και παράλληλα δρομολόγησε την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, τήρηση περιβαλλοντικών όρων για την απόληψη αδρανών υλικών, εξόρυξη μαρμάρων και των βιομηχανικών ορυκτών από τις περιοχές του νομού (Ν 1650/86, Ν 669/77, ΚΥΑ 69269/90, Ν 998/79).

-Διατήρηση και ανάδειξη οικοτόπων όρους Βόρα

Αφορά την πρόταση της ΝΑ για την προστασία του περιβάλλοντος στο Βόρα, την λήψη μέτρων για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των κατοίκων και των επισκεπτών της περιοχής καθώς και την υλοποίηση έργων που θα συμβάλλουν συμπληρωματικά στις υπάρχουσες δράσεις του ορεινού φυσικού τουρισμού.(Η περιοχή εντάσσεται στις περιοχές του δικτύου *Φύση 2000*). Η πρόταση με προϋπολογισμό 351.000.000δρχ. κατετέθει για χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος (ΕΠΠΕΡ – ΥΠΕΧΩΔΕ).

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Παρά το γεγονός ότι ο νομός παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα, υπάρχουν και μειονεκτήματα τα οποία αποτελούν τροχοπέδι στην οικονομική – τουριστική ανάπτυξή του.

Συγκεντρώνοντας στοιχεία ανακαλύψαμε πως ο νομός Πέλλας δεν περιλήφθει σε προγράμματα εσωτερικού τουρισμού και ειδικότερα σε διαφημιστικά φυλλάδια που αφορούν το γεωγραφικό διαμέρισμα της Κεντρικής Μακεδονίας, πόσο μάλλον ξεχωριστά για τον ίδιο το νομό ως και το 1995.

Μέχρι αυτή την χρονολογία οι τουριστικές κλίνες του νομού δεν υπερέβαιναν τις 1200, ενώ ως το 1997 δεν υπήρχε ξενοδοχείο Α΄ κατηγορίας. Ως και το 1996 δεν έγινε καμιά αίτηση στο ΥΠΕΘΟ για υπαγωγή επενδύσεων και εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων στην περιοχή, παρόλο που το κράτος δίνει κίνητρα για επενδύσεις τουριστικού χαρακτήρα, μέσω επιχορηγήσεων.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ:Ένας άνετος δρόμος από τη Θεσ/νικη οδηγεί στην Έδεσσα με πρώτο σταθμό την Αρχαία Πέλλα και έπειτα τα Γιαννιτσία.Έξω από την Έδεσσα στη Σκύδρα, άλλος δρόμος οδηγεί στη Νάουσα και τη Βέροια,ενώ από το Μαυροβούνι υπάρχει διακλάδωση που φτάνει στην Αριδαία.Από την περιοχή μπορεί επίσης κανείς να πάει στη Νάουσα.Μετά την Έδεσσα,στον Άγρα, σχηματίζεται λίμνη με κύκνους, αγριόπαπιες και άλλα υδρόβια πτηνά.

ΟΔΙΚΩΣ:Από την Αθήνα για την Έδεσσα(573 χλμ.) εκτελούνται καθημερινά δρομολόγια με λεωφορεία του ΚΤΕΛ (διάρκεια 10 ώρες).Από την Θεσ/νικη (90 χλμ., 1.50 ώρες),εκτελούνται καθημερινά πολλά δρομολόγια.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ:Από την Αθήνα προς Πλατύ – Έδεσσα εκτελούνται καθημερινά δρομολόγια.Στο Πλατύ υπάρχει άμεση ανταπόκριση με το τρένο που έρχεται από την Θεσ/νικη το οποίο εξυπηρετεί και τους επιβάτες από Αθήνα.Επίσης, από Θεσ/νικη γίνονται καθημερινά αρκετά δρομολόγια(2 ώρες).

ΤΟΠΙΚΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΟΔΙΚΩΣ:Από την Έδεσσα εκτελούνται καθημερινά τοπικά δρομολόγια προς:

-Νάουσα (1 ώρα)

-Βέροια (1 ώρα)

-Φλώρινα με τα λεωφορεία της γραμμής Θεσ/νικης – Φλώρινας.

-Καστοριά (2 ώρες)

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ:Η Έδεσσα συνδέεται καθημερινά μέσω Πλατέως με την Βέροια, Νάουσα,Κοζάνη, Φλώρινα.

ΔΙΑΜΟΝΗ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ: Υπάρχουν σε διάφορες περιοχές.

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

ΨΑΡΕΜΑ: Ψάρια του γλυκού νερού και κυρίως πέστρες. Λειτουργεί στην πόλη ιχθυογεννητικός σταθμός.

ΚΥΝΗΓΙ: Πέρδικες, λαγοί, χήνες, τρυγόνια και αγριογούρουνα.

ΑΓΟΡΑ: Φρούτα και κυρίως μήλα, κεράσια και ροδάκινα.

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Οι περισσότεροι γνωρίζουν το νομό Θεσ/νικης από την πρωτεύουσά του, την Θεσ/νικη. Μια πόλη σύμβολο, με συνεχή και αδιάλειπτη παρουσία μεγαλύτερη από 2300 χρόνια, μια πόλη κοσμοπολίτισσα και ταυτόχρονα σύγχρονη και ζωντανή, κέντρο της μακεδονικής γης, οικονομικό και πνευματικό κέντρο των Βαλκανίων.

Πολλοί πιστεύουν ωστόσο, ότι οι τόποι με την σημαντική ιστορία και τους ζωντανούς μύθους, βρίσκονται στις πλαγιές και τα ξέφωτα της υπαίθρου του νομού για την οποία λίγα πράγματα είναι ευρύτερα γνωστά.

Ο νομός Θεσ/νικης έχει πολλά να επιδείξει, φυσικές ομορφιές, μακραίωνη ιστορία 6000 χρόνων, υδροβιότοπους, όμορφες ακρογιαλιές, προϊστορικά, κλασσικά και βυζαντινά μνημεία, διατηρητέους οικισμούς, ιαματικές πηγές, λαογραφικές εκδηλώσεις και άλλες σε όλη την διάρκεια του χρόνου.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Θεσ/νικη ιδρύθηκε το 315 π.Χ. από τον βασιλιά της Μακεδονίας Κάσσανδρο, λίγο μετά τον θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου στη Βαβυλώνα.

Ο Κάσσανδρος παντρεύτηκε την ετεροθαλή αδερφή του Μ.Αλεξάνδρου, την Θεσσαλονίκη και έδωσε το όνομά της στην νέα πόλη, συνενώνοντας 26 μικρούς οικισμούς που προϋπήρχαν γύρω – γύρω στον Θερμαϊκό κόλπο. Η νέα πόλη αναπτύχθηκε πολύ γρήγορα αφού η θέση της ήταν προνομαϊκή και αποτελούσε κέντρο θαλάσσιων και χερσαίων δρόμων.

Εκατών πενήντα περίπου χρόνια μετά την ίδρυση της, η Θεσ/νικη, όπως και ολόκληρη η Μακεδονία, κατακτήθηκε από τους Ρωμαίους και έγινε πρωτεύουσα του Δεύτερου Τμήματος της Μακεδονίας.

Πενήντα χρόνια πριν από την γέννηση του Χριστού βρίσκεται στη Θεσ/νικη ο κορυφαίος ρήτορας Κικέρων.

Την πόλη διασχίζει η περίφημη Εγνατία Οδός που ενώνει την Ανδριατική με την Κων/πολη με ενδιάμεσο σταθμό την Θεσ/νικη. Οι Μακεδόνες στηρίζουν πλέον, την ρωμαϊκή κυριαρχία και μαζί αντιμετωπίζουν τις επιδρομές των βόρειων λαών που έφταναν συχνά έξω από τα ονομαστά τείχη της πόλης. Και δεν είναι τυχαίο ότι ο Απόστολος Παύλος εδώ κήρυξε τον χριστιανισμό για πρώτη φορά σε ευρωπαϊκό έδαφος γύρω στο 50 μ.Χ. Ήρθε δύο φορές, ίδρυσε την εκκλησία της Θεσ/νικης και απηύθυνε στους κατοίκους της πόλης τις περίφημες δυο επιστολές του.

Η Θεσ/νικη είναι πλέον πρωτεύουσα επαρχίας της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και από το 305 μ.Χ. έδρα του Καίσαρα και Αυγούστου Γαλέριου ο οποίος και κόσμησε την πόλη με σημαντικά κτίσματα: την Αψίδα του Θριάμβου (Καμάρα), τα Ανάκτορά του στην περιοχή του Ιπποδρόμου, το κυκλικό μανσωλείο, την Ροτόντα που αργότερα έγινε χριστιανικός ναός και διακοσμήθηκε με εξαιρετικά ψηφιδώτα κ.α.

Λίγα χρόνια αργότερα η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία βρισκόταν πια κοντά στη διάλυσή της. Δύο αντίπαλα στρατόπεδα

δημιουργούνται, το ένα με τον Κωνσταντίνο στη Δύση και το άλλο με τον Λικίνιο στη Ανατολή.

Στη διαμάχη αυτή έρχεται στην επικαιρότητα η Θεσ/νικη, που την επιλέγει ο Μέγας Κωνσταντίνος ως βάση της μεγάλης αναμέτρησής του με τον Λικίνιο. Τότε κατασκευάζει και το νέο λιμάνι της πόλης.

Νικά τον Λικίνιο, γίνεται μονοκράτορας και ο χριστιανισμός αναγνωρίζεται ως επίσημη θρησκεία του κράτους. Στα χρόνια που έρχονται η Θεσ/νικη κοσμεύεται με ναούς, τους οποίους συναντά κανείς ακόμα και σήμερα.

Στα χρόνια που ακολουθούν (6^{ος} και 7^{ος} αιώνας) η πόλη δοκιμάζεται σκληρά από τις επιδρομές των Σέρβων, των Γότθων, των Αράβων, των Περσών, των Αβάρων, των Βενετσιάνων και των Τούρκων. Την Θεσ/νικη σώζουν τα τείχη της και η μοίρα της συνδέεται με την ανάπτυξη και την πορεία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, η οποία στο τέλος του 11^{ου} αιώνα, όταν βρισκόταν πα κοντά στην κατάρρευση, δεν μπόρεσε να αποτρέψει την άλωση της πόλης από τους Νορμανδούς.

Λίγο αργότερα, με την ανακήρυξη των Εθνικών Κρατών στην Ευρώπη και την διείσδυση των Σταυροφόρων στο Βυζάντιο, η Θεσ/νικη βρίσκεται πρωτεύουσα Λατινικού βασιλείου για 20 χρόνια, ενώ από το 1224 μ.Χ. την καταλαμβάνει ο δεσπότης της Ηπείρου Άγγελος Κομνηνός.

Αργότερα, θα γνωρίσει την απειλή Καταλανών, ενώ από το 1300 μ.Χ. και μετά η πόλη διανύει το χρυσό της αιώνα με ιδιαίτερη ανάπτυξη σε όλους τους τομείς.

Ο πληθυσμός της αυξάνεται και η οικονομία της είναι ισχυρή, υπάρχουν εργοστάσια χαλκού, γυαλιού, ονομαστά σε όλη την Μακεδονία. Εκείνο όμως που την ξεχωρίζει είναι η τεράστια φήμη της ως πόλη των γραμμάτων και των τεχνών. Διάσημοι λόγιοι, ρήτορες, φιλόσοφοι, ιδεολόγοι, ιστορικοί, νομικοί αλλά και αγιογράφοι παράγουν στη Θεσ/νικη σημαντικό έργο. (Θωμάς Μάγιστρος, Κων/νος Αρμενόπουλος, Γρηγόριος Παλαμάς κ.α.)

Η Θεσ/νικη το 1430 μ.Χ. πέφτει στα χέρια των Τούρκων. Οι κατακτητές αφού αναγκάζουν καταρχήν, όσους γλίτωσαν την σφαγή

να εγκαταλείψουν την πόλη, υποχρεούνται αργότερα, να θεσπίσουν προνόμια για να τους δελεάσουν να επιστρέψουν.

Στην περιοχή του Επταπυργίου ζούν πια οι Τούρκοι, ενώ οι Έλληνες συσπειρώνονται γύρω από την μικρές, περιφρονημένες συνοικίες του κέντρου.

Στα μέσα του 15^{ου} αιώνα, επίσης, δημιουργούν τις δικές τους συνοικίες στην πόλη οι πρόσφυγες Εβραίοι που εγκαθίστανται κατά χιλιάδες στη Θεσ/νικη, ενώ στο πολυεθνικό μωσαϊκό των κατοίκων της προστίθενται Ευρωπαίοι και Βαλκάνιοι έποικοι, πάντα βέβαια με κυρίαρχο τον ελληνικό πληθυσμό. Η Θεσ/νικη τους επόμενους αιώνες αναπτύσσεται, γίνεται πάλι πολυάνθρωπη, το σημαντικότερο λιμάνι της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Περισσότερους από 4 αιώνες η Θεσ/νικη συμβιώνει με το νέο κατακτητή μέσα στα πλαίσια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Στο τέλος του 19^{ου} αιώνα η Θεσ/νικη συνδέεται σιδηροδρομικά με την Ευρώπη, καθώς επίσης και με την Κων/πολη. Εγκαθίστανται τα πρώτα ιππήλατα τράμ, οι πρώτες βιομηχανίες, το φωταέριο, ενώ παράλληλα αποκτά την όψη μιας κοσμοπολίτικης ευρωπαϊκής πόλης.

Δημιουργείται η χαρακτηριστική αρχιτεκτονική της πολυφωνίας με στροφή στα σύγχρονα τότε, ευρωπαϊκά ρεύματα και η πόλη κοσμεύεται με σημαντικά κτίρια αρκετά από τα οποία σώζονται μέχρι και σήμερα.

Η ελεύθερη Ελλάδα, στα πρώτα χρόνια του 20^{ου} αιώνα, υπερασπίζεται με πολλές θυσίες τις εθνικές της διεκδικήσεις με κέντρο το Ελληνικό Γενικό Προξενείο της Θεσ/νικης.

Στις 26 Οκτωβρίου 1912, την ημέρα της γιορτής του προστάτη Αγίου της, η Θεσ/νικη ελευθερώνεται από τον τουρκικό ζυγό και συνενώνεται με την μητέρα Ελλάδα.

ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΜΝΗΜΕΙΑ: Ξεκινώντας από την πλατεία Ναυαρίνου ξεχωρίζουν τα ερείπια των ανακτόρων του Ρωμαίου αυτοκράτορα Γαλέριου. Από εκεί αρχίζει η λεγόμενη Πομπηκή Οδός, περνάει από την Αψίδα του Γαλέριου επί της Εγνατίας οδού και καταλήγει στη Ροτόντα.

Η Αψίδα του Γαλέριου είναι ένα σύμβολο της Θεσ/νικης, η πασίγνωστη Καμάρα, δεμένη με την ζωή της πόλης.

Η Ροτόντα είναι ένα κυκλικό οικοδόμημα, του τέλους του 3^{ου} ή αρχές του 4^{ου} αιώνα, σύγχρονη της Αψίδας Θριάμβου του Γαλέριου. Προοριζόταν για ναός ή και για αίθουσα θρόνου του αυτοκράτορα. Προσφέρθηκε στους Χριστιανούς για εξιλέωση, λόγω αιματηρών γεγονότων εναντίον τους, με το όνομα Ναός Αγίου Γεωργίου ή Ναός Αρχαγγέλων. Ήταν για ένα διάστημα τζαμί επί τουρκοκρατίας το 1591, ως την απελευθέρωση της Θεσ/νικης το 1912.

Μεγαλοπρεπής ναός, με ψηφιδωτή διακόσμηση και πολλά άλλα στοιχεία που δίνουν μια ξεχωριστή θέση στο μνημείο. Είναι μουσειακός χώρος και εκεί δίνονται συναυλίες και θεατρικές παραστάσεις βυζαντινού τύπου.

Σχεδόν όλες οι Μνημειακές εκκλησίες της Θεσ/νικης βρίσκονται εκεί γύρω. Η Αγία Σοφία, η Αγία Αικατερίνη, οι Άγιοι Απόστολοι, ο Άγιος Νικόλαος ο Ορφανός. Η Παναγία Χαλκέων, εκεί που βρίσκονται και τα χαλκοματάδικα. Η Αχειροποίητος και ψηλά στα κάστρα ο Όσιος Δαβίδ (παγκοσμίου φήμης μοναστηριακός ναϊσκος, με ένα από τα πιο περίφημα ψηφιδωτά, το Χριστό έν δόξη). Όλες οι εκκλησίες είναι βυζαντινές με σπάνιες εικόνες και τοιχογραφίες, ψηφιδωτά και άλλα ιερά σύμβολα.

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Βασιλική με πέντε κλίτη, με περίφημα ψηφιδωτά, ανάγλυφες διακοσμήσεις και στα υπόγεια του ναού την «Κρύπτη», όπου πιστεύεται ότι μαρτύρησε ο Άγιος. Χώρος προσκυνήματος, με στοές και άλλα ιερά σύμβολα. Ο ναός κάηκε σε διάφορες περιόδους και αναστηλώθηκε στον αρχικό του τύπο.

Η ΜΟΝΗ ΒΛΑΤΑΔΩΝ: Ένα ακόμα μνημείο της Θεσ/νικης. Με τοιχογραφίες και βυζαντινό τύπο. Εκεί θα δούμε και το ίδρυμα Πατερικών Μελετών, που διαθέτει χιλιάδες χειρόγραφα και μικροφίλμς για τους θησαυρούς του Αγίου Όρους που ενδιαφέρουν τους μελετητές.

Η Μονή είναι αφιερωμένη στη Μεταμορφώση του Σωτήρος και αξιολογείται ως ένα σπάνιο αρχιτεκτονικό μνημείο.

ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1. *Το Αρχαιολογικό* με αξιόλογα ευρήματα όλων των εποχών. Περιήφημη η ειδική πτέρυγα με τα πολύτιμα ευρήματα από τους βασιλικούς τάφους της Βεργίνας. Κοσμήματα, στεφάνια, κύπελλα, την ολόχρυση λάρνακα του Φιλίππου κ.α.

2. *Το μουσείο Ροτόντα* κοντά στην Καμάρα με κίονες, κιονόκρανα και ψηφιδωτά.

3. *Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας – Θράκης:* Τρόπος ζωής, ενδυμασίες, κατοικίες, εργαλεία, έθιμα, βιβλιοθήκες, ντοκουμέντα ιστορικά και γενικά μια πλούσια συλλογή από το βίο του ανθρώπου αυτού του χώρου.

4. *Το Βυζαντινό Μουσείο*, το οποίο όμως δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, οπότε ένα μέρος των βυζαντινών θησαυρών εκτίθεται στο *Λευκό Πύργο*.

5. *Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα*, στεγάζεται σε αρχοντικό κοντά στη Μητρόπολη, το οποίο ήταν το ελληνικό προξενείο επί Τουρκοκρατίας και πηγή του Μακεδονικού Αγώνα. Εδώ εκτίθενται όλα εκείνα που συνετέλεσαν στην λευτεριά.

6. *Το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης και το Τεχνικό Μουσείο Θεσ/νικης.*

ΤΑ ΚΑΣΤΡΑ.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της Θεσ/νικης είναι τα κάστρα της, η οχύρωση της. Τα κάστρα της, που από τη Ρωμαϊκή και ελληνιστική

εποχή έκλεισαν την πόλη, που διαρκώς δέχονταν επιθέσεις, κυρίως από την θάλασσα.Απόμειναν οι πύργοι μέσα και έξω από τα τείχη, που διατηρούνται σε καλή κατάσταση.Ο πιο φημισμένος Πύργος και σύμβολο της Θεσ/νικης είναι ο Λευκός Πύργος.Ο Πύργος Τριγωνίου στα κάστρα, στην Άνω Πόλη(Ακρόπολη).

ΤΑ ΑΡΧΟΝΤΙΚΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Τα αρχοντικά της Θεσ/νικης, όσα απέμειναν, έχουν να διηγηθούν την ιστορία της πόλης.Νεοκλασσικά,μεγαλοαστών, κυρίως Εβραίων και αρχοντικών οικογενειών της παλιάς Θεσ/νικης, καθώς επίσης και Τούρκων τιτλούχων.

Στολισμένα με ότι καλύτερο από πίνακες ζωγραφικής, κρύσταλλα, σκαλίσματα,ψηφιδώτα κλπ.Κήπους με εξωτικά φυτά και λαμπρότητα στο περιβάλλον.Όσα γλύτωσαν από την κατεδάφιση και την αντικατάσταση με πολυάνθρωπες οικοδομές, χρησιμοποιούνται σήμερα, ως μουσεία, πινακοθήκες,Πνευματικά Κέντρα, Νοσοκομεία,Δημόσια κτίρια,Προξενεία.

Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Έντονη είναι η πολιτιστική ζωή της Θεσ/νικης ολόκληρο τον χρόνο.Εκδηλώσεις του *Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης*,του *Πολιτιστικού Κέντρου της Εθνικής Τράπεζας*,συναυλίες της *Κρατικής και Δημοτικής Ορχήστρας*, παραστάσεις του *Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος*,οι γιορτές του *Ανοιχτού Θεάτρου* το καλοκαίρι, η συνάντηση χορευτικών σχημάτων στο *Διεθνή Μήνα Χορού*, τα *Φεστιβάλ Κινηματογράφου,βιβλίου και τραγουδιού*, οι παραστάσεις της το *Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου*, το *Φεστιβάλ Μουσικής Όπερας Δωματίου*, , τα *Δημήτρια* (ένα μεγάλο φεστιβάλ μουσικών και θεατρικών, κυρίως, εκδηλώσεων που οργανώνει κάθε φθινόπωρο ο δήμος Θεσ/νικης) είναι μόνο μερικά από τα καλλιτεχνικά γεγονότα που διοργανώνονται στην πόλη.

Ειδικότερα όσον αφορά στον τομέα της ψυχαγωγίας.

Η *Διεθνής Έκθεση της Θεσ/νικης* που ανοίγει την 1^η Κυριακή του Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο και διαρκεί δύο εβδομάδες, αποτελεί το κορυφαίο γεγονός στα Βαλκάνια και στην Ανατολική Μεσόγειο με

ολόενα μεγαλύτερο οικονομικό και εμπορικό ενδιαφέρον, λόγω του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού συμμετοχών. Η Διεθνής Έκθεση διοργανώνει και κλαδικές εκθέσεις, καθώς και διάφορες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, οι οποίες γίνονται παράλληλα με την λειτουργία της Διεθνούς Έκθεσης. Τον Οκτώβριο γίνονται τα *Δημήτρια*, που αποτελούν αναβίωση της ομώνυμης βυζαντινής γιορτής. Πρόκειται για ένα φεστιβάλ, το οποίο οργανώνεται από τον δήμο Θεσ/νικης με σκοπό να ξαναζωντανέψει την βυζαντινή παράδοση της πόλης.

Άλλες εκδηλώσεις είναι η *γιορτή κερασιού* τον Σεπτέμβριο στο προάστιο Νέα Ελβετία, το *καρναβάλι στο Σοχό* και τα *Βασιλικά* την Καθαρή Δευτέρα, όπου γίνεται και αναπαράσταση χωριάτικου γάμου, καθώς και η Εθνική γιορτή της 28^{ης} Οκτωβρίου με μεγάλη στρατιωτική παρέλαση.

Στην πόλη της Θεσ/νικης λειτουργούν πολλά θέατρα και κινηματογράφοι (θερινοί και χειμερινοί). Η Θεσ/νικη είναι η έδρα του *Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδας*, το οποίο φιλοξενείται στην αίθουσα *Μακεδονικών Σπουδών*. Επίσης υπάρχει η *Πειραματική Σκηνή* και το *Θέατρο Δάσους*.

Όσον αφορά στη μουσική, πολύ τακτικά δίνει συναυλίες η *Κρατική Ορχήστρα Θεσ/νικης*.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ. ΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ Ή ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ.

Η περιοχή της Θεσ/νικης είναι κέντρο οικονομικής και επενδυτικής δραστηριότητας με δείκτες ανάπτυξης που ξεπερνούν τους μέσους όρους της χώρας και πιο κοντινούς προς τους αντίστοιχους των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο κέντρο της πόλης ο επισκέπτης μπορεί να διασχίσει χαρακτηριστικές σκεπαστές αγορές που διατηρούν κάτι από το χρώμα των παζαριών της Ανατολής. Αυτή η πόλη έχει παράδοση στο εμπόριο και στον σεβασμό του πελάτη. Η μεγαλύτερη αγορά τροφίμων είναι η *Αγορά Μοδιάνο*. Αγορά πανευρωπαϊκής φήμης, που την στολίζουν τα Λουλουδάδικα. Εκεί βρίσκεται και το

«Γιαχουντή χαμάμ», το τούρκικο παλιό λουτρό και πολλά μικρομάγαζα. Ουζάδικα μέσα στην αγορά, καφενεία, μικρά εστιατόρια, «στέκια» των καλλιτεχνών. Προχωρώντας, συναντάμε τις λαϊκές αγορές που και αυτές έχουν την ιστορία τους και την παράδοσή τους. *Αγορά Βλάλη, Καπάν, Αγορά Σολωμού, Αγορά Βαρδαρίου.*

Άλλη μια αξιοπρόσεκτη αγορά για το χρώμα της και την ιστορία της είναι η *Στοά Καράσσο*, λίγο πιο πέρα μια άλλη ακμάζουσα αγορά το *Μπεζεστένι*.

Απαραίτητη η επίσκεψη και στα *Μπακιρτζίδικα* της Θεσ/νικης, στην οδό Χαλκέων στο δρόμο των Χαλκοματάδων.

Εικόνα παραδοσιακή αλλά και σύγχρονη με το εμπόριο χαλκού που συνεχίζει να εντυπωσιάζει, ως είδος, ως τέχνη και ως καθαρά εμπορικό είδος.

Στη Θεσ/νικη, οι βιομηχανίες ανθούσαν από τον 16^ο αιώνα. Φημισμένα τα λινά και τα μεταξωτά αλλά και άλλα είδη υφασμάτων. Η βιομηχανία της Θεσ/νικης και της βόρειας Ελλάδας παράγει το ¼ του εθνικού βιομηχανικού προϊόντος.

Ωστόσο, μεγάλος αριθμός βιομηχανιών εξακολουθεί να ακμάζει και ιδιαίτερα πρέπει να επισημανθεί το ενδιαφέρον των επενδυτών από το εξωτερικό. Η Θεσ/νικη είναι μια πόλη δυναμικά αναπτυσσόμενη, η ύπαρξη τραπεζών των ξένων κρατών το επιβεβαιώνει. Περισσότερες από 3000 εξαγωγικές επιχειρήσεις βρίσκονται στη Βόρεια Ελλάδα, από τις οποίες το 65% βρίσκονται στην Θεσ/νικη ενώ οι μισές ελληνικές εξαγωγές γίνονται από εδώ.

Η καταξιωμένη εδώ και πολλά χρόνια *Helexpro-Δ.Ε.Θ.*, η *Διεθνής Έκθεση Θεσ/νικης* ολοκληρώνει την προσπάθεια για διεθνή συνεργασία σε εμπορικό επίπεδο, η Δ.Ε.Θ. καλύπτει μια σειρά από κλαδικές εκθέσεις που αφορούν την οικονομία, το εμπόριο, την βιομηχανία και τις υπηρεσίες.

Ο ρόλος της Θεσ/νικης ως οικονομικού κέντρου των Βαλκανίων ενισχύεται με την δημιουργία Χρηματιστηριακού κέντρου και φυσικά άλλων θεσμικών φορέων όπως το λιμάνι της Θεσ/νικης από το οποίο μετακινούνται για τουριστικούς λόγους περισσότεροι από 250.000 επιβάτες τον χρόνο.

Οι ναυτιλιακές του γραμμές εξυπηρετούν τις περιοχές της Χαλκιδικής, τα νησιά του Αιγαίου και μια νέα, την Ρωσία, για μεταφορά επιβατών αλλά και εμπορευμάτων.

Σήμερα λειτουργεί ο νέος επιβατικός σταθμός στα παραδοσιακά κτίρια του λιμανιού προσφέροντας κάθε είδους διευκολύνσεις σε χιλιάδες ταξιδιώτες που μετακινούνται, ιδίως τους καλοκαιρινούς μήνες με κρουαζιερόπλοια, πλοία με συγκεκριμένους προορισμούς, ιπτάμενα δελφίνια κ.α.

Η Θεσ/νικη είναι πρωτεύουσα του παγκόσμιου ελληνισμού και φιλοξενεί εκδηλώσεις των φορέων που τον εκφράζουν.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ: Η Θεσ/νικη, συγκοινωνιακός κόμβος του βορειοελλαδικού χώρου, έχει τέσσερεις κύριες εισόδους – εξόδους που την ενώνουν με την υπόλοιπη Ελλάδα και με τα Βαλκάνια.

1. Η *Οδός Μοναστηρίου*, που οδηγεί στην Γιουγκοσλαβία, την Πέλλα, την Έδεσσα, την Βέροια και όλη την Δυτική Μακεδονία.

2. Η *Οδός Λαγκαδά*, που οδηγεί προς τις Σέρρες, την Καβάλα και όλη την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη.

3. Η αρτηρία μετά το αεροδρόμιο, που οδηγεί από δύο κατευθύνσεις προς την Χαλκιδική, την ορεινή και παραθαλάσσια.

4. Η εθνική οδός προς Λάρισα – Λαμία – Αθήνα και φυσικά όλα τα υπόλοιπα μέρη της Ελλάδας χρησιμοποιώντας τους παρακαμπτήριους.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ: Το αεροδρόμιο «Μακεδονία»: τακτικές αεροπορικές συγκοινωνίες με όλη την Ευρώπη. Πυκνά δρομολόγια για την ενδοχώρα και το εξωτερικό. Αφίξεις τσάρτερς από όλη την Ευρώπη, την Αμερική.

Ο Σιδηροδρομικός Σταθμός: το 1960 η Θεσ/νικη απέκτησε το νέο μεγάλο σιδηροδρομικό της σταθμό που συνδέεται με όλο το ευρωπαϊκό δίκτυο. Βρίσκεται στην περιοχή Βαρδαρίου και στην ίδια περιοχή λειτουργεί και ο παλιός σιδηροδρομικός σταθμός, ως εμπορικός πλέον.

Το Λιμάνι: μεγάλης σημασίας το λιμάνι της Θεσ/νικης, δίνει μια ιδιαίτερη λαμπρότητα στην πόλη, από πλευράς κίνησης, λάμψης και εμπορικής ανάπτυξης. Εμπορικά πλοία από όλο τον κόσμο, κρουαζιερόπλοια και μεγάλα επιβατηγά – οχηματαγωγά πλοία, καθώς και ιπτάμενα δελφίνια μεταφέρουν χιλιάδες επιβάτες στα φημισμένα ελληνικά νησιά.

Οι Μαρίνες: *μαρίνα Θεσ/νικης του ΕΟΤ*. Το στολίδι των μαρινών της χώρας. Πλήρεις εγκαταστάσεις, βρίσκεται στην Νέα Κρήνη, κοντά στην πόλη. Μπορούν να λιμενιστούν 250 περίπου σκάφη, υμεδριών, αλλοδαπών, διαφόρων σημαίων. Η δεύτερη μαρίνα είναι αυτή της ξενοδοχειακής μονάδας Καρράς, χωρητικότητας 100 σκαφών. Ακόμα μερικές μαρίνες έχουν και άλλες ξενοδοχειακές μονάδες στη Χαλκιδική.

Επίσης, μικρούς λιμενίσκους διαθέτουν και ο *Ιστιοπλοϊκός Όμιλος*, ο *Ναυτικός Όμιλος Θεσ/νικης*, *Καλαμαριάς κ.α.*

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει ο οικολογικός τουρισμός στην ευρύτερη περιοχή του νομού Θεσ/νικης.

Ο Χορτιάτης, οι λίμνες Κορώνεια και Βόλβη, τα δέλτα των ποταμών Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, είναι περιοχές που προστατεύονται από την διεθνή συνθήκη *Ramíar* και αποτελούν υγροβιότοπους μοναδικής ποικιλίας και κατοικία για εκατοντάδες είδη πουλιών.

Οι λίμνες προσφέρονται για ψάρεμα αλλά και σπόρ, όπως η κωπηλασία.

Ξεκινώντας κανείς την περιήγησή του από την λίμνη του Αγίου Βασιλείου, μπορεί να περάσει από το χωριό Σχολάρι, όπου στα αιωνόβια πλατάνια φωλιάζουν ερωδιοί.

Έξω από την Νέα Απολλωνία, στις όχθες της λίμνης Βόλβης, υπάρχουν ιαματικές πηγές με εγκαταστάσεις υδροθεραπευτηρίων.

Οι όχθες της λίμνης Βόλβης και η Ρουτίνα (μεσαιωνικό κάστρο) είναι επίσης γραφικές περιοχές αλλά και τόποι με ιστορικό χαρακτήρα.

ΣΠΟΡ ΣΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Η Θεσ/νική ασκεί τουριστική έλξη και σε ένα πλήθος επισκεπτών που συνδιάζουν την παραμονή τους σε αυτή με μέρες απόλαυσης στις κοντινές παραλίες του Θερμαϊκού κόλπου: την Περαιά, τους Νέους Επιβάτες, την Αγία Τριάδα αλλά και την Ασπροβάλτα και τον Σταυρό στο άλλο άκρο του νομού, στο Στρυμονικό κόλπο.

Υπάρχουν διαυγείς θάλασσες, πολλές από τις οποίες έχουν κερδίσει τις γαλάζιες σημαίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ποιότητα και καθαρότητά τους. Εκτός από τα τοπία μοναδικής ομορφιάς, υπάρχουν κάθε είδους εγκαταστάσεις για καλοκαιρινά σπόρ, πολυτελή ξενοδοχειακά συγκροτήματα, μαρίνες, γήπεδα, πανσιόν, κάμπινγκς και γραφικές παραδοσιακές ψαροταβέρνες καθώς και χώροι νυχτερινής διασκέδασης.

Ένα από τα σημαντικότερα γήπεδα της Θεσ/νικής είναι το Παλαιό - ντε - σπόρ στο χώρο της Ηεlexpo - Δ.Ε.Θ., λειτουργούν τρία μεγάλα κολυμβητήρια τόσο για αθλητές όσο και για το κοινό. Οι δύο ναυτικοί όμιλοι προσφέρουν δυνατότητες στους επισκέπτες για θαλάσσια σπόρ, όπως και οι αρκετοί Ιππικοί Όμιλοι.

Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Περισσότερα από 500 μικρά και μεγάλα συνέδρια φιλοξενούνται κάθε χρόνο στην Θεσ/νική. Έτσι αρκετές χιλιάδες επισκέπτες από

όλο τον κόσμο γνωρίζουν αυτή την πόλη, ενώ παράλληλα συμμετέχουν σε αυτά τα συνέδρια.

Η πόλη διαθέτει περισσότερα από 70 θαυμάσια ξενοδοχεία με 4500 δωμάτια και 9000 κλίνες για την φιλοξενία των επισκεπτών.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι εξασφαλίζεται στους συνέδρους η συμμετοχή τους σε παράλληλες εκδηλώσεις, γεγονός που χαρακτηρίζει τα συνέδρια ως ένα τουριστικό προϊόν και μια μορφή εναλλακτικού τουρισμού, του λεγόμενου συνεδριακού.

Σημαντικά συνεδριακά κέντρα είναι τα παρακάτω, καθώς και αυτό στην Δ.Ε.Θ. – Ηεlexpo, η οποία ουσιαστικά είναι η έκθεση που λειτουργεί από το 1926. Είναι πνευματικό και εμπορικό κέντρο διεθνούς φήμης αλλά διαθέτει και τους κατάλληλους χώρους συνεδρίων.

ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ.

Η Θεσ/νικη φημίζεται για την παράδοσή της στο καλό φαγητό, έτσι συχνά, Έλληνες και ξένοι επισκέπτες αναζητούν τις γευστικές απολαύσεις που προσφέρουν οι γραφικές ταβέρνες με την μοναδική τοπική κουζίνα.

Αυτή την παράδοση της περιοχής στο καλό φαγητό συμπληρώνει η απόλαυση του καλού κρασιού.

Η Θεσ/νικη, γεμάτη ζωή, με τα καφέ της να αντικρύζουν τον Θερμαϊκό κόλπο και τα πανέμορφα δειλινά, με τις ταβέρνες στην Άνω Πόλη και τα σύγχρονα στέκια στο ιστορικό κέντρο, στα Λαδάδικα, στο Μύλο αλλά και στη Νέα Κρήνη.

Όσο για το βράδυ υπάρχουν πολλά νυχτερινά κέντρα.

ΔΙΑΜΟΝΗ.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ: υπάρχουν πολλά όλων των κατηγοριών στη Θεσ/νικη και στα κοντινά προάστια που βρίσκονται στον ομώνυμο κόλπο. Λίγα ξενοδοχεία λειτουργούν στον Λαγκαδά και ένα στην Ν. Απολλωνία για την εξυπηρέτηση των λουομένων στις ιαματικές

πηγές των περιοχών αυτών.Λίγα μικρά ξενοδοχεία λειτουργούν στον Σταυρό.

ΕΝΟΙΚΙΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ:υπάρχουν πολλά στην Ν. Απολλωνία και στα θέρετρα των ανατολικών ακτών του νομού(Ασπροβάλτα, Σταυρός).

ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ:υπάρχουν λίγα στην Ασπροβάλτα.

ΚΑΜΠΙΝΓΚΣ:το μεγαλύτερο κάμπινγκ της περιοχής βρίσκεται στην Ασπροβάλτα.Στην ίδια τοποθεσία υπάρχουν άλλα δύο κάμπινγκς.Στην περιοχή της Θεσ/νικης υπάρχουν τρεις μονάδες:στην Αγία Τριάδα, στην Επανομή και στην Νέα Κρήνη.

ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ.

ΒΕΡΟΙΑ

Πρωτεύουσα του νομού Ημαθίας και δεύτερη μετά την Θεσσαλονίκη πόλη της Κ. Μακεδονίας. Η Βέροια είναι χτισμένη στους ανατολικούς πρόποδες του Βερμίου. Στα νοτιοανατολικά υψώνονται τα οργιώδη σε βλάστηση Πιέρια και στις υπώρειές της κυλούν τα ορμητικά νερά του Αλιάκμονα, με τους πολλούς παραποτάμους. Ένας από αυτούς, ο Τριπόταμος διασχίζει και την Βέροια. Η πόλη έχει εκσυγχρονιστεί και τα μεγάλα κτίρια της δίνουν την εντύπωση μεγαλουπόλεως. Από τα παλιά αρχοντικά που κάποτε χαρακτήριζαν την πόλη σώζονται σήμερα ελάχιστα αλλά διατηρούνται οι συνοικίες Κυριώτισσας και Μπαρμπούτας, με την παλιά βεροιώτικη αρχιτεκτονική.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Η Βέροια, πόλη αρχαιότατη, διαδραμάτισε σπουδαιότατο ρόλο μετά τις Αιγές, την Πέλλα και την Θεσσαλονίκη. Οι πρώτοι κάτοικοί της ήταν οι Βρύγες από τη Θράκη, που εκτοπίστηκαν από τους Μακεδόνες τον 9^ο αιώνα π.Χ.. Το 168 π.Χ. η πόλη κατακτήθηκε από τους Ρωμαίους, έγινε έδρα του «κοινού των Μακεδόνων» και γνώρισε εξαιρετική λαμπρότητα. Τον 9^ο και 10^ο μ.Χ. αιώνα δέχθηκε επιδρομές των Βουλγάρων που την κατέστρεψαν. Απελευθερώθηκε, όμως, από τον Βασίλειο τον Βουλγαροκτόνο. Αργότερα, κατακτήθηκε από τους Νορμανδούς, τους Φράγκους, τους Τούρκους και τους Σέρβους. Απελευθερώθηκε το 1912.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ: Οι κεντρικές αρτηρίες είναι ασφαλτοστρωμένες. Ο νέος δρόμος από την Θεσσαλονίκη έχει ελαχιστοποιήσει την απόσταση, που διανύεται σε 40 περίπου λεπτά. Γενικά, το οδικό δίκτυο της περιοχής συνδέει την πόλη με όλη την Μακεδονία. Ο δρόμος που οδηγεί στην Κατερίνη ενώνεται με την εθνική οδό προς την Αθήνα.

- **ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ:** Η Βέροια δεν έχει αεροδρόμιο. Εξυπηρετείται, όμως, από την Θεσσαλονίκη.
- **ΟΔΙΚΩΣ:** Από την Αθήνα εκτελούνται καθημερινά δρομολόγια του ΚΤΕΛ (523 χλμ, 8 ώρες). Από τη Θεσσαλονίκη πραγματοποιούνται πυκνά δρομολόγια (1,30 ώρες)

- **ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ:** Από την Αθήνα πραγματοποιούνται καθημερινά δρομολόγια προς Πλατύ-Βέροια-Νάουσα. Στο Πλατύ υπάρχει άμεση ανταπόκριση με το τρένο της γραμμής Θεσσαλονίκης-Βέροιας-Νάουσας.

ΤΟΠΙΚΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

- **ΟΔΙΚΩΣ:** Από την Βέροια εκτελούνται καθημερινά δρομολόγια προς:
 - Έδεσσα (1 ώρα)
 - Κοζάνη (με τα διερχόμενα από τη Θεσσαλονίκη λεωφορεία). Από Βέροια προς Έδεσσα-Φλώρινα-Κοζάνη.

ΔΙΑΜΟΝΗ

- **ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ:** Υπάρχουν λίγα ξενοδοχεία.

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

- **ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ:** **Καρνάβαλος.** Λαογραφική εκδήλωση στο Πλατύ, αποκριάτικο ξεφάντωμα στο χωριό Μελίκη, γραφική γιορτή των Θεοφανείων στον Τριπόταμο. **Αναστενάρια** 21, 22 και 23 Μαΐου στην κοινότητα Μελίχης και **τοπικό πανηγύρι Ποντίων** στο μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου του Περιστερεώτα, στο χωριό Ροδοχώρι. Κορυφαίες εκδηλώσεις πραγματοποιούνται από 15 Αυγούστου έως 20 Σεπτεμβρίου, τα «**Ημαθειώτικα**» και οι «**γιορτές παραγωγής**» και περιλαμβάνουν όλο το φάσμα των καλλιτεχνικών-πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- **ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ:** Πολλά μέσα στην πόλη και στα περίχωρα, καθώς και ταβέρνες με ωραία κουζίνα και χορευτικά κέντρα.
- **ΚΥΝΗΓΙ:** Άφθονο στο Βέρμιο και το Σέλι.
- **ΨΑΡΕΜΑ:** Στο φράγμα του Αλιάκμονα.
- **ΣΠΟΡ:** Εθνικό γυμναστήριο, γήπεδο αθλοπαιδιών και χιονοδρομικό κέντρο, το μεγαλύτερο της Ελλάδας, στο Σέλι. Εκεί υπάρχουν ξενώνες. Σε υψόμετρο 1400 πάνω από το χωριό Κάτω Βέρμιο (Σέλι) βρίσκεται καταφύγιο για 60 άτομα. Επίσης άρχισε να λειτουργεί, στην ίδια περιοχή, το καταφύγιο του ΕΟΣ, για 80-100 άτομα. Μέσα στο Σέλι υπάρχει ξενώνας για 18 άτομα και άλλος ένας στη θέση Μπάρα. Τέλος, λειτουργούν δύο καταφύγια στη θέση Τρία Πηγάδια (υψ. 1450), σε απόσταση 10 χλμ από την Νάουσα, χωρητικότητας 35 και 60 ατόμων αντιστοίχως.

- ΑΓΟΡΑ: Φρούτα (κυρίως μήλα, κερλασια και ροδάκινα), κιλίμια, χαλιά, υφαντά, φλοκάτες, κρασί, τσίπουρο και το φημισμένο ραβανί της Βέροιας.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Μουσείο, με ευρήματα προϊστορικών, αρχαίων, ελληνοιστικών και ρωμαϊκών χρόνων, από τη Βεργίνα, τα Λευκάδια και τη Βέροια, καθώς και νεολιθικά από τη Νέα Νικομήδεια. **Βυζαντινές εκκλησίες**, με ωραιότατες τοιχογραφίες και αγιογραφίες. Η Βέροια ονομάστηκε και «**Μικρή Ιερουσαλήμ**», από το πλήθος των εκκλησιών της, που είναι περίπου 75. Ορισμένα παλιά αρχοντικά και η παλιά βεροιώτικη αρχιτεκτονική στις διατηρητέες συνοικίες της Κυριώτισσας και της Μπαρμπούτας, το Βήμα του Αποστόλου Παύλου στην κεντρική πλατεία κ.α. Περίπατοι γύρω από την πόλη, στη γέφυρα Μπαρμπούτας, στις όχθες του Τριποτάμου, στην γραφική περιοχή Φλιά, στον Προφήτη Ηλία και σε πολλές άλλες τοποθεσίες.

Ιδιαίτερα γραφικό είναι το δημοτικό Άλσος Παπάγου, με το υπαίθριο θέατρο και με πλήθος εκδηλώσεων όλο το καλοκαίρι.

ΠΕΡΙΧΩΡΑ

Φράγμα του Αλιάκμονα, όπου βρίσκεται ένα τεράστιο αρδευτικό έργο. Υπάρχει ένας μακεδονικός τάφος. **Παναγία Σουμελά**, με ξενώνες και εστιατόριο.

Αρχαία Βεργίνα, με τα γνωστά ευρήματα του Μ. Ανδρόνικου. Επίσης, έχει βρεθεί μια τεράστια νεκρόπολη, με περισσότερους από 200 τάφους, που πρέπει να χρησιμοποιήθηκαν γύρω στο 1000 π.Χ. Μέσα στους τάφους βρέθηκαν νεκρικά στολίδια και όπλα. Επίσης, υπάρχουν τα ερείπια του ανακτόρου της Βεργίνας.

Μονή Αγίας Κυριακής Λουτρού (21 χλμ) από τη Βέροια. **Μελίκη** (25 χλμ), με τις ωραίες αποκριάτικες εκδηλώσεις. Τοπικό έθιμο και ο **καλόγερος των Θυρακιωτών**. Επίσης, γίνονται **τα Αναστενάρια**, από τις 21 έως τις 23 Μαΐου.

Μετά την γέφυρα του Αλιάκμονα ο δρόμος διχάζεται. Στα νότια ανεβαίνει στα ορεινά βουνά των Πιερίων. Μια διακλάδωση, δεξιά, οδηγεί **στην Μονή Τιμίου Προδρόμου**, με το περίφημο τέμπλο και το παρεκκλήσι της Μεταμόρφωσης, όπου υπάρχουν τοιχογραφίες μαθητών

του Πανσελήνου και σε μια σπηλιά το Ασκητήριο του Αγίου Διονυσίου του Ολύμπου. Στη συνέχεια του δρόμου βρίσκονται η Μονή του Προφήτη Ηλία και το Μοναστήρι Παναγιάς Δοβράς, όπου στις 12 Μαρτίου του 1822 δόθηκε η μεγάλη μάχη του Καρατάσου με τους Τούρκους.

Ωραιές τοποθεσίες στο γύρω χώρο του Βερμίου. Τα **Καλύβια** με άφθονα νερά, η θέση **Πριόνια**, με το απέραντο δάσος από πεύκα, έλατα και οξυές, καθώς και το σπήλαιο **Τρύπα του Μιχάλη**, που βρίσκεται στην είσοδο του πιο εντυπωσιακού φαραγγιού του Βερμίου, στο Σέλι.

ΝΑΟΥΣΑ

Είναι η δεύτερη μεγάλη πόλη του νομού Ημαθίας, μετά τη Βέροια, στις ανατολικές πλαγιές του Βερμίου, σε υψόμετρο 330. Δρόμοι ασφαλτοστρωμένοι και σηματοδοτημένοι. Η Νάουσα είναι βιομηχανικό κέντρο, που παράλληλα με την ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιεί το νερό της Αράπιτσας σαν κινητήρια δύναμη για τις βιομηχανίες και ιδιαίτερα για τα νηματουργεία του. Επίσης, η Νάουσα είναι σπουδαίο φρουτοπαραγωγικό κέντρο.

Η πόλη εξυπηρετείται από σιδηρόδρομο και λεωφορεία από την Αθήν και τη Θεσσαλονίκη. Διαθέτει λίγα ξενοδοχεία, ενώ βασική εκδήλωση είναι το περίφημο καρναβάλι, με τον χορό της Μπούλας, που συγκεντρώνει κάθε χρόνο πολύ κόσμο. Υπάρχουν εστιατόρια, ταβέρνες και κινηματογράφοι. Λειτουργεί πισίνα στο Ζερβοχώρι. Μπορεί κανείς να πάει για σκι στο Σέλι και στα Τρία Πηγάδια και για κυνήγι στο Βέρμιο. Η αγορά της Νάουσας διαθέτει ωραίο κόκκινο κρασί, φρούτα, κομπόστες, υφαντά, χαλιά κ.λ.π.

Ωραιές τοποθεσίες, μέσα στην πόλη, είναι η πλατεία των Ηρώων, το πάρκο με την προτομή του Καρατάσου, το τουριστικό περίπτερο και ένα άλλο πάρκο με τεχνητή λίμνη, με κύκνους και πάπιες.

ΠΕΡΙΧΩΡΑ

Άγιος Νικόλαος. Εξοχική τοποθεσία 3 χλμ από την πόλη, με άφθονα νερά και γραφικές γεφυρούλες. Εδώ λειτουργεί τουριστικό συγκρότημα της τουριστικής επιχείρησης του δήμου Νάουσας, που αποτελείται από ξενοδοχείο, εστιατόρια, καφετέρια, αναψυκτήριο. Επίσης, λειτουργεί πρατήριο πώλησης ντόπιων προϊόντων

(ποτά, μαρμελάδες, κομπόστες). Στο βάθος το φαράγγι μεταξύ Δούρλιας και Παλαιονάουσας.

Στουμπάνοι. Τα ρύακια του Αγίου Νικολάου ενώνονται εδώ με ένα ποτάμι με μαύρα νερά, την Αράπιτσα, που περνά μέσα από τη Νάουσα και σχηματίζει επιβλητικούς καταρράκτες. Ο μεγαλύτερος είναι οι Στουμπάνοι, όπου έπεσαν οι γυναίκες της Νάουσας το 1822, για να αποφύγουν την ατίμωση από τους Τούρκους. Στον τόπο της θυσίας υπάρχει μνημείο.

Σαράντα Οντάδες. Σπήλαιο με σταλακτίτες και σταλαγμίτες στη βόρεια παρυφή της Νάουσας. Το τμήμα που έχει εξερευνηθεί έχει μήκος 130 μέτρα.

Αγιος Γεώργιος Περιστερώτα, κοντά στο Ροδοχώρι, 12 χλμ από την Νάουσα. Το ομώνυμο σωματείο της Θεσσαλονίκης έχει ξαναχτισεί εδώ τη φερώνυμη ιστορική Μονή της Τραπεζούντας, πλαισιωμένη με ξενώνες κ.λ.π. Στην ίδια περιοχή υπάρχει και το νεολιθικό σπήλαιο Ροδοχωρίου, που θεωρείται μοναδικό στη Μακεδονία.

Νυμφαίο. Περιοχή και ομώνυμο χωριό, κάτω από τη Νάουσα, όπου οι ανασκαφές έφεραν στο φώς το ιερό των Νυμφών, το οποίο ήταν τόπος διδασκαλίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Στη νηριοτοχία αυτή έχουν βρεθεί πολλοί μακεδονικοί τάφοι, με μεγάλη αρχαιολογική αξία. Ο ένας είναι διόροφος, του 3^{ου} αιώνα π.Χ., σε σχήμα μικρού ναού, με τέσσερις δωρικές κολώνες που στηρίζουν μια επίπεδη οροφή. Έχει ανάγλυφη κεραμική ζωφόρο, με την αναπαράσταση μιας μάχης μεταξύ Μακεδόνων και Περσών.

Στα βόρεια της Νικομήδειας (18 χλμ από τη Βέροια) είναι ο ομώνυμος προϊστορικός οικισμός, όπου αποκαλύφθηκαν, για πρώτη φορά, τύποι σπιτιών που χαρακτηρίζουν την εγκατάσταση των πρώτων γεωργών της Ελλάδας.

Στο δρόμο προς τη Θεσσαλονίκη (24 χλμ από τη Βέροια) είναι η Αλεξάνδρεια (Γιδάς) και κοντά της ο αρχαιολογικός χώρος του Νησιού με υπολείματα (ψηφιδωτά κλπ.) από υστερορωμαϊκούς χρόνους.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ '81-91.

Ν.ΗΜΑΘΙΑΣ		
	1981	1991
ΣΥΝ.ΜΕΓΕΘ.ΠΛΗΘΥΣ	133.750	139.934
ΒΕΡΟΙΑ	37.966	38.158
ΝΑΟΥΣΑ	19.430	19.794
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ	11.889	12.119

Ν.ΘΕΣΣ/ΚΗΣ		
	1981	1991
ΣΥΝ.ΜΕΓΕΘ.ΠΛΗΘΥΣ	871.580	946.864
ΘΕΣΣ/ΚΗ	816.063	713.449
ΛΑΓΚΑΔΑΣ	55.517	233.415

Ν.ΠΕΛΛΑΣ		
	1981	1991
ΣΥΝ.ΜΕΓΕΘ.ΠΛΗΘΥΣ	132.386	138.761
ΕΔΕΣΣΑ	16.054	17.228
ΑΡΙΔΑΙΑ	4.205	4.455
ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ	21.082	22.504

Ν.ΠΕΡΙΑΣ		
	1981	1991
ΣΥΝ.ΜΕΓΕΘ.ΠΛΗΘΥΣ	106.859	116.763
ΚΑΤΕΡΙΝΗ	38.404	43.163
ΛΙΤΟΧΩΡΟ	6.157	6.656
ΚΟΛΙΝΔΡΟΣ	4.016	3.732

Ν.ΚΙΑΚΙΣ		
	1981	1991
ΣΥΝ.ΜΕΓΕΘ.ΠΛΗΘΥΣ	81.562	81.710
ΚΙΑΚΙΣ		
ΠΑΙΟΝΙΑ		

Ν.ΣΕΡΡΩΝ		
	1981	1991
ΣΥΝ.ΜΕΓΕΘ.ΠΛΗΘΥΣ	196.247	192.828
ΣΕΡΡΕΣ		
ΝΙΓΡΙΤΑ		
ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ		
ΝΕΑ ΖΙΧΝΗ		

Ν.ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ		
	1981	1991
ΣΥΝ.ΜΕΓΕΘ.ΠΛΗΘΥΣ	79.036	93.653
ΑΡΝΑΙΑ	4.075	4.501
ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ	17.839	22.350

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Γενικά

Στην διαδρομή προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, ένα από τα πιο δυναμικά και ελπιδοφόρα τμήματα της ελληνικής επικράτειας, βρίσκεται κοντά – σε απόσταση αναπνοής σχεδόν – με το θέρετρο των πολεμικών επιχειρήσεων που δημιουργούν και εντείνουν την αστάθεια, σε ολόκληρη την περιοχή των Βαλκανίων.

Τα πλεονεκτήματα, που εξασφαλίζει η γεωγραφική θέση, η μορφολογία του εδάφους και άλλα χαρακτηριστικά μιας περιοχής είναι πολύ εύκολο να αντιστραφούν, να γίνουν ανασταλτικοί παράγοντες όταν έχουμε συνθήκες όπως οι τωρινές.

Η ολοκλήρωση της κατάλληλης υποδομής φαίνεται τώρα και αναγκαία και απαραίτητη. Οι πιο ευαίσθητοι κλάδοι, όπως αυτός του τουρισμού έχουν ήδη υποστεί σοβαρές απώλειες.

Στην περιοχή δραστηριοποιούνται πολλές εκατοντάδες επιχειρήσεις. Οι πιο πολλές από αυτές θεωρούνται οι πιο δυναμικές, στην επιχειρησιακή σκηνή. Έχουν σχεδιασμούς, επενδύσεις σε ανάπτυξη και κυρίως έχουν ένα δυναμικό που απασχολούν, δίνοντας ζωή και οικονομική άνθιση στις πόλεις στις οποίες είναι εγκατεστημένες.

Στην επιχειρησιακή σκακιέρα οι προοπτικές, τώρα μάλιστα που το Χρηματιστήριο συγκεντρώνει τα βλέμματα των περισσότερων επιχειρηματιών, είναι αυτές που αποτελούν την κινητήρια δύναμη.

Υπάρχουν όμως και σοβαρά προβλήματα και το κυριότερο, το γεγονός ότι δεν έχουν πρόσβαση στα κέντρα των αποφάσεων, αφού η αποκέντρωση έμεινε κενό γράμμα. Η φωνή τους ακούγεται πολύ λίγο και υπολογίζεται λιγότερο, αν ακουστούν.

Οι βομβαρδισμοί και η αναστάτωση στη γειτονική Γιουγκοσλαβία είναι σίγουρο πως σύντομα θα τελειώσουν, ίσως οι επιπτώσεις και η ανάμνησή τους να σφραγίσουν τις εξελίξεις για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Αυτές οι εξελίξεις όμως δεν είναι δυνατόν να αλλοιώσουν την πραγματικότητα αφού η Μακεδονία αποτελεί την πιο εξελισσόμενη περιοχή της χώρας, γεγονός το οποίο ενισχύεται εξαιτίας της γεωγραφικής της θέσης, εξασφαλίζοντας το πιο καλό εφελτήριο για την κούρσα της οικονομικής και νομισματικής ενοποίησης της Ευρώπης.

Γι' αυτό χρειάζεται υποδομή. Έχει ανάγκη από δίκτυα. Η ολοκλήρωση των έργων που έχουν ξεκινήσει και η ένταξη νέων στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης είναι καθοριστικής σημασίας.

Η ισότιμη αντιμετώπιση της περιοχής και των ανθρώπων της, των επιχειρήσεων και των φορέων της είναι μια αναγκαιότητα που δεν χρειάζεται να τονισθεί.

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ «ΣΕΡΝΕΙ ΤΟ ΑΡΜΑ» ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Η ενίσχυση των υποδομών της Κεντρικής Μακεδονίας και ιδιαίτερα της Θεσ/νίκης, για την κατοχύρωση του ρόλου της ως μητροπολιτικού βαλκανικού κέντρου, θα είναι κεντρική επιδίωξη που θα διέπει τη χρήση των πόρων που θα απορροφηθούν από το Γ' ΚΠΣ για την περιοχή. Ολόκληρη η περιοχή αποτελεί το όχημα της ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής της Βόρειας Ελλάδας και έχει ήδη αρχίσει να επανακτεί τον ιστορικό, ηγετικό της ρόλο στα Βαλκάνια.

Η Θεσ/νικη βρίσκεται στο κέντρο της «Εγνατίας ανάπτυξης» και αναμένεται να επηρεάσει στο άμεσο μέλλον περιοχές πέραν των ελληνικών συνόρων. Δια μέσου των σχεδίων περιφερειακής ανάπτυξης για τα έτη 2000-2006, θα επιδιωχθεί η ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού ολόκληρης της περιοχής, η μείωση ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και η αποτελεσματική αντιμετώπιση των θυλάκων ανεργίας. Η αγροτική και βιομηχανική αναπτυξιακή παράδοση στην περιφέρεια της Κ. Μακεδονίας έχει ατονήσει, αλλά κυρίως μέσω του Γ' ΚΠΣ θα επιδιωχθεί η επιστροφή της σε δυναμική, αναπτυξιακή τροχιά. Κυρίως, η Θεσ/νικη αντιμετωπίζει σήμερα, ορισμένα διαρθρωτικά προβλήματα, τα οποία είναι ανατάξιμα και αναμένεται να διευθετηθούν στο εγγύς μέλλον, μέσω της αρωγής που θα προσφέρει στην επίλυσή τους η ολοκλήρωση των έργων της Εγνατίας Οδού, ο εκσυγχρονισμός του οδικού δικτύου στον άξονα ΠΑΘΕ και του αεροδρομίου «Μακεδονία», καθώς και η επέκταση του λιμένος.

Η περιφέρεια της Κ. Μακεδονίας παράγει το 25,4% του ΑΕΠ της χώρας στον πρωτογενή τομέα, το 18,2% στον δευτερογενή τομέα και το 19,7% στον τριτογενή τομέα, βάσει στοιχείων των τελευταίων ετών και αποτελεί το δεύτερο βιομηχανικό κέντρο της χώρας, μετά την Αττική.

Οι σημαντικότεροι κλάδοι της περιφέρειας αφορούν την μεταποίηση (19,1% του ΑΕΠ), της γεωργίας (16,9%) και του εμπορίου (14,6%).Ιδιαίτερα, ο κλάδος της μεταποίησης σε αυτήν συγκεντρώνει το 80,7% της απασχόλησης και παράγει το 71,4% του ακαθάριστου προϊόντος του δευτερογενούς της τομέα.Σημειώνεται ότι το 58% του περιφερειακού, ακαθάριστου προϊόντος της Κ. Μακεδονίας παράγεται στο νομό Θεσ/νικης.Η περιφέρεια Κ. Μακεδονίας περιλαμβάνει το 18% περίπου του πληθυσμού της Ελλάδας και παράγει το 17% του ΑΕΠ.

Βάσει σχεδίων που έχουν ήδη καταρτιστεί θα διεκδικηθεί το 20%-22% του συνόλου της αξίας του Γ'ΚΠΣ (~ 2 τρς. Δρχ.) προκειμένου να διατεθούν στον εκσυγχρονισμό, ώστε να διαρθρωθεί σωστά η παραγωγική υποδομή, να εξασφαλιστεί η αποδοτική συμμετοχή της στο πλαίσιο της παγκοσμιοποιημένης αγοράς, ενώ θα ενισχυθεί η δημιουργία πολλών νέων θέσεων εργασίας.

Η ολοκλήρωση του έργου θα επιφέρει βελτίωση σημαντική του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων.

ΜΙΚΡΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ Γ' ΚΠΣ.

Έργα υποδομής και το Γ' ΚΠΣ

Ο βασικός κορμός της Εγνατίας, αλλά και οι βασικές κάθετες σύνδεσής της, όπως και οι συνδέσεις της με τα λιμάνια, θα έχουν ολοκληρωθεί στα όρια του 2002, επιτρέποντας με αυτό τον τρόπο στα πρώτα ευεργετικά αποτελέσματά τους να κάνουν την εμφάνισή τους.Η κατασκευή του μεγάλου αυτού έργου ξεκίνησε με προβλήματα, με ελλείματα τεχνογνωσίας και προετοιμασίας και με πολλά κενά στη δημόσια διοίκηση, για τον λόγο ότι η Ελλάδα δεν είχε παράγει ποτέ τέτοιας μεγάλης έκτασης και ποιότητας δημόσιο έργο.

Τις τελευταίες μέρες ολοκληρώνονται οι επισκέψεις φορέων του υπουργείου στο σύνολο των νομών της γεωγραφικής του ευθύνης, συμμετέχοντας στον εκτεταμένο διάλογο για την διαμόρφωση των νομαρχιακών και των περιφερειακών προγραμμάτων και δράσεων για τα έργα και τις επιλογές που θα περιληφθούν στο Γ'ΚΠΣ.

Οι πόροι που θα διατεθούν από το νέο ευρωπαϊκό πρόγραμμα επενδύσεων για την Μακεδονία είναι σύμφωνα με τα σχέδια των περιφερειακών προγραμμάτων περίπου 2 τρις. Δρχ.

Η ευκαιρία που παρουσιάζεται μέσω του Γ'ΚΠΣ είναι μοναδική για την ανάπτυξη του μεθοριακού χώρου, αλλά και ολόκληρης της Ελλάδας, ενώ η κρισιμότητα της περιοχής αυτής για τη χώρα, από γεωστρατηγικής και γεωοικονομικής άποψης, είναι ένα γεγονός αδιαμφισβήτητο.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.

Ένταξη στην ΟΝΕ

Η είσοδος μας στην Τρίτη φάση της ΟΝΕ, πέρα από τα πολλαπλά ευεργετήματα σε όλο το φάσμα των θεμάτων, από τα εθνικά μας θέματα μέχρι τα οικονομικά, τα θεσμικά και τα κοινωνικά, θα έχει επιπρόσθετες θετικές επιπτώσεις για την περιφέρεια της Κ. Μακεδονίας. Πρωτίστως, θα προκαλέσει το αίσθημα ασφάλειας και σταθερότητας της οικονομίας και θα επιτρέψει την ανάπτυξη του υψηλού επενδυτικού ενδιαφέροντος, το οποίο υπάρχει για την περιοχή. Πολλές χώρες έχουν ήδη διαμορφώσει επενδυτικά σχέδια για την συγκεκριμένη περιφέρεια, σχεδιάζοντας την προώθηση των προϊόντων τους, στα Βαλκάνια και σε τρίτες χώρες, δια μέσου αυτής, αλλά ακόμη δεν έχουν προβεί στην υλοποίηση των προγραμμάτων τους.

Πρωταγωνίστρια στην επενδυτική δραστηριότητα της Μακεδονίας είναι η Ιταλία, επιχειρήσεις της οποίας ήδη παράγουν στην περιοχή ζυμαρικά, πλακίδια υψηλής ποιότητας, υαλοπίνακες κ.α. Όμως, ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την περιοχή έχει επιδείξει και η Γερμανία, η οποία έχει αναθέσει στις εταιρίες της που εδρεύουν στη Θεσ/νικη την εκπροσώπησή της στην ΠΓΔΜ. Επίσης, τους τελευταίους μήνες έχουν πραγματοποιηθεί πυκνές επισκέψεις στην

περιοχή από διπλωματικούς και επιχειρηματικούς κύκλους της Αυστραλίας, του Καναδά, της Ιαπωνίας, της Αυστρίας και της Γαλλίας. Οι συζητήσεις και ο σχεδιασμός των παραγόντων αυτών αφορούν τις επενδύσεις υψηλής τεχνολογίας στον τομέα της πληροφορικής, έναν τομέα τον οποίο ο υπουργός χαρακτήρισε ηγετικό κομμάτι των τεχνολογικών εξελίξεων και της διαμόρφωσης του νέου παραγωγικού ιστού.

Επιπλέον, ήδη υπάρχουν αιτήματα από πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς για την δημιουργία μιας ζώνης παραγωγής προϊόντων υψηλής τεχνολογίας με πρότυπο την «*Silicon Valley*» της Αμερικής, ιδιαίτερα για την περιοχή της Θεσ/νικης, αλλά και για την ευρύτερη περιοχή της Κ. Μακεδονίας.

Έχουν ήδη πραγματοποιηθεί πολλές συναντήσεις και έχει δημιουργηθεί μια βαλκανική συνεργασία με επίκεντρο τη Θεσ/νικη, στην οποία συμμετέχουν το πανεπιστήμιο, εκπρόσωποι του τομέα της πληροφορικής της βόρειας Ελλάδας, όπως και διάφοροι άλλοι φορείς, οι οποίοι έχουν ήδη κάνει τις πρώτες συνεννοήσεις και συμφωνίες τους με πολλούς ενδιαφερόμενους από τις βαλκανικές χώρες.

Όσον αφορά στην κρίση στα Βαλκάνια, ένας πόλεμος δεν μπορεί να ανοίξει δρόμους συνεννόησης και να δώσει μακροχρόνιες και σταθερές λύσεις. Με γνώμονα τα εθνικά συμφέροντα της Ελλάδας και την σταθερότητα της ευρύτερης περιοχής, η χώρα μας, σύμφωνα με δήλωση του κ. Ι. Μαγκριώτη, υπουργού Μακεδονίας- Θράκης, θα συνεχίσει να επιδιώκει την ειρήνη και την συνεργασία με όλους τους γειτονικούς λαούς.

Σε κάθε περίπτωση, η κρίση των τελευταίων εβδομάδων δεν μπορεί να ανατρέψει κανέναν από τους εθνικούς, οικονομικούς ή κοινωνικούς στόχους της χώρας.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ- ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Η Κεντρική Μακεδονία έχει την μεγαλύτερη παραγωγή αγροτικών προϊόντων από όλα τα εδαφικά διαμερίσματα της χώρας αλλά είναι και η δεύτερη βιομηχανική περιοχή μετά την Αττική.

Αναλυτικότερα, στον Ν. Ημαθίας το 70% του πληθυσμού ασχολείται με την γεωργία, ενώ μόλις το 10% ασχολείται με την βιομηχανία. Σημαντικές βιομηχανίες είναι τα *Κλωστοϋφαντουργία Νάουσας*, (τα οποία πρόσφατα μπήκαν στο Χρηματιστήριο). Στο Πλατύ υπάρχει ένα από τα τρία εργοστάσια ζάχαρης στην Ελλάδα. Επίσης, υπάρχουν βιομηχανίες συσκευασίας αγροτικών προϊόντων και είναι ο έβδομος νομός στη χώρα σε βιομηχανική ανάπτυξη.

Στο νομό υπάρχουν οι υψηλότερες αναλογίες γεωργικών ελκυστήρων και συγκροτημάτων τεχνητής άρδευσης. Οι νέες καλλιέργειες που πραγματοποιούνται στο νομό είναι: τεύτλα, βαμβάκι, οπωροφόρα δένδρα.

Νομός Θεσσαλονίκης, πρόκειται για τον δεύτερο βιομηχανικό νομό της Ελλάδας (25% του συνολικού πληθυσμού της ασχολείται με την βιομηχανία). Η βιομηχανία της αφορά διυλιστήρια, σιδηροβιομηχανίες, ελαστικά, λιπάσματα, χαρτί, τσιμέντα, τρόφιμα, κ.α. (Ποσοστά του νομού σε σχέση με τη Μακεδονία 58% των βιομηχανικών εργατών, 72% των Ι.Χ., 60% των γιατρών).

Παράλληλα με την βιομηχανία, πολύ ανεπτυγμένη είναι και η γεωργία του νομού. Καλλιεργείται περίπου το 30% της συνολικής έκτασης του και παράγονται σιτάρι, κριθάρι, σίκαλη, βρώμη, βαμβάκι, ρύζι, λαχανικά κ.λ.π. Ικανοποιητικά ανεπτυγμένη είναι και η κτηνοτροφία. Εκτρέφονται βοοειδή και πτηνά.

Ο ν. Σερρών είναι ο πρώτος σε αρδευόμενες εκτάσεις (λόγω του Στρυμόνα). Επίσης, είναι πρώτος στην παραγωγή ρυζιού (πάνω από το 50% της συνολικής ελληνικής παραγωγής). Δεύτερος σε παραγωγή κριθαριού και καπνού, τρίτος στην παραγωγή ζαχαρότευτλων (εκεί βρίσκεται ένα από τα τρία εργοστάσια ζάχαρης της Ελλάδας), τέταρτος στην παραγωγή βαμβακιού και σουσαμιού, πέμπτος στην παραγωγή σιταριού. Είναι τρίτος σε έκταση νομός με καλλιεργούμενα κτηνοτροφικά φυτά και πρώτος στην παραγωγή

βοδινού κρέατος και φέτας, τρίτος στην παραγωγή αγελαδινού γάλακτος.

Πρόκειται για έναν κατεξοχήν αγροτικό νομό και θεωρείται ένας από τους πλουσιότερους. Στην οικονομία του συμβάλλουν και τα άφθονα δάση του, που δίνουν εκλεκτής ποιότητας ξύλο, κατάλληλο τόσο για την επιπλαποιία, όσο και για την χαρτοποιία.

Νομός Πιερίας, η οικονομία του στηρίζεται κυρίως στην γεωργική του παραγωγή και ιδιαίτερα στην παραγωγή καπνών του τύπου «*Σαμψούς Κατερίνης*», που είναι εξαιρετικής ποιότητας και έχουν μεγάλη ζήτηση, αλλά παράγει και δημητριακά, βαμβάκι, ζαχαρότευτλα, πατάτες, φρούτα, όσπρια κ.α. Άλλες σημαντικές οικονομικές πηγές του είναι η κτηνοτροφία και ειδικότερα η εκτροφή πουλιών, προβάτων και βοοειδών, η ιχθυοτροφία, η αλιεία και κυρίως ο τουρισμός.

Η βιομηχανία του περιορίζεται σε μερικά, μικρά συγκροτήματα επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων.

Νομός Πέλλας, κύριος οικονομικός πόρος του νομού είναι η γεωργία και ιδιαίτερα η παραγωγή μήλων, αχλαδιών, ροδάκινων, κερασιών, σιτηρών, βαμβακιού, λαχανικών, καπνών, καλαμποκιού, κ.α. (95% της συνολικής παραγωγής της χώρας σε κόκκινο πιπέρι, 25% της συνολικής παραγωγής ξύλου οξυάς, μεγάλη παραγωγή καπνού τύπου *Μπέρκλεϋ*). Επίσης, η κτηνοτροφία και συγκεκριμένα η εκτροφή προβάτων αποτελούν άλλη αξιόλογη οικονομική πηγή.

Όσων αφορά στη βιομηχανία, υπάρχουν εκκοκκιστήρια βαμβακιού, εργοστάσια επεξεργασίας ξύλου, κλωστοϋφαντουργία, κονσερβοποιεία.

Ο ν. Κιλκίς είναι σχεδόν αποκλειστικά αγροτικός νομός (σιτάρι, κριθάρι, βαμβάκι, καπνός) είναι τρίτος σε παραγωγή κουκουλιών.

Βιομηχανία και βιοτεχνία σχεδόν μόνο στην πόλη Κιλκίς.

Πίνακας Π. 1
Δείκτες Βιομηχανικής Παραγωγής

Περίοδος	Γενικός δείκτης	Ορυχεία-μεταλλεία	Ηλεκτρισμός-φωταέριο	Μεταποίηση				
				Γενικός	Καταναλωτικά αγαθά	Διαρκή καταναλωτικά	Κεφαλαιουχικά αγαθά	
1990	110,1	173,8	154,7	102,6	110,3	75,3	92,1	
1991	108,9	171,8	151,9	101,7	107,7	81,2	92,1	
1992	107,4	160,5	154,9	100,4	105,5	81,7	92	
1993	104,8	150,4	164,4	97,1	103,7	88,9	85,9	
1994	106,1	148,6	175,8	98,2	106,4	88,5	83,2	
1995	108,0	143,8	181,9	100,3	106,9	87,2	88,6	
1996	108,9	148,7	186,3	100,6	107,4	89,4	88,6	
1996	Ιαν.	97,9	120,5	192,9	89,5	97,2	68,0	80
	Φεβ.	104,8	124,4	212,8	95,7	102,8	89,3	84,4
	Μαρ.	104,9	125,6	192,8	97,1	103,7	92,1	85,6
	Απρ.	102,2	141,4	165,8	95,0	100,6	92,8	86,6
	Μάιος	109,2	155,7	165,9	102,0	108,0	94,9	93,3
	Ιουν.	112,9	159,6	185,1	104,6	111,7	99,4	93,2
	Ιουλ.	115,8	161,1	226,0	104,8	112,0	88,8	94,6
	Αύγ.	103,3	154,8	191,4	93,5	107,1	42,0	67
	Σεπτ.	122,9	169,7	175,0	116,0	125,3	95,6	94,9
	Οκτ.	119,7	159,1	178,4	112,8	118,4	105,3	99,2
	Νοεμ.	115,6	156,9	185,2	107,8	112,5	105,6	96,2
	Δεκ.	102,4	155,2	199,9	91,8	92,9	99,5	89,5
1997	Ιαν.	99,9	137,7	196,6	90,4	97,5	76,8	80,8
	Φεβ.	105,2	155,6	203,6	94,7	99,3	83,3	88,8
	Μαρ.	106,5	153,4	188,5	97,5	99,9	92,5	95,3
	Απρ.	105,9	151,5	174,7	97,9	101,2	94,3	94
	Μάιος	107,5	147,3	183,6	99,4	102,8	113,9	92,6
	Ιουν.	114,0	171,2	200,7	104,8	107,9	123,5	97,8
	Ιουλ.	116,0	172,4	216,0	105,0	109,9	108,6	95,9
	Αύγ.	102,0	167,6	184,9	91,6	104,4	44,5	68,6
	Σεπτ.	125,6	165,3	180,3	119,1	126,9	108,7	99,6
	Οκτ.	121,6	146,9	186,9	115,1	123,2	93,9	99,2
	Νοεμ.							
	Δεκ.							

Πηγή : ΕΣΥΕ

Πίνακας Π. 11
Ευρωπαϊκή Ένωση
Α.Ε.Π.
(Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή)

	Ελλάς	Ισπανία	Πορτογαλία	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Αγγλία	Ευρώπη 15
1961-70	7,6	7,3	6,4	5,7	5,6	4,4	2,9	4,8
1971-80	4,7	3,5	4,7	3,8	3,3	2,7	2,0	3,0
1981-90	1,6	3,0	3,0	2,2	2,4	2,2	2,6	2,4
1981	0,1	-0,2	1,6	0,6		0,1	-1,3	0,1
1982	0,4	1,6	2,1	0,2	2,5	-0,9	1,5	0,9
1983	0,4	2,2	-0,2	1,0	1,2	1,8	3,6	1,7
1984	2,8	1,5	-1,9	2,7	1,3	2,8	2,5	2,3
1985	3,1	2,6	2,8	2,6	1,9	2,0	3,5	2,5
1986	1,6	3,2	4,1	2,9	2,5	2,3	4,4	2,9
1987	-0,5	5,6	5,5	3,1	2,3	1,5	4,8	2,9
1988	4,5	5,2	5,8	4,1	4,5	3,7	5,0	4,2
1989	3,8	4,7	5,7	2,9	4,3	3,6	2,2	3,5
1990	0,0	3,7	4,3	2,1	2,5	5,7	0,4	2,9
1991	3,1	2,3	2,1	1,1	0,8	5,0	-2,0	1,5
1992	0,4	0,7	1,1	0,6	1,3	2,2	-0,5	1,0
1993	-1,0	-1,2	-1,2	-1,2	-1,5	-1,2	2,2	-0,6
1994	1,5	2,1	1,0	2,1	2,7	2,9	3,8	2,8
1995 ¹	2,0	3,0	2,5	3,0	2,2	1,9	2,4	2,5
1996 ²	2,6 ²	2,0	2,3	1,8	1,0	0,5	2,4	1,5

Πηγή : EUROSTAT

¹ Εκτιμήσεις EUROSTAT

² Εκτίμησι ΙΓΕΠ

Πίνακας Π. 12
Ευρωπαϊκή Ένωση
Κατά Κεφαλή Α.Ε.Π.
(Τρέχουσες τιμές, PPS, EUR 15 = 100)

	Ελλάς	Ισπανία	Πορτογαλία	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Αγγλία	Ευρώπη 15
1960	42,6	57,2	39,4	88,3	105,5	122,4	122,8	100,0
1970	56,9	70,9	49,8	96,6	110,5	116,8	103,7	100,0
1980	64,0	70,7	54,8	103,2	112,2	117,1	96,8	100,0
1990	58,4	74,5	59,2	102,7	109,6	116,0	100,1	100,0
1981	63,6	70,1	55,4	103,8	113,2	117,4	95,7	100,0
1982	63,1	70,4	56,1	103,0	114,7	115,6	96,7	100,0
1983	62,1	70,6	55,1	102,1	113,2	116,4	98,6	100,0
1984	62,1	69,8	52,8	102,4	111,8	117,6	98,7	100,0
1985	62,4	69,8	53,1	102,5	110,8	117,6	99,6	100,0
1986	61,6	70,0	53,8	102,6	110,2	117,2	101,0	100,0
1987	59,6	71,8	55,4	103,0	109,2	115,9	102,8	100,0
1988	59,8	72,6	56,5	103,0	109,3	115,0	103,6	100,0
1989	60,1	73,6	58,0	102,7	110,0	114,5	102,4	100,0
1990	58,4	74,5	59,2	102,7	109,6	116,0	100,1	100,0
1991	61,2	79,3	64,0	106,7	113,2	105,7	96,9	100,0
1992	62,3	77,3	66,1	106,0	111,4	108,1	97,6	100,0
1993	64,5	77,8	69,1	103,4	109,1	107,9	98,9	100,0
1994	64,7	75,8	69,6	104,1	107,1	109,7	98,5	100,0
1995 ¹	64,3	76,2	69,7	104,7	106,7	109,3	98,5	100,0
1996 ¹	64,5	76,7	70,4	105,2	106,2	108,3	99,3	100,0

Πηγή : EUROSTAT

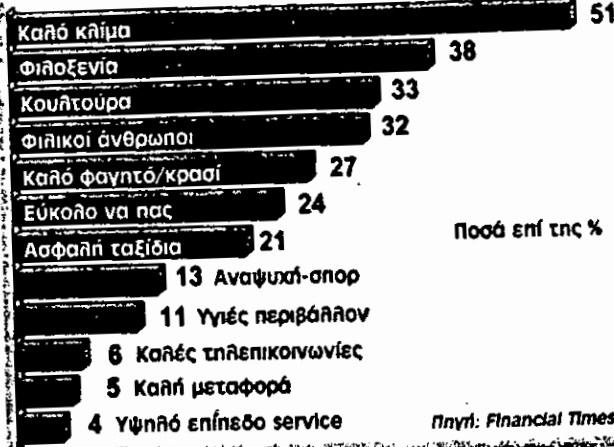
¹ Εκτιμήσεις EUROSTAT

ΑΜΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Περιφέρειες				Ποσοστό % συμμετοχής στο σύνολο		
	1971	1981	1991	1971	1981	1991
Ανατ. Μακεδονία/Θράκη	4.382	4.764	5.082	5,2	3,8	2,8
Δυτ. Μακεδονία	1.718	1.675	2.147	2,0	1,3	1,2
Θεσσαλία	4.558	5.448	6.712	5,4	4,4	3,7
Δυτ. Ελλάδα	4.564	5.151	7.486	5,4	4,1	4,2
Αττική	34.024	35.896	47.058	40,4	28,6	26,2
Βόρ. Αιγαίο	2.044	1.268	1.538	2,4	1,0	0,9
Νοτ. Αιγαίο	3.737	5.952	21.047	4,4	7,2	12,0
Κρήτη	4.206	9.607	17.068	5,0	7,6	9,5
Σύνολο χώρας	84.306	125.192	179.874	100,0	100,0	100,0

Η τουριστική εικόνα της Ελλάδος

Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν θετικά τους τουρίστες

Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΤΙ ΔΙΑΘΕΤΕΙ Η ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Α. ... : 7.594 μονάδες με 561.659 κλίνες

ΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ : 34.070 δωμάτια με 414.976 κλίνες

Ε ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ : 4.800 επαγγελματικά τουριστικά σκάφη

ΡΟΠΛΟΙΑ : 16 πλοία δύο εταιρειών (3 η Royal Olympic Cruises και 3 η Golden Sun Cruises).

ΣΟΜΕΝΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ : 45.000-50.000

ΤΑ ΝΕΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ.

Τα νέα κίνητρα ανά περιοχή		
	ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΑΛΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΖΩΝΗ Β Υπόλοιπα περιόμενα της χώρας	Απόδοση επιχορήγησης 15% Επιδότηση επιτοκίου 15% Νέες βιοδομητικές μονάδες 15%	Επιδότηση επιτοκίου 15% 40% της επένδυσης επιστρέφει από τα κέρδη περιουσίας

Επιδοτήσεις Αναπτυξιακών Νόμων προς την Ξενοδοχεία^(α) από 1-1-1982 ως 13-10-1995

	Αριθμός Επενδύσεων	Ύψος Επενδύσεων	Επιχορηγήσεις	Έκτακτες Επιδοτήσεις	Ίδια Κεφάλαια	Νέες Θέσεις	Αριθμός Κλινών	Επενδύσεις ανά κλίνη (εκ. δρχ.)
Αττική	128	9.132.202.754	3.111.126.718	317.669.451	4.914.153.638	1.088	5.553	1,6
Βελγοποίησης	149	9.338.279.764	3.299.613.312	405.845.281	4.802.123.283	1.517	6.646	1,4
Κρήνη	231	23.329.819.238	6.883.468.108	863.169.200	12.912.014.474	2.508	13.036	1,8
Κοσσυλία	142	12.299.078.267	3.825.493.444	449.443.940	6.175.564.062	1.116	6.520	1,9
Κορινθός	53	4.121.161.834	1.783.599.118	139.999.525	1.884.793.425	435	2.118	1,9
Κορινθία	260	33.649.613.125	10.978.869.071	1.298.601.707	16.259.473.683	3.043	18.131	1,9
Κορινθία	38	1.583.060.901	683.071.545	79.570.891	571.597.693	246	2.000	0,8
Κορινθία	140	12.171.102.599	3.973.381.148	383.216.451	7.357.564.731	1.546	6.588	1,8
Κορινθία	409	72.663.862.481	27.034.273.402	2.615.887.817	31.883.084.264	5.245	30.765	2,4
Κορινθία	195	21.851.343.359	10.585.210.077	1.149.470.341	8.230.333.591	2.016	9.505	2,3
Κορινθία	435	55.938.807.367	14.801.886.795	1.966.274.777	33.715.261.948	5.801	30.499	1,8
Σύνολο	2.180	256.078.331.689	86.959.992.738	9.669.149.381	128.705.964.792	24.561	131.361	1,9

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος

^(α) Ποσά σε δραχμές, τριχ. τιμές

Προβλήματα και Στόχοι Τουριστικών Τομέων κατά Περιφέρεια ΚΠΣ (1994-1999)

	Προβλήματα	Στόχοι
1. Ανατ. Μακεδονία-Θράκη	Ανεπαρκής Τουριστική Υποδομή.	Αξιοποίηση ανεκμετάλλευτων μορφών τουρισμού (ορεινός, ιαματικός, φυσιολατρικός) και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. (Δάσος Δαδιάς κοκ.).
2. Κεντρ. Μακεδονία	Ανοργάνωτη Τουριστική Ανάπτυξη. Στάσιμη Ξενοδοχειακή Υποδομή Θεσσαλονίκης.	Αντιμετώπιση της άναρχης ανάπτυξης των παρακτίων περιοχών, αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού (ιαματικές πηγές Νέας Απολλωνιάς), αξιοποίηση τουριστικών πόρων (Άγιον Όρος, Σπήλαιο Πετραλώνων, Αιγαίο κοκ.).
3. Δυτ. Μακεδονία	Ανεπαρκής Τουριστική Υποδομή. Υψηλό Κόστος Προσπέλασης.	Ανάπτυξη οικολογικού, αθλητικού, χειμερινού τουρισμού με επίκεντρο τις λίμνες, τα δάση και τα μνημεία της περιοχής. Στόχος η αύξηση των διανυκτερεύσεων κατά 10%.
4. Ήπειρος	Ανεπαρκές Μεταφορικό Σύστημα.	Ανάπτυξη ζώνης Πάργα-Πρέβεζα και της ενδοχώρας με προγράμματα αγροτουρισμού, χειμερινού και ορεινού τουρισμού. Επιδιώκεται αύξηση της απασχόλησης στον τουρισμό σε 23%, η πληρότητα των μονάδων σε 75% και η διάρκεια διαμονής από 2,5 σε 6 ημέρες.
5. Θεσσαλία	Περιορισμός της Τουριστικής Δραστηριότητας μόνον στις Παράκτιες Περιοχές.	Ενίσχυση ιαματικού τουρισμού (Σμόκοβο, Ρεντίνα), χειμερινού τουρισμού, αγροτουρισμού. Προσέλκυση τουριστών υψηλών εισοδημάτων.
6. Ιόνιοι Νήσοι	Μεγάλη, κατά τόπου, ανοργάνωτη τουριστική ανάπτυξη, που προκαλεί προβλήματα κατοικίας (=έλλειψη ή υψηλό κόστος), αποχέτευσης (=Κέρκυρα) και καταστροφή βιοτόπων (=Ζάκυνθος).	Ποιοτική ανάπτυξη τουρισμού, προσέλκυση τουριστών υψηλών εισοδημάτων, ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, επέκταση τουριστικής περιόδου. Αύξηση της παραμονής από 10 σε 12 διανυκτερεύσεις και της απασχόλησης σε 40%. Δημιουργία τουριστικών χωριών, μαρινών, ανάπτυξη συνεδριακού τουρισμού.
7. Δυτική Ελλάδα	Περιορισμός της ανάπτυξης στις παράκτιες περιοχές. Σοβαρές ελλείψεις υποδομής.	Τόνωση της τουριστικής κίνησης με έμφαση στον περιηγητικό, συνεδριακό, ιαματικό και παραθεριστικό τουρισμό. (Ολυμπία, Κυλλήνη, ακτές Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας)
8. Στερεά Ελλάδα	Άνιση κατανομή τουριστικής δραστηριότητας, με ανοργάνωτη ανάπτυξη των τουριστικών περιοχών.	Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (χειμερινού, ιαματικού κοκ.). Αύξηση απασχόλησης στον τομέα σε 8,4%. Τόνωση του τουρισμού της Ευρυτανίας.
9. Αττική	Προβλήματα παραγωγικής διάρθρωσης και υποβιβασμού της ποιότητας ζωής.	Προώθηση του πολιτισμικού τουρισμού.
10. Πελοπόννησος	Ανοργάνωτη επέκταση τουριστικών δραστηριοτήτων στις παράκτιες περιοχές.	Ισορροπημένη τουριστική ανάπτυξη με αύξηση της συμμετοχής της περιοχής στην εθνική τουριστική κίνηση σε 11% το 1999 (το 1988 ήταν 8%). Αντιστοίχως των διανυκτερεύσεων σε 8,5% (από 6,23%), της παραμονής σε 3,5 ημέρες (από 2,86) και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου σε 6 μήνες (από 4). Ανάπτυξη χειμερινού, περιηγητικού τουρισμού, βελτίωση της υποδομής, ολοκλήρωση πολεοδομικών σχεδιασμών.
11. Β. Αιγαίο	Ανεπαρκής τουριστική υποδομή στα περισσότερα νησιά της περιοχής.	Προώθηση ιαματικού, περιηγητικού, αρχαιολογικού τουρισμού. Βελτίωση τουριστικής υποδομής (βελτίωση υποδομής τριών λιμένων, κατασκευή οδών 60km, τριών μαρινών και τριών αεροδρομίων).
12. Ν. Αιγαίο	Άνιση κατανομή της τουριστικής δραστηριότητας και υποβάθμιση προσφερομένων υπηρεσιών και περιβάλλοντος. Ανταγωνισμός άλλων Μεσογειακών χωρών.	Ανάπτυξη ναυτικού τουρισμού. (Κατασκευή νέων μαρινών, κέντρων επισκευής σκαφών που στοχεύουν στην δημιουργία 800 νέων θέσεων ελλιμενισμού, επισκευή 500 σκαφών ετησίως και κατασκευή 300 θέσεων καταφυγίων σκαφών). Προσέλκυση τουριστών υψηλού εισοδήματος.
13. Κρήτη	Άναρχη ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας.	Δημιουργία νέων πόλων έλξης τουριστών. Επιδιώκεται η αύξηση παραμονής από 8 σε 11 ημέρες και της τουριστικής δαπάνης κατά 40%. Επίσης, επιδιώκεται η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου κατά 2 μήνες, η αύξηση της πληρότητας σε 83% (από 76,6%) και η αύξηση των εισπράξεων τουριστικού συναλλάγματος. Προβλέπονται επενδύσεις 11 δισ. όρχ. Και η δημιουργία 240 νέων θέσεων εργασίας.

ΟΙ ΑΠΟΚΑΡΔΙΩΤΙΚΟΙ ΡΥΘΜΟΙ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΤΟΥ Β' Κ.Π.Σ. ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ, ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΦΕΡΕΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ Η ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ.

Απορρόφηση κονδυλίων Β' ΚΠΣ 1994-1997 Περιφερειακό Σκέλος	
ΣΥΝ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΚΕΛΟΥΣ	46,7%
Κρήτης	54,8%
Νήσων Νοτίου Αιγαίου	44,8%
Νήσων Βορείου Αιγαίου	43,7%
Πελοποννήσου	33,4%
Αττικής	50%
Στερέας Ελλάδας	40%
Δυτικής Ελλάδας	42,10%
Ιονίων Νήσων	34,40%
Θεσσαλίας	53,50%
Ηπείρου	55,10%
Δυτικής Μακεδονίας	37,70%
Κεντρικής Μακεδονίας	52,80%
Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης	47,20%

Απορρόφηση κονδυλίων Β' ΚΠΣ 1994-1997 Εθνικό σκέλος	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΚΕΛΟΥΣ	39,6%
Εκσυγχρονισμός της Δημ. Διοίκησης	24,1%
Καταπολέμηση του αποκλεισμού	21,5%
Συνεχιζόμενη κατάρτιση	56,5%
Εκπαίδευση & Αρχ. Κατάρτιση	28,2%
Αλιεία	23,1%
Γεωργία	62,8%
Τουρισμός - Πολιτισμός	14,8%
Πολιτισμός	17,6%
Τουρισμός	11,1%
Έρευνα & Τεχνολογία	39,4%
Βιομηχανία & Υπηρεσίες	26,4%
Περιβάλλον	26,7%
Υγεία & Κοιν. Πρόνοια	14,6%
Αστική Ανάπτυξη (Μετρό Αθηνών)	45,7%
Φυσικό Αέριο	32,8%
Ενέργεια	62,2%
Τηλεπικοινωνίες	56,0%
Ταχυδρομεία	0,8%
Σιδηροδρομικό Δίκτυο	50,1%
Προσβάσεις & Οδικό Αξονες	35,6%

Το Β' ΚΠΣ μετά την υποτίμηση			
Κατηγορία	Προϋπολογισμός (σε χιλ. ΕΣΔ)	Καταβλητέα ποσά	Ποσοστό πληρωμής επί συνόλου
1. ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔ. ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	659.065	494.300	17
2. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	787.179	588.500	21
3. ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	325.329	244.004	10
4. ΗΠΕΙΡΟΣ	315.330	236.105	7
5. ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	227.600	170.700	7
6. ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	495.720	371.800	16
7. ΘΕΣΣΑΛΙΑ	501.064	375.800	13
8. ΑΤΤΙΚΗ	954.721	685.700	25
9. ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	414.267	310.700	13
10. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	381.334	286.000	14
11. ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	296.700	222.320	9
12. ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	314.800	236.100	9
13. ΚΡΗΤΗ	425.400	318.580	10
14. ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ - ΟΔ. ΑΞΟΝ.	2.332.000	1.399.400	78
15. ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ	1.566.000	783.000	43
16. ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ	614.708	369.100	18
17. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	502.300	376.700	20
18. ΥΓΕΙΑ	339.022	226.400	15
19. ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ	747.000	354.600	26
20. ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	1.881.700	1.411.274	69
21. ΣΥΝΕΧ. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	1.062.670	756.000	27
22. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	305.399	168.601	12
23. ΕΡΕΥΝΑ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	421.598	316.200	13
24. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	818.444	358.518	13
25. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	1.402.970	841.000	56
26. ΚΑΤΑΠ. ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ	328.000	246.000	13
27. ΑΛΙΕΙΑ	202.400	151.800	8
28. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	380.488	203.744	8
29. ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ	67.133	44.957	6
30. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	359.336	199.100	16
31. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	84.751	67.263	4
32. ΓΕΩΡΓΙΑ	1.869.837	1.287.407	33
33. ΒΙΟΜΗΧ. ΥΠΟΔΟΜΕΣ	15.000	15.000	0
ΣΥΝΟΛΟ	21.399.263	14.116.873	650

Κλίνες κατά Νομό, 1971, 1981, 1990

Νομοί	1971			1981			1990		
	ΚΞ	ΚΕΔ	Σ	ΚΞ	ΚΕΔ	Σ	ΚΞ	ΚΕΔ	Σ
1. Ν. Έβρου	680	610	1.290	1.571	1.603	3.174	2.496	2.173	4.669
2. Ν. Ροδόπης	334	300	634	451	386	837	934	813	1.747
3. Ν. Ξάνθης	299	268	567	639	548	1.187	656	571	1.227
4. Ν. Δράμας	313	281	594	346	296	642	515	448	963
5. Ν. Καβάλας	1.086	1.629	2.715	4.627	3.708	8.335	6.914	6.018	12.932
6. Ν. Ξερρών	591	429	1.020	655	558	1.213	867	851	1.718
7. Ν. Θεσ/νίκης	8.309	6.025	14.334	9.036	7.693	16.729	8.627	8.466	17.093
8. Ν. Χαλκιδικ.	2.313	1.677	3.990	8.701	7.407	16.108	14.644	14.371	29.015
9. Ν. Κιλκίς	135	98	233	254	216	470	328	322	650
10. Ν. Πέλας	625	453	1.078	839	714	1.553	917	900	1.817
11. Ν. Ημαθίας	379	275	654	556	473	1.029	731	717	1.448
12. Ν. Πιερίας	743	538	1.281	4.617	3.931	8.548	6.805	6.678	13.483
13. Ν. Φλώρινας	276	200	476	541	461	1.002	676	663	1.339
14. Ν. Κοζάνης	844	612	1.456	904	770	1.674	1.208	1.186	2.394
15. Ν. Καστοριάς	424	308	732	610	519	1.129	698	685	1.383
16. Ν. Γρεβενών	244	177	421	201	171	372	277	272	549
17. Ν. Ιωαννίνων	1.405	1.570	2.975	2.273	3.137	5.410	2.416	3.773	6.189
18. Ν. Άρτας	330	369	699	424	585	1.009	391	610	1.001
19. Ν. Θεσπρωτ.	506	565	1.071	740	1.021	1.761	1.267	1.979	3.246
20. Ν. Πρέβεζας	613	685	1.298	1.469	2.028	3.497	2.570	4.014	6.584
21. Ν. Λάρισας	1.640	1.519	3.159	2.522	2.974	5.496	2.446	2.554	5.000
22. Ν. Μαγνησίας	2.314	2.143	2.145	5.577	6.576	12.153	12.912	13.484	26.396
23. Ν. Τρικάλων	1.429	1.323	2.752	1.474	1.738	3.212	1.707	1.783	3.490
24. Ν. Καρδίτσας	780	722	1.502	704	829	1.533	714	746	1.460
25. Ν. Κέρκυρας	5.361	11.626	16.987	18.389	23.677	42.066	29.711	33.461	63.172
26. Ν. Λευκάδας	126	273	399	357	460	817	1.418	1.597	3.015
27. Ν. Κεφαλλην.	508	1.102	1.610	1.838	2.367	4.205	3.403	3.833	7.236
28. Ν. Ζακύνθου	541	1.178	1.719	2.796	3.599	6.395	6.428	7.239	13.667
29. Ν. Αιτ/νίας	1.259	879	2.138	1.967	1.845	3.812	2.489	3.167	5.656
30. Ν. Αχαΐας	3.144	2.195	5.339	5.572	5.226	10.798	5.704	7.257	12.961
31. Ν. Ηλείας	3.205	2.238	5.443	4.486	4.207	8.693	5.392	6.859	12.251
32. Ν. Φθιώτιδας	3.836	1.491	5.327	9.061	3.242	12.303	9.802	4.806	14.608
33. Ν. Ευρυταν.	276	107	383	658	235	893	1.187	582	1.769
34. Ν. Φωκίδας	1.286	500	1.786	2.350	841	3.191	2.856	1.400	4.256
35. Ν. Βοιωτίας	377	147	524	1.151	412	1.563	916	449	1.365
36. Ν. Ευβοίας	4.690	1.823	6.513	10.919	3.907	14.826	12.230	5.998	18.228
37. Ν. Αττικής	42.663	2.725	45.388	67.559	5.786	73.345	72.181	8.866	81.047
38. Ν. Κορινθίας	5.416	3.475	8.891	6.733	4.642	11.375	8.100	7.135	15.235
39. Ν. Αργολίδας	3.309	2.123	5.432	10.376	7.154	17.530	11.682	10.291	21.973
40. Ν. Αρκαδίας	1.269	814	2.083	1.601	1.104	2.705	1.814	1.598	3.412
41. Ν. Μεσσηνίας	965	619	1.584	2.789	1.923	4.712	3.796	3.344	7.140
42. Ν. Λακωνίας	892	572	1.464	1.913	1.319	3.232	2.687	2.367	5.054
43. Ν. Λέσβου	1.285	2.918	4.203	1.724	3.360	5.084	4.423	5.689	10.112
44. Ν. Χίου	329	747	1.076	810	1.579	2.389	1.437	1.848	3.285
45. Ν. Σάμου	704	1.598	2.302	3.199	6.234	9.433	7.451	9.585	17.036
46. Ν. Κυκλάδων	4.203	12.987	17.190	10.230	27.571	37.801	22.446	42.250	64.696
47. Ν. Δωδ/σου	15.277	6.396	21.673	37.333	13.580	50.913	71.386	20.809	92.195
48. Ν. Χανίων	972	2.627	3.599	3.426	3.909	7.335	10.837	7.923	18.760
49. Ν. Ρεθύμνης	352	952	1.304	3.813	4.350	8.163	13.342	9.755	23.097
50. Ν. Ηρακλείου	2.807	7.588	10.395	16.853	19.227	36.080	36.787	26.895	63.682
51. Ν. Λασιθίου	2.320	6.271	8.591	8.357	9.533	17.890	16.628	12.157	28.785
Σύνολο Χώρας	131.672	98.747	230.419	285.991	209.631	495.622	438.249	321.237	759.486

Πηγή: Πηγή πίνακας 1, ΕΟΤ, 1996

(α) Η κατανομή έγινε αναλογικά με τη δύναμη των ξενοδοχειακών κλινών μεταξύ Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας.

(β) Η κατανομή έγινε βάσει των στοιχείων του ΕΟΤ.

Σημ.: ΚΞ=κλίνες ξενοδοχείων ΚΕΔ=...

Σχετικές Κλίμακες ανά 1.000 κατοίκους
(Μόνον Ξενοδοχειακές Κλίμακες)

Νομοί	1971	1981	1991
1. Ν. Έβρου	31,8	36,1	40,7
2. Ν. Ροδόπης	20,1	14,3	21,3
3. Ν. Ξάνθης	23,4	24,5	16,9
4. Ν. Αρμάρας	22,1	12,6	12,4
5. Ν. Καβάλας	96,8	116,3	119,2
6. Ν. Σερρών	18,8	11,2	10,5
7. Ν. Θεσσαλονίκης	76,0	35,4	21,3
8. Ν. Χαλκιδικής	200,0	367,7	366,3
9. Ν. Κιλκίς	10,4	10,5	9,4
10. Ν. Πέλλας	32,5	21,4	15,5
11. Ν. Ημαθίας	20,8	14,3	12,2
12. Ν. Πιερίας	52,6	146,9	136,5
13. Ν. Φλώρινας	33,1	35,0	29,7
14. Ν. Κοζάνης	40,9	21,1	18,7
15. Ν. Καστοριάς	59,1	39,1	30,9
16. Ν. Γρεβενών	45,5	18,7	17,6
17. Ν. Ιωαννίνων	67,5	52,4	35,8
18. Ν. Άρτας	26,6	18,0	11,7
19. Ν. Θεσπρωτίας	80,5	60,9	67,2
20. Ν. Πιρίαιας	72,1	89,5	102,6
21. Ν. Λάρισας	45,5	33,7	21,1
22. Ν. Μαγνησίας	92,9	104,1	152,5
23. Ν. Τρικάλων	69,5	37,4	28,8
24. Ν. Καρδίτσας	38,3	19,0	13,1
25. Ν. Κέρκυρας	374,7	628,9	646,8
26. Ν. Λευκάδας	32,5	55,4	157,4
27. Ν. Κεφαλληνίας	91,6	199,7	245,4
28. Ν. Ζακύνθου	116,2	317,0	462,5
29. Ν. Αιτωλ/ννίας	35,7	30,6	25,5
30. Ν. Αχαΐας	85,1	69,0	44,5
31. Ν. Ηλείας	126,6	95,2	70,5
32. Ν. Φθιώτιδας	160,4	190,1	194,0
33. Ν. Ευρυτανίας	65,6	85,4	114,3
34. Ν. Φοκίδας	201,9	180,6	151,3
35. Ν. Βοιωτίας	22,7	33,3	15,9
36. Ν. Ευβοίας	176,6	197,3	137,5
37. Ν. Αττικής	98,7	68,4	48,0
38. Ν. Κορινθίας	311,0	186,1	133,7
39. Ν. Αργολίδας	242,2	379,3	280,1
40. Ν. Αρκαδίας	74,0	50,3	40,3
41. Ν. Μεσσηνίας	36,4	59,5	53,2
42. Ν. Λακωνίας	60,4	69,7	65,8
43. Ν. Λέσβου	72,7	56,1	98,6
44. Ν. Χίου	39,6	55,1	64,4
45. Ν. Σάμου	109,7	268,7	415,9
46. Ν. Κυκλάδων	316,2	393,5	559,3
47. Ν. Δωδεκανήσου	819,5	875,2	1.022,7
48. Ν. Χανίων	52,6	92,5	189,7
49. Ν. Ρεθύμνης	37,7	207,1	445,7
50. Ν. Ηρακλείου	87,0	235,4	325,3
51. Ν. Λασιθίου	227,3	405,8	546,4

Ποσοστιαία Μεταβολή της Σχετικής Θέσεως
(Ξενοδοχειακές Κλίμακες & Κλίμακες Δωματίων)

Νομοί	1981-71	1991-81	1991-71
1. Ν. Έβρου	20,0	4,5	25,4
2. Ν. Ροδόπης	-31,1	49,0	2,7
3. Ν. Ξάνθης	2,7	-30,8	-28,9
4. Ν. Αρμάρας	-45,1	-0,7	-44,7
5. Ν. Καβάλας	14,2	6,2	21,2
6. Ν. Σερρών	-35,1	-1,6	-36,2
7. Ν. Θεσσαλονίκης	-50,3	-35,0	-67,7
8. Ν. Χαλκιδικής	96,9	6,5	109,7
9. Ν. Κιλκίς	8,6	-5,3	2,9
10. Ν. Πέλλας	-28,8	-23,0	-45,2
11. Ν. Ημαθίας	-28,4	-7,9	-34,1
12. Ν. Πιερίας	200,6	0,7	198,5
13. Ν. Φλώρινας	14,7	-9,1	4,3
14. Ν. Κοζάνης	-45,4	-4,0	-47,6
15. Ν. Καστοριάς	-29,8	-14,9	-40,2
16. Ν. Γρεβενών	-56,4	0,5	-56,2
17. Ν. Ιωαννίνων	-13,2	-26,8	-36,5
18. Ν. Άρτας	-25,1	-30,6	-48,0
19. Ν. Θεσπρωτίας	-15,2	18,4	0,4
20. Ν. Πιρίαιας	38,9	23,6	71,7
21. Ν. Λάρισας	-17,0	-41,0	-51,1
22. Ν. Μαγνησίας	26,2	37,2	73,1
23. Ν. Τρικάλων	-39,3	-27,9	-56,2
24. Ν. Καρδίτσας	-43,1	-36,0	-63,5
25. Ν. Κέρκυρας	20,9	-4,5	15,5
26. Ν. Λευκάδας	23,9	164,0	227,1
27. Ν. Κεφαλληνίας	56,8	14,1	78,8
28. Ν. Ζακύνθου	95,7	35,5	165,2
29. Ν. Αιτωλ/ννίας	-2,9	-1,5	-4,3
30. Ν. Αχαΐας	-7,8	-24,2	-30,1
31. Ν. Ηλείας	-14,7	-13,3	-26,0
32. Ν. Φθιώτιδας	15,9	-22,7	-10,3
33. Ν. Ευρυτανίας	27,4	46,9	87,1
34. Ν. Φοκίδας	-12,7	-8,3	-19,9
35. Ν. Βοιωτίας	41,8	-47,1	-25,0
36. Ν. Ευβοίας	9,1	-23,5	-16,6
37. Ν. Αττικής	-29,7	-27,3	-48,9
38. Ν. Κορινθίας	-38,6	-20,1	-50,9
39. Ν. Αργολίδας	60,9	-17,9	32,2
40. Ν. Αρκαδίας	-29,9	-11,2	-37,7
41. Ν. Μεσσηνίας	67,6	-0,3	67,1
42. Ν. Λακωνίας	18,6	4,5	24,0
43. Ν. Λέσβου	-30,6	36,1	-5,5
44. Ν. Χίου	25,8	-9,6	13,8
45. Ν. Σάμου	120,4	20,0	164,4
46. Ν. Κυκλάδων	12,2	10,8	24,3
47. Ν. Δωδεκανήσου	2,4	10,6	13,2
48. Ν. Χανίων	1,5	65,5	68,0
49. Ν. Ρεθύμνης	218,0	73,9	453,2
50. Ν. Ηρακλείου	56,0	11,7	74,2
51. Ν. Λασιθίου	2,9	8,8	11,9

Ποσοστιαία Μεταβολή Σχετικής Θέσεως Κλιμών ανά 1.000 Κατοίκους (Μόνον Ξενοδοχειακές κλίμακες)

Νόμοι	1981-71	1991-81	1991-71
1. Ν. Έβρου	116,3	64,2	255,1
2. Ν. Ροδόπης	35,5	116,7	193,6
3. Ν. Ξάνθης	100,0	0,0	100,0
4. Ν. Δράμας	8,8	43,2	55,9
5. Ν. Καβάλας	129,5	48,8	241,6
6. Ν. Σερρών	13,8	36,4	55,2
7. Ν. Θεσσαλονίκης	-11,1	-12,5	-22,2
8. Ν. Χαλκιδικής	251,0	44,7	-407,8
9. Ν. Κιλκίς	93,8	29,0	150,0
10. Ν. Πέλλας	26,0	4,8	32,0
11. Ν. Ημαθίας	31,3	22,8	62,5
12. Ν. Πιερίας	433,3	35,0	619,8
13. Ν. Φλώρινας	102,0	23,3	149,0
14. Ν. Κοζάνης	-1,6	29,0	27,0
15. Ν. Καστοριάς	26,4	14,8	45,1
16. Ν. Γρεβενών	-21,4	36,4	7,1
17. Ν. Ιωαννίνων	48,1	-0,6	-47,1
18. Ν. Άρτας	29,3	-5,7	22,0
19. Ν. Θεσπρωτίας	44,4	60,3	131,5
20. Ν. Πρεβέζης	136,9	66,5	294,6
21. Ν. Λαρίσας	41,4	-9,1	28,6
22. Ν. Μαγνησίας	114,0	112,7	355,2
23. Ν. Τρικάλων	2,8	11,8	15,0
24. Ν. Καρδίτσας	-5,1	0,0	-5,1
25. Ν. Κέρκυρας	220,5	49,4	178,7
26. Ν. Αιτωκίας	226,0	312,3	1244,0
27. Ν. Κεφαλληνίας	316,3	-78,5	643,3
28. Ν. Ζακύνθου	420,7	-111,9	1003,4
29. Ν. Αιτωλ/ννιας	63,6	21,1	98,2
30. Ν. Αχαΐας	55,0	-6,4	45,0
31. Ν. Ηλείας	43,6	7,5	54,4
32. Ν. Φθιώτιδας	126,3	2,3	131,6
33. Ν. Ευρυτανίας	148,5	94,4	383,2
34. Ν. Φωκίας	70,7	21,7	107,7
35. Ν. Βοιωτίας	180,0	-30,6	94,3
36. Ν. Ευβοίας	113,2	1,2	115,8
37. Ν. Αττικής	32,2	2,0	34,9
38. Ν. Κερκίρας	14,2	4,4	19,2
39. Ν. Αργολίδας	198,9	7,3	120,6
40. Ν. Αρκαδίας	29,8	16,2	50,9
41. Ν. Μεσσηνίας	212,5	29,7	305,4
42. Ν. Λακωνίας	120,4	37,1	202,2
43. Ν. Λαρίσου	47,3	155,2	275,9
44. Ν. Χίου	165,6	69,8	350,8
45. Ν. Σάμου	367,5	124,8	950,9
46. Ν. Κυκλάδων	137,6	106,4	390,3
47. Ν. Δωδεκανήσου	103,9	69,7	246,0
48. Ν. Χανίων	235,8	197,8	900,0
49. Ν. Ρεθύμνης	950,0	212,5	3181,0
50. Ν. Ηρακλείου	-16,4	100,7	936,6
51. Ν. Λασιθίου	240,9	95,6	566,6
	90,9	45,2	177,3

M.O.

Σχετική Θέση Κλιμών ανά 1.000 Κατοίκους (επιπέδο Νομού)

Νόμοι	1971	1981	1991
1. Ν. Έβρου	35,0	42,0	43,9
2. Ν. Ροδόπης	22,2	15,3	22,8
3. Ν. Ξάνθης	25,6	26,3	18,2
4. Ν. Δράμας	24,4	13,4	13,5
5. Ν. Καβάλας	106,0	121,0	128,5
6. Ν. Σερρών	18,8	12,2	12,0
7. Ν. Θεσσαλονίκης	75,9	37,7	24,5
8. Ν. Χαλκιδικής	199,6	393,1	418,6
9. Ν. Κιλκίς	10,5	11,4	10,8
10. Ν. Πέλλας	32,3	23,0	17,7
11. Ν. Ημαθίας	21,1	15,1	13,9
12. Ν. Πιερίας	52,3	157,2	156,1
13. Ν. Φλώρινας	32,7	37,5	34,1
14. Ν. Κοζάνης	41,0	22,4	21,5
15. Ν. Καστοριάς	59,4	41,7	35,5
16. Ν. Γρεβενών	45,9	20,0	20,1
17. Ν. Ιωαννίνων	83,1	72,1	52,8
18. Ν. Άρτας	38,1	24,8	17,2
19. Ν. Θεσπρωτίας	98,9	83,9	99,3
20. Ν. Πρεβέζης	88,4	122,8	151,8
21. Ν. Λαρίσας	51,1	42,4	25,0
22. Ν. Μαγνησίας	103,8	131,0	179,7
23. Ν. Τρικάλων	47,0	77,4	33,9
24. Ν. Καρδίτσας	42,5	24,2	15,5
25. Ν. Κέρκυρας	687,2	830,8	793,4
26. Ν. Αιτωκίας	59,0	73,1	193,0
27. Ν. Κεφαλληνίας	168,4	264,0	301,1
28. Ν. Ζακύνθου	213,9	418,7	567,3
29. Ν. Αιτωλ/ννιας	35,0	34,0	33,5
30. Ν. Αχαΐας	83,5	77,0	58,4
31. Ν. Ηλείας	124,8	106,5	92,3
32. Ν. Φθιώτιδας	128,6	149,1	115,3
33. Ν. Ευρυτανίας	52,6	67,0	98,4
34. Ν. Φωκίας	162,4	141,8	130,1
35. Ν. Βοιωτίας	18,4	26,1	13,8
36. Ν. Ευβοίας	141,7	154,6	118,2
37. Ν. Αττικής	60,9	42,8	31,1
38. Ν. Κερκίρας	295,5	181,5	145,1
39. Ν. Αργολίδας	230,1	370,3	304,2
40. Ν. Αρκαδίας	70,3	49,3	43,8
41. Ν. Μεσσηνίας	34,6	58,0	57,8
42. Ν. Λακωνίας	57,5	68,2	71,3
43. Ν. Λαρίσου	137,6	95,5	130,0
44. Ν. Χίου	74,8	94,1	85,1
45. Ν. Σάμου	207,5	457,4	548,7
46. Ν. Κυκλάδων	748,5	839,5	930,0
47. Ν. Δωδεκανήσου	673,3	689,4	762,2
48. Ν. Χανίων	112,8	114,5	189,5
49. Ν. Ρεθύμνης	80,5	256,0	445,3
50. Ν. Ηρακλείου	186,5	291,0	324,9
51. Ν. Λασιθίου	487,6	501,8	545,7

Άμεση Συμμετοχή Τουρισμού στον Τριτογενή Τομέα (Απασχόληση)

Περιφέρειες	1971			1981			1991		
	Τουρισμός	Τριτογ. Τομέας	Τουρισμός ως προς Τριτογ. Τομέα (%)	Τουρισμός	Τριτογ. Τομέας	Τουρισμός ως προς Τριτογ. Τομέα (%)	Τουρισμός	Τριτογ. Τομέας	Τουρισμός ως προς Τριτογ. Τομέα (%)
Ανατ. Μακεδονία/Θράκη	4.382	42.417	10,3	4.764	54.774	8,7	5.062	79.740	6,4
Κεντρ. Μακεδονία	11.912	145.178	8,2	33.279	200.107	16,6	40.325	306.171	13,2
Δυτ. Μακεδονία	1.718	19.322	8,9	1.675	24.604	6,8	2.147	35.854	6,0
Ήπειρος	2.593	25.018	10,4	3.217	35.405	9,1	3.994	51.400	7,8
Θεσσαλία	4.558	54.336	8,4	5.448	70.796	7,7	6.712	109.432	6,1
Ιόνια Νησιά	2.120	16.861	12,6	5.699	24.811	23,0	11.878	36.528	32,5
Δυτ. Ελλάδα	4.564	53.791	8,5	5.151	70.550	7,3	7.486	108.010	6,9
Στερ. Ελλάδα	4.261	41.018	10,4	4.837	54.853	8,8	6.542	88.152	7,4
Αττική	34.024	495.857	6,9	35.896	652.965	5,5	47.058	875.559	5,4
Πελοπόννησος	4.187	47.264	8,9	5.355	59.890	8,9	8.417	91.107	9,2
Βόρ. Αιγαίο	2.044	20.056	10,2	1.268	21.606	5,9	1.538	29.097	5,3
Νότ. Αιγαίο	3.737	24.908	15,0	8.996	37.576	23,9	21.647	54.882	39,4
Κρήτη	4.206	39.431	10,7	9.607	59.585	16,1	17.068	99.813	17,1
Σύνολο Χώρας	84.306	1.025.457	8,2	125.192	1.367.522	9,2	179.874	1.965.745	9,2

Ποσοστό Άμεσης Απασχόλησης στον Τουρισμό ως προς το Εργατικό Δυναμικό της Αντιστοιχού Περιφέρειας (%)

Περιφέρειες	1971	1981	1990
1. Ανατ. Μακεδονία/Θράκη	2,1	2,2	2,3
2. Κεντρ. Μακεδονία	2,2	5,7	6,0
3. Δυτ. Μακεδονία	1,7	1,6	2,1
4. Ήπειρος	2,3	2,7	3,2
5. Θεσσαλία	1,8	2,1	2,5
6. Ιόνια Νησιά	2,8	7,9	16,1
7. Δυτ. Ελλάδα	1,9	2,1	2,9
8. Στερ. Ελλάδα	2,3	2,4	3,1
9. Αττική	3,5	3,1	3,5
10. Πελοπόννησος	1,7	2,3	3,6
11. Βόρ. Αιγαίο	2,7	2,0	2,6
12. Νότ. Αιγαίο	5,4	11,6	22,9
13. Κρήτη	2,3	5,0	8,1
Μ.Ο.	2,6	3,5	4,6

Άμεση Απασχόληση στον Τουρισμό

Περιφέρειες	% συμμετοχή					
	1971	1981	1991	1971	1981	1991
Ανατ. Μακεδονία/Θράκη	4.382	4.764	5.062	5,2	3,8	2,8
Κεντρ. Μακεδονία	11.912	33.279	40.325	14,1	26,6	22,4
Δυτ. Μακεδονία	1.718	1.675	2.147	2,0	1,3	1,2
Ήπειρος	2.593	3.217	3.994	3,1	2,6	2,2
Θεσσαλία	4.558	5.448	6.712	5,4	4,4	3,7
Ιόνια Νησιά	2.120	5.699	11.878	2,5	4,6	6,6
Δυτ. Ελλάδα	4.564	5.151	7.486	5,4	4,1	4,2
Στερ. Ελλάδα	4.261	4.837	6.542	5,1	3,9	3,6
Αττική	34.024	35.896	47.058	40,4	28,6	26,2
Πελοπόννησος	4.187	5.355	8.417	5,0	4,3	4,7
Βόρ. Αιγαίο	2.044	1.268	1.538	2,4	1,0	0,9
Νότ. Αιγαίο	3.737	8.996	21.647	4,4	7,2	12,0
Κρήτη	4.206	9.607	17.068	5,0	7,6	9,5
Σύνολο Χώρας	84.306	125.192	179.874	100,0	100,0	100,0

Συμμετοχή Τουρισμού στον Τριτογενή Τομέα. Απασχολούμενοι (%)

Περιφέρειες	1971	1981	1990
1. Ανατ. Μακεδονία/Θράκη	10,3	8,7	6,4
2. Κεντρ. Μακεδονία	8,2	16,6	13,2
3. Δυτ. Μακεδονία	8,9	6,8	6,0
4. Ήπειρος	10,4	9,1	7,8
5. Θεσσαλία	8,4	7,7	6,1
6. Ιόνια Νησιά	12,6	23,0	32,5
7. Δυτ. Ελλάδα	8,5	7,3	6,9
8. Στερ. Ελλάδα	10,4	8,8	7,4
9. Αττική	6,9	5,5	5,4
10. Πελοπόννησος	8,9	8,9	9,2
11. Βόρ. Αιγαίο	10,2	5,9	5,3
12. Νότ. Αιγαίο	15,0	23,9	39,4
13. Κρήτη	10,7	16,1	17,1
Μ.Ο.	8,2	9,2	9,2

Κλίνες (Τουριστικό Δυναμικό)

Περιφέρειες	1971			1981			1990		
	Ξενοδοχ.	Ενοικ. Δωμάτ.	Σύνολο	Ξενοδοχ.	Ενοικ. Δωμάτ.	Σύνολο	Ξενοδοχ.	Ενοικ. Δωμάτ.	Σύνολο
1. Ανατ. Μακεδονία/Θράκη	3.432	3.081	6.513	7.634	6.541	14.175	11.515	10.023	21.538
2. Κεντρ. Μακεδονία	13.095	9.495	22.590	24.658	20.992	45.650	32.919	32.305	65.224
3. Δυτ. Μακεδονία	1.788	1.297	3.085	2.256	1.921	4.177	2.859	2.806	5.665
4. Ήπειρος	2.854	3.189	6.043	4.906	6.771	11.677	6.644	10.376	17.020
5. Θεσσαλία	6.163	5.707	11.870	10.277	12.117	22.394	17.779	18.567	36.346
6. Ιόνια Νησιά	6.538	14.179	20.717	23.380	30.103	53.483	40.960	46.130	87.090
7. Δυτ. Ελλάδα	7.608	5.312	12.920	12.025	11.278	23.303	13.585	17.283	30.868
8. Στερ. Ελλάδα	10.465	4.068	14.533	24.139	8.637	32.776	26.991	13.235	40.226
9. Αττική	42.663	2.725	45.388	67.559	5.786	73.345	72.181	8.866	81.047
10. Πελοπόννησος	11.851	7.603	19.454	23.412	16.142	39.554	28.079	24.735	52.814
11. Βόρ. Αιγαίο	2.318	5.263	7.581	5.733	11.173	16.906	13.311	17.122	30.433
12. Νότ. Αιγαίο	19.480	19.383	38.863	47.563	41.151	88.714	93.832	63.059	156.891
13. Κρήτη	6.451	17.438	23.889	32.449	37.019	69.468	77.594	56.730	134.324
Σύνολο Χώρας	134.706	98.740	233.446	285.991	209.631	495.622	438.249	321.237	759.486

Ποσοστιαία Κατανομή Κλινών (%)

Περιφέρειες	1971	1981	1990
Ανατ. Μακεδονία/Θράκη	2,8	2,9	2,8
Κεντρ. Μακεδονία	8,2	7,5	6,9
Δυτ. Μακεδονία	2,8	2,5	2,5
Ήπειρος	2,6	2,4	2,2
Θεσσαλία	5,1	4,5	4,8
Ιόνια Νησιά	8,9	10,8	11,5
Δυτ. Ελλάδα	5,5	4,7	4,1
Στερ. Ελλάδα	6,2	6,6	5,3
Αττική	19,4	14,8	10,7
Πελοπόννησος	8,3	8,0	7,0
Βόρ. Αιγαίο	3,2	3,4	4,0
Νότ. Αιγαίο	16,6	17,9	20,7
Κρήτη	10,4	14,0	17,5
Σύνολο Χώρας	100,0	100,0	100,0

Κλίνες Ξενοδοχείων προς Κλίνες Ενοικιαζομένων Δωματίων

Περιφέρειες	1971	1981	1990
1. Ανατ. Μακεδονία/Θράκη	1.114	1.167	1.149
2. Κεντρ. Μακεδονία	1.379	1.175	1.019
3. Δυτ. Μακεδονία	1.379	1.174	1.019
4. Ήπειρος	0.895	0.725	0.640
5. Θεσσαλία	1.080	0.848	0.958
6. Ιόνια Νησιά	0.461	0.777	0.888
7. Δυτ. Ελλάδα	1.432	1.066	0.786
8. Στερ. Ελλάδα	2.573	2.795	2.039
9. Αττική	15.656	1.676	8.141
10. Πελοπόννησος	1.559	1.450	1.135
11. Βόρ. Αιγαίο	0.440	0.513	0.777
12. Νότ. Αιγαίο	1.005	1.156	1.488
13. Κρήτη	0.370	0.877	1.368
Μ.Ο.	1.364	1.364	1.364

**Κλίνες ανά 1.000 Κατοίκους
(Επίπεδο Γεωγρ. Περιφέρειας)**

Περιφέρειες	1971	1981	1990
Ανατ. Μακεδονία/Θράκη	12,0	24,8	37,8
Κεντρ. Μακεδονία	21,5	28,5	38,1
Δυτ. Μακεδονία	11,5	14,5	19,3
Ήπειρος	19,5	36,0	50,1
Θεσσαλία	18,0	32,2	49,5
Ιόνια Νησιά	112,3	292,8	449,5
Δυτ. Ελλάδα	20,4	35,6	43,6
Στερ. Ελλάδα	28,8	60,9	69,1
Αττική	16,2	21,8	23,0
Πελοπόννησος	33,4	68,6	86,9
Βόρ. Αιγαίο	36,0	86,7	152,8
Νότ. Αιγαίο	187,4	379,9	609,3
Κρήτη	52,3	138,3	248,7
Μ.Ο.	26,6	50,9	74,0

Κλίνες ανά 1.000 Κατοίκους (επίπεδο Νομού)

Νομοί	1971	1981	1991
1. Ν. Έβρου	9,3	21,4	32,5
2. Ν. Ροδόπης	5,9	7,8	16,9
3. Ν. Ξάνθης	6,8	13,4	13,5
4. Ν. Δράμας	6,5	6,8	10,0
5. Ν. Καβάλας	28,2	61,6	95,1
6. Ν. Σερρών	5,0	6,2	8,9
7. Ν. Θεσσαλονίκης	20,2	19,2	18,1
8. Ν. Χαλκιδικής	53,1	200,1	309,8
9. Ν. Κιλκίς	2,8	5,8	8,0
10. Ν. Ηλείας	8,0	11,7	13,1
11. Ν. Ημαθίας	5,6	7,7	10,3
12. Ν. Πιερίας	13,9	80,0	115,5
13. Ν. Φλώρινας	8,7	19,1	25,2
14. Ν. Κοζάνης	10,9	11,4	15,9
15. Ν. Καστοριάς	15,8	21,2	26,3
16. Ν. Γρεβενών	12,2	10,2	14,9
17. Ν. Ιωαννίνων	22,1	36,7	39,1
18. Ν. Άρτας	8,8	12,6	12,7
19. Ν. Θεσπρωτίας	26,3	42,7	73,5
20. Ν. Πρέβεζας	23,5	62,5	112,3
21. Ν. Λάρισας	13,6	21,6	18,5
22. Ν. Μαγνησίας	27,6	66,7	133,0
23. Ν. Τρικάλων	20,6	23,9	25,1
24. Ν. Καρδίτσας	11,3	12,3	11,5
25. Ν. Χέρκυρας	182,8	422,9	587,1
26. Ν. Λευκάδας	15,7	37,2	142,8
27. Ν. Κεφαλληνίας	44,8	134,4	222,8
28. Ν. Ζακύνθου	56,9	213,1	419,8
29. Ν. Αιτωλ/ννίας	9,3	17,3	24,8
30. Ν. Αχαιίας	22,2	39,2	43,2
31. Ν. Ηλείας	33,2	54,2	68,3
32. Ν. Φθιώτιδας	34,2	75,9	85,3
33. Ν. Ευρυτανίας	14,0	34,1	72,8
34. Ν. Φωκίδας	43,2	72,2	96,3
35. Ν. Βοιωτίας	4,9	13,3	10,2
36. Ν. Ευβοίας	37,7	78,7	87,5
37. Ν. Αττικής	16,2	21,8	23,0
38. Ν. Κορινθίας	78,6	92,4	107,4
39. Ν. Αργολίδας	61,2	188,5	225,1
40. Ν. Αρκαδίας	18,7	25,1	32,4
41. Ν. Μεσσηνίας	9,2	29,5	42,8
42. Ν. Λακωνίας	15,3	34,7	52,8
43. Ν. Λέσβου	36,6	48,6	96,2
44. Ν. Χίου	19,9	47,9	63,0
45. Ν. Σάμου	55,2	232,8	406,0
46. Ν. Κυκλάδων	199,1	427,3	688,2
47. Ν. Δωδεκανήσου	179,1	350,9	564,0
48. Ν. Χανίων	30,0	58,3	140,2
49. Ν. Ρεθύμνης	21,4	130,3	329,5
50. Ν. Ηρακλείου	49,6	148,1	240,4
51. Ν. Λασιθίου	129,7	255,4	403,8
M.O.	26,6	50,9	74,0

Νομοί	1971	1981	1991
1. Ν. Έβρου	4,9	10,6	17,4
2. Ν. Ροδόπης	3,1	4,2	9,1
3. Ν. Ξάνθης	3,6	7,2	7,2
4. Ν. Δράμας	3,4	3,7	5,3
5. Ν. Καβάλας	14,9	34,2	50,9
6. Ν. Σερρών	2,9	3,3	4,5
7. Ν. Θεσσαλονίκης	11,7	10,4	9,1
8. Ν. Χαλκιδικής	30,8	108,1	156,4
9. Ν. Κιλκίς	1,6	3,1	4,0
10. Ν. Ηλείας	5,0	6,3	6,6
11. Ν. Ημαθίας	3,2	4,2	5,2
12. Ν. Πιερίας	8,1	43,2	58,3
13. Ν. Φλώρινας	5,1	10,3	12,7
14. Ν. Κοζάνης	6,3	6,2	8,0
15. Ν. Καστοριάς	9,1	11,5	13,2
16. Ν. Γρεβενών	7,0	5,5	7,5
17. Ν. Ιωαννίνων	10,4	15,4	15,3
18. Ν. Άρτας	4,1	5,3	5,0
19. Ν. Θεσπρωτίας	12,4	17,9	28,7
20. Ν. Πρέβεζας	11,1	26,3	43,8
21. Ν. Λάρισας	7,0	9,9	9,0
22. Ν. Μαγνησίας	14,3	30,6	65,1
23. Ν. Τρικάλων	10,7	11,0	12,3
24. Ν. Καρδίτσας	5,9	5,6	5,6
25. Ν. Χέρκυρας	57,7	184,9	276,2
26. Ν. Λευκάδας	5,0	16,3	67,2
27. Ν. Κεφαλληνίας	14,1	58,7	104,8
28. Ν. Ζακύνθου	17,9	93,2	197,5
29. Ν. Αιτωλ/ννίας	5,5	9,0	10,9
30. Ν. Αχαιίας	13,1	20,3	19,0
31. Ν. Ηλείας	19,5	30,1	30,1
32. Ν. Φθιώτιδας	24,7	55,9	57,2
33. Ν. Ευρυτανίας	10,1	25,1	48,8
34. Ν. Φωκίδας	31,1	53,1	64,6
35. Ν. Βοιωτίας	3,5	9,8	6,8
36. Ν. Ευβοίας	27,2	58,0	58,7
37. Ν. Αττικής	15,2	20,1	20,5
38. Ν. Κορινθίας	47,9	54,7	57,1
39. Ν. Αργολίδας	37,3	111,5	119,6
40. Ν. Αρκαδίας	11,4	14,8	17,2
41. Ν. Μεσσηνίας	5,6	17,5	22,7
42. Ν. Λακωνίας	9,3	20,5	28,1
43. Ν. Λέσβου	11,2	16,5	42,1
44. Ν. Χίου	6,1	16,2	27,5
45. Ν. Σάμου	16,9	79,0	177,6
46. Ν. Κυκλάδων	48,7	115,7	238,8
47. Ν. Δωδεκανήσου	126,2	257,3	436,7
48. Ν. Χανίων	8,1	27,2	81,0
49. Ν. Ρεθύμνης	5,8	60,9	190,3
50. Ν. Ηρακλείου	13,4	69,2	138,9
51. Ν. Λασιθίου	35,0	119,3	233,3
M.O.	15,4	29,4	42,7

Πηγή: ΚΕΠΕ, ΕΟΤ.

ΤΟ BUSSINES PLAN ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΟΥ Ε.Ο.Τ.

ΕΙΔΟΣ ΜΟΝΑΔΟΣ	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ	ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΦΟΡΕΑΣ
ΞΕΝΙΑ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ	ΕΝ.ΓΕΩΡΓ.ΣΥΝ.ΛΕΥΚΑΔ.
ΞΕΝΙΑ ΞΑΝΘΗΣ	ΠΩΛΗΣΗ	ΔΗΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΣΠΑΡΤΗΣ	ΠΩΛΗΣΗ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	ΠΩΛΗΣΗ	ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
ΞΕΝΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ	ΠΩΛΗΣΗ	ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ
ΞΕΝΙΑ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ	ΠΩΛΗΣΗ	ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ
ΞΕΝΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΣΑΜΟΥ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΣΤΡΑΤΟΣ
ΞΕΝΙΑ ΧΙΟΥ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΣΤΡΑΤΟΣ
ΞΕΝΙΑ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΤΕΙ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ
ΞΕΝΙΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΑΕΙ ΡΕΘΥΜΝΟΥ
ΞΕΝΙΑ ΑΡΤΑΣ	ΠΩΛΗΣΗ	ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΣ
ΞΕΝΙΑ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΤΑΜ.ΑΡΧ.ΠΟΡΩΝ (ΤΑΠ)
ΞΕΝΙΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΠΩΛΗΣΗ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
ΞΕΝΙΑ ΣΦΑΚΙΩΝ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΚΟΖΑΝΗΣ	ΠΩΛΗΣΗ	?
ΞΕΝΙΑ ΙΤΕΑΣ	ΠΩΛΗΣΗ	?
ΞΕΝΙΑ ΑΝΔΡΟΥ	ΠΩΛΗΣΗ	?
ΞΕΝΙΑ ΣΕΡΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΗ	?
ΞΕΝΙΑ ΛΑΓΟΝΗΣΙΟΥ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΝΑΥΠΛΙΟΥ (3)	ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΣ (3)	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	ΥΠΟΥΡ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΞΕΝΙΑ ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑΣ	ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΔΡΑΜΑΣ	ΠΩΛΗΣΗ	ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ
ΞΕΝΙΑ ΠΑΡΟΥ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΠΑΤΜΟΥ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΣΚΥΡΟΥ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΜΑΡΙΝΑ ΑΛΙΜΟΥ	ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΠΑΡΝΑΣΟΥ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
1180 ΣΤΡ. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
1935 ΣΤΡ. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
75 ΣΤΡ. ΑΛΙΠ. ΒΟΥΛΑΣ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
600 ΣΤΡ. ΕΠΑΝΩΜΗ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
1750 ΣΤΡ. ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΚΑΖΙΝΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΠΩΛΗΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ	?
1760 ΣΤΡ. ΡΟΔΟΣ	ΠΩΛΗΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ
ΞΕΝΙΑ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ	ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ	ΙΔΙΩΤΗΣ

ΕΠΙΣΗΣ ΤΟ ΞΕΝΙΑ ΧΑΝΙΩΝ ΚΡΙΘΗΚΕ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΤΕΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΟΡΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΛΟΓΩ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΟΥ.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

- **ΟΔΙΚΩΣ:** Από την Αθήνα εκτελούνται καθημερινά δρομολόγια του ΚΤΕΛ προς τη Νάουσα (542 χλμ, 8,30 ώρες). Από τη Θεσσαλονίκη γίνονται πυκνά δρομολόγια.
- **ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ:** Από την Αθήνα πραγματοποιούνται καθημερινά δρομολόγια προς Πλατύ-Βέροια-Νάουσα. Στο Πλατύ υπάρχει άμεση ανταπόκριση με το τρένο της γραμμής Θεσσαλονίκης-Βέροιας-Νάουσας (αρκετά δρομολόγια την ημέρα), που εξυπηρετεί τους επιβάτες από την Αθήνα.

ΤΟΠΙΚΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

- **ΟΔΙΚΩΣ:** Υπάρχει καθημερινή σύνδεση με Αμύνταιο, Κοζάνη και άλλες πόλεις της Δ. Μακεδονίας.
- **ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ:** Από τη Νάουσα προς Έδεσσα, Φλώρινα, Κοζάνη.

ΔΙΑΜΟΝΗ

Λειτουργούν 4 μικρά ξενοδοχεία (ένα Γ΄ και τρία Ε΄ κατηγορίας), με 90 συνολικά κλίνες.

ΚΙΣΚΙΣ	1990			1991		
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΗΡΕΥΣΕΙΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΗΡΕΥΣΕΙΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ
ΕΛΛΗΝΕΣ ΗΜΕΔΑΠΟΙ	2.400	2.475	1.03	728	768	1.08
ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	2	2	1.00	0	0	1.00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	2.892	2.713	1.01	989	989	1.00
Η. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	131	131	1.00	24	24	1.00
ΑΥΣΤΡΙΑ	527	528	1.00	72	72	1.00
ΒΕΛΓΙΟ - ΔΟΥΒΕΛΒΟΥΡΓΟ	88	88	1.00	21	21	1.00
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	0	0	1.00	90	90	1.00
ΓΑΛΛΙΑ	145	149	1.03	18	18	1.00
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	890	898	1.01	151	151	1.00
ΠΡΩΗΝ Γιουγκοσλαβία	65	65	1.00	148	148	1.00
ΔΑΝΙΑ	23	23	1.00	78	78	1.00
ΕΛΒΕΤΙΑ	30	30	1.00	24	24	1.00
ΙΡΑΝΔΙΑ	0	0	1.00	4	4	1.00
ΙΣΠΑΝΙΑ	9	10	1.11	20	20	1.00
ΙΤΑΛΙΑ	317	323	1.02	8	8	1.00
ΚΥΠΡΟΣ	32	33	1.03	14	14	1.00
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	9	9	1.00	6	6	1.00
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	111	111	1.00	13	13	1.00
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	0	0	1.00	15	15	1.00
ΠΟΛΩΝΙΑ	0	0	1.00	18	18	1.00
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	0	0	1.00	0	0	1.00
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	0	0	1.00	20	20	1.00
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	0	0	1.00	4	4	1.00
ΣΟΥΔΑ	61	61	1.00	15	15	1.00
ΣΕΚΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	0	0	1.00	58	58	1.00
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	44	44	1.00	33	33	1.00
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	210	210	1.00	114	114	1.00
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	90	90	1.00	15	15	1.00
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	0	0	1.00	2	2	1.00
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	0	0	1.00	6	6	1.00
Η.Π.Α.	83	83	1.00	2	2	1.00
ΚΑΝΑΔΑΣ	23	23	1.00	3	3	1.00
ΜΕΞΙΚΟ	0	0	1.00	0	0	1.00
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	4	4	1.00	2	2	1.00
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	47	47	1.00	11	11	1.00
ΗΝΩΜΕΝΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΙΡΑΤΑ	0	0	1.00	2	2	1.00
ΙΑΠΩΝΙΑ	0	0	1.00	0	0	1.00
ΙΡΑΝΗ	1	1	1.00	0	0	1.00
ΚΟΥΒΕΙΤ	0	0	1.00	0	0	1.00
ΣΑΟΥΔΙΝΗ ΑΡΑΒΙΑ	0	0	1.00	0	0	1.00
ΛΙΒΑΝΟΣ - ΣΥΡΙΑ	0	0	1.00	6	6	1.00
ΤΟΥΡΚΙΑ	40	40	1.00	3	3	1.00
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	6	6	1.00	0	0	1.00
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	0	0	1.00	0	0	1.00
ΑΙΓΥΠΤΟΣ - ΣΟΥΔΑΝ	0	0	1.00	0	0	1.00
ΑΛΓΕΡΙΑ	0	0	1.00	0	0	1.00
ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ	0	0	1.00	0	0	1.00
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	0	0	1.00	0	0	1.00
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ - Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	21	21	1.00	4	4	1.00
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2.850	2.873	1.01	989	989	1.00
2.852	2.873	1.01	989	989	1.00	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5.292	5.348	1.02	1.727	1.768	1.02
809	809	1.00	642	642	1.00	
ΚΑΙΝΕΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ	10.20%	10.20%	1.00	3.98%	3.98%	1.00
ΠΛΗΡΟΤΗΣ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	11.84%	11.84%	1.00	5.19%	5.19%	1.00
ΠΛΗΡΟΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	22.04%	22.04%	1.00	9.18%	9.18%	1.00
ΠΛΗΡΟΤΗΣ ΣΥΝΟΛΟΥ						

ΑΕΙΔΕΥΜΕΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
(ΜΕΤΕΣΤΑΤΕΣ ΠΡΟΣ 1991)

ΠΕΡΙΟΧΗ	1990			1991		
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ
ΕΛΛΗΝΕΣ ΗΜΕΔΑΠΟΙ	6.719	17.864	2,66	8.888	27.737	3,12
ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΓΕΩΤΕΡΙΚΟΥ	0	0		6	12	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	14.844	73.856	4,98	10.711	51.360	4,80
Η.Ν. ΒΑΣΙΛΕΥΟ	157	363	2,31	84	168	2,00
ΑΥΣΤΡΙΑ	1.314	9.320	7,08	177	1.198	6,77
ΒΕΛΓΙΟ - ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	33	72	2,18	175	876	5,58
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	0	0		52	292	
ΓΑΛΛΙΑ	147	230	1,56	77	511	6,64
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	8.467	48.509	5,73	3.637	19.168	5,27
ΠΡΩΗΝ ΠΟΥΛΚΟΣΛΑΒΙΑ	1.077	1.881	1,75	725	3.314	4,57
ΔΑΝΙΑ	2	2	1,00	1.266	7.425	5,86
ΕΛΒΕΤΙΑ	83	118	1,42	114	519	4,55
ΙΡΑΝΔΙΑ	0	0		92	376	
ΙΣΠΑΝΙΑ	27	186	6,15	66	85	1,29
ΙΤΑΛΙΑ	297	417	1,40	1.378	8.244	5,98
ΚΥΠΡΟΣ	17	33	1,94	123	153	1,24
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	20	51	2,55	6	6	1,00
ΟΛΜΑΝΔΙΑ	37	51	1,43	12	19	1,58
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	0	0		44	50	
ΠΟΛΩΝΙΑ	0	0		289	898	
ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ	0	0		2	2	
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	0	0		24	24	
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	0	0		29	29	
ΣΟΥΗΔΙΑ	28	31	1,11	2	4	2,00
ΤΣΕΧΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	0	0		331	748	
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	19	18	1,00	329	577	1,75
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	3.119	12.591	4,04	1.877	6.792	4,05
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	286	306	1,07	80	207	2,58
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	0	0		4	6	
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	0	0		8	42	
Η.Π.Α.	268	284	1,06	4	4	1,00
ΚΑΝΑΔΑΣ	17	21	1,24	58	149	2,57
ΜΕΞΙΚΟ	0	0		6	6	
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	1	1	1,00	0	0	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	135	186	1,43	93	95	1,02
ΗΝΘΙΜΕΝΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΠΕΡΑΤΑ	69	73	1,06	26	26	1,00
ΙΑΠΩΝΙΑ	20	20	1,00	4	4	1,00
ΙΣΡΑΗΛ	0	0		4	4	
ΚΟΥΒΕΤ	0	0		13	13	
ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	0	0		7	7	
ΛΙΒΑΝΟΣ - ΣΥΡΙΑ	3	6	2,00	23	24	1,04
ΤΟΥΡΚΙΑ	36	88	2,44	10	10	1,00
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	7	9		6	7	1,17
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	48	48	1,00	3	3	1,00
ΑΙΓΥΠΤΟΣ - ΣΟΥΔΑΝ	3	3		0	0	
ΑΙΓΙΠΤΟΣ	0	0		0	0	
ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ	45	45	1,00	3	3	1,00
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	0	0		0	0	
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ - Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	31	58	1,81	4	6	1,50
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	15.344	74.462	4,85	10.891	51.891	4,75
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	15.344	74.462	4,85	10.897	51.703	4,74
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	22.063	92.328	4,18	19.795	78.440	4,01
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		6.342			5.734	
ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ		9,39%			16,12%	
ΠΑΡΩΤΗΣ ΗΜΕΡΑΠΩΝ		38,14%			30,08%	
ΠΑΡΩΤΗΣ ΣΥΝΟΛΟΥ		48,53%			46,18%	

ΑΕΙΔΕΟΝΑΘΑΔΟ ΕΑΟΑ ΙΙΙ ΟΣΟ ΑΕΕΑΔΟ
(ΠΡΟΦΕΡΕΤ ΟΥΠΗΝΕΤΑ 1990-1991)
ΣΑΔ-ΑΟΑ-ΑΙΟ

ΘΕΣΑΛΟΝΙΚΗ

	1990			1991		
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ
ΕΛΛΗΝΕΣ ΗΜΕΔΑΠΟΙ	21,277	35,613	1,67	17,149	31,228	1,82
ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	0	0		0	0	
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΥΟ	8,909	19,118	2,15	7,932	17,118	2,18
ΑΥΣΤΡΙΑ	1,085	2,351	2,15	827	1,820	2,20
ΒΕΛΓΟ - ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	343	667	1,94	334	681	2,04
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	303	652	2,15	288	641	2,23
ΓΑΛΛΙΑ	0	0		130	367	2,82
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	677	1,398	2,07	678	1,433	2,12
ΠΡΟΗΝ ΠΟΥΓ ΚΟΣΛΑΒΙΑ	2,290	4,633	2,02	1,988	3,913	1,99
ΔΑΝΙΑ	241	330	1,37	288	417	1,56
ΕΛΒΕΤΙΑ	92	297	3,23	235	436	1,86
ΙΡΑΝΑΝΔΙΑ	284	576	2,18	147	322	2,19
ΙΤΑΛΙΑ	0	0		59	163	2,76
ΚΥΠΡΟΣ	548	938	1,71	283	668	2,54
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	1,610	3,707	2,30	1,294	2,593	2,00
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	273	806	2,95	220	643	2,92
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	60	303	5,05	63	179	2,84
ΠΟΛΩΝΙΑ	459	992	2,18	584	1,507	2,87
ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ	0	0		26	55	2,12
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	0	0		13	35	2,89
ΠΡΟΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	0	0		5	16	3,20
ΣΟΥΗΔΙΑ	0	0		17	34	2,00
ΤΣΕΧΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	220	503	2,29	227	419	1,85
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	0	0		15	68	4,60
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	94	198	2,11	59	149	2,53
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	340	767	2,28	228	538	2,36
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	1,787	4,738	2,68	1,296	3,508	2,71
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	0	0		5	8	1,60
Η.Π.Α.	0	0		9	15	1,67
ΚΑΝΑΔΑΣ	1,493	4,018	2,68	1,072	2,981	2,78
ΜΕΞΙΚΟ	187	520	2,84	140	323	2,31
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	0	0		14	41	2,93
ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ	77	200	2,60	56	140	2,50
ΙΑΠΩΝΙΑ	1,066	2,458	2,30	784	1,897	2,16
ΙΣΡΑΗΛ	0	0		0	0	
ΚΟΥΒΕΙΤ	348	965	2,77	188	488	2,59
ΛΑΔΩΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	122	300	2,46	90	175	1,94
ΛΙΒΑΝΟΣ - ΣΥΡΙΑ	0	0		4	10	2,50
ΤΟΥΡΚΙΑ	0	0		26	39	1,50
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	22	49	2,23	38	88	2,32
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	306	519	1,70	205	395	1,93
ΑΙΓΥΠΤΟΣ - ΙΣΟΥΔΑΝ	268	823	2,32	504	2,16	2,16
ΑΛΓΕΡΙΑ	80	197	2,48	124	405	3,27
ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΠΩΣΗ	23	60	2,81	38	79	2,18
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	0	0		3	13	4,33
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	17	29	1,71	47	145	3,09
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ - Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	40	108	2,70	38	168	4,42
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	149	310	2,08	94	213	2,27
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	11,871	26,820	2,24	10,230	22,842	2,24
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	11,871	26,820	2,24	10,230	22,842	2,24
ΚΙΝΗΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ	33,248	62,433	1,88	27,379	54,170	1,88
ΠΑΡΩΤΗΣ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	8,504	18,25%		6,504	18,00%	
ΠΑΡΩΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	13,75%			11,76%		
ΠΑΡΩΤΗΣ ΣΥΝΟΛΟΥ	32,00%			27,78%		

ΣΕΡΡΕΣ	1990			1991		
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ
ΕΛΛΗΝΕΣ ΗΜΕΛΑΠΟΙ	18,093	34,099	1,88	16,167	30,233	1,87
ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	19	38	2,02	30	52	3,22
3,757	7,607	2,02	2,763	8,902	3,22	
207	319	1,54	150	588	3,82	
33	41	1,24	40	68	1,70	
17	27	1,59	31	31	1,63	
0	0	-	516	1,080	-	
85	181	2,13	50	115	2,30	
463	1,434	3,10	368	1,202	3,10	
95	116	1,22	108	297	2,80	
36	294	8,17	48	165	3,44	
144	163	1,13	41	295	7,20	
0	0	-	21	97	-	
8	11	1,38	54	227	4,20	
208	785	3,77	40	134	2,73	
99	132	1,33	83	83	1,98	
71	32	4,57	11	27	2,45	
49	77	1,57	27	44	1,63	
0	0	-	33	204	-	
0	0	-	60	137	-	
0	0	-	7	14	-	
0	0	-	17	43	-	
0	0	-	27	719	-	
22	42	1,91	16	28	1,75	
0	0	-	0	0	-	
18	24	1,33	12	13	1,08	
2,266	3,929	1,73	1,029	3,291	3,20	
164	201	1,23	202	280	1,39	
0	0	-	4	4	-	
0	0	-	12	14	-	
116	148	1,28	82	112	1,37	
13	16	1,23	70	103	1,47	
1	1	-	0	0	-	
34	36	1,06	34	47	-	
112	138	1,23	88	298	3,39	
0	0	-	6	8	-	
3	9	3,00	6	16	2,67	
14	21	1,50	10	14	1,40	
0	0	-	10	30	-	
0	0	-	1	1	-	
3	3	1,00	9	25	2,78	
38	50	1,32	18	25	1,39	
54	55	-	28	179	6,39	
9	14	1,56	10	19	1,90	
3	7	-	1	7	-	
0	0	-	5	8	-	
2	2	1,00	0	0	-	
4	5	-	4	4	-	
15	15	1,00	14	17	1,21	
4,057	7,975	1,97	3,077	9,516	3,09	
4,076	8,013	1,97	3,107	9,568	3,08	
22,169	42,112	1,90	19,274	39,801	2,07	
	3,096	-		2,944	-	
	36,71%	-		34,29%	-	
	8,63%	-		10,83%	-	
	45,34%	-		45,06%	-	

ΔΕΛΤΙΟ ΕΣΟΔΩΝ ΕΣΟΔΑ (III) ΟΣΟ ΑΞΕΛΑΔΟ
(ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕΡΕΣ 1990-1991)
ΕΣΟΔΑ-Ο.Ο.Α. Α.Π.Ο.

ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	1990		1991		ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ
	ΑΦΙΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ	ΑΦΙΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ		
ΕΛΛΗΝΗΣ ΗΜΕΔΑΠΟΙ	12,463	59,366	9,471	43,305	4,76	4,57
ΕΛΛΗΝΗΣ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	3	9	0	0	3,00	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	8,397	97,087	9,100	103,688	11,58	11,40
Η.Η. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	2,892	33,008	2,365	26,786	12,26	11,33
ΑΥΣΤΡΙΑ	154	1,860	1,868	19,434	12,08	11,67
ΒΕΛΓΙΟ - ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	41	184	173	2,064	4,00	11,93
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	0	0	16	280	0	16,25
ΓΑΛΛΙΑ	189	1,211	286	3,047	6,09	10,65
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	3,913	48,249	2,030	25,097	12,59	12,36
ΠΡΩΗΝ ΓΡΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ	53	295	32	174	5,82	5,44
ΔΑΝΙΑ	57	603	8	64	10,58	8,00
ΕΛΒΕΤΙΑ	378	3,891	111	951	10,53	8,57
ΙΡΑΝΔΙΑ	0	0	0	0	0	0
ΙΣΠΑΝΙΑ	12	48	471	5,748	4,00	12,20
ΙΤΑΛΙΑ	452	2,974	25	304	6,58	12,18
ΚΥΠΡΟΣ	28	287	50	447	9,54	8,94
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	7	18	1,084	12,551	2,57	11,47
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	51	400	58	481	7,84	7,95
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	0	0	56	483	0	8,80
ΠΟΛΩΝΙΑ	0	0	91	1,235	0	13,57
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	0	0	54	483	0	8,94
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	0	0	115	924	0	8,03
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	0	0	26	110	0	4,23
ΣΟΥΗΔΙΑ	284	2,649	57	420	9,33	7,37
ΤΣΕΚΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	0	0	25	266	0	10,64
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	5	170	170	1,557	5,60	8,16
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	70	289	121	822	4,27	6,79
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	383	1,587	191	1,519	4,32	7,85
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	0	0	30	419	0	13,97
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	0	0	14	109	0	7,79
Η.Π.Α.	316	1,390	50	198	4,40	3,86
ΚΑΝΑΔΑΣ	40	157	77	558	3,83	7,25
ΜΕΞΙΚΟ	0	0	14	170	0	12,14
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	7	20	6	65	2,88	10,83
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	393	1,920	278	2,804	4,89	10,05
ΗΝΩΜΕΝΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΙΡΑΤΑ	0	0	6	18	0	3,00
ΙΑΠΩΝΙΑ	207	565	28	222	2,73	7,93
ΙΣΡΑΗΛ	50	180	2	6	3,60	3,00
ΚΟΥΒΕΙΤ	0	0	8	101	0	12,63
ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	0	0	90	1,063	0	11,81
ΛΙΒΑΝΟΣ - ΣΥΡΙΑ	4	54	36	450	13,50	12,50
ΤΟΥΡΚΙΑ	112	1,072	48	350	9,57	7,29
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	20	49	61	594	2,45	9,74
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	10	22	32	248	2,20	7,75
ΑΙΓΥΠΤΟΣ - ΣΟΥΔΑΝ	2	6	0	0	3,00	0
ΑΙΓΕΡΙΑ	0	0	25	157	0	6,28
ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΝΔΩΣ	4	8	7	91	2,00	13,00
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	4	8	0	0	2,00	0
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ - Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	23	101	13	143	4,39	11,00
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΩΝ	9,186	100,677	9,615	108,412	10,96	11,28
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	9,189	100,686	9,615	108,412	10,96	11,28
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	21,852	180,052	19,086	151,717	7,39	7,85
ΚΑΙΝΕΣ ΠΟΥ ΛΕΠΟΥΡΓΗΣΑΝ		7,712		6,874		
ΠΑΡΩΤΗΣ ΗΜΕΔΑΠΩΝ		25,68%		21,00%		
ΠΑΡΩΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ		43,52%		52,57%		
ΠΑΡΩΤΗΣ ΣΥΝΟΛΟΥ		68,18%		73,57%		

ΑΕΛΙΟΘΕΛΗΤΕΣ ΕΛΑΙΟΙ ΙΙΙΙ ΟΣΟ ΑΦΕΛΑΙΟ
(ΜΕΘΕΞΕΛΟΠΕΡΕΤΕΛ 1990/1991)
ΕΦΑΕ-ΑΦΟΑ-ΑΙΟ

ΠΕΛΛΑ	1990				1991			
	ΑΦΙΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΙΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ	ΑΦΙΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΙΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΣ ΗΜΕΔΑΠΟΙ	487	2.659	5.46	453	2.683	5.92	5.92	
ΕΛΛΗΝΙΣ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	4	18	4.50	13	13	1.00	1.00	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	0	0	0	0	0	0	0	
ΗΝ ΒΑΛΚΑΙΟ	0	0	0	0	0	0	0	
ΑΥΣΤΡΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΒΕΛΓΟ - ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0	0	0	0	0	0	0	
ΒΟΥΛΓΑΡΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΓΑΛΛΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΠΡΩΗΝ ΓΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΔΑΝΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΕΛΒΕΤΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΙΡΑΝΔΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΙΣΠΑΝΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΙΤΑΛΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΚΥΠΡΟΣ	0	0	0	0	0	0	0	
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΠΟΛΩΝΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	0	0	0	0	0	0	0	
ΙΣΤΑΝΔΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΤΣΕΚΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	0	0	0	0	0	0	0	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	0	0	0	0	0	0	0	
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	0	0	0	0	0	0	0	
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
Η.Π.Α.	0	0	0	0	0	0	0	
ΚΑΝΑΔΑΣ	0	0	0	0	0	0	0	
ΜΕΞΙΚΟ	0	0	0	0	0	0	0	
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	0	0	0	0	0	0	0	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	0	0	0	0	0	0	0	
ΗΝΩΜΕΝΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΙΡΑΤΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΙΑΠΩΝΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΙΡΑΝΗ	0	0	0	0	0	0	0	
ΚΟΥΒΕΙ	0	0	0	0	0	0	0	
ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΛΙΒΑΝΟΣ - ΣΥΡΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΤΟΥΡΚΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	0	0	0	0	0	0	0	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	0	0	0	0	0	0	0	
ΑΙΓΥΠΤΟΣ - ΣΟΥΔΑΝ	0	0	0	0	0	0	0	
ΑΙΤΕΡΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΜΠΙΣΗ	0	0	0	0	0	0	0	
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	0	0	0	0	0	0	0	
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ - Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	0	0	0	0	0	0	0	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	4	18	4.50	13	13	1.00	1.00	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	491	2.677	5.45	468	2.706	5.78	5.78	
ΚΙΝΗΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ	263			254				
ΠΛΗΡΟΤΗΣ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	33.70%			35.34%				
ΠΛΗΡΟΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	0.21%			0.17%				
ΠΑΡΟΤΗΣ ΣΥΝΟΛΟΥ	33.93%			35.51%				

ΗΜΕΡΑ	1990		1991	
	ΑΦΙΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗΣ	ΑΦΙΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗΣ
ΕΜΑΗΕΣ ΗΜΕΦΑΦΟΙ	16,076	28,998	17,527	31,717
ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΞΟΤΕΡΙΚΟΥ	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	1,828	5,023	1,545	4,093
Η.Η. ΒΑΛΚΑΝΙΟ	127	265	97	220
ΑΥΣΤΡΙΑ	35	114	46	151
ΒΕΛΓΙΟ - ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	71	88	24	40
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	0	0	74	118
ΓΑΛΛΙΑ	104	264	53	107
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	384	1,193	197	730
ΠΡΩΗΝ ΓΟΥΚΟΛΑΒΙΑ	371	859	208	418
ΔΑΝΙΑ	19	50	45	76
ΕΛΒΕΤΙΑ	32	202	62	295
ΙΡΑΝΔΙΑ	0	0	52	84
ΙΤΑΛΙΑ	25	106	56	162
ΚΥΠΡΟΙ	223	889	101	260
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	61	125	55	80
ΟΛΑΝΔΙΑ	26	50	40	136
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	35	51	45	112
ΠΟΛΩΝΙΑ	0	0	45	134
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	0	0	121	426
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	0	0	4	4
ΠΡΩΗΝ ΕΣΣΔ	0	0	30	102
ΙΟΥΝΔΙΑ	28	42	13	17
ΤΣΕΧΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	0	0	18	17
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	10	15	1	44
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	279	710	159	381
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	71	154	47	177
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	0	0	3	3
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	0	0	7	37
Η.Π.Α.	38	104	21	66
ΚΑΝΑΔΑΣ	31	48	15	27
ΜΕΞΙΚΟ	2	2	1	46
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	0	0	0	1
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	78	330	82	118
ΗΚΩΜΕΝΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΠΡΑΤΑ	0	0	0	0
ΙΑΠΩΝΙΑ	11	71	11	24
ΙΣΡΑΗΛ	11	28	8	13
ΚΟΥΒΕΙΤ	0	0	1	3
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	0	0	6	10
ΛΙΒΑΝΟΣ - ΣΥΡΙΑ	0	0	21	33
ΤΟΥΡΚΙΑ	5	5	35	35
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΣΙΑΣ	51	223	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	4	4	1	2
ΑΙΓΥΠΤΟΣ - ΙΟΥΔΑΝ	0	0	0	0
ΑΛΓΕΡΙΑ	0	0	1	2
ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ	2	2	0	0
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΑΦΡΙΚΗΣ	2	2	0	0
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ - Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	23	33	80	106
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2,004	5,344	1,735	4,486
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2,004	5,344	1,735	4,486
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	18,080	34,342	19,282	38,213
ΚΑΜΕΙΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ	1,298	1,298	1,298	1,298
ΠΛΗΡΩΤΗ ΗΜΕΦΑΦΩΝ	74.58%	74.58%	81.58%	81.58%
ΠΛΗΡΩΤΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	14.26%	14.26%	11.58%	11.58%
ΠΛΗΡΩΤΗ ΣΥΝΟΛΟΥ	88.84%	88.84%	93.14%	93.14%
ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ	1.80	1.80	1.81	1.81
ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗΣ	1.81	1.81	1.81	1.81

ΑΔΕΙΑ ΕΞΕΙΛΑΘΗ ΔΙΟΝΕΥΣΗ ΕΑΔΑ ΘΡΕΪΚΟΣ - ΙΣΙΑ ΙΑ ΘΟΣΑΕΟ CHARTER
 ΘΣΑ: Α.Ο.Α. - Α.Ι.Ο.

ΧΩΡΕΣ	1995												1995 ΣΕΠ	
	ΣΥΝΟΛΟ	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	1995	1995			
ΑΛΒΑΝΙΑ	52	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	41	0	0
ΑΥΣΤΡΙΑ	268,439	0	0	413	7,920	29,104	52,330	62,174	62,024	62,024	62,024	62,174	62,024	45,450
ΒΕΛΓΙΟ	151,167	336	50	810	16,620	24,614	168,26	33,669	26,202	26,202	26,202	33,669	26,202	22,455
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	175	0	11	10	18	0	73	0	3	3	3	0	3	0
ΓΑΛΛΙΑ	302,687	1,375	3,312	3,928	38,893	47,458	37,764	57,348	58,653	58,653	58,653	57,348	58,653	40,404
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1,691,719	3,040	880	7,077	125,647	254,848	280,727	302,367	270,960	270,960	270,960	302,367	270,960	279,929
ΠΡΩΗΝ ΓιΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	12,462	44	23	5	423	373	1,879	2,596	3,177	3,177	3,177	2,596	3,177	2,615
ΔΑΝΙΑ	258,878	0	0	171	16,893	34,037	49,426	55,791	43,937	43,937	43,937	55,791	43,937	40,042
ΕΛΒΕΤΙΑ	196,766	93	550	910	17,347	21,967	28,567	38,435	31,136	31,136	31,136	38,435	31,136	33,010
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1,920,761	6,467	5,871	10,642	63,670	322,794	326,894	362,451	355,246	355,246	355,246	362,451	355,246	315,137
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	36,238	0	0	0	311	4,693	7,190	9,381	7,109	7,109	7,109	9,381	7,109	6,929
ΙΣΛΑΝΔΙΑ	129	0	0	0	0	0	0	0	129	129	129	0	129	0
ΙΣΠΑΝΙΑ	18,372	130	271	0	3,793	65	1,043	3,595	5,041	5,041	5,041	3,595	5,041	3,174
ΙΤΑΛΙΑ	172,582	39	136	0	5,630	10,830	25,261	40,066	60,509	60,509	60,509	40,066	60,509	23,464
ΚΥΠΡΟΣ	5,339	613	37	0	364	36	86	156	2,595	2,595	2,595	156	2,595	249
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	1,925	0	0	0	0	0	324	1,204	397	397	397	1,204	397	0
ΜΑΛΤΑ	68	0	0	2	0	0	0	48	18	18	18	48	18	0
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	126,791	0	0	0	3,915	13,000	25,297	30,735	24,224	24,224	24,224	30,735	24,224	23,989
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	347,152	719	362	810	27,497	52,890	51,113	71,754	60,292	60,292	60,292	71,754	60,292	55,517
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	7,898	0	0	0	160	849	1,453	1,592	1,051	1,051	1,051	1,592	1,051	1,822
ΠΟΛΩΝΙΑ	1,106	0	0	0	0	41	518	133	306	306	306	133	306	85
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	450	0	0	0	0	222	0	0	0	0	0	0	0	0
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	525	1	5	0	0	0	11	133	38	38	38	133	38	0
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	102,042	3,594	1,657	2,576	3,750	6,701	9,824	14,004	25,427	25,427	25,427	14,004	25,427	17,109
ΣΟΥΗΔΙΑ	408,237	511	180	989	27,125	63,506	75,236	76,844	66,875	66,875	66,875	76,844	66,875	62,903
ΤΣΕΧΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	61,234	0	24	0	133	2,112	7,163	14,403	18,592	18,592	18,592	14,403	18,592	16,919
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	42,276	217	0	0	6,855	7,607	4,236	7,615	5,184	5,184	5,184	7,615	5,184	8,083
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	6,135,470	17,179	13,369	28,354	366,964	897,747	1,003,241	1,186,535	1,129,125	1,129,125	1,129,125	1,186,535	1,129,125	999,285
ΚΑΝΑΔΑΣ	2,145	0	0	0	0	678	678	223	190	190	190	223	190	0
Η.Π.Α.	15,258	0	0	0	0	380	2,630	6,295	3,564	3,564	3,564	6,295	3,564	1,793
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	17,448	0	0	0	0	1,058	3,308	6,518	3,754	3,754	3,754	6,518	3,754	1,838
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	26,399	137	65	178	1,229	248	976	5,607	7,565	7,565	7,565	5,607	7,565	5,581
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	5,523	11	0	13	388	572	0	925	1,774	1,774	1,774	925	1,774	1,253

ΑΔΕΙΑ ΕΟ ΑΕΙΛΑΔΥΙ ΔΥΟΝΕΟΟΥΙ ΕΑΔΑ ΘΔΧΕΙΠΟΨΑ - ΙΓΙΑ ΙΑ ΔΟΨΑΕΟ CHARTER
 ΘΨΑΨ: Α.Ο.Ο.Α. - Α.Ι.Ο.

Η.Π.Α.	11,515	0	0	0	0	65	3,217	4,415	1,056	1,330
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	684	0	0	99	0	126	0	459	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	12,730	0	0	99	0	191	3,447	4,874	1,056	1,332
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	50,984	184	28	332	1,551	2,301	1,715	8,376	18,811	13,213
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	5,772	115	0	122	1,788	321	0	422	1,702	438
ΣΥΝΟΛΟ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5,735,660	20,172	12,626	61,248	265,158	751,703	894,693	1,063,789	1,193,473	954,069
ΧΩΡΕΙΣ	1997	1997	1997	1997	1997	1997	1997	1997	1997	1997
ΑΛΒΑΝΙΑ	4,528	0	69	121	467	775	239	802	636	487
ΑΥΣΤΡΙΑ	325,482	809	0	1,509	11,115	35,545	62,823	74,140	82,158	47,523
ΒΕΛΓΙΟ	170,026	9	2	2,942	10,802	22,742	23,631	38,519	37,047	26,026
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	807	0	12	11	0	100	137	144	363	11
ΓΑΛΛΙΑ	259,682	1,702	460	2,182	29,854	35,603	40,188	52,431	56,445	31,724
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1,637,901	4,885	1,563	31,975	66,454	266,920	206,895	296,099	309,244	279,645
ΠΡΩΗΝ ΓΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	21,374	0	4	208	1,394	621	2,747	5,367	6,476	4,010
ΔΑΝΙΑ	300,423	0	0	2,505	12,600	38,600	78,652	58,355	52,636	38,982
ΕΛΒΕΤΙΑ	262,858	389	1,046	2,762	17,079	27,288	34,265	61,550	53,120	39,870
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1,480,648	8,265	4,158	12,106	20,074	227,803	252,650	277,651	275,452	257,878
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	28,729	0	0	0	153	5,275	6,137	5,264	6,665	4,404
ΙΣΛΑΝΔΙΑ	132	0	0	0	0	0	0	0	132	0
ΙΣΠΑΝΙΑ	11,755	0	5	332	246	183	397	3,033	4,209	2,307
ΙΤΑΛΙΑ	180,630	41	145	229	5,105	7,730	27,058	39,359	72,590	23,557
ΚΥΠΡΟΣ	10,899	182	6	344	914	153	374	2,576	4,848	625
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΑΛΤΑ	257	0	0	185	10	60	0	0	0	0
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	144,736	0	12	544	3,414	18,712	30,464	34,061	28,297	23,291
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	359,932	499	292	1,817	22,919	55,981	53,825	74,632	67,637	54,924
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	78,296	0	0	152	427	5,644	15,218	18,676	19,192	14,947
ΠΟΛΩΝΙΑ	22,616	0	0	0	650	1,214	3,146	5,121	5,884	4,878
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	235	0	0	0	0	88	0	0	0	147
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	382	7	77	15	106	0	0	0	0	0
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	163,203	3,156	2,586	3,817	6,717	13,834	19,446	27,753	33,367	26,811
ΣΟΥΗΔΙΑ	434,423	439	0	2,634	16,820	72,876	83,028	81,694	83,754	66,718

ΑΔΕΙΑ ΕΞΕΙΛΑΔΟΥ ΔΙΟΝΕΥΣΗΣ ΕΑΔΑ ΘΡΕΪΠΙΟΣΔΑ - ΙΓΙΑ ΙΑ ΘΟΣΑΕΟ CHARTER
 ΘΣΑ: Α.Ο.Ο.Α. - Α.Ι.Ο.

ΠΟΛΩΝΙΑ	0	0	0	358	2,540	9,051	13,506	14,129	11,324
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	0	0	0	370	0	0	118	0	195
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	1	25	15	6	115	0	108	53	3
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	1,390	1,596	1,597	3,074	5,860	10,730	16,554	20,852	5,863
ΣΟΥΗΔΙΑ	277	0	0	16,026	72,786	76,113	80,741	79,540	68,125
ΤΣΕΧΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	0	0	3	163	4,274	29,358	38,254	36,407	26,458
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	0	0	0	6,646	10,161	20,210	21,667	21,398	21,980
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	134	115	20	15	7	627	445	462	330
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	22,150	14,052	26,520	255,763	886,247	1,036,325	1,299,565	1,312,236	1,017,281
ΚΑΝΑΔΑΣ	0	0	0	0	1,097	1,233	2,392	0	1,162
Η.Π.Α.	0	5	0	0	0	0	4,079	1,523	0
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	4	32	0	0	143	168	234	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	4	37	0	0	1,240	1,401	6,705	1,523	1,162
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	65	33	918	3,053	4,536	6,688	19,046	20,104	13,620
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	0	25	0	366	0	0	734	1,762	264
ΣΥΝΟΛΟ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	45	0	0	2	0	0	128	0	0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	22,264	14,147	27,438	259,184	892,023	1,044,414	1,326,178	1,335,625	1,032,327

ΑΔΕΙΑ ΕΟ ΑΕΙΙΑΔΟΥ ΔΙΟΝΕΟΟΥ ΕΑΔΑ ΘΕΧΕΠΟΟΑ - ΙΟΙΑ ΙΑ ΘΟΟΑΕΟ ΧΑΗΤΕΡ
 ΘΟΑΟ: Α.Ο.Ο.Α. - Α.Ι.Ο.

ΧΩΡΕΣ	1995		1995		1995	
	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ	ΝΟΕ	ΔΕΚ	ΔΕΚ
ΑΛΒΑΝΙΑ	0	0	0	0	0	0
ΑΥΣΤΡΙΑ	8,048	221	755			755
ΒΕΛΓΙΟ	9,547	21	17			17
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	0	50	10			10
ΓΑΛΛΙΑ	11,773	357	1,422			1,422
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	158,173	4,114	3,957			3,957
ΠΡΩΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	1,156	47	124			124
ΔΑΝΙΑ	18,418	163	0			0
ΕΛΒΕΤΙΑ	24,148	206	397			397
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	133,857	4,676	13,056			13,056
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	625	0	0			0
ΙΣΛΑΝΔΙΑ	0	0	0			0
ΙΣΠΑΝΙΑ	1,174	16	70			70
ΙΤΑΛΙΑ	6,281	301	65			65
ΚΥΠΡΟΣ	469	223	511			511
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0	0	0			0
ΜΑΛΤΑ	0	0	0			0
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	5,631	0	0			0
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	25,055	486	657			657
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	916	55	0			0
ΠΟΛΩΝΙΑ	23	0	0			0
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	228	0	0			0
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	336	1	0			0
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	7,575	4,748	5,077			5,077
ΣΟΥΗΔΙΑ	33,133	270	665			665
ΤΣΕΧΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	1,888	0	0			0
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	2,401	0	78			78
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	0	0	0			0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	450,855	15,955	26,861			26,861
ΚΑΝΑΔΑΣ	376	0	0			0
Η.Π.Α.	596	0	0			0
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	0	0	0			0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	972	0	0			0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	3,950	286	577			577
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	399	131	57			57

ΑΔΕΙΑ ΕΟ ΑΕΕΙΑΔΟΥ ΔΙΟΝΕΟΔΟΥ ΕΑΔΑ ΘΡΕΪΚΟΔΑ - ΙΓΙΑ ΙΑ ΘΟΧΟΑΕΟ CHARTER
 ΒΧΑΪ: Α.Ο.Ο.Α. - Α.Ι.Ο.

	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΩΚΕΑΝΙΑΣ				
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	456,176	16,372	27,495	
ΧΩΡΕΣ	1996	1996	1996	1996
	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ	ΔΕΚ
ΑΛΒΑΝΙΑ	9	0	0	0
ΑΥΣΤΡΙΑ	9,294	381	680	680
ΒΕΛΓΙΟ	9,299	825	121	121
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	0	0	0	0
ΓΑΛΛΙΑ	9,083	5,056	1,614	1,614
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	152,245	8,772	4,733	4,733
ΠΡΩΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	1,225	321	207	207
ΔΑΝΙΑ	16,246	210	0	0
ΕΛΒΕΤΙΑ	21,550	1,159	350	350
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	121,095	7,762	13,423	13,423
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	242	0	0	0
ΙΣΛΑΝΔΙΑ	0	0	0	0
ΙΣΠΑΝΙΑ	1,205	2,607	85	85
ΙΤΑΛΙΑ	5,084	1,100	59	59
ΚΥΠΡΟΣ	1,597	791	1,170	1,170
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0	0	0	0
ΜΑΛΤΑ	0	0	0	0
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	6,456	3	0	0
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	24,046	757	608	608
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	4,504	800	0	0
ΠΟΛΩΝΙΑ	1,184	103	70	70
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	89	0	0	0
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	175	88	287	287
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	12,410	8,938	4,957	4,957
ΣΟΥΗΔΙΑ	29,035	140	725	725
ΤΣΕΧΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	3,061	96	78	78
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	13,277	0	194	194
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	442,411	39,909	29,361	29,361
ΚΑΝΑΔΑΣ	279	0	0	0

ΑΔΕΙΑ ΕΟ ΑΕΙΙΑΔΥ ΔΙΟΝΕΟΥ ΕΑΔΑ ΘΡΕΙΙΘΑ - ΙΑ ΙΑ ΘΑΘΑΕΟ CHARTER
 ΘΑΑ: Α.Ο.Α. - Α.Ι.Ο.

Η.Π.Α.	622	810	0
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	901	810	0
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	4,016	389	68
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	29	341	494
ΣΥΝΟΛΟ ΩΚΕΑΝΙΑΣ	0	0	0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	447,357	41,449	29,823
ΧΩΡΕΣ	1997 ΟΚΤ	1997 ΝΟΕ	1997 ΔΕΚ
ΑΛΒΑΝΙΑ	329	258	345
ΑΥΣΤΡΙΑ	8,669	354	837
ΒΕΛΓΙΟ	7,863	272	171
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	15	9	5
ΓΑΛΛΙΑ	8,130	81	882
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	159,535	5,821	8,865
ΠΡΩΗΝ ΓιΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	354	183	10
ΔΑΝΙΑ	18,083	0	10
ΕΛΒΕΤΙΑ	22,668	1,157	1,664
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	124,606	5,117	14,888
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	634	197	0
ΙΣΠΑΝΙΑ	0	0	0
ΙΣΠΑΝΙΑ	753	284	6
ΙΤΑΛΙΑ	4,338	474	4
ΚΥΠΡΟΣ	215	217	445
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ			0
ΜΑΛΤΑ	2	0	0
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	5,837	0	104
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	26,196	487	723
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	3,979	1	60
ΠΟΛΩΝΙΑ	1,701	0	22
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	0	0	0
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	0	10	167
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.	13,437	6,907	5,372
ΣΟΥΗΔΙΑ	26,315	0	145

ΑΔΕΙΑ ΕΟ ΑΕΕΙΑΔΕΥΙ ΟΙΟΝΕΟΟΥΙ ΕΑΟΑ ΟΘΦΕΠΠΟΦΟΑ - ΙΓΙΑ ΙΑ ΘΟΦΟΑΕΟ CHARTER
 ΕΦΑΦ: Α.Ο.Ο.Α. - Α.Ι.Ο.

ΠΟΛΩΝΙΑ					
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ					
ΡΟΥΜΑΝΙΑ					
ΠΡΩΗΝ Ε.Σ.Δ.					
ΣΟΥΗΔΙΑ					
ΤΣΕΧΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ					
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ					
ΛΟΙΠΑ ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΠΗΣ					
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ					
ΚΑΝΑΔΑΣ					
Η.Π.Α.					
ΛΟΙΠΕΣ ΧΟΡΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ					
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ					
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ					
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ					
ΣΥΝΟΛΟ ΩΚΕΑΝΙΑΣ					
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ					

Πίνακας 7. ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ ΑΛΛΟΔΑΦΩΝ & ΗΜΕΔΑΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ

Νομός	ΣΥΝΟΛΟ				ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
	1996	1996	1997	1998	96/96	97/96	98/97
Έβρου	279.913	311.284	354.971	350.368	11,21%	14,03%	-1,30%
Ροδόπης	123.923	141.253	167.688	157.096	13,98%	18,71%	-6,32%
Ξάνθης	101.510	119.145	108.887	100.528	17,37%	-10,29%	-9,95%
Δράμας	53.737	60.168	60.542	54.789	11,97%	0,62%	-9,50%
Καβάλας	684.371	764.788	758.408	713.585	2,98%	7,61%	-5,91%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	1.243.464	1.338.838	1.448.486	1.378.342	7,49%	8,37%	-4,98%
Σερρών	99.549	95.228	108.825	112.979	-4,34%	11,97%	5,96%
Θεσσαλονίκης	1.268.350	1.180.627	1.588.822	1.293.080	-6,92%	34,57%	-18,61%
Χαλκιδικής	1.916.189	1.835.092	2.125.615	2.172.416	-4,23%	15,83%	2,20%
Κιλίκης	14.049	17.584	20.426	18.315	23,74%	17,50%	-10,33%
Πέλλας	57.904	54.609	59.431	50.464	-5,69%	8,83%	-15,09%
Ημαθίας	79.628	74.411	85.820	78.828	-6,55%	15,33%	-8,96%
Πιερίας	403.315	466.643	527.989	511.285	15,70%	13,14%	-3,16%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	3.838.964	3.723.994	4.614.708	4.238.368	-2,99%	21,23%	-4,12%
Φλωρίνας	92.476	99.520	92.541	92.049	7,82%	-7,01%	-0,53%
Κοζάνης	115.708	133.408	149.164	149.112	15,30%	11,81%	-0,03%
Καστοριάς	89.726	119.775	140.292	142.787	33,46%	17,13%	1,78%
Γρεβενών	9.899	18.890	19.837	18.444	88,92%	3,95%	-6,08%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	307.910	371.583	461.634	462.392	20,68%	0,08%	0,19%
Ιωαννίνων	374.775	381.308	408.866	388.937	-3,59%	12,81%	-4,41%
Αρτας	50.744	47.793	62.233	65.628	-5,82%	30,21%	5,46%
Θεσπρωτίας	112.121	106.589	110.882	103.285	-4,93%	4,03%	-8,83%
Πρέβεζας	228.501	213.431	245.016	273.723	-5,77%	14,80%	11,72%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	764.141	729.121	824.999	831.673	-4,68%	13,16%	0,80%
Λαρίσας	304.347	318.592	282.115	288.050	4,68%	-17,73%	2,28%
Μαγνησίας	975.692	852.484	1.024.809	1.079.015	-2,38%	7,58%	5,29%
Τρικάλων	190.689	198.171	249.378	273.185	2,87%	27,12%	9,55%
Καρδίτσας	114.281	104.073	113.469	116.408	-8,93%	9,03%	2,59%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1.688.009	1.671.320	1.848.789	1.738.668	-0,86%	4,99%	6,27%
Κερκiras	3.535.969	2.943.619	3.250.964	3.585.574	-16,75%	10,44%	9,68%
Νήσος Κέρκυρα	3.533.458	2.949.142	3.243.730	3.555.472	-16,83%	10,40%	9,61%
Λευκάδας	288.436	129.175	223.163	212.388	-51,88%	72,76%	-4,84%
Κεφαλληνίας	310.782	331.088	330.891	374.859	8,53%	-0,05%	13,25%
Ζακύνθου	595.221	542.128	754.519	1.765.413	-8,92%	39,18%	133,98%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	4.710.388	3.946.989	4.689.637	6.918.214	-16,23%	18,65%	29,80%
Αιτωλοακαρνανίας	288.540	284.148	281.088	307.439	5,81%	-1,08%	9,38%
Αχαΐας	550.659	445.520	464.903	524.927	-19,09%	11,08%	6,07%
Ηλείας	448.688	456.965	381.289	481.826	2,75%	-16,92%	28,37%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1.266.888	1.188.631	1.167.260	1.314.192	-8,10%	-2,84%	13,68%
Φθιώτιδας	344.617	311.790	283.988	285.052	-9,53%	-8,92%	0,38%
Ευρυτανίας	119.058	105.838	113.087	117.725	-11,11%	6,85%	4,10%
Φωκίδας	238.687	200.785	231.829	252.675	-15,17%	15,47%	8,99%
Βοιωτίας	118.835	78.803	84.667	90.793	-32,85%	6,10%	7,24%
Ευβοίας	655.598	708.608	741.026	808.071	8,09%	4,57%	9,05%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1.474.775	1.408.802	1.464.677	1.654.316	-4,61%	3,40%	6,88%
Αττικής	7.928.766	6.678.766	7.425.570	7.833.039	-17,05%	12,91%	5,49%
Αθήνα (πόλη)	5.431.154	4.638.871	5.022.610	5.228.629	-14,62%	8,32%	4,10%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	7.928.766	6.678.766	7.425.570	7.833.039	-17,06%	12,91%	6,49%
Κορινθίας	550.711	585.316	610.484	611.847	2,65%	7,99%	0,22%
Αργολίδας	806.582	754.802	695.257	756.647	-8,42%	-7,89%	8,83%
Αρκαδίας	134.837	144.946	152.510	165.777	7,50%	5,22%	8,70%
Μεσσηνίας	329.798	416.790	371.525	375.929	28,38%	-10,86%	1,19%
Λακωνίας	252.721	243.221	249.584	289.748	-3,76%	2,62%	8,08%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	2.074.647	2.128.076	2.079.360	2.179.948	2,43%	-2,16%	4,84%
Λεσβού	544.272	588.946	588.575	569.454	7,84%	0,28%	-3,25%
Χίου	172.569	177.775	178.290	182.090	3,02%	0,29%	2,13%
Σάμου	921.485	885.556	977.908	949.367	-3,90%	10,43%	-2,92%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1.638.326	1.880.277	1.744.771	1.700.911	0,73%	5,73%	-2,61%
Κυκλάδων	1.306.503	1.330.787	1.470.332	1.709.445	1,86%	10,49%	16,26%
Δωδεκανήσου	12.905.847	11.918.673	13.137.628	13.923.342	-7,65%	10,23%	5,98%
Νήσος Ρόδος	8.937.691	8.018.603	8.833.548	9.463.142	-10,28%	10,16%	7,13%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	14.212.350	13.249.440	14.607.968	16.632.787	-6,78%	10,25%	7,02%
Χανίων	1.856.978	1.791.140	1.939.102	2.063.885	-3,55%	8,26%	6,44%
Ρεθύμνης	2.033.199	1.850.040	1.941.273	2.082.557	-9,01%	4,93%	7,28%
Ηρακλείου	4.690.857	4.782.619	5.775.962	5.786.463	1,96%	20,77%	0,18%
Λασιθίου	1.668.544	1.646.071	1.839.531	1.897.802	-1,35%	11,75%	3,17%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	10.249.578	10.089.870	11.496.868	11.830.707	-1,75%	14,16%	2,91%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	51.294.196	47.946.606	53.364.607	56.649.442	-6,53%	11,30%	5,97%

Πίνακας 8. ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ

Νομός	ΣΥΝΟΛΟ				ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
	1996	1996	1997	1998	96/96	97/96	98/97
Εβρου	16.880	17.037	21.940	22.562	0,93%	28,78%	2,84%
Ροδόπης	7.679	9.719	12.286	12.916	26,57%	26,41%	5,13%
Ξάνθης	15.758	16.890	12.650	10.962	7,18%	-25,10%	-13,34%
Δράμας	5.107	5.640	5.765	5.099	10,44%	2,22%	-11,55%
Καβάλας	399.695	398.593	434.033	374.884	-0,28%	8,89%	-13,63%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	446.119	447.879	486.674	426.423	0,62%	8,66%	-12,38%
Σερρών	10.068	10.679	15.553	16.541	6,07%	45,64%	6,35%
Θεσσαλονίκης	466.977	409.783	630.972	416.848	-12,25%	53,98%	-33,94%
Χαλκιδικής	1.601.935	1.477.013	1.768.096	1.738.147	-7,80%	19,71%	-1,69%
Κιλίκης	3.888	3.658	5.505	6.571	-5,97%	50,57%	19,36%
Πέλλας	6.133	5.067	5.364	4.228	-17,38%	5,86%	-21,18%
Ημαθίας	10.704	10.179	12.683	10.182	-4,90%	24,60%	-19,88%
Πιερίας	280.153	335.221	387.052	352.644	19,66%	15,46%	-8,89%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2.379.868	2.281.698	2.826.226	2.546.141	-6,39%	26,48%	-9,91%
Φλώρινας	3.765	4.479	4.659	5.722	18,96%	4,02%	22,82%
Κοζάνης	10.828	10.495	12.340	15.005	-3,08%	17,58%	21,60%
Καστοριάς	10.150	14.641	30.344	32.779	44,25%	107,25%	8,02%
Γρεβενών	312	614	1.321	907	98,79%	115,15%	-31,34%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	26.056	30.229	48.664	64.413	20,66%	60,98%	11,81%
Ιωαννίνων	54.746	48.249	57.914	64.648	-11,87%	20,03%	11,63%
Αρτας	2.227	3.254	3.505	4.093	46,12%	7,71%	16,78%
Θεσπρωτίας	60.480	64.204	60.668	60.373	6,16%	-5,51%	-0,49%
Πρέβεζας	123.448	107.297	128.678	145.812	-13,08%	20,11%	13,14%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	240.901	223.004	260.963	274.926	-7,43%	12,64%	9,66%
Λαρίσης	31.569	34.467	39.448	29.098	9,18%	14,45%	-26,23%
Μαννησίας	438.203	392.853	426.578	463.019	-9,94%	8,58%	8,54%
Τρικαλών	81.754	90.401	103.788	127.084	10,58%	14,81%	22,45%
Καρδίτσας	3.701	3.124	2.711	3.003	-15,59%	-13,22%	10,77%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	663.227	620.846	672.521	622.204	-6,86%	9,92%	8,69%
Κερκυρας	3.115.649	2.439.270	2.824.502	3.124.814	-21,71%	15,79%	10,64%
Νήσος Κέρκυρα	3.113.286	2.434.828	2.819.155	3.117.668	-21,76%	15,78%	10,59%
Λευκάδας	191.038	49.225	116.767	109.163	-74,23%	137,21%	-6,51%
Κεφαλληνίας	223.843	228.187	190.184	247.463	1,94%	-16,65%	30,12%
Ζακύνθου	482.804	417.691	622.851	1.568.379	-13,49%	49,12%	151,81%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	4.013.334	3.134.373	3.764.304	6.049.919	-21,90%	19,78%	34,61%
Αιτωλοακαρνανίας	17.337	11.475	14.294	15.636	-33,81%	24,57%	9,39%
Αχαιίας	234.344	158.812	199.747	205.885	-32,23%	25,78%	3,07%
Ήλειας	285.918	299.166	242.069	343.933	4,63%	-19,09%	42,06%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	637.699	469.463	466.110	666.464	-12,66%	-2,84%	23,97%
Φθιώτιδας	61.740	59.385	35.120	33.357	-3,81%	-40,86%	-5,02%
Ευρυτανίας	717	319	1.175	2.258	-55,51%	268,34%	92,17%
Φωκίδας	145.602	117.879	132.481	154.165	-19,04%	12,39%	16,37%
Βοιωτίας	45.556	26.914	26.792	30.478	-40,92%	-0,45%	13,76%
Ευβοίας	316.208	351.544	373.297	428.432	11,17%	8,19%	14,77%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	669.823	666.041	668.866	648.690	-2,42%	2,31%	14,03%
Αττικής	5.208.384	4.368.691	4.833.971	4.977.687	-16,12%	10,65%	2,97%
Αθήνα (πόλη)	3.745.036	3.194.252	3.438.345	3.508.890	-14,71%	7,64%	2,05%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	6.208.384	4.368.691	4.833.971	4.977.687	-16,12%	10,66%	2,97%
Καρνιτίας	320.490	321.356	354.982	342.634	0,27%	10,46%	-3,47%
Αργολίδας	536.309	500.734	436.153	501.758	-6,63%	-12,90%	15,04%
Αρκαδίας	10.561	10.865	12.802	19.450	2,88%	17,83%	51,93%
Μεσσηνίας	103.531	180.470	140.578	116.688	74,31%	-22,11%	-17,01%
Λακωνίας	76.021	73.544	75.138	70.356	-3,26%	2,17%	-6,36%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	1.046.912	1.086.969	1.019.631	1.060.866	3,83%	-6,20%	3,06%
Λεσβου	371.230	414.277	369.803	345.689	11,60%	-10,74%	-6,52%
Χίου	95.901	96.987	82.226	81.658	1,13%	-15,22%	-0,69%
Σάμου	809.528	745.742	822.055	782.375	-7,88%	10,23%	-4,83%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1.276.669	1.257.006	1.274.084	1.209.720	-1,64%	1,36%	-6,06%
Κυκλάδων	835.529	809.004	907.591	1.070.048	-3,17%	12,19%	17,90%
Δωδεκανήσου	12.130.415	11.101.227	12.374.390	13.079.227	-8,48%	11,47%	5,70%
Νήσος Ρόδος	8.343.501	7.422.051	8.238.210	8.826.030	-11,04%	11,00%	7,14%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	12.966.944	11.910.231	13.291.981	14.149.276	-8,14%	11,62%	6,63%
Χανίων	1.660.878	1.539.287	1.663.484	1.780.763	-7,32%	8,07%	7,05%
Ρεθύμνης	1.970.914	1.762.438	1.851.765	1.992.442	-10,58%	5,07%	7,60%
Ηρακλείου	4.303.003	4.413.647	5.382.964	5.437.006	2,57%	21,96%	1,00%
Λασιθίου	1.574.013	1.526.143	1.720.449	1.780.079	-3,04%	12,73%	3,47%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	9.508.808	9.241.516	10.618.662	10.990.290	-2,81%	14,90%	3,50%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	38.771.623	35.497.834	39.991.655	42.565.008	-8,44%	12,66%	6,43%

Πίνακας 9. ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ

Νομός	ΣΥΝΟΛΟ				ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
	1995	1996	1997	1998	96/95	97/96	98/97
Εβρου	263.033	294.247	333.031	327.804	11,87%	13,18%	-1,57%
Ροδόπης	116.244	131.534	155.402	144.180	13,15%	18,15%	-7,22%
Ξάνθης	85.752	102.255	94.237	89.564	19,25%	-7,84%	-4,96%
Δράμας	48.630	54.528	54.777	49.690	12,13%	0,48%	-9,29%
Καβάλας	284.676	306.195	324.375	338.681	7,56%	5,94%	4,41%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	798.336	888.759	961.822	949.919	11,33%	8,22%	-1,24%
Σερρών	89.481	84.549	91.072	96.438	-5,51%	7,72%	5,89%
Θεσσαλονίκης	801.373	770.844	957.850	878.232	-3,81%	24,28%	-8,52%
Χαλκιδικής	314.234	358.079	357.319	434.269	13,95%	-0,16%	21,47%
Κιλίκης	10.161	13.728	14.921	11.744	35,10%	8,69%	-21,29%
Πέλλας	51.771	49.542	54.067	48.238	-4,31%	9,13%	-14,48%
Ημαθίας	68.924	64.232	73.137	69.684	-6,81%	13,88%	-4,75%
Πιερίας	123.162	131.422	140.917	158.641	6,71%	7,22%	12,58%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.459.106	1.472.396	1.589.483	1.693.224	0,91%	14,74%	6,22%
Φλωρίνης	88.711	95.041	87.882	88.327	7,14%	-7,53%	-1,77%
Κοζάνης	104.881	122.913	136.824	134.107	17,19%	11,32%	-1,99%
Καστοριάς	78.576	105.134	109.948	110.008	32,12%	4,58%	0,05%
Γρεβενών	9.687	18.278	18.316	17.537	88,67%	0,22%	-4,25%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	282.856	341.384	352.970	347.979	20,69%	3,40%	-1,41%
Ιωαννίνων	320.029	313.059	348.952	324.289	-2,18%	11,47%	-7,07%
Αρτας	48.517	44.539	58.728	61.535	-8,20%	31,86%	4,78%
Θεσπρωτίας	51.641	42.385	50.214	42.912	-17,82%	18,47%	-14,54%
Πρέβεζας	103.053	108.134	116.142	127.911	2,99%	9,43%	10,13%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	623.240	606.117	674.036	688.847	-3,27%	13,42%	-3,03%
Λαρίσης	272.778	284.125	222.669	238.952	4,16%	-21,63%	7,31%
Μαγνησίας	539.489	559.631	598.231	615.996	3,73%	6,90%	2,97%
Τρικάλων	108.935	105.770	145.590	146.101	-2,91%	37,65%	0,35%
Καρδίτσας	110.580	100.849	110.758	113.403	-8,71%	9,72%	2,39%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1.031.782	1.050.476	1.077.248	1.114.452	1,81%	2,86%	3,46%
Κερκυρας	420.320	504.349	426.462	440.660	19,99%	-15,44%	3,33%
Νήσος Κέρκυρα	420.172	503.318	424.575	437.808	19,79%	-15,64%	3,12%
Λευκάδας	77.398	79.950	106.398	103.205	3,30%	33,08%	-3,00%
Κεφαλληνίας	111.243	102.879	140.707	127.396	-7,52%	36,77%	-9,46%
Ζακύνθου	88.093	124.438	131.668	197.034	41,26%	5,81%	49,64%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	697.064	811.816	805.233	888.295	16,44%	-0,79%	7,83%
Απωλοκαρνανίας	251.203	272.871	266.774	291.803	8,55%	-2,16%	9,38%
Αχαΐας	318.315	288.708	295.156	319.042	-9,36%	2,95%	8,09%
Ηλείας	160.771	169.799	138.220	137.893	-0,60%	-12,88%	-0,95%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	728.289	719.178	701.160	748.738	-1,26%	-2,61%	6,79%
Φθιωτίδας	282.877	252.405	248.848	251.695	-10,77%	-1,41%	1,14%
Ευρυτανίας	118.341	105.517	111.912	115.467	-10,84%	6,08%	3,18%
Φωκίδας	91.085	82.886	99.348	98.510	-9,98%	19,88%	-0,84%
Βοιωτίας	73.279	52.889	57.875	60.315	-27,83%	9,43%	4,22%
Ευβοίας	339.390	357.064	387.729	379.639	5,21%	2,99%	3,24%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	904.952	860.781	886.712	905.626	-5,99%	4,11%	2,25%
Αττικής	2.720.382	2.208.065	2.591.599	2.855.352	-18,83%	17,37%	10,18%
Αθήνα (πολι)	1.686.118	1.442.619	1.584.265	1.719.739	-14,44%	9,82%	8,55%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	2.720.382	2.208.065	2.591.599	2.856.382	-18,83%	17,37%	10,18%
Καρυστίας	230.221	243.960	255.522	269.213	5,97%	4,74%	5,36%
Αργολίδας	270.273	254.088	259.104	254.889	-8,00%	1,98%	-1,63%
Αρκαδίας	124.276	134.081	139.708	146.327	7,89%	4,20%	4,74%
Μεσσηνίας	226.265	236.320	230.949	259.261	4,44%	-2,27%	12,26%
Λακωνίας	176.700	169.677	174.448	199.392	-3,97%	2,81%	14,30%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	1.027.735	1.038.106	1.059.729	1.129.082	1,01%	2,08%	6,54%
Λεσβού	173.042	172.669	218.772	223.765	-0,22%	26,70%	2,28%
Χίου	76.668	80.788	96.084	100.434	5,37%	18,91%	4,55%
Σάμου	111.957	139.814	155.851	168.992	24,88%	11,47%	7,15%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	361.667	393.271	470.687	491.191	8,74%	19,69%	4,38%
Κυκλάδων	470.974	521.763	562.741	639.397	10,78%	7,85%	13,62%
Δωδεκανήσου	775.432	817.446	763.236	844.115	5,42%	-8,63%	10,60%
Νήσος Ρόδος	594.190	596.552	595.336	637.112	0,40%	-0,20%	7,02%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1.246.406	1.339.209	1.325.977	1.483.512	7,45%	-0,99%	11,88%
Χανίων	196.100	251.853	275.618	283.122	28,43%	9,44%	2,72%
Ρεθύμνης	62.285	87.602	89.508	90.115	40,65%	2,18%	0,68%
Ηρακλείου	387.854	368.972	392.998	349.457	-4,87%	6,51%	-11,08%
Λασιθίου	94.531	119.928	119.082	117.723	26,87%	-0,71%	-1,14%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	740.770	828.355	877.206	840.417	11,82%	5,90%	-4,19%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	12.522.573	12.447.672	13.372.852	13.984.434	-0,60%	7,43%	4,57%

Πίνακας 10. ΜΕΣΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ

Νομός	ΣΥΝΟΛΟ				ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
	1995	1996	1997	1998	96/95	97/96	98/97
Εβρου	38,22%	40,64%	43,35%	44,10%	2,42%	4,71%	-1,25%
Ροδόπης	39,21%	44,52%	52,31%	50,04%	5,31%	7,79%	-2,27%
Ξάνθης	40,44%	46,99%	42,67%	36,53%	6,55%	-4,31%	-6,14%
Δράμας	37,89%	41,43%	41,80%	37,83%	3,54%	0,37%	-3,97%
Καβάλας	43,15%	44,83%	46,94%	44,03%	1,68%	2,12%	-2,92%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	41,08%	43,76%	48,51%	43,70%	2,59%	2,75%	-2,81%
Σερρών	32,76%	31,82%	36,06%	37,18%	-0,93%	4,24%	1,11%
Θεσσαλονίκης	49,44%	48,87%	59,10%	48,73%	-2,57%	12,23%	-12,38%
Χαλκιδικής	70,58%	62,48%	69,08%	67,94%	-8,11%	8,61%	-1,14%
Κιλίκης	14,45%	17,55%	20,57%	18,28%	3,11%	3,02%	-2,29%
Πέλλας	32,14%	28,85%	30,31%	24,53%	-3,28%	1,48%	-5,78%
Ημαθίας	34,44%	32,20%	37,00%	35,13%	-2,24%	4,80%	-1,87%
Πιερίας	41,68%	51,10%	48,89%	48,25%	9,42%	-2,20%	-0,64%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	54,37%	51,81%	58,88%	53,91%	-2,56%	7,07%	-4,96%
Φλώρινας	46,79%	58,89%	57,58%	54,77%	10,10%	0,89%	-2,81%
Κοζάνης	29,68%	32,13%	34,95%	34,17%	2,45%	2,82%	-0,79%
Καστοριάς	33,52%	41,90%	47,87%	48,90%	8,38%	5,97%	1,02%
Γρεβενών	17,11%	25,87%	25,11%	20,71%	8,78%	-0,78%	-4,40%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	33,70%	38,16%	41,89%	40,83%	5,46%	2,74%	-1,06%
Ιωαννίνων	47,35%	44,96%	43,81%	43,61%	-2,39%	-1,05%	-0,30%
Αρτας	57,32%	57,10%	57,50%	53,54%	-0,22%	0,40%	-3,96%
Θεσπρωτίας	45,28%	44,35%	46,44%	49,32%	-0,93%	2,10%	2,87%
Πρέβεζας	38,77%	38,19%	38,48%	40,77%	-0,58%	0,28%	2,31%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	44,64%	43,23%	43,18%	43,88%	-1,41%	-0,05%	0,70%
Λάρισας	43,59%	43,31%	38,52%	38,09%	-0,28%	-4,78%	-0,43%
Μαγνησίας	40,56%	40,62%	42,66%	44,45%	0,06%	2,04%	1,79%
Τρικαλών	29,40%	29,41%	29,04%	32,19%	0,01%	-0,37%	3,15%
Καρδίτσας	52,55%	50,13%	49,21%	48,81%	-2,42%	-0,92%	-2,40%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	39,93%	39,73%	39,64%	41,07%	-0,20%	-0,18%	1,52%
Κερκυρας	71,80%	62,27%	69,21%	76,81%	-9,53%	6,94%	7,40%
Νήσος Κέρκυρα	71,83%	62,29%	69,30%	78,77%	-9,54%	7,00%	7,48%
Λευκάδας	58,41%	47,11%	61,60%	58,24%	-11,30%	14,48%	-3,38%
Κεφαλληνίας	57,22%	49,46%	45,49%	53,99%	-7,76%	-3,98%	8,51%
Ζακύνθου	67,71%	61,29%	68,23%	63,79%	-6,41%	6,93%	15,56%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	69,20%	60,20%	66,16%	78,68%	-8,01%	6,95%	9,63%
Απωλοκαρνανίας	35,39%	33,74%	34,71%	35,59%	-1,65%	0,97%	0,88%
Αχαΐας	42,06%	39,60%	45,25%	47,45%	-2,47%	5,65%	2,20%
Ηλείας	41,21%	41,49%	39,28%	46,19%	0,28%	-2,23%	6,93%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	40,15%	38,67%	40,26%	43,62%	-1,49%	1,68%	3,36%
Φθιώτιδας	28,24%	27,33%	27,83%	28,08%	-0,91%	0,50%	0,25%
Ευρυτανίας	42,06%	40,75%	34,46%	36,46%	-1,31%	-6,29%	2,00%
Φωκίδας	33,73%	29,89%	33,22%	35,59%	-3,74%	3,23%	2,37%
Βοιωτίας	27,93%	26,79%	29,51%	30,16%	-1,14%	2,72%	0,65%
Ευβοίας	40,26%	41,99%	39,64%	42,77%	1,73%	-2,35%	3,13%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	34,63%	34,69%	34,61%	36,67%	0,06%	-0,08%	2,06%
Αττικής	47,09%	47,72%	48,00%	53,31%	0,63%	0,28%	5,31%
Αθήνα (πολη)	51,08%	54,64%	58,46%	57,54%	3,57%	1,82%	1,08%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	47,09%	47,72%	48,00%	53,31%	0,63%	0,28%	5,31%
Κορινθίας	33,02%	31,50%	33,64%	34,89%	-1,52%	2,15%	1,25%
Αργολίδας	44,11%	45,40%	43,96%	53,52%	1,29%	-1,45%	9,56%
Αρκαδίας	26,04%	27,94%	30,02%	33,64%	1,90%	2,08%	3,62%
Μεσσηνίας	38,13%	48,31%	40,20%	35,10%	8,17%	-8,10%	-5,11%
Λακωνίας	32,41%	33,19%	33,03%	37,16%	0,78%	-0,16%	4,12%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	36,66%	37,89%	37,24%	39,95%	1,23%	-0,66%	2,71%
Λεσβου	47,53%	44,45%	45,45%	45,41%	-3,08%	1,00%	-0,05%
Χίου	44,60%	45,82%	48,18%	47,10%	1,22%	0,36%	0,92%
Σάμου	66,35%	61,81%	63,68%	64,63%	-4,54%	1,87%	0,95%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	56,09%	52,54%	54,24%	54,70%	-3,55%	1,70%	0,46%
Κυκλάδων	46,48%	48,92%	52,33%	56,35%	2,44%	3,40%	4,02%
Δωδεκανησου	74,96%	70,76%	79,00%	82,06%	-4,20%	8,24%	3,06%
Νήσος Ρόδος	77,80%	72,95%	81,19%	83,99%	-4,85%	8,24%	2,79%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	70,97%	67,73%	75,15%	78,16%	-3,24%	7,42%	3,02%
Χανίων	64,05%	59,50%	64,83%	70,52%	-4,54%	5,33%	5,69%
Ρεθύμνης	74,57%	69,09%	79,44%	82,60%	-5,48%	10,35%	3,16%
Ηρακλείου	72,92%	66,25%	73,60%	78,77%	-6,67%	7,36%	5,17%
Λασιθίου	66,62%	61,70%	69,90%	72,10%	-4,92%	8,20%	2,20%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	70,38%	64,65%	72,24%	76,70%	-6,72%	7,59%	4,46%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	56,62%	54,37%	58,37%	61,55%	-2,25%	4,01%	3,17%

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΕΜΠΟΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Απόρροια του προηγούμενων κεφαλαίων είναι πως η περιοχή της Κ. Μακεδονίας είναι μια περιφέρεια με πολλές αναπτυξιακές δυνατότητες και αποτελεί πρόσφορο έδαφος για επενδύσεις και στους τρεις τομείς της οικονομίας.

Εύλογα λοιπόν, γεννάται το ερώτημα γιατί δεν διαδραματίζει τον ρόλο που πραγματικά της αξίζει.

Κάνοντας λοιπόν, μια προσπάθεια να εμβαθύνουμε σε αυτό το ερώτημα μπορούμε να παραθέσουμε ορισμένα προβλήματα τα οποία αποτελούν εμπόδια στην ανάπτυξη της Κ. Μακεδονίας και ιδιαίτερα στον τομέα του τουρισμού.

Η έλλειψη υποδομής ταλανίζει την Κ. Μακεδονία.

Αν και ο τουρισμός στην περιφέρεια της Κ. Μακεδονίας πορεύεται σχετικά καλά είναι γεγονός ότι έχει περισσότερες δυνατότητες και βλάπτεται αδικαιολόγητα λόγω έλλειψης υποδομής. Γεγονός που προκαλεί διάψευση των προβλέψεων για αύξηση της τουριστικής κίνησης στην περιοχή.

Κάποια λοιπόν, προβλήματα που ταλαιπωρούν την περιοχή θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι:

Υστέρηση στην γενική υποδομή δηλαδή λιμάνια, αεροδρόμια, αυτοκινητόδρομοι, τηλεπικοινωνίες, σταθμαρχεία, όπως επίσης και ειδική υποδομή, γήπεδα, μαρίνες, κέντρα θεραπευτικού τουρισμού – θαλασσοθεραπείας κ.λ.π.

Η εικόνα των αεροδρομίων της περιοχής και τα έργα βελτίωσης – όπου γίνονται- εκτελούνται με πολύ αργούς ρυθμούς, στο βαθμό που όταν ολοκληρωθούν το πιθανότερο είναι να χρειάζονται και πάλι βελτίωση.

Τα προβλήματα στο οδικό δίκτυο χρονίζουν ενώ δεν φαίνεται να υπάρχει πιθανότητα βελτίωσης.

Ειδικότερα, οι επισκέπτες στην περιοχή προκειμένου να προωθηθούν στον προορισμό των διακοπών τους χρειάζονται 3 – 4 ώρες ταξίδι σε ένα οδικό δίκτυο γεμάτο δυσκολίες αλλά και παγίδες.

Όσον αφορά σε αυτούς που προτιμούν τα μαζικά μέσα μεταφοράς (ΚΤΕΛ) αντιμετωπίζουν σταθμαρχεία απαράδεκτης κατάστασης από οργάνωση και καθαριότητα.Επιβιβάζονται, συνήθως υπεράριθμοι τους μήνες αιχμής, σε λεωφορεία χωρίς κλιματισμό και φτάνουν έπειτα από ταλαιπωρία ωρών στον προορισμό τους, αποκομίζοντας, όπως είναι φυσικό, τις χειρότερες εντυπώσεις για τα ελληνικά μέσα μαζικής μεταφοράς.

Η ειδική υποδομή είναι ανύπαρκτη και μόνο τα τελευταία χρόνια γίνονται κάποιες κινήσεις για την κατασκευή γηπέδων γκόλφ.Κέντρα θεραπευτικού τουρισμού, μαρίνες κ.α. υποτυπώδη, χωρίς ιδιαίτερες προοπτικές βελτίωσης τα επόμενα χρόνια.Όσο για τις συμπληρωματικές υπηρεσίες δηλαδή, κέντρα εστίασης, αστικές ή υπεραστικές μεταφορές δεν είναι καθόλου ικανοποιητικές.

Δεν τηρούνται οι απαραίτητοι όροι υγιεινής και η ηχορύπανση ταλαιπωρεί τους παραθεριστές από τους οποίους γίνονται κάθε χρόνο καταγγελίες.

Στην ξενοδοχειακή υποδομή παρατηρείται στασιμότητα και πολλές φορές η πόλη της Θεσ/νιης, με τις τόσες κλαδικές εκθέσεις και τα μεγάλα γεγονότα, να αδυνατεί να εξυπηρετήσει τους επισκέπτες της.

Η προβολή της περιοχής, σε τοπικό επίπεδο, δεν γίνεται με σωστό τρόπο αφού επικρατεί πολυφωνία και ασυντόνιστη τουριστική έκφραση.Η περιφέρεια, η Νομαρχεία, ο ΕΟΤ, οι τοπικοί επαγγελματικοί φορείς προσπαθούν, ο καθένας ξεχωριστά, ξοδεύοντας χρήματα και χρόνο χωρίς τις περισσότερες φορές να επιτυγχάνεται το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Ενώ υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης τουριστικής και όχι μόνο, δεν αξιοποιούνται οι περιοχές αυτές όσο θα έπρεπε και οι φυσικοί πόροι και οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού (ιαματικός, οικολογικός, θρησκευτικός, ορεινός) μένουν στο περιθώριο σχεδόν ενώ θα μπορούσαν να είναι η λύση στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Είναι γεγονός πως χωρίς συμπλήρωση και βελτίωση των υποδομών, χωρίς συντονισμό όλων των δυνάμεων της περιοχής θα υπάρξει στασιμότητα και εομένως, μαρασμός αφού η περιοχή θα στερηθεί από χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας και το εισόδημα που προκύπτει από την τουριστική δραστηριότητα.

Ο ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΒΟΡΡΑ – ΝΟΤΟΥ ΤΡΟΧΟΠΕΔΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Οι ξενοδόχοι της Ελλάδας, εξαιτίας του ανταγωνισμού Βορρά- νότου σχετικά με τις τιμές, έχουν γίνει παιχνίδι στα χέρια των μεγάλων tour operators. Πρόκειται για μια κατάσταση, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε αφανισμό τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις καθώς δεν υπάρχουν υγιείς μηχανισμοί για την προστασία τους.

Οι ίδιοι οι ξενοδόχοι δεν μπορούν να προστατέψουν τους εαυτούς τους, αφού άλλα λένε στις συσκέψεις και έπειτα ο καθένας αλλάζει τακτική, κηνυγώντας το εύκολο και γρήγορο κέρδος.

Οι μεγάλοι πελάτες παίρνουν τις τιμές π.χ. από την Χαλκιδική και με αυτές τις τιμές πηγαίνουν να διαπραγματευτούν στην Κρήτη και το αντίθετο.

Με αυτόν τον τρόπο μεταφέρουν τους πελάτες τους από την μια περιοχή στην άλλη κάθε δύο ή τρία χρόνια..

Σε κάθε διαφωνία ή άρνηση συμμόρφωσης η απειλή είναι μόνιμη μετακίνηση στην άλλη περιοχή.

Η κατάσταση όμως αυτή δεν δημιουργεί σταθερές σχέσεις και ευνοεί τους περιστασιακούς πελάτες όπως και την επισφάλεια των αποκτήσεων των ξενοδόχων.

Το αποτέλεσμα είναι το παιχνίδι αυτό να γίνεται πια από tour operators πολλών χωρών, για παράδειγμα της Τσεχίας, της Πολωνίας κ.λ.π. Το κράτος από την άλλη πλευρά ενώ θα μπορούσε και θα έπρεπε να διαδραματίσει θέση διαιτητή, δεν τα καταφέρνει να το κάνει αλλά ούτε και να έχει συνολική παρουσία στα τουριστικά δρώμενα.

Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η Ελλάδα είναι μια ενιαία τουριστική αγορά, στην οποία κάθε περιοχή έχει να προσφέρει κάτι διαφορετικό. Σε καμία περίπτωση όμως οι περιοχές της χώρας δεν πρέπει να λειτουργούν ανταγωνιστικά. Ενώ παράλληλα, οι τουριστικές επιχειρήσεις της Βόρειας Ελλάδας ακολουθούν μια πολιτική που μόνο ως αυτοκαταστροφική μπορεί να χαρακτηριστεί.

Ο νότος ευνοήθηκε στην δημιουργία μεγάλων ξενοδοχειακών συγκροτημάτων και έχει μεγαλύτερη τουριστική περίοδο. Ο βορράς από την άλλη, μπορεί να ποντάρει στον χειμερινό και ορεινό τουρισμό, αντί όμως να ψάξουν τον καλύτερο τρόπο εκμετάλλευσης, προσπαθούν να αντιγράψουν τις αντίστοιχες του νότου.

Το αποτέλεσμα του ανταγωνισμού βορρά- νότου φαίνεται να είναι σε βάρος του βορρά. Στο νότο υπάρχουν περισσότερες κλίνες, καλύτερο σέρβις και μεγαλύτερη τουριστική περίοδος, ενώ τα ξενοδοχεία του βορρά είναι πιο ακριβά και εύκολα γεννάται το ερώτημα πώς συμβαίνει αυτό.

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι οι ξενοδόχοι των μεγάλων μονάδων οφείλουν να επαναπροσδιορίσουν τους στόχους τους και να χαράξουν καταλληλότερες στρατηγικές, αφού η πολιτική τιμών και υπηρεσιών ωθεί τους τουρίστες προς την Κρήτη, όχι τους δικούς τους πελάτες αφού τα μεγάλα ξενοδοχεία γεμίζουν, αλλά τους πελάτες της περιοχής συνολικά.

Παράλληλα, οι τιμές που παίρνουν τα πρακτορεία ελάχιστη διαφορά έχουν από τις τιμές πόρτας των ξενοδοχείων. Έτσι, είναι ετεθειμένα στους πελάτες τους, οι οποίοι μπορούν να βρουν ακόμα καλύτερες τιμές αν πάνε μόνοί τους στα ξενοδοχεία.

Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ.

Η πρόσφατη κρίση στην Γιουγκοσλαβία έχει επιδράσει σε πολλαπλά επίπεδα στην οικονομική δραστηριότητα, κυριώς της Βόρειας Ελλάδας, λόγω της γειτνιάσής της με την εστία της κρίσης.

Λόγω του γεγονότος ότι η οικονομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων της Βόρειας Ελλάδας έχει σταθερό προσανατολισμό

στις βαλκανικές χώρες, η εξαγωγική τους δραστηριότητα θα επηρεαστεί.

Όσον αφορά στον τουρισμό, θα υπάρχουν εξίσου σημαντικές επιπτώσεις, αφού αναμένεται μείωση της τουριστικής κίνησης σε ορισμένες περιοχές όπως η Πιερία, η οποία συνήθως φιλοξενούσε τουρίστες από την Ανατολική Ευρώπη, οι οποίοι αξιοποιούσαν τον οδικό άξονα που διέρχεται της Γιουγκοσλαβίας.

Έπειτα, εξαιτίας της «ουδέτερης στάσης» της χώρας μας σαν μέλος του NATO και η άρνηση συμμετοχής δυνάμεών της στους βομβαρδισμούς εναντίον των Σέρβων προκάλεσε αντιδράσεις από τις άλλες χώρες, μέλη του NATO, αλλά και των χωρών, μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκδίδοντας φυλλάδια και γενικότερα κάνοντας προπαγάνδα ενάντια στην Ελλάδα. Κάλεσαν τους πολίτες των χωρών τους να μην προτιμήσουν την Ελλάδα ως τουριστικό προορισμό, εξαιτίας του ότι θα κινδύνευαν.

Οι δυσμενείς εξελίξεις στην γειτονική Νέα Γιουγκοσλαβία έχουν αρχίσει να δημιουργούν εξαγωγικά προβλήματα στις επιχειρήσεις της Β. Ελλάδας, λόγω των αυξημένων συνεργασιών τους με τις γειτονικές βαλκανικές χώρες.

Το ΕΒΕΘ έχει ήδη ξεκινήσει μια προσπάθεια καταγραφής των ζημιών, τις οποίες έχουν υποστεί οι επιχειρήσεις του νομού Θεσ/νίκης από τα πρόσφατα γεγονότα.

Οι επιπτώσεις διαπιστώνονται στην ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων που προορίζονται για τις αγορές της Βόρειας και Κεντρικής Ευρώπης δεν είναι ασήμαντες.

Η αδυναμία χρήσης του γιουγκοσλαβικού οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου, η οποία θα συνεχιστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα λόγω των μεγάλων καταστροφών σε αυτά, θα οδηγήσει σε μεγάλη αύξηση του κόστους μεταφοράς των ελληνικών προϊόντων στην Ευρώπη και ειδικά αυτών που προέρχονται από επιχειρήσεις της Β. Ελλάδας, τα οποία αναγκαστικά θα διακινούνται μέσω Βουλγαρίας ή Ιταλίας. Μεγάλη κάμψη παρουσιάζεται και στους κλάδους των διαρκών αγαθών.

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΕΝΓΚΕΝ ΠΛΗΓΜΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ.

Η ελεύθερη διακίνηση των ανθρώπων μέσα στην Ευρώπη υπήρξε ένας από τους κύριους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τότε που ξεκίνησε το στήσιμό της , πριν από 40 χρόνια. Η πραγματοποίηση αυτής της ιδέας, ωστόσο, υπήρξε εξαιρετικά αργή και κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί ότι θα συνδεόταν με την δυνατότητα ενός από τα «μεγαλύτερα φακελώματα της ιστορίας», όπως έχει χαρακτηριστεί από πολλούς.

Το 1985 στο ομώνυμο χωριό του Λουξεμβούργου, υπογράφηκε η Συμφωνία Σένγκεν για σταδιακή κατάργηση του ελέγχου στα κοινά σύνορα των χωρών μελών, την ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών και προσώπων και την αύξηση των ελέγχων στα εξωτερικά τους σύνορα. Πρόκειται δηλαδή, για μια συμφωνία εσωτερικής ασφάλειας και αστυνόμευσης των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε αυτήν καθορίζονται οι όροι συνεργασίας ανάμεσα στις αστυνομικές δυνάμεις των χωρών μελών της Ε.Ε. με έμφαση στην πάταξη της εγκληματικότητας, ιδιαίτερα στους τόμεις της διακίνησης των ναρκωτικών, όπλων, λαθρεμπορίου, λαθρομετανάστευσης.

Απόρροια αυτής της συμφωνίας ήταν η θέσπιση αυστηρότερων όρων για την είσοδο στις χώρες μέλη της Ε.Ε. από πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε., καθώς και η διακίνηση αυτών των ανθρώπων από χώρα σε χώρα της Ε.Ε. Μερικά από τα βασικότερα στοιχεία αυτής της συμφωνίας είναι:

1. Η κατάργηση της ομαδικής βίζας που εκδίδουν οι πρεσβείες και τα προξενεία των χωρών μελών της Ε.Ε. σε χώρες εκτός της Ε.Ε. (εξαιρούνται οι σύλλογοι, οι καλλιτεχνικές και αθλητικές ομάδες και μέλη της επιστημονικής κοινότητας).

2. Η θέσπιση σκληρότερων κριτηρίων για την έκδοση ατομικής βίζας.

3. Η θέσπιση αυστηρότερων κριτηρίων για την μετακίνηση από χώρα σε χώρα της Ε.Ε.

Και βέβαια, τα κριτήρια που θέτει η Σένγκεν και υποχρεώνονται να ακολουθήσουν οι πρεσβείες και τα προξενεία των χωρών μελών της Ε.Ε. στο εξωτερικό δεν είναι αυστηρά για πολίτες των ΗΠΑ, της Ιαπωνίας, της Αυστραλίας και άλλων χωρών του βιομηχανικά ανεπτυγμένου «Πρώτου Κόσμου».

Για τον τουρισμό (και ιδιαίτερα τον ελληνικό) αυτό το γεγονός είναι ένα μεγάλο πλήγμα.

Αρκεί να αναλογιστούμε ότι 3.000 Ιρανοί, που απέκτησαν βίζα εισόδου στην Γερμανία το καλοκαίρι που πέρασε, εμποδίστηκαν από τις Γαλλικές αρχές να διασχίσουν τα γαλλογερμανικά σύνορα για να παρακολουθήσουν τον σπουδαίο ποδοσφαιρικό αγώνα του Μουντιάλ μεταξύ Ιράν – ΗΠΑ.

Για τον ελληνικό τουρισμό, ιδιαίτερα μεγάλο το πλήγμα, ιδίως για τις περιοχές της Β. Ελλάδας.

Από το 1990 και το άνοιγμα της τουριστικής αγοράς της Α. Ευρώπης, μια νέα, μεγάλη τουριστική ζήτηση διαμορφώθηκε από αυτές τις χώρες. Η γειτνίαση της Ελλάδας με την Βουλγαρία, την Αλβανία, την Γιουγκοσλαβία είναι ένα προτέρημα της χώρας μας, για να δεχθεί ένα μεγάλο τουριστικό ρεύμα από ανθρώπους με χαμηλή οικονομική δυνατότητα, που μπορούν ωστόσο να ξοδέψουν λίγα χρήματα για αγορές στις πόλεις της Β. Ελλάδας ή να περάσουν μια εβδομάδα διακοπών στις παραλίες της Χαλκιδικής και της Πιερίας.

Το γεγονός του κοινού θρησκευτικού δόγματος διαμόρφωσε ένα σοβαρό ρεύμα, προσκυνηματικού τουρισμού με κατεύθυνση το Άγιο Όρος. Οι σχετικά χαμηλές τιμές που ισχύουν στην ελληνική οικονομία αποτελούν βασικό κίνητρο που κάνει την τουριστική μετακίνηση προς την Ελλάδα, ελκυστική για αυτούς τους ανθρώπους.

Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι το σχετικά μικρό δίκτυο της Ολυμπιακής Αεροπορίας, αλλά και των άλλων μικρών αεροποριών από αυτές τις χώρες δεν δημιουργεί πολλές ευκαιρίες για απευθείας πτήσεις προς τα ελληνικά αεροδρόμια.

Ασιάτες, Λατινοαμερικάνοι, Αφρικανοί, Ανατολικοευρωπαίοι για να έρθουν στην Ελλάδα πέταγαν από την χώρα τους προς την Γερμανία ή την Γαλλία και ερχόντουσαν εδώ με

πτήσεις charter .Σήμερα, αυτή η μετακίνηση, με την Συμφωνία Σένγκεν, καθίσταται απαγορευτική.

Από την πρωτοχρονιά του 1998 τέθηκε σε εφαρμογή η συμφωνία από το ελληνικό κράτος και έδωσε τα πρώτα δείγματα γραφής, το καμπανάκι χτύπησε για τις τουριστικές επιχειρήσεις της Β. Ελλάδας. Σύμφωνα με την Ένωση Ελληνικών Τουριστικών Γραφείων Μακεδονίας – Θράκης, μόνο κατά το πρώτο (1^ο) τρίμηνο του 1998 σημειώθηκε μείωση της τάξης του 31% στις αφίξεις των αεροσκαφών στο αεροδρόμιο «Μακεδονία» της Θεσ/νικης από τις χώρες της Ρωσίας. Αυτό γιατί λιγότερες βίζες εκδόθηκαν από τα εκεί ελληνικά προξενεία και αυτές με περισσότερο χρονοβόρες διαδικασίες.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του προέδρου της Ένωσης Ξενοδόχων Πιερίας, κ. Ταρασιάδη, κατά την διάρκεια των διακοπών των Χριστουγέννων, κάθε χρόνο υπήρχαν 400 – 600 Ρώσοι, ενώ το 1997, την ίδια περίοδο υπήρχε μόνο ένας!

Η λύση που φαίνεται να επιλέγεται για να αντικαταστήσει την ομαδική βίζα είναι η λεγόμενη «εθνική βίζα» που όπως προβλέπεται από την Συμφωνία Σένγκεν, χορηγείται σε εξαιρετικές περιπτώσεις (μεγάλα αθλητικά γεγονότα π.χ. Ολυμπιακοί Αγώνες).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

«Αμερικανική τορπίλη στον τουρισμό μας μέσω INTERNET»

«Η Ελλάδα έχει γίνει το πιο επικίνδυνο μέρος της Ευρώπης για Αμερικανούς διπλωμάτες, επιχειρηματίες και τουρίστες, σύμφωνα με το ΝΑΤΟ, λόγω της αναβίωσης της ακροαριστερής τρομοκρατικής ομάδας 17 Νοέμβρη».

Η προειδοποίηση αυτή μεταδόθηκε χθές, με εμπιστευτικό μήνυμα μέσω του ηλεκτρονικού δικτύου «GALILEO» που συνδέει τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές των αεροπορικών εταιριών και παραπέμπει σε δημοσίευμα της ηλεκτρονικής εφημερίδας «DESERETNEWS.COM», που έχει την έδρα της στην Γιούτα των ΗΠΑ. Στην εφημερίδα αυτή του internet δημοσιεύεται άρθρο της αναποκρίτριας της βρετανικής εφημερίδας «Γκάρντιαν» στην Αθήνα, Έλενα Σμίθ, με τίτλο «Αριστερά αναβίωση καθιστά την Ελλάδα το λιγότερο ασφαλές μέρος της Ευρώπης», σύμφωνα με το οποίο, «η υπουργός εξωτερικών Μαντλίν Ολμπράιτ, ο υπουργός Άμυνας Ουίλιαμ Κοέν και άλλοι Αμερικανοί αξιοματούχοι εξέφρασαν την ανησυχία τους για την βία κατά την διάρκεια συνομιλιών στην Ουάσιγκτον με τον Έλληνα υπουργό Εξωτερικών Γιώργο Παπανδρέου».

«Τον Απρίλιο, η κυβέρνηση Κλίντον εξέδωσε «δημόσια ανακοίνωση», προειδοποιώντας τους τουρίστες για τους κινδύνους από το αντι-αμερικανικό αίσθημα στην Ελλάδα».

«Νατοϊκοί αξιοματούχοι φοβούνται ότι η Ελλάδα- περισσότερο από την Ιταλία, η οποία είδε προσφάτως την αναβίωση των Ερυθρών Ταξιαρχιών ύστερα από 11 χρόνια αδράνειας- είναι τώρα το πιο επικίνδυνο μέρος στην Ευρώπη».

Η Έλενα Σμίθ επισημαίνει ακόμα ότι «πέρυσι, η πλειονότητα των διεθνών τρομοκρατικών επεισοδίων στην Ευρώπη έγιναν στην Ελλάδα», σύμφωνα με το αμερικανικό Στέιτ Ντιπάρτμεντ.

Πηγή:ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 17/06/99

- Στην Πρίστινα το επιχειρησιακό κέντρο για την ανασυγκρότηση του Κοσόβου.
- Διπλωματική ήττα της κυβέρνησης.

ΣΕ ΡΟΛΟ ΚΟΜΠΑΡΣΟΥ Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.

Έδρα «διακοσμητικού χαρακτήρα» θα καταστεί η Θεσσαλονίκη στη διαδικασία ανασυγκρότησης των Δυτικών Βαλκανίων, μετά την χθεσινή απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τις «θριαμβολογίες», που ακολούθησαν τη συνάντηση κορύφης των 15 ηγετών της Ε.Ε. στο Ρίο (29 Ιουνίου), η κυβέρνηση μέσω του υπουργού Εξωτερικών, Γιώργου Παπανδρέου, περιορίστηκε εχθές στην αποδοχή ενός κειμένου τελικής συμφωνίας για την Θεσσαλονίκη, το οποίο είναι κατώτερο και των πλέον απαισιόδοξων προβλέψεων.

Σύμφωνα με την απόφαση, η Θεσσαλονίκη θα είναι έδρα της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Ανοικοδόμησης του Κοσσυφοπεδίου, αλλά το επιχειρησιακό κέντρο με «υψηλό βαθμό αυτονομίας στη διαχείριση» θα εγκατασταθεί στην Πρίστινα.

Οι υπάλληλοι στη Θεσσαλονίκη θα είναι στην καλύτερη περίπτωση 30 και στην Πρίστινα γύρω στους 200. Επιπλέον, από το κείμενο της συμφωνίας προκύπτει σαφέστατα ότι η επέκταση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Ανασυγκρότησης μπορεί να γίνει μόνο για περιοχές που βρίσκονται μέσα στη Γιουγκοσλαβία, ενώ θα χρειάζεται και προηγούμενη απόφαση (για την επέκταση) του Συμβουλίου Υπουργών.

• Αποτυχία.

Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί να παίξει κανένα ρόλο στην ανασυγκρότηση των άλλων χωρών της περιοχής (Αλβανία, Σκόπια κ.λ.π.), παρά τις διαβεβαιώσεις που έδινε η κυβέρνηση, ερμηνεύοντας μια ασαφέστατη πολιτική απόφαση του Ρίο.

Πρακτικά, η χθεσινή εξέλιξη περιορίζει τη Θεσσαλονίκη σε έδρα – κέντρο αποστολής... εμβασμάτων, δεδομένου ότι οι αποφάσεις για την εκτέλεση των διαφόρων έργων θα λαμβάνονται σε τοπικό επίπεδο.

Πρωταγωνιστικό ρόλο στην αρνητική έκβαση των διαπραγματεύσεων έπαιξε ο Ολλανδός επίτροπος Χανς Βαν Ντε Μπρουκ, ο οποίος στην τελευταία παρουσία του στη θέση αυτή κατάφερε να περιορίσει δραστικά το ρόλο της Θεσσαλονίκης.

Για την επίτευξη του ρόλου αυτού προφασίστηκε νομικά, διαχειριστικά και οικονομικά προβλήματα.

Δύο άρθρα του κανονισμού που υιοθετήθηκε χθες δείχνουν σαφέστατα το μέγεθος της ήττας της κυβέρνησης, ενώ ο κ. Παπανδρέου επιχείρησε να εμφανίσει ως επιτυχία την απόφαση.

Ειδικότερα, στο άρθρο 16 του τελικού κειμένου υπογραμμίζεται ότι: «Το επιχειρησιακό κέντρο της Υπηρεσίας, το οποίο θα διαθέτει υψηλό βαθμό αυτονομίας διαχείρισης θα εγκατασταθεί, σε πρώτη φάση, στη Πρίστινα, ώστε να ξεκινήσει τις διαδικασίες ανοικοδόμησης του Κοσσυφοπεδίου, χρησιμοποιώντας τις γενικές υπηρεσίες του Οργανισμού, που θα εγκατασταθούν στη Θεσσαλονίκη».

Στο άρθρο 14, Τρίτη παράγραφος, τονίζεται ότι «η επέκταση των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας σε περιοχές της Γιουγκοσλαβίας, εκτος Κοσσυφοπεδίου (...), θα αποφασίζεται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία και ύστερα από πρόταση της Επιτροπής.

Λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση αυτή, η Υπηρεσία μπορεί να εγκαταστήσει και άλλα επιχειρησιακά κέντρα».

Η χθεσινή καταρχήν απόφαση θα υποβληθεί για γνωμοδότηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στη συνέχεια, θα επιστρέψει, κατά πάσα πιθανότητα, τον Οκτώβριο για οριστική έγκριση στο Συμβούλιο Υπουργών.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Εντυπώσεις από ένα ταξίδι στη Θεσσαλονίκη και στη Χαλκιδική

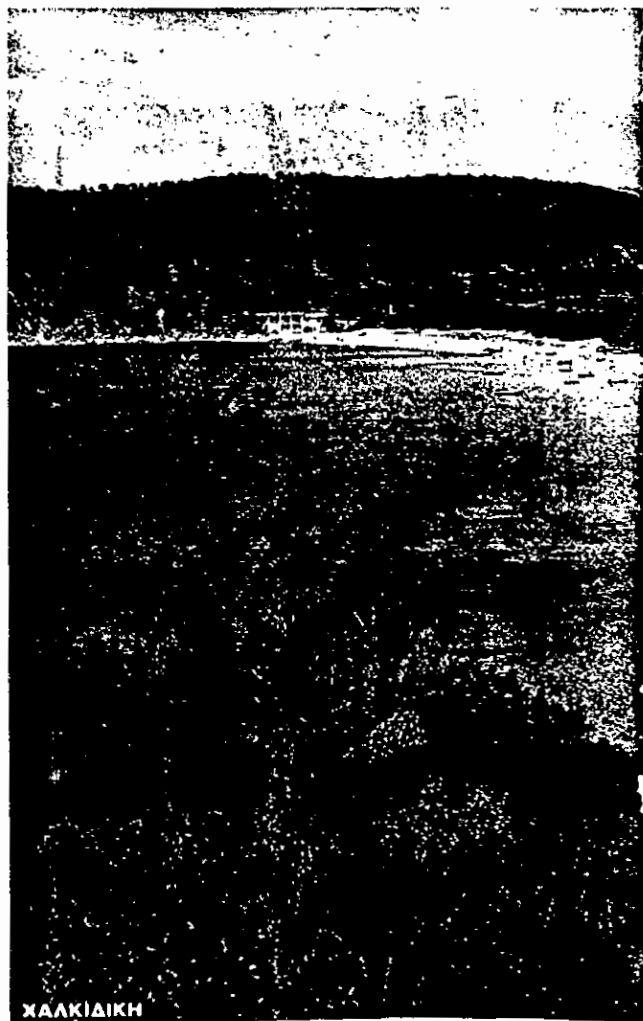
το ερώτημα αν ο Ελληνικός Τουρισμός έχει πράγματι συνειδητοποιήσει την μεγάλη «υπογεννητικότητα» του, δηλαδή την ανεπάρκεια και τις σοβαρές ελλείψεις του σε σχέση με όσα η παγκόσμια τουριστική συγκυρία απαιτεί και επιβάλλει, η απάντηση είναι απερίφραστα **όχι**.

Ναι, ο Ελληνικός Τουρισμός, πέρα από τις φαντασμαγορικές διακηρύξεις ορισμένων εκπροσώπων του, που σε μπαλκόνια και τριόδους υπόσχονται αναβαθμίσεις και εκσυγχρονισμούς ή τους υπερενθουσιασμούς κάποιων αιώνιων κυνηγών τουριστικού χρήματος, που ευαγγελίζονται συνεχώς κατακόρυφες αυξήσεις στις αφίξεις τουριστών εκ Γερμανίας, Αγγλίας και ΗΠΑ, παρουσιάζει «διαταραγμένη προσωπικότητα».

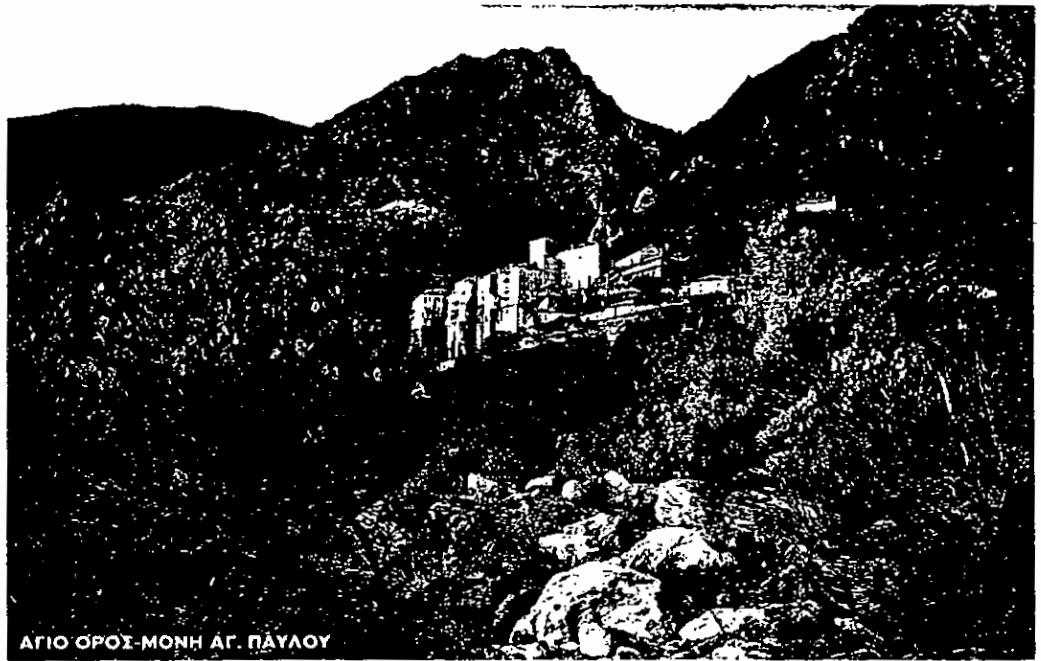
Αρκεί μια απλή επαφή με χώρους που θεωρούνται πρωτίστως ή δευτερευόντως τουριστικοί για να διαπιστώσει κανείς, ότι το ποθούμενο **νέο τουριστικό πρόσωπο της Ελλάδος**, απαραίτητο για την προαγωγή του τουριστικού βίου της Χώρας μας, δεν έχει ακόμη προκύψει, δεν έχει σχηματισθεί. Αλίμονο, ο Ελληνικός Τουρισμός, άλλοτε δίνει την εντύπωση ότι αδυνατεί να συνδεθεί ουσιαστικά με την σύγχρονη διαδικασία του τουριστικού τομέα και άλλοτε ότι βυθίζεται συνεχώς στην ιλύ του βυθού απ' όπου δεν προσφέρεται ούτε καν η δυνατότητα εκπομπής σημάτων κινδύνου.

Μία εξαήμερη επίσκεψη στη **Θεσσαλονίκη** και στη **Χαλκιδική** με δύο Γερμανούς, έναν επιχειρηματία και έναν τεχνοκράτη, ήλθε με πολλή ευκολία να επιβεβαιώσει, πόσο ο Ελληνικός Τουρισμός χαρακτηρίζεται από σοβαρότατες ελλείψεις και πόσο εσπευσμένως έχει ανάγκη από μελέτη, βελτιώσεις και στήριξη, που σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις θα χρειασθεί να ξεκινήσουν από το μηδέν.

Φυσικά δεν προτίθεμαι να σχολιάσω εδώ την κοινή διαπίστωση της τριμελούς ομάδας μας - κοινό, άλλωστε μυστικό για όσους έχουν σχέση με την ελληνική πραγματικότητα - ότι δηλαδή από τη στιγμή που ο ξένος θα πατήσει το πόδι του στην Ελλάδα, έχει συνήθως την αίσθηση ότι η

ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ-ΜΟΝΗ ΑΓ. ΠΑΥΛΟΥ

καθαριότητα, η ευπρέπεια, η συνέπεια, η εντιμότητα, η ευγένεια, η ποιότητα, ο πόλιτισμός είναι έννοιες που ζουν κάπου στριμωγμένες στο περιθώριο, καθώς η ρωμείκη «εξυπνάδα» δείχνει να μη τις έχει ανάγκη.

Απλώς θα παραθέσω επιγραμματικά μερικές μόνο εντυπώσεις - εικόνες από την πλουσιότατη συγκομιδή του εξαημέρου, που αποδεικνύουν σαφώς, ότι ο Ελληνικός Τουρισμός δεν διαθέτει ακόμη ευρωπαϊκή σύγκλιση, αλλά περιπλανάται σε βαλκανικές ή ανατολίτικες νοοτροπίες :

- Η θάλασσα του Θερμαϊκού είναι τόσο επικίνδυνα μολυσμένη, ώστε θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι σε λίγο τα ψάρια θα εξαφανισθούν. Στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης επιπλέουν κάθε είδους αθλιότητες, αρκετές για να σχηματίσει ο ξένος την πιο δυσάρεστη γνώμη για την τέως «πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης» ...

- Στην πόλη της Θεσσαλονίκης, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της και στην Χαλκιδική - όπως άλλωστε σε ολόκληρη σχεδόν την Ελλάδα - η προστασία του περιβάλλοντος από τα σκουπίδια λειτουργεί με ρυθμούς απόλυτα μη προηγμένους. Μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις δεν τηρούνται ούτε καν τα προσχήματα, αφού και ο χώρος πέριξ του Λευκού Πύργου κατακλύζεται συχνά από οικιακά απόβλητα που στο πρώτο μαιστράλακι «πετούν» και ρυπαίνουν τα πάντα. Αυτό το σοβαρότατο πρόβλημα της «Νύμφης του Θερμαϊκού», πρέπει επειγόντως - έστω και για λόγους τουριστικού εντυπωσιασμού και μόνο - να αντιμετωπισθεί και να δοθεί πολλαπλή έμφαση στους κανόνες καθαριότητας της περιοχής.

- Η κυκλοφοριακή ασφυξία της Αθήνας είναι, ίσως, απ' τα βασικά προβλήματα και της Θεσσαλονίκης, ιδιαίτερα κατά τις ώρες εργασιακής αιχμής. Ανυπεράσπιστη και η συμπρωτεύουσα στα μποτιλιάρια, τα παράνομα παρκαρίσματα και τις ορέξεις των, συνήθως, ανεκπαίδευτων ταξιτζήδων, των γιωταχτήδων και των δίτροχων «καμικάζι», πανικοβάλλει ντόπιους και ξένους που τρέχουν για να σωθούν. Γι' αυτό και αποτελεί ανεπίτρεπτη πολυτέλεια ο ακριβής προγραμματισμός κάποιων μετακινήσεων στη Θεσσαλονίκη, ιδιαίτερα σε ώρες αιχμής.

Φυσικά, το κυκλοφοριακό πρόβλημα της Θεσσαλονίκης αποτελεί εξόφθαλμο κίνδυνο και για τον τουρισμό της με άμεσο αντίκτυπο την απώλεια πελατών. Και βέβαια δεν αποτελεί λύση η κατασταλτική πολιτική της διανομής κλήσεων από την τροχαία. Θα πρέπει και εδώ να δημιουργηθεί εσπευσμένα η ανάλογη υποδομή (μετρό, υπόγεια γκαράζ, κατάλληλες αστικές συγκοινωνίες, σωστή αστυνόμευση κ.λ.π.), αν θέλουμε η περιοχή να τρυγήσει οφέλη και από τον Τουρισμό.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΣΤΗ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ.

- **Θετικές οι εκτιμήσεις για το 1999.**
- **Το χρονικό μιας κρίσης που ξεπεράστηκε.**

Ο ΕΟΤ αντέδρασε με θαυμαστή –για τα ελληνικά δεδομένα– ταχύτητα και αποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση της κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο, λαμβάνοντας άμεσα μια σειρά μέτρων. Η απειλή της κρίσης για τον ελληνικό τουρισμό ξεπεράστηκε. Σε αυτό συντέλεσαν αρκετοί παράγοντες, βέβαια, εκτός από την άμεση αντίδραση του ΕΟΤ. Όμως αυτό δεν μειώνει στο ελάχιστο τη συμβολή του αξιόπαινου και άξιου μίμησης “*crisis management*” που ασκήθηκε.

Όταν ξέσπασε ο πόλεμος στο Κοσσυφοπέδιο, πέραν της πολιτικής και ανθρωπιστικής υφής ανησυχιών που κατέλαβαν όλους τους Έλληνες, ο τουριστικός κόσμος, γνωρίζοντας την μεγάλη ευαισθησία που χαρακτηρίζει την πορεία της τουριστικής ζήτησης ενός προορισμού σε θέματα που σχετίζονται με το αίσθημα ασφαλείας στην περιοχή, φοβήθηκε ότι θα αντιστραφεί το θετικότατο κλίμα που υπήρχε στην αγορά. Οι φόβοι αυτοί, όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε σήμερα, ευτυχώς δεν επιβεβαιώθηκαν. Μια σειρά από παραμέτρους έπαιζαν ρόλο σε αυτό. Η σχετικά μικρότερη προβολή του πολέμου στις ευρωπαϊκές χώρες, η ήδη αυξημένη «επένδυση» μεγάλων Tour Operators στην ελληνική αγορά (υπό τη μορφή αυξημένων κρατήσεων κ.λ.π.) σε συνδιασμό με την δυσκολία εύρεσης εναλλακτικών αντίστοιχων αγορών (η Ισπανία ήταν υπερπλήρης και η γειτονική Τουρκία παρουσίαζε σημαντικά προβλήματα εξαιτίας του θέματος των Κούρδων) αποτελούν μερικές από αυτές τις παραμέτρους.

Από ελληνικής πλευράς, η αντίδραση του ΕΟΤ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στον τουρισμό της κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο ήταν άμεση και οργανωμένη με θαυμαστό για τα ελληνικά δεδομένα τρόπο. Οι επίσημοι τουριστικοί φορείς εκφράστηκαν με τα καλύτερα λόγια για τον χειρισμό του θέματος. Μάλιστα, υψηλόβαθμο συνδικαλιστικό στέλεχος των ξενοδόχων, με αξιόπαινη ειλικρίνεια παρατήρησε δημοσίως ότι, ενώ ο ΕΟΤ έδειξε αξιοθαύμαστη ετοιμότητα στην αντιμετώπιση της κατάστασης, οι τουριστικοί φορείς δεν μπόρεσαν να κινηθούν με την απαιτούμενη ταχύτητα ώστε να κατατεθούν συγκεκριμένες και τεκμηριωμένες προτάσεις.

Οι κινήσεις που πραγματοποιήθηκαν αποτελούν ένα αξιόλογο δείγμα τουριστικού "crisis management", η μελέτη και αρχειοθέτηση του οποίου, μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμη πηγή πληροφοριών σε τοπικούς, συνδικαλιστικούς και άλλους τουριστικούς φορείς τοπικής εμβέλειας, καθώς επίσης σε επιχειρηματίες ή στελέχη τουριστικών επιχειρήσεων που επιθυμούν να γνωρίσουν αναλυτικότερα τον τρόπο και την πολιτική αντιμετώπιση της κρίσης, τα αποτελέσματα των προσπαθειών, τις τάσεις και τις ιδιομορφίες των επιμέρους αγορών, την ελαστικότητα της ζήτησης κάθε αγοράς σε αυτή την συγκεκριμένη περίπτωση αλλά και τις προβλέψεις για την πορεία των αγορών όπως αυτές διαμορφώθηκαν μετά το πέρας των πολεμικών συγκρούσεων.

Η ΑΜΕΣΗ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΟΤ.

Με την έναρξη των γεγονότων στο Κοσσυφοπέδιο, ο ΕΟΤ κινητοποίησε αμέσως το μηχανισμό του στην Ελλάδα και στο εξωτερικό προκειμένου:

-Να αποτιμήσει το μέγεθος και το είδος των συνεπειών για τον τουρισμό στη χώρα μας (ανά αγορά ειρερχόμενου τουρισμού, τμήμα εξειδικευμένης τουριστικής πελατείας, ελληνικό τουριστικό προορισμό, κ.λ.π.).

-Να οργανώσει τρόπο συστηματικής παρακολούθησης της πορείας των αγορών εισερχόμενου τουρισμού σε καθημερινή βάση.

-Να καταρτίσει και να προτείνει στην κυβέρνηση ένα σύνολο μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης, όπου και όπως αυτές εμφανίζονται πιθανές.

Από την παρακολούθηση των αγορών μας κατά το πρώτο μετά την έναρξη της κρίσης διάστημα προέκυψαν, ως γενικές εκτιμήσεις, τα ακόλουθα:

- Επιβεβαιώθηκε ότι οι συνέπειες της κρίσης για τον ελληνικό τουρισμό θα είναι περιορισμένες και ότι η συνολική πορεία της χώρας, ως ενιαίου προορισμού, θα εξελιχθεί θετικά παρά την κρίση.
- Οι περισσότερες αγορές της Δυτικής και Βόρειας Ευρώπης (συμπεριλαμβανομένων των δύο πρώτων σε μεγέθη αγορών μας, της Γερμανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, αλλά και των αγορών της Αυστρίας, της Ολλανδίας κ.λ.π.) εμφάνιζαν σημαντική αντοχή στην κρίση και δικαιολογούσαν τις προβλέψεις για αξιόλογες αυξήσεις των αφίξεων.
- Η αγορά των ΗΠΑ σημείωσε σημαντική πτώση προς όλους τους ευρωπαϊκούς προορισμούς και επομένως και προς την χώρα μας (αναστολή των υπερατλαντικών ταξιδιών), με αποτέλεσμα να

θίγονται όλοι οι προορισμοί αστικού/περιηγητικού τουρισμού των ευρωπαϊκών ανταγωνιστικών χωρών (και της Ελλάδας). Οι συνέπειες της πτώσης της αγοράς των ΗΠΑ εκδηλώνονται στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής και ιδίως στην Αθήνα, ως κυρίου προορισμού των Αμερικανών, και σε ορισμένα τμήματα της ελληνικής τουριστικής προσφοράς, όπως οι περιηγήσεις με πούλμαν και οι κρουαζιέρες.

- Ασθενέστερη εμφανιζόταν η θέση ορισμένων τουριστικών προορισμών μας, που κρίθηκαν πιθανό να αντιμετωπίσουν κάποια προβλήματα πληρότητας, ιδίως σε περίπτωση παράτασης της κρίσης

-Της Κέρκυρας (αλλά όχι από όλες τις αγορές)

- Των προορισμών της Βόρειας Ελλάδας (που μας αφορά στην συγκεκριμένη εργασία) :Καβάλα, Θάσος,Πιερία, Θεσ/νικη και Χαλκιδική (οι δύο τελευταίοι εμφανίστηκαν ασθενέστεροι σε ορισμένες και όχι πάντα σημαντικές αγορές).

- Η αγορά με τις μεγαλύτερες απώλειες είναι αυτή των χωρών VISEGRAD, ιδιαίτερα όσων αφορά στον οδικό τουρισμό (το 39,8% του συνόλου με στοιχεία 1997 διακινείται με όλα τα άλλα, πλύν του αεροπλάνου, μέσα).Στις αγορές αυτές το αεροπλάνο, λόγω κόστους, δεν μπορεί να αναμένεται ότι θα υποκαταστήσει την οδική διακίνηση.

- Με εξαίρεση τις χώρες που «εφάπτονται» της περιοχής των εχθροπραξιών (π.χ. Ιταλία, Ουγγαρία), όπου εκφράζονταν ανησυχίες σχετικά με την τουριστική μετακίνηση, στην Ελλάδα οι ανησυχίες αυτές είχαν ως επί το πλείστον πηγή την αναδημοσίευση ειδήσεων των ελληνικών ΜΜΕ και την μετάδοση σκηνών από τα ελληνικά κανάλια.Σημαντικό ρόλο διαδραμάτιζε σε ορισμένες χώρες η αντίληψη ότι οι Έλληνες αντιμετωπίζουν την κρίση με φιλοσερβικά αισθήματα.

ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ.

Ο ΕΟΤ –έπειτα από εξαντλητική επεξεργασία –πρότεινε εξειδικευμένα μέτρα, που αξιοποιούσαν τις ιδιαιτερότητες και τις δυνατότητες κάθε αγοράς και αντιμετώπιζαν τα προβλήματα με τρόπο αποτελεσματικό. Η αναγκαία συναίνεση για την υλοποίηση των μέτρων αυτών εξασφαλίστηκε μέσω της συζήτησής τους στο Εθνικό Συμβούλιο Τουρισμού, στο οποίο εκπροσωπούνται οι εθνικής εμβέλειας συλλογικοί φορείς όλων των κλάδων του τουρισμού, αλλά και –ειδικά για τις περιοχές που εξαρτώνται από τις αγορές των χωρών VISEGRAD- με πρόσκληση όλων των τοπικών συλλογικών φορέων σε κοινή σύσκεψη, στην οποία εξέθεσαν τις προτάσεις τους.

Τα μέτρα αυτά «διαρθρώνονται» σε επιμέρους έκτακτα προγράμματα, ως εξής:

1. Πρόγραμμα επικοινωνίας μέσω διαφήμισης και δημοσίων σχέσεων για τις αγορές της Δυτικής Ευρώπης και των ΗΠΑ, συνολικού ύψους περίπου 1 δις.

2. Πρόγραμμα επικοινωνίας που αφορούσε στην ενίσχυση των περιοχών της χώρας που παρουσίασαν ευαισθησία (ν. Κέρκυρας, Θεσπρωτίας, Πρέβεζας, Χαλκιδικής, Καβάλας, Πιερίας, Θεσ/νίκης, Λάρισας και Μαγνησίας) σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς. Το πρόγραμμα θα υλοποιούνταν μέσω των Νομαρχιακών Επιτροπών Τουρισμού κάθε περιοχής με στόχο την ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας μέσω του εσωτερικού τουρισμού. Ο ΕΟΤ θα κάλυπτε έως το 50% της αντίστοιχης δαπάνης για κάθε περιοχή, διαθέτοντας συνολικά προϋπολογισμό περίπου 300 εκατ.

3. Πρόγραμμα κοινωνικού τουρισμού με προορισμό τις προαναφερόμενες περιοχές προϋπολογισμού 400 εκατ.

4. Πρόγραμμα ενίσχυσης του οδικού τουρισμού από τις χώρες VISEGRAD (Πολωνία, Ουγγαρία, Τσεχία, Σλοβακία). Το πρόγραμμα είχε ως στόχο να συμβάλει στην άρση των συνεπειών που είχαν προκληθεί λόγω της αδυναμίας οδικής κίνησης μέσω Γιουγκοσλαβίας προς την χώρα μας. Αφορούσε στον οργανωμένο οδικό τουρισμό που κινείται από τα τουριστικά γραφεία. Δια του προγράμματος αυτού παρέχονταν κίνητρα για την χρήση των εναλλακτικών οδικών προσβάσεων προς την χώρα καθώς και για την χρήση συνδιασμού οδικής και θαλάσσιας μεταφοράς μέσω Ανδριατικής. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος ήταν περίπου 1 δις. και η εφαρμογή του υπολογιζόταν ότι θα διευκολύνει την άφιξη στη χώρα μας 170.000 επισκεπτών επιπλέον από τις χώρες αυτές για την φετινή

τουριστική περίοδο. Το πρόγραμμα θα οργάνωνε και θα συντόνιζε ο ΕΟΤ.

5. Πρόγραμμα συνδιαφήμισης με τους τουριστικούς πράκτορες του αεροπορικού τουρισμού στις χώρες VISEGRAD. Το πρόγραμμα είχε ως στόχο να επιταχύνει τις πωλήσεις στον τομέα της αεροπορικής μεταφοράς στις παραπάνω αγορές. Ο προϋπολογισμός του ήταν 140 εκατ. δρχ. Το πρόγραμμα θα οργάνωνε και θα συντόνιζε ο ΕΟΤ.

Τα 5 μέτρα που προαναφέρθηκαν συνέθεσαν την ολοκληρωμένη παρέμβαση στην τουριστική αγορά. Η παρέμβαση αυτή είχε σκοπό να ενισχύσει την εμφανιζόμενη αυξητική τάση της Ελλάδας ως προορισμού για την φετινή περίοδο, στις αγορές όπου παρατηρείτο, να υποστηρίξει τις περιοχές της χώρας που παρουσίαζαν ευαισθησία και να διευκολύνει τις ξένες αγορές, οι οποίες αντιμετώπιζαν προβλήματα εξαιτίας της κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο. Ο συνολικός προϋπολογισμός των μέτρων ήταν περίπου 3 δις.

Στα παραπάνω μέτρα θα πρέπει να προστεθεί και το πρόγραμμα Εσωτερικού Τουρισμού του ΕΟΤ, που αφορούσε σε όλες τις περιοχές της χώρας και προσέφερε σε καταλύματα σε ομάδες των 4 ατόμων και άνω. Το πρόγραμμα αυτό άρχισε να υλοποιείται από 15/6/99.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

Τα ληφθέντα μέτρα κρίθηκαν εύστοχα και επαρκή αλλά όχι «σπάταλα», και από τους παράγοντες των τουριστικών μας αγορών που διακινούν την ζήτηση και από αυτούς της ελληνικής τουριστικής προσφοράς. Θετική ήταν η ανταπόκριση των Τ.Ο. στις προτάσεις των ΔΙΤΕΞ για συνδιαφήμιση και η ανταπόκριση των Ελλήνων επιχειρηματιών στην στήριξη που τους παρείχε η πολιτεία.

Ως σημαντική επιτυχία καταγράφεται η τάχιση κινητοποίηση του ΕΟΤ και η εκ μέρους της κυβέρνησης έγκυρη διάθεση των αναγκαίων κονδυλίων, ώστε να καταστεί δυνατή η λήψη μέτρων που πράγματι μπόρεσαν να επηρεάσουν την κρίση (περιορισμός των απωλειών, στήριξη παραγόντων των αγορών, διατήρηση της αυξητικής τάσης όπου υπήρχε κ.λ.π.). Ο βαθμός υλοποίησης των μέτρων ήταν επίσης, σε γενικές γραμμές, περισσότερο από ικανοποιητικός και αποδεικνύει την διάθεση και την δυνατότητα των υπηρεσιών του ΕΟΤ να «λειτουργήσουν» σύμφωνα

με τις ανάγκες του ελληνικού τουρισμού, παρά τις γνωστές αντικειμενικές αδυναμίες του Οργανισμού.

Περιορισμένης έκτασης και σημασίας καθυστερήσεις εμφανίστηκαν στα προγράμματα συνδιαφήμισης της Ισπανίας και των χωρών VISEGRAD (για αεροπορικά πακέτα), που σε κάποιο βαθμό αντικατοπτρίζουν τις δυνατότητες και τους ρυθμούς με τους οποίους κινούνται οι αντίστοιχες αγορές, καθώς και σε ορισμένα διαφημιστικά προγράμματα για την προσέλκυση εσωτερικού τουρισμού των ΝΕΤΠ, που οφείλονταν αποκλειστικά σε αδυναμίες των Ν.Α. και των ιδεών των ΝΕΤΠ και όχι μόνο στον ΕΟΤ. Υλοποιήθηκαν ή και υλοποιούνται όλα τα προγράμματα των ΝΕΤΠ (με εξαίρεση αυτό της Κέρκυρας, που καθυστέρησε με ευθύνη της ΝΕΤΠ Κέρκυρας).

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1999.

Προκειμένου να διαπιστωθεί η έκταση των επιπτώσεων που είχαν στον ελληνικό τουρισμό οι πρόσφατες πολεμικές επιχειρήσεις στην πρώην Γιουγκοσλαβία, ο ΕΟΤ επιχείρησε να συγκεντρώσει στοιχεία για την πορεία της τουριστικής κίνησης από όλες τις δυναμικές επίσημες πηγές, την ΕΣΥΕ, της ΥΠΑ, την ΟΑ, τους κατά τόπους αερολιμένες, τις Περιφερειακές Δ/σεις ΕΟΤ, πέραν, φυσικά, των στοιχείων κίνησης των αγορών του εξωτερικού, που τηρούσε καθ'όλη τη διάρκεια της κρίσης σε επικοινωνία με τις Δ/σεις Τουρισμού Εξωτερικού και των συνήθως τηρουμένων στοιχείων (προσωρινά και οριστικά στοιχεία ΕΣΥΕ, που όμως εμφανίζουν σημαντική χρονική υστέρηση). Η ανταπόκριση των παραπάνω πηγών κρίνεται πολύ περιορισμένη, αφού στις δύο τηλεομοιοτυπίες μας απάντησαν με στοιχεία η Κ.Υ. της ΥΠΑ (κίνηση 1998, σύνολο αεροπορικών αφίξεων Φεβρουαρίου, Μαρτίου και Απριλίου 1999, στις οποίες περιλαμβάνονται και αφίξεις εσωτερικού), οι αερολιμένες Κέρκυρας, Χίου, Ηρακλείου, Ρόδου, Κω, οι Δ/σεις Εσωτερικού Θεσσαλίας, Ηπείρου, Δωδεκανήσου, Κεντρικής Μακεδονίας και η ΕΣΥΕ, η οποία μας έστειλε για δεύτερη φορά το Δελτίο Τύπου με τα στοιχεία της μηνιαίας δειγματοληψίας σχετικά με τις διανυκτερεύσεις του Απριλίου 1999, δηλώνοντας συγχρόνως ότι το Δελτίο του Μαΐου τελεί υπό δημοσίευση (πράγματι, τα σχετικά στοιχεία δημοσιεύτηκαν στις 3/7/99).

Οι εκτιμήσεις για την πορεία της τουριστικής κίνησης στη διάρκεια του έτους 1999, που εκτίθενται στη συνέχεια, στηρίζονται στα παρακάτω τέσσερα είδη στοιχείων:

-ποσοτικά δεδομένα και εκτιμήσεις στις πηγές της τουριστικής ζήτησης (Δ/νσεις ΕΟΤ εξωτερικού, πορεία των κρατήσεων στους κυριότερους Τ.Ο. και αεροπορικές εταιρίες),

-ποσοτικά δεδομένα για την πορεία των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ορισμένων περιοχών της Ελλάδας, τα οποία συγκεντρώνουν οι περιφερειακές Δ/νσεις του ΕΟΤ στο εσωτερικό,

-ανεπεξέργαστα στοιχεία των αεροπορικών αφίξεων από το εξωτερικό σε ορισμένα αεροδρόμια της χώρας, που συγκεντρώνουν οι υπηρεσίες των κρατικών αερολιμένων και της ΥΠΑ,

-προσωρινά στοιχεία για τις διανυκτερεύσεις που πραγματοποιούνται στα ξενοδοχειακά καταλύματα, βάσει δειγματοληψιών που πραγματοποιεί η ΕΣΥΕ σε ξενοδοχεία ΑΑ', Α', Β' και Γ' τάξης σε ορισμένες περιοχές της χώρας, καθώς και στοιχεία αφίξεων αλλοδαπών με πτήσεις charter σε όρισμένα αεροδρόμια. Τα στοιχεία αυτά δημοσιεύονται από την ΕΣΥΕ σε μηνιαία «ενημερωτικά δελτία». Έως την στιγμή που πραγματοποιήθηκε η έκθεση (στα μέσα του καλοκαιριού) είχαν εκδοθεί για το 1999 δύο τέτοια δελτία της ΕΣΥΕ, με στοιχεία για τους μήνες Απρίλιο και Μάιο 1999.

Τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί είναι αρκετά ελλιπή, έχουν ανομοιογενή χαρακτήρα, δεν είναι όλα συγκρίσιμα μεταξύ τους και εντέλει είναι ανεπαρκή προκειμένου να είναι εφικτή μια σχετικά ασφαλή εκτίμηση για την συνολική πορεία της τουριστικής κίνησης το 1999 και μάλιστα σε όλη την έκταση της επικράτειας. Μολονότι η ολοκληρωμένη σύνθεση επιμέρους εκτιμήσεων και συμπερασμάτων είναι ίσως επισφαλής, είναι ωστόσο σε θέση να ανιχνεύσει τις πρώτες τάσεις, έστω και επιμέρους που διαγράφονται.

Τα στοιχεία που ακολουθούν και περιλαμβάνονται στο σχετικό ένθετο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στηρίζονται σε πληροφορίες της αγοράς μέχρι και τα μέσα του καλοκαιριού.

**ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ - ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΕΟΤ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 1999 (Ιούλιος 1999)**

ΔΙΠΕΞ	Χώρα προέλευσης	Σύνολο αφίξεων 1997 (ΕΣΥΕ)	Μεταβολή αφίξεων 1ου 9μήνου 1998/1997(ΕΣΥΕ)	Αρχική εκτίμηση συνολικής μεταβολής 1998/1997 (ΔΙΠΕΞ)	Αρχική πρόβλεψη(*) μεταβολής 1999/1998 (ΔΙΠΕΞ)	Νέα πρόβλεψη(**) μεταβολής 1999/1998 (ΔΙΠΕΞ)	Εκτίμηση συνολικού αριθ. αφίξεων 1999
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	46.692	-9,72%	-	5-8%	10-15%	50.000
ΑΥΣΤΡΙΑΣ	ΑΥΣΤΡΙΑ	388.188	13,63%	>10%	+	15%	500.000
ΒΕΛΓΙΟΥ & ΛΟΥΞ.	ΒΕΛΓΙΟ & ΛΟΥΞ.	229.310	16,71%	20%	+		
ΓΑΛΛΙΑΣ	ΓΑΛΛΙΑ	426.678	11,82%	5%	+		
ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1.907.863	5,66%	10%	10%		
Β. ΕΥΡΩΠΗΣ	ΔΑΝΙΑ	344.261	-15,18%	-11%	8,4%		
ΕΛΒΕΤΙΑΣ	ΕΛΒΕΤΙΑ	295.731	-4,25%	15-20%	10%	10%	310.000
Β. ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Η.Π.Α.	240.000	-10,00%	5-6%	+	-15-18%	180.000
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ	ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1.711.942	19,63%	15%	5-12%	8-10%	2.500.000
ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗΣ	ΙΑΠΩΝΙΑ	85.209	3,07%	-5-7%	0%		
ΙΣΠΑΝΙΑΣ & ΠΟΡΤ.	ΙΣΠΑΝΙΑ	71.314	35,47%	+	+		
ΙΣΡΑΗΛ	ΙΣΡΑΗΛ	82.386	6,63%	12%	+	10-15%	100.000
ΙΤΑΛΙΑΣ	ΙΤΑΛΙΑ	533.303	20,86%	13-15%	8-10%	-15-0%	500.000
ΚΑΝΑΔΑ	ΚΑΝΑΔΑΣ	47.722	-0,38%	14%	14%	10-11%	50.000
Β. ΕΥΡΩΠΗΣ	ΝΟΡΒΗΓΙΑ	160.457	36,14%	7,2%	10,5%		
ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	464.144	17,51%	12%	7-10%	15-20%	650.000
Χ. ΒΙΣΕΓΚΡΑΝΤ	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	145.192	31,58%	14-16%	8-10%		
Χ. ΒΙΣΕΓΚΡΑΝΤ	ΠΟΛΩΝΙΑ	101.793	21,29%	25-30%	25-30%		
ΡΩΣΙΑΣ	ΡΩΣΙΑ	200.794	-39,12%	-	-		
Χ. ΒΙΣΕΓΚΡΑΝΤ	ΣΛΟΒΑΚΙΑ	29.613	83,32%	1-3%	+		
Β. ΕΥΡΩΠΗΣ	ΣΟΥΗΔΙΑ	472.481	-2,18%	3,3%	1,0%	1,0%	480.000
Χ. ΒΙΣΕΓΚΡΑΝΤ	ΤΣΕΧΙΑ	169.369	2,38%	-5-8%	+		
Β. ΕΥΡΩΠΗΣ	ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	148.461	-4,69%	6,42%	2,5%	2,5%	1.200.000
	ΛΟΙΠΕΣ	1.813.559	-3,71%				
	ΣΥΝΟΛΟ	10.070.325	7,44%	10.875.951	11.746.027	5,0%	11.419.749

(*) Αρχική πρόβλεψη: Νοέμβριος 1998

(**) Νέα πρόβλεψη: 15 Ιουλίου 1999

Σημείωση: Η εκτίμηση για το σύνολο των αφίξεων κατά το έτος 1999 προκύπτει με την εφαρμογή της παραδοχής ότι η αύξηση του 1998 ως προς το 1997 θα είναι 8% και η αύξηση του 1999 ως προς το 1998 θα είναι 5%.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 1.907.863

Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +10%

Αύξηση α' 9μήνου 1998: +5,66%

Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: +10%

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Αντιμενόμενη γενική αύξηση >10% από μεγάλους Τ.Ο. Μείωση των ρυθμών των νέων κρατήσεων.

Πρόβλημα πληρότητας στα charter προς Β. Ελλάδα. Αρχή προβλημάτων σε οδικό τουρισμό μέσω σχηματαγωγών Ιταλίας-Ελλάδας.

Μείωση ρυθμού κρατήσεων προς Κέρκυρα, Καβάλα-Θάσο, Χαλκιδική, Θεσ/νίκη.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Σταθερή συμπεριφορά αγοράς. Δεν έχει επηρεαστεί σε σημαντικό βαθμό από την κρίση. Προβλήματα μόνο προς Β. Ελλάδα και Κέρκυρα. Αναμένεται αύξηση στο σύνολο του έτους 6-8%.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Συνέχιση τρέχουσας διαφημιστικής καμπάνιας μέχρι τον Ιούλιο με το ίδιο concept, αλλά με εξειδίκευση στις ευαίσθητες περιοχές Χαλκιδική, Κέρκυρα, Καβάλα-Θάσο και Πιερία: Καταχωρίσεις στον επαγγελματικό και περιοδικό τύπο. Συνέχιση και ενίσχυση των τρέχουσών ενεργειών δημοσίων σχέσεων (στο πλαίσιο του τακτικού προϋπολογισμού δημ. σχέσεων ΕΟΤ).

(800.000 DEM)

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Οι διαφημιστικές ενέργειες υλοποιούνται κανονικά σύμφωνα με τα media plans της διαφημιστικής εταιρίας Wirtz & Hafner. Σχεδιάζεται να πραγματοποιηθούν συνολικά 25 καταχωρίσεις σε τρία μεγάλα πολιτικά/ποικίλης ύλης περιοδικά (Spiegel, Stern, Focus) και σε 5 μεγάλα επαγγελματικά περιοδικά.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ - ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Η πορεία των κρατήσεων των μεγάλων Τ.Ο. σε όλη τη διάρκεια της κρίσης παρουσίαζε δι-

Στο πλαίσιο του προγράμματος δημόσιων σχέσεων θα διατεθούν για πρόσθετες δαπάνες μετακινήσεων από τον τρέχοντα προϋπολογισμό δημόσιων σχέσεων άλλα 150.000 USD. (Σύνολο δαπάνης: 650.000 USD)

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Το πρόγραμμα συνδιαφήμισης άρχισε να εφαρμόζεται στις 13.06 και σχεδιάστηκε να διαρκέσει μέχρι 29 Αυγούστου.

Καταχωρήσεις σε κυριακάτικα φύλλα των εφημερίδων "New York Times", "Boston Globe", "L.A. Times", "Miami Herald", "Chicago Tribune" και "Washington Post".

Το χρονικό διάστημα Μαΐου-Ιουνίου 1999 οργανώθηκε ένα ομαδικό press trip και ταξίδια 4 επιπλέον μεμονωμένων δημοσιογράφων στην Ελλάδα καθώς και ταξίδια 3 τηλεοπτικών συνεργείων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ - ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Ενθαρρυντική εικόνα και συγκρατημένη αισιοδοξία των Τ.Ο. και της ROC. Οι περισσότεροι Τ.Ο. εκτιμούν ότι η κρίση ξεπεράστηκε και μάλιστα με λιγότερες απώλειες σε σχέση με τις αρχικά αναμενόμενες. Εμφανίζονται νέες κρατήσεις για το φθινόπωρο 1999 και το 2000. Γενικά η κατάσταση ορατοποιείται. Το σύστημα διανομής του ελληνικού τουριστικού προϊόντος διατηρήθηκε. Εκτιμάται συνολική μείωση κατά 15% έως 18%.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Αντιμένεται συνολική αύξηση 7-10% (αν δεν επιδράσει η ταξιδιωτική σύσταση). Θα ανακάμψουν οι ρεθμοί της ζήτησης μετά τη λήξη της κρίσης.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Εκτακτο πρόγραμμα για την ενίσχυση και συστηματοποίηση ενεργειών δημόσιων σχέσεων, χωρίς υπερβολική αντίδραση λόγω της ικανοποιητικής πορείας της αγοράς. (65.000 GBP)

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Οργανώνεται συλλογή και διοχέτευση θετικών πληροφοριών με δελτία τύπου. Εντός του Ιουνίου υλοποιήθηκαν ταξίδια 3 μεμονωμένων δημοσιογράφων ("Sunday Times", "Guardian" και περιοδικό "ABTA") και ομαδικό press trip 10 δημοσιογράφων στη Β. Ελλάδα. Στα τέλη Μαΐου ταξίδεψε σε "ευαίσθητες" περιοχές της χώρας μας τηλεοπτικό συνεργείο, που "γύρισε" 5 ημέωρα προγράμματα για το 3 ITV.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η ΔΙΤΕΞ εκτιμά ότι λόγω της ειρήνευσης οι αφίξεις το 1999 θα φθάσουν τα 2,5 εκατ.

ΚΑΝΑΔΑΣ

Κίνηση 1997 (ΕΣΥΕ): 47.722
Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +14%
Κίνηση α' 9μήνου 1998: -0,38%
Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: +14%

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Δεν υπάρχει επίδραση της κρίσης. Η έκρηξη στο "Intercontinental" δεν προβλήθηκε ιδιαίτερα. Υπάρχει αύξηση 30-40% σε μεγάλους Τ.Ο. (+5% της οργανωμένης αγοράς) αλλά συγκράτηση νέων κρατήσεων.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Καλή εικόνα Ελλάδας ως προορισμού. Αναμένεται καλή χρονιά.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Δεν προβλέφθηκαν έκτακτα μέτρα λόγω της σχετικής ανοχής της αγοράς.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Με τη λήξη της κρίσης εμφανίζεται ανάκαμψη της ζήτησης και η αγορά παρουσιάζει θετικότητα εξέλιξη. Εκτιμάται ότι η χρονιά θα κλείσει με συνολική αύξηση 10-11%.

ΙΤΑΛΙΑ

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 533.303
Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +13,2%
Αύξηση α' 9μήνου 1998: 20,86%
Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: +8-10%

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Λόγω της έντονης εποχικότητας και της κατά πυράδοση καθυστέρησης της περιόδου κρατήσεων (Μάιος) και του μικρού ποσοστού οργανωμένου τουρισμού (30%), δεν μπορεί να γίνει -προς το παρόν- εκτίμηση της επίπτωσης της κρίσης στην κίνηση. Θα γίνει ο οδικός τουρισμός μέσω οχηματαγωγών (αφίξεις διά θαλάσσης).

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Εκτιμάται μείωση άνω του 10%.

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 1.711.942
Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +15%
Αύξηση α' 9μήνου 1998: +19,63%
Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για 1999: +5 -12%

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η κρίση δεν έχει αξιόλογες επιπτώσεις. Υπάρχουν εκπτώσεις σε τιμές αεροπορικών εισιτηρίων σε ναυλωμένες πτήσεις (seat only). Αύξηση των κρατήσεων όλων των Τ.Ο. για όλους τους προορισμούς. Μικρότερη αύξηση: Κέρκυρα (+2-3%), Χαλκιδική (+4-5%). Η Καβάλα-Θάσος αντιμετωπίζει πιθανή μείωση.

ψήφιο αριθμό αύξησης στις κρατήσεις ως προς το 1998. Η επίπτωση της λήξης θα είναι οπωσδήποτε θετική. Οι ακυρώσεις κρατήσεων που έχουν γίνει για τη Β. Ελλάδα δεν μπορούν να αναπληρωθούν

Αύξηση προς τα νησιά της Ν. Ελλάδας. Η συνολικά αναμενόμενη αύξηση για το 1999 θα είναι +10%.

ΗΠΑ

- Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 240.555
- Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: 6%
- Κίνηση α' 9μηνου 1998: -10%
- Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για 1999: +10%

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Αναμένεται μείωση 30% των αφίξεων ως προς το 1998. Πρόβλημα στις αφίξεις με κρουαζιέρες ξένων κρουαζιερόπλοιων. Αρνητική εξέλιξη σε συνεδριακό τουρισμό και incentives, στον περιηγητικό τουρισμό (κλασικοί γύροι)

καθώς και στις κρουαζιέρες (με ελληνικά και ξένα κρουαζιερόπλοια). Επιπτώσεις στην Αθήνα (κύριος προορισμός Αμερικανών).

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Η τάση κρίνεται ως αναστρέψιμη εάν σταματήσει η σύγκρουση. Η deregulation θα αυξήσει τις αφίξεις με κρουαζιέρες. Στόχος να διατηρηθεί το δίκτυο των παραγωγών προϊόντων για Ελλάδα και το δίκτυο διανομής που αυτοί διαθέτουν μέσα στην αγορά, ώστε να υφίσταται και να λειτουργεί μόλις παρέλθει η κρίση.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

1. Εκτακτο πρόγραμμα συνδιαφήμισης με Τ.Ο. και

2. Εκτακτο πρόγραμμα δημόσιων σχέσεων

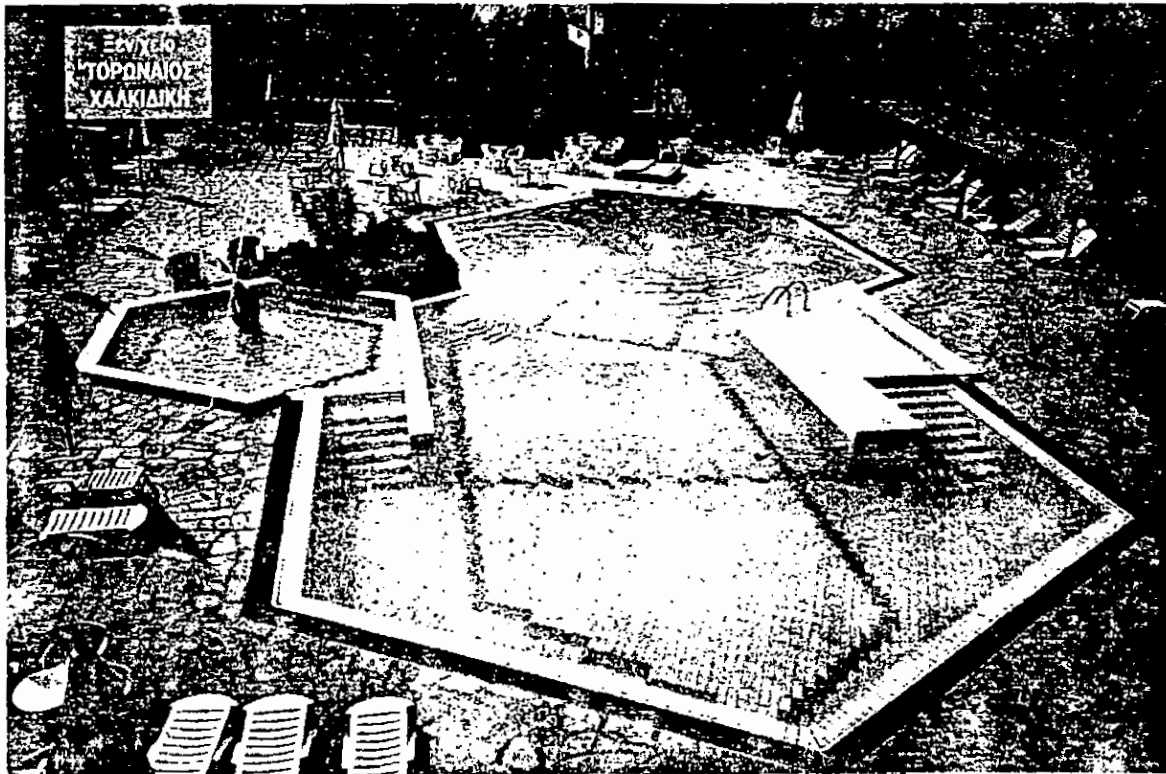
Και τα δύο προγράμματα έχουν αυστηρή στόχευση στον "ευαίσθητο" για τη συγκεκριμένη αγορά προορισμό της Αθήνας και τα "ευαίσθητα" τμήματα αγοράς, δηλαδή τις κρουαζιέρες και περιηγήσεις με πούλμαν.

(250.000 USD για τη συνδιαφήμιση και 250.000 USD για τις δημόσιες σχέσεις)

Μεταβιομηχανική

Μελέτη, Εγκατάσταση & Λειτουργία Εξοπλισμός Πισίνας

- ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ
- ΑΠΟΣΚΛΗΡΥΝΤΕΣ
- ΥΔΡΟΜΑΣΑΖ
- ΧΛΩΡΙΩΤΕΣ
- ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑ ΝΕΡΟΥ
- ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ
- ΣΥΝΤΡΙΒΑΝΙΑ

Εργοστάσιο Λειτουργίας
 Προφήτη Ηλία 36
 ΠΥΛΑΙΑ 55535 Θεσ/νίκη
 Τηλ.: 031/318611 -
 031/318712
 Fax: 031/318611

ΣΤΑΘΜΗ
 Αγ. Κωνσταντίνου 38
 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
 14452 ΑΘΗΝΑ
 Τηλ.: 01/2832663
 01/2820562
 Fax: 01/2832664

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Εκτακτη διαφημιστική καμπάνια: TV (RAI 69 spots, Mediaset 85 spots), ραδιόφωνο, ένθετο τηλεοπτικό σε 6 γενικής ύλης ή ταξιδιωτικά περιοδικά. Διάρκεια 30.05.99 έως 12.06.99.

(1.624.458.939 Lit.)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Θετική επίδραση, με σημάδια ανάκαμψης της αγοράς στους Τ.Ο. και τις ναυτιλιακές εταιρίες. Οι Τ.Ο. ανησυχούν για αδυναμία κάλυψης της ζήτησης στην Κρήτη και τη Ρόδο τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Η ΔΙΤΕΞ δεν αποκλείει η κίνηση των μεμονωμένων να εξισορροπήσει τις απώλειες του οργανωμένου τουρισμού τους 3 πρώτους μήνες της τουριστικής περιόδου. Τελικά, η ΔΙΤΕΞ εκτιμά ότι είναι δυνατή η διατήρηση των επιπέδων της κίνησης του 1998 ή και μείωση έως 15%.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Αρρίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 71.314

Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: Θετική

Κίνηση α' 9μήνου: -35,47%

Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999:

Θετική

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Δεν έχουν ακόμη κυκλοφορήσει τα προγράμματα των Τ.Ο. Αρα, δεν είναι γνωστή η συνολική προς τη χώρα μας δυναμικότητα των πακέτων. Κρατήσεις σε Ο.Α. και Iberia αυξημένες κατά 7%. Δεν υπάρχουν ως τώρα ακυρώσεις στις τακτικές πτήσεις. Προεξοφλείται πάντως πτώση της κίνησης προς την Ελλάδα.

Θα πληγούν κλασικοί γύροι και κρουαζιέρες από ελληνικά λιμάνια.

Αθήνα, περιοχές γύρων και κρουαζιέρων. Σαντορίνη, Μύκονος, Ρόδος, Κέρκυρα.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Πάγωμα της αγοράς προς Ανατολική Μεσόγειο. Αδύνατη η αξιόπιστη εκτίμηση προτού κυκλοφορήσουν τα προγράμματα των Τ.Ο.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Εκτακτο πρόγραμμα συνδιαφήμισης με + μεγάλους για τη συγκεκριμένη αγορά Τ.Ο. Στόχος η αναστροφή της τάσης συγκράτησης της αγοράς, προς όφελος κυρίως της Αθήνας, κέντρου προορισμού των Ισπανών τουριστών, της κρουαζιέρας και των περιηγήσεων με πούλμαν.

(20.000.000 EsP)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Παρατηρείται ανάκαμψη με τη λήξη του πολέμου, που γίνεται καθημερινά εντονότερη, χωρίς όμως να φθάνει τους ρυθμούς του 1998. Οι απώλειες που σημειώθηκαν τον Μάιο και τον Ιούνιο δεν θα αναληρω-

**can you deliver a service
which people remember?**

Giving "our best for every guest".

This is the philosophy behind the brand new luxurious 74 bedrooms
& suites resort hotel in Lindos - Rhodes.

GENERAL MANAGER

Above all you will be judged on your ability to lead and motivate your team to provide first - class levels of guest satisfaction. You will have overall responsibility for the maintenance of high standards in every area of the hotel including reception, haute cuisine restaurant and housekeeping.

Since you will also be accountable for achieving financial targets, we will be looking for commercial acumen, determination and energy, as well as the ability to absorb and promote our brand name culture. Aspect of major importance is the establishment of the sales department. You must have formal training in hotel or retail management followed by "several years" profit - accountable management experience.

Salary is negotiable & according to experience. Please send CV to Mr. Costas Triantafillidis, 82, Vouliagmenis Ave., Helliniko - Athens 167 77.

ούν εύκολα. Κατά τους 5 πρώτους μήνες του 1999 παρατηρήθηκε μείωση 11-12% στην κίνηση Ισπανών στο εξωτερικό (προς τους προορισμούς) και φυσικά μεγαλύτερη μείωση προς τους γειτονικούς προς την περιοχή της κρίσης προορισμούς. Η ΔΙΤΕΞ δεν κάνει συνολική ποσοτική εκτίμηση για το 1999, αλλά θεωρεί ότι κατά το διάστημα Ιανουαρίου - Ιουνίου υπάρχει μείωση +0% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα 1998.

ΓΑΛΛΙΑ

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): +26.678
 Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +5%
 Αύξηση α' 9μήνου 1998: +11,82%
 Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: Θετική

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Ανάσχεση καλής πορείας μετά την έναρξη της κρίσης. Έχει διατεθεί το 40% των πακέτων. Οι κρατήσεις των Τ.Ο. για τα υπόλοιπα πακέτα εμφανίζουν μείωση -5%. Οι λιανοπωλητές κατευθύνουν τους πελάτες εκτός της ευρύτερης περιοχής της κρίσης.

Πτώση 50% του οδικού τουρισμού (είναι % του συνόλου).

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Κίνδυνος συνολικής μείωσης τουρισμού προς Ελλάδα, που δεν μπορεί προς το παρόν να σκοποκοποιηθεί.

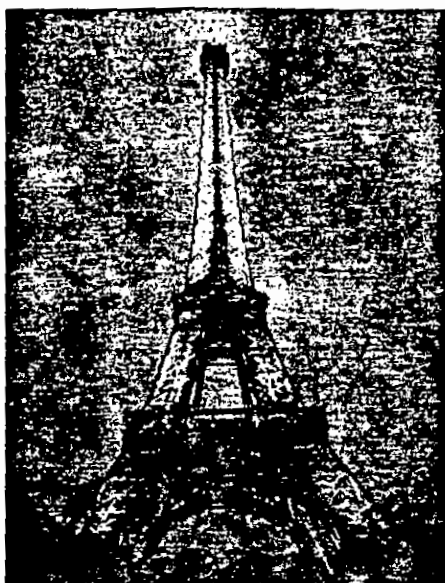
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Περιορισμένες έκτακτες διαφημιστικές καταρτίσεις στον επαγγελματικό τύπο προς ενηλικία και ανατροπή του ψυχολογικού κλίματος κυρίως των λιανοπωλητών (δαπάνη από τρέχοντα προϋπολογισμό της ΔΙΤΕΞ).

37.000 FrF)

Η υλοποίηση ολοκληρώθηκε 26.05 και 05 στα περιοδικά "Echo Touristique", "urebdo" και "Le quotidien du risme".

Υλοποιείται επιπροσθέτως διαφήμιση - ρωμα στο inflight magazine της Corsair θα διανέμεται σε όλες τις πτήσεις της επί μίνες (μέχρι 27.09.99).

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Αρχίζει να διαφαίνεται μια βέβαιη αναθέρμανση της αγοράς. Οι πωλήσεις αυξάνονται, χωρίς να έχουν ανακιήσει τον κανονικό τους ρυθμό σε σύγκριση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Συνεχίζονται οι προσφορές των Τ.Ο., καθώς υπάρχουν παντού κενές θέσεις, ακόμη και έως τις πρώτες μέρες του Αυγούστου. Ενα μεγάλο μέρος των πωλήσεων έχει ήδη χαθεί και είναι δυνατόν να ανακτηθεί. Η μείωση της κίνησης για το σύνολο του 1999 θα περιοριστεί, αλλά οπωσδήποτε δεν θα καλυφθούν τα μεγέθη του 1998.

ΒΕΛΓΙΟ & ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 229.310
 Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +20%
 Αύξηση α' 9μήνου 1998: 16,71%
 Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: Θετική

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Αύξηση κρατίσεων προς Ελλάδα 11% ως προς 1998 (επί το σύνολο της αγοράς έχει αύξηση +2,9%).

Μερικές ακυρώσεις προς Κέρκυρα, Ζάκυνθο, Αθήνα, Β. Ελλάδα.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Δεν υπάρχει μείζον πρόβλημα. Αγορά ανθεκτική στην κρίση.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Συνέχιση της διαφημιστικής καμπάνιας 1999 με ραδιοφωνικά μηνύματα με στόχευση στις "ευαίσθητες" περιοχές (Κέρκυρα και Β. Ελλάδα). Διάρκεια: Μάιος-Ιούνιος.

(3.000.000 BF)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Δεν αναμένεται "έκρηξη" ζήτησης διακοπών την επομένη της λήξης της κρίσης. Υπάρχουν εσωτερικά προβλήματα στο Βέλγιο (διοξίνες, πτώση κυβέρνησης). Παρά την ευνοϊκή θέση της Ελλάδας και την αύξηση της ζήτησης στους Τ.Ο., είναι παρακινδυνευμένη οποιαδήποτε πρόβλεψη για την εξέλιξη της αγοράς μέχρι το τέλος της τουριστικής περιόδου.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 464.144
 Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +12%
 Αύξηση α' 9μήνου 1998: +17,51%
 Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: 10%

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Αύξηση συνολικών πωλήσεων πακέτων για το 1999: 28%. Κρατήσεις των Τ.Ο. που ελέγχουν το 60% της αγοράς +15-35%. Δρομολογούνται και νέες πτήσεις charter.

Συνεχίζεται το χειμερινό πρόγραμμα Transavia και NUR για Κρήτη και Ρόδο.

Ανάσχεση προς Καβάλα-Θάσο και ίσως Χαλκιδική (μικροί προορισμοί για ολλανδική αγορά). Η Κέρκυρα, επίσης μικρός προορισμός (30.000 αφίξεις), έχει αύξηση 22%.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Αναμένεται συνολική αύξηση αφίξεων 10%.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Εκτακτο πρόγραμμα διαφημιστικών καταχωρίσεων, σε συνέχεια της τρέχουσας καμπάνιας 1999, με στόχευση στις "ευαίσθητες" περιοχές. Διάρκεια 03.05.99 έως 26.06.99.

(158.500 HL)

Εχει προβλεφθεί υποστήριξη του έκτακτου προγράμματος με ενέργειες δημόσιων σχέσεων, όπως εκπαιδευτικά ταξίδια με διεύρυνση της στόχευσης, ώστε να καλύπτονται και ανάγκες προσέλκυσης τουρισμού εκτός τουριστικής περιόδου.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η κίνηση συνεχίζεται κανονικά, με αυξητικούς ρυθμούς κρατήσεων άνω του 20%. Αναμένεται συνολική αύξηση αφίξεων +15-20%.

ΑΥΣΤΡΙΑ

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 388.188
Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +10%
Αύξηση α' 9μήνου 1998: +13,63%
Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: Θετική

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Εως τέλη Μαρτίου παρατηρείτο αύξηση κρατήσεων 17% σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Μετά την έναρξη της κρίσης, αν και η γενική πορεία της αγοράς εξελίσσεται πολύ καλά, για ορισμένους προορισμούς έχουν επιβραδυνθεί οι κρατήσεις.

Επιβράδυνση κρατήσεων προς Κέρκυρα και Χαλκιδική, αλλά όχι σε όλους τους Τ.Ο. (π.χ. η ΤΥΙ έχει ξεπουλήσει).

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Αναμένεται αύξηση των αφίξεων κατά 10%.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Λόγω της ικανοποιητικής πορείας της αγοράς, δεν ελήφθησαν πρόσθετα έκτακτα μέτρα.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Αναμένεται σημαντική αύξηση που θα προκαλέσει πρόβλημα υπερκρατήσεων. Αναμένεται μεταστροφή από εσωτερικό τουρισμό των Αυστριακών (λόγω πολέμου) σε εξωτερικό. Θα είναι αυξημένος ο αριθμός των κρατήσεων τελευταίας στιγμής. Η εκτιμώμενη συνολική αύξηση των αφίξεων είναι 12-15%.

ΒΟΡΕΙΑ ΕΥΡΩΠΗ

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 1.125.660
Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +0,5%
Αύξηση α' 9μήνου 1998: -0,83%
Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: +4,7%

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Κανένα πρόβλημα έως τώρα λόγω της κρίσης. Αιτούρ και Thomson ελέγχουν το 90% της αγοράς και δύο μικρότεροι Τ.Ο. το υπόλοιπο 10%. Εχει πουληθεί το 75% των προγραμμάτων. Αν υπάρξει πρόβλημα για τις πωλήσεις του υπόλοιπου 25% των παραχθέντων πακέτων, ενδεχομένως αυτό θα αφορά σε Πάργα και Κέρκυρα.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Αναμένονται περίπου 1.200.000 αφίξεις (αύξηση τουλάχιστον 5% ως προς το 1997).

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Λόγω της ικανοποιητικής πορείας των αγορών της Σκανδιναβίας δεν ελήφθησαν ειδικά έκτακτα μέτρα.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Οι περιοχές της ΔΙΤΕΞ (Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Φινλανδία) δεν επηρεάστηκαν από την κρίση. Εχουν πουληθεί τα περισσότερα προγράμματα για τις επόμενες εβδομάδες. Οι ενδείξεις για το τρέχον έτος προμηνύουν έτος-ρεκόρ. Η ΔΙΤΕΞ διακινδυνεύει εκτίμηση συνολικής αύξησης μόνο για τη Σουηδία (+1%) και τη Φινλανδία (+2,5%).

ΧΩΡΕΣ VISEGRAD

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 451.436 (σύνολο 4 χωρών)
Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999
ΤΣΕΧΙΑ: 3%
ΣΛΟΒΑΚΙΑ: Θετική
ΟΥΓΓΑΡΙΑ: +8-10%
ΠΟΛΩΝΙΑ: +2,5-30%

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Γενική μείωση λόγω της κρίσης. Ψυχολογική επίδραση της κρίσης και στις 4 αγορές στην

οδική και την αεροπορική διακίνηση. Φόβος για επέκταση των απαλειών σε αφίξεις και στο 2000.

Επίδραση κυρίως στις χαμηλότερες κατηγορίες ξενοδοχείων και τα ενοικιαζόμενα δωμάτια.

Πρόβλημα για Χαλκιδική, Καβάλα-Θάσο, Κέρκυρα (-100.000 τουρίστες), Πιερία, Θεσσαλία.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Κίνδυνος απαλειών από 800.000 αφίξεις (αρχική εκτίμηση ΔΙΤΕΞ) σε +50.000 και συνακόλουθων πτωχεύσεων Τ.Ο., από τους οποίους πολλοί είναι ελληνικών συμφερόντων.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

1. Ενίσχυση των Τ.Ο. για την οδική και θαλάσσια μεταφορά τουριστών προς τη χώρα με κατ' άτομο ποσό 6.000 δρχ., που καταβάλλεται ανά μήνα στην Ελλάδα. Διάρκεια 15.06.99 έως 30.09.99.

2. Ενίσχυση των Τ.Ο. για αεροπορική μεταφορά τουριστών μέσω ειδικού προγράμματος συνδιαφήμισης.

1 δισ. δρχ. για το πρόγραμμα της οδικής και θαλάσσιας διακίνησης και 140 εκατ. δρχ. για το πρόγραμμα της αεροπορικής διακίνησης. **Σύνολο δαπάνης: 1.140.000.000 δρχ.**

Παρατηρήσεις

Κατά τη ΔΙΤΕΞ, που διερευνήσε τις αντιδράσεις της αγοράς, τα δύο ειδικά συνδυασμένα προγράμματα ενίσχυσης των Τ.Ο. αποτελούν πολύ αποτελεσματική παρέμβαση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των 4 αγορών λόγω της κρίσης.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Υπάρχει μόνο μία ακύρωση σειράς πτήσεων από Πολωνία για Κέρκυρα και μία από Ουγγαρία για Ρόδο, που όμως αντικαταστάθηκε από δύο για Κρήτη. Έχουν γίνει τροποποιήσεις flight plan από Ουγγαρία χωρίς μείωση αριθμού πτήσεων. Η ΔΙΤΕΞ εκτιμά ότι στα λεωφορεία τον Ιούνιο θα υπάρχει μείωση των τουριστών 20 έως 25% και χαμηλές πληρότητες και ότι τα πλάνα Ιουλίου - Αυγούστου θα καλυφθούν κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους.

ΕΛΒΕΤΙΑ

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 295.731

Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +10%

Κίνηση α' 9μήνου 1998: -4,25%

Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: Θετική

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Αρχικά προκλήθηκε ανασφάλεια, λόγω φόβου ενδεχόμενης εμπλοκής της Ελλάδας.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Λόγω της ικανοποιητικής πορείας της αγοράς δεν ελήφθησαν ειδικά έκτακτα μέτρα.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Με τη λήξη του πολέμου, το κλίμα έχει αλλάξει. Αναμένεται βαθμιαία ανάκαμψη με αυξητική κίνηση του ρεύματος προς Ελλάδα. Οι προορισμοί Ν. Ελλάδας και νησιών δε είχαν και δεν έχουν πρόβλημα. Η ΔΙΤΕΞ αναμένει μετακίνηση της σαιζόν προς Σεπτέμβριο και Οκτώβριο. Τελικά, αναμένει αύξηση +10%.

ΔΙΤΕΞ ΡΩΣΙΑΣ

Αφίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 200.794

Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998:

Μεταβολή α' 9μήνου 1998: -39,12%

Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: Μείωση

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Υπάρχει αυξημένος αριθμός κρατήσεων σε Ο.Α. και Aeroflot.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Η ΔΙΤΕΞ διαπιστώνει ότι στην αγορά κυριαρχούν αισιόδοξες προβλέψεις.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Δεν ελήφθησαν ειδικά έκτακτα μέτρα.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η γραμματέας της ΔΙΤΕΞ εκτιμά ότι δεν υπάρχουν αρνητικές επιπτώσεις για την ελληνική

κή αγορά. Δεν κάνει εκτίμηση για την πορεία της κίνησης μετά τη λήξη της κρίσης.

ΔΙΤΕΞ ΑΠΟ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Αρίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 85.209
Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: -5% έως -8%
Μεταβολή α' 9μήνου 1998: +3,07%
Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: 0%

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Χωρίς προβλήματα.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Λόγω αντοχής της αγοράς, δεν ελήφθησαν ειδικά έκτακτα μέτρα.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Παρά τις ενδείξεις μείωσης της κίνησης τον Μάιο (και κρουαζιέρας), οι αρχικές προβλέψεις της ταξιδιωτικής επαγγελματικής αγοράς για ευνοϊκή τουριστική κίνηση το 1999 παραμένουν. Τα αποτελέσματα της λήξης των εχθροπραξιών αναμένονται θετικά.

ΔΙΤΕΞ ΙΣΡΑΗΛ

Αρίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): 82.386
Εκτίμηση ΔΙΤΕΞ για 1998: +12%
Μεταβολή α' 9μήνου 1998: +6,63%
Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: Αύξηση

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Καμία επίπτωση.

Πολύ καλή κίνηση στη Ρόδο, με συνέχιση πτήσεων από τη χειμερινή περίοδο.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Η αγορά δεν επηρεάστηκε καθόλου από την κρίση.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Λόγω της ικανοποιητικής πορείας της αγοράς, δεν ελήφθησαν ειδικά έκτακτα μέτρα.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Καμία επίδραση της κρίσης. Συνεχίζεται η ανοδική τάση των τελευταίων ετών. Υπερδυναμικός κίνησης για Ρόδο τον Απρίλιο - Μάιο. Charter για Κρήτη, Κω και από τον Ιούλιο για Σαντορίνη, Μύκονο, Κέρκυρα και Σάμο. Η ΔΙΤΕΞ εκτιμά αύξηση της κίνησης κατά 10-15%.

ΔΙΤΕΞ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Αρίξεις 1997 (ΕΣΥΕ): +6.692
Εκτίμηση για 1998: 10%
Μεταβολή α' 9μήνου 1998: -9,72%
Αρχική πρόβλεψη ΔΙΤΕΞ για το 1999: +5 - 8%

ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Καμία ειδική επίπτωση.

ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Επιφυλακτικότητα της αγοράς.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Δεν ελήφθησαν ειδικά έκτακτα μέτρα.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Ψύχραμη αντίδραση της αγοράς, με ελάχιστες μεμονωμένες ακυρώσεις και αναβλητικότητα στις προγραμματισμένες αναχωρήσεις. Έχει αρχίσει ανάκαμψη των κρατήσεων. Αναμένεται συνολική αύξηση της κίνησης κατά 10 έως 15%.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Η διοικητική περιφέρεια της Κ. Μακεδονίας αποτελεί μια ιδιαίτερα υποσχόμενη περιοχή, η οποία θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ιδιαίτερα τουριστικά και να προσφέρει στην ανάπτυξη της οικονομίας, εξαλείφοντας μεγάλο μέρος του περιφερειακού προβλήματος.

Αν και υπάρχουν πολλές ελλείψεις όσον αφορά στον τομέα της υποδομής και της εξυπηρέτησης, είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι υπάρχουν οι βάσεις για να οικοδομηθεί ένας ιδιαίτερα λειτουργικός τουριστικός τόπος, αφού υπάρχουν οι δυνατότητες να ικανοποιηθούν σχεδόν όλες οι ανάγκες των τουριστών – καταναλωτών, οι οποίες τους οδηγούν στη μετακίνηση τους από τον χώρο διαμονής τους σε έναν άλλο.

Παρακάτω λοιπόν, αναλύονται οι λόγοι και πως μπορούν να αξιοποιηθούν πρακτικά τα δεδομένα που μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η Κ. Μακεδονία μπορεί και πρέπει να συμμετέχει ενεργά στον τομέα του τουρισμού.

ΝΕΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

Επιπλωμένες κατοικίες και καταλύματα Γ' τάξης εξακολουθούν να συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον των επενδυτών.

Το σταθερό ενδιαφέρον των επενδυτών για μικρής κατηγορίας καταλύματα επιβεβαιώνεται για ακόμα μία φορά από τα στοιχεία της Διεύθυνσης Εγκαταστάσεων και Διαμονής του ΕΟΤ για τις μονάδες που πρωτολειτούργησαν το 1998 αλλά και τις εγκρίσεις αρχιτεκτονικών σχεδίων για τη δημιουργία νέων καταλυμάτων που δόθηκαν το προηγούμενο έτος. Από το σύνολο των 250 νέων καταλυμάτων τα 102 αφορούν σε καταλύματα Γ' τάξης και τα 70 σε Δ' τάξης, ενώ μόνο 6 καταλύματα είναι πολυτελείας και 32 Α' τάξης. Όσον αφορά στις 607 εγκρίσεις αρχιτεκτονικών σχεδίων, στις οποίες περιλαμβάνονται και επεκτάσεις σε ήδη υπάρχουσες μονάδες, το μεγαλύτερο μέρος -219- αφορούν σε επιπλωμένες κατοικίες, οι 167 σε μονάδες Γ' τάξης, οι 79 σε μονάδες Δ' τάξης, ενώ μόνο 4 εγκρίσεις αφορούν σε μονάδες πολυτελείας και 61 σε μονάδες Α' τάξης.

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του ΕΟΤ, το 1998 λειτούργησαν για πρώτη φορά 250 μονάδες, συνολικής δυναμικότητας 6.493 δωματίων, 12.594 κλινών, ενώ χορηγήθηκαν εγκρίσεις για 607 μονάδες (σε αυτές συμπεριλαμβάνονται 219 επιπλωμένες κατοικίες), συνολικής δυναμικότητας 13.744 δωματίων, 26.778 κλινών. Εγκρίθηκε επίσης η δημιουργία 5 κάμπινγκ, συνολικής δυναμικότητας 366 θέσεων και χωρητικότητας 1.464 ατόμων.

Στις μονάδες που λειτούργησαν τα πρώτα χρόνια το 1998 περιλαμβάνονται οι εξής μονάδες πολυτελείας:

- "Διόνη Απόλλων" στο Καβούρι, δυναμικότητας 286 δωματίων, 530 κλινών

- "Αθηνά Παλλάς" και "Ρόγιαλ Μάρε" στο νομό Ηρακλείου δυναμικότητας 326 δωματίων, 680 κλινών και 435 δωματίων, 914 κλινών αντίστοιχα

- "Θαρρόη" και "Μύκονος Μπλου" στη Μύκονο, δυναμικότητας 17 δωματίων, 39 κλινών και 90 δωματίων, 167 κλινών αντίστοιχα.

Πρωτολειτούργησε επίσης ένα παραδοσιακό

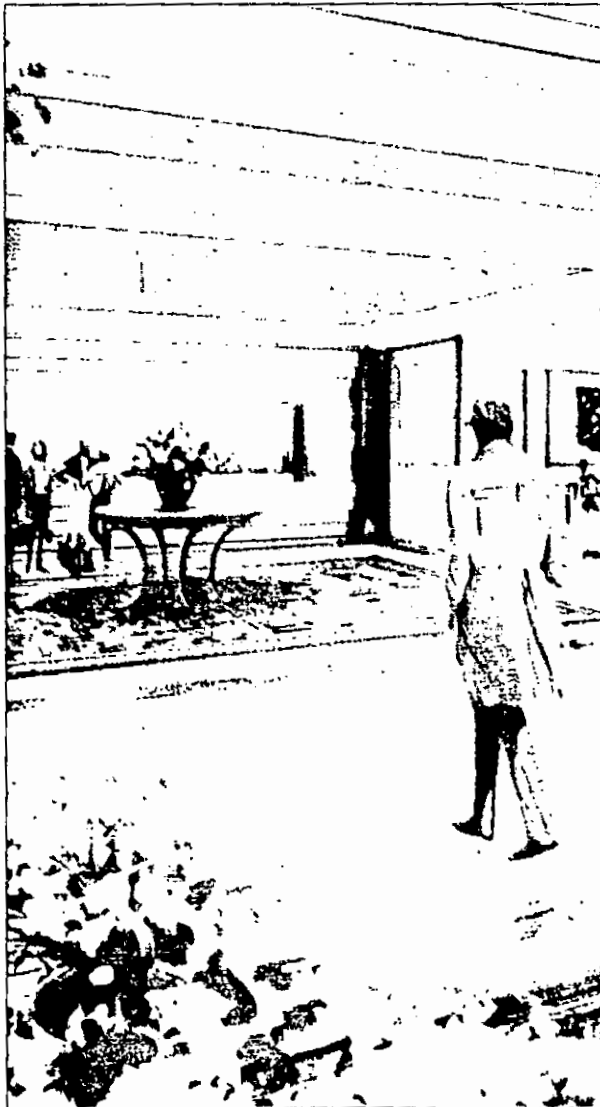
κατάλυμα πολυτελείας, το "Αρχοντικό Μιχόπουλου", στη Βυζίτσα Γιλίου, δυναμικότητας 9 δωματίων, 19 κλινών.

Στις υπόλοιπες μονάδες περιλαμβάνονται 18 ξενοδοχεία Α' τάξης, συνολικής δυναμικότητας 777 δωματίων, 1.585 κλινών), 25 ξενοδοχεία Β' τάξης (783 δωμάτια, 1.552 κλίνες), 52 ξενοδοχεία Γ' τάξης (1.123 δωμάτια, 2.217 κλίνες), 22 ξενοδοχεία Δ' τάξης (413 δωμάτια, 811 κλίνες) και 2 ξενοδοχεία Ε' τάξης (15 δωμάτια, 29 κλίνες).

Λειτούργησαν επίσης 10 επιπλωμένα διαμερίσματα Α' τάξης (συνολικής δυναμικότητας 272 δωματίων, 467 κλινών), 11 επιπλωμένα διαμερίσματα Β' τάξης (176 δωμάτια, 325 κλίνες), 50 επιπλωμένα διαμερίσματα Γ' τάξης (839 δωμάτια, 1.501 κλίνες) και 48 επιπλωμένα διαμερίσματα Δ' τάξης (879 δωμάτια, 1.650 κλίνες).

Τέλος, στις νέες λειτουργίες εντάσσονται 4 παραδοσιακά καταλύματα Α' τάξης (συνολικής δυναμικότητας 41 δωματίων, 87 κλινών) και 2 παραδοσιακά καταλύματα Β' τάξης (12 δωμάτια, 21 κλίνες).

Από το σύνολο των 250 νέων μονάδων μόνο 17 -εκ των οποίων 4 από τις 5 μονάδες πολυτελείας- έχουν δυναμικότητα άνω των 100 κλινών. Εκτός από τα ξενοδοχεία πολυτελείας "Ρόγιαλ Μάρε" (914 κλίνες), "Αθηνά Παλλάς" (680 κλίνες), "Διόνη Απόλλων" (580 κλίνες), μεγαλύτερες δυναμικότητες έχουν τα ξενοδοχεία "Ατρουμι" Β' τάξης στο Ρέθυμνο (247 κλίνες), "Ακτή Πέλεκας" Α' κατηγορίας στην Κέρκυρα (216 κλίνες), "Μύκονος Μπλου" πολυτελείας στη Μύκονο και "Λέτσος" Γ' τάξης στη Ζάκυνθο (167 κλίνες έκαστο), "Αμψαντέρ" Γ' τάξης στη Λάρισα (160 κλίνες).

Σε επίπεδο νομών μεγαλύτερη συγκέντρωση νέων καταλυμάτων παρατηρείται στις Κυκλάδες με 34 νέες λειτουργίες (εκ των οποίων 2 στη Σύρο, 6 στη Μύκονο, 13 στη Θήρα, 3 στη Νάξο, 2 στην Αμοργό και από μία σε Τήνο, Ιο, Φολέγανδρο, Σίφνο, Σέρφιο, Κουφονήσια) και ακολουθεί η Κρήτη με 30 νέες λειτουργίες (εκ των οποίων 11 στα Χανιά, 10 στο Ηράκλειο, 7 στο Ρέθυμνο και 1 στο Λασιθί). Τι μεγαλύτερη συγκέντρωση όμως είχαν η Χαλκιδική και η Πιερία, αφού ως μεμονωμένες περιοχές είχαν 33 και 30 νέες λειτουργίες αντίστοιχα, κυρίως όμως καταλυμάτων Δ' τάξης.

Παρατηρούμε ότι καμία ξενοδοχειακή επένδυση δεν πραγματοποιήθηκε στους νομούς Αττικής -εκτός Πειραιώς-, Αρκαδίας, Αρτας, Βοιωτίας, Θεσπρωτίας, Καστοριάς, Κοζάνης και Φωκίδος, ενώ καμία νέα λειτουργία δεν σημειώθηκε στις κατηγορίες των επιπλωμένων διαμερισμάτων πολυτελείας και Ε' τάξης, παραδοσιακών καταλυμάτων Β', Γ', Ε' τάξης, επιπλωμένων κατοικιών, καθώς και μισιέλε, ξενώνων και bungalows οποιασδήποτε τάξης.

Από το σύνολο των κλινών σε κάθε είδους και τάξης κατάλυμα περισσότερες κλίνες συγκεντρώνονται στην Κρήτη (2.989, με την εξής κατανομή: 2.010 Ηράκλειο, 540 Χανιά, 421 Ρέθυμνο, 18 Λασιθί), τις Κυκλάδες (1.330, με την εξής κατανομή: 469 Θήρα, 371 Μύκονο, 108 Σύρος, 105 Νάξος, 56 Αμοργός, 41 Πάρος, 41 Ιος, 35 Σέρφιος, 28 Άνδρος, 27 Κουφονήσια, 24 Φολέγανδρο, 13 Σίφνος, 12 Τήνος), τη Χαλκιδική (1.281), την Πιερία (1.049), τη Ζάκυνθο (788), την Αττική-Πειραιά (680), την Κέρκυρα (503) και τη Θεσσαλονίκη (+12).

Αναλυτικότερα όσον αφορά στις κλίνες πολυτελείας σε κάθε είδους κατάλυμα μεγαλύτερος αριθμός συγκεντρώνεται στο Ηράκλειο Κρήτης και ακολουθεί η Αττική-Πειραιάς (580). Στις κλίνες Α' τάξης μεγαλύτερη συγκέντρωση παρατηρείται στην Κρήτη (+407, με την εξής κατανομή: 286 Ηράκλειο, 100 Χανιά, 12 Ρέθυμνο), την Κέρκυρα (395), τις Κυκλάδες (389, με την εξής κατανομή: Θήρα 184, Μύκονο 114, Σύρος 91), τα Ιωάννινα (290) και τη Ζάκυνθο (206). Περισσότερες κλίνες Β' τάξης συγκεντρώνονται πάλι στην Κρήτη (351, με την εξής κατανομή: Ρέθυμνο 247, Ηράκλειο 86, Λασιθί 18), την Αχαΐα (216), τις Κυκλάδες (207, με την εξής κατανομή: Θήρα 99, Μύκονο 51, Αμοργός 40, Σύρος 17), την Κεφαλλονιά (167) και τη Θεσσαλονίκη (137). Όσον αφορά στις

κλίνες Γ' τάξης προηγείται πάλι η Κρήτη (617, με την εξής κατανομή: Χανιά +40, Ρέθυμνο 134, Ηράκλειο +1) και έπονται οι Κυκλάδες (+81, με την εξής κατανομή: Θήρα 186, Νάξος 105, Ιος και Πάρος από +1, Άνδρος 28, Κουφονήσια 27, Φολέγανδρο 24, Αμοργός 16, Σίφνος 13), η Ζάκυνθος +62, τα Δωδεκάνησα (277, με την εξής κατανομή: Κως 92, Κάρπαθος 80, Λέρος 60, Ρόδος +5) και η Χαλκιδική (239). Τέλος, στις κλίνες Δ' τάξης η Χαλκιδική συγκεντρώνει 978, η Πιερία 227 και η Θεσσαλονίκη 227, ενώ κλίνες Γ' τάξης υπάρχουν μόνο 20 στα Γρεβενά και 9 στη Δράμα.

Όσον αφορά στα επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία νέων καταλυμάτων όπως προαναφέραμε δόθηκαν εγκρίσεις αρχιτεκτονικών σχεδίων κατασκευής ή επέκτασης 607 ξενοδοχειακών καταλυμάτων, συνολικής δυναμικότητας 13.744 δωματίων και 26.778 κλινών. Από αυτές 219 εγκρίσεις αφορούν σε επιπλωμένες κατοικίες, για τις οποίες δεν αναφέρεται ο αριθμός δωματίων αλλά μόνο ο αριθμός κλινών, και οι 388 σε ξενοδοχειακά καταλύματα. Από το σύνολο των εγκρίσεων μόνο 4 αφορούν σε ξενοδοχεία πολυτελείας (συνολικής δυναμικότη-

τας 1.295 δωματίων και 2.288 κλινών), 33 σε ξενοδοχεία Α' τάξης (3.543 δωμάτια, 6.948 κλίνες), 55 σε ξενοδοχεία Β' τάξης (2.534 δωμάτια, 4.897 κλίνες), 79 σε ξενοδοχεία Γ' τάξης (2.280 δωμάτια, 4.494 κλίνες), 19 σε ξενοδοχεία Δ' τάξης (385 δωμάτια, 775 κλίνες) και 5 σε ξενοδοχεία Ε' τάξης (77 δωμάτια, 159 κλίνες). Υπάρχουν επίσης 15 εγκρίσεις για επιπλωμένα διαμερίσματα Α' τάξης (συνολικής δυναμικότητας 485 δωματίων, 832 κλινών), 15 εγκρίσεις για επιπλωμένα διαμερίσματα Β' τάξης (478 δωμάτια, 805 κλίνες), 88 εγκρίσεις για επιπλωμένα διαμερίσματα Γ' τάξης (1.436 δωμάτια, 2.671 κλίνες) καθώς και 12 εγκρίσεις για παραδοσιακά καταλύματα Α' τάξης (104 δωμάτια, 206 κλίνες) και 3 εγκρίσεις για παραδοσιακά καταλύματα Β' τάξης (21 δωμάτια, 46 κλίνες). Τέλος, οι εγκρίσεις για 219 επιπλωμένες κατοικίες περιλαμβάνουν 627 κλίνες.

Όσον αφορά στα campings, χορηγήθηκαν εγκρίσεις για τη δημιουργία 5 μονάδων, δυναμικότητας 366 θέσεων και χωρητικότητας 1.464 ατόμων.

Στις εγκρίσεις για μονάδες πολυτελείας περιλαμβάνονται:

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑΞΗ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΩΜΑΤΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΙΝΩΝ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ	4	1.295	2.288
Α' Τάξης	33	3.543	6.948
Β' Τάξης	55	2.534	4.897
Γ' Τάξης	79	2.280	4.494
Δ' Τάξης	19	385	775
Ε' Τάξης	5	77	159
ΕΠΙΠΛ. ΔΙΑΜΕΡ. ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ	-	-	-
Α' Τάξης	15	485	832
Β' Τάξης	15	478	805
Γ' Τάξης	88	1.436	2.671
Δ' Τάξης	60	1.106	2.030
Ε' Τάξης	-	-	-
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ	-	-	-
Α' Τάξης	12	104	206
Β' Τάξης	3	21	46
Γ' Τάξης	-	-	-
Δ' Τάξης	-	-	-
ΕΠΙΠΛ. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ	219	-	627
ΣΥΝΟΛΑ	607	13.744	26.778
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ	ΘΕΣΕΙΣ	ΑΤΟΜΑ
ΚΑΜΠΙΝΓΚ	5	366	1.464

* Η δημιουργία δύο ξενοδοχειακών μονάδων στην Κω. Η μία από την εταιρία ΑΚΤΗ ΚΑΡΔΑΜΑΙΝΑ. Δυναμικότητας 942 δωματίων, 1.444 κλινών, και η άλλη από την εταιρία ΕΛΤΕ, δυναμικότητας 179 δωματίων, 408 κλινών.

* Η επέκταση της ξενοδοχειακής μονάδας "MIRA MARE" στη Ρόδο (39 δωμάτια, 73 κλίνες).

* Η επέκταση του ξενοδοχείου "Μοντάνα" στο Καρπεντίσι (135 δωμάτια, 363 κλίνες).

Δυναμικότητα άνω των 100 κλινών διαθέτουν 64 μονάδες. Εκτός από τις 1.444 κλίνες του "ΑΚΤΗ ΚΑΡΔΑΜΑΙΝΑ" το μεγαλύτερο αριθμό κλινών συγκεντρώνει η έγκριση του Σταματιάδη Φίλιππου για κατασκευή ξενοδοχείου Α' τάξης στη Ρόδο (508 κλίνες), ενώ 6 μονάδες θα έχουν 400-500 κλίνες, 6 μονάδες 300-400 κλίνες, 7 μονάδες 200-300 και 43 μονάδες 100-200 κλίνες.

Όσον αφορά στο συνολικό αριθμό εγκρίσεων για επεκτάσεις ή δημιουργία μονάδων κάθε είδους και κατηγορίας, μεγαλύτερο αριθμό συγκεντρώνει η Χαλκιδική (69) και η Περίαι κυρίως όμως Δ' τάξης, ακολουθούν οι Κυκλάδες συνολικά ως νομός (46, με την εξής κατανομή: Θήρα 14, Πάρος και Νάξος από 6, Φολέγανδρος 5, Σύρος 4, Κέα 3, Μήλος και Άνδρος από 2, Κύ-

θος, Μύκονος, Σέρφωσ και Τίνος από 1), η Ζάκυνθος (34) και τα Δωδεκάνησα (27, με την εξής κατανομή: Ρόδος 15, Κως 7, Σύμη 3 και Κάλυμνος, Κάρπαθος από 1).

Καμία έγκριση για δημιουργία νέων καταλυμάτων ή επέκταση ήδη υπάρχοντων δεν υπάρχει στους νομούς Άρτας, Ηλείας, Κοζάνης, Λαρίσης, Πρεβέζης, Φωκίδος. Στην Κρήτη δεν υπάρχουν καθόλου εγκρίσεις για Ηράκλειο και Λασιθί, ενώ υπάρχει μόνο μία έγκριση για επιπλωμένα διαμερίσματα Β' τάξης (4 δωμάτια, 12 κλίνες) στο Ρέθυμνο και μία έγκριση για επίσης επιπλωμένα διαμερίσματα Β' τάξης (5 δωμάτια, 6 κλίνες) στα Χανιά.

Παρατηρούμε ότι δεν υπήρξε καμία έγκριση για επιπλωμένα διαμερίσματα πολυτελείας και Ε' τάξης, για παραδοσιακά καταλύματα Γ', Δ', Ε' τάξης καθώς και για μοτέλ, ξεζόνες και bungalows οποιασδήποτε τάξης.

Στο σύνολο των κλινών σε κάθε είδους και τάξης κατάλυμα περισσότερες εγκρίσεις συγκεντρώνουν τα Δωδεκάνησα (5.469, με την εξής κατανομή: Κως 3.189, Ρόδος 2.165, Κάλυμνος 91, Σύμη και Κάρπαθος από 12), η Χαλκιδική (4.304), η Ζάκυνθος (2.975), οι Κυκλάδες (2.288, με την εξής κατανομή: Θήρα 617, Σύρος 459, Πάρος 326, Μήλος 299, Φολέγανδρος 192, Κέα 160, Νάξος

80, Σέρφωσ 46, Μύκονος 45, Άνδρος 39, Κύθος 13, Τίνος 12).

Έγκριση για περισσότερες κλίνες πολυτελείας έχουν τα Δωδεκάνησα (1.925, εκ των οποίων οι 1.852 στην Κω και οι 73 στη Ρόδο). Στις κλίνες Α' τάξης μεγαλύτερη συγκεντρώνεται επίσης στα Δωδεκάνησα (2.426, με την εξής κατανομή: Κως 1.267, Ρόδος 1.157), τη Χαλκιδική (1.088), τη Ζάκυνθο (1.024), τον Εβρο (682), τις Κυκλάδες (659, με την εξής κατανομή: Θήρα 296, Σύρος 280, Πάρος 56, Κέα 16, Άνδρος 11) και την Κέρκυρα (492).

Στις κλίνες Β' τάξης μεγαλύτερος αριθμός συγκεντρώνεται στη Χαλκιδική 1.070, τη Ζάκυνθο 802, τις Κυκλάδες (731, με την εξής κατανομή: Μήλος 275, Θήρα 155, Κέα 144, Φολέγανδρος 66, Σέρφωσ 46, Μύκονος 45), τη Θεσσαλονίκη και τα Δωδεκάνησα (536, με την εξής κατανομή: Ρόδος 466, Κως 70).

Περισσότερες κλίνες Γ' τάξης συγκεντρώνονται στη Ζάκυνθο (1.015), τη Χαλκιδική (854), τις Κυκλάδες (829, με την εξής κατανομή: Πάρος 240, Θήρα 166, Σύρος 159, Φολέγανδρος 126, Νάξος 73, Άνδρος 28, Μήλος 24, Κύθος 13), την Κέρκυρα (554), τα Δωδεκάνησα (495, με την εξής κατανομή: Ρόδος 392, Κάλυμνος 91, Κάρπαθος 12), την Περίαι (458), τη Θεσσαλονίκη (425) και τη Μαγνησία (330). Στις κλίνες Δ' τάξης περισσότερες εγκρίσεις συγκεντρώνονται στη Χαλκιδική (1.278), την Περίαι (949), τη Θεσσαλονίκη και την Αττική (1332), ενώ κλίνες Ε' τάξης στην Κέρκυρα (48), τη Μεσσημία (47), την Αχαΐα (22), τον Εβρο (15) και τα Δωδεκάνησα (Ρόδος 27).

Τέλος, μεγαλύτερος αριθμός κλινών σε επιπλωμένες κατοικίες συγκεντρώνονται στη Ζάκυνθο (86 κλίνες σε 30 κατοικίες), την Κεφαλονιά (77 κλίνες σε 27 κατοικίες), τη Λευκάδα (60 κλίνες σε 22 κατοικίες) και τις Κυκλάδες (57 κλίνες σε 19 κατοικίες με την εξής κατανομή: 3 κατοικίες δυναμικότητας 7 κλινών στη Νάξο, 6 κατοικίες δυναμικότητας 30 κλινών στην Πάρο και 10 κατοικίες δυναμικότητας 20 κλινών στη Σύρο).

Σημειώνεται επίσης ότι στις 607 εγκρίσεις αρχιτεκτονικών σχεδίων που χρησιμοποίησε ο ΕΟΤ οι επεκτάσεις σε κάθε είδους μονάδες ανέρχονται σε 92, από τις οποίες οι 2 αφορούν σε μονάδες πολυτελείας, οι 14 σε μονάδες Α' κατηγορίας, οι 26 σε μονάδες Β' τάξης, οι 38 σε μονάδες Γ' τάξης, οι 9 σε μονάδες Δ' τάξης και οι 3 σε μονάδες Ε' τάξης.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑΞΗ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΤΟ 1998

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΩΜΑΤΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΙΝΩΝ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ	5	1.154	2.330
Α' Τάξης	18	777	1.585
Β' Τάξης	25	783	1.552
Γ' Τάξης	52	1.123	2.217
Δ' Τάξης	22	413	811
Ε' Τάξης	2	15	29
ΕΠΙΠΛ. ΔΙΑΜΕΡ. ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ	-	-	-
Α' Τάξης	10	272	467
Β' Τάξης	11	176	325
Γ' Τάξης	50	839	1.501
Δ' Τάξης	48	879	1.650
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ			
ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ	1	9	19
Α' Τάξης	4	41	87
Β' Τάξης	2	12	21
Γ' Τάξης	-	-	-
Δ' Τάξης	-	-	-
ΣΥΝΟΛΑ	250	6.493	12.594

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΝΕΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ ΤΟ ΕΤΟΣ 1998

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Η ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΑΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ							
1.	ΔΕΛΦΙΝΙ	ΜΕΝΔΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	19	41	ΜΕΝΔΙ
2.	ΒΟΥΝΑΚΙΑΚΤΗ	ΠΑΛΑΙΡΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Α	52	98	ΒΟΝΙΓΓΑ
3.	ΠΟΡΤΟ ΠΑΛΜΟΣ	ΒΑΡΚΟ	ΞΕΝΟΔ.	Β	31	60	ΠΟΓΩΝΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ							
	ΝΑΥΣΙΜΕΔΩΝ	ΝΑΥΤΛΙΟ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	11	22	ΝΑΥΤΛΙΟ
ΝΟΜΟΣ ΑΡΧΑΪΚΗΣ ΠΕΙΡΑΙΑΣ							
1.	ΜΕΛΙΣΣΑ ΙΙ	ΕΛΕΥΣΙΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	28	63	ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ 27
2.	ΔΙΒΑΝΙ ΑΠΟΛΛΩΝ ΠΑΛΛΑΣ	ΚΑΒΟΥΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	ΠΟΛ.	286	530	ΚΑΒΟΥΡΙ
3.	ΚΗΦΙΣΟΣ	Ν. ΦΑΛΗΡΟ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	24	42	ΚΗΦΙΣΟΥ 35
4.	ΦΑΡΟΣ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	23	38	ΝΟΤΑΡΑ 140
5.	ΛΑΝΟΣ	ΠΟΤΑΜΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	3	7	ΚΥΘΗΡΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ							
1.	ΚΑΣΤΕΛΟ	ΡΙΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	24	48	ΡΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
2.	ΔΥΜΗ	ΚΑΤΩ ΑΧΑΪΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	6	11	ΚΑΤΩ ΑΧΑΪΑ
3.	ΑΧΑΪΟΣ Ι	ΝΙΦΟΡΕΪΚΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	61	126	ΝΙΦΟΡΕΪΚΑ
4.	Α.Μ.Σ.	ΑΚΡΑΤΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	20	42	ΑΙΓΠΑΛΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΕΠΙΡΩΤΑΝΟΥ							
1.	ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ	ΓΡΕΒΕΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	36	74	2ο ΧΑΜ. Ε.Ο.
2.	ΚΑΜΒΟΥΝΙΑ	ΔΕΣΚΑΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Ε	10	20	ΔΕΣΚΑΤΗ
3.	ΛΑΒΔΑ	ΛΑΒΔΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	8	16	ΛΑΒΔΑ
ΝΟΜΟΣ ΕΡΜΙΩΝ							
	ΝΕΑ ΕΛΛΑΣ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙ	ΞΕΝΟΔ.	Ε	5	9	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙ
ΝΟΜΟΣ ΔΥΣΣΕΛΛΗΝΩΝ							
1.	ΣΤΑΔΙΟΝ	ΚΡΕΜΑΣΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	16	27	ΡΟΔΟΣ
2.	ΤΣΑΠΠΗΣ	ΚΡΕΜΑΣΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	18	ΡΟΔΟΣ
3.	ΕΥΣΤΑΘΙΑ	ΞΗΡΟΚΑΜΠΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	35	60	ΛΕΡΟΣ
4.	ΟΔΥΣΣΕΙΑ	ΣΙΣΑΜΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	16	26	ΚΑΡΠΑΘΟΣ
5.	ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ	ΠΗΓΑΔΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	18	30	ΚΑΡΠΑΘΟΣ
6.	ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ	ΨΑΛΔΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	23	46	ΚΩΣ
7.	ΚΑΡΑΒΕΛ	ΚΩΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	8	14	ΚΩΣ
8.	ΕΛΕΝΗ	ΑΡΚΑΣΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	24	ΚΑΡΠΑΘΟΣ
9.	ΘΕΑ ΦΟΙΝΙΚΙ	ΑΡΚΑΣΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	22	42	ΚΑΡΠΑΘΟΣ
10.	ΧΡΥΣΟΣ ΗΛΙΟΣ	ΤΙΓΚΑΚΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	19	32	ΚΩΣ
11.	ΤΗΛΟΣ ΜΑΡΕ	ΔΙΒΑΔΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	41	75	ΤΗΛΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ							
	ΔΙΑΣ	ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	16	29	ΤΡΩΑΔΟΣ 13
ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ							
1.	ΕΙΡΗΝΗ	Α. ΑΙΔΗΨΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	30	55	Α. ΑΙΔΗΨΟΥ
2.	ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ	ΑΣΠΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	Β	20	33	ΣΚΥΡΟΣ
3.	ΔΕΛΦΙΝΙ ΙΙ	ΜΑΡΜΑΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	32	61	ΜΑΡΜΑΡΙ
ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΩΤΑΝΟΥ							
	ΚΟΙΝΚΟΣ ΞΕΝΩΝΑΣ	ΑΝΙΑΔΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	6	12	ΑΝΙΑΔΑ
ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ							
1.	ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΣ	ΑΡΓΑΣΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	55	100	ΑΡΓΑΣΙ
2.	ΙΟΝΙΟΝ HILL	ΑΡΓΑΣΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	21	45	ΑΡΓΑΣΙ
3.	ΦΟΙΝΙΣ ΜΠΗΤΣ	ΠΛΑΝΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Α	31	63	ΠΛΑΝΟΣ
4.	ΑΣΤΗΡ ΠΑΛΛΑΣ	ΛΑΓΑΝΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Α	68	143	ΛΑΓΑΝΑΣ
5.	ΗΛΙΟΣ	ΛΑΓΑΝΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	15	30	ΛΑΓΑΝΑΣ
6.	ΣΤΑΜΙΡΗΣ	ΒΑΣΙΛΙΚΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	49	98	ΒΑΣΙΛΙΚΟ
7.	ΛΕΤΣΟΣ	ΑΛΙΚΑΝΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	89	167	ΑΛΙΚΑΝΑΣ
8.	ΖΑΝΤΕ SUN	ΑΓ. ΣΩΣΤΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Β	37	72	ΛΙΘΑΚΙΑΣ
9.	ΝΤΙΒΙΝΑ	ΑΓ. ΣΩΣΤΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	24	48	ΛΙΘΑΚΙΑΣ
10.	ΥΑΚΙΝΘΟΣ	ΜΟΥΖΑΚΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	22	ΜΟΥΖΑΚΙ
ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΪΑΣ							
	ΡΟΥΑΓΙΑ ΚΛΑΜΠ	ΜΠΡΙΝΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	14	31	ΜΑΝΟΛΛΑ
ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ							
	ΞΗΡΟΒΙΒΛΙΟ	ΞΗΡΟΒΙΒΛΙΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	22	ΚΟΥΜΑΡΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι: ΝΕΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ ΤΟ ΕΤΟΣ 1998

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ							
1.	ΝΟΡΙΟ ΣΕΙΡΗΝΕΣ	ΜΑΛΛΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	A	67	134	ΜΑΛΛΙΑ
2.	ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΣ Ι	ΓΟΥΒΕΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	39	45	ΠΕΔΙΑΔΑ
3.	ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΙΙ	ΓΟΥΒΕΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	43	73	ΠΕΔΙΑΔΑ
4.	ΚΟΛΠΟΣ ΓΟΥΒΩΝ	ΓΟΥΒΕΣ	ΞΕΝΟΔ.	B	42	80	ΠΕΔΙΑΔΑ
5.	ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΠΟΧΕΣ	ΛΙΜΕΝΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	20	34	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ
6.	ΑΘΗΝΑ ΠΑΛΛΑΣ	ΔΥΤΑΡΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	ΠΟΔ.	326	680	ΑΧΑΔΑΑ
7.	ΡΟΥΑΓΓΑ ΜΑΡΦ ΒΙΛΛΑΤΖ	ΑΝΙΣΣΑΡΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	ΠΟΔ.	435	914	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ
8.	ΤΣΑΛΟΣ	ΑΧΑΛΗΨΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	22	36	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ
9.	ΚΕΡΑΜΟΣ	ΖΑΡΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	4	8	ΖΑΡΟΣ
10.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	ΔΑΦΝΕΣ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	B	5	6	ΤΕΜΕΝΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΟΝΙΚΗΣ							
1.	ΕΓΝΑΤΙΑ	ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ	ΞΕΝΟΔ.	B	48	86	ΑΝΤΙΓΟΝΙΔΩΝ 16
2.	ΑΛΜΥΡΑ	ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	27	ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 1
3.	ΠΙΘΑΡΙ	ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	12	24	ΚΟΔΟΚΟΤΡΩΝΗ 1
4.	ΑΘΗΝΑ	ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	16	35	ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ
5.	ΒΟΥΤΣΑΣ	ΛΟΥΤΡΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	24	48	Ν. ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ
6.	ΓΕΩΡΓΙΑ	ΛΟΥΤΡΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	11	22	Ν. ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ
7.	ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ	ΧΑΛΚΗΔΩΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	24	48	ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ
8.	ΑΥΡΑ	ΠΕΡΑΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	19	31	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ 2
9.	ΟΣΤΡΙΑ	Κ. ΣΤΑΥΡΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	22	40	ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ
10.	ΤΑΝΙΑ	ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ	ΞΕΝΟΔ.	B	28	51	ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ
ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗΝΙΣ							
1.	ΝΤΟΥΔΑΚ	ΛΑΣΠΟΤΟΠΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	A	70	150	ΛΑΣΠΟΤΟΠΟΣ
2.	ΝΤΟΥΔΑΚ ΕΝΑ	ΑΚΤΗ ΜΙΑΟΥΛΗ	ΞΕΝΟΔ.	A	59	140	ΑΚΤΗ ΜΙΑΟΥΛΗ
3.	ΓΕΦΥΡΙ	ΚΟΝΙΤΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	B	11	24	ΚΟΝΙΤΣΑ
4.	ΤΥΜΦΗ	ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	5	10	ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ
5.	ΠΑΠΗΓΚΟ	ΠΑΠΗΓΚΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	9	17	ΖΑΓΟΡΙ
6.	ΟΡΙΖΩΝ	ΛΥΓΚΙΑΔΕΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	5	10	ΛΥΓΚΙΑΔΕΣ
7.	ΠΩΛΩΔΩΡΟ	ΠΩΛΩΔΩΡΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	5	10	ΔΩΔΩΝΗ
8.	ΕΚΑΛΗ	ΑΣΦΑΚΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	5	10	ΔΩΔΩΝΗ
ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ							
1.	ΑΛΜΠΑΤΡΟΣ	ΛΙΜ. ΘΑΣΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	22	41	ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΑΣΟΥ
2.	ΑΝΤΙΓΟΝΗ	ΛΙΜ. ΘΑΣΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	20	ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΑΣΟΥ
3.	ΘΕΤΙΣ	ΛΙΜ. ΘΑΣΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	17	38	ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΑΣΟΥ
4.	ΡΟΔΩΝ	ΤΡΥΠΗΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	15	30	ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ
5.	ΗΛΙΟΣ-ΘΑΛΑΣΣΑ	ΠΡΙΝΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	A	44	75	ΘΑΣΟΣ
6.	ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΒΑΥ	ΣΚΑΛΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	27	55	ΘΑΣΟΣ
7.	ΛΙΜΑΝΙ	ΣΚΑΛΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	20	ΘΑΣΟΣ
8.	ΣΟΥΖΙ	ΣΚΑΛΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	22	42	ΘΑΣΟΣ
9.	ΑΚΤΗ ΚΑΒΑΛΑ	Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΤΣΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	26	ΚΑΒΑΛΑ
10.	ΒΙΛΛΑ ΒΡΑΝΑΣ	ΣΩΤΗΡΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	20	ΘΑΣΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ							
	ΑΝΑΤΟΛΗ	ΝΕΟΧΩΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	B	14	29	ΝΕΟΧΩΡΙ
ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΙΡΑΣ							
1.	ΑΚΤΗ ΠΕΛΕΚΑΣ	ΚΟΝΤΟΓΥΛΙΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	A	108	216	ΣΙΝΑΡΑΔΕΣ
2.	ΔΟΦΟΣ	ΚΑΣΣΙΟΠΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	29	51	ΚΑΣΣΙΟΠΗ
3.	ΗΡΑΚΛΗΣ	ΜΟΡΑΙΤΙΚΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	24	48	ΜΟΡΑΙΤΙΚΑ
4.	ΝΤΑΙΖΗ	ΜΟΡΑΙΤΙΚΑ	ΞΕΝΟΔ.	A	34	66	ΜΟΡΑΙΤΙΚΑ
5.	ΡΕΒΕΚΑ ΒΙΛΛΑΤΖ	ΚΑΡΟΥΣΑΔΕΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	34	65	ΚΑΡΟΥΣΑΔΕΣ
6.	ΝΤΑΝΤΟΛΟ	ΑΧΑΡΑΒΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	B	12	19	ΘΥΝΑΛΙΟΥ
7.	ΑΚΤΗ ΜΑΡΙΑ	ΜΕΜΙΤΣΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	20	38	ΠΕΡΟΥΣΑΔΕΣ
ΝΟΜΟΣ ΚΕΦ/ΝΙΑΣ							
1.	ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ	ΠΟΡΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	20	36	ΠΟΡΟΣ
2.	ΜΑΡΡΙΕΤΑ	ΛΙΓΚΑΔΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	49	103	ΣΚΑΛΑ
3.	ΜΟΥΝΤΑ ΜΠΗΤΣ	ΣΚΑΛΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	B	10	19	ΣΚΑΛΑ
4.	ΝΑΤΑΛΙ	ΣΚΑΛΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	17	34	ΣΚΑΛΑ
5.	ΠΑΣΠΑΛΗΣ	ΤΑΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	27	54	ΣΚΑΛΑ
6.	ΠΟΡΤΟ ΣΚΑΛΑ	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	B	74	148	ΣΚΑΛΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι: ΝΕΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ ΤΟ ΕΤΟΣ 1998

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΙΚΕΣ							
1.	ΒΕΡΓΙΝΑ	ΕΥΖΟΝΟΙ	ΞΕΝΟΔ.	Α	10	18	ΚΙΛΙΚΕΣ
2.	ΜΟΡΡΙΑΣ	ΕΥΚΟΝΕΡΑΤΕΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	23	52	ΚΙΛΙΚΕΣ
ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ							
	ΒΛΑΣΣΗΣ	ΑΝΘ. ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Α	8	14	ΤΡΙΚΑΛΑ ΚΟΡΙΝ.
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ							
1.	ΣΑΝΤΑ ΜΑΡΙΑ	ΑΖΟΛΙΜΝΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Β	10	17	ΣΥΡΟΣ
2.	ΧΟΡΙΟ ΦΑΡΟΣ	ΑΖΟΛΙΜΝΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Α	46	91	ΣΥΡΟΣ
3.	ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΑΝΟΤΑΙΩΜΑ	ΞΕΝΟΔ.	Α	35	78	ΜΥΚΟΝΟΣ
4.	ΔΟΡΙΘΝ	ΣΕΝΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Β	21	45	ΜΥΚΟΝΟΣ
5.	ΘΑΡΡΟΗ	ΕΡΥΣΗ	ΞΕΝΟΔ.	ΠΟΛ.	17	39	ΜΥΚΟΝΟΣ
6.	ΜΥΚΟΝΟΣ ΜΠΛΟΥ	ΠΛΑΓΥΣ ΠΛΑΙΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	ΠΟΛ.	90	167	ΜΥΚΟΝΟΣ
7.	ΣΕΜΕΛΗ	ΛΑΧΑ ΧΟΡΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Α	19	36	ΜΥΚΟΝΟΣ
8.	ΧΑΡΙΣΗ	ΕΡΥΣΗ	ΞΕΝΟΔ.	Β	3	6	ΜΥΚΟΝΟΣ
9.	ΔΩΝΟΣ	ΝΑΟΥΣΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	23	41	ΠΑΡΟΣ
10.	ΕΡΜΗΣ	ΑΓ. ΠΕΤΡΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	14	28	ΑΝΔΡΟΣ
11.	ΔΙΝΙΓΜΑ	ΘΗΡΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Α	7	12	ΘΗΡΑ
12.	ΑΝΑΤΟΛΗ	ΘΗΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	21	41	ΘΗΡΑ
13.	ΕΝ ΠΛΩ	ΘΗΡΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	8	20	ΘΗΡΑ
14.	ΜΙΚΡΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ	ΘΗΡΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Α	8	16	ΘΗΡΑ
15.	ΣΤΑΝΑ ΒΙΛΑΣ III	ΘΗΡ. ΣΤΕΦΑΝΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	4	12	ΘΗΡΑ
16.	ΣΚΟΡΠΙΟΣ	ΜΟΝΟΛΙΘΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Α	32	55	ΘΗΡΑ
17.	ΙΠΠΟΚΑΜΠΟΣ	ΤΡΙΑΝΤΑΡΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	8	12	ΤΗΝΟΣ
18.	ΣΠΗΛΙΕΣ ΑΡΗ	ΣΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	21	ΘΗΡΑ
19.	ΡΕΜΕΤΣΟ ΒΙΛΑΣ	ΗΜΕΡΟΒΙΓΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	7	15	ΘΗΡΑ
20.	ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΗΣ ΝΕΦΕΛΗΣ	ΗΜΕΡΟΒΙΓΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	7	12	ΘΗΡΑ
21.	ΑΦΡΟΔΙΤΗ II	ΚΑΜΑΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	Β	31	60	ΘΗΡΑ
22.	ΖΕΥΣ	ΚΑΜΑΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	Α	20	45	ΘΗΡΑ
23.	ΠΙΚΡΟΔΑΦΝΗ	ΚΑΜΑΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	Α	41	81	ΘΗΡΑ
24.	ΣΙΓΓΑΛΑΣ ΕΝΑ	ΚΑΜΑΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	40	79	ΘΗΡΑ
25.	ΧΟΡΙΟ ΠΑΡΑ ΠΕΡΑ 2	ΜΥΣΤΙΟΤΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	20	41	ΙΟΣ
26.	ΜΕΛΕΤΗ	ΦΩΜΕΤ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	11	24	ΦΟΛΕΓΓΑΡΟΣ
27.	ΦΑΣΟΛΟΥ	ΦΑΡΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	7	13	ΣΙΦΝΟΣ
28.	ΝΟΣΤΟΣ	ΛΕΙΒΑΔΙ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	18	35	ΣΕΡΙΦΟΣ
29.	ΓΡΥΣΠΟΣ	ΟΡΝΟΣ ΑΙΓΙΑΛΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	22	40	ΑΜΟΡΓΟΣ
30.	ΔΑΝΤΕΡΗΣ	ΚΑΤΑΠΟΛΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	8	16	ΑΜΟΡΓΟΣ
31.	ΑΓΝΑΝΤΙ	ΑΓ. ΑΝΝΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	19	ΝΑΞΟΣ
32.	ΑΚΤΗ ΝΑΞΟΥ II	ΣΤΑΔΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	13	26	ΝΑΞΟΣ
33.	ΚΑΤΕΡΙΝΑ	ΑΓ. ΠΡΟΣΚΟΠΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	31	60	ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ
34.	ΑΙΓΑΙΟΝ	ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	13	27	ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ
ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΟΝΙΑΣ							
1.	ΛΑΖΑΡΕΤΟ	ΚΑΣΤΡΟ	ΞΕΝΟΔ.	Α	15	31	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ
2.	ΠΡΑΜΑΤΑΡΗΣ	ΓΕΟΥΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	17	36	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ
3.	ΒΕΡΓΙΝΑ	ΠΛΑΚΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	18	33	ΝΕΑΠΟΛΗ
ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΣΗΣ							
	ΑΜΠΙΑΣΣΑΝΤΕΡ	ΛΑΡΙΣΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	89	160	ΠΛΑΤΑΚΥΡΙΑΖΗ 65
ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ							
	ΥΨΟΜΑΤΑ ΕΛΟΥΝΤΑΣ	ΣΥΣΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	9	18	ΕΛΟΥΝΤΑ
ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ							
	ΠΑΝΟΡΑΜΑ	ΠΕΤΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	40	76	ΠΕΤΡΑ
ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ							
1.	ΛΕΥΚΟ	ΝΥΔΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	32	60	ΝΥΔΡΙ
2.	ΑΡΜΟΝΙΑ	ΜΕΓ. ΔΕΛΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	Α	20	39	ΝΕΟΧΩΡΙΟ
3.	ΑΚΤΗ ΚΑΘΙΣΜΑ	ΚΑΘΙΣΜΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	20	ΚΑΛΑΜΙΤΣΙ
ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ							
1.	ΠΗΓΑΣΟΣ	ΚΑΛΑ ΝΕΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	20	39	ΚΑΛΑ ΝΕΡΑ
2.	ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ	ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	11	25	ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ
3.	ΦΑΡΟΣ	ΜΑΛΑΓΡΟΦΑΝΙΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	12	24	ΕΩΡΥΧΤΙΟ
4.	ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΜΙΝΟΠΟΥΛΟΥ	ΒΥΖΙΤΣΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	ΠΟΛ.	9	19	ΒΥΖΙΤΣΑ
5.	ΣΤΟΙΚΟΣ	ΒΥΖΙΤΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	16	31	ΒΥΖΙΤΣΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΝΕΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ ΤΟ ΕΤΟΣ 1998

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ							
	ΧΡΥΣΟΣ ΗΛΙΟΣ	ΦΟΙΝΙΚΟΥΝΤΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	24	52	ΦΟΙΝΙΚΟΥΝΤΑ
ΝΟΜΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ							
	ΠΟΡΤΟ ΒΙΣΤΟΝΗΣ	ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	8	20	ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ							
1.	ΞΕΝΙΑ	ΕΔΥΣΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	Α	20	36	ΠΕΛΛΑ
2.	ΓΑΛΗΝΗ	ΛΟΥΤΡΑΚΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	7	13	ΠΕΛΛΑ
ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ							
1.	ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	14	30	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
2.	ΑΘΗΡΑ	ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
3.	ΓΚΙΡΝΗΣ	ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	17	32	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
4.	ΕΡΜΗΣ	ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	20	42	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
5.	ΛΑΖΟΣ	ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	10	16	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
6.	ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑ	ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	14	24	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
7.	ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ	ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	14	28	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
8.	ΒΙΛΛΑ ΔΡΟΣΟΣ	ΛΙΤΟΧΩΡΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	13	28	ΛΙΤΟΧΩΡΟ
9.	ΑΔΡΙΑΝΗ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	14	24	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
10.	ΑΡΙΤΙ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	20	40	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
11.	ΒΙΛΛΑ ΔΙΔΑΜΟΝ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	14	28	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
12.	ΗΛΙΑΣ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	20	37	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
13.	ΚΟΥΡΟΣ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	15	29	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
14.	ΜΑΝΟΣ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	21	42	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
15.	ΜΕΝΤΙΠΕΡΑΝΙΑΝ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Α	35	66	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
16.	ΝΑΙΑΣ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	23	43	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
17.	ΠΑΝΟΡΑΜΑ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	21	51	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
18.	ΠΟΡΤΟ ΖΗΣΚΑ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	14	34	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
19.	ΣΙΜΟΣ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	15	30	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
20.	ΤΖΟΥΛΙΑ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	17	37	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
21.	ΦΙΛΙΠΠΟΣ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΤ/ΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	20	38	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
22.	ΦΑΣΙΣ	ΠΑΡ. ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	19	44	ΚΑΛΛΙΘΕΑ
23.	ΑΗΔΡΑ	ΠΑΡ. ΚΟΡΙΝΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	22	50	ΠΑΡ. ΚΟΡΙΝΟΥ
24.	ΗΛΙΟΣ	ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	18	40	ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ
25.	ΔΙΑΜΑΤΑ ΔΙΑΣ	ΜΑΚΡΥΤΙΛΛΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	13	26	ΜΑΚΡΥΤΙΛΛΟΣ
26.	ΑΣΤΕΡΙΟΣ	ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	15	30	ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ
27.	ΕΡΜΗΣ	ΝΕΟΙ ΠΟΡΡΟΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	20	32	ΝΕΟΙ ΠΟΡΡΟΙ
28.	ΠΑΝΑΠΟΤΗΣ	ΝΕΟΙ ΠΟΡΡΟΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	18	33	ΝΕΟΙ ΠΟΡΡΟΙ
29.	ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ	ΝΕΟΙ ΠΟΡΡΟΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	26	43	ΝΕΟΙ ΠΟΡΡΟΙ
30.	ΟΚΕΑΝΟΣ	ΝΕΟΙ ΠΟΡΡΟΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	10	20	ΝΕΟΙ ΠΟΡΡΟΙ
ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΙΔΑΣ							
1.	ΠΑΠΠΑΣ	ΑΜΜΟΥΔΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	18	34	ΑΜΜΟΥΔΙΑ
2.	ΑΝΕΜΕΛΙΑ	ΛΟΥΤΣΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	8	15	ΛΟΥΤΣΑ
ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΙΑΣ							
1.	ΑΜΑΡΙΑ	ΠΛΑΤΑΝΕΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	11	19	ΠΛΑΤΑΝΕΣ
2.	ΑΤΡΙΟΥΜΙ	ΡΕΘΥΜΝΟ	ΞΕΝΟΔ.	Β	121	247	ΠΟΡΤΑΛΙΟΥ 23
3.	ΒΕΝΕΤΟ	ΡΕΘΥΜΝΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Α	13	21	ΕΠΙΜΕΝΙΔΟΥ 4
4.	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	29	57	ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ
5.	ΞΙΛΑΣ ΓΚΑΡΤΕΝ	ΜΠΑΛΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	22	45	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ
6.	ΚΑΡΕΤΤΑ	ΣΦΑΚΑΚΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	15	23	ΠΑΓΚΑΛΟΧΩΡΙΟ
7.	ΑΙΓΕΑΝΔΡΟΣ	ΣΕΛΜΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	6	9	ΣΕΛΜΙ
ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΙΩΝ							
1.	ΦΙΛΙΑ	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	ΞΕΝΟΔ.	Α	20	40	ΚΟΜΟΤΗΝΗ
ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ							
1.	ΝΗΡΙΗΔΕΣ	ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	8	13	ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ
2.	ΣΜΑΡΓΔΑ	ΚΑΜΠΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	15	25	ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ
3.	ΚΑΨΑΔΩΝ	ΚΟΚΚΑΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	22	41	ΚΟΚΚΑΡΙ
4.	ΑΣΤΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΡΡΑ	ΑΥΛΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	Β	29	58	ΙΚΑΡΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ							
1.	Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ	ΠΡΩΤΗ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Β	7	15	ΠΡΩΤΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι: ΝΕΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ ΤΟ ΕΤΟΣ 1998

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ							
1.	ΠΑΝΟΡΑΜΑ	ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΙΚΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	6	12	ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΙΚΑ
2.	ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΔΙΒΑΝΗ	ΠΕΤΡΟΥΛΙ	ΞΕΝΟΔ.	Β	10	19	ΠΕΤΡΟΥΛΙ
ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΑΣ							
1.	ΡΕΞ ΠΟΛΙΤΗ	Α. ΥΠΑΤΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	19	Α. ΥΠΑΤΗΣ
2.	ΡΕΞ ΧΑΣΙΩΤΗ	Α. ΥΠΑΤΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	20	Α. ΥΠΑΤΗΣ
3.	ΔΕΛΦΙΝΙ Ι	ΓΛΥΦΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	8	14	ΓΛΥΦΑ
4.	ΔΕΛΦΙΝΙ ΙΙ	ΓΛΥΦΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	15	26	ΓΛΥΦΑ
ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ							
1.	ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ	ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	6	12	ΦΛΩΡΙΝΑ
ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ							
1.	ΣΤΑΘΗΣ	ΣΙΒΗΡΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	26	45	ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑ
2.	ΑΚΤΗ ΔΙΑΚΑΔΑΣ	ΠΑΡ. ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	17	37	ΠΩΛΥΓΥΡΟΣ
3.	ΑΚΤΗ ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ	ΠΑΡ. ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	16	30	ΠΩΛΥΓΥΡΟΣ
4.	ΔΗΜΗΤΡΑ	ΚΑΛΛΙΘΕΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	8	16	ΚΑΛΛΙΘΕΑ
5.	ΧΕΛΔΑΟΝΙ	Ν. ΣΚΙΟΝΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	39	63	Ν. ΣΚΙΟΝΗ
6.	ΜΑΚΕΝΔΟΣ	ΚΩΒΙΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	22	ΝΙΚΗΤΗ
7.	ΜΑΡΙΝΑ	ΝΙΚΗΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	9	18	ΝΙΚΗΤΗ
8.	ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ	ΧΑΝΙΩΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	21	42	ΧΑΝΙΩΤΗΣ
9.	ΚΕΛΦΟΣ	Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	21	38	Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ
10.	ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ	Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	11	20	Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ
11.	ΘΑΛΑΣΣΟΚΗΠΟΣ	ΒΟΥΡΒΟΥΡΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ
12.	ΕΡΑΤΩ	ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	25	47	ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ
13.	ΠΑΡΑΚΤΙΟΝ	Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	31	65	Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑ
14.	ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ	Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	22	44	Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑ
15.	ΝΟΣΤΟΣ	ΑΦΥΤΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	25	46	ΑΦΥΤΟΣ
16.	ΣΤΑΜΟΣ	ΑΦΥΤΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	27	45	ΑΦΥΤΟΣ
17.	ΚΟΡΦΟΥ	ΦΛΟΓΗΤΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΦΛΟΓΗΤΑ
18.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΣΑΡΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	22	36	ΣΑΡΤΗ
19.	ΑΥΡΑ	ΣΑΡΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	16	30	ΣΑΡΤΗ
20.	ΚΟΡΑΙ	ΣΑΡΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	16	31	ΣΑΡΤΗ
21.	ΟΛΓΑ	ΣΑΡΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΣΑΡΤΗ
22.	ΣΤΕΛΙΤΣΑ	ΣΑΡΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	13	26	ΣΑΡΤΗ
23.	ΗΛΕΚΤΡΑ	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ
24.	ΤΑΣΟΣ-ΔΕΣΠΟΙΝΑ	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	14	28	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ
25.	ΧΩΡΙΟ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	24	48	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ
26.	ΡΟΥΓΓΙΑ	ΠΩΛΥΧΡΟΝΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	47	87	ΠΩΛΥΧΡΟΝΟ
27.	ΕΥΡΙΑΙΚΗ	ΦΟΥΡΚΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	35	60	ΦΟΥΡΚΑ
28.	ΑΡΕΤΕΣ	ΑΡΕΤΕΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΣΥΚΙΑ
29.	ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ	ΣΥΚΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	13	26	ΣΥΚΙΑ
30.	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΤΟΡΩΝΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	37	70	ΣΥΚΙΑ
31.	ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΤΟΡΩΝΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	25	39	ΣΥΚΙΑ
32.	ΧΡΥΣΗ ΑΜΜΟΥΔΙΑ	ΤΟΡΩΝΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	20	40	ΣΥΚΕΑ
33.	ΣΠΙΤΙ ΔΑΛΛΑ	ΠΟΡΤΑΡΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	11	22	ΠΟΡΤΑΡΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ							
1.	ΚΑΖΑ ΛΕΟΝΕ	ΧΑΝΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	5	12	ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΥ Ι
2.	ΕΥΗΛΙΟΝ	Κ. ΣΤΑΙΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	14	26	Ν. ΚΥΔΩΝΙΑ
3.	ΤΕΛΧΙΝΙΑ	ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	22	37	Ν. ΚΥΔΩΝΙΑ
4.	ΜΠΕΛΛΑ ΠΛΑΣ	ΜΑΛΕΜΕ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	37	63	Ν. ΚΥΔΩΝΙΑ
5.	ΕΛ - ΜΑ	ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	17	32	Ν. ΚΥΔΩΝΙΑ
6.	Ε.Κ.Ο.	ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	22	35	ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ
7.	ΑΚΤΗ ΣΟΦΙΑ	ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	43	74	ΚΥΔΩΝΙΑ
8.	ΕΥΡΩΠΗ	ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	19	31	ΚΥΔΩΝΙΑ
9.	ΚΑΖΑ ΜΑΡΙΑ	ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	30	51	ΚΥΔΩΝΙΑ
10.	ΧΩΡΙΟ ΕΛΙΣΣΟ	ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	38	60	ΚΥΔΩΝΙΑ
11.	ΑΙΕΛΙΑΣ	ΤΥΡΩΝΙΤΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	11	19	ΚΙΣΣΑΜΟΣ
12.	ΑΙΓΑΙΟΝ	ΠΥΡΓΟΣ ΨΗΛΟΝΕΡΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	Α	45	100	ΚΟΝΤΟΜΑΡΙΟ
ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ							
	ΙΑΣΩΝ	ΚΑΡΑΜΥΛΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	24	36	ΚΑΡΑΜΥΛΑ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΝΙΑΣ							
1.	ΑΦΟΙ ΛΕΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΙ	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Β	27	60	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ
2.	ΒΕΡΓΟΥ	ΚΑΤΩ ΧΩΡΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	24	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ
3.	ΑΦΟΙ ΓΛΑΣΙΗ	ΨΑΝΗ	ΞΕΝΟΔ.	Β	39	78	ΝΟΒΑ 3, ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ							
1.	ΡΕΞ	ΝΑΥΤΙΛΙΟ	ΞΕΝΟΔ.	Β	42	84	ΕΥΡΩΝΤΟΜΟΥΣ ΑΕ, ΑΙΓΑΛΕΟ
2.	ΠΟΣΕΙΔΩΝ	Π. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	11	22	Π. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
3.	ΟΤΤΟ	ΝΑΥΤΙΛΙΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	11	23	ΝΑΥΤΙΛΙΟ
4.	ΚΥΜΠΟΥΡΗ Γ.	ΝΑΥΤΙΛΙΟ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	11	22	ΖΩΩΔ. ΠΗΓΗΣ 19, ΜΕΛΙΣΣΙΑ
5.	ΗΛΙΑΔΗ ΑΝ.	ΝΑΥΤΙΛΙΟ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	17	31	ΧΡ. ΣΜΥΡΝΗΣ 18, ΝΑΥΤΙΛΙΟ
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ							
1.	ΑΙΓΑΗ	ΒΥΤΙΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	20	32	Α. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 272, ΧΑΛΑΝΔΡΙ
2.	ΚΟΙΝ. ΚΑΝΔΗΛΑΣ	ΚΑΝΔΗΛΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	11	25	ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ
3.	ΣΑΚΕΛΑΡΙΟΥ Μ.	ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	5	9	ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ 7, ΠΕΥΚΗ
4.	ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Δ.	ΠΟΥΛΙΔΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	11	17	ΚΥΝΟΥΡΙΑ
5.	ΜΑΛΕΒΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	Α. ΠΕΤΡΟ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	12	ΚΥΝΟΥΡΙΑ
6.	ΚΑΖΑ ΚΩΝ.	ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Β	9	18	ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ							
1.	ΘΕΟΞΕΝΙΑ ΠΑΛΛΑΣ	ΚΗΦΙΣΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	72	132	ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ 2, ΚΗΦΙΣΙΑ
2.	ΓΚΡΙΧΙ ΑΣΤΕ	ΑΜΑΡΟΥΣΙΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	17	29	ΔΟΪΡΑΝΗΣ 72, ΚΑΛΛΙΘΕΑ
3.	ΣΕΣΙΑ	ΑΘΗΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	39	63	ΑΘΗΝΑΣ 39
4.	ΑΡΙΑΣ	ΑΘΗΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	51	78	ΚΑΡΟΛΟΥ 20
5.	EMBASSY	ΑΘΗΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Α	20	40	ΤΙΜ. ΒΑΣΣΟΥ 22
6.	ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡ.	ΑΘΗΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	25	51	ΒΑΣ. ΠΑΥΛΟΥ 109, ΚΑΣΤΕΛΛΑ, ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ (ΠΕΙΡΑΙΑΣ)							
1.	ΚΟΤΟΜΑΤΗ ΜΑΡ.	ΥΔΡΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	11	22	ΚΑΝΙΠΤΟΣ 9, ΠΕΙΡΑΙΑΣ
2.	ΔΙΑΝΑ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	35	67	ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ & ΦΙΛΩΝΟΣ
3.	PLAZA	ΓΥΦΑΔΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	15	28	ΑΛΚΥΟΝΙΔΩΝ 17
4.	SEA VIEW	ΓΥΦΑΔΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	73	140	ΞΑΝΘΟΥ 4
5.	ΧΑΛΚΙΑ ΜΑΡ.	ΚΥΘΗΡΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	6	ΠΑΛ. ΦΑΛΗΡΟ
ΝΟΜΟΣ ΔΥΔΕΩΣ							
1.	ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ Δ.	ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ	ΞΕΝΟΔ.	Ε	10	22	ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ
2.	ΣΟΚΟΡΕΛΗ Γ.	ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	20	ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ
3.	ΔΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ Β.	ΔΑΚΚΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	6	15	ΠΑΤΡΑ
4.	ΜΑΖΑΡΑΚΗ ΕΛΕΥΘ.	ΙΣΩΜΑΤΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	7	-	16	ΖΑΧΑΡΟΥ
ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ							
1.	ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ ΣΟΦΙΑ	ΑΝΤΙΚΥΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	23	49	ΑΝΤΙΚΥΡΑ
ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ							
1.	ΠΑΛΟΥ ΒΑΣ.	ΑΛΑΤΟΠΕΤΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	21	ΑΛΑΤΟΠΕΤΡΑ
2.	ΜΠΑΚΟΛΑ ΧΑΡ.	ΦΙΛΙΠΠΑΙΩΝ	ΞΕΝΟΔ.	Β	14	27	ΦΙΛΙΠΠΑΙΟΙ
3.	VALIA CALDA	ΠΕΡΙΒΟΛΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	37	70	ΠΕΡΙΒΟΛΙ
4.	ΚΕΛΑΪΔΟΠΟΥΛΟΣ Κ.	ΣΥΝΔΕΝΑΡΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	5	8	ΣΥΝΔΕΝΑΡΟ
ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ							
1.	ΜΠΙΔΟΥΡΟΓΛΟΥ ΜΙΧ.	ΓΡΑΝΙΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	19	ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ 8, ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ, ΑΘΗΝΑ
ΝΟΜΟΣ ΔΟΔΥΝΗΣΟΥΣ							
1.	ΑΚΤΗ ΑΙΟΛΟΣ	ΝΕΑ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΣ ΚΩΣ	ΞΕΝΟΔ.	Α	240	484	ΑΚΤΗ ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
2.	ΕΚΤΕΜ Α.Ε.	ΤΡΟΥΛΟΣ ΚΩΣ	ΞΕΝΟΔ.	Α	120	262	ΠΑΡΟΥΣ 29, Ν. ΙΩΝΙΑ
3.	ΔΙΑΚΟΥ ΣΟΦΙΑ	ΦΑΛΗΡΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	35	67	ΡΟΔΟΣ
4.	ΑΚΤΗ ΚΑΡΔΑΜΑΙΝΑ Α.Ε.	ΚΑΡΔΑΜΑΙΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	ΠΟΛ.	942	1.444	ΚΩΣ
5.	ΚΑΡΑΓΛΑΝΗ-ΧΑΤΗΡΗ ΦΩΤΕΪΝΗ	ΠΛΑΙΟ ΣΥΜΗΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	2	-	3	Μ. ΚΑΛΟΠΙΤΡΑΣ 1, ΡΟΔΟΣ
6.	ΜΑΣΤΙΧΑΡΙ Β.Υ.	ΜΑΣΤΙΧΑΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	Α	245	462	ΚΩΣ
7.	ΚΥΠΡΑΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΓΥΔΟΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	1	-	3	ΣΥΜΗ
8.	ΙΩΜΕΝΙΖ	ΡΟΔΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Β	198	376	ΡΟΔΟΣ
9.	Ε.Λ. ΞΕΝ. ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.	ΠΑΡΑΛΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑ	ΞΕΝΟΔ.	Α	237	438	ΡΟΔΟΣ
10.	ΠΑΛΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΙΛΥΣΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Α	10	20	ΡΟΔΟΣ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Η ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
11.	MIRA MARE	ΙΕΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	ΠΟΛ.	39	73	ΡΟΔΟΣ
12.	ΧΕΙΑ ΣΤΕΦΑΝ	ΚΟΙΝ. ΚΟΣΚΙΝΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	21	35	ΡΟΔΟΣ
13.	ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑ Γ.	ΜΑΣΟΥΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	47	91	ΚΑΛΥΜΝΟΣ
14.	ΠΕΥΚΟΣ ΜΠΗΤΣ	ΠΕΥΚΟΙ ΑΗΝΔΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Υ	76	159	ΡΟΔΟΣ
15.	ΕΥΔΑΙΜΩΝ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	ΠΑΣΤΙΔΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	32	48	ΡΟΔΟΣ
16.	ΚΑΤΣΙΑΗ ΜΙΧΑΗ	ΚΑΡΔΑΜΑΙΝΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	37	59	ΚΟΣ
17.	ΚΟΥΤΣΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΛΑΜΠΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	B	39	70	ΚΟΣ
18.	ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΦΑΛΗΡΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	E	13	27	ΡΟΔΟΣ
19.	ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ ΦΙΛ.	ΚΑΒΟΥΡΑΚΙΑ ΡΟΔΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	A	254	508	ΚΗΦΙΣΙΑΣ 10-12, ΜΑΡΟΥΣΙ
20.	ΤΕΠ ΦΑΝΤ	ΓΛΑΟΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	2	-	6	ΣΥΜΗ
21.	ΑΝΤΑ	ΙΛΙΩΣΟΣ ΡΟΔΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	29	58	ΡΟΔΟΣ
22.	ΒΙΚΤΟΡΙΑ	ΡΟΔΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	24	46	25η ΜΑΡΤΙΟΥ 22, ΡΟΔΟΣ
23.	M. ΠΑΛΛΑΣ ΑΕ.	ΠΕΥΚΟΙ ΑΗΝΔΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	B	45	90	ΡΟΔΟΣ
24.	ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓ.	ΠΕΥΚΟΙ ΑΗΝΔΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	64	120	ΡΟΔΟΣ
25.	ΠΕΡΙΔΗΣ ΠΙΕΤΡΟΣ	ΜΕΣΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	6	12	ΚΑΡΠΑΘΟΣ
26.	ΥΙΟΙ ΚΑΒΑΣΙΑ Α.Ε.	ΦΑΛΗΡΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	A	47	100	ΡΟΔΟΣ
27.	ΕΛΤΕ Α.Ε.	ΚΩΣΤΑΙΝΑ ΜΑΣΤΙΧΩΡΙΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	ΠΟΛ.	179	408	ΜΑΡΜΑΡΙ
ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛ/ΑΚΑΡΑΡΤΣΙΝΗΣ							
1.	ΠΑΛΑΚΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΚΑΛΛΙΘΕΑ	ΞΕΝΟΔ.	A	198	400	ΨΑΡΡΩΝ 13, ΛΑΥΠΟΛΗ
2.	ALEXANDER BEACH	N. ΧΙΑΗ	ΞΕΝΟΔ.	A	150	282	2ο ΧΑΜ. ΛΑΥΠΟΛΗΣ
3.	ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ Β.Σ.	ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	7	13	ΚΑΜΑΡΙΩΤΙΣΣΑ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ
4.	ΧΑΤΖΙΟΓΛΟΥ ΔΙΑΜ.	ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	11	19	B. ΚΩΝ/ΝΟΥ 81, ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ
5.	ΚΕΡΑΜΑΡΗ ΖΩΗ	ΠΥΡΓΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	21	33	ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ
6.	ΓΚΑΓΚΟΥΔΑ ΠΑΝ.	N. ΧΙΑΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	6	12	ΛΑΞΕΠΟΛΗ
7.	ΚΥΜΑ	ΚΑΜΑΡΙΩΤΙΣΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	E	7	15	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
ΝΟΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ							
1.	ΣΤΑΜΑΤΑΚΗΣ ΜΙΧ.	ΑΠΟΚΑΜΠΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	18	29	ΙΣΤΙΑΙΑ
2.	ΒΑΝ ΕΒΙΚ ΑΝΝΑ	ΚΡΥΑ ΒΡΥΣΗ	ΞΕΝΟΔ.	B	11	20	ΚΗΡΥΝΘΟΣ
3.	ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΘΕΟΔ.	A. ΑΙΔΗΨΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	18	36	ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ 106, ΚΑΛΛΙΘΕΑ
4.	ΚΑΤΣΟΥΡΑΚΗ ΓΕΩΡΓ.	A. ΑΙΔΗΨΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	14	26	ΜΥΣΤΡΑ 69, Α. ΠΥΦΑΔΑ
5.	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γ.	ΓΙΑΤΡΩΝ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	9	17	ΓΙΑΤΡΩΝ
6.	ΜΠΑΛΑΣΚΑ ΜΑΡ.	A. ΑΙΔΗΨΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	16	32	A. ΑΙΔΗΨΟΥ
7.	ΛΕΟΝΤΗ ΚΩΝ.	ΔΟΜΝΙΩΝΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	6	12	ΑΓ. ΣΟΦΙΑ
8.	ΒΑΛΗΣ ΣΤ.	ΡΟΒΙΕΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	5	-	15	ΡΟΒΙΕΣ
9.	ΡΕΒΥΘΗ ΚΩΝ.	ΝΙΜΠΟΡΙΟ	ΕΠ. ΚΑΤ.	5	-	14	ΣΤΥΡΑ
10.	ΜΠΑΛΑΣΚΑ ΝΙΚ.	A. ΑΙΔΗΨΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	39	80	A. ΑΙΔΗΨΟΥ
11.	ΝΕΦΕΛΗ	ΠΕΤΡΟΥΑ	ΞΕΝΟΔ.	B	22	43	ΣΚΥΡΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΔΡΥΠΥΛΩΝ							
1.	ΕΛΑΙΟΣ	ΔΟΜΝΙΣΤΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	17	24	ΔΟΜΝΙΣΤΑ
2.	ΜΟΝΤΑΝΑ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ	ΞΕΝΟΔ.	ΠΟΛ.	135	363	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ
ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ							
1.	PLAGOS BEACH	ΤΡΑΓΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	A	158	304	Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 68, ΑΘΗΝΑ
2.	ΒΗΤΖΑΡΟ	ΖΑΚΥΝΘΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	38	72	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
3.	ΜΑΡΓΑΡΗ ΘΕΟΔ.	ΑΓ. ΛΕΟΝΤΑΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	5	-	12	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
4.	ΑΥΤΟΥΣΤΙΝΟΣ ΓΕΡΑΣ	ΣΑΡΑΚΙΝΑΛΟΥ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	12	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
5.	ΚΟΝΤΟΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ	ΒΑΡΡΕΣ ΜΠΟΧΑΛΗ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	12	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
6.	ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΠΑΝ.	ΑΝΑΦΟΝΗΤΡΙΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	10	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
7.	ΒΑΡΡΕΣ	ΒΑΡΡΕΣ ΜΠΟΧΑΛΗ	ΞΕΝΟΔ.	B	43	82	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
8.	ΚΑΚΩΥΡΗ ΣΤΥΛ	ΚΑΛΑΜΑΚΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	50	100	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
9.	ΠΛΕΣΣΑ ΔΙΟΝ.	ΑΝΘ ΓΕΡΑΚΑΡΙΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	39	93	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
10.	ΚΑΡΕΤΤΑ ΑΣΤΕ	ΔΑΓΑΝΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	B	68	132	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
11.	ΞΕΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΑΡΓΑΣΙΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	B	88	168	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
12.	ΠΑΝΟΥ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ	ΜΟΥΖΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	B	38	85	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
13.	ΠΑΚΟΥΜΕΛΟΣ ΑΣΤΕ	ΔΑΓΑΝΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	45	96	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
14.	ΑΝΔΡΩΝΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	12	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
15.	ΚΑΜΕΛΙΟΥ Α.Ε.	ΚΥΦΕΛΗ	ΞΕΝΟΔ.	A	61	116	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
16.	ΣΥΝΕΤΟΣ ΔΙΟΝ.	ΚΑΛΑΜΑΚΙ	ΕΠ. ΚΑΤ.	1	-	10	ΖΑΚΥΝΘΟΣ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝΟΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
17.	ΜΕΝΤΙ ΓΕΡΑΝΕ ΑΞΕΤΕ	ΠΛΑΝΟ	ΞΕΝΟΔ.	B	69	134	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
18.	ΚΟΡΦΙΛΗΣ ΔΙΟΝ.	ΑΓ. ΣΩΣΤΗΣ ΛΙΘΑΚΙΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	50	101	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
19.	ΜΠΕΣΚΙΝΗ ΕΥΣΤ.	ΜΕΣΩ ΓΕΡΑΚΑΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	21	41	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
20.	ΜΠΙΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΑΓ. ΣΩΣΤΗΣ ΛΙΘΑΚΙΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	24	48	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
21.	ΚΥΒΕΤΟΥ ΑΝΑΣΤ.	ΛΑΓΑΝΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	48	93	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
22.	ΓΕΟΥΚΑΛΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΑΝΑΦΟΝΗΤΡΙΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	8	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
23.	ΜΑΓΔΑΛΗΝΟΣ ΑΝΤ.	ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	82	158	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
24.	ΚΑΚΟΥΡΗΣ ΔΙΟΝ.	ΛΑΓΑΝΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	A	82	153	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
25.	ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ ΠΗΓΗ	ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟ ΨΑΡΟΥ	ΕΠ. ΚΑΤ.	5	-	10	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
26.	Α.Ε. ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΑΞΤΕ	ΚΑΛΑΜΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	23	46	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
27.	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΟΥΛΗΣ	ΠΛΑΝΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	28	48	ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ 5, ΖΑΚΥΝΘΟΣ
28.	ΛΑΤΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΡΙΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	112	201	ΛΑΥΚΕΣ, ΖΑΚΥΝΘΟΣ
29.	ΒΥΘΟΥΚΑ ΠΑΝΑΓ.	ΜΟΥΖΑΚΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	17	40	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
30.	ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΣ	ΑΡΓΑΣΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	67	124	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
31.	ΜΑΥΡΙΚΟΣ ΑΞΤΕΕ	ΠΛΑΝΟ	ΞΕΝΟΔ.	B	67	140	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
32.	ΖΑΝΤΟΤΕΙ ΑΞΤΕ	ΛΑΓΑΝΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	A	68	143	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
33.	ΤΑΝΤΚΑΣ ΠΑΥΛΟΣ	ΑΓ. ΣΩΣΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	A	58	107	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
34.	ΒΥΘΟΥΚΑΣ ΑΝΤΩΝ.	ΛΟΥΡΟ	ΞΕΝΟΔ.	B	29	61	ΖΑΚΥΝΘΟΣ
ΧΟΛΟΠΡΟΣΩΠΙΚΑ							
1.	ΒΕΡΜΙΟΝ	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	B	71	147	ΝΑΟΥΣΑ
2.	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΑΙΚ.	ΝΑΟΥΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	B	5	11	ΑΔ. ΧΑΡΟΥΣΗ 4, ΝΑΟΥΣΑ
3.	ΜΠΑΚΑΛΙΟΣ ΘΩΑΝ.	ΑΡΧΟΧΩΡΙΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	5	11	Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ 12, ΝΑΟΥΣΑ
4.	Π. ΠΑΓΚΟΓΛΟΥ & ΣΙΑ	ΒΕΡΟΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	16	31	ΕΔΕΣΣΗΣ 13, ΒΕΡΟΙΑ
5.	ΜΑΝΤΣΙΟΣ ΔΗΜ.	ΝΑΟΥΣΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	20	Π. ΜΕΛΑ 11, ΝΑΟΥΣΑ
ΧΟΛΟΠΡΟΣΩΠΙΚΑ							
1.	ΜΠΙΤΣΙΩΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΑΡΙΑΔ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	19	34	ΠΕΡΔΙΚΑ
2.	ΓΕΛΗΣ ΚΩΝΣΤΟΣ	ΚΑΡΥΟΤΙ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	10	ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ
3.	ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΒΑΣ.	ΚΑΡΑΒΟΣΤΑΣΙ	ΕΠ. ΚΑΤ.	5	-	10	ΠΕΡΔΙΚΑ
ΧΟΛΟΠΡΟΣΩΠΙΚΑ							
1.	ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔ.	ΝΕΟ ΡΥΣΙΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	32	73	Μ. ΜΠΟΤΣΑΡΗ 14, ΘΕΣ/ΚΗ
2.	ΤΣΑΜΠΟΥΡΑΣ ΠΑΝ.	ΟΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ	ΞΕΝΟΔ.	B	90	173	ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ 6, ΘΕΣ/ΚΗ
3.	ΑΛΜΑ	ΑΓ. ΘΩΑΝΑΣΙΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	101	195	ΘΕΣ/ΚΗ
4.	ΑΙΓΑΙΟΝ	ΘΕΣ/ΚΗ	ΞΕΝΟΔ.	B	56	85	ΕΓΝΑΤΙΑΣ 16
5.	KINISSI PALACE A.E.	ΘΕΣ/ΚΗ	ΞΕΝΟΔ.	A	55	110	ΕΓΝΑΤΙΑΣ 41
6.	ΜΙΝΕΡΒΑ	ΘΕΣ/ΚΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	38	74	ΣΥΠΤΡΟΥ & ΕΓΝΑΤΙΑΣ 44
7.	ΡΟΥΣΑΚΗΣ ΣΤΕΦ.	ΑΓ. ΤΡΙΔΑΔΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	27	ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 1, ΘΕΣ/ΚΗ
8.	ΦΑΚΙΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΑΓ. ΤΡΙΔΑΔΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	24	47	ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΟΣ 15 ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ
9.	ΑΓΓΟΥΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡ.	ΠΛΑΓΙΑΡΙΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	B	50	100	ΓΥΜΝ. ΜΙΚΡΟΥ 13, ΘΕΣ/ΚΗ
10.	ΔΟΥΡΒΑΝΑΚΗ ΕΥΔ.	ΛΟΥΤΡΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	24	48	Ν. ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ
11.	ΛΕΝΑ	ΠΕΡΑΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	B	46	90	ΑΚΤΗΣ 61, ΠΕΡΑΙΑ
12.	ΡΕΙΖΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ	ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	16	35	ΘΕΣ/ΚΗ
13.	ΟΛΥΜΠΙΚ	ΘΕΣ/ΚΗ	ΞΕΝΟΔ.	B	54	95	ΕΓΝΑΤΙΑΣ 25
14.	ΑΕΓΕΟΝ	ΘΕΣ/ΚΗ	ΞΕΝΟΔ.	B	59	89	ΕΓΝΑΤΙΑΣ 19
15.	PHILIPPION	ΔΑΣΟΣ ΣΕΙΧ ΣΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	A	87	159	ΘΕΣ/ΚΗ
16.	ANESSIS	ΘΕΣ/ΚΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	41	83	26ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 20
17.	ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ	ΠΑΝΟΡΑΜΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	1	-	4	ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ 13, ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ
ΧΟΛΟΠΡΟΣΩΠΙΚΑ							
1.	ΔΑΚΚΑ ΕΥΑΓ.	ΠΕΡΑΜΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	23	39	ΠΕΡΑΜΑ
2.	ΚΙΟΦΟΣ ΖΗΣΗΣ	ΜΗΛΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	8	15	ΜΕΤΣΟΒΟ
3.	ΒΑΤΑΒΑΝΗΣ ΑΔ.	ΒΙΤΣΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	6	13	ΖΑΓΟΡΙ
4.	ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ Μ.	ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	3	6	ΖΑΓΟΡΙ
5.	ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ ΚΩΝ.	ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	4	7	ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ
6.	ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ ΓΕΩΡ.	ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	6	12	ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ
7.	ΜΑΛΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΑΡΙΣΤΗ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	A	6	12	ΣΚΟΠΕΛΟΥ 7, ΧΟΛΑΡΓΟΣ
8.	ΡΗΓΑΤΟΥ Γ.	ΣΚΑΜΝΕΛΙ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	B	5	13	ΖΑΓΟΡΙ
9.	ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΘ.	ΔΙΛΥΦΟ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	A	7	14	ΖΑΓΟΡΙ
10.	ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΘ.	ΔΙΛΥΦΟ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	A	5	12	ΖΑΓΟΡΙ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΣΗ	ΔΩΜ.	ΚΑΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
ΝΟΜΟΣ ΔΕΛΦΙΝΩΝ							
1.	ΧΑΛΚΙΑ ΣΤ.	ΤΡΥΠΗΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Β	10	21	ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ ΘΑΣΟΥ
2.	ΜΠΑΛΑΤΑ ΝΙΚ.	ΛΙΜΕΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	16	33	ΘΑΣΟΣ
3.	ΠΑΡΑΛΙΑ	Ν. ΚΑΡΒΑΛΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	19	38	Ν. ΚΑΡΒΑΛΗ
4.	ΧΡΥΣΑΦΗ Ι.	ΣΚΑΛΑ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	10	21	ΠΑΝΑΓΙΑ ΘΑΣΟΥ
5.	ΠΑΡΑΣΧΟΥΔΗ ΚΥΡ.	ΜΕΛΑΧΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	60	99	ΡΩΜΑΝΟΥ 16, ΚΑΒΑΛΑ
6.	ΜΕΝΑΧΕΙΔΗ ΑΝΤ.	ΛΙΜΕΝΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	20	ΘΑΣΟΣ
7.	ΣΥΚΟΥΔΗ ΑΑΣΚ.	ΛΙΜΕΝΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	24	ΘΑΣΟΣ
8.	ΣΠΥΡΩΔΗ Γ.	ΠΡΙΝΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Α	65	117	ΘΑΣΟΣ
9.	ΜΠΡΑΟΥΚΜΑΝ Γ.	ΣΚΑΛΑ ΘΑΣΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	23	46	ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 37, ΚΑΒΑΛΑ
10.	ΛΑΓΟΥΜΤΖΗ ΗΡ.	ΛΙΜΕΝΑ ΘΑΣΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	22	41	ΠΥΡΡΩΝΟΣ 77, Κ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
11.	ΜΙΑΜΟΥ ΕΛ.	ΣΚΑΛΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	7	-	21	ΛΙΜΕΝΑΣ ΘΑΣΟΥ
ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ							
1.	ΑΥΡΑ	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	25	39	ΚΑΡΔΙΤΣΑ
2.	ΚΡΥΟΥ ΣΟΦΙΑ	ΜΟΥΖΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	33	63	ΜΟΥΖΑΚΙ
3.	ΑΡΝΗ	ΑΚΡΑΙΤΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	31	60	ΚΑΡΔΙΤΣΑ
4.	ΜΑΡΙΓΑΡΗ ΝΙΚ.	ΝΕΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	3	7	ΝΕΟΧΩΡΙ
5.	ΚΟΙΝ. ΚΑΝΑΛΙΩΝ	ΚΑΝΑΛΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	8	16	ΚΑΝΑΛΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ							
1.	ΑΔΕΣΙΟΥ Κ.	ΠΕΤΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Α	48	97	ΔΕΣΠΗΛΙΟ
2.	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	37	77	ΝΙΚΗΣ 122, ΚΑΣΤΟΡΙΑ
3.	ΜΠΕΛΕΓΑΚΗ Ι.	ΚΟΡΗΣΟ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	12	ΚΟΡΗΣΟ
ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ							
1.	ΑΣΗΜΕΝΙΑ ΑΚΤΗ	ΡΟΔΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	56	109	ΘΙΝΑΛΙΩΝ
2.	ΜΠΕΛΛΑ ΒΙΣΤΑ	ΔΑΦΝΗ	ΞΕΝΟΔ.	Ε	25	48	ΔΑΦΝΗ
3.	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Δ.	ΧΑΡΑΜΙ	ΞΕΝΟΔ.	Α	31	72	ΛΑΚΚΑ ΠΛΕΩΝ
4.	ΑΦΡΟΔΙΤΗ	ΡΟΔΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	59	120	ΘΙΝΑΛΙΩΝ
5.	GELINA VILLAGE	ΑΧΑΡΑΒΗ	ΞΕΝΟΔ.	Α	241	394	ΑΧΑΡΑΒΗ
6.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ	Π. ΠΟΛΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	33	56	ΚΕΡΚΥΡΑ
7.	ΤΣΙΡΙΓΚΑΚΗΣ Χ. ΑΕ	ΣΑΟΥΛΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	32	55	ΘΙΝΑΛΙΩΝ
8.	ΑΝΤΩΝΗΣ	ΚΑΛΑΜΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	98	186	ΚΑΣΣΙΟΠΗ
9.	ΑΦΟΙ ΑΔΕΣΙΟΥ	ΜΠΑΡΜΠΑΤΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Α	15	26	ΣΠΑΡΤΙΑ
10.	ΝΙΝΟ	ΡΟΔΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	14	28	ΡΟΔΑ
11.	ΣΤΑΠ Α.Ε.Β.Ε.	ΓΡΟΒΑΛΕΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	30	45	ΘΙΝΑΛΙΩΝ
12.	ΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡ.	ΛΟΥΤΣΕΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	1	-	5	ΘΙΝΑΛΙΩΝ
ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΟΝΙΑΣ							
1.	ΔΟΡΙΖΑ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ	ΑΜΥΓΔΑΛΙΕΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	9	ΔΟΡΙΖΑΤΑ
2.	ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑΣ ΧΑΡ.	ΛΙΒΑΔΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	5	8	ΛΙΒΑΔΙ
3.	ΦΡΑΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΚΑΡΑΒΑΔΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	24	ΚΑΡΑΒΑΔΟΣ
4.	ΒΑΛΑΝΑΤΟΣ ΔΙΟΝ.	ΒΑΣΑΜΑΤΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	2	-	6	ΚΡΑΝΑΙΑ
5.	ΜΙΝΕΤΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	6	11	ΒΛΑΧΑΤΑ
6.	ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΣ ΣΤ.	ΒΑΣΑΜΑΤΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	2	-	6	ΚΡΑΝΑΙΑ
7.	ΣΙΛΑΑΤΗ ANNA	ΡΑΖΑΤΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	9	ΦΑΡΑΚΑΤΑ
8.	ΛΥΜΠΕΡΑΤΟΣ ΚΩΝ.	ΚΑΤΑΠΟΔΑΤΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	2	-	6	ΓΡΙΖΑΤΑ
9.	SUNRISE INN	ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΤΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	28	47	ΠΕΣΣΑΔΑ
10.	ΑΓΓΕΛΑΤΟΥ ΒΑΣΙΑ	ΒΡΩΜΟΥΛΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	20	36	ΣΚΑΛΑ
11.	ΦΩΗΣ ΝΙΚΟΛ.	ΔΙΛΙΝΑΤΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	9	ΔΙΛΙΝΑΤΑ
12.	ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ ΔΙΟΝ.	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	10	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ
13.	ΚΟΥΝΑΛΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ	ΚΑΤΑΠΟΔΑΤΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	9	14	ΓΡΙΖΑΤΑ
14.	ΚΟΥΡΚΟΥΜΕΛΗΣ Α.Ε.	ΤΑΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	27	54	ΚΟΙΝ. ΣΚΑΛΑΣ
15.	ΜΠΕΝΑΤΟΣ ΝΙΚΟΛ.	ΑΓ. ΘΕΚΛΗ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	8	ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΛΙΗΣ
16.	ΜΙΝΕΤΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	ΕΠΙΣΤΑΝΟΡΙΟ	ΕΠ. ΚΑΤ.	2	-	6	ΚΟΙΝ. ΟΜΑΛΙΩΝ
17.	ΙΩΑΝΝΑΤΟΥ ΕΛΕΥΘ.	ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΑΤΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	6	9	ΜΑΤΖΑΒΙΝΑΤΑ
18.	ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗΣ ΓΕΡΑΣ.	ΒΑΣΙΛΙΚΑΙΕΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	8	ΣΑΜΗ
19.	ΤΣΙΜΠΑ ΧΑΡ.	ΒΑΘΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	9	17	ΜΑΚΡΥΤΑΝΝΗ 3, ΠΑΤΡΑ
ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΙΚΙΑΣ							
	ΚΟΙΝ. ΛΙΒΑΔΙΩΝ	ΛΙΒΑΔΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	13	25	ΛΙΒΑΔΙΑ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΑΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ							
1.	ΚΟΙΝ. ΓΚΟΥΡΑΣ	ΓΚΟΥΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	B	6	14	ΓΚΟΥΡΑ
2.	ΕΦΥΡΑ	ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	47	89	ΚΟΡΙΝΘΟΣ
3.	ΔΕΝΔΡΙΝΕΙΗ ΚΩΝ.	ΕΒΡΟΣΤΙΝΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	8	13	ΡΟΖΕΝΑ
4.	ΑΛΕΞΑΚΗ ΝΙΡΒΑΝΑ	ΡΑΧΗ	ΕΠ. ΚΑΤ.	2	-	4	ΑΡΧΑΙΑ ΦΕΝΕΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΚΥΡΕΝΑΙΩΝ							
1.	ΣΥΡΙΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΔΙΜΝΕΣ ΘΗΡΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	27	41	ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ 28, ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
2.	ΣΥΡΙΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΔΙΜΝΕΣ ΘΗΡΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	61	95	ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ 28, ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
3.	ΣΤΥΛ. ΚΟΡΟΠΛΑΤΗ ΕΠΕ	ΙΟΥΜΑΔΑ ΚΕΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	10	16	ΚΑΝΑΡΗ 8, ΑΙΛΙΜΟΣ
4.	ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ	ΚΟΡΡΗΣΙΑ ΚΕΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	B	20	34	ΛΥΤΗΣ 6, ΚΗΦΙΣΙΑ
5.	ΜΟΡΑΪΤΗ ΔΙΚΑΤΕΡ	ΑΔΑΜΑΣ ΜΗΛΟΥ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	24	ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 61, ΚΕΡΑΤΣΙΝΙ
6.	LAGADA BEACH HOTEL	ΑΔΑΜΑΝΤΑ ΜΗΛΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	B	130	275	ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ 9, ΠΕΙΡΑΙΑΣ
7.	ΧΟΥΝΤΑΣ Α.Ε.	ΑΥΛΗ ΠΑΡΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	A	26	56	Σ. ΑΝΔΡΙΚΟΥ 3, ΠΑΛΑΝΙΑ
8.	ΡΗΓΑΣ ΕΥΑΓΓ.	ΚΑΤΩ ΘΗΡΑΣ ΑΝΤΟΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	8	14	ΣΚΟΥΛΟΥΔΗ 4, ΠΕΙΡΑΙΑΣ
9.	ΔΕΚΑΚΗ ΕΥΑΝΘΙΑ	ΚΑΡΑΒΟΣΤΑΣΙ ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	15	32	Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 35, ΜΑΡΟΥΣΙ
10.	ΚΑΡΥΣΤΗΝΑΙΟΣ Γ.	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	17	30	ΡΑΖΙΚΟΤΣΙΚΑ 2, ΑΘΗΝΑ
11.	ΚΑΡΥΣΤΗΝΑΙΟΣ Γ.	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	19	34	ΡΑΖΙΚΟΤΣΙΚΑ 2, ΑΘΗΝΑ
12.	ΠΕΛΑΓΟΣ	ΚΑΡΑΒΟΣΤΑΣΙ	ΞΕΝΟΔ.	B	33	66	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ
13.	ΚΕΑ BEACH Α.Ε.	ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ ΚΕΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	B	62	110	ΚΥΠΡΙΟΥ 14, ΧΑΛΑΝΔΡΙ
14.	ΜΑΝΕΤΤΑ ΙΩΑΝ.	ΑΓ. ΠΕΤΡΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	14	28	ΑΝΔΡΟΣ
15.	ΜΠΕΚΙΑΡΗ ΚΩΝ.	ΗΜΕΡΟΒΙΓΛΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	14	20	ΘΗΡΑ
16.	ΜΑΡΙΝΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΗΜΕΡΟΒΙΓΛΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	B	8	13	ΘΗΡΑ
17.	ΜΗΝΔΡΙΝΟΥ ΝΤΙΝΑ	ΚΑΜΑΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	B	14	26	ΘΗΡΑ
18.	SUN RISE ΑΕ	ΘΗΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	20	41	ΘΗΡΑ
19.	ΝΟΥΤΑΚΗΣ ΜΑΝΘΟΣ	ΠΕΡΙΣΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	A	30	58	ΘΗΡΑ
20.	ATLANTIS VILLAS	ΟΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	31	50	ΘΗΡΑ
21.	EFTERPI VILLAGE	ΦΗΡΟΣΤΕΦΑΝΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	21	ΘΗΡΑ
22.	ΑΔΜΠΙΑΤΡΟΣ	ΚΑΡΤΕΡΑΔΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	B	38	76	ΘΗΡΑ
23.	ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΟΥ Ε.	ΗΜΕΡΟΒΙΓΛΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	A	13	18	ΘΗΡΑ
24.	ΚΑΣΤΕΛΙ	ΚΑΜΑΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	56	104	ΘΗΡΑ
25.	ΠΑΡΟΣ	ΚΑΜΑΡΙ	ΞΕΝΟΔ.	B	22	40	ΘΗΡΑ
26.	ΜΠΕΛΗΣ ΒΑΣΙΛ.	ΜΕΡΙΧΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	7	13	ΚΥΘΝΟΣ
27.	ΔΩΡΙΟΝ	ΟΡΝΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	B	21	45	ΜΥΚΟΝΟΣ
28.	ΚΟΙΝ. ΚΟΡΩΝΙΑΣ	ΚΟΡΩΝΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	9	16	ΝΑΞΟΣ
29.	ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ	ΧΩΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	9	16	ΝΑΞΟΣ
30.	ΚΑΒΟΥΡΑΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΑΓ. ΑΝΝΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	21	ΝΑΞΟΣ
31.	ΤΟΥΜΠΑΚΑΡΗ Ι.	ΑΓ. ΠΙΡΟΚΟΠΙΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	7	13	ΝΑΞΟΣ
32.	ΜΙΧΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Ε.	ΧΩΡΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	7	ΝΑΞΟΣ
33.	ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΣΤΑΜ.	ΒΙΒΛΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	4	7	ΝΑΞΟΣ
34.	ΒΗΤΑ ΔΕΛΤΑ ΔΕΤΕ	ΠΑΡΑΣΠΟΡΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	46	82	ΠΑΡΟΣ
35.	ΑΓΟΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΙΣΟΛΙΒΑΔΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	36	68	ΠΑΡΟΣ
36.	ΜΥΡΩΝ Α.Ε.	ΤΣΩΝΙ ΠΑΡΟΥ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	11	ΚΕΛΡΩΝ 18, ΕΚΑΛΗ
37.	ΑΣΤΕΡΙ	ΔΕΙΡΑΛΙ	ΞΕΝΟΔ.	B	25	46	ΣΕΡΙΦΟΣ
38.	DOLPHIN BAY	ΓΑΛΗΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	A	151	280	ΣΥΡΟΣ
39.	ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΒΑΡΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	16	38	ΣΥΡΟΣ
40.	ΕΡΜΗΣ	ΕΡΜΟΥΥΙΩΛΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	65	121	ΣΥΡΟΣ
41.	ΜΑΡΑΓΚΟΣ ΔΗΜΗΤ.	ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	8	12	ΤΗΝΟΣ
42.	ΜΑΡΙΝΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ	ΑΠΤΕΜΔΕΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	14	30	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ
43.	ΒΑΙΜΑ ΣΟΦΙΑ	ΧΩΡΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	A	6	11	ΑΝΔΡΟΣ
44.	ΣΤΕΦΑΝΑΤΟΣ ΣΠ.	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ ΣΥΡΟΥ	ΕΠ. ΚΑΤ.	10	-	20	ΣΚΟΠΕΛΟΥ 44-46, ΚΥΨΕΛΗ
45.	ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΣΟΦΙΑ	ΑΜΕΛΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	45	90	ΝΑΙΟΥΣΑ, ΠΑΡΟΣ
46.	ΑΜΙΛΑΤΖΗΣ ΠΑΝΑΓ.	ΤΣΩΝΙ ΠΑΡΟΥ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	10	ΚΕΛΡΩΝ 18, ΕΚΑΛΗ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ							
1.	ΤΡΑΪΦΟΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΛΑΖΑΡΕΤΟ	ΞΕΝΟΔ.	A	15	31	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ
2.	ΠΡΑΜΑΤΑΡΗΣ	ΓΕΦΥΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	17	36	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ
3.	ΠΑΝΟΥ ΚΩΝ.	ΓΕΦΥΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	B	32	59	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ
4.	ΜΑΝΩΛΑΚΟΣ ΧΑΡ.	ΜΑΥΡΟΥΝΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	17	31	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ 2, ΓΥΘΕΙΟ
5.	ΜΠΑΡΜΠΑΓΛΑΝΗΣ Θ.	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	2	-	6	ΚΟΚΚΑΛΑ
ΝΟΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ							
1.	ΑΤΣΙΜΠΑΣΗΣ ΣΠ.	ΠΕΤΡΑ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	A	71	146	ΑΓ. ΣΟΦΙΑΣ 40, Ν. ΣΜΥΡΝΗ, ΑΘΗΝΑ
2.	ΔΙΑΣΚΑ ΑΣΠΑΣ.	ΠΟΥΡΝΙΑ ΔΗΜΝΟΥ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	20	ΔΙΟΝΥΣΟΥ 63, ΚΗΦΙΣΙΑ
3.	ΘΕΟΦΙΛΟΣ	ΠΕΤΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	B	90	120	ΜΥΤΙΛΗΝΗ
4.	ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ ΑΕ	ΜΥΡΙΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	A	51	110	ΛΕΣΒΟΣ
5.	ΚΟΙΝ. ΑΓ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ	ΑΓ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	B	10	18	ΔΗΜΝΟΣ
6.	ΔΕΜΕΡΤΖΗ ΧΑΡ.	ΠΕΤΡΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	4	8	ΛΕΣΒΟΣ
7.	ΑΒΡΑΜΕΛΟΥ ΔΕΣΠ.	ΣΙΓΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	5	10	ΣΙΓΡΙ
8.	ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΕΥΑΓΓ.	ΑΓΡΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	4	8	ΑΓΡΑ
9.	ΚΑΡΑΒΑΣΙΔΗΣ Γ.	ΑΝΑΞΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	19	ΑΝΑΞΟΣ
10.	ΚΑΡΙΜΑΛΗ ΜΑΡ.	ΣΚΑΛΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	3	6	ΚΑΛΛΟΝΗ
11.	ΚΑΤΣΑΝΗΣ ΑΙΜ.	ΒΑΓΕΡΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	6	ΒΡΕΣΑ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
12.	ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΕΥΑΓΓ.	ΚΕΡΑΜΙ ΜΗΘΥΜΝΑΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	6	-	24	ΑΓΡΑ
ΝΟΜΟΣ ΔΕΥΚΑΛΙΑΣ							
1.	ΒΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ Ν.	ΡΙΖΕΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	22	50	ΕΞΑΝΘΕΙΑ
2.	ΦΑΤΟΥΡΟΣ Π.	ΛΥΤΤΑ	ΞΕΝΟΔ.	B	37	76	ΛΥΤΤΑ
3.	ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗ Π.	ΝΥΔΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	13	23	ΝΥΔΡΙ
4.	ΜΠΡΑΣ ΕΛΕΝΗ	ΒΛΥΧΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	16	28	ΒΛΥΧΟΣ
5.	ΤΖΟΝ ΣΤΟΚ	ΒΑΣΙΛΙΚΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	13	26	ΒΑΣΙΛΙΚΗ
6.	ΚΙΜΩΛΙΑΤΗΣ ΣΥΜ.	ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΑΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	B	25	41	ΠΟΡΟΣ
7.	ΜΕΚΑΛΗ ΕΛΕΝΗ	ΤΣΟΥΚΑΛΛΕΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	2	-	8	ΤΣΟΥΚΑΛΛΕΣ
8.	ΚΟΝΤΟΠΟΡΤΗ ΣΠ.	ΒΟΛΤΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	9	ΒΟΛΤΑ
9.	ΚΑΤΟΠΟΔΗ	ΑΛΩΝΑΚΙ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	10	ΔΡΙΜΩΝΑ
10.	ΣΩΣΟ Γ.	ΚΤΙΣΜΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	7	-	17	ΓΕΝΙ ΒΛΥΧΟΥ
11.	ΡΟΜΠΟΤΗ ΝΙΚ.	ΑΘΑΝΙ	ΕΠ. ΚΑΤ.	6	-	16	ΑΘΑΝΙ
ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ							
1.	ΚΑΛΑΪΤΣΙΔΗ ΝΙΚ.	ΣΚΙΑΘΟ	ΞΕΝΟΔ.	A	70	140	ΡΟΔΟΔΑΦΝΗΣ 37B, ΜΑΡΟΥΣΙ
2.	ΣΠΥΡΟΥ ΡΗΓΑΣ	ΣΚΟΠΕΛΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	59	138	ΣΚΟΠΕΛΟΣ
3.	ΤΖΑΛΑΒΡΕΤΑ ΔΗΜ.	ΑΛΛΗ ΜΕΡΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	40	81	ΒΟΛΟΣ
4.	ΑΓΡΙΠΛΑΝΗ ΔΗΜ.	ΚΟΡΩΠΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	28	63	ΤΣΟΓΛΑΗ 69, ΒΟΛΟΣ
5.	ΜΠΑΡΟΥΤΑΣ ΣΤΕΦ.	ΧΟΡΕΥΤΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	13	24	ΖΑΓΟΡΑ ΠΗΛΙΟΥ
6.	ΖΗΝΤΡΑΣ ΧΡ.	ΣΕΣΚΙΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	24	ΒΟΛΟΣ
ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ							
1.	ΜΠΡΟΥΝΟ ΝΤΟΥΡΤΣΙ	ΛΕΥΚΤΡΟ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	14	ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ
2.	REX ΑΕ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΞΕΝΟΔ.	A	44	84	ΚΑΛΑΜΑΤΑ
3.	ΑΦΟΙ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΙ ΑΕ	ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	B	94	161	ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ
4.	ΜΠΡΟΥΝΟ ΝΤΟΥΡΤΣΙ	ΛΕΥΚΤΡΟ	ΕΠ. ΚΑΤ.	5	-	17	ΚΟΙΝ. ΛΕΥΚΤΡΟΥ
5.	ΘΕΟΔΩΡΑΚΕΑΣ Γ.	ΝΕΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	10	ΣΤΟΥΠΑ
6.	ΡΟΥΤΖΟΥΝΗΣ Ι.	ΜΗΛΕΑΣ	ΕΠ. ΚΑΤ.	2	-	5	ΚΟΙΝ. ΜΗΛΕΑΣ
7.	ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΟΣ ΠΑΝ.	ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	1	-	5	ΑΣΤΕΡΙΟΥ 2-4, ΖΟΓΡΑΦΟΥ, ΑΘΗΝΑ
8.	ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ Δ.	ΧΡΑΝΟΙ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	9	Α. ΝΕΡΗ 4, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
9.	ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΥΛΟΣ Ν.	ΠΥΛΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	20	ΠΥΛΟ
10.	ΖΕΥΓΓΙΗΣ ΑΝΑΣΤ.	ΠΛΑΟΒΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	6	-	18	ΠΛΑΟΒΑ ΠΥΛΙΑΣ
11.	ΝΙΚΗΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΔ.	ΚΟΛΟΜΠΕΡΙΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	6	ΑΧΑΛΛΟΧΩΡΙ
12.	ΚΟΛΑΜΠΑΣ ΘΕΟΔ.	ΚΕΣΕΜΙΣΣΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	10	ΚΟΙΝ. ΧΑΡΟΚΟΠΙΟΥ
13.	ΦΟΥΝΤΕΑΣ ΣΤ.	ΕΞΩΧΩΡΙΟΥ	ΕΠ. ΚΑΤ.	5	-	10	ΕΞΩΧΩΡΙΟ
14.	ΚΟΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛ.	ΠΛΗΒΙΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	12	22	ΦΑΡΩΝ 235, ΚΑΛΑΜΑΤΑ
15.	ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤ.	Π. ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	E	22	47	ΗΣΙΟΛΟΥ 20, ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ
16.	ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Π.	ΚΥΤΑΡΙΣΣΙΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	A	10	21	ΚΥΤΑΡΙΣΣΙΑ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
1.	ΤΣΕΠΤΕΛΙΔΗ ΙΩΑΝ.	ΚΟΜΗΝΗΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	18	36	ΚΟΙΝ. ΚΟΜΗΝΗΝΩΝ
2.	ΖΗΤΑ ΠΑΛΛΑΣ	ΞΑΝΘΗ	ΞΕΝΟΔ.	Α	95	178	ΞΑΝΘΗ
3.	ΤΣΕΠΤΕΛΙΔΗ ΙΩΑΝ.	ΚΟΜΗΝΗΝΑ	ΕΠ. ΚΑΤ.	3	-	15	ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ 13, ΞΑΝΘΗ
1.	Α.Σ.Κ. ΠΑΝΑΓΙΤΣΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΤΣΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	22	ΠΑΝΑΓΙΤΣΑ
2.	ΠΑΠΑΣΤΟΪΚΟΣ ΣΤ.	ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	9	18	ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
3.	ΣΑΜΨΩΝΙΔΗΣ ΝΙΚ.	ΛΟΥΤΡΑΚΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	11	18	ΠΗΠΕΡΙΑ
4.	ΠΑΡΘΕΝΟΠΟΥΛΟΣ Π.	ΠΑΝΑΓΙΤΣΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	22	ΚΟΙΝ. ΠΑΝΑΓΙΤΣΑΣ
5.	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΙΚΑΤ.	ΛΟΥΤΡΑΚΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	11	21	Η.ΠΟΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 7, ΕΔΕΣΣΑ
6.	ΛΙΟΥΤΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΛΟΥΤΡΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	16	31	ΑΛΜΩΠΙΑ
7.	ΓΗΣΗΣ ΚΩΝ.	ΛΟΥΤΡΑΚΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	19	ΑΡΙΔΑΙΑ
1.	ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	14	26	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ 40, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
2.	ASTERIAS	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	20	38	ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ 4, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
3.	ΚΙΤΣΙΟΣ ΔΙΟΝ.	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	21	42	ΝΙΚΗ 26, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
4.	ΚΕΤΣΙΕΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Φ.	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	25	50	Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 11, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
5.	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ε.	ΠΑΡ. ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	19	44	ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ 4, ΚΑΤΕΡΙΝΗ
6.	ΚΟΙΝ. ΕΞΟΧΗΣ	ΕΞΟΧΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	16	32	ΚΟΙΝ. ΕΞΟΧΗΣ
7.	ΜΗΤΡΑ ΜΕΧΑΝΗ	ΚΑΤΕΡΙΝΟΣΚΑΛΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	23	ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΤΟΥ 5, ΚΑΤΕΡΙΝΗ
8.	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΓΡ.	ΛΙΤΟΧΩΡΟ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	13	28	ΛΙΤΟΧΩΡΟ
9.	ΖΗΣΚΑΤΑΣ ΙΩΑΝ.	ΛΙΤΟΧΩΡΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	12	24	ΕΣΤΙΑΣ 1, ΛΙΤΟΧΩΡΟ
10.	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Π.	Ν. ΠΟΡΟΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	30	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 15Γ, ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ
11.	ΓΑΛΛΙΔΑΣ	ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	48	84	ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ
12.	ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΟΣ ΣΤ.	Ν. ΠΟΡΟΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	20	32	ΛΙΤΟΠΟΥΛΟΥ 8, Ν. ΠΟΡΟΙ
13.	ΣΤΟΥΜΠΟΣ ΘΕΟΔ.	Ν. ΠΟΡΟΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	26	43	Ν. ΠΟΡΟΙ
14.	ΓΚΑΤΣΑΣ ΑΘΑΝ.	ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	18	40	ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ
15.	ΚΟΣΜΟΣ	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	24	39	ΘΡΑΚΗΣ 8, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
16.	ΕΥΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	18	42	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
17.	ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΤΟΚΑΣ	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	12	26	ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ 11, ΚΑΤΕΡΙΝΗ
18.	ΠΛΑΤΩΝ	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	20	38	Γ. ΟΥΜΠΟΥ 11, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
19.	ΚΑΡΑΣΒΒΛΙΔΗΣ Ι.	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	20	ΠΑΛΛΗΝΟΥΔΗ 13, ΚΑΤΕΡΙΝΗ
20.	HAMBURG	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	18	45	Ν. ΟΜΙΛΟΥ & Ρ. ΦΕΡΚΟΥ, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
21.	ARGO	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Β	14	28	Β. ΠΑΥΛΟΥ 1, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
22.	ΖΗΣΚΑΣ ΝΙΚΟΛ.	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	14	34	ΠΕΡΓΑΜΟΥ 25, ΚΑΤΕΡΙΝΗ
23.	ΓΕΩΡΓΟΥΔΗ ΜΑΡΙΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	15	29	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
24.	ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΕΤΡΟΣ	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	21	51	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ 19, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
25.	ΒΑΒΑΤΣΙΟΥΧΑΣ Γ.	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	20	37	ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ 6, ΚΑΤΕΡΙΝΗ
26.	ΚΙΟΣ	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	24	56	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ 12, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
27.	ΚΕΤΣΙΕΤΖΟΠΟΥΛΟΥ Ε.	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	13	20	ΚΑΤΑΧΑ
28.	ΧΑΣΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	14	28	ΚΑΛΛΙΘΕΑ
29.	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛ.	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	29	ΟΥΜΠΟΥ 21, ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
30.	ΜΠΑΡΜΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘ.	ΠΑΡ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	10	15	ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ
31.	ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ ΚΩΝ.	Ν. ΠΟΡΟΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	18	ΟΥΜΠΟΥ 56, Ν. ΠΟΡΟΙ
32.	MINI STAR	ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	15	26	ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ
33.	ΠΑΥΤΣΟΣ ΕΥΑΓ.	ΜΑΚΡΥΓΓΙΛΙΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	13	26	ΜΑΚΡΥΓΓΙΛΙΟΣ
34.	ΤΣΙΝΕΡΗΣ ΚΩΝ.	ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	10	20	ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ
35.	ΝΙΚΗΤΑΣ	ΟΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	20	40	ΕΡΑΤΟΣ & ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΟΛ. ΑΚΤΗ
36.	OLYMPIC BEACH	ΟΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	15	30	ΗΡΑΣ 2, ΟΛ. ΑΚΤΗ
37.	ΑΝΔΡΟΝΙΔΗΣ ΕΥΘ.	ΟΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	9	16	ΗΡΑΣ 12, ΟΛ. ΑΚΤΗ
38.	ΚΟΠΑΝΙΔΗΣ ΑΖ.	ΟΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	10	16	ΠΕΡΓΑΜΟΥ 11, ΚΑΤΕΡΙΝΗ
39.	ΚΙΠΠΗΣ ΚΩΝ.	ΟΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	9	18	ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ 20, ΚΑΤΕΡΙΝΗ
40.	ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΟΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	23	42	ΗΡΑΣ 32, ΟΛ. ΑΚΤΗ
41.	ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΑΠ.	ΟΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	30	ΦΕΛΙΟΥ 22, ΚΑΤΕΡΙΝΗ
42.	ΝΟΥΛΑ ΚΩΝ.	Ν. ΠΟΡΟΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	9	18	ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ
43.	ΤΟΠΑΛΙΔΗ ΔΗΜ.	Ν. ΠΟΡΟΙ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	11	22	ΠΛΑΤΑΜΩΝΑΣ
44.	ΜΠΡΟΣΣΟΒΑΝΑ Ι.	Ν. ΠΟΡΟΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	10	20	28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 17, ΛΑΡΙΣΑ
45.	ΤΣΙΟΚΑ ΔΗΜ.	Ν. ΠΟΡΟΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	10	20	ΙΣΤΙΑΙΑΣ 20, ΛΑΡΙΣΑ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
	ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ						
	ΠΟΥΛΙΑΣΗ ΑΝΝΑ	ΓΙΑΝΝΟΥΔΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	4	12	ΓΙΑΝΝΟΥΔΙ
	ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΙΟΥ						
1.	ΒΟΛΟΥΔΑΚΗ Γ.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	18	ΜΑΡΩΝΕΙΑ
2.	ΚΥΡΩΛΗ Γ.	ΚΟΜΟΤΗΝΗ	ΞΕΝΟΔ.	Β	23	46	Δ. ΜΠΛΕΤΣΑ 25, ΚΟΜΟΤΗΝΗ
3.	KING MARON BEACH	ΠΛΑΤΑΝΙΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Β	54	112	ΜΑΡΩΝΕΙΑ
	ΝΟΜΟΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ						
	ΤΣΕΠΕΡΚΑ	ΚΑΜΠΟΣ ΦΡΑΝΤΑΤΟΥ	ΕΠ. ΚΑΤ.	10		20	ΙΚΑΡΙΑ
	ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΕΣΟΥ						
	ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΟΣ Β.	ΠΡΟΤΗ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Β	7	15	ΠΡΟΤΗ
	ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ						
1.	ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΗΛ.	ΒΡΟΝΤΕΡΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	7	14	ΒΡΟΝΤΕΡΟ
2.	ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣ.	ΚΑΣΤΡΑΚΙ	ΞΕΝΟΔ.	Β	23	50	ΚΑΣΤΡΑΚΙ
3.	ΜΟΥΣΙΩΝΗ ΑΓΟΡΙΤΣΑ	ΚΑΣΤΑΝΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	10	20	ΝΕΡΑΙΔΟΧΩΡΙ
4.	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Κ.	ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	30	59	ΠΙΝΔΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
5.	ΓΕΩΡΓΟΜΑΝΟΣ Γ.	ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΛΟΓΗΡΩΝ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	12	23	ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ 23, ΑΘΗΝΑ
	ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ						
1.	ΓΕΡΟΝΙΚΟΛΟΥ ΕΛ.	ΠΑΥΣΙΑΝΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	8	16	ΠΑΥΣΙΑΝΗ
2.	ΡΕΧ ΠΟΛΙΤΗ	Δ. ΥΠΑΤΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	20	Δ. ΥΠΑΤΗΣ
	ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ						
1.	ΒΕΛΤΣΗ Π.	ΦΛΩΡΙΝΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	44	94	Π. ΜΕΛΑ 54
2.	ΚΟΤΖΑΣΑΡΛΗΣ Γ.	ΜΟΤΕΝΙΤΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	Α	54	108	Α. ΑΜΥΝΤΑ 11
3.	ΚΥΡΚΟΣ ΘΩΜΑΣ	ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	4	8	ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑΣ
4.	ΣΑΡΒΑΝΗ ΚΑΛΔ.	ΛΕΧΟΒΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	6	12	ΛΕΧΟΒΟ
5.	ΠΑΠΑΓΙΩΑΝΝΟΥ ΜΙΧ.	ΜΟΤΕΝΙΤΣΑ	ΞΕΝΟΔ.	Α	60	120	ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ 66, ΘΕΣ/ΚΗ
	ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ						
1.	ΜΑΤΣΙΓΙΤΟΥ ΑΝΑΣ.	ΧΑΝΙΩΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	35	66	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 66, Ν. ΜΟΥΔΑΝΙΑ
2.	ΚΟΙΝ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ	Κ. ΒΑΡΒΑΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	10	23	ΑΡΝΑΙΑ
3.	ΣΥΓΓΕΛΗ ΚΟΝ.	ΣΑΡΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	10	20	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ
4.	ΔΑΔΟΠΟΥΔΗ ΔΗΜ.	ΣΥΚΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	13	26	ΤΟΡΩΝΗ
5.	ΨΗΛΟΓΙΑΝΝΗ ΣΤΑΜ.	ΤΟΡΩΝΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	20	40	Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ
6.	ΒΑΛΑΣΗΣ Γ.	ΦΟΥΡΚΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	28	46	ΦΟΥΡΚΑ
7.	ΑΓΚΟΡΤΖΑ Γ.	ΧΑΝΙΩΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	21	42	ΧΑΝΙΩΤΗ
8.	ΜΟΣΧΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΠΟΣΕΙΔΙ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	16	32	ΚΑΛΑΝΔΡΑ
9.	ΜΥΚΟΝΙΑΤΗΣ ΗΛ.	ΝΕΑ ΚΑΛΔΙΚΡΑΤΕΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	35	70	ΝΕΑ ΚΑΛΔΙΚΡΑΤΕΙΑ
10.	ΔΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝ.	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	14	28	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ
11.	ΣΤΑΜΟΣ ΑΘΑΝ.	ΑΦΥΤΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	27	45	ΑΦΥΤΟ
12.	ΔΑΛΛΑΣ ΔΕΩΝ.	ΠΟΡΤΑΡΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	11	22	ΠΟΡΤΑΡΙΑ
13.	ΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚ.	Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	11	25	ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ 11, Ν. ΚΡΗΝΗ
14.	ΧΑΣΑΠΗΣ ΚΟΝ.	ΠΩΛΥΧΩΡΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	47	87	ΠΩΛΥΧΩΡΟ
15.	ΚΟΣΜΑ ΣΤΑΥΡ.	ΚΡΥΟΠΗΓΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	23	50	ΚΡΥΟΠΗΓΗ
16.	ΚΟΣΜΑΣ ΚΟΝ.	ΚΡΥΟΠΗΓΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	17	35	ΚΡΥΟΠΗΓΗ
17.	ΣΕΚΕΡΟΓΛΟΥ ΧΡ.	ΙΕΡΙΣΣΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	10	16	ΙΕΡΙΣΣΟ
18.	ΒΕΚΙΑΡΗΣ ΒΑΣΙΛ.	ΠΩΛΥΧΩΡΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	15	26	ΠΩΛΥΧΩΡΟ
19.	ΣΙΑΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛ.	ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	12	27	ΑΡΝΑΙΑ
20.	ΠΟΣΕΙΔΩΝΑΣ	ΠΑΡ. ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	16	30	ΠΑΡ. ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ
21.	ΜΠΟΥΚΛΑΣ ΓΕΩΡ.	ΣΑΡΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	10	20	ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ 56, ΟΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ
22.	ΣΥΓΓΕΛΗΣ ΚΟΝ.	ΣΑΡΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	12	24	ΣΑΡΤΗ
23.	ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ ΣΟΦ.	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ
24.	ΓΚΕΚΑΣ ΓΕΩΡ.	ΠΩΛΥΧΩΡΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	24	41	ΠΩΛΥΧΩΡΟ
25.	ΑΗΤΟΣΙΔΟΥ ΒΑΣ.	ΠΛΑΤΑΝΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	13	26	ΣΥΚΙΑ-ΣΙΘΩΝΙΑΣ
26.	ΚΑΖΛΑΡΗ ΧΡΙΣΤ.	ΤΟΡΩΝΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	25	39	ΣΥΚΙΑ-ΣΙΘΩΝΙΑΣ
27.	ΠΟΠΠΗΣ ΑΘΑΝ.	ΚΑΛΛΙΘΕΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	11	21	ΚΑΛΛΙΘΕΑ
28.	ΑΓΡΙΛΙΔΕ.	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ ΧΑΛΚΗΣ	ΞΕΝΟΔ.	Β	72	154	ΑΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ 101, ΘΕΣ/ΚΗ
29.	ΚΥΡΙΑΖΑΚΟΣ ΑΠ.	ΑΡΤΕΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΣΥΚΙΑ-ΣΙΘΩΝΙΑΣ
30.	ΛΟΥΤΡΑ ΒΕΑΤΣΗ	ΛΟΥΤΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	22	40	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
31.	ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝ.	ΚΑΛΛΙΘΕΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	27	40	ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑ
32.	ΠΑΠΠΑ ΜΑΓΔ.	ΠΑΡ. ΦΟΥΡΚΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	19	38	ΚΥΤΡΙΟΥ 6, ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜ.	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
33.	ROUPEL	ΧΑΝΙΟΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	36	54	ΧΑΝΙΟΤΗ
34.	ΠΑΓΙΔΑΣ	ΧΑΝΙΟΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	25	48	ΧΑΝΙΟΤΗ
35.	ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ Ι.	ΣΙΒΗΡΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	26	45	ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑ
36.	RIGAS	ΑΦΥΤΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	24	47	ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑ
37.	ΡΑΠΠΙΟΥ ΣΟΦΙΑ	ΚΑΛΛΙΘΕΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	8	16	ΚΑΛΛΙΘΕΑ
38.	ΑΚΤΗ ΦΙΛΙΠΠΕΙΟ	ΦΑΚΟΥΔΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	131	239	ΟΡΜΥΛΙΑ
39.	ΜΑΥΡΑΙΟΥ ΑΝ.	Ν. ΠΛΑΓΙΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	14	28	Ν. ΠΛΑΓΙΑ
40.	ΔΑΔΩΣΗΣ ΖΗΣΗΣ	ΠΟΛΥΧΡΟΝΟ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	31	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ
41.	ΣΑΒΡΑΜΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΣΑΡΤΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	31	60	ΣΑΡΤΗ
42.	ΣΑΡΑΝΤΗΣ	ΧΑΝΙΟΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	47	83	ΧΑΝΙΟΤΗ
43.	ΠΑΙΤΖΟΓΛΟΥ ΚΩΝ.	Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	22	44	Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΑ
44.	ΚΟΣΜΙΔΗΣ ΣΤ.	Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	21	38	Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ
45.	ΚΟΥΡΚΟΥΛΙΑΔΟΣ Ι.	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	24	48	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ
46.	LAGOMANDRA CLU B	ΛΑΓΟΜΑΝΔΡΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	113	235	ΝΙΚΗΤΗ
47.	ΣΟΥΣΟΥΡΑ ΕΛΕΥΘ.	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	15	26	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ
48.	ΝΤΑΜΠΙΖΑΣ ΝΙΚ.	ΠΑΡ. ΝΙΚΗΤΗΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	52	94	ΝΙΚΗΤΗ
49.	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ	ΚΑΜΠΟΥΔΙ	ΞΕΝΟΔ.	Α	181	400	ΟΥΡΑΝΟΥΠΟΛΗ
50.	ΦΙΛΟΧΕΝΙΑ	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	69	109	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ
51.	ΚΟΣΜΑΣ ΚΩΝ.	ΠΟΛΥΧΡΟΝΟ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	28	56	ΠΟΛΥΧΡΟΝΟ
52.	ΣΤΑΠΚΙΝΗΣ ΑΝ.	ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ	ΠΑΡ. ΚΑΤ.	Α	11	20	Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ
53.	ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ	ΠΟΛΥΧΡΟΝΟ	ΕΠ. ΚΑΤ.	Ι	-	8	ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ 13, ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ
54.	ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΣ	ΠΟΛΥΧΡΟΝΟ	ΕΠ. ΚΑΤ.	Ι	-	6	ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ 13, ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ
55.	ΣΙΔΕΡΑ ΓΑΡΥΦ	ΟΥΡΑΝΟΥΠΟΛΗ	ΞΕΝΟΔ.	Β	27	62	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ
56.	ΠΑΝΑΠΙΟΤΟΠΟΥΛΟΣ Γ.	ΝΕΑ ΚΑΛΙΚΡΑΤΕΙΑ	ΞΕΝΟΔ.	Β	31	65	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ
57.	ΣΠΑΡΤΑΛΗ ΑΘ.	ΚΡΥΟΠΗΓΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Γ	25	50	ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ ΠΕΛΛΑΣ
58.	ΤΟ ΔΑΣΟΣ	ΚΡΥΟΠΗΓΗ	ΞΕΝΟΔ.	Β	49	97	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ
59.	ΓΚΑΤΟΣ ΔΗΜ.	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	13	26	ΜΟΡΕΑΣ 4, ΘΕΣ/ΚΗ
60.	ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΟΥΛΟΣ Π.	Ν. ΦΛΟΓΗΤΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΔΑΓΚΙΝ 30, ΤΡΙΑΝΔΡΙΑ, ΘΕΣ/ΚΗ
61.	ΚΑΡΑΓΙΑΜΠΙΑ ΣΤ.	Ν. ΦΛΟΓΗΤΑ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	22	33	ΔΕΒΑΝΤΗ 57, ΚΟΡΣΕΛΙΟ, ΘΕΣ/ΚΗ
62.	ΙΟΥΛΙ Π	ΠΕΥΚΟΧΩΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	84	108	ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 55, ΘΕΣ/ΚΗ
63.	ΤΗΘΕΧΕΝΙΑ	ΟΥΡΑΝΟΥΠΟΛΗ	ΞΕΝΟΔ.	Α	152	306	Λ. ΝΙΚΗΣ 13, ΘΕΣ/ΚΗ
64.	PORTO MATINA	ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ	ΞΕΝΟΔ.	Γ	27	50	ΕΓΝΑΤΙΑΣ 108, ΘΕΣ/ΚΗ
65.	ΕΡΥΤΕΞ ΑΕ	ΚΑΛΛΙΘΕΑ	ΞΕΝΟΔ.	Α	143	300	ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ 3, ΘΕΣ/ΚΗ
66.	ELANI BAY RESORT	ΓΟΥΡΝΑΡΙ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Α	32	62	Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗ 4, ΘΕΣ/ΚΗ
67.	ΖΕΡΖΕΛΛΙΟΥ ΒΑΣ.	ΤΟΡΩΝΗ	ΞΕΝΟΔ.	Δ	10	20	ΕΠΙΤΑΠΥΡΓΙΟΥ 52, ΘΕΣ/ΚΗ
68.	ΜΠΟΥΚΑΛΑ ΓΕΩΡ.	ΣΑΡΤΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ 56, ΘΕΣ/ΚΗ
69.	ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ ΕΡ.	Ν. ΣΚΙΩΝΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	39	63	Μ. ΨΕΛΛΟΥ 4, ΘΕΣ/ΚΗ

ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

	ΤΖΕΒΕΛΕΚΙΔΗ Γ.	ΠΑΛ. ΠΟΛΗ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	5	6	ΠΕΡΙΒΟΛΑ ΚΥΛΩΝΙΑΣ
--	----------------	-----------	-----------	---	---	---	-------------------

ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ

1.	ELYSIAN HOLIDAYS ΕΠΕ	ΒΟΛΙΣΣΟ	ΕΠ. ΚΑΤ.	4	-	17	ΒΟΛΙΣΣΟΣ
2.	ΠΑΝΤΕΛΑΡΑΣ Ι.	Μ. ΔΙΜΝΙΩΝΑΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Δ	16	32	ΘΥΜΙΑΝΑ
3.	ΣΑΪΝΤΑΝΗ ΕΙΡ.	ΟΩΜΠΙΟΣ	ΕΠ. ΔΙΑΜ.	Β	4	7	ΟΩΜΠΙΟΣ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΑΜΠΙΝΓΚ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΑΠΟ 1.1.98 ΜΕΧΡΙ 31.12.98

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ Ή ΟΝ/ΜΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΑΞΗ	ΘΕΣΕΙΣ	ΚΛΙΝ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ
	ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ						
	ΝΤΑΝΗΣ ΓΛΑΟΥΤ.	ΠΟΛΙΤΙΚΑ	ΚΑΜΠΙΝΓΚ	Γ	67	268	ΠΟΛΙΤΙΚΑ
	ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ						
1.	ΔΕΥΚΑΜΙΤΗΣ Δ.	ΦΟΥΡΝΙΑ	ΚΑΜΠΙΝΓΚ	Β	74	296	ΚΑΣΤΡΟ
2.	ΚΟΙΝ. ΜΥΡΣΙΝΗΣ	ΜΥΡΣΙΝΗ	ΚΑΜΠΙΝΓΚ	Α	50	200	ΚΟΙΝ. ΜΥΡΣΙΝΗΣ
	ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ						
	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΤΣΑΣ	ΝΕΑ ΗΡΑΚΛΕΙΤΣΑ	ΚΑΜΠΙΝΓΚ	Β	71	284	ΝΕΑ ΗΡΑΚΛΕΙΤΣΑ
	ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ						
	ΚΥΡΟΥΛΗΣ ΔΗΜΟΚ.	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΑΜΠΙΝΓΚ	Β	104	416	ΠΡΑΞΙΤΕΛΙΟΥΣ 1, ΘΕΣ/ΚΗ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ.

- Οι νέες βάσεις.
- Λύσεις – προτάσεις.

Η ολοκλήρωση της μελέτης Market Study του ελληνικού τουρισμού σηματοδοτεί τη δημιουργία ενός νέου προγράμματος προβολής και προώθησης του ελληνικού τουριστικού προϊόντος.

Ο Ελληνικός τουρισμός καλείται να δώσει τη μάχη του στο στίβο της παγκόσμιας τουριστικής αγοράς δεδομένου του ότι αφ' ενός ο παγκόσμιος ανταγωνισμός αυξάνεται συνεχώς και αφ' εταίρου δεν υπάρχουν μεγάλες ανεκμετάλλευτες ευκαιρίες σε επίπεδο νέων αναπτυσσόμενων αγορών. Στο πλαίσιο ενός τέτοιου διεθνούς περιβάλλοντος η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουριστικού προϊόντος αποτελεί μονόδρομο από πλευράς marketing. Στα ανωτέρω συμπεράσματα μπορεί να καταλήξει κάποιος στηριζόμενος στα αντίστοιχα αποτελέσματα της μελέτης «Market Study (M.S.) του Ελληνικού Τουρισμού», που ανατέθηκε από τον ΕΟΤ, μέσω της Εταιρίας Διαχείρισης Τεχνικής Βοήθειας ΕΠΕ, και χρηματοδοτήθηκε από το υποπρόγραμμα «Τουρισμός» του ΕΠ, «Τουρισμός – Πολιτισμός». Μελετητής ήταν η κοινοπραξία των εταιριών Alpha Finance A.E., Horwath Consulting Hellas ΕΠΕ, Market Analysis ΕΠΕ, ΙΡΚ Μονάχου και η ισπανική THR Assessores en Turismo.

Συγκεκριμένα, η α' φάση της μελέτης περιλάμβανε ανάλυση:

- του ελληνικού τουριστικού προϊόντος,
- του marketing του ελληνικού τουρισμού,
- του ανταγωνιστικού μεσογειακού, ευρωπαϊκού και διεθνούς τουριστικού προϊόντος,
- των ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων του τουριστικού marketing στις μεσογειακές χώρες,
- των διεθνών απαιτήσεων του τουρισμού,
- των διεθνών τάσεων marketing και
- κατάρτιση καταλόγων φορέων/ομάδων/οργανώσεων «ειδικών» ενδιαφερόντων.

Επίσης, περιλαμβανόταν Έρευνα Αγοράς (Market Research) για τις παρακάτω ομάδες:

- Έλληνες με ταξιδιωτική εμπειρία στην Ελλάδα και το εξωτερικό (ποιοτική έρευνα),

-αλλοδαποί τουρίστες (μεσαίας και υψηλής κοινωνικής τάξης), που μόλις ολοκλήρωσαν την ταξιδιωτική εμπειρία τους στην Ελλάδα (ποιοτική και ποσοτική έρευνα),

-ελληνικά ταξιδιωτικά γραφεία και Tour Leaders ξένων τουριστικών οργανισμών στην Ελλάδα (ποιοτική και ποσοτική έρευνα),

-λειτουργοί του ελληνικού τουριστικού προϊόντος (ποιοτική και ποσοτική έρευνα),

-κάτοικοι έξι κρατών (ΗΠΑ, ΗΒ, Γερμανία, Γαλλία, Ρωσία και Ιαπωνία). Στάση σχετικά με το ελληνικό τουριστικό προϊόν και γενική τάση των τουριστικών ενδιαφερόντων τους. (μεγάλη ποσοτική έρευνα με δείγμα 11.000 άτομα),

-τουριστικά πρακτορεία σε 10 κράτη: ΗΠΑ, ΗΒ, Γερμανία, Γαλλία, Ρωσία, Ιαπωνία, Σουηδία, Ιταλία, Ολλανδία και Αυστρία (ποιοτική και ποσοτική έρευνα).

Τέλος, ανάμεσα στους στόχους της πρώτης φάσης της μελέτης περιλαμβάνονταν η δημιουργία τράπεζας δεδομένων του ΕΟΤ (με όλους τους υφιστάμενους τουριστικούς πόρους).

Η β' φάση της μελέτης περιλαμβάνει ένα πλήρες marketing plan για τον ΕΟΤ 3ετούς διάρκειας, βασισμένο στα συμπεράσματα της α' φάσης, που καλύπτει τις κύριες αγορές εισερχόμενου τουρισμού και την εσωτερική αγορά.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ.

Σύμφωνα με τα πορίσματα της α' φάσης της μελέτης, τα πλεονεκτήματα της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού είναι πολύ συνοπτικά τα εξής:

-το δυνατό τουριστικό προϊόν (γεωγραφία, κλίμα, τρόπος ζωής, τοπία, πολιτισμός, νησιά, «απείραχτη εξοχή», φιλοξενία, θετική εικόνα κ.λ.π.),

-το καλό επίπεδο επαναλαμβανόμενου τουρισμού (55% το καλοκαίρι του 1998),

-η καλή «προφορική» προώθηση,

-ο καλός βαθμός ικανοποίησης (80% το καλοκαίρι του 1998),

-το λογικό επίπεδο των τιμών,

-το γεγονός ότι ελκύει ένα μεγάλο κομμάτι Ευρωπαίων επισκεπτών, που ξοδεύουν περισσότερα χρήματα ανά ημέρα και ταξίδι, από άλλους ευρωπαϊκούς προορισμούς,

-το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι προορισμός πτήσεων charter (καλή συγκοινωνιακή δικτύωση με τις αγορές της),

-το γεγονός ότι στις βασικές αγορές- πηγές της υφίσταται μεγάλος αριθμός πιθανών επισκεπτών.

Οι βασικές αδυναμίες του (διαπιστώνονται στο επίπεδο της συνολικής τουριστικής προσφοράς), αντίθετα, είναι:

-οι σχετιζόμενες με τον τομέα «μεταφορά» (αεροδρόμια, λιμάνια/ακτοπλοϊκά, οδικό δίκτυο, επιβάρυνση υποδομών πόλεων),

-το περιβάλλον (ανεπαρκής προστασία, γαπιά, δρόμοι-πεζοδρόμια, φωτισμός, πινακίδες,απώλεια του χαρακτήρα της χώρας),

-η μη ικανοποιητική σύνδεση με την πολιτιστική κληρονομιά (αδυναμίες στον τρόπο έκθεσης και παρουσίασης σε μουσεία, μη πρόβλεψη οργανωμένης συμμετοχής και μετάδοσης εμπειριών, φτωχό πληροφοριακό υλικό κ.λ.π.),

-η τουριστική προσφορά και δη η διαμονή (ξενοδοχεία χαμηλών τάξεων, ποιότητα υπηρεσιών,επαγγελματισμός, ποιότητα φαγητού, ελλείψεις σε εκπαιδευόμενο προσωπικό, προδιαγραφές υγιεινής, υπερκρατήσεις), αλλά και άλλες ελλείψεις όπως υποδομή αθλητισμού, οργανωμένες παραλίες, έλλειψη καθαριότητας στις παραλίες,

-οι δυσκολίες ανάπτυξης τουρισμού σε περιόδους χαμηλής ζήτησης (Δεκέμβριος – Μάρτιος):όχι τόσο ζεστό κλίμα, ελλείψεις σε εγκαταστάσεις και υποδομή, έλλειψη οργανωμένης ζωής στα τουριστικά θέρετρα, ανάγκη για χαμηλότερες τιμές κ.λ.π.

Οι βασικές αδυναμίες που διαπιστώνονται στις αγορές-πηγές είναι:

-Η απώλεια κατά τα τελευταία χρόνια, μεριδίου αγοράς από τις αγορές-πηγές της Δ. Ευρώπης.

-Το γεγονός ότι οι μεγάλες δυτικοευρωπαϊκές αγορές-πηγές βρίσκονται σε στάδιο ωριμότητας και είναι πιθανό να εμφανίσουν στο μέλλον μειωμένη ετήσια αύξηση του ρεύματος εξερχόμενου τουρισμού, ενώ δεν υφίστανται εναλλακτικές αγορές ικανές να τις ανταγωνιστούν σε όγκο ζήτησης.

-Το γεγονός ότι οι αγορές της Α. Ευρώπης έχουν περιορισμένο δυναμικό ανάπτυξης στο μέλλον και δεν θα μπορούν, μακροπρόθεσμα, να συγκριθούν με αυτές της Δ. Ευρώπης, ούτε σε μεγέθη, ούτε σε οικονομικά οφέλη.

-Το γεγονός ότι οι υπερπόντιες αγορές είναι περιορισμένες σε ανάπτυξη και μέγεθος.

-Η μείωση της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας απέναντι σε άλλες μεσογειακές χώρες.

-Αδυναμίες του ίδιου του ΕΟΤ (χαμηλοί προϋπολογισμοί διαφήμισης, κακή οργάνωση κ.λ.π.).

Οι ευκαιρίες που προβάλλουν για την Ελλάδα συνοψίζονται στα ακόλουθα:

-Δυναμικό ζήτησης:

- Καλή γεωγραφική «θέση» στις δυτικοευρωπαϊκές και ανατολικοευρωπαϊκές αγορές.
- Αναγνωριστικότητα του προορισμού στην Ευρώπη και τις υπερπόντιες αγορές.
- Οι δυνητικοί τουρίστες είναι περισσότεροι από τους πραγματικούς.
- Οι δυνητικοί τουρίστες ανωτέρων κοινωνικών στρωμάτων έχουν μια μέσου επιπέδου έλξη για την χώρα κ.α.

-Προσφορά:

- «ήλιος και θάλασσα» είναι προϊόντα με συνεχή, θετική τάση ζήτησης,
- η Ελλάδα διαθέτει πρόσθετους τουριστικούς πόρους και επομένως «προστιθέμενη αξία», που επιτρέπει την διαφοροποίηση από τους ανταγωνιστές,
- ιστορία και πολιτισμός που προσφέρονται κάτω από την πραγματική αξία τους.

-Εικόνα:

- θετική και φιλική,
- ασφαλής ταξιδιωτικός προορισμός,
- ευρωπαϊκός προορισμός,
- χωρίς αρνητικές προκαταλήψεις,
- σύνδεση με τον ατομικό τουρισμό,
- η Ελλάδα έχει προσωπικότητα, είναι «ξεχωριστή».

Τέλος, απειλές για τον τουρισμό στην Ελλάδα αποτελούν:

-Ο διεθνής ανταγωνισμός και η ανάπτυξη της αγοράς:

- κίνδυνος περαιτέρω απώλειας μεριδίου της αγοράς,
- θεαματική βελτίωση ποιότητας ορισμένων ανταγωνιστικών προορισμών χωρίς αύξηση τιμών,
- απαίτηση των καταναλωτών για καλύτερο προϊόν στην ίδια ή χαμηλότερη τιμή,
- κίνδυνος η Ελλάδα να αποβεί σύντομα ακριβός προορισμός,
- δύναμη και επιρροή των ΤΟ κ.λ.π.

-Η κατάσταση στις αγορές-πηγές:

- αυξανόμενος ανταγωνισμός, όλο και μεγαλύτερη προσφορά και χαμηλότερες τιμές,
- μείωση επαναλαμβανόμενων επισκέψεων,
- η προσέλκυση γίνεται όλο και πιο σκληρή και καθοδηγούμενη από ενέργειες marketing,
- η Δ. Ευρώπη παραμένει και στο μέλλον η πιο σημαντική αγορά μας και δεν μπορεί να αντικατασταθεί από την Α. Ευρώπη (ιδιαίτερα όσον αφορά στην οικονομική απόδοση των αγορών),
- στις υπερπόντιες αγορές δεν αναμένεται σημαντική αυξητική τάση στα ταξίδια διακοπών και γι' αυτό οι αγορές αυτές δεν πρέπει να υπερεκτιμώνται.

Νέες μεγάλες αναπτυσσόμενες αγορές δεν υπάρχουν. Υπάρχουν όρια και σκληρός ανταγωνισμός σε όλες τις αγορές, που απαιτούν περισσότερες και καλύτερες στρατηγικές και ενέργειες marketing. Τυχόν υποτίμηση του παγκόσμιου ανταγωνισμού θα οδηγήσει την χώρα εκτός αγοράς.

- Μη έγκαιρη προσαρμογή των Ελλήνων επαγγελματιών στο χώρο του τουρισμού στις συνθήκες του ανταγωνισμού.
- Η άσκηση τουριστικής επιχείρησης στο μέλλον καθίσταται δυσκολότερη και η μάχη για την προσέλκυση κάθε τουρίστα σκληρότερη και ακριβότερη.
- Απαιτείται επαγγελματισμός και συντονισμός. Αδράνεια και διατήρηση της υπάρχουσας κατάστασης σημειώνει μείωση της ζήτησης.
- Η διεθνής τουριστική προσφορά είναι ήδη μεγαλύτερη της ζήτησης, ενώ οι νέοι προορισμοί διακοπών εμφανίζονται κάθε χρόνο στην αγορά με επαγγελματικό τρόπο (π.χ. Κούβα)

Απαιτείται άμεση επίλυση των προβλημάτων και επιδίωξη επαγγελματικού και αποτελεσματικού marketing από την πλευρά των επιχειρήσεων.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ MARKETING.

Γενικός στόχος για την Ελλάδα σε σχέση με τις ξένες αγορές ορίζεται η σημαντική αύξηση της ανταγωνιστικότητάς της στις διεθνείς αγορές.

Ως επιμέρους στόχοι ορίζονται:

Στο επίπεδο του προϊόντος:

- Σημαντικές βελτιώσεις στην ποιότητα του προσφερόμενου προϊόντος.
- Προστασία των φυσικών, πολιτιστικών πόρων και των χαρακτηριστικών της χώρας και του λαού και καλύτερη χρήση του.

Στο επίπεδο της πολιτικής marketing:

- Δημιουργία μιας σαφούς «τοποθέτησης» (positioning) της χώρας διάκριτης από αυτή του ανταγωνισμού της, σε συνδιασμό με ένα σαφές ελκυστικό προφίλ.
- Επιλεκτική στρατηγική για τις ομάδες-στόχους και τις αγορές-στόχους με δυνατότητα αποτελεσματικής εφαρμογής.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των βασικών προϊόντων σε διεθνές επίπεδο.
- Μεγιστοποίηση του συστήματος πωλήσεων.
- Ανταγωνιστική πολιτική τιμών.

Στο πεδίο της επικοινωνιακής πολιτικής:

- Εφαρμογή επικοινωνιακής πολιτικής με επαρκή χρηματοδότηση με στόχο τους πρόσθετους πελάτες.
- Εφαρμογή των κανόνων του διεθνούς marketing.

Στο πεδίο της οργανωτικής υποδομής:

- «Επαγγελματισμός» των δημοσίων φορέων μέσα στη χώρα και μείωση της γραφειοκρατίας.

Ποσοτικός στόχος σε σχέση με τις πωλήσεις τίθεται η επίτευξη ετήσιου ρυθμού αύξησης αλλοδαπών επισκεπτών κατά 5 – 10 %.

Βασική στρατηγική αποτελεί μια πολιτική ανάπτυξης βασισμένη στην ποιότητα, που θα καταστήσει τους ελληνικούς προορισμούς περισσότερο ελκυστικούς στις ομάδες-στόχους. Μεταξύ των λόγων για τους οποίους μια τέτοια σαφής στρατηγική αναβάθμισης επιβάλλεται να εφαρμοστεί μακροπρόθεσμα, καταλέγονται η μείωση των αρνητικών επιδράσεων του μαζικού τουρισμού, η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας, μεγαλύτερα οικονομικά οφέλη, μια εμφανής διαφοροποίηση από τις ανταγωνίστριες χώρες μαζικού τουρισμού και τέλος, η έξοδος της χώρας από το φαύλο κύκλο του καταστροφικού ανταγωνισμού μείωσης των τιμών.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ.

Ισχυρό τουριστικό προϊόν.

Η Ελλάδα προσφέρει ένα ανταγωνιστικό τουριστικό προϊόν, η κυρίαρχη μορφή του οποίου (core business) είναι:

- Ήλιος και παραλία (για τις ευρωπαϊκές αγορές).
- Πολιτισμός και αξιοθέατα (για τις υπερπόντιες αγορές).

Τα δυνατά σημεία της ελληνικής τουριστικής προσφοράς είναι κυρίως:

- Ήλιος και θάλασσα.
- Ελληνικά νησιά/τοπία.
- Πολιτισμός και μνημεία (μοναδικό πλεονέκτημα).
- Χαρακτηριστικά μέρη του ελληνικού χώρου, χωριά, λιμανάκια, ταβέρνες (γραφικότητα).
- Ελληνικός τρόπος ζωής.
- Ελληνική φιλοξενία.
- Εικόνα προορισμού ατομικού τουρισμού και όχι μαζικού.

Τα ανωτέρω σημαίνουν ότι εκτός από ήλιο και θάλασσα, η Ελλάδα προσφέρει συγκεκριμένη «προστιθέμενη αξία», που επιτρέπει τη διαφοροποίηση από τους ανταγωνιστές της.

Σημερινή ζήτηση.

Η μέση σταθερή ζήτηση για την Ελλάδα είναι περίπου 11 εκατ. τουρίστες, έναντι 35 εκατ. της Ισπανίας και 25 εκατ. της Ιταλίας.

Οι κατά πολύ σημαντικότερες αγορές-πηγές παραθεριστικού τουρισμού στην Ευρώπη, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, αποτελούν το κυριότερο τμήμα της ζήτησης του ελληνικού τουρισμού.

Εξέλιξη της αγοράς.

Η ζήτηση για διακοπές «ήλιου και θάλασσας» και γενικά μεσογειακές διακοπές αυξήθηκε πολύ τα τελευταία χρόνια. Όμως, η εξέλιξη της ζήτησης για την Ελλάδα κατά το ίδιο διάστημα δεν εμφανίζει την ίδια δυναμική. Αντίθετα, η Ελλάδα έχανε διαρκώς μερίδιο αγοράς στο πλαίσιο μιας συνολικά αυξανόμενης αγοράς «ήλιου και θάλασσας».

Η εικόνα μας στην Ευρώπη.

Η Ελλάδα έχει κατά βάση θετική και ευχάριστη εικόνα στην Ευρώπη, που όμως είναι αυστηρά εστιασμένη στον ήλιο και τη θάλασσα.

Με τη σοβαρή μείωση του ρόλου του «πολιτισμού» ως ειδικής και ελκυστικής διάστασης της εικόνας της χώρας (με την επικράτηση της αντίληψης «μόνο λίγες παλιές πέτρες») και τον περιορισμό της χώρας σε προορισμό ήλιου και θάλασσας, η Ελλάδα:

- Έχασε σε προσωπικότητα και χαρακτήρα.
- Έγινε ένας όλο και πιο αντικαταστάσιμος ταξιδιωτικός προορισμός ήλιου και θάλασσας στις ευρωπαϊκές αγορές.

Υπερπόντιες αγορές.

Λόγω των αποστάσεων, οι υπερπόντιοι ταξιδιωτικοί προορισμοί έχουν συνήθως μια πολύ πιο ασαφή εικόνα, που συντίθεται από μερικές μόνο όψεις κάθε προορισμού. Αυτό ισχύει και για την Ελλάδα. Στις υπερπόντιες αγορές, η Ελλάδα περιορίζεται λίγο –πολύ στην σκοπιά «πολιτισμός». Όμως, ακριβώς όπως και στην Ευρώπη, ο ελληνικός πολιτισμός φαίνεται να έχει χάσει ένα μέρος της γοητείας και ελκυστικότητάς του.

Στην Ευρώπη αλλά και στις υπερπόντιες αγορές η κατά βάση θετική εικόνα της Ελλάδας θα πρέπει να αναζωογονηθεί. Η εικόνα της Ελλάδας πρέπει να γίνει πιο ελκυστική, πιο γοητευτική και να εμπλουτιστεί με περισσότερα πολιτιστικά και άλλα τυπικά και ελληνικά στοιχεία.

Κατάσταση στο χώρο του ανταγωνισμού.

Υπάρχει ένας έντονος και αυξανόμενος ανταγωνισμός στον τουρισμό σε όλες τις διεθνείς αγορές (ιδίως στον χώρο του τουρισμού «ήλιος και θάλασσα στη φθηνότερη τιμή»).

Οι κύριοι ανταγωνιστές της Ελλάδας είναι η Ισπανία, η Τουρκία και η Ιταλία. Οι χώρες αυτές έχουν από πολλές απόψεις προσφορά παρόμοια με αυτή της Ελλάδας. Υπάρχει μεγάλος κίνδυνος υποκατάστασης της μιας χώρας με την άλλη, με την έννοια ότι η απόφαση πραγματοποίησης των διακοπών βασίζεται όλο και περισσότερο στην τιμή. Αλλά το επίπεδο τιμών της Ελλάδας είναι υψηλότερο από αυτό των ανταγωνιστών της.

Οι δυνατότητες διαφοροποίησης της Ελλάδας από τους ανταγωνιστές της συνίστανται στα ακόλουθα:

- Σε σύγκριση με την Ισπανία, ο τουρισμός στην Ελλάδα δεν είναι υπερβολικά ανεπτυγμένος και γι' αυτό η Ελλάδα έχει διατηρήσει σε μεγαλύτερο βαθμό την ταυτότητα, την ατομικότητα και την αυθεντικότητά της («το τυπικά ελληνικό»).
- Η Ελλάδα έχει σημαντικότερο πολιτιστικό προϊόν από την Ισπανία.
- Σε αντίθεση με την Τουρκία, η Ελλάδα μετέχει του ευρωπαϊκού πολιτισμού και της κουλτούρας (και όχι του ανατολικού/αραβικού που εμφανίζει μειωμένο βαθμό αποδοχής). Η Τουρκία θεωρείται υποανάπτυκτη χώρα με αρνητική πολιτική εικόνα (σχεδόν εικόνα χώρας με τρομοκρατία).
- Η Ελλάδα δεν έχει στην αγορά την εικόνα του φθηνού μαζικού προορισμού, στο βαθμό που την έχουν η Ισπανία και η Τουρκία.
- Σε σύγκριση με την Ιταλία, η Ελλάδα υπερέχει σε ήλιο και θάλασσα.

Δυνητική ζήτηση.

Έρευνες σε διάφορες χώρες έδειξαν ότι η Ελλάδα έχει ένα μεγάλο, ανεξάντλητο δυναμικό ενδιαφέροντος στην Ευρώπη και τις υπερπόντιες αγορές. Αλλά το δυναμικό αυτό εντοπίζεται κυρίως σε άτομα μόνο «ίσως» ενδιαφερόμενα για ένα ταξίδι στην Ελλάδα.

Αυτό σημαίνει ότι η Ελλάδα έχει πολύ καλές προοπτικές αύξησης της ζήτησής της στις διεθνείς αγορές, αλλά με την προϋπόθεση ότι θα κερδίσει αυτούς που παραμένουν αναποφάσιστοι όσων αφορά στην πραγματοποίηση του ταξιδιού.

Μακροπρόθεσμη στρατηγική.

Η βασική μακροπρόθεσμη στρατηγική της χώρας στις διεθνείς αγορές θα πρέπει να είναι μια σαφής στρατηγική αναβάθμισης που θα είναι συγχρόνως στρατηγική διαφοροποίησης της Ελλάδας (στην Ευρώπη) από τους προσανατολισμούς στο μαζικό τουρισμό ανταγωνιστές της (Τουρκία, Ισπανία).

Τοποθέτηση στην αγορά (positioning).

Οι μελέτες έδειξαν ότι είναι δυνατή μια ενιαία (ομοιόμορφη) βασική τοποθέτηση σε όλες τις ξένες αγορές. Η τοποθέτηση αυτή είναι:

Ελλάδα

«Μια μοναδική αρμονία ήλιου, θάλασσας, πολιτισμού».

- Προσαρμογή για τις ευρωπαϊκές αγορές: έμφαση κυρίως στον ήλιο και την θάλασσα.
- Προσαρμογή για τις υπερπόντιες αγορές: έμφαση κυρίως στον πολιτισμό.

Όσον αφορά στις ευρωπαϊκές αγορές, αυτή η τοποθέτηση θα πρέπει να υποδηλώνει ότι:

-αν και το κυρίαρχο τουριστικό προϊόν είναι ήλιος και θάλασσα, η Ελλάδα προσφέρει περισσότερα.

-η Ελλάδα προσφέρει ήλιο και θάλασσα σε συνδιασμό με έναν μοναδικό πολιτισμό που διακρίνεται σε ιστορικό πολιτισμό και μνημεία και σε «ζωντανό πολιτισμό» (ελληνική φιλοξενία, ευχάριστος τρόπος ζωής, γραφικά χωριά, λιμανάκια κ.λ.π.)

-όλα αυτά, δηλαδή ο ήλιος και η θάλασσα, το τοπίο και τα νησιά, ο ιστορικός και ο ζωντανός πολιτισμός είναι ενσωματωμένα σε ένα αρμονικό σύνολο που δεν το βρίσκει κανείς παρά μόνο στην Ελλάδα.

Με την τοποθέτηση «μια μοναδική αρμονία ήλιου, θάλασσας, πολιτισμού» θα επιδιωχθούν στις ευρωπαϊκές αγορές οι ακόλουθοι στόχοι:

- Η Ελλάδα θα προσελκύει τους πιο επιλεκτικούς τουρίστες, που ζητούν κάτι περισσότερο από τον ήλιο και την θάλασσα, διακοπές «πιο εκλεπτυσμένες» (ήλιο και θάλασσα με τον ελληνικό τρόπο).
- Η Ελλάδα δεν θα προσελκύει το μαζικό τουρισμό ήλιου και θάλασσας.
- Με την «τοποθέτηση» αυτή η Ελλάδα διαφοροποιείται από τους κύριους ανταγωνιστές της (Ισπανία, Τουρκία) και τοποθετεί τον εαυτό της σε ανώτερο επίπεδο από τους ανταγωνιστές της.

Όσον αφορά τις υπερπόντιες αγορές, η τοποθέτηση θα πρέπει, σε γενικές γραμμές, να έχει το ίδιο περιεχόμενο με αυτό της Ευρώπης. Η διαφορά συνίσταται στο γεγονός ότι για τις υπερπόντιες αγορές, το κυρίαρχο προϊόν είναι ο πολιτισμός και τα αξιοθέατα και σε αυτά πρέπει να δοθεί η έμφαση.

Ωστόσο, για τις υπερπόντιες αγορές το κυρίαρχο συστατικό στοιχείο του ελληνικού προϊόντος, ο «πολιτισμός» εμπλουτίζεται με περαιτέρω ελληνικά χαρακτηριστικά όπως:

- Το ελληνικό τοπίο/τα νησιά.
- Ο ήλιος και η θάλασσα.
- Ο ελληνικός τρόπος ζωής.

Ομάδα – στόχος (target group):

Ανάλογα και με τα προτεινόμενα για την τοποθέτηση στην αγορά, η Ελλάδα θα πρέπει να ακολουθήσει μια στρατηγική αναβάθμισης για την πελατεία-στόχο με σύνθημα «ποιότητα αντί ποσότητας» (class instead of mass).

Η βασική ομάδα-στόχος της Ελλάδας στο εξωτερικό προσδιορίζεται με βάση τα ακόλουθα κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά:

- Ηλικιακές ομάδες νέων, μεσηλικών και τρίτης ηλικίας.
- Ανώτερης παιδείας.
- Μεσαίων και ανώτερων εισοδημάτων.
- Ζευγάρια χωρίς παιδιά (κάτω των 14 ετών). Δεύτερη προτεραιότητα: οικογένειες με παιδιά (κάτω των 14 ετών).

Έμφαση στη στρατηγική που σχετίζεται με την πελατεία-στόχο αποδίδεται:

- Στην ανώτερη μεσαία τάξη.
- Στις μέσες ηλικίες (35-45 ετών).

Αυτή η πελατεία διεθνώς:

- Έχει εισόδημα που επιτρέπει ακριβότερα ταξίδια.
- Έχει συνήθως υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο.
- Περιλαμβάνει ποσοστά ανθρώπων με στρες άνω του μέσου όρου.
- Επιθυμεί την ποιότητα αλλά όχι κατ'ανάγκη την πολυτέλεια.
- Εκτιμά έναν βαθμό ατομικότητας και επιθυμεί να διαφοροποιείται από τους απλούς μαζικούς τουρίστες.

Επικοινωνιακό έργο:

Η επικοινωνία πρέπει να είναι προσανατολισμένη στον καταναλωτή. Στόχος της επικοινωνίας είναι:

- Να εξαντλήσουμε την δυνατότητα άντλησης πελατείας μεταξύ όσων δηλώνουν ότι «ίσως ενδιαφέρονται» να ταξιδέψουν στην Ελλάδα (μεταξύ των αναποφάσιστων).

Κύρια επικοινωνιακά μέτρα:

- Διαφήμιση στα ΜΜΕ.
- Δημόσιες σχέσεις.
- Internet.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΣΤΑ ΜΜΕ.

Η βασική έμφαση δίνεται- με τον πιο απλό τρόπο- στην υλοποίηση μιας διαφημιστικής εκστρατείας στα ΜΜΕ (καταχωρίσεις, σπότε στην τηλεόραση, αφίσες κ.λ.π.), που να είναι προσανατολισμένη στη βασική πελατεία-στόχο.

Το κύριο έργο του ΕΟΤ θα πρέπει να είναι:

- η δημιουργία μιας νέας εικόνας της Ελλάδας (σύμφωνης με την νέα «τοποθέτηση», «μια μοναδική αρμονία»),
- η δημιουργία μιας πρόσθετης ζήτησης στους κόλπους της πελατείας-στόχου.

Κατά βάση, σύμφωνα με τη νέα «τοποθέτηση», πρέπει να σχεδιαστεί για όλες τις διεθνείς αγορές μια ενιαία διαφημιστική καμπάνια, η οποία όμως θα πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες κάθε επιμέρους αγοράς.

Τα προϊόντα διακοπών, που η καμπάνια θα προωθεί, είναι κατά σειρά προτεραιότητας:

- Ήλιος και θάλασσα με τον ελληνικό τρόπο.
- Συνδιασμός διακοπών στη θάλασσα και εκδρομών.
- Πολιτισμός και αξιοθέατα.

Για την Ευρώπη, το κυρίαρχο προϊόν είναι «ήλιος και θάλασσα με τον ελληνικό τρόπο» και για τις υπερπόντιες αγορές «πολιτισμός και αξιοθέατα». Έργο της διαφημιστικής καμπάνιας θα πρέπει να είναι:

- Πρόταση για νέα διαφημιστική «ιδέα» (concept)/καμπάνια για τις ξένες αγορές, που να υλοποιεί δημιουργικά την τοποθέτηση «Μια μοναδική αρμονία».

- Πρόταση για προσαρμογή στις ανάγκες των ευρωπαϊκών αγορών με τρία συγκεκριμένα παραδείγματα: για την Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιταλία.

-Πρόταση για προσαρμογή στις ανάγκες των υπερπόντιων αγορών με συγκεκριμένο παράδειγμα τις ΗΠΑ.

-Πρόταση για την επιλογή των μέσων/συγκεκριμένες προτάσεις, ανά μέσο (καταχωρίσεις, σπότε στην tv, γιγαντοαφίσες κ.λ.π.)

Η νέα διαφημιστική καμπάνια θα πρέπει να έχει τριετή διάρκεια.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.

Οι δημόσιες σχέσεις πρέπει να υποστηρίζουν την καμπάνια στα ΜΜΕ και να είναι απόλυτα συντονισμένες με αυτή.

Ειδική έμφαση θα πρέπει να δοθεί στο στοιχείο «πολιτισμός» (ακόμα και για την Ευρώπη).

Τα μέτρα των δημοσίων σχέσεων θα πρέπει να εστιάζουν σε:

- Ισχυρή παρουσία τα ταξίδια διακοπών, τον πολιτισμό και στα σχετικά με τον ελληνικό τρόπο ζωής θέματα, ιδίως στα τμήματα της ειδησεογραφίας και τα θεματικά τμήματα των εφημερίδων και περιοδικών (και λιγότερο στα ταξιδιωτικά τμήματα/αφιέρωματα).
- Τηλεοπτικές παρουσιάσεις/σε αυτές κυρίως θα πρέπει να στραφούν οι δημόσιες σχέσεις στο μέλλον).

INTERNET.

Η Ελλάδα και το τουριστικό προϊόν της μπορούν άριστα να παρουσιαστούν στο ιντερνετ

- Απαιτείται επαγγελματικός σχεδιασμός.
- Η παρουσίαση θα είναι σε αρκετές γλώσσες (αγγλικά, γερμανικά, γαλλικά)
- Χρήστες: το τουριστικό κύκλωμα (tour operators/ταξιδιωτικά γραφεία), δημοσιογράφοι και καταναλωτές.
- Στο μέλλον το ιντερνετ θα αντικαταστήσει τα πληροφοριακά έντυπα.

Ο ΝΕΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ.

- **Οι προβλεπόμενες ρυθμίσεις για τον τουριστικό τομέα.**

Στην Βουλή προωθείται ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος, ύστερα από τη διάταξη του άρθρου 118, του Ν.2533/1997, με την οποία, μετά την 21 Οκτωβρίου 1997 δεν εξετάζονται αιτήσεις επιχειρήσεων για υπαγωγή επενδύσεων τους στις διατάξεις του κωδικοποιημένου με το ΠΔ. 456/1995, Νόμου 1892/90 και την επεξεργασία από το ΥΠΕΘΟ των προτάσεων, που του υποβλήθηκαν από τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες.

Το Σχέδιο Νόμου, που φέρει τον τίτλο «Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική και Περιφερειακή Ανάπτυξη της Χώρας» προβλέπει για τις τουριστικές επενδύσεις τα εξής:

Περιοχές κινήτρων:

Η Επικράτεια κατανέμεται για όλες τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται και στους άλλους εκτός τουρισμού παραγωγικούς τομείς, σε τέσσερις περιοχές εφαρμογής ενισχύσεων.

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ΄

Περιλαμβάνει τους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου, τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, τη ν. Θάσο, τον ν. Δωδεκανήσου, πλήν της πόλης της Ρόδου, που καθορίζεται σε ακτίνα 15χλμ. με κέντρο το νομαρχιακό κατάστημα της πόλης και την παραμεθώρια ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της Χώρας σε απόσταση 20 χλμ. από τα σύνορα.

ΠΕΡΙΟΧΗ Γ΄

Περιλαμβάνει Περιφέρειες ή Νομούς της Επικράτειας, που εμφανίζουν έντονα προβλήματα ανεργίας ή και μείωση του ενεργού πληθυσμού.

Ο καθορισμός των Περιφερειών ή Νομών της Επικράτειας γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Εργασίας, που εκδίδεται κάθε δύο έτη και δεν μπορεί να τροποποιηθεί μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα των δύο ετών.

Επίσης, περιλαμβάνει την Ζώνη Λαυρεωτικής του Νομού Αττικής, όπως αυτή καθορίστηκε με την 37349/5.11.1991 κοινή Υπουργική απόφαση (ΦΕΚ: 950/Β/1991).

ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄

Περιλαμβάνει την Επαρχία Λαγκαδά και το τμήμα δυτικά του ποταμού Αξιού του Νομού Θεσσαλονίκης, καθώς και τις Περιφέρειες, τους Νομούς της Επικράτειας, που δεν εντάσσονται στις περιοχές Δ΄, Γ΄ και Α΄.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που εκδίδεται κάθε δύο έτη και δεν μπορεί να τροποποιηθεί μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα των δύο ετών, μπορούν να καθορίζονται τμήματα της Β΄ περιοχής, που παρουσιάζουν έλλειψη τουριστικών κλινών, στα οποία παρέχεται η ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού της περιοχής Γ, για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων.

ΠΕΡΙΟΧΗ Α΄

Περιλαμβάνει τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης πλην των τμημάτων τους, που εντάσσονται στην περιοχή Β΄ και Γ΄.

ΥΠΑΤΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ.

- Ίδρυση ή επέκταση Ξενοδοχειακών μονάδων, τουλάχιστον Β΄ τάξης.

Προβλέπονται τα εξής ποσοστά ενίσχυσης:

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ	Δ΄ 20%	Γ΄ 10%	Β΄ -	Α΄ -
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ	Δ΄ 20%	Γ΄ 10%	Β΄ -	Α΄ -

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ	Δ' 20%	Γ' 10%	Β'-	Α'-
---	----------	--------	--------	-----	-----

Η εναλλακτικά

ΠΟΣΟΣΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ	Δ' 50%	Γ' 30%	Β'-	Α'-
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ	Δ' 20%	Γ' 10%	Β'-	Α'-

Με τις νέες ρυθμίσεις, περιορίζονται τα ποσοστά επιχορήγησης σε 20% στις Δ' περιοχές κινήτρων και 10% στις Γ' περιοχές κινήτρων, σε αντίθεση με τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο, που προέβλεπε επιχορηγήσεις 35% στη Θράκη, στις περιοχές κινήτρων Δ' 25%, 15% στις περιοχές κινήτρων Γ' και 10% στις περιοχές κινήτρων Β'.

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιχής κινήτρων, σε αντίθεση με τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο, που προέβλεπε ποσοστά ίδιας συμμετοχής, ανάλογα με την περιοχή κινήτρων, π.χ. Θράκη 15%

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις επενδύσεις ίδρυσης Ξενοδοχειακών μονάδων καθορίζεται σε 300.000.000 δρχ. στις περιοχές κινήτρων Γ' και σε 200.000.000. δρχ. στις περιχές Δ'.

Ενώ το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις επενδύσεις επέκτασης Ξενοδοχειακών μονάδων καθορίζεται σε 200.000.000 δρχ. στις περιοχές κινήτρων Γ' και σε 100.000.000 δρχ. στις περιοχές Δ'.

- **Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον Γ' τάξης.**

Προβλέπονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων και συγκεκριμένα στις περιοχές Α', Β', Γ' και Δ'.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	25 %
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	25 %
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ	25 %

Έναλλακτικά

ΠΟΣΟΣΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ	60 %
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	25 %

Οι διαφορές από τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο έγκεινται στα εξής:

1) Αυξάνεται το επιχορηγούμενο ανώτατο ύψος επένδυσης εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων από 1 δις δρχ που ίσχυε σε 1,5 δις δρχ.

2) Για τις ξενοδοχειακές μονάδες κάτω των 50 κλινών, το ελάχιστο ύψος της επένδυσης εκσυγχρονισμού καθορίζεται τουλάχιστον 1 εκατομ. δρχ ανά κλίνη, που δεν μπορεί να είναι συνολικά κατώτερο των 25 εκατομ. δρχ.

Ο προηγούμενος αναπτυξιακός νόμος πρόβλεπε ελάχιστο ύψος επένδυσης 50 εκατομ. δρχ, για όλες τις ξενοδοχειακές μονάδες ανεξαρτήτως κλινών.

3) Επιτρέπεται ο εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων, μετά την παρέλευση 7ετίας (ο προηγούμενος νόμος προέβλεπε την παρέλευση 10ετίας) από την έναρξη λειτουργίας τους ή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος ή των νόμων 1892/90 και 1262/82.

4) Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων, σε αντίθεση με τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο, που προέβλεπε ποσοστά ίδιας συμμετοχής ανάλογα με την περιοχή κινήτρων.

Είναι σημαντικό ότι στο σχέδιο του νέου αναπτυξιακού νόμου δεν συμπεριελήφθησαν οι προτάσεις του ΕΟΤ που αφορούσαν α)σε αύξηση του ποσοστού ενίσχυσης επενδύσεων εκσυγχρονισμού από 25% σε 30% σε όλες τις περιοχές κινήτρων και β)στη δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων εμπλουτισμού της προσφοράς των ξενοδοχειακών μονάδων με την προσθήκη νέων κοινόχρηστων συμπληρωματικών εγκαταστάσεων και εξυπηρετήσεων (facilities) π.χ. γήπεδα αθλοπαιδιών, κέντρα εστίασης, αναψυχής, παραδοσιακής βιοτεχνίας κ.λ.π. οποτεδήποτε και πριν την παρέλευση 7ετίας.

- **Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings),τουλάχιστον Γ΄τάξης.**

Προβλέπονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων και συγκεκριμένα στις περιοχές Α΄,Β΄,Γ΄ και Δ΄.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	25 %
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	25 %
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ	25%

Ή εναλλακτικά

ΠΟΣΟΣΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ	60%
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	25 %

Το ελάχιστο ύψος της επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) ορίζεται σε 25 εκατομ. δρχ ενώ το ενισχυόμενο ύψος επένδυσης δεν μπορεί να υπερβεί τα 100 εκατομ. δρχ.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης θα καθοριστούν οι κατηγορίες, το είδος και η έκταση των έργων που πρέπει να περιλαμβάνονται στον εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων, για να θεωρείται αυτός ως ολοκληρωμένης μορφής και

να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων του νέου αναπτυξιακού νόμου.

- Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός έργων ειδικής τουριστικής υποδομής.

- ΛΙΜΕΝΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ (ΜΑΡΙΝΩΝ)
- ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
- ΓΗΠΕΔΩΝ ΓΚΟΛΦ
- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ
- ΚΕΝΤΡΩΝ ΘΑΛΑΣΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
- ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
- ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
- ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΥ – ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Για τις επενδύσεις σε έργα ειδικής τουριστικής υποδομής παρέχονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων και συγκεκριμένα στις περιοχές Α', Β', Γ' και Δ' ως εξής:

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	35 %
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	35 %
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ	35 %

Ή εναλλακτικά

ΠΟΣΟΣΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ	70 %
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	35 %

Ειδικά όμως για αυτοτελή Συνεδριακά Κέντρα, τα οποία δημιουργούνται εκτός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, καθώς και για Γήπεδα Γκόλφ, παρέχονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων και συγκεκριμένα στις περιοχές κινήτρων Α', Β', Γ' και Δ' ως εξής:

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	40 %
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	40 %
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ	40%

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ	
----------------------------	--

Ή εναλλακτικά

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ	100 %
ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΚΩΝ	ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ	40%

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40% επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων, σε αντίθεση με τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο, που προέβλεπε ποσοστά ίδιας συμμετοχής, ανάλογα με την περιοχή κινήτρων.

Το ελάχιστο ύψος παραγωγικής επένδυσης για τις επενδύσεις ίδρυσης έργων ειδικής τουριστικής υποδομής, καθορίζεται σε 300.000.000 δρχ στις περιοχές κινήτρων Α', Β', Γ' και σε 200.000.000 δρχ στις περιοχές Δ'.

Ενώ το ελάχιστο ύψος παραγωγικής επένδυσης για τις επενδύσεις επέκτασης έργων ειδικής τουριστικής υποδομής, καθορίζεται σε 200.000.000 δρχ στις περιοχές κινήτρων Α', Β', Γ' και σε 100.000.000 δρχ στις περιοχές Δ'.

Τα κέντρα προπονητικού-αθλητικού τουρισμού μπορούν να ιδρύονται μόνο από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στα πλαίσια βελτίωσης της λειτουργίας των ξενοδοχειακών μονάδων. Επίσης, τέτοια κέντρα μπορούν να ιδρύονται και από εταιρίες που έχουν εταίρους ή μετόχους ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και που εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες.

Οι προδιαγραφές των κέντρων προπονητικού-αθλητικού τουρισμού θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι με το νέο αναπτυξιακό νόμο στις επενδύσεις των έργων ειδικής τουριστικής υποδομής:

1) Αυξάνεται το ποσοστό ενίσχυσης στην περιοχή κινήτρων Α' σε 35% (40% γήπεδα γκολφ και αυτοτελή συνεδριακά κέντρα), σε αντίθεση

με τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο που παρέχει 25% στην περιοχή Α' και 35% στις υπόλοιπες περιοχές.

2) Προβλέπεται, για πρώτη φορά, η ενίσχυση επενδύσεων χιονοδρομικών κέντρων και γηπέδων γκολφ επί οικοπέδου του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί προς τούτο στον φορέα της επένδυσης, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 20 ετών.

3) Προβλέφθηκε, για πρώτη φορά, μετά από πρόταση του ΕΟΤ, η ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν σε κέντρα προπονητικού – αθλητικού τουρισμού.

Σαν γενική παρατήρηση, μπορούμε να πούμε ότι τα παρεχόμενα ποσοστά ενίσχυσης έργων ειδικής τουριστικής υποδομής του νέου αναπτυξιακού νόμου αφίστανται των αντιστοιχών, που επανειλημμένα είχαν προταθεί στο ΥΠΕΘΟ από τον ΕΟΤ (ενιαία ποσοστά σε όλες τις περιοχές κινήτρων, 50% για γήπεδα γκολφ, 45% για αυτοτελή συνεδριακά κέντρα και 40% για τις λοιπές επανδύσεις) και τα οποία κρίνονται αναγκαία για την επιτάχυνση ανάπτυξης του Θεματικού τουρισμού, αλλά και για την επίτευξη του στόχου του 12μηνου τουρισμού.

- **Μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον Γ' τάξης.**

Προβλέπονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων και συγκεκριμένα στις περιοχές Α', Β', Γ' και Δ' ως εξής:

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	40 %
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	40 %
ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ	40%

Η εναλλακτικά

ΠΟΣΟΣΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ	100 %
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	40 %

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτων περιοχής κινήτρων, σε αντίθεση με τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο, που προέβλεπε ποσοστά ίδιας συμμετοχής, ανάλογα με την περιοχή κινήτρων.

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης, για τις επενδύσεις μετατροπής παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, ορίζεται σε 25 εκατομ. δρχ. πλύν εκείνων που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις των ΟΤΑ ή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται σε 15 εκατομ. δρχ.

Με τον νέο αναπτυξιακό νόμο αυξάνεται το ποσοστό ενίσχυσης στην περιοχή κινήτρων Α' σε 40% από 35% που ίσχυε προηγουμένως.

Να επισημάνουμε ότι, για πρώτη φορά, ενισχύεται και:

- Ο εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερων της Γ' τάξης σε κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, εφόσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε Γ' τάξη.

Άλλες γενικές παρατηρήσεις που μπορούμε να κάνουμε στο νέο αναπτυξιακό νόμο είναι οι εξής:

Μη ενισχυόμενες δαπάνες.

-η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων, ενοικιαζόμενων δωματίων και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων ανεξαρτήτως τάξεως.

-η ανέγερση και επέκταση λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings).

Περιοχές κινήτρων.

Η επικράτεια κατανέμεται για όλες τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται και στους άλλους, εκτός τουρισμού, παραγωγικούς τομείς, σε τέσσερις περιοχές εφαρμογής ενισχύσεων, σε αντίθεση με τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο, που προέβλεπε διαφορετικές περιοχές π.χ. για Βιομηχανία και Τουρισμό, αλλά και την πρόβλεψη ειδικών κινήτρων στη Θράκη.

Διάκριση Επενδυτικών φορέων.

Για την εφαρμογή των ενισχύσεων του νέου αναπτυξιακού νόμου, οι φορείς της επενδυτικής δραστηριότητας διακρίνονται, για πρώτη φορά, σε νέους και παλιούς.

Ως νέοι νοούνται οι νεοϊδρυόμενοι, καθώς και εκείνοι για τους οποίους μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για εφαρμογή των ενισχύσεων του νέου αναπτυξιακού νόμου, δεν έχει παρέλθει 5ετία από την σύστασή τους ή την έναρξη επιτηδεύματος, προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις.

Για τους νέους φορείς παρέχονται όλα τα είδη ενισχύσεων.

Ως παλαιοί νοούνται εκείνοι για τους οποίους μέχρι την υποβολή της αίτησης για εφαρμογή των ενισχύσεων του νέου αναπτυξιακού νόμου, έχει παρέλθει 5ετία από την σύστασή τους ή την έναρξη επιτηδεύματος προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις.

Για τις επενδύσεις των παλαιών φορέων, παρέχονται μόνο οι ενισχύσεις της φορολογικής απαλλαγής και της επιδότησης τόκων.

Για τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται στον τουριστικό τομέα παρέχονται όλα τα είδη ενισχύσεων.

Θέσεις απασχόλησης.

Με το νέο αναπτυξιακό νόμο, επιδιώκεται η αύξηση των θέσεων απασχόλησης, καθώς αυτή συνδέεται, πλήν ορισμένων επενδύσεων π.χ. εκσυγχρονισμός campings, με τις παρεχόμενες ενισχύσεις της επιχορήγησης και της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Οι επενδυτές στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη, που συνοδεύει την αίτηση υπαγωγής, υποχρεούνται να υποβάλλουν τεκμηριωμένη ανάλυση και στοιχεία σχετικά με τις δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης.

Μεταβατική διάταξη για διαγωνισμούς του ΕΟΤ.

Στις μεταβατικές διατάξεις του νέου αναπτυξιακού νόμου, περιλαμβάνεται διάταξη με την οποία, στις επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων που πρόκειται να πραγματοποιηθούν σε ΠΟΤΑ ή σε επεκτάσεις του ΕΟΤ, για τις οποίες πριν από την έναρξη ισχύος του νέου αναπτυξιακού νόμου και μέχρι το τέλος του 1997 είχαν προκηρυχθεί πλειοδοτικοί διαγωνισμοί ή προσκλήσεις σε εκδηλώσεις ενδιαφέροντος, παρέχονται τα ποσοστά επιχορήγησης και επιδότησης που προβλέπονται από το Ν. 1892/90.

Υπηρεσίες και χρόνος υποβολής αιτήσεων υπαγωγής.

Στην Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΘΟ, από 1^η Ιανουαρίου μέχρι και 15 Σεπτεμβρίου, υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ανω του 1 δις δρχ που πραγματοποιούνται στα όρια της περιφέρειας Α. Μακεδονίας και Θράκης και οι επενδύσεις ή τα προγράμματα ύψους ανω των 600 εκατομ. δρχ που πραγματοποιούνται στην υπόλοιπη επικράτεια.

Επίσης, υποβάλλονται ανεξάρτητης ύψους, επενδύσεις έργων ειδικής τουριστικής υποδομής.

Σημαντικές επενδύσεις.

Για τις ιδιαζόντως σημαντικές για την εθνική οικονομία επενδύσεις μεταποιητικών Βιομηχανιών ή και Τουριστικών επιχειρήσεων, ύψους ανω των 25 δις δρχ., τα παρεχόμενα ποσοστά επιχορήγησης, επιδότησης τόκων, φορολογικών απαλλαγών και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθορίζονται για κάθε επένδυση με την εκάστοτε εκδιδόμενη κοινή Υπουργική απόφαση.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 882

2 Οκτωβρίου 1997

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ & ΕΓΚΡΙΣΕΙΣΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

- Καθορισμός των Ζωνών της Επικράτειας στις οποίες δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του Ν. 1892/90, για τις επενδύσεις ανέγερσης ή επέκτασης Ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου. 1
- Τροποποίηση της 11576/ΔΙΟΕ 288/22.4.94 απόφασης σχετικά με την «Ανασυγκρότηση της Περιφερειακής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Θεσσαλίας». .. 2
- Τροποποίηση της 35603/ΔΙΟΕ 464/20.4.1995 απόφασης σχετικά με την «Ανασυγκρότηση Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΝΑΚ». 3
- Καθορισμός αποδοχών Προϊσταμένου υπηρεσιών Ο.Α.Π. 4
- Τροποποίηση και συμπλήρωση της 350015/92 (8655) απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Γεωργίας «Έλεγχος του καθεστώτος ενίσχυσης στην κατανάλωση ελαιολάδου - Διοικητικές κυρώσεις». 5
- Αποδοχή παραίτησης του Αν/τή Καλλιτεχνικού Δ/ντή του Εθνικού Θεάτρου Δ. Χρονόπουλου 6
- Επέκταση του θεσμού της ΚΕΚ σε όλους του Νομούς της Χώρας 7
- Διορθώσεις Σφαλμάτων**
- Διόρθωση σφάλματος του Υπ. Εσωτερικών, Δημ. Διοίκησης και Αποκεντρώωσης που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 830/15.9.97 τ. Β'. 8

Αριθ. 81404

(1)

Καθορισμός των Ζωνών της Επικράτειας στις οποίες δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του Ν. 1892/90, για τις επενδύσεις ανέγερσης ή επέκτασης Ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του κωδικοποιημένου με το Π.Δ. 456/95 (ΦΕΚ 269/95) Ν. 1892/90, άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, και ειδικότερα το άρθρο 3 παράγραφος 2 (β) και το άρθρο 2 παράγραφος 5 αυτού.
2. Τις διατάξεις του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα», όπως ισχύει.
3. Τις σχετικές προτάσεις του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του κωδικοποιημένου Ν. 1892/90 δεν έχουν εφαρμογή για τις ακόλουθες επενδύσεις ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου, που πραγματοποιούνται στις παρακάτω ζώνες της Επικράτειας:

1. Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης:
Νομός Καβάλας πλην της νήσου θάσου και των παραλιών του νομού (όπως αυτά καθορίζονται από τα διοικητικά όρια των Ο.Τ.Α. που έχουν πρόσωπο στον αιγαλά) όπου έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης μόνο για επενδύσεις ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων Α'Α' και Α' τάξης.
2. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας:
Νομός Θεσσαλονίκης.
Νομός Χαλκιδικής.
Παραλία Νομού Πιερίας, όπως αυτά καθορίζονται από

τα διοικητικά όρια των Ο.Τ.Α. που έχουν πρόσωπο στον αιγιάλο.

3. Περιφέρεια Ηπείρου:

Δήμος Πάργας Νομού Πρεβέζης (Διοικητικά όρια Ο.Τ.Α.).

Κοινότητα Συβότων Νομού Θεσπρωτίας (Διοικητικά όρια Ο.Τ.Α.).

4. Περιφέρεια Θεσσαλίας:

Οι νήσοι Σιάθους, Σκόπελος και Αλόνησος του Νομού Μαγνησίας.

5. Περιφέρεια Ιονίων Νήσων:

Νομός Κέρκυρας.

Νομός Λευκάδας.

Νομός Ζακύνθου.

Νομός Κεφαλληνίας πλην νήσου Ιθάκης.

6. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας:

Παράλια νομού Φθιώτιδας όπως αυτά καθορίζονται από τα διοικητικά όρια των ΟΤΑ που έχουν πρόσωπο στον αιγιάλο, όπου δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης για επενδύσεις ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων όλων των τάξεων πλην εκείνων της ΑΑ' τάξης.

Δήμος Δελφών Νομού Φωκίδας (Διοικητικά όρια Ο.Τ.Α.).

Δήμος Αράχωβας Νομού Βοιωτίας (Διοικητικά όρια Ο.Τ.Α.).

Από το Νομό Ευβοίας:

Επαρχία Καρυστίας.

Επαρχία Ιστιαίας πλην του Δήμου Αιδηψού (Διοικητικά όρια Ο.Τ.Α.).

Επαρχία Χαλκίδας πλην των ως προς το Αιγαίο παραλίων (όπως αυτά καθορίζονται από τα διοικητικά όρια των Ο.Τ.Α. που έχουν πρόσωπο στον αιγιάλο) και των κοινοτήτων Μαντουδίου και Προκοπίου (διοικητικά όρια Ο.Τ.Α.).

7. Περιφέρεια Αττικής:

Οι νήσοι Αίγινα, Ύδρα, Σπέτσες, και η επαρχία Τροιζηνίας, του νομού Αττικής.

8. Περιφέρεια Πελοποννήσου:

Νομός Αργολίδας.

Νομός Κορινθίας πλην των Κοινοτήτων Φενεού, Στυμφαλίας, Καισαρίου, Κλημεντίου, Καστανέας, Καλιάνων, Δροσπηγής, Καφαλαρίου, Γκούρας, Στενού, Ταρσινών, Μοσιάς και Μεσσηνού (Διοικητικά όρια των αντίστοιχων Ο.Τ.Α.).

9. Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου:

Νήσος Σάμος του Νομού Σάμου.

10. Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου:

Οι νήσοι Κως, Πάτμος και Ρόδος, του Νομού Δωδεκανήσου. Επίσης η νήσος Κάρπαθος του νομού Δωδεκανήσου, όπου δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης για επενδύσεις ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων όλων των τάξεων πλην εκείνων της ΑΑ' και Α' τάξης.

Οι νήσοι Ανδρος, Αντίπαρος, Πάρος, Ιος, Μύκονος, Μήλος, Νάξος, Ξέρφος, Θήρα, Τήνος, Σίφνος και οι Δήμοι Ερμούπολης και Ανω Σύρου (Διοικητικά όρια των αντίστοιχων Ο.Τ.Α.) της νήσου Σύρου, του Νομού Κυκλάδων.

11. Περιφέρεια Κρήτης:

Νομός Χανίων.

Νομός Ρεθύμνης.

Νομός Ηρακλείου.

Νομός Λασηθίου.

12. Όλοι οι οεασμοί της Επικράτειας που είναι χαρακτηρισμένοι ως παροδοσιακοί (όριο των οικισμών).

Άρθρο 2

1. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν έχουν εφαρμογή για τις επενδύσεις μετατροπής διατηρητέων ή παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, για τις επενδύσεις ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού ξενοδοχειακών μονάδων, για τις ξενοδοχειακές και λοιπές επενδύσεις του τουριστικού τομέα που πραγματοποιούνται στις Περιφέρειες Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α) του άρθρου 3 του Ν. 1892/90, καθώς και για όλες τις κατηγορίες τουριστικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές της χώρας όπως αυτές καθορίζονται με κοινή Υπουργική απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Εργασίας.

Επίσης δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρούσας απόφασης για όλες τις κατηγορίες τουριστικών επενδύσεων ειδικής μορφής του κωδικοποιημένου Ν. 1892/90, εφόσον αυτές δεν περιλαμβάνουν δημιουργία νέων κτινών. Η δημιουργία νέων κτινών στο πλαίσιο τέτοιων τουριστικών επενδύσεων, υπόκεινται στην εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας.

2. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν μπορούν να τροποποιηθούν πριν από την παρέλευση διετίας από την έναρξη της ισχύος της.

Άρθρο 3

Από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται πρόσθετη επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Άρθρο 4

1. Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από την δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, καταργείται η υπ. αριθμ. 23076/10.5.1995 κοινή υπουργική απόφαση.

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 1997

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΠΕΡ/ΝΤΟΣ ΧΩΡ/ΣΙΑΣ & ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ

Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
1η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Δ/ΝΣΗ Α' ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 3271632, 3271634
 3271637, 3271638, 3271636
FAX : 3223488
Email : gnto@otenet.gr
URL : www.gnto.gr

ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

2601/98

(ΦΕΚ 81/Α/15.4.98)

«ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1998

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 2601/98 (ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ)	
1. ΕΙΔΗ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ.....	3
2. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ - ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΟΥΣ.....	3
3. ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΝ Ν. 2601/98.....	4
4. ΜΗ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΝ Ν. 2601/98.....	5
5. ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	5
6. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ.....	6
7. ΙΔΡΥΣΗ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	7
8. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ.....	11
9. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΜΠΙΝΓΚΣ.....	14
10. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ.....	17
11. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ Ή ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟΔ. ΜΟΝΑΔΕΣ.....	21
12. ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΥΠΑΓΩΓΗΣ	24
13. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΥΠΑΓΩΓΗΣ - ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΦΑΚΕΛΛΩΝ.....	24
14. ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΟΣΟ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ).	25
15. ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Ή ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ.....	27
16. ΧΡΟΝΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ.....	27
17. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ.....	27
18. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ.....	28
19. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ.....	29
20. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ Ή / ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ.....	29
21. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΕΝΑΡΞΗ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗΣ.....	30
22. ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ.....	31
2. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	32
3. ΓΕΝΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ.....	34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΙΔΡΥΣΗΣ - ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	

1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ (ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ)

1. ΕΙΔΗ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ.

Για την πραγματοποίηση των υπαγομένων στις διατάξεις του Ν. 2601/98 επενδ
προγραμμάτων και επιχειρηματικών σχεδίων, παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχυ

(α) **Επιχορήγηση**, που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματι
ποσού για την κάλυψη τμήματος της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης ή
επιχειρηματικού σχεδίου.

(β) **Επιδότηση τόκων**, που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος
καταβαλλόμενων τόκων των μεσομακροπρόθεσμων δανείων τετραετούς τουλάχισ
διάρκειας, που λαμβάνονται για την υλοποίηση της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυ

(γ) **Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης**, που συνίσταται στην κάλυψη από
Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης τ
συνάπτεται για την απόκτηση της χρήσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπ
εξοπλισμού.

(δ) **Φορολογική απαλλαγή ύψους μέχρι ενός ποσοστού ή του συνόλου της αξίας**
πραγματοποιούμενης και ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης ή και της αξίας
χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού του οποί
αποκτάται η χρήση. Η ενίσχυση αυτή συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρ
εισοδήματος μη διανεμόμενων κερδών της πρώτης δεκαετίας από την πραγματοποίη
της επένδυσης ή του προγράμματος, με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητ
αποθεματικού.

(ε) **Ειδικά κίνητρα**, πέραν των ανωτέρω, για ιδιαίτερα σημαντικές βιομηχανικ
μεταλλευτικές και τουριστικές επενδύσεις, ύψους άνω των είκοσι πέντε (25) δισ. δρχ
που προέβλεπαν οι διατάξεις των παραγράφων 1,2,3,4 του άρθρου 3 και της παρ.6 τ
άρθρου 4 του καταργηθέντος νόμου 4171/1961 «Περί λήψεως γενικών μέτρων για π
υποβοήθηση των αναπτύξεων της οικονομίας της χώρας» (ΦΕΚ 93/Α/1961).

2. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ - ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΤΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΟΥΣ.

Για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν. 2601/98, οι φορείς (εταιρείες ή ατομικ
επιχειρηματίες) της επενδυτικής δραστηριότητας, διακρίνονται, σε νέους και παλαιούς.

2.1. **Νέοι:** είναι οι νεοϊδρυόμενες εταιρικές ή ατομικές επιχειρήσεις, καθώς και εκείνες που
υποβάλλουν αίτηση για εφαρμογή των ενισχύσεων του παραπάνω Νόμου, πριν
παρέλθει πενταετία από τη σύστασή τους ή την έναρξη επιτηδεύματος προκειμένου
για ατομικές επιχειρήσεις.

Εταιρείες που προήλθαν από μετατροπή άλλης εταιρείας ή ατομικής επιχείρησης ή
από συγχώνευση εταιρειών ή και ατομικών επιχειρήσεων ή εκείνες που απορρόφησαν
άλλη εταιρία ή ατομική επιχείρηση ή κλάδο άλλης, καθώς και εκείνες που
απορροφήθηκαν από άλλη εταιρεία, δεν νοούνται ως νέοι φορείς, εφόσον μία από
τις πιο πάνω εταιρείες ή ατομικές επιχειρήσεις πριν από τη μετατροπή, τη
συγχώνευση ή την απορρόφηση αποτελεί παλιό φορέα.

Για τις επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των
νέων φορέων, παρέχονται όλα τα είδη ενισχύσεων, εναλλακτικά ως εξής :

- Επιχορήγηση και επιδότηση τόκων ή / και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης.
- Φορολογική απαλλαγή και επιδότηση τόκων.

2.2. Παλαιοί: είναι εκείνοι που υποβάλλουν αίτηση για εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98, για εφαρμογή των ενισχύσεων του εν λόγω Νόμου, μετά την πάροδο πενταετίας από τη σύστασή τους, ή την έναρξη προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις.

Για τις επενδύσεις των παλαιών φορέων, παρέχονται μόνο οι ενισχύσεις της φορολογικής απαλλαγής και της επιδότησης των τόκων.

2.3. Παρέχονται εναλλακτικά όλα τα είδη των ενισχύσεων:

- για τις **ιδιαιζόντως σημαντικές** για την εθνική οικονομία επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, τόσο των νέων, όσο και των παλαιών φορέων, ύψους άνω των είκοσι πέντε (25) δις. δρχ. του άρθρου 10 του Ν.1601/98
- για τις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων και τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), που γίνονται από παλαιούς φορείς.

2.4. Για τα θεσπιζόμενα ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης της παρ.1 του άρθρου 10 του Ν. 1601/98, οι παρεκκλίσεις από τους γενικούς κανόνες των παρ.2.1 και 2.2. του παρόντος θα καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα θέσπισής τους.

3. ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)

3.1. Ίδρυση ή επέκταση Ξενοδοχειακών μονάδων, τουλάχιστον Β' τάξης.

3.2. Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων, τουλάχιστον Γ' τάξης.

3.3. Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), τουλάχιστον Γ' τάξης.

3.4. Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός, έργων ειδικής τουριστικής υποδομής :

- ΛΙΜΕΝΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ (ΜΑΡΙΝΩΝ)
- ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
- ΓΗΠΕΔΩΝ ΓΚΟΛΦ
- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ
- ΚΕΝΤΡΩΝ ΘΑΛΑΣΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
- ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
- ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
- ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΥ - ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (μόνον από εταιρείες, που λειτουργούν και εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες ή από εταιρείες των οποίων οι εταίροι είναι μόνο εταιρείες, που λειτουργούν και εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες)

3.5. Μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον Γ' τάξης.

3.6. Ο εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερων της Γ' τάξης σε κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, εφόσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε Γ' τάξη.

4. ΜΗ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ¹

- 4.1. Η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι έξι (6) θέσεων.
- 4.2. Η αγορά γηπέδων, οικοπέδων και αγροτεμαχίων. Σε περίπτωση αγοράς κτιριακών εγκαταστάσεων, δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της αξίας τους, που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί.
- 4.3. Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει στον φορέα της επένδυσης. Κατ' εξαίρεση μπορούν να ενισχυθούν:
 - Η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει στον φορέα της επένδυσης, εφόσον έχει παραχωρηθεί προς τούτο η χρήση του για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών, από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού κλπ.
 - Η πραγματοποίηση επενδύσεων Χιονοδρομικών Κέντρων, Γηπέδων Γκολφ, παραγωγής ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, επί οικοπέδου οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί προς τούτο στο φορέα της επένδυσης χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών.
- 4.4. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων, ενοικιαζομένων δωματίων και ενοικιαζομένων επιπλωμένων διαμερισμάτων ανεξαρτήτως τάξης.
- 4.5. Η ανέγερση και επέκταση τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping)

5. ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

- 5.1. Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.
- 5.2. Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής των παραδοσιακών διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.
- 5.3. Η αγορά, η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπών εξοπλισμού κλπ.
- 5.4. Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.
- 5.5. Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και μαζικής μεταφοράς προσωπικού.
- 5.6. Οι δαπάνες επενδύσεων για προστασία του περιβάλλοντος, περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάσταση φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος.
- 5.7. Οι δαπάνες για αγορά και εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού και για κατασκευή πάσης φύσεως εγκαταστάσεων, που προκύπτουν από τις κατά περίπτωση καθοριζόμενες προδιαγραφές και την κείμενη νομοθεσία του Ε.Ο.Τ. και που τυχόν καλύπτονται από τις πιο πάνω οριζόμενες ως ενισχυόμενες δαπάνες.
- 5.8. Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή

¹ Βλ. και κεφάλαια 8-9 «εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων και οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων»

ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας . Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και εγκαταστάσεις κίνησης – λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλ. 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

6. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Η Επικράτεια κατανέμεται σε τέσσερις (4) Περιοχές εφαρμογής ενισχύσεων, ως εξής:

6.1. ΠΕΡΙΟΧΗ Δ΄

Περιλαμβάνει τους Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, και Έβρου, τις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α. της Περιφέρειας Ηπείρου, τα νησιά της Ελληνικής Επικράτειας με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991, τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, τη νήσο Θάσο, τον Ν.Δωδεκανήσου πλην της περιοχής, που καθορίζεται από την Υπουργική Απόφαση του γενικού πολεοδομικού σχεδίου της πόλης της Ρόδου και την παραμεθόρια ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας σε απόσταση 20 χμ από τα σύνορα, στην οποία εντάσσονται και οι Δήμοι ή οι Κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη αυτή.

6.2. ΠΕΡΙΟΧΗ Γ΄

Για το διάστημα από 15.4.98 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2000 περιλαμβάνονται στην περιοχή Γ΄ πέραν της Ζώνης Λαυρεωτικής του Νομού Αττικής , όπως αυτή καθορίστηκε με την 37349/5.11.1991 κοινή απόφαση (ΦΕΚ 950/Β/1991), των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ, Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών και οι περιφέρειες οι νομοί και τα τμήματα νομών που δεν εντάσσονται κατά τα ανωτέρω στις Α΄, Β΄ και Δ΄ περιοχές, ανεξάρτητα από τη συνδρομή των προϋποθέσεων για την ένταξή τους στην περιοχή Γ

6.3. ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄

Περιλαμβάνει τη ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α., την Επαρχία Λαγκαδά και το τμήμα δυτικά του Ποταμού Αξιού του Νομού Θεσσαλονίκης, την επαρχία Τροιζηνίας του Νομού Αττικής, καθώς και τις Περιφέρειες, τους Νομούς ή τα τμήματα Νομών της Επικράτειας, που δεν εντάσσονται στις περιοχές Δ΄, Γ΄ και Α΄.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που εκδίδεται κάθε δύο έτη και δεν μπορεί να τροποποιηθεί μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα των δύο ετών, μπορούν να καθορίζονται τμήματα της Β΄ περιοχής, που παρουσιάζουν έλλειψη τουριστικών κλινών, στα οποία παρέχεται η ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού της περιοχής Γ΄, για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων.

6.4. ΠΕΡΙΟΧΗ Α΄

Περιλαμβάνει τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης, πλην των τμημάτων τους, που εντάσσονται στις λοιπές περιοχές.

7. ΙΔΡΥΣΗ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ (ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Β' ΤΑΞΗΣ)

7.1. Διαδικασίες

Συνοπτικά αναφέρουμε τις απαιτούμενες από την Ελληνική Νομοθεσία διαδικασίες τη δημιουργία ξενοδοχειακών μονάδων ανεξάρτητα από τον τρόπο χρηματοδότησης (ίδια κεφάλαια ή αναπτυξιακός νόμος).

- 7.1.1. Προέγκριση "χωροθέτησης" της εγκατάστασης και "έγκριση περιβαλλοντικών όρων" από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Αμαλιάδος 17 τηλ 6431461), σύμφωνα με το από 20.1.88 ΠΔ (ΦΕΚ 61/Δ/ και την 69269/5387 Κοινή Υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 678/Β/90), ό,τι τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την υπ' αριθ. 1661/5.10.1994 Κοινή Απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΦΕΚ 786/Β/20.10.1994) (όπου προβλέπεται).
- 7.1.2. Έγκριση καταλληλότητας οικοπέδου και αρχιτεκτονικής μελέτης από τον Ε.Π.Ε. (Δ/νσεις Β/Β5 και ΣΤ/ΣΤ1), Αμερικής 2, 105 64 Αθήνα, σύμφωνα με 530992/28.9.87 Απόφαση Γεν. Γραμματέα ΕΟΤ «Τεχνικές Προδιαγραφές Τουριστικών Εγκαταστάσεων» (ΦΕΚ 557/Β/87) και την 2647 ΥΠΕ 538866/ειδ. 135 ΕΟΤ Απόφαση «Μέτρα για την ελεγχόμενη τουριστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της τουριστικής προσφοράς περιοχών της χώρας. Καθορισμός περιοχών Ελέγχου Τουριστικής Ανάπτυξης» (ΦΕΚ 797/Β/87) ό,τι ισχύει.
- 7.1.3. Οι εγκρίσεις Ξενοδοχείων στις Περιφέρειες Κ. και Δ. Μακεδονίας, Α. Μακεδονίας - Θράκης και Κρήτης χορηγούνται από τις περιφερειακές Δ/νσεις του ΕΟΤ.
- 7.1.4. Οι εγκρίσεις Ξενοδοχείων δυναμικότητας κάτω των 200 κλινών στις Περιφέρειες Ιονίων νήσων και Ηπείρου και τους νομούς Δωδεκανήσου, Μεσσηνίας, Αχαΐας και Αιτωλοακαρνανίας χορηγούνται από τις περιφερειακές Δ/νσεις του ΕΟΤ.
- 7.1.5. Σε περίπτωση που η ξενοδοχειακή εγκατάσταση συνδυάζεται με Συνεδριακό Κέντρο, Κέντρο Θαλασσοθεραπείας, Εγκαταστάσεις Αξιοποίησης Υδρομασάζων κλπ, απαιτείται επιπλέον έγκριση σκοπιμότητας δημιουργίας τους, η οποία χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα του ΕΟΤ από εισήγηση της Δ/νσης Α, Α4. Οι εγκρίσεις δημιουργίας έργων ειδικής τουριστικής υποδομής δίδονται από την Κεντρική Υπηρεσία του ΕΟΤ.
- 7.1.6. Οικοδομική άδεια για την ανέγερση της εγκατάστασης από τα κατά τόπους Γραφεία Πολεοδομίας.
- 7.1.7. Ειδικό σήμα λειτουργίας που χορηγεί ο ΕΟΤ (Κεντρική Υπηρεσία Περιφερειακές Δ/νσεις).

Επισημαίνουμε ότι, προκειμένου να υποβάλλετε αίτηση υπαγωγής της επένδυσης καθεστώς κινήτρων του Ν.2601/98, πρέπει να έχουν προηγηθεί, οι εγκρίσεις παραγράφων 7.1.1. (όπου απαιτείται) και 7.1.2.

7.2. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98

Επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων μπορούν να ενισχυθούν μόνον εφόσον πραγματοποιούνται:

- A. Στις Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.)²
- B. Στα τμήματα των ενισχυόμενων περιοχών της Επικράτειας, που δεν περιλαμβάνονται στην Κ.Υ.Α. υπ' αριθ. 61404/25.9.1997 (ΦΕΚ 882/Β/2.10.1997), σύμφωνα με την οποία δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, καθώς και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης για ίδρυση ή επέκταση Ξενοδοχειακών μονάδων.

Για να είναι δυνατή η ενίσχυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων στα τμήματα αυτά της Επικράτειας πρέπει επίσης :

- α. Η επένδυση ή και το πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού να πραγματοποιούνται σε **ΖΩΝΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ - ΑΝΑΨΥΧΗΣ**, χαρακτηριζόμενη έτσι σύμφωνα με τα κριτήρια χωροταξικής ή πολεοδομικής πολιτικής και
- β. Να εξασφαλίζεται η απαιτούμενη κατάλληλη υποδομή για την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της ξενοδοχειακής μονάδας.

Η συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων διαπιστώνεται κατά περίπτωση με ειδική γνωμάτευση του Ε.Ο.Τ., η οποία εκδίδεται, από την Κεντρική Υπηρεσία του ΕΟΤ (Δ/νση Α', Τμήμα Α4) πριν από την έγκριση των αρχιτεκτονικών σχεδίων.

7.3. Ελάχιστο ύψος επένδυσης

- 7.3.1. Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις επενδύσεις ίδρυσης μονάδων των τουριστικών επιχειρήσεων καθορίζεται σε 250.000.000 δρχ, πλην εκείνων των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις περιοχές κινήτρων Δ', για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα 150.000.000 δρχ.
- 7.3.2. Για επενδύσεις επέκτασης των παραπάνω μονάδων, το ελάχιστο ύψος καθορίζεται σε 150.000.000 δρχ., πλην εκείνων των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις περιοχές κινήτρων Δ', για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα 100.000.000 δρχ.

² Σχετική νομοθεσία:

1. Άρθρο 29 Ν.2545/10.12.1997 (ΦΕΚ 254/Α/15.12.1997) «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις».
2. ΚΥΑ υπ' αριθ. Τ/751/10.2.1998 (ΦΕΚ149/Β/20..2.1998) «Απαιτούμενα δικαιολογητικά διαδικασίες και ρύθμιση λοιπών λεπτομερειών για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 29 του Ν. 2545/97 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις».
3. ΚΥΑ υπ' αριθ. Τ/3522/9.7.98 (ΦΕΚ 822/Β/6.8.98) «Γενικές κατευθύνσεις τουριστικής πολιτικής για τη δημιουργία ΠΟΤΑ κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 29 του Ν. 2545/97 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις».

7.4. Καθορισμός παρεχομένων ενισχύσεων³

Για την ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων παρέχονται σε όλες τις περιοχές της περιοχής Α τα ακόλουθα ποσοστά ενισχύσεων

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Δ	25%	25%	25%
Γ	15%	15%	15%
Β-Α	-	-	-

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Δ	60%	25%
Γ	40%	15%
Β-Α	-	-

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρωγ.

Επίσης για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των παραγράφων 5.6 και 5.8. του παρόντος και υπό τις προϋποθέσεις της παρ.16 τσ άρθρου 6 του Ν. 2601/98, παρέχονται τα ακόλουθα ποσοστά ενισχύσεων:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Δ	40%	40%	40%
Γ	40%	40%	40%
Β	30%	30%	30%
Α	25%	25%	25%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Δ	100%	40%
Γ	100%	40%
Β	70%	30%
Α	60%	25%

³ Οι παρεχόμενες ενισχύσεις της επιχορήγησης και της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορούν να υπερβούν το όριο των δέκα πέντε εκατομμυρίων (15.000.000) δρχ. για κάθε νέα θέση μόνιμης και πλήρους απασχόλησης που δημιουργείται από την επένδυση ή και το πρόγραμμα απόκτησης εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση μέσα στην πρώτη πενταετία από την ολοκλήρωση και πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της (βλ. και κεφ.14 του παρόντος).

Τέλος για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για παραγωγή ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και ειδικότερα από την αιολική, την ηλιακή, την υδροηλεκτρική και την γεωθερμική, καθώς και για επενδύσεις ή προγράμματα συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας και υπό τις προϋποθέσεις της παρ.16 του άρθρου 6 του Ν. 2601/98, παρέχονται σε όλες τις περιοχές, συμπεριλαμβανομένης και της Α ενιαία ποσοστά ως εξής:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	40%	40%	40%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	100%	40%

8. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ (ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Γ' ΤΑΞΗΣ).

8.1. Διαδικασίες

Το είδος και η έκταση των επενδυτικών έργων, που περιλαμβάνονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των ξενοδοχειακών μονάδων για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου, έχουν καθορισθεί με την ΚΥΑ 43385/94 ΕΘ.Ο. και Τουρισμού (ΦΕΚ 922/Β/14.12.1994)

Σε περίπτωση, που με τα έργα, που προτείνονται από τον επενδυτή, βάσει της ανωτέρω ΚΥΑ, τροποποιείται η αρχιτεκτονική μελέτη της ξενοδοχειακής μονάδας, που έχει εγκριθεί από τον ΕΟΤ (π.χ. τροποποίηση όψεων, διαμορφώσεις για ΑΜΚ κλπ), προκειμένου να υποβληθεί αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στο καθεστώς κινήτρων του Ν. 2601/98 πρέπει να έχει προηγηθεί έγκριση των τροποποιήσεων από τον ΕΟΤ

8.2. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98

Για να ενισχυθεί επένδυση εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον Γ' τάξης, θα πρέπει να έχει παρέλθει επταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου ή των Νόμων 1892/90 και 1262/82..

Κατ' εξαίρεση για τις ξενοδοχειακές μονάδες για τις οποίες έχει εγκριθεί επένδυση εκσυγχρονισμού τους πριν τις 31.8.1994 και οι οποίες υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό τους, πριν παρέλθουν επτά (7) έτη από την ολοκλήρωση του εγκριθέντα αυτού εκσυγχρονισμού τους, ο αιτούμενος εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής μπορεί να ενισχυθεί εφόσον αφορά σε άλλα πλην των εκσυγχρονισθέντων τμήματα της παραγωγικής μονάδας.

Σε περίπτωση που στον αιτούμενο εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής περιλαμβάνονται και επενδυτικά έργα, που αναφέρονται στον εκσυγχρονισμό τμημάτων της ξενοδοχειακής μονάδας, που είχαν εκσυγχρονισθεί εντός της τελευταίας επταετίας και είχαν υπαχθεί στα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης μέσω επένδυσης εγκριθείσας πριν τις 31.8.1994, οι δαπάνες για τα έργα αυτά μπορεί να ενισχυθούν, εφόσον η σκοπιμότητα πραγματοποιήσής τους κρίνεται πλήρως αιτιολογημένη μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

Επίσης ενισχύεται από τον εν λόγω Νόμο και ο εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερων της Γ' τάξης σε κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, εφόσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε Γ' τάξη.

8.3. Ελάχιστο - μέγιστο ύψος επένδυσης

Το ελάχιστο ύψος της επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων, ορίζεται σε 50 εκατομμύρια δρχ., ενώ το ενισχυόμενο ύψος επένδυσης, ή και προγράμματος δεν μπορεί να υπερβεί το

ενάμισι (1,5) δισ. δρχ., έστω και αν το συνολικά πραγματοποιηθέν ύψος του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της ξενοδοχειακής μονάδας, περιλαμβανομένου και του τυχόν προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, είναι μεγαλύτερο.

Ειδικά για τις επενδύσεις ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων κάτω των 50 κλινών, το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα 25.000.000 δρχ.

8.4. Καθορισμός παρεχόμενων ενισχύσεων ⁴

Για τις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων, ανεξάρτητα αν γίνονται από παλαιούς φορείς, παρέχονται εναλλακτικά όλα τα είδη των ενισχύσεων.

Προβλέπονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων και συγκεκριμένα στις περιοχές κινήτρων Α', Β', Γ' και Δ' ως εξής :

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	25%	25%	25%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	60%	25%

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων.

Επίσης για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των παραγράφων 5.6 και 5.8. του παρόντος και υπό τις προϋποθέσεις της παρ.16 του άρθρου 6 του Ν. 2601/98, παρέχονται τα ακόλουθα ποσοστά ενισχύσεων:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Δ	40%	40%	40%
Γ	40%	40%	40%
Β	30%	30%	30%
Α	25%	25%	25%

ή εναλλακτικά

⁴ Ο περιορισμός των δέκα πέντε εκατομμυρίων δρχ. για κάθε μόνιμη θέση απασχόλησης (βλ. παράγραφο 14) δεν έχει εφαρμογή για επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων.

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Δ	100%	40%
Γ	100%	40%
Β	70%	30%
Α	60%	25%

Τέλος για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για παραγωγή ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και ειδικότερα από την αιολική, την ηλιακή, την υδροηλεκτρική και την γεωθερμική, καθώς και για επενδύσεις ή προγράμματα συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας και υπό τις προϋποθέσεις της παρ.16 του άρθρου 6 του Ν. 2601/98, παρέχονται σε όλες τις περιοχές, συμπεριλαμβανομένης και της Α ενιαία ποσοστά ως εξής:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	40%	40%	40%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	100%	40%

9. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΩΝ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΩΝ (ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Γ' ΤΑΞΗΣ).

9.1. Διαδικασίες

Το είδος και η έκταση των επενδυτικών έργων, που περιλαμβάνονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των τουριστικών οργανωμένων κατασκήνωσεων (campings) για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του Ν.2601/98, καθορίσθηκαν με την αριθ. 58692/5.8.98 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΦΕΚ 870/Δ/98).

Σε περίπτωση, που με τα έργα, που προτείνονται από τον επενδυτή, βάσει της ανωτέρω ΚΥΑ, τροποποιείται η αρχιτεκτονική μελέτη της τουριστικής οργανωμένης κατασκήνωσης, που έχει εγκριθεί από τον ΕΟΤ (π.χ. τροποποίηση κατόψεων, όψεων, διαμορφώσεις για ΑΜΚ κλπ), προκειμένου να υποβληθεί αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στο καθεστώς κινήτρων του Ν. 2601/98 πρέπει να έχει προηγηθεί έγκριση των τροποποιήσεων από τον ΕΟΤ

9.2. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98

Για να ενισχυθεί επένδυση εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής τουριστικής οργανωμένης κατασκήνωσης τουλάχιστον Γ' τάξης, θα πρέπει να έχει **παρέλθει επταετία** από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου ή του Ν.1262/82..

Κατ'εξαιρέση για τα κατασκηνωτικά κέντρα (campings), για τα οποία έχει εγκριθεί επένδυση εκσυγχρονισμού τους στις διατάξεις του Ν.1262/82 για τα οποία υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό τους, **πριν παρέλθουν επτά (7) έτη** από την ολοκλήρωση του εγκριθέντα αυτού εκσυγχρονισμού τους, ο αιτούμενος εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής μπορεί να ενισχυθεί εφόσον αφορά σε άλλα πλην των εκσυγχρονισθέντων τμήματα του κατασκηνωτικού κέντρου ή και στα εκσυγχρονισθέντα εφόσον η σκοπιμότητα πραγματοποίησής τους κρίνεται πλήρως αιτιολογημένη μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

9.3. Ελάχιστο – μέγιστο ύψος επένδυσης

Το ελάχιστο ύψος της επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκήνωσεων (campings), ορίζεται σε **25 εκατομμύρια δρχ.**, ενώ το ενισχυόμενο ύψος επένδυσης, ή και προγράμματος δεν μπορεί να υπερβεί τα **100 εκατομμύρια δρχ.**, έστω και αν το συνολικά πραγματοποιηθέν ύψος του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της μονάδας, περιλαμβανομένου και του τυχόν προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, είναι μεγαλύτερο.

9.4. Καθορισμός παρεχόμενων ενισχύσεων ⁵

Για τις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων, ανεξάρτητα αν γίνονται από, παλαιούς φορείς, παρέχονται εναλλακτικά όλα τα είδη των ενισχύσεων.

Προβλέπονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων συγκεκριμένα στις περιοχές κινήτρων Α', Β', Γ' και Δ' ως εξής :

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	25%	25%	25%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	60%	25%

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων.

Επίσης για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των παραγράφων 5.6 και 5.8. του παρόντος και υπό τις προϋποθέσεις της παρ.16 άρθρου 6 του Ν. 2601/98, παρέχονται τα ακόλουθα ποσοστά ενισχύσεων:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Δ	40%	40%	40%
Γ	40%	40%	40%
Β	30%	30%	30%
Α	25%	25%	25%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Δ	100%	40%
Γ	100%	40%
Β	70%	30%
Α	60%	25%

⁵ Ο περιορισμός των δέκα πέντε εκατομμυρίων δρχ. για κάθε μόνιμη θέση απασχόλησης (παράγραφο 14) δεν έχει εφαρμογή για επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων.

Τέλος για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για παραγωγή ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και ειδικότερα από την αιολική, την ηλιακή, την υδροηλεκτρική και την γεωθερμική, καθώς και για επενδύσεις ή προγράμματα συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας και υπό τις προϋποθέσεις της παρ.16 του άρθρου 6 του Ν. 2601/98, παρέχονται σε όλες τις περιοχές, συμπεριλαμβανομένης και της Α ενιαία ποσοστά ως εξής:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	40%	40%	40%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	100%	40%

10. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

10.1. Διαδικασίες

Εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, που μπορούν να υπαχθούν στα κίνητρα του Ν.2601/98 και τα ΦΕΚ όπου δημοσιεύονται οι τεχνικές προδιαγραφές για τη δημιουργία τους είναι:

- ΛΙΜΕΝΕΣ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ (ΜΑΡΙΝΕΣ)
ΦΕΚ118/Α/19.7.1993, Ν.2160/93
Κεφάλαιο Γ', Δημιουργία και λειτουργία τουριστικών λιμένων
- ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
ΦΕΚ 208/Β/1991 & ΦΕΚ 298/Β/1991
- ΓΗΠΕΔΑ ΓΚΟΛΦ
ΦΕΚ 42/Β/26.1.1994 & ΦΕΚ 137/Β/2.3.1994
- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ
ΦΕΚ 1067/Β/3.12.1997
- ΚΕΝΤΡΑ ΘΑΛΑΣΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΦΕΚ 986/Β/30.11.1995
- ΚΕΝΤΡΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
υπό έκδοση
- ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
υπό έκδοση
- ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΥ - ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
υπό έκδοση

Συνοπτικά αναφέρουμε τις απαιτούμενες διαδικασίες για τη δημιουργία εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής (λεπτομέρειες στις κατά περίπτωση τεχνικές προδιαγραφές)

10.1.1. Έγκριση Σκοπιμότητας (όπου απαιτείται) η οποία χορηγείται από το Γενικό Γραμματέα του ΕΟΤ μετά από εισήγηση της Δ/νσης Α, Α4.

10.1.2. Προέγκριση "χωροθέτησης" της εγκατάστασης και "έγκριση περιβαλλοντικών όρων" από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Αμαλιάδος 17 τηλ 6431461), σύμφωνα με το από 20.1.8 ΠΔ (ΦΕΚ 61/Δ/88) και την 69269/5387 Κοινή Υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 678/Β/90), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την υπ' αριθμ 1661/5.10.1994 Κοινή Απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΦΕΚ 786/Β/20.10.1994) (όπου προβλέπεται).

10.1.3. Έγκριση καταλληλότητας οικοπέδου και αρχιτεκτονικής μελέτης από το ΕΟΤ (Δ/νσεις Β/Β5 και ΣΤ/ΣΤ1), Αμερικής 2, 105 64 Αθήνα. Οι εγκρίσεις δημιουργίας έργων ειδικής τουριστικής υποδομής δίδονται από την Κεντρική Υπηρεσία του ΕΟΤ.

10.1.4. Οικοδομική άδεια για την ανέγερση της εγκατάστασης από τα κατά τόπους Γραφεία Πολεοδομίας.

10.1.5. Ειδικό σήμα λειτουργίας που χορηγεί ο ΕΟΤ (Κεντρική Υπηρεσία Περιφερειακές Δ/νσεις).

Επισημαίνουμε ότι, προκειμένου να υποβάλλετε αίτηση υπαγωγής της επένδυσής στο καθεστώς κινήτρων του Ν.2601/98, πρέπει να έχουν προηγηθεί, οι εγκρίσεις των παραγράφων 10.1.1. και 10.1.2. (όπου απαιτείται) και 10.1.3

10.2. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98

Οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη στις ενισχύσεις του εν λόγω Νόμου, των επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρινών) και Γηπέδων Γκολφ, συνοδεύονται υποχρεωτικά από τη σχετική έγκριση της Γενικής Γραμματείας Στήριξης Λιμένων Αναψυχής του Υπουργείου Ανάπτυξης ή του ΕΟΤ αντίστοιχα για τη δημιουργία ή την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό τους, βάση της κείμενης νομοθεσίας.

Ειδικά τα κέντρα προπονητικού - αθλητικού τουρισμού, μπορούν να ιδρύονται μόνο από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στα πλαίσια βελτίωσης της λειτουργίας των ξενοδοχειακών τους μονάδων. Επίσης τέτοια κέντρα μπορούν να ιδρύονται και από εταιρείες που έχουν εταίρους ή μετόχους ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και που εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες. Και σε αυτήν την περίπτωση η δημιουργία του κέντρου προπονητικού - αθλητικού τουρισμού στόχο έχει την αναβάθμιση και διαφοροποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ξενοδοχειακών μονάδων των εταίρων ή μετόχων που δημιουργούν το κέντρο.

10.3. Ελάχιστο ύψος επένδυσης

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις επενδύσεις ίδρυσης εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής καθορίζεται σε 250.000.000 δρχ, πλην εκείνων των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις περιοχές κινήτρων Δ', για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα 150.000.000 δρχ.

Για επενδύσεις επέκτασης των παραπάνω μονάδων, το ελάχιστο ύψος καθορίζεται σε 150.000.000 δρχ., πλην εκείνων των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις περιοχές κινήτρων Δ', για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα 100.000.000 δρχ.

10.4. Καθορισμός παρεχομένων ενισχύσεων⁶

Για τις επενδύσεις σε έργα ειδικής τουριστικής υποδομής, παρέχονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων, ως εξής :

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	35%	35%	35%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	70%	35%

⁶ Οι παρεχόμενες ενισχύσεις της επιχορήγησης και της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορούν να υπερβούν το όριο των δεκα πέντε εκατομμυρίων (15.000.000) δρχ. για κάθε νέα θέση μόνιμης και πλήρους απασχόλησης που δημιουργείται από την επένδυση ή και το πρόγραμμα απόκτησης εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση μέσα στην πρώτη πενταετία από την ολοκλήρωση και πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της (βλ. και κεφ.14 του παρόντος).

Ειδικά όμως, προκειμένου για αυτοτελή Συνεδριακά Κέντρα τα οποία δημιουργούνται εκτός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, καθώς και για Γήπεδα Γκολ, παρέχονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων, ως εξής :

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
A, B, Γ, Δ	40%	40%	40%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
A, B, Γ, Δ	100%	40%

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων.

Επίσης για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των παραγράφων 5.6 και 5.8. του παρόντος και υπό τις προϋποθέσεις της παρ.16 του άρθρου 6 του Ν. 2601/98, παρέχονται τα ακόλουθα ποσοστά ενισχύσεων:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Δ	40%	40%	40%
Γ	40%	40%	40%
Β	30%	30%	30%
Α	25%	25%	25%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Δ	100%	40%
Γ	100%	40%
Β	70%	30%
Α	60%	25%

Τέλος για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για παραγωγή ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και ειδικότερα από την αιολική, την ηλιακή, την υδροηλεκτρική και την γεωθερμική, καθώς και για επενδύσεις και προγράμματα συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας και υπό τις προϋποθέσεις της παρ.16 του άρθρου 6 του Ν. 2601/98, παρέχονται σε όλες τις περιοχές, συμπεριλαμβανομένης και της Α ενιαία ποσοστά ως εξής:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
A, B, Γ, Δ	40%	40%	40%

ή εναλλακτικά

11. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ Ή ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Γ' ΤΑΞΗΣ).

11.1. Διαδικασίες

Συνοπτικά αναφέρουμε τις απαιτούμενες διαδικασίες για τη μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε τουριστικά καταλύματα ανεξάρτητα από τον τρόπο χρηματοδότησης (ίδια κεφάλαια ή αναπτυξιακός νόμος).

11.1.1. Έγκριση αρχιτεκτονικής μελέτης μετατροπής παραδοσιακού ή διατηρητέου κτιρίου σε ξενοδοχειακή μονάδα από τον ΕΟΤ (Δ/νσεις Β/Β4 και ΣΤ/ΣΤ1), Αμερικής 2, 105 64 Αθήνα, σύμφωνα με το Π.Δ. 33/1979 «Περί τουριστικών καταλυμάτων εντός παραδοσιακών κτισμάτων» - ΦΕΚ 10/Α/1979. (βλ. και πληροφοριακό έντυπο Δ/νσεως Β/Β4 ΕΟΤ, για τις διαδικασίες ελέγχου και απαιτούμενων δικαιολογητικών, όσον αφορά στη θεώρηση σχεδίων αναστήλωσης ή μετασκευής παραδοσιακών κτισμάτων σε Τουριστικά καταλύματα, με βάση το Π.Δ. 33/79.

11.1.2. Οι εγκρίσεις για τη μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε τουριστικά καταλύματα δίδονται από την Κεντρική Υπηρεσία του ΕΟΤ.

11.1.3. Οικοδομική άδεια για την μετασκευή του κτιρίου από τα κατά τόπους Γραφεία Πολεοδομίας.

11.1.4. Ειδικό σήμα λειτουργίας που χορηγεί ο ΕΟΤ (Κεντρική Υπηρεσία ή Περιφερειακές Δ/νσεις).

Επισημαίνουμε ότι, προκειμένου να υποβάλλετε αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στο καθεστώς κινήτρων του Ν.2601/98, πρέπει να έχουν προηγηθεί, οι εγκρίσεις της παραγράφου 11.1.1.

11.2. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98

Για να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, πρέπει τα κτίρια αυτά, είτε βρίσκονται σε χαρακτηρισμένο διατηρητέο ή παραδοσιακό οικισμό είτε όχι, να έχουν χαρακτηριστεί ως **διατηρητέα** από το Υπουργείο Πολιτισμού ή ως **παραδοσιακά** από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ή τον ΕΟΤ.

11.3. Ελάχιστο ύψος επένδυσης

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις επενδύσεις μετατροπής παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, ορίζεται σε 25 εκατομμύρια δρχ., πλην εκείνων που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις των ΟΤΑ ή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται σε 15 εκατομμύρια δρχ.

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α.Β.Γ.Δ	100%	40%

11.5. Καθορισμός παρεχομένων ενισχύσεων⁷

Προβλέπονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων ως εξής:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	40%	40%	40%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	100%	40%

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων.

Επίσης για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των παραγράφων 5.6 και 5.8. του παρόντος και υπό τις προϋποθέσεις της παρ.16 του άρθρου 6 του Ν. 2601/98, παρέχονται τα ακόλουθα ποσοστά ενισχύσεων:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Δ	40%	40%	40%
Γ	40%	40%	40%
Β	30%	30%	30%
Α	25%	25%	25%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Δ	100%	40%
Γ	100%	40%
Β	70%	30%
Α	60%	25%

Τέλος για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για παραγωγή ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και ειδικότερα από την αιολική, την ηλιακή, την υδροηλεκτρική και την γεωθερμική, καθώς και για επενδύσεις ή προγράμματα συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας και υπό τις

⁷ Οι παρεχόμενες ενισχύσεις της επιχορήγησης και της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορούν να υπερβούν το όριο των δεκα πέντε εκατομμυρίων (15.000.000) δρχ. για κάθε νέα θέση μόνιμης και πλήρους απασχόλησης που δημιουργείται από την επένδυση ή και το πρόγραμμα απόκτησης εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση μέσα στην πρώτη πενταετία από την ολοκλήρωση και πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της (βλ. και κεφ.14 του παρόντος).

προϋποθέσεις της παρ.16 του άρθρου 6 του Ν. 2601/98, παρέχονται σε όλες τις περιοχές, συμπεριλαμβανομένης και της Α ενιαία ποσοστά ως εξής:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	40%	40%	40%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	100%	40%

12. ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

Οι αιτήσεις υπαγωγής στο Ν.2601/98. υποβάλλονται από 1 Ιανουαρίου μέχρι και 15 Σεπτεμβρίου, εκάστου έτους.

13. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ Ή ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΦΑΚΕΛΩΝ

- Στην Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΘΟ και σύμφωνα με τις επιφυλάξεις που τίθενται από την σχετική διάταξη του εν λόγω Νόμου, υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής των επενδύσεων ύψους άνω του 1,2 δισ. δρχ., που πραγματοποιούνται στα όρια της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, καθώς και οι επενδύσεις ύψους άνω των 700.000.000 δρχ. που πραγματοποιούνται στην υπόλοιπη Επικράτεια.
- Στο Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Α.Ε. (ΕΛ.Κ.Ε.) υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ύψους άνω των 3 δισ. δρχ., καθώς και οι επενδύσεις ή επιχειρηματικά σχέδια 1 δισ. δρχ., και άνω, εφόσον το 50% τουλάχιστον της ίδιας συμμετοχής προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού. Τρία (3) αντίγραφα του φακέλου διαβιβάζονται από το ΕΛ.Κ.Ε. στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας προκειμένου η αίτηση αυτή να εξετασθεί για υπαγωγή ή μη στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου.
- Επίσης στη Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΘΟ υποβάλλονται, ανεξαρτήτως ύψους, επενδύσεις ή και προγράμματα Συνεδριακών Κέντρων, Κέντρων Θαλασσοθεραπείας, Κέντρων Τουρισμού - Υγείας, Χιονοδρομικών Κέντρων, Κέντρων Προπονητικού - Αθλητικού Τουρισμού, Λιμένων Σκαφών Αναψυχής, Γηπέδων Γκολφ, και επιχειρήσεων Αξιοποίησης Ιαματικών Πηγών.
- Στις Υπηρεσίες Ιδιωτικών Επενδύσεων των Περιφερειών και σύμφωνα με τις επιφυλάξεις που τίθενται από την σχετική διάταξη του σχεδίου νόμου, υποβάλλονται αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ύψους μέχρι 700.000.000 δρχ. για επενδύσεις που πραγματοποιούνται μέσα στα όρια κάθε Περιφέρειας ή προκειμένου για την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης ύψους μέχρι 1,2 δισ. δρχ.
- Ειδικά οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ύψους μέχρι 700.000.000 δρχ. που πραγματοποιούνται στο Νομό Δωδεκανήσου, υποβάλλονται στο Γραφείο Περιφερειακής Ανάπτυξης Δωδεκανήσου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.
- Οι αιτήσεις υπαγωγής και ο φάκελος με τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύει υποβάλλονται εις τριπλούν και προκειμένου για υποβολή στο ΕΛ.Κ.Ε., εις τετραπλούν.
- Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία δεν συνιστούν αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου, δεν εξετάζονται και τίθενται στο αρχείο της αρμόδιας υπηρεσίας, μη επιστρεφόμενου, του προβλεπόμενου, καταβληθέντος γι' αυτές χρηματικού ποσού.
- Το ίδιο ισχύει και σε περιπτώσεις αιτήσεων υπαγωγής που περιλαμβάνουν τα κατά τα ανωτέρω απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία, πλην όμως κατά τον έλεγχο και την εξέταση του φακέλου διαπιστώνεται, μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής, ότι η οικονομοτεχνική μελέτη εμφανίζει σοβαρές ελλείψεις, οι οποίες καθιστούν αδύνατη την αξιολόγηση της υποβληθείσας επένδυσης ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικού σχεδίου.

- Μετά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής οι αρμόδιες για την εξέτασή της υπηρεσίες ή φορείς δύνανται, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο, να αποστέλλουν με απόδειξη στο φορέα της επένδυσης ή και του προγράμματος ή του επιχειρηματικού σχεδίου, ή τον αντίκλητό του, έγγραφο με το οποίο ζητείται η προσκόμιση τυχόν πρόσθετων στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και η παροχή περαιτέρω διευκρινίσεων, προς υποβοήθηση του έργου της αξιολόγησης της αίτησης υπαγωγής. Με τα έγγραφα αυτά μπορούν να τάσσουν προθεσμίες μέχρι δεκαπέντε (15) ημέρες, από τη με απόδειξη επίδοση αυτών εντός των οποίων ο φορέας υποχρεούται να απαντήσει.
- Δεν είναι δυνατή η υποβολή, από τον ίδιο φορέα, αίτησης υπαγωγής σε περισσότερες της μιας υπηρεσίες ή φορείς για επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιχειρηματικά σχέδια κατά βάση ίδια, που εμφανίζουν όμως διαφοροποιήσεις, είτε στο κόστος, είτε στα επί μέρους προτεινόμενα επενδυτικά έργα ή για επενδύσεις, προγράμματα ή επιχειρηματικά σχέδια που αφορούν στην ίδια παραγωγική μονάδα.
- Σε περίπτωση πολλαπλής υποβολής αίτησης υπαγωγής, σύμφωνα με τα παραπάνω καθώς και σε περίπτωση υποβολής αίτησης για υπαγωγή επένδυσης ή προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιχειρηματικού σχεδίου είτε στο σύνολό του, είτε κατά ένα τμήμα του που έχει ήδη υπαχθεί στις ενισχύσεις επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης του εν λόγω Νόμου ή του Ν. 1892/90, όλες οι αιτήσεις θεωρούνται ως ουδέποτε υποβληθείσες και δεν εξετάζονται, με επιστρεφόμενο του προβλεπόμενου καταβληθέντος γι' αυτές χρηματικού ποσού.
- Αιτήσεις για υπαγωγή στις ενισχύσεις της επιχορήγησης ή και επιδότησης τόκων ή και χρηματοδοτικής μίσθωσης επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων, καθώς και αιτήματα για τροποποίηση όρων αποφάσεων υπαγωγής, που έχουν απορριφθεί, δεν επανεξετάζονται.

14. ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

(ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΟΣΟ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ)

Οι παρεχόμενες ενισχύσεις της επιχορήγησης και της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορούν να υπερβούν το όριο των δέκα πέντε εκατομμυρίων (15.000.000) δρχ. για κάθε νέα θέση μόνιμης και πλήρους απασχόλησης που δημιουργείται από την επένδυση ή και το πρόγραμμα απόκτησης εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση μέσα στην πρώτη πενταετία από την ολοκλήρωση και πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της.

Ειδικά προκειμένου για επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των τουριστικών επιχειρήσεων, ως δημιουργούμενες θέσεις μόνιμης και πλήρους απασχόλησης νοούνται και οι θέσεις εποχιακής συνεχούς απασχόλησης τουλάχιστον τρίμηνης διάρκειας.

Για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης, ο αριθμός των δημιουργούμενων από την επένδυση ή και πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού νέων θέσεων μόνιμης απασχόλησης είναι εκείνος που καθορίζεται από την αρμόδια υπηρεσία και Γνωμοδοτική Επιτροπή στα πλαίσια αξιολόγησης της βιωσιμότητας της επένδυσης ή και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης και τίθεται στην απόφαση υπαγωγής.

Σε περίπτωση, που κατά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας διαπιστωθεί η δημιουργία περισσότερων θέσεων πλήρους απασχόλησης από τις καθορισθείσες στη απόφαση υπαγωγής, με την εκδιδόμενη απόφαση πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας, παρέχεται η πρόσθετη επιχορήγηση ή / και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, που αντιστοιχεί στις επί πλέον αυτές θέσεις και μέχρι την κάλυψη του ποσού επιχορήγησης ή / και επιδότησης, που προκύπτει από την εφαρμογή του κατά περίπτωση προβλεπόμενου ποσοστού ενίσχυσης. Πρόσθετες, πέραν εκείνων, που καθορίστηκαν στην απόφαση υπαγωγής, θέσεις εργασίας που τυχόν δημιουργούνται μετά την πιστοποίηση της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, δεν μπορούν να συνυπολογισθούν για την παροχή πρόσθετου ποσοστού ενίσχυσης.

Οι επενδυτές στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη, που συνοδεύει την αίτηση υπαγωγής, υποχρεούνται να υποβάλλουν τεκμηριωμένη ανάλυση και στοιχεία σχετικά με τις δημιουργούμενες νέες θέσεις απασχόλησης σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης.

Οι νέες θέσεις απασχόλησης πρέπει να δημιουργούνται ως εξής:

- Κατά την ημερομηνία του ελέγχου πιστοποίησης της έναρξης λειτουργίας της επένδυσης ή και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού θα πρέπει να έχει προσληφθεί αριθμός μισθωτών εργαζομένων, ίσος τουλάχιστον με το 50% των θέσεων που έχουν καθοριστεί με την απόφαση υπαγωγής, ενώ μέχρι το τέλος του πρώτου χρόνου από την ημερομηνία πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης ή και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, θα πρέπει να έχει καλυφθεί το 75% των νέων αυτών θέσεων.
- Ακολούθως κατά το χρονικό διάστημα του δεύτερου έως και πέμπτου έτους θα πρέπει ο μέσος ετήσιος όρος των εργαζομένων στις νέες αυτές θέσεις να αντιστοιχεί τουλάχιστον στον οριζόμενο με την απόφαση υπαγωγής της επένδυσης αριθμό δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης.

Θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται από άλλη (-ες) επένδυση ή και πρόγραμμα (τα) χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, δεν λαμβάνονται υπόψη για τον για τον υπολογισμό των δημιουργούμενων από την επένδυση θέσεων που καθορίζονται στην απόφαση υπαγωγής.

Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, ο περιορισμός των δέκα πέντε εκατομμυρίων δρχ. για κάθε μόνιμη θέση απασχόλησης δεν έχει εφαρμογή για επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων ή κατασκηνωτικών κέντρων. (campings) καθώς και για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού άνω των 25 δισ. του άρθρου 10 του Ν.2601/98.

Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα ενισχύσεις της επιχορήγησης ή / και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης της προηγούμενης παραγράφου δεν μπορούν να υπερβούν για μια πενταετία το όριο των πέντε (5) δισ. δρχ. για παραγωγικές επενδύσεις, που αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία. Για τον προσδιορισμό του ορίου αυτού λαμβάνονται υπόψη αθροιστικά όλες οι επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, που υποβάλλονται από τον ίδιο φορέα για υπαγωγή του στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου μέσα σε διάστημα 5 ετών από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της πρώτης επένδυσης ή / και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του Ν.2601/98.

15. ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Ή ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

(ΠΟΥ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΟΚΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ)

- Η έναρξη των επενδύσεων ή και των προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων του εν λόγω Νόμου, μπορεί να γίνεται μετά την υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου και των απαιτούμενων δικαιολογητικών.
- Επενδυτικά έργα, συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού και λοιπές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής, δεν συνυπολογίζονται στο ενισχυόμενο κόστος, ούτε στην ίδια συμμετοχή του επενδυτή, ανεξαρτήτως αν αυτά έχουν εξοφληθεί ή όχι μέχρι την ημερομηνία αυτή.
- Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση υποβολής αίτησης από φορείς, μονάδες των οποίων έχουν πληγεί από πυρκαγιές, πλημμύρες ή άλλα φυσικά φαινόμενα, για επενδύσεις τους, προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά σχέδια που σχετίζονται με την αποκατάσταση των δραστηριοτήτων που επλήγησαν, επενδυτικά έργα συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και λοιπές εργασίες, που πραγματοποιήθηκαν κατά το διάστημα από το χρόνο που συνέβη η πυρκαγιά ή το φυσικό φαινόμενο που προκάλεσε τη ζημιά μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής, λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκαν μέσα σε διάστημα δώδεκα (12) μηνών κατ' ανώτατο όριο πριν από την υποβολή της αίτησης αυτής.
- Η έναρξη πραγματοποίησης της επένδυσης, του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης ή του επιχειρηματικού σχεδίου, πριν τη δημοσίευση της απόφασης υπαγωγής στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου, γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του επενδυτή και δεν δεσμεύει την κρίση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής.
- Επιχορηγούμενες επενδυτικές δαπάνες που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης υπαγωγής δεν συνυπολογίζονται στο επιχορηγούμενο κόστος, ούτε στην ίδια συμμετοχή του επενδυτή.

16. ΧΡΟΝΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

- Η διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής κάθε αίτησης για υπαγωγή επένδυσης ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού από την αρμόδια υπηρεσία γνωμοδοτική επιτροπή ολοκληρώνεται το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, η δε απόφαση υπαγωγής εκδίδεται το αργότερο εντός των επόμενων τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την ως άνω ημερομηνία εντός των οποίων δημοσιεύεται και η περίληψή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- Για την εισαγωγή των αιτήσεων υπαγωγής στην αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή τηρείται η απόλυτη σειρά προτεραιότητας με την οποία έχουν υποβληθεί οι αιτήσεις αυτές.

17. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Στις περιπτώσεις που στο προτεινόμενο για ενίσχυση επενδυτικό ή επιχειρηματικό σχέδιο προβλέπεται και η χρησιμοποίηση δανείου, αυτό πρέπει :

- να είναι μεσομακροπρόθεσμο, τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας.
- να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού.
- να λαμβάνεται για την πραγματοποίηση του επενδυτικού ή επιχειρηματικού σχεδίου, όπως αυτό θα προκύπτει ρητά από τη σχετική δανειακή σύμβαση και
- να έχει εγκριθεί από τη χρηματοδοτούσα ή το χρηματοδοτικό οργανισμό, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στις ενισχύσεις του εν λόγω Νόμου.

Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε **συνάλλαγμα**:

Σε περίπτωση που το πραγματοποιηθέν ύψος επένδυσης ή επιχειρηματικού σχεδίου είναι μεγαλύτερο από το ενισχυόμενο, το πρόσθετο δάνειο που τυχόν χρησιμοποιήθηκε για την υλοποίηση του επιπλέον αυτού ύψους, παρότι δεν παρέχεται γι' αυτό επιδότηση τόκων πρέπει επίσης να πληροί τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις.

Ειδικά προκειμένου για τα επιχειρηματικά σχέδια, το επενδυτικό δάνειο, αφορά μόνο στο τμήμα του σχεδίου που αναφέρεται σε επενδύσεις πάγιων στοιχείων (βλ. και παρ.9 άρθρου 6 του Ν.2601/98).

18. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ

- Η επιδότηση των τόκων του επενδυτικού δανείου παρέχεται για χρονικό διάστημα έξι (6) ετών από την πρώτη ανάληψη δόσης του δανείου.
- Ειδικά για τις **ιδιαιζόντως σημαντικές επενδύσεις Μεταποιητικών, Μεταλλευτικών και Τουριστικών επιχειρήσεων άνω των είκοσι πέντε δισ. (25) δρχ.**, καθώς και τις επενδύσεις των επιχειρήσεων που εντάσσονται στα ειδικά καθεστώτα, η διάρκεια της επιδότησης των τόκων του επενδυτικού δανείου καθορίζεται από την εκάστοτε εκδιδόμενη κοινή υπουργική απόφαση ή το εκάστοτε εκδιδόμενο προεδρικό διάταγμα προκήρυξης του ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης.
- Σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης τόκων της περιόδου χάριτος του επενδυτικού δανείου, η επιδότηση των τόκων καταβάλλεται απευθείας στη δανειοδοτούσα τράπεζα για μείωση του δανείου που προήλθε από την κεφαλοποίηση αυτή.
- Η επιδότηση των τόκων επενδυτικών δανείων που έχουν ληφθεί σε συνάλλαγμα, γίνεται σε δραχμές.
- Η επιδότηση των τόκων παρέχεται υπό την προϋπόθεση ότι οι τόκοι ή το επιτόκιο δεν επιδοτούνται από άλλη πηγή.
- Η επιδότηση των τόκων στις περιπτώσεις υπαγωγής επενδύσεων στην ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων καταβάλλεται εφόσον έχουν εκδοθεί η απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης και η απόφαση πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της και τηρούνται οι όροι της απόφασης υπαγωγής.
- Ειδικά για την εφαρμογή της ενίσχυσης της επιδότησης τόκων, στις περιπτώσεις ένταξης επένδυσης στο καθεστώς ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων πέραν των παραπάνω προϋποθέσεων, το επιδοτούμενο επενδυτικό δάνειο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70% του συνολικού κόστους των ενισχυόμενων από τον εν λόγω Νόμο δαπανών της ενταχθείσας επένδυσης.

- Σε περίπτωση που το τελικό κόστος της πραγματοποιηθείσας επένδυσης είναι μεγαλύτερο τουλάχιστον κατά 15% του ενταχθέντος, το επιδοτούμενο δάνειο μπορεί να υπερβαίνει το 70% του προσαυξημένου κατά 15% ύψους της ενταχθείσας επένδυσης, υπό την προϋπόθεση επίσης ότι το συνολικό επενδυτικό δάνειο ελήφθη για την πραγματοποιηθείσα επένδυση δεν ξεπερνά το 70% αυτής (βλ. παρ.10 άρθρου 6 του Ν.2601/98).

19. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

- Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης για πρόγραμμα απόκτησης της χρήσιμης καινούριου σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού παρέχεται υπό προϋπόθεση ότι μετά την λήξη της μίσθωσης ο εξοπλισμός θα περιέρχεται στην κυριότητα της επιχείρησης. Ο όρος αυτός πρέπει να περιλαμβάνεται στη σχετική σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.
- Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται εφόσον ο μισθωμένος εξοπλισμός έχει εγκατασταθεί στη μονάδα και έχει γίνει έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του.
- Οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορεί να συνάπτονται και χρηματοδοτικούς οργανισμούς ή εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης χωρών Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δε επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται κάθε περίπτωση σε δραχμές.
- Τα ποσά των δόσεων της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης που εισπράττει η επιχείρηση, μειώνουν το ποσό των δαπανών της χρηματοδοτικής μίσθωσης, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογισθούν καθαρά κέρδη που φορολογούνται. Ο σχετικός όρος πρέπει να περιλαμβάνεται στις οικείες αποφάσεις υπαγωγής (βλ. και παρ.11 άρθρου 6 του Ν.2601/98).

20. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ Ή ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ.

- Για την ένταξη στο καθεστώς ενισχύσεων της φορολογικής απαλλαγής ή και επιδότησης τόκων υποβάλλεται σχετική αίτηση. Οι αιτήσεις υποβάλλονται καθ'όλη τη διάρκεια του έτους :
 - α) στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, προκειμένου για επενδύσεις ύψους μεγαλύτερου των εξακοσίων εκατομμυρίων (600.000.000) δρχ. και
 - β) στις αρμόδιες υπηρεσίες ιδιωτικών επενδύσεων των Περιφερειών, προκειμένου για επενδύσεις ύψους μέχρι εξακοσίων εκατομμυρίων (600.000.000) δρχ. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα όρια αυτά.
- Η ένταξη στο καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων γίνεται με έκδοση σχετικής πράξης ένταξης του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ή του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ανάλογα, εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης ή εντός τριών μηνών, προκειμένου για επενδύσεις για τις οποίες απαιτείται οποιασδήποτε μορφής γνωμοδότηση ή έγκριση από άλλες υπηρεσίες ή φορείς.
- Η αίτηση ένταξης μπορεί να υποβληθεί και μετά την έναρξη πραγματοποίησης της επένδυσης υπό την προϋπόθεση ότι η υποβολή της θα γίνει κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσης στην οποία έγινε η έναρξη.

- Η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής για επένδυση για την υλοποίηση της οποίας δεν ζητείται και επιδότηση τόκων, καθώς επίσης και για τα προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, εφαρμογής χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη υποβολή αίτησης και η έκδοση πράξης ένταξης οποιουδήποτε οργάνου (βλ και παρ.24 άρθρου 8 του Ν.2601/98).

21. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΕΝΑΡΞΗ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης από το Δημόσιο πραγματοποιείται σε δόσεις ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση των αρμοδίων οργάνων ελέγχου.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ'εξίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της επιχορήγησης σε τράπεζες για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανεισμού ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης.

Η έναρξη εκταμίευσης της επιχορήγησης του Δημοσίου για την επένδυση γίνεται αφού προηγουμένως έχει γίνει ο αναγκαίος έλεγχος των αρμοδίων οργάνων και έχει αποδεδειγμένα καταβληθεί και δαπανηθεί για την πραγματοποίηση της επένδυσης η ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας τράπεζας.

Στην περίπτωση που δεν έχει χρησιμοποιηθεί δανεισμός, η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω, αφού θα έχει καταβληθεί και δαπανηθεί στα επενδυτικά έργα η ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% του υπολοίπου πέραν της ελαχίστης κατά περιοχή ίδιας συμμετοχής ποσού.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται σε τρεις (3) φάσεις ως εξής :

- τμήμα της, ίσο με το 60% καταβάλλεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης σε δύο δόσεις.
- τμήμα της, ίσο με το 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσής της.
- το υπόλοιπο 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας.

Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται εφόσον ο μισθωμένος εξοπλισμός έχει εγκατασταθεί στη μονάδα και έχει γίνει έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του. Στις περιπτώσεις δε που η απόκτηση της χρήσης του εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση συνδυάζεται και με επένδυση που υπάγεται στην ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται υπό την προϋπόθεση ότι έχει γίνει και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

Η επιδότηση καταβάλλεται μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος από την επιχείρηση σε δόσεις καθεμιά εκ των οποίων υπολογίζεται επί του τμήματος της αξίας κτήσεως του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στην εκάστοτε καταβαλλόμενη δόση του μισθώματος. Σε περίπτωση που η σύμβαση της χρηματοδοτικής μίσθωσης προβλέπει καταβολή των δόσεων του μισθώματος σε διαστήματα μικρότερα του τριμήνου, η καταβολή της επιδότησης γίνεται ανά τρίμηνο.

Τα ποσά των δόσεων της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης που εισπράττει η επιχείρηση μειώνουν το ποσό των δαπανών χρηματοδοτικής μίσθωσης, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που

φορολογούνται. Ο σχετικός όρος πρέπει να περιλαμβάνεται στις οικείες αποφάσεις υπαγωγής.

22. ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

- Με Προεδρικά Διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, στα πλαίσια ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, είναι δυνατόν να θεσπίζονται ειδικά **καθεστώτα ενίσχυσης** περιφερειών της χώρας ή τμημάτων τους ή ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων ή επενδύσεων του άρθρου 3, **ιδιάζουσας σημασίας** για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Για την έκδοση κάθε Προεδρικού Διατάγματος πρέπει να έχει προηγηθεί η εκπόνηση ειδικής μελέτης σκοπιμότητας μέσω της οποίας τεκμηριώνονται τα ανωτέρω.
- Για τις **ιδιαιζόντως σημαντικές** για την εθνική οικονομία επενδύσεις μεταποιητικών Βιομηχανικών ή και Τουριστικών επιχειρήσεων, ύψους άνω των 25 δισ. δρχ., παρεχόμενα ποσοστά επιχορήγησης, επιδότησης τόκων, φορολογικών απαλλαγών επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθορίζονται για κάθε επένδυση με την εκάστη εκδιδόμενη κοινή Υπουργική Απόφαση.

- Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και του κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών, υπάγονται στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου Βιομηχανικές, Μεταλλευτικές και Τουριστικές επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ύψους τουλάχιστον είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών με σημαντική επίπτωση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας και στην απασχόληση με τη δημιουργία τουλάχιστον τριακοσίων (300) θέσεων μόνιμης απασχόλησης, εκ των οποίων ένας αριθμός δύναται να δημιουργείται δορυφορικές επιχειρήσεις σαν άμεσο αποτέλεσμα της προτεινόμενης επένδυσης.

Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται για τις επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι ανάγκες παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις του εν λόγω Νόμου, που αφορούν στην ίδια συμμετοχή στη διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων, στα ποσοστά και το ύψος επιχορήγησης, στα ποσοστά και τη διάρκεια της επιδότησης των τόκων κλπ.

- Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ορίζονται οι αναγκαίοι όροι προϋποθέσεις ή περιορισμοί ή παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του εν λόγω Νόμου στην παροχή ενισχύσεων, που επιβάλλονται κάθε φορά από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την παροχή εθνικών ενισχύσεων σε συγκεκριμένους τομείς ή κατηγορίες επενδύσεων.
- Με όμοιες αποφάσεις μπορεί να καθορίζονται τυχόν διαφορετικές ή και πρόσθετες διαδικασίες ή και δικαιολογητικά για την υποβολή και εξέταση επενδύσεων ή προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων γενικά για την εφαρμογή των ενισχύσεων του εν λόγω Νόμου ή να αποκλείονται τυχόν ενισχύσεων, συγκεκριμένοι τομείς ή κλάδοι ή κατηγορίες δραστηριοτήτων ή επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων λόγω καθιέρωσης ή θέσπισης ανάλογων όρων και απαγορεύσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Στις μεταβατικές διατάξεις του νέου αναπτυξιακού νόμου, περιλαμβάνεται διάταξη με την οποία, στις επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων, που πρόκειται να πραγματοποιηθούν σε Π.Ο.Τ.Α. ή σε εκτάσεις του ΕΟΤ, για τις οποίες πριν από την έναρξη ισχύος του νέου αναπτυξιακού νόμου και μέχρι το τέλος του 1997 είχαν προκηρυχθεί πλειοδοτικοί διαγωνισμοί ή προσκλήσεις εκδηλώσεων ενδιαφέροντος παρέχονται τα ποσοστά επιχορήγησης και επιδότησης, που προβλέπονταν από τον Ν.1892/90.

2. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ σχετική με ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

- 2.1. ΦΕΚ 118/Α/19.7.1993: Νόμος 2160/93, «Ρυθμίσεις για τον Τουρισμό και άλλες διατάξεις».
- 2.2. ΦΕΚ 797/Β/86: 2647/ΥΠ.Ε.Θ.Ο./ΕΙΔ. 135 ΕΟΤ/19.11.1986 Απόφαση Υφυπουργού Εθν. Οικονομίας "Μέτρα για την ελεγχόμενη τουριστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της τουριστικής προσφοράς περιοχών της χώρας. Καθορισμός περιοχών Ελέγχου Τουριστικής Ανάπτυξης».
- 2.3. ΦΕΚ 1130/Β/18.12.1997: Υπ. Απόφαση υπ' αριθ. 4504/ 11.12.1997 «Τροποποίηση της 2647/ΥΠ.Ε.Θ.Ο./ΕΙΔ. 135 ΕΟΤ/19.11.1986 απόφασης Υφυπουργού Εθν. Οικονομίας "μέτρα για την ελεγχόμενη τουριστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της τουριστικής προσφοράς περιοχών της Χώρας - Καθορισμός περιοχών ελέγχου τουριστικής ανάπτυξης». (1.000 κλίνες Θεσσαλονίκη).
- 2.4. ΦΕΚ 61/Δ/88: Από 20.1.88 Π.Δ. «Όροι δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων σε εκτός σχεδίου γήπεδα».
- 2.5. ΦΕΚ 474/Δ/91: «Καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης για την ανέγερση τουριστικών εγκαταστάσεων σε γήπεδα εντός σχεδίων πόλεως και εκτός ορίων οικισμών κάτω των 2000 κατοίκων καθορισθέντων βάσει του 24.4.1985 Π.Δ/τος (Δ'181) ως ισχύει, των νήσων Κρήτης, Ρόδου και Κερκύρας καθώς και του νομού Χαλκιδικής».
- 2.6. ΦΕΚ 678/Β/90: υπ' αριθ. 69267/5387/90 ΚΥΑ «Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το Ν 1650/86»
- 2.7. ΦΕΚ 786/Α/20.10.1994: υπ' αριθ. 1661/20.10.94 ΚΥΑ «Τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων της υπ'αριθ. 69269/5387 Κοινής Απόφασης Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων και Τουρισμού»
- 2.8. ΦΕΚ 691/Β/90: "Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης των πολιτών και φορέων εκπροσώπησης τους για το περιεχόμενο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων των έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 5 του Ν.1650/86".
- 2.9. ΦΕΚ 755/Β/318.1995: υπ'αριθ. 24635/23.8.1995 Απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων που αφορά στην «Ανάθεση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για ορισμένες δραστηριότητες της πρώτης (α') κατηγορίας του άρθρου 3 του ν. 1650/1986 στους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών της Χώρας, εξαιρουμένης της Περιφέρειας Απτικής».
- 2.10. ΦΕΚ 557/Β/87: Με αριθ. 530992/87 Απόφαση Γεν. Γραμματέα ΕΟΤ "Τεχνικές προδιαγραφές Τουριστικών Εγκαταστάσεων".
- 2.11. ΦΕΚ 208/Β/91 & ΦΕΚ 298/Β/91: Με αριθ. 23908/91 ΚΥΑ "Τεχνικές προδιαγραφές για τη δημιουργία Συνεδριακών Κέντρων".
- 2.12. Εγκύκλιος Γ.Γ. ΕΟΤ: ΑΠ 513790/13.5.91 "Για τη διαδικασία έγκρισης Συνεδριακών Κέντρων". (ΕΟΤ Τμήμα Α4).
- 2.13. ΦΕΚ 42/Β/26.1.1994, ΦΕΚ 137/Β/2.3.1994: Υπουργική Απόφαση 520010/6/12.1.1994 "Καθορισμός προδιαγραφών Γηπέδων Γκολφ".
- 2.14. ΦΕΚ 986/Β/30.11.1995: υπ'αριθ. 2356/24.11.1995 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημ. Έργων και Τουρισμού, "Προδιαγραφές

Κέντρων Θαλασσοθεραπείας για την υπαγωγή τους στο καθεστώς των κινήτρων του Ν.1892/90, όπως ισχύει.

- 2.15. ΦΕΚ 1067/Β/3.12.1997 ΚΥΑ υπ' αριθ. Τ.4400/24.11.1997 «Προδαγραφές Εγκαταστάσεων Αξιοποίησης Ιαματικών Πηγών για την υπαγωγή τους στο καθεστώς κινήτρων του Ν.1892/90, όπως ισχύει».
- 2.16. ΠΡΑΚΤΙΚΟ (ΕΝΙΑΙΟ ΚΑΙ ΑΔΙΑΙΡΕΤΟ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ) ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (ΑΠ ΕΟ 500868/16.11.1998, ΤΜΗΜΑ Α4).
- 2.17. ΦΕΚ 10/Α/1979: Π.Δ. 33/1979 "Περί τουριστικών καταλυμάτων εντός παραδοσιακών κτισμάτων"
- 2.18. Πληροφοριακό έντυπο Δ/νσης Β/Β4 ΕΟΤ, για τις διαδικασίες ελέγχου και απαιτούμενων δικαιολογητικών, όσον αφορά στη θεώρηση σχεδίων αναστήλωσης μετασκευής παραδοσιακών κτισμάτων σε Τουριστικά καταλύματα, με βάση το Π.Δ. 33/79
- 2.19. ΦΕΚ 81/Α/15.4.1998, Ν.2601/14.4.1998 «Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις».
- 2.20. ΦΕΚ 527/Β/29.5.98: Με αριθ. 55734/19.5.98 Απόφαση Υπουργού Εθνικής Οικονομίας: «Τεχνοοικονομικά στοιχεία και δικαιολογητικά, που πρέπει να συνοδεύουν τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού στις διατάξεις του Ν. 2601/98 για τη παροχή κινήτρων επιχορήγησης, επιδότησης επιτοκίου και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης».
- 2.21. ΦΕΚ 694/Β/8.7.98: ΚΥΑ με αριθ. 57335/30.6.98 «Καθορισμός ύψους καταβολής χρηματικού ποσού (παραβόλου) για την υποβολή αιτήσεων υπαγωγής επενδύσεων ή / και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού επιχειρηματικών σχεδίων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 2601/98 καθώς επίσης και για την υποβολή αιτήσεων έναξης επενδύσεων στο καθεστώς επιδότησης τόκων παράλληλα με την φορολογική απαλλαγή σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του Ν.2601/98».
- 2.22. ΦΕΚ 854/Δ/98: ΚΥΑ με αριθ. 58541/31.7.98 «Στοιχεία αξιολόγησης των επενδύσεων, βαθμολόγηση και λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων υπαγωγής των επενδύσεων ή / και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού στις διατάξεις του Ν. 2601/98. Καθορισμός του κοινού ελάχιστου ποσοστού του συνόλου των βαθμών, που προβλέπεται στην περίπτωση (Ζ) της παρ.1 του άρθρου 7 του Ν.2601/98»
- 2.23. Έγγραφο ΕΟΤ υπ' αριθ. 522980/8.6.1995 «Έκδοση της ειδικής γνωμάτευσης του ΕΟΤ για τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παρ. 2 του άρθρου 1, εδ. α του Ν.2234/94».
- 2.24. ΦΕΚ 882/Β/2.10.1997 ΚΥΑ υπ' αριθ. 61404/25.9.1997 «Καθορισμός των Ζωνών της Επικράτειας στις οποίες δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του Ν.1892/90, για τις επενδύσεις ανέγερσης επέκτασης Ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ιδίου Νόμου».
- 2.25. ΦΕΚ 254/Α/15.12.1997: Ν.2545/10.12.1997 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις».(άρθρο 29, ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Π.Ο.Τ.Α.).
- 2.26. ΦΕΚ 149/Β/20.2.1998: ΚΥΑ υπ' αριθ.Τ/751/Β/10.2.1998 «Απαιτούμενα δικαιολογητικά, διαδικασίες και ρύθμιση λοιπών λεπτομερειών για την εφαρμογή των

διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 29 του Ν. 2545/97 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις» (Π.Ο.Τ.Α.).

- 2.27 ΦΕΚ 822/Β/6.8.98: ΚΥΑ με αριθ. Τ/3522/9.7.98 «Γενικές κατευθύνσεις τουριστικής πολιτικής για τη δημιουργία ΠΟΤΑ κατά τις διατάξεις της παρ.3, του άρθρου 29 του Ν. 2545/97 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις»
- 2.28. ΦΕΚ 922/Β/14.12.1994: ΚΥΑ 43965/94 «Καθορισμός του είδους και της έκτασης των επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των ξενοδοχειακών μονάδων, για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του Ν.1892/90».
- 2.29. ΦΕΚ 870/Β/19.8.1998: ΚΥΑ 58692/98 «Είδος και έκταση των έργων, που πρέπει να περιλαμβάνονται στα επενδυτικά προγράμματα ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τάξης Γ' και ανώτερης για να θεωρείται ο εκσυγχρονισμός αυτός ως ολοκληρωμένης μορφής και να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Τα έντυπα (ΦΕΚ) μπορείτε να προμηθευτείτε είτε απευθείας από το Εθνικό Τυπογραφείο, Σολωμού 51, 104 32 Αθήνα είτε ταχυδρομικά, κατόπιν συνεννόησης με την αρμόδια Δ/ση Οικονομικού του Εθνικού Τυπογραφείου, Τμήμα Ε4 - Συνδρομητών - Καποδιστρίου 34, 104 32 ΑΘΗΝΑ (Τηλ. 5248320).

- Πώληση ΦΕΚ όλων των Τευχών Σολωμού 51, Τηλ.5239762
- Τμήμα πληροφόρησης για τα δημοσιεύματα των ΦΕΚ: Σολωμού 51, Τηλ.5225713-5249547

3. ΓΕΝΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

3.1. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟΝ Ν. 2601/98 ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ.

- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΠΕΘΟ Νίκης 5-7 ΣΥΝΤΑΓΜΑ Δ/ΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ 3332000
- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΕΛ.Κ.Ε.) Μητροπόλεως 3, 105 57, τ/φ 3242070-78

3.2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Στοιχεία για τις αφίξεις - διανυκτερεύσεις - πληρότητα των τουριστικών καταλυμάτων κλπ.
ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Δημητρακοπούλου 77 - 117 42 Κουκάκι, τηλ.: 9221963, FAX: 9215060
- Στοιχεία για την τουριστική προσφορά της Ελλάδος (αριθμό λειτουργούντων τουριστικών καταλυμάτων, κατά είδος και κατηγορία, αριθμό κλινών κλπ, κατά Νομό, περιοχές κλπ)
ΕΟΤ, Δ/νση ΣΤ, Εγκαταστάσεων, Διαμονής και Εστιάσεων, τ/φ 3234508
- Βασικά τουριστικά μεγέθη, τουριστικό συνάλλαγμα, επεξεργασία στατιστικών στοιχείων, μελετών κλπ.
ΕΟΤ, Δ/νση Α, Τμήμα Α1 Ερευνών και Μελετών τ/φ 3235036

ΤΜΗΜΑ Α4 ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.

A)Μορφωτικός τουρισμός.

Ο μορφωτικός τουρισμός αποτελεί μια μορφή τουρισμού, στην οποία τα άτομα έχουν σαν κύριο σκοπό τη συμμετοχή σε πολιτιστικές, γενικά εκδηλώσεις. Συγκεκριμένα, το είδος αυτό τουρισμού, που εμφανίζει ανοδικές τάσεις διεθνώς, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επισκέψεις – μελέτες ιστορικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, ταξίδια με σκοπό την επίσκεψη θεάτρου – όπερας, καθώς επίσης την συμμετοχή σε ειδικά μαθήματα ή σεμινάρια γλώσσας, φιλοσοφίας, ψυχολογίας, κοινωνιολογίας, ανθρωπολογίας κ.λ.π.

Εξυπακούεται ότι για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού απαιτείται, πέρα από την βασική τουριστική υποδομή, ειδική υποδομή όπως για παράδειγμα πλούσια πολιτιστικά προγράμματα πολιτιστικών, καλλιτεχνικών και μορφωτικών εκδηλώσεων. Κάτι τέτοιο όμως, προϋποθέτει την ύπαρξη διεθνούς φήμης θεάτρων, κάθε είδους μουσείων, πινακοθηκών, ιστορικών χώρων, βιβλιοθηκών κ.λ.π.

B)Τουρισμός εκθέσεων.

Πρόκειται ουσιαστικά για μια μορφή τουρισμού που αναπτύσσεται δυναμικά, ολοένα και περισσότερο. Σε αυτήν υπάγονται κάθε είδους εκθέσεις που συνήθως οργανώνονται σε μεγάλα αστικά κέντρα, ώστε οι επισκέπτες εκθέσεων να μπορούν να συνδυάσουν την επαγγελματική τους ενημέρωση με κάποια μορφή τουρισμού, όπως για παράδειγμα τουρισμό πόλης, μορφωτικό τουρισμό κ.λ.π.

Για την ανάπτυξη του τουρισμού εκθέσεων απαιτείται, εκτός όλων, και η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής και συγκεκριμένα, σύγχρονων εκθεσιακών χώρων, που θα είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι.

Γ)Τουρισμός υγείας.

Ο τουρισμός υγείας ή θεραπευτικός τουρισμός εξελίσσεται σε μια από τις βασικές μορφές τουρισμού, τα δε άτομα που μετέχουν σε αυτόν έχουν σαν κύριο κίνητρο την αποκατάσταση της υγείας τους.

Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της μορφής τουρισμού αναφέρονται από την μια πλευρά στη σύνθεση της πελατείας του, που αποτελείται αποκλειστικά από άτομα της δεύτερης και τρίτης ηλικίας και από την άλλη πλευρά στον τόπο που προσφέρονται οι υπηρεσίες και που προσδιορίζεται αποκλειστικά από τους φυσικούς του πόρους.

Η μορφή αυτή τουρισμού, εκτός από τις ειδικές εγκαταστάσεις απαιτεί και ειδικές ιατρικές και φυσιοθεραπευτικές υπηρεσίες.

Δ) Τουρισμός άθλησης.

Η μορφή αυτή τουρισμού έχει σαν κύριο κίνητρο την άσκηση ενός αθλήματος. Η άθληση σαν απασχόληση κατά την διάρκεια των διακοπών, θεωρείται σε αυτή την μορφή τουρισμού ο πιο σημαντικός παράγοντας μαζί με την δυνατότητα που υπάρχει για την πραγματοποίηση εκδρομών και περιηγήσεων.

Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού είναι η δημιουργία εγκαταστάσεων άθλησης εκ μέρους των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και η απασχόληση έμπειρων γυμναστών. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι μια τέτοια επένδυση σε συμπληρωματικές εγκαταστάσεις άθλησης ανεβάζει το επίπεδο και την ανταγωνιστικότητα της ξενοδοχειακής επιχειρήσεις και προσελκύει πελατεία υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

Ε) Συνεδριακός τουρισμός.

Στον συνεδριακό τουρισμό (congress and convention tours) υπάγονται κάθε είδους οργανωμένες εκδηλώσεις, όπως για παράδειγμα συνέδρια ή συναντήσεις με μικρό ή μεγάλο αριθμό συμμετοχών και σε οποιοδήποτε επίπεδο (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές). Επειδή ο συνεδριακός τουρισμός είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας, συνδιάζεται με κάποια άλλη μορφή τουρισμού π.χ. μορφωτικό τουρισμό.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη συνεδριακού τουρισμού είναι η δημιουργία κατάλληλης υποδομής και συγκεκριμένα η κατασκευή συνεδριακών κέντρων άρτια τεχνολογικά εξοπλισμένων με

βοηθητικούς χώρους π.χ. εστιατόρια, χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων, ιατρεία κ.λ.π.

ΣΤ) Τουρισμός περιπέτειας.

Πρόκειται για διακοπές με έντονο το στοιχείο του απροσδόκητου, του άγνωστου και της έκπληξης. Σαν τέτοιες θεωρούνται τα σαφάρι, η κωπηλασία σε ορμητικούς ποταμούς κ.λ.π. Τα άτομα που κάνουν τέτοιου είδους τουρισμό είναι κατά κύριο λόγο ελεύθεροι επαγγελματίες και στελέχη επιχειρήσεων.

Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι η ζήτηση για αυτό το είδος διακοπών έχει σημειώσει αύξηση διεθνών και έρχεται να καλύψει την ανάγκη του σύγχρονου ανθρώπου των μεγαλουπόλεων για εκτόνωση που του προκαλεί ο σύγχρονος τρόπος ζωής και η ρουτίνα της καθημερινότητας.

Ζ) Τουρισμός τρίτης ηλικίας.

Η τάση που υπάρχει σήμερα για περισσότερα και μακρύτερα ταξίδια επηρέασε, όπως είναι φυσικό, και την τρίτη ηλικία που συνήθως διαθέτει ελεύθερο χρόνο, σταθερό εισόδημα λόγω νοοτροπίας και τρόπου ζωής, μα πάνω από όλα μεγάλη επιθυμία για τουρισμό.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Τρίτη ηλικία αποτελεί το συντηρητικότερο τμήμα του τουριστικού δυναμικού μιας χώρας, που κινείται συνήθως τουριστικά στο εσωτερικό της ή το πολύ σε χώρες κοντινές και κυρίως σε αυτές που συνορεύουν με την χώρα της μόνιμης διαμονής τους.

Η) Τουρισμός πόλης.

Πρόκειται για μια μορφή τουρισμού που έχει σαν κύριο χαρακτηριστικό ότι τα άτομα που μετέχουν σε αυτή ταξιδεύουν σε μια πόλη και περιηγούνται για μερικές ημέρες, συνήθως τρεις έως τέσσερις. Οι περιηγήσεις αυτές είναι άμεσα συνδεδεμένες με τον μορφωτικό τουρισμό και ιδιαίτερα με διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα ενώ τα επαγγελματικά ταξίδια παίζουν με τη σειρά τους σημαντικό ρόλο.

Ο τουρισμός πόλης πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο από άτομα ανώτερης μορφωτικής και εισοδηματικής στάθμης, που κατοικούν κατά κύριο λόγο σε μεγάλα αστικά κέντρα και που ταξιδεύουν τις περισσότερες φορές χωρίς να συνοδεύονται από τις οικογένειες τους. Τα ταξίδια αυτά οργανώνονται σε μεγάλο ποσοστό από μεγάλους ταξιδιωτικούς οργανισμούς (tour operators), τουριστικά γραφεία και αεροπορικές εταιρίες.

Θ)Οικογενειακός τουρισμός.

Οι μεγάλοι ταξιδιωτικοί οργανισμοί γνωρίζουν ότι όταν τα «τουριστικά πακέτα» που προσφέρουν στην τουριστική αγορά είναι προσιτά στις οικογένειες, τότε αυτές ταξιδεύουν συνήθως με τα παιδιά τους. Αλλά ακόμα και αν τα τουριστικά πακέτα που προσφέρουν δεν είναι και τόσο προσιτά στον οικογενειακό προϋπολογισμό, προσπαθούν να τα κάνουν προσφέροντας ειδικές εκπτώσεις για τα παιδιά. Επίσης, προσφέρουν εκπτώσεις και στα παιδιά των οικογενειών που κάνουν ατομικό και όχι μαζικό τουρισμό.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού είναι η δημιουργία κατάλληλης υποδομής π.χ. αίθουσες παιχνιδιών, παιδικές χαρές και πισίνες αλλά και ειδικευμένο προσωπικό για να προσέχει και να συντροφεύει τα παιδιά.

Ι)Τουρισμός χειμερινών σπορ.

Ο τουρισμός χειμερινών σπορ είναι μια δυναμική μορφή τουρισμού που προσπαθούν να αναπτύξουν οι περιοχές στα πλαίσια της προσπάθειας τους να διαφοροποιήσουν το τουριστικό τους προϊόν και με αυτόν τον τρόπο να αξιοποιήσουν και να εκμεταλλευτούν τους αδρανείς μήνες και να προσελκύσουν μια ευρύτερη γκάμα τουριστών, κυρίως δε τουριστών υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

Ο τουρισμός χειμερινών σπορ καλύπτει το σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων που διεξάγονται στη διάρκεια του χειμώνα. Συγκεκριμένα καλύπτει τις δραστηριότητες εκείνες που εκδηλώνονται σε ορισμένο γεωγραφικό χώρο και για την ακρίβεια συνήθως σε ορεινές περιοχές σε συνδιασμό πάντα με ορισμένες κλιματολογικές συνθήκες, όπως για παράδειγμα χαμηλές θερμοκρασίες, πολύ χιόνι κ.λ.π.

Τα άτομα που κάνουν αυτής της μορφής τον τουρισμό συνδέονται αποκλειστικά με χειμερινά σπόρ και με συναφείς προς αυτά δραστηριότητες.

Η ανάπτυξη του τουρισμού χειμερινών σπορ προϋποθέτει εκτός των άλλων τη δημιουργία μιας κατάλληλης υποδομής, όπως για παράδειγμα άρτια οργανωμένα χιονοδρομικά κέντρα, πίστες πάγου για παγοδρομίες και καλλιτεχνικό πατινάζ, πίστες σκι για παιδιά, για αρχάριους και ερασιτέχνες σκιέρ, τουριστικά καταλύματα όλων των κατηγοριών και κυρίως πολυτελείας και Α΄ κατηγορίας, συγκοινωνιακή σύνδεση των τόπων χειμερινών σπορ με τα μεγάλα αστικά κέντρα και τους χώρους υποδοχής τουριστών, όπως για παράδειγμα αεροδρόμια, σιδηροδρομικούς σταθμούς, λιμάνια κ.λ.π.

Κ)Ορεινός Τουρισμός

Ο ορεινός τουρισμός, αν και παρουσιάζει ορισμένες ομοιότητες με τον τουρισμό χειμερινών σπορ, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ταυτιστεί με αυτόν. Συγκεκριμένα δεν έχει χρονικούς περιορισμούς εκδήλωσης και αναφέρεται στο σύνολο των δραστηριοτήτων υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού που εκδηλώνεται αποκλειστικά και μόνο στις ορεινές περιοχές των χωρών που επιθυμούν να αναπτύξουν αυτής της μορφής τουρισμού.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του ορεινού τουρισμού είναι η δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων που δένουν με το φυσικό περιβάλλον και διαθέτουν όσο το δυνατόν περισσότερους συμπληρωματικούς χώρους, όπως εστιατόρια, μπάρ κ.λ.π.

Δ)Αγροτικός τουρισμός.

Ο αγροτικός τουρισμός ή αγροτουρισμός αναφέρεται στις δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού που αναπτύσσονται στον αγροτικό χώρο και εντάσσονται οργανικά και αρμονικά σε αυτόν. Επίσης, περιλαμβάνει διάφορες τουριστικές δραστηριότητες που είναι συμπληρωματικές ή δεν έρχονται σε σύγκρουση με άλλες δραστηριότητες, π.χ. οικονομικές και κοινωνικές που χαρακτηρίζουν τον αγροτικό χώρο.

Σύμφωνα με την διεθνή πρακτική και εμπειρία, ο αγροτικός τουρισμός διακρίνεται σε δύο βασικές μορφές και συγκεκριμένα:

1. Σε εκείνη που καλύπτει υποδοχή και φιλοξενία τουριστών σε αγροκτήματα, όπου οι φιλοξενούμενοι συμμετέχουν στη ζωή των αγροτών και στις αγροτικές δραστηριότητες. Η μορφή αυτή αγροτικού τουρισμού είναι ευρύτερα γνωστή ως διακοπές αγροικιών (farm-house holidays).

2. Σε εκείνη που αφορά στη δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων και ενοικιαζόμενων δωματίων σε εξωαστικούς μικροσυννοικισμούς, όχι απαραίτητα αγροτικού χαρακτήρα και την φιλοξενία τουριστών σε αυτά, συνήθως με το σύστημα «κλίνη και πρόγευμα (bed and breakfast).

Η ανάπτυξη του αγροτικού τουρισμού σε οποιαδήποτε αγροτική περιοχή, και ιδιαίτερα στην περιοχή της Κ. Μακεδονίας, η οποία είναι κατά κύριο λόγο τέτοια, προϋποθέτει την δημιουργία της κατάλληλης υποδομής που θα επιτρέψει την ανάπτυξη των σχετικών δραστηριοτήτων π.χ. εσωτερική διαμόρφωση και εξοπλισμός δωματίων που προορίζονται για ενοικίαση, διάνοιξη δρόμων ή βελτίωση του ήδη υφιστάμενου οδικού δικτύου, δημιουργία χώρων εστίασης και αναψυχής, αξιοποίηση των τουριστικών φυσικών πόρων της περιοχής κ.λ.π.

Μ)Θαλάσσιος τουρισμός.

Η μορφή αυτή τουρισμού αναφέρεται στο σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων που διεξάγονται στο θαλάσσιο χώρο μιας χώρας. Αναμφίβολα, ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί μια από τις δυναμικότερες μορφές του σύγχρονου τουρισμού, αφού η σημασία του για τις τουριστικές οικονομίες των χωρών που έχουν τόσο τις φυσικές προϋποθέσεις όσο και τις οικονομικές δυνατότητες να τον αναπτύξουν είναι κυριολεκτικά μεγάλη.

Η πιο παραγωγική και συναλλαγματοφόρα δραστηριότητα του θαλάσσιου τουρισμού είναι εκείνη της ναύλωσης σκαφών αναψυχής, κάθε είδους. Άλλη αξιόλογη τέτοια δραστηριότητα είναι αυτή των κρουαζιέρων, η ζήτηση των οποίων παροθιάζει διεθνώς σημαντική αύξηση.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού είναι η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής, το κόστος της οποίας κάθε άλλο παρά χαμηλό είναι, ιδιαίτερα δε, σε ό,τι αφορά στην κατασκευή σύγχρονων και άρτια εξοπλισμένων μαρινών για τον ελλιμενισμό, τον ανεφοδιασμό και γενικά την εξυπηρέτηση των σκαφών αναψυχής, καθώς και στη συμπλήρωση ή ανανέωση του στόλου αυτών.

Ν)Χρονομεριστικός τουρισμός.

Η ταχύτερα αναπτυσσόμενη μορφή τουρισμού σήμερα, είναι αναμφίβολα ο χρονομεριστικός τουρισμός (timesharing travel). Με ρυθμό ανάπτυξης 30% περίπου το χρόνο, οι χρονομεριστικές διακοπές πιστεύεται, βάσιμα, ότι θα αποτελέσουν για τη δεκαετία του '90, ότι ήταν το οργανωμένο τουριστικό πακέτο για τη δεκαετία του '50.Ο πρωτοποριακός αυτός θεσμός δίνει τη λύση στον «κορεσμένο» τουρίστα του τουριστικού πακέτου, που απαιτητικός όσο ποτέ άλλοτε αναζητά ποιότητα στις διακοπές του.

Η υπερσύγχρονη αυτή μορφή τουρισμού βασίζεται στην αρχή της πώλησης του δικαιώματος χρήσης ορισμένων εβδομάδων σε ένα ξενοδοχείο ή ένα συγκρότημα διαμερισμάτων την ίδια περίοδο του έτους κάθε χρόνο.Επειδή όμως είναι φυσικό, ο αγοραστής του δικαιώματος αυτού να αρχίσει γρήγορα να κουράζεται με την ιδέα της επιστροφής στο ίδιο μέρος, στο ίδιο ξενοδοχείο, την ίδια περίοδο του έτους κάθε χρόνο οδηγήθηκε από τα πράγματα να επιδιώξει την ανάπτυξη δικτύων ανταλλαγής παρόμοιων δικαιωμάτων, το οποίο και πέτυχε τελικά.Επίσης, ο αγοραστής μπορεί να πουλήσει αυτό το δικαίωμα χρήσης του ακινήτου, να το νοικιάσει ή να το κληροδοτήσει, όπως συμβαίνει με τα άλλα ακίνητα.

Ξ)Θρησκευτικός τουρισμός.

Ο θρησκευτικός τουρισμός είναι μια μορφή τουρισμού που αφορά σε μια κατηγορία ατόμων που επισκέπτονται θρησκευτικούς τόπους, οι οποίοι βρίσκονται στην χώρα της μόνιμης διαμονής τους ή σε κάποια άλλη είτε για λόγους λατρείας, είτε για να πάρουν μέρος σε κάποιες θρησκευτικές εκδηλώσεις ή τελετές.

Η μορφή αυτή τουρισμού είναι περιορισμένης διάρκειας, συνήθως μια έως τρεις μέρες. Επίσης, τα τουριστικά πακέτα για θρησκευτικό τουρισμό είναι σχετικά φθηνότερα από εκείνα άλλων μορφών τουρισμού επειδή είναι οπωσδήποτε λιγότερα, ενώ τα οικονομικά ωφέλη για τους θρησκευτικούς τόπους και κατ'επέκταση για τις οικονομίες των χωρών, στις οποίες βρίσκονται, σημαντικά.

Ο) Τουρισμός κινήτρων.

Ο τουρισμός κινήτρων (incentive tour/travel) είναι μια σχετικά νέα μορφή τουριστικής δραστηριότητας που αναπτύσσεται με γοργούς ρυθμούς και που υπόσχεται σημαντικά οικονομικά ωφέλη για τις χώρες εκείνες που θέλουν αλλά και που έχουν τις προϋποθέσεις να του αναπτύξουν.

Την μορφή αυτή τουρισμού χρησιμοποιούν ολόένα και περισσότερο οι μεγάλες βιομηχανικές αλλά και άλλες επιχειρήσεις του Δυτικού Κόσμου στην προσπάθεια τους να αυξήσουν την παραγωγικότητα των εργαζομένων που απασχολούν και κατ'επέκταση την ανταγωνιστικότητα τους. Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί των επιχειρήσεων, προσφέρονται εκ μέρους τους διάφορα κίνητρα στους εργαζόμενους μεταξύ των οποίων και ομαδικά τουριστικά πακέτα GIT (group inclusive tours) συνήθως για τουριστικούς προορισμούς στο εξωτερικό. Αυτή η μέθοδος υποκίνησης των εργαζομένων, εκ μέρους των επιχειρήσεων, αποδείχθηκε στην πράξη αποτελεσματική, γι' αυτό και έχει εξαπλωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια.

Ο τουρισμός κινήτρων έχει, κατά κανόνα, περιορισμένη χρονική διάρκεια, τρεις έως τέσσερις ημέρες συνήθως. Για την ανάπτυξη του τουρισμού κινήτρων, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να προσφέρεται ένας τόπος προορισμού που κατά προτίμηση να ξεχωρίζει από τους συνηθισμένους.

Π) Οικολογικός τουρισμός.

Για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού δεν χρησιμοποιούνται βαριές κατασκευές, ενώ τόσο ο τουρίστας όσο και το τουριστικό κύκλωμα υποδοχής και εξυπηρέτησής του σέβονται τη φύση.

Στα πλαίσια της ανάπτυξης του οικολογικού τουρισμού εντάσσεται η τουριστική ανάπτυξη των παραδοσιακών οικισμών, των βιοτόπων, των εθνικών δρυμών κ.λ.π.

Ο οικολογικός τουρισμός αποτελεί αναμφίβολα, την εξισορρόπηση μιας χώρας στο μαζικό τουρισμό και τα προβλήματά του, γι' αυτό και η ανάπτυξή του κρίνεται επιτακτική.

Ρ)Λαϊκός τουρισμός.

Ο λαϊκός τουρισμός είναι μια μορφή τουρισμού που χαρακτηρίζεται από την πελατεία του, η οποία αποτελείται από άτομα που κατά το πλείστον, είναι χαμηλής εισοδηματικής τάξης και που συνήθως ταξιδεύουν οικογενειακά και με κάθε είδος ιδιόκτητα μεταφορικά μέσα π.χ. τροχόσπιτα, αυτοκίνητα, μοτοσυκλέτες κ.λ.π.

Σ)Κοσμοπολίτικος τουρισμός.

Η πελατεία αυτής της μορφής τουρισμού είναι, κατά κύριο λόγο, ο κόσμος της «αριστοκρατίας» και οι μεγαιστάνες του πλούτου που συχνά ταξιδεύουν από το ένα κοσμοπολίτικο μέρος στο άλλο. Μετακινούνται με ιδιόκτητα μεταφορικά μέσα π.χ. ιδιόκτητα αεροπλάνα, θαλαμηγούς κ.λ.π. και στον τόπο προορισμού τους διαμένουν είτε σε ξενοδοχεία πολυτελείας, είτε σε ιδιόκτητες πολυτελείς θαλαμηγούς.

Τ)Κοινωνικός τουρισμός.

Ως κοινωνικός τουρισμός ορίζεται το σύνολο των σχέσεων και φαινομένων τουριστικού χαρακτήρα που διευκολύνουν τη συμμετοχή στον τουρισμό των ασθενέστερων οικονομικών τάξεων, των οποίων η αγοραστική δύναμη είναι περιορισμένη. Οι παροχές για κοινωνικό τουρισμό αποτελούν σήμερα, για τις οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες του Δυτικού Κόσμου, υποχρέωση του κράτους.

Υ)Τουρισμός αναπήρων.

Πρόκειται για μια ειδική μορφή τουρισμού, η ανάπτυξη της οποίας προωθείται τελευταία ολόενα και περισσότερο σε πολλές χώρες.

Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη του αναπηρικού τουρισμού είναι η δημιουργία κάθε είδους τουριστικών εγκαταστάσεων που θα διαθέτουν ανάλογο εξοπλισμό για την εξυπηρέτηση των αναπήρων τουριστών, όπως και η προσφορά τουριστικών πακέτων που θα απευθύνεται στην ειδική αυτή κατηγορία πελατείας και θα ικανοποιεί τις δικές της τουριστικές ανάγκες ή υπηρεσίες.

Φ)Παραδοσιακοί οικισμοί.

Ο τουρισμός των παραδοσιακών περιοχών είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα και αξιόλογη μορφή τουρισμού, η οποία στηρίζεται σε μια ιδιομορφία. Η ίδια η υποδομή για το τουριστικό προϊόν έχει την ιδιότητα να αποτελεί και αυτή τουριστικό προϊόν, αφού αποτελείται από αξιόλογα δείγματα της πολιτιστικής αρχιτεκτονικής και οικιστικής κληρονομιάς του τουριστικού τόπου. Έτσι, παραδοσιακά κτίρια που παλιότερα είχαν άλλες χρήσεις μετατρέπονται, χωρίς βέβαια να χάσουν τον αυθεντικό τους χαρακτήρα, σε ξενώνες, εστιατόρια κ.λ.π.

Η ζήτηση για αυτού του είδους το τουριστικό προϊόν είναι μεγάλη. Ο τουρίστας της εποχής μας αναζητά την αυθεντικότητα του οικιστικού περιβάλλοντος του παραδοσιακού οικισμού, κάτι που μόνο μια παραδοσιακή περιοχή μπορεί να προσφέρει.

Εκείνο που θα πρέπει να τονισθεί είναι ότι οι δαπάνες για την ανάπτυξη του τουρισμού παραδοσιακών οικισμών είναι πολύ μεγαλύτερες από εκείνες για τον αγροτουρισμό λόγω της συντήρησης, αρχιτεκτονικής, μελέτης και έρευνας που είναι απαραίτητες.

ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.

Η Κεντρική Μακεδονία αποτελεί μια περιφέρεια, η οποία εντάσσεται και αυτή στο περιφερειακό πρόβλημα, αφού και αυτή βρίσκεται στο στάδιο του πρωτογενή τομέα παραγωγής (αγροτικές) και

παρουσιάζει προβλήματα ανάπτυξης και μεγένθυσης στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα παραγωγής.

Γενικότερα, οι περιφέρειες, με την έννοια των περιοχών που υστερούν σε σχέση με κάποιες άλλες, υπάρχουν σε όλα τα κράτη και γίνεται προσπάθεια ελαχιστοποίησής τους μέσα από προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης.

Η στήριξη της τοπικής οικονομίας εντάσσεται στα πλαίσια αυτής της ανάπτυξης και εξαρτάται από παράγοντεςόπως:

- οι σκοποί της εθνικής οικονομίας και πολιτικής,
- οι σκοποί της εθνικής περιφέρειας και πολιτικής,
- ο βαθμός ανάπτυξης της χώρας
- οι περιφερειακές ανισότητες και η μορφή του περιφερειακού προβλήματος της χώρας,
- η γεωγραφική διαμόρφωση,
- η πληθυσμιακή πυκνότητα και η γεωγραφική κατανομή των μεγάλων αστικών κέντρων κ.λ.π.

Με βάση τα παραπάνω, προκειμένου να επιτευχθεί η στήριξη της τοπικής οικονομίας πρέπει να πραγματοποιηθούν οι παρακάτω αντικειμενικοί σκοποι:

Η ενεργοποίηση του πληθυσμού στην αναπτυξιακή προσπάθεια.

Η ενδογενής ανάπτυξη. Πρόκειται για τη μορφή της περιφερειακής ανάπτυξης, στην οποία οι τοπικοί παράγοντες (οργανισμοί, φορείς, τοπικές επιχειρήσεις, τοπική πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα) συνιστούν τους βασικούς μοχλούς της αναπτυξιακής διαδικασίας. Σε τοπικό επίπεδο αξιοποιούνται η παραγωγική δομή, η αγορά εργασίας, η επιχειρηματικότητα, οι φυσικοί πόροι, η κοινωνική και πολιτική δομή, οι παραδόσεις και η πολιτιστική κληρονομιά και δραστηριότητα πάνω στις οποίες μπορεί να αρθρωθεί η οικονομική μεγένθυση και η βελτίωση του επιπέδου ζωής.

Η εξάλειψη δυαδικών φαινομένων και των επιπτώσεων των περιόδων κρίσης. Σε περιόδους κρίσεις ή εμφάνισης δυαδικών φαινομένων ενώ το πολιτικό πρότυπο φαίνεται ευάλωτο, η ολοκληρωμένη ανάπτυξη είναι δυνατόν να δώσει λύσεις στα προβλήματα που προκύπτουν. Η τεχνολογία και η νέα οργάνωση των επιχειρήσεων αλλάζουν τις παραγωγικές διαδικασίες, τροποποιούν το άριστο μέγεθος των μονάδων, μειώνουν την απασχόληση και

αναμορφώνουν τη στρατηγική των επιχειρήσεων και τις επιλογές εγκατάστασης. Στα κεντρικά σημεία εγκαθίστανται οι δραστηριότητες αιχμής (έρευνα και ανάπτυξη, ενσωματωμένος τριτογενής τομέας, υψηλή τεχνολογία κ.λ.π.). Έτσι, οι επιπτώσεις της οικονομικής συγκυρίας, του ανταγωνισμού των νεοβιομηχανικών χωρών και της έντασης της ιεραρχίας του χώρου συμβάλλουν στη διαφοροποίηση των επιπέδων μεγέθυνσης σε βάρος των περιμετρικών περιφερειών, που έχουν στηρίξει την ανάπτυξή τους στο μοντέλο συγκέντρωσης – διάχυσης. Η αύξηση των τιμών των εισροών (και των μισθών) και η εμφάνιση αρνητικών οικονομικών συγκέντρωσης στους πόλους καθώς και η ανάπτυξη της πληροφόρησης, των επικοινωνιών και της τεχνολογίας δίνουν τη δυνατότητα προώθησης της ανάπτυξης σε περιοχές με χαμηλότερες τιμές παραγωγικών συντελεστών και τοπικά πλεονεκτήματα για τοπική εκβιομηχάνιση, διατήρηση ανταγωνιστικότητας, δημιουργία κερδών και συσσώρευση κεφαλαίου.

Τα βασικά μέσα που αξιοποιούνται στην εφαρμογή της ολοκληρωμένης ανάπτυξης είναι τα ακόλουθα:

1. Η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της Περιφερειακής Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2. Η πολυπυρηνική διάρθρωση των υπηρεσιών και των διευκολύνσεων. Στα πλαίσια κάθε περιφέρειας προωθείται η λειτουργική αλληλοεξάρτηση, με την εγκατάσταση σε κάθε χωρική της μονάδα μιας ή περισσότερων υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του συνόλου.

3. Η βελτίωση του συστήματος μεταφορών, με στόχο την εξάλειψη της γεωγραφικής, της οικονομικής και της κοινωνικής απομόνωσης. Με την βελτίωση των μεταφορών διευκολύνεται η πρόσβαση των προϊόντων της τοπικής παραγωγής στις μεγάλες αγορές των αστικών κέντρων και των κατοίκων στους χώρους δουλειάς και τις υπηρεσίες. Επίσης, η ενίσχυση του ενδοπεριφερειακού δικτύου μεταφορών αυξάνει τη συνεκτικότητα και διευκολύνει την ισόρροπη ανάπτυξη των χωρικών μονάδων της περιφέρειας.

4. Η καθιέρωση ειδικών κινήτρων για την προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης και την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας σε δραστηριότητες μικρού μεγέθους, καθώς και την ενθάρρυνση της ανάληψης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών εκ μέρους των νέων στις υποβαθμισμένες περιφέρειες.

5. Η πληροφόρηση και η κατάρτιση στελεχών που αποτελούν βασικά μέσα για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, της κοινωνικής αναδιάρθρωσης και του μικροπεριφερειακού προγραμματισμού.

Στα πλαίσια της προσπάθειας αξιοποίησης των τοπικών πλεονεκτημάτων, της αύξησης του περιφερειακού εισοδήματος και της συγκράτησης του πληθισμού στην περιφέρεια, η διαδικασία της ολοκληρωμένης ανάπτυξης εστιάζει το ενδιαφέρον της στους ακόλουθους τομείς:

- Στον εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη των επιχειρήσεων του πρωτογενή τομέα με την εκμετάλλευση όλων των δυνατοτήτων της περιφέρειας στην καλλιέργεια, στην κτηνοτροφία, στην αλιεία, στη δασοκομία, στο κυνήγι, στη μελισσοκομία κ.λ.π.
- Στην ανάπτυξη του τουρισμού, εσωτερικού και εξωτερικού, στο επίπεδο που επιτρέπουν οι δυνατότητες της περιφέρειας.
- Στην ενίσχυση της βιοτεχνίας, με την θέσπιση κινήτρων, την ίδρυση βιοτεχνικών κτιρίων και την εξασφάλιση της αναγκαίας υποδομής, όπως δίκτυο, επαρκής ηλεκτροδότηση, υδροδότηση κ.λ.π.
- Στην ανάπτυξη υπηρεσιών εκπαίδευσης, υγείας και ανψυχής, με την δημιουργία και την διασπορά μικρών και μεσαίων μονάδων παροχής των παραπάνω υπηρεσιών.
- Στην ευκολότερη προσπέλαση στις διοικητικές υπηρεσίες με την ουσιαστική αποκεντρωσή τους.
- Στην δημιουργία της κατάλληλης υποδομής για την πραγμάτωση και την βιωσιμότητα των παραπάνω επιδιώξεων. Η υποδομή αυτή αφορά το οδικό δίκτυο, τις λιμενικές εγκαταστάσεις. Το σιδηροδρομικό δίκτυο, τους αγροτικούς και δασικούς δρόμους, τις τηλεπικοινωνίες, την ηλεκτροδότηση, την υδροδότηση, την αποχέτευση.

Η στρατηγική της περιφερειακής ανάπτυξης.

Η στατηγική της Περιφερειακής Ανάπτυξης είναι η ακολουθητέα πορεία για την προσέγγιση των στόχων της περιφερειακής πολιτικής με την αξιοποίηση των διαθέσιμων μέσων.

Τα κύρια σημεία της στρατηγικής περιφερειακής ανάπτυξης είναι:

- Η διαμόρφωση του προτύπου περιφερειακής ανάπτυξης.
- Ο προσδιορισμός του ρόλου των αστικών κέντρων και η επιλογή αυτών που θα λειτουργήσουν ως κέντρα διάχυσης της ανάπτυξης.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ Β. ΕΛΛΑΔΑΣ ΩΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

Γιουγκοσλαβία: Μετά την καταστροφή, η ανοικοδόμηση

Πολλά σημεία ανταγωνιστικής υπεροχής στην υποδομή των περιφερειών Μακεδονίας και Θράκης έχουν ήδη δημιουργηθεί, εν σχέσει με την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Η βελτίωση των έργων βάσης είναι συνεχής και επιτρέπει την ανάπτυξη νέων πλεονεκτημάτων για την αγωγή ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής της Ελλάδας, αλλά και των Βαλκανίων. Αυτό δήλωσε ο τέως πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Helexpo-ΔΕΘ, Αντώνης Κούρτης, σε συνέντευξή του στην ειδική έκδοση της «N». Σύμφωνα με τον κ. Κούρτη, η ανάπτυξη, ο εκσυγχρονισμός και η γενικότερη βελτίωση των υποδομών είναι πάντοτε ένα αναμειβήσιμο (και απεριόριστο) ζητούμενο. Στις περιφέρειες της Μακεδονίας και της Θράκης, ένας μεγάλος αριθμός έργων βάσης αποπερατώνονται συνεχώς, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι σχετικοί διαθέσιμοι πόροι εκ του κρατικού προϋπολογισμού δεν χρειάζεται να αυξηθούν. Για τα έργα υπό εξέλιξη, είναι αναγκαία η περαιτέρω επίστευση των διαδικασιών ολοκλήρωσής τους, καθώς αφορούν σε νευραλγικούς τομείς της οικονομίας (οδικό δίκτυο, λιμένες κτλ.). Τα πραγματικά γεγονότα επαγορεύουν την επισήμανση των τεραστίων παραγωγικών δυνατοτήτων της Βορείου Ελλάδος και επιτάσσουν την ταχεία προσαρμογή της κεντρικής αναπτυξιακής πολιτικής στους οριζόντιους και κάθετους οικονομικούς άξονες της περιοχής.

Όπως περιέγραψε ο κ. Κούρτης, η Helexpo-ΔΕΘ ξεκίνησε ως «Διεθνής Εκθεση Θεσσαλονίκης» το 1926 και κάλυψε τις ανάγκες προβολής των ελληνικών προϊόντων, καθώς και της τεχνολογικής ανάπτυξης της ελληνικής παραγωγής. Με τη μορφή της «Γενικής Εκθέσης» σημείωσε μία αντίστοιχη εξέλιξη, στηρίζοντας τη μετάβαση από την κυριαρχία της πρωτογενούς παραγωγής στην ελληνική οικονομία, στη σταδιακή ανάπτυξη της μεταποίησης και στην εξέλιξη του τομέα των υπηρεσιών.

Αποτέλεσμα της συνακολουθίας της, αλλά και της πρωτοποριακής δραστηριότητάς της στην ανάπτυξη του ελληνικού παραγωγικού μηχανισμού, ήταν η μετατροπή της σε εκθεσιακό φορέα υπό τη μορφή ανωνύμου εταιρείας το 1977 (ως Helexpo-ΔΕΘ), ο

ο οποίος διοργάνωνε πλέον, εκτός της Γενικής ΔΕΘ, μία σειρά από μεγάλες διεθνείς κλαδικές εκθέσεις, καθώς και συνέδρια και πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ο κ. Κούρτης επεσήμανε ότι, υπό τους όρους της συνεχούς ανάπτυξής της, αλλά και της παράλληλης ανάπτυξης της εσωτερικής εκθεσιακής αγοράς, η Helexpo-ΔΕΘ αφ' ενός μεν διατήρησε ένα στρατηγικό τμήμα αυτής της αγοράς, αφ' ετέρου δε ως εθνικός φορέας εκθέσεων συνέβαλε στη βελτίωση της λειτουργίας της και της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς της. Σήμερα, ο οργανισμός διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στις διαδικασίες ανάπτυξης της βαλκανικής αγοράς και στην προσιτάθεια προσαρμογής της στα δεδομένα της παγκοσμιοποίησης, η οποία επηρεάζει και τις εκθεσιακές δραστηριότητες. Σ' αυτό το πλαίσιο, διοργανώνει συνεχώς πολλές νέες εκθέσεις, όπως η «youth.gr», η «Zootechnia» και η «Sportexpro», οι οποίες θα κάνουν την πρώτη τους εμφάνιση φέτος, ενώ εκσυγχρονίζει τις ήδη υπάρχουσες, όπως η «Θράκη», για την οποία αναμένει ιδιαίτερα μεγάλη επιτυχία κατά τη φετινή της διοργάνωση. Αναφερόμενος στα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζει η Helexpo-ΔΕΘ, ο κ. Κούρτης τόνισε κατ' αρχήν ότι η οπτική γωνία διόπτευσής τους δεν μπορεί παρά να αλλάξει, μετά την ολοκλήρωση της διάσπασης του οργανισμού σε δύο μικρότερες εταιρείες. Προσεγγίζοντας την υφιστάμενη κατάσταση κατά τρόπο ενιαίο, ο πρόεδρος της Helexpo-ΔΕΘ επεσήμανε ότι τα προβλήματα τα οποία αντιμετώπιζε ο οργανισμός μέχρι πρόσφατα,

αφορούσαν στον εκσυγχρονισμό των υποδομών της, στη χαμηλή αποδοτικότητα των υπηρεσιών και του προσωπικού της, στην αδρανοποίηση του ρόλου της στις αναδυόμενες αγορές της ευρύτερης περιοχής και στη μειωμένη αποτελεσματικότητά της στο διεθνές περιβάλλον της παγκοσμιοποίησης. Η Helexpo-ΔΕΘ είχε καταρτίσει αναλυτική μελέτη για το δεκαεπενταετές πρόγραμμα ανάπτυξής της, η οποία προβλέπει την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προαναφερθέντων προβλημάτων. Σύμφωνα με τον κ. Κούρτη, ο οργανισμός έχει ήδη προβεί σε σημαντικές τομές εκσυγχρονισμού των λειτουργιών της με αναδιάρθρωσεις των υπηρεσιών της και τη συνεχή βελτίωση της παραγωγικότητάς της, σε συνδυασμό με τις αναγκαίες αλλαγές στο προσωπικό της. Επίσης, διοργανώνει εκθέσεις στα Βαλκάνια, αναζητώντας συγχρόνως στρατηγικές συμμαχίες, ενώ έχει ενεργό συμβολή στη λειτουργία και αποτελεσματικότητα του ΔΙΠΕΚ. Η εμπορική παράδοση της πόλης της Θεσσαλονίκης ανά τους αιώνες και το γεωγραφικό πλεονέκτημα της Μακεδονίας και της Θράκης, λειτούργησε καταλυτικά στον προσανατολισμό της επιλυσης των προβλημάτων. Όμως, η μεγάλη παραγωγική και βιομηχανική ανάπτυξη της Βορείου Ελλάδος επιτρέπει την πρόσθετη εκμετάλλευσή του πλεονεκτήματός της περιοχής σε παραγωγική και εξαγωγική βάση. Για παράδειγμα, η έκθεση «Θράκη» που διοργανώνεται στην Κομοτηνή, ακολουθεί αυτήν ακριβώς την εναλλακτική λογική. Σημειώνεται ότι, η διάσπαση του οργανισμού είναι πιθανόν να οδηγήσει σε τροποποίηση της νέας πορείας του. Η βαλκανική κρίση έχει επηρεάσει τις δραστηριότητες της Helexpo-ΔΕΘ στα Σκόπια, το Βελιγράδι και την Αλβανία, ενώ έχει προκαλέσει προβλήματα στις εξαγωγές και τις τουριστικές δραστηριότητες των επιχειρηματιών της περιοχής. Πέραν των αρνητικών συνεπειών των πρόσφατων εξελίξεων όμως, ο κ. Κούρτης επέλεξε να εστιάσει την προσοχή του στην ημέρα της έναρξης της γιουγκοσλαβικής ανοικοδόμησης, δηλώνοντας ότι αυτή η προοπτική δημιουργεί μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του νέου σχήματος των δύο εταιρειών της Helexpo-ΔΕΘ και συμβολής του στην ανόρθωση των βαλκανικών οικονομιών.

Γενικά όλες οι περιφέρειες της Ελλάδας έχουν αναξιοποίητους τουριστικούς πόρους από τις πιο ανεπτυγμένες έως τις πιο φτωχές και όλες έχουν να κερδίσουν πολλά από την τουριστική ανάπτυξη. Εκείνο που είναι σημαντικό να επισημανθεί είναι ότι η κεντρική διοίκηση θα πρέπει να δώσει τα κίνητρα εκείνα στις φτωχότερες περιοχές για την ανάπτυξη του τουρισμού ώστε έτσι να αμβλύνει τις περιφερειακές ανισότητες.

Η Ήπειρος, η φτωχότερη περιφέρεια της Ελλάδας αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης έχει τεράστιες δυνατότητες για τουριστική ανάπτυξη. Τα παραδοσιακά ορεινά χωριά, η πολιτιστική παράδοση της περιοχής, οι αξιόλογες πόλεις (Γιάννενα, Άρτα, Πάργα κ.α.), οι υπέροχες παραλίες του Ιονίου, η μοναδική πανίδα και χλωρίδα, η Πίνδος και οι δυνατότητες που προσφέρει για χειμερινό και ορειβατικό τουρισμό, κάνουν την Ήπειρο συνολικά έναν πολύ θελκτικό τουριστικό προορισμό. Η ανάπτυξη του τουρισμού θα ήταν πολύ ευεργετική για την οικονομία της περιοχής η οποία μαστίζεται από ανεργία, πολλά χωριά αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της πλήρους εγκατάλειψης, παρουσιάζεται πολύ χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα κ.λ.π. Στο παράρτημα της παρούσας εργασίας παρουσιάζεται το πρόγραμμα ανάπτυξης τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή του Αμβρακικού Κόλπου, μια περιοχή εξαιρετικά φτωχή με πολλά αναπτυξιακά προβλήματα. Είναι σημαντικό ότι η δραστηριότητα που προτείνεται για την συγκεκριμένη περιοχή, σέβεται το τοπικό κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον και αφορά μια εξειδικευμένη μορφή τουρισμού. Πρόκειται για μια πρωτοποριακή πρόταση πιλότο για την ανάπτυξη φτωχών και παραμεθόριων περιοχών.

Ανάλογες δυνατότητες με την Ήπειρο έχει και η ακριτική Θράκη, όπου εκεί το θέμα λαμβάνει και εθνικές διαστάσεις λόγω της γειτονίας με την Τουρκία. Η ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας παράλληλα με όλα τα άλλα οφέλη προσφέρει και την επαφή της περιοχής και των προβλημάτων της με τον έξω κόσμο και τους κατοίκους του εξωτερικού και σταδιακά οδηγεί με μια νέα μορφή άμυνας.

Η ελληνική πολιτεία έχει αναγνωρίσει την σημασία του τουρισμού για την περιφέρεια, καθώς και τις περιφέρειες εκείνες που χρειάζονται περισσότερα κίνητρα για την τουριστική τους ανάπτυξη. Παράλληλα προσπαθεί να αναπτύξει την τουριστική δραστηριότητα με την μορφή που αυτή ταιριάζει στην εποχή μας ανάλογα με τις προτιμήσεις του σύγχρονου τουρίστα και έτσι ενισχύει τις νέες ή αλλιώς εναλλακτικές μορφές τουρισμού που αναλυτικά παρουσιάζονται στην επόμενη ενότητα. Έτσι νομοθετεί και δίνει κίνητρα προς την παραπάνω κατεύθυνση.

Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.

Η ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ε. είχε θετικές επιπτώσεις για τους εξής λόγους:

1)Μείωση των διαδικασιών «ελέγχου εισόδου» των τουριστών από τις χώρες της Ε.Ε.

2)Άμβλυνση της εποχικότητας της τουριστικής ζήτησης, αφού η συνεργασία με τα ασφαλιστικά ταμεία μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. και της Ελλάδας διευκολύνει την προσέλευση τουριστών τρίτης ηλικίας (κοινωνικός τουρισμός).Καθώς αυτοί επισκέπτονται την χώρα μας σε περιόδους εκτός αιχμής.

3)Διείσδυση του ξένου κεφαλαίου στην τουριστική αγορά. Με την ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ε., επιχειρήσεις του εξωτερικού μπορούν να επενδύσουν στον τουρισμό.

4)Στα πλαίσια της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης της ΕΟΚ, χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους προβληματικές περιοχές, με διάφορα συνδιασμένα προγράμματα π.χ. γεωργικής και τουριστικής ανάπτυξης, τουρισμού και οικοτεχνίας κ.λ.π.

5)Ορθολογική οργάνωση του κλάδου και αύξηση του κόστους λειτουργίας των τουριστικών επιχειρήσεων.Αυτό γιατί η λειτουργία των επιχειρήσεων αυτών θα γίνεται με βάση τα κοινοτικά πλαίσια (βελτίωση των όρων εργασίας, αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών, υποχρέωση τήρησης ξενοδοχειακής λογιστικής κ.λ.π.).Με τον τρόπο αυτό η διατήρηση της ανταγωνιστικότητας των μονάδων αυτών εξαρτάται καθαρά από την καλή οργάνωσή τους.

Σαν συμπέρασμα λοιπόν, καταλήγουμε ότι με την ένταξη στην Ε.Ε. θα αναβαθμιστούν ποιοτικά οι ξενοδοχειακές μονάδες και κυρίως εκείνες που βρίσκονται στις πόλεις.

Σήμερα, η χώρα μας κατέχει ποσοστό συμμετοχής 5,3% στο μεσογειακό τουρισμό, προκειμένου δε να το αυξήσει θα χρειαστεί να διαφοροποιήσει την τουριστική προσφορά της προβάλλοντας μια περισσότερο σύνθετη και εξειδικευμένη εικόνα.

ΤΑΣΕΙΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Είναι πλέον ανάγκη για μια αποτελεσματικότερη τουριστική πολιτική με κατεύθυνση την προσέλκυση όχι μεγαλύτερου τουριστικού πλήθους, αλλά κυρίως αποδοτικότερου σε συναλλαγματικά έσοδα. Για την βελτίωση λοιπόν, της ανταγωνιστικότητας της τουριστικής βιομηχανίας απαιτείται η καλύτερη οργάνωση και εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού και ο απαραίτητος έλεγχος από την πλευρά του κράτους. Το υφιστάμενο ξενοδοχειακό δυναμικό των διαφόρων κατηγοριών μπορεί να αξιοποιηθεί σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό πληρότητας με τις κατάλληλες προσπάθειες προσέλκυσης τουριστών, εκτός της περιόδου της εποχιακής συγκέντρωσης, δεδομένου ότι η χώρα διαθέτει ελκυστικές κλιματολογικές συνθήκες για χειμερινό τουρισμό, ο οποίος τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται ραγδαία.

Τα μέχρι τώρα στοιχεία, σχετικά με τον ρυθμό μεταβολής των αφίξεων τουριστών στη χώρα, το εισαγόμενο συνάλλαγμα και η διατήρηση ή ακόμα και η αύξηση, σε ορισμένες περιπτώσεις, του πληθυσμού των γεωγραφικών περιοχών της χώρας που αναπτύχθηκαν τουριστικά, συνηγορούν ότι επιβάλεται η παρέμβαση του κράτους για την τουριστική ανάπτυξη της χώρας.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημανθεί ότι σε αντιδιαστολή με την ανάπτυξη της μεταποίησης, όπου η κύρια αντιδιαστολή του κράτους συνίσταται στη δημιουργία ενός ευνοϊκού πλαισίου δράσης, για την ανάπτυξη του τουρισμού, ο ρόλος του κράτους κρίνεται ότι είναι ανάγκη να παραμείνει για αρκετό καιρό αμεσότερος.

Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνεται στην εισηγητική έκθεση για το πακέτο Σαντέρ, «είναι εξαιρετικά ατυχές ότι η πρόοδος στην εφαρμογή των παρεμβάσεων, των οποίων η εμβέλεια και το βάρος υπήρξαν κατά πολύ υποδεέστερα των σχετικών αναγκών – δεν υπήρξε καθόλου ικανοποιητική». Επειδή λόγω και της συνεχώς αυξανόμενης διεθνούς τουριστικής κίνησης, οι δυνατότητες του τουρισμού να συμβάλει στην ανάπτυξη είναι μεγάλες, είναι ανάγκη για να καταρτιστεί συγκροτημένο πρόγραμμα ανάπτυξης του τουριστικού τομέα, σε συνάρτηση με τον πολιτιστικό τομέα και τις παρεμβάσεις για το περιβάλλον, με διαφοροποιημένους στόχους, ανάλογα με τον χαρακτήρα και τον βαθμό ανάπτυξης κάθε περιοχής και με έμφαση στο «άνοιγμα» και άλλων περιοχών (π.χ. νομός Έβρου) και στις ειδικές μορφές τουρισμού.

Είναι φανερό λοιπόν, ότι η παραπέρα τουριστική ανάπτυξη της χώρας με γνώμονα τον παραπάνω συλλογισμό, δηλαδή την αξιοποίηση νέων περιοχών και την εξειδίκευση του τουριστικού προϊόντος, τείνει περισσότερο σε ένα μοντέλο κεντρικά κατευθυνόμενης περιφερειακής ανάπτυξης, η οποία θα υποστηρίζεται και από τοπικές πολιτικές.

Λόγω του ότι το θέμα μας είναι η ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας, η οποία είναι κατά κύριο λόγο αγροτική, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι αντίθετα με τον τουριστικό τομέα, ο αγροτικός τομέας χαρακτηρίζεται ως τομέας με περιορισμένες δυνατότητες ανάπτυξης σε σχετικά στενά τοπικά επίπεδα και για ορισμένες κατηγορίες προϊόντων. Στην ουσία λοιπόν, οι παρεμβάσεις των κοινοτικών χρηματοδοτήσεων στον αγροτικό τομέα προσανατολίζεται κυρίως, στις βιώσιμες και εκσυγχρονισμένες εκμεταλλεύσεις. Είναι εξάλλου, γνωστό ότι οι νέες οικονομικές συνθήκες επιβάλλουν σημαντικές αλλαγές στον αγροτικό τομέα, οι οποίες είναι πολύ πιθανό να έχουν ως αποτέλεσμα την μείωση του αγροτικού πληθυσμού. Έτσι, η τουριστική ανάπτυξη προβάλλει ως μια εναλλακτική πρόταση, η οποία θα μπορούσε να βοηθήσει σημαντικά στην αγροτική μεταρρύθμιση που θα πρέπει να συντελεστεί μέσα στα επόμενα χρόνια.

Η παρέμβαση λοιπόν, του κράτους για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιφέρεια μπορεί να πάρει τη μορφή της δημιουργίας υποδομής και την παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη κάθε μορφής τουρισμού δίνοντας έμφαση στον θαλάσσιο, στον συνεδριακό, στον θεραπευτικό, στον πολιτιστικό, στον αθλητικό, στον ορεινό και φυσικά στον αγροτικό τουρισμό. Όλες αυτές οι δραστηριότητες θα πρέπει να γίνουν μέσα από αυστηρές προδιαγραφές για την προστασία και την ανάδειξη του περιβάλλοντος, που αποτελεί πρωταρχικό στόχο και προϋπόθεση για την περεταίρω ανάπτυξη του τουρισμού, κατευθυνόμενες από τον χωροταξικό σχεδιασμό περιφερειακής τουριστικής πολιτικής.

Όλα τα παραπάνω θα πρέπει να συμβούν κάτω από το πρίσμα της περιφερειακής ανάπτυξης και η πολιτεία θα πρέπει να προωθήσει την αποκέντρωση των τουριστικών υπηρεσιών καθώς και τον τομέα της ποιότητας, ο οποίος είναι ο κρισιμότερος τομέας των επιχειρήσεων της εποχής μας.

Τι σημαίνει Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης;

Είναι το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας μας. Ένα σύνολο από έργα και δράσεις σε όλους τους τομείς της ζωής μας. Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης μας δίνει τη δυνατότητα να ολοκληρώσουμε όλα εκείνα τα έργα και τις παρεμβάσεις που χρειάζεται η Ελλάδα σήμερα αλλά και για τις επόμενες δεκαετίες, στο κέντρο και κυρίως στην περιφέρεια.

Σχεδιάστηκε από την Ελλάδα και υλοποιείται με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καλύπτει την περίοδο 1994-1999 και αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος του γνωστού Β' πακέτου Delors'. Αντίστοιχα αναπτυξιακά προγράμματα υλοποιούνται και σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με στόχο να λείψουν οι μεταξύ τους ανισότητες.

Τα προγράμματα και τα έργα που γίνονται σήμερα στη χώρα μας χρηματοδοτούνται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και έχουν στόχο:

- Την ανάπτυξη της οικονομίας μας
- Τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής μας

ΑΕΟΝΑΣ 1

ΑΕΟΝΑΣ 2

ΑΕΟΝΑΣ 3

ΑΕΟΝΑΣ 4

ΑΕΟΝΑΣ 5

Κύρια έργα

- Υποδομές βελτίωσης και πιστοποίησης της ποιότητας των προϊόντων:
 - ο Δημιουργία του Εθνικού Ινστιτούτου Μετρολογίας και του Εθνικού Συμβουλίου Διαπίστευσης
 - ο Οργανωτική και υλικοτεχνική ενίσχυση του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)
 - ο Δημιουργία Δικτύου Διαπιστευμένων Εργαστηρίων από 33 εργαστήρια του Ιδιωτικού και του Δημόσιου Τομέα
- Ενίσχυση των Βιομηχανικών Υποδομών (26 έργα, 43,5 δις)

- Ανασυγκρότηση των Φθίνουσών Βιομηχανικών Περιοχών με την εφαρμογή μιας σειράς δράσεων όπως:
 - ο Έργα Βιομηχανικών Υποδομών σε 9 Φθίνουσες Περιοχές (6,6 δις)
 - ο Χρηματοδότηση Επιχειρηματικών Σχεδίων (21,0 δις)
 - ο Προβολή των προϊόντων που παράγονται στις φθίνουσες περιοχές με την υποστήριξη του Οργανισμού Προώθησης Εξαγωγών (ΟΠΕ) (1,9 δις)
 - ο Δημιουργία 23 Γραφείων Βιομηχανικής Αλλαγής στις φθίνουσες περιοχές για την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών στις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (5,0 δις)
- Στήριξη της εξαγωγικής προσπάθειας με την ενίσχυση δράσεων του ΟΠΕ (15,5 δις)

επιστροφή

συνέχεια

ΑΕΟΝΑΣ 1

ΑΕΟΝΑΣ 2

ΑΕΟΝΑΣ 3

ΑΕΟΝΑΣ 4

ΑΕΟΝΑΣ 5

Επιπτώσεις

- Αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας των βιομηχανικών προϊόντων (από 30% το 1992 σε 36% το 1999)
- Μερίδιο στην Αύξηση των εξαγωγών (λόγω βελτίωσης της βιομηχανικής παραγωγής από 20% το 1992 σε 30% το 1999)
- Αύξηση των ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα
- Αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της βιομηχανίας στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ)
- Δημιουργία νέων επιχειρήσεων
- Αύξηση της απασχόλησης

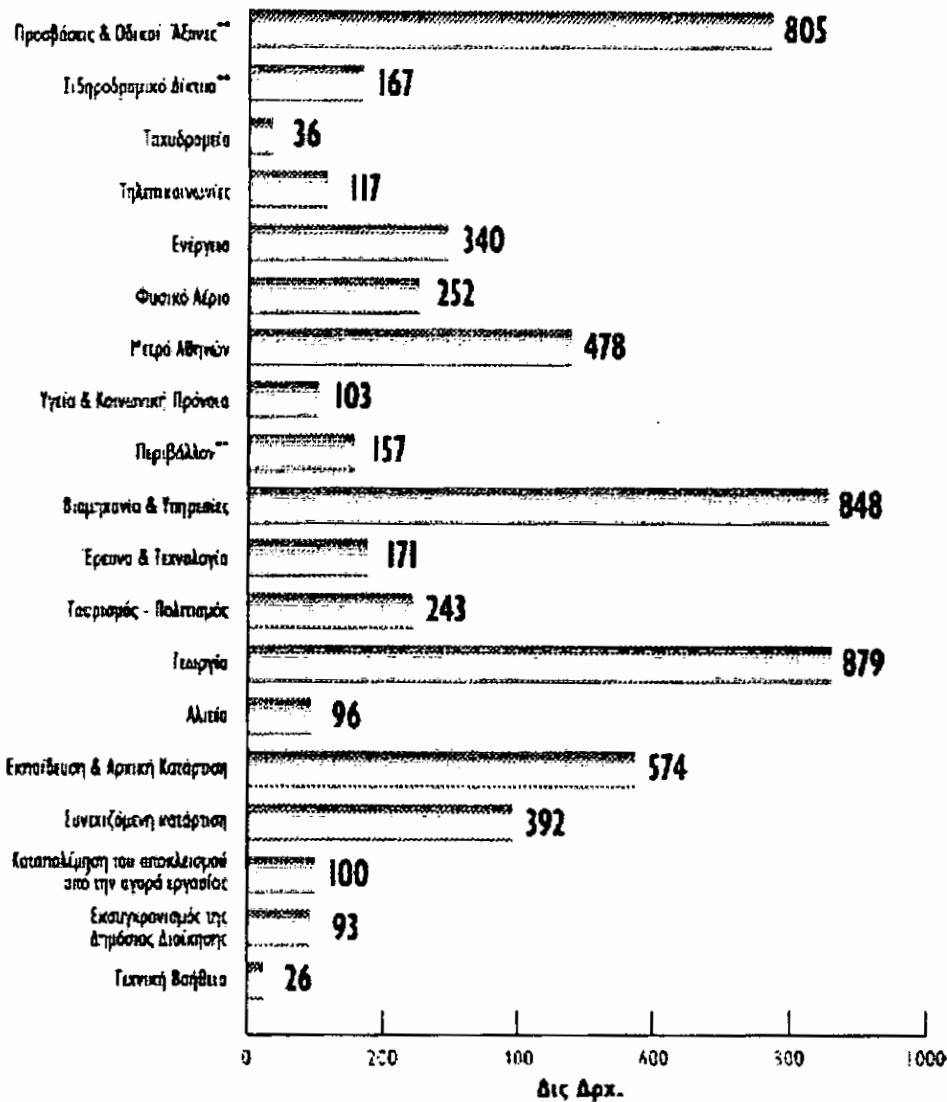

επιστροφή

[Βιομηχανία & Υπηρεσίες] [Ερευνα & Τεχνολογία] [Τουρισμός - Πολιτισμός] [Εξοχικά] [Αλιεία]

ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 5,8* ΤΡΙΣ ΔΡΧ.

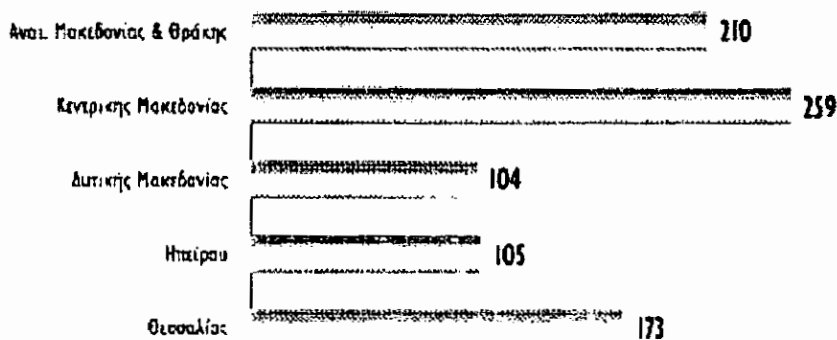

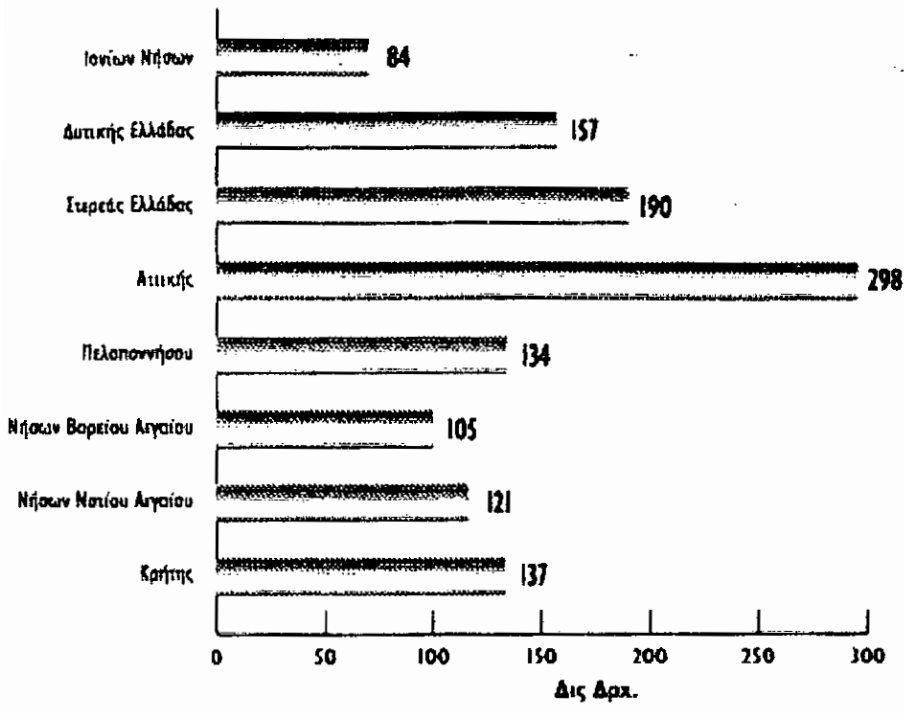
* Δεν περιλαμβάνονται τα κονδύλια που προέρχονται από το Περιφερειακό Σκέλος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης συνολικού ύψους 2.077 τρις δρχ. Χαρακτηριστικά στον τομέα της Υγείας ο συνολικός προϋπολογισμός που διατίθεται από το Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης υπερβαίνει τα 300 δις δρχ.

** Οι τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος ενισχύονται συμπληρωματικά από το Ταμείο Συνοχής με κονδύλια ύψους 1.1 τρις δρχ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2,1 ΤΡΙΣ ΔΡΧ.

- 4 Μαρίνες: Ζακύνθου, Ικαρίας, Αργοστολίου, Θάσου συνολικής δυναμικότητας 741 θέσεων συνολικού προϋπολογισμού 8,7 δις (στα πλαίσια του 2ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης υλοποιούνται συνολικά 16 μαρίνες δυναμικότητας 3.901 θέσεων)
- 12 Τουριστικά Καταφύγια Σκαφών: Καρλόβασι Σάμου, Μούδρος Λήμνου, Καλύμνου, Τσούτσουρας Ηρακλείου, Μόλος Λασιθίου, Βαθύ Ιθάκης, Αγ. Ευθημία Κεφαλλονιάς, Πλωμάρι Λέσβου, Κατάπολα Αμοργού, Γαύδου, Πόρτο Κάγιο, Κυθήρων (4,6 δις)
- Κατασκευή των Υδροθεραπευτηρίων Λουτρών Κυλλήνης (2,3 δις) και Αγίας Παρασκευής Χαλκιδικής (639 εκατ.) και των εγκαταστάσεων στις Ιαματικές Πηγές Καλλιθέας Ρόδου (167 εκατ.)

- Επέκταση τουριστικών εγκαταστάσεων Αρχαίου Θεάτρου Επιδαύρου (964 εκατ.)
- Ανάπτυξη ορεινού / οικολογικού τουρισμού: στο Χελμό (258 εκατ.), στο Γράμμο (231 εκατ.), στα Σπήλαια Λιμνών Κοινότητας Καστριών Αχαΐας (480 εκατ.), στο Πήλιο (278 εκατ.), στο Παγγαίο (320 εκατ.), στον Κιθαιρώνα Αττικής (272 εκατ.), στο Χιονοδρομικό Παρνασσού (1,5 δις), στα Αγραφα (211 εκατ.), στον Όλυμπο (586 εκατ.), στη νήσο Θήρα (160 εκατ.)
- Επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό 60 ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και τη μετατροπή 38 παραδοσιακών κτιρίων σε καταλύματα (56,4 δις)
- Δημιουργία Περιοχής Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ) στη Μεσσηνία συνολικής έκτασης 5.595 στρ. (40,5 δις)
- Μηχανοργάνωση των υπηρεσιών του ΕΟΤ και δημιουργία Τράπεζας Πληροφοριών
- Χρηματοδότηση ενεργειών στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του κλάδου Τουρισμού
- Προγράμματα επιμόρφωσης από τη Σχολή Τουριστικών Επαγγελματιών

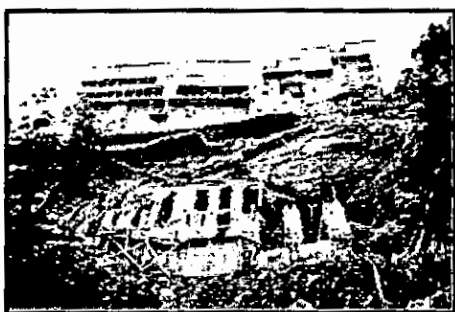

επιστροφή

συνέχεια

- Ενοποίηση και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων του ιστορικού κέντρου της Αθήνας (10,0 δις)
- Αποκατάσταση 6 αρχαιολογικών χώρων συνολικής έκτασης 1.690 στρεμμάτων
- Αναστήλωση 15 κτιρίων συνολικού εμβαδού 6.395 τ.μ.
- 4 κτίρια συνεδριακής και πολιτιστικής χρήσης συνολικού εμβαδού 14.500 τ.μ.
- Βελτίωση - επέκταση 8 Μουσείων
- 24 έργα αναστήλωσης, ανάδειξης μνημείων, αρχαίων θεάτρων, αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών κέντρων πόλεων (π.χ. Δελφοί, Κνωσσός, Βεργίνα, Άγιον Όρος)

- Ολοκλήρωση Συνεδριακών και Πολιτιστικών Κέντρων Αθηνών (εμβαδού 10.000 τ.μ.) και Θεσσαλονίκης (εμβαδού 6.300 τ.μ.)

επιστροφή

συνέχεια

ΑΙΟΝΑΣ 1 \ ΑΙΟΝΑΣ 2 \ ΑΙΟΝΑΣ 3 \ ΑΙΟΝΑΣ 4 \ ΑΙΟΝΑΣ 5

- Αύξηση της συμμετοχής του τουρισμού στο ΑΕΠ από 7% (1993) σε 9,5% (1999)
- Εκσυγχρονισμός 26.462 κλινών και δημιουργία 828 νέων σε παραδοσιακά κτίρια
- Ποιοτική βελτίωση του τουριστικού προϊόντος
- Διατήρηση και αύξηση των θέσεων εργασίας στους τομείς Τουρισμού - Πολιτισμού
- Επimήκυνση της τουριστικής περιόδου

επιστροφή

[...]

ΑΕΟΝΑΣ 1) ΑΕΟΝΑΣ 2) ΑΕΟΝΑΣ 3) ΑΕΟΝΑΣ 4) ΑΕΟΝΑΣ 5)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ταυτότητα της Περιφέρειας

Ενδυνάμωση του Νέου Ρόλου της
Περιφέρειας & του
Μητροπολιτικού Χαρακτήρα της
Θεσσαλονίκης

Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας
των Επιχειρήσεων

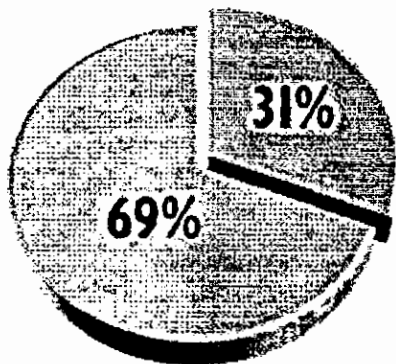
Βελτίωση των Βασικών
Υποδομών των Αστικών Κέντρων
και της Ποιότητας Ζωής

Αγροτική Ανάπτυξη

Αξιοποίηση Ανθρώπινου
Δυναμικού

Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα
Τοπικής Αυτοδιοίκησης - ΕΑΠΤΑ

Συνολικός Προϋπολογισμός :
849,7 εκατ. ECU ή 259,2 δις δρχ.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

(Εθνική: 24% και Ιδιωτική: 7%)

ΑΞΟΝΑΣ 1 ΑΞΟΝΑΣ 2 ΑΞΟΝΑΣ 3 ΑΞΟΝΑΣ 4 ΑΞΟΝΑΣ 5

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Γατότητα της Περιφέρειας:

Εκταση:	19.146 Km ² (1η περιφέρεια της χώρας, το 14,5 % του συνόλου)
Πληθυσμός:	1.737.000 κάτοικοι (2η περιφέρεια της χώρας, το 17,2 % του συνόλου)
Νομοί:	Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Σερρών, Πέλλας, Πιερίας και Χαλκιδικής.

Η κατανομή εργατικού δυναμικού ανά τομέα είναι η εξής

Πρωτογενής:	21,7 %
Δευτερογενής:	29,2 %
Τριτογενής:	49,1 %

Η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, σε σύγκριση με άλλες περιφέρειες της χώρας, εμφανίζει περισσότερο ισόρροπη ανάπτυξη μεταξύ των διαφόρων τομέων και ευνοϊκότερες προϋποθέσεις συνολικής ανάπτυξης, γεγονός που μπορεί να αποδοθεί στις πλούσιες γεωργικές περιοχές της, στους σημαντικούς φυσικούς και ανθρώπινους πόρους, στην ευνοϊκή γεωγραφική της θέση ("πύλη" της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τις Βαλκανικές χώρες), στην ιστορική της παράδοση, στην ύπαρξη της Θεσσαλονίκης (δεύτερη πόλη της Ελλάδας, πρωτεύουσα της Βόρειας Ελλάδας, βασικός εθνικός και διεθνής συγκοινωνιακός κόμβος στη διασταύρωση των αξόνων Βορρά-Νότου και Ανατολής-Δύσης), στην πλειάδα δυναμικών και δραστήριων αστικών κέντρων που είναι κατανεμημένα σε όλη της την έκταση, στην ύπαρξη πολυάριθμου εργατικού δυναμικού, στη δυναμική βιομηχανική βάση της, στη διάρθρωση και το δυναμισμό των παραγωγικών της κλάδων.

επιστροφή

συνέχεια

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Ενδυνάμωση του Νέου Ρόλου της Περιφέρειας & του
Μητροπολιτικού Χαρακτήρα της Θεσσαλονίκης
Συνολικός Προϋπολογισμός: 37,8 δις δρχ.

Βασική επιδίωξη:

Η Ενδυνάμωση του νέου ρόλου της περιφέρειας και του
μητροπολιτικού χαρακτήρα της Θεσσαλονίκης με προτεραιότητα στη
βελτίωση των μεταφορών και στην αναβάθμιση της εκπαίδευσης, της
υγείας και στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Για την υλοποίηση του ανωτέρω στόχου υλοποιούνται έργα :

- Υποδομών μεταφορών με στόχο τη βελτίωση των συνδέσεων της
ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης με τους Εθνικούς άξονες, το
λιμάνι, το αεροδρόμιο και τις βιομηχανικές μονάδες της περιοχής
(συνολικά 9,5 Km αυτοκινητοδρόμων και 4 κόμβοι)
- Προμήθειας εξοπλισμού για τη διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων
και την ταχύτερη εξυπηρέτηση των πλοίων
- Κτιριακών υποδομών στο Α.Π.Θ., στο Πανεπιστήμιο
Μακεδονίας και στα ΤΕΙ Θεσσαλονίκης
- Ανάδειξης, συντήρησης και αξιοποίησης μνημείων της
Θεσσαλονίκης και του Αγίου Όρους.

επιστροφή

συνέχεια

ΑΙΩΝΑΣ 1 ΑΙΩΝΑΣ 2 ΑΙΩΝΑΣ 3 ΑΙΩΝΑΣ 4 ΑΙΩΝΑΣ 5

Βελτίωση των Βασικών Υποδομών των Αστικών Κέντρων και της Ποιότητας Ζωής:

Ενδεικτικά έργα (συνέχεια):

- Σύνδεση Σερρών - Εγνατίας Οδού (3,5 δις)
- Αξονας Βέροιας - Έδεσσας (4,6 δις)
- Επαρχιακή Οδός Μαυροβουνίου - Αψάλου (4,1 δις)
- Εθνική Οδός Πολυγύρου - Γερακινής (1,1 δις)
- Εθνική Οδός Πολυγύρου - Ιερισσού (900 εκατ.)
- Οδός Θεσσαλονίκης - Ν. Μηχανιώνας (1,9 δις)
- Νομαρχιακό Νοσοκομείο Σερρών 300 κλινών (13,0 δις εκ των οποίων τα 8,4 δις από το ΠΕΠ)
- Γενικό Νοσοκομείο Κατερίνης 217 κλινών (10,3 δις εκ των οποίων τα 4,8 δις από το ΠΕΠ)
- 8 παιδικοί σταθμοί (έχουν ολοκληρωθεί οι 3)
- Αποχέτευση - επεξεργασία λυμάτων κοινοτήτων Στρυμωνικού κόλπου (650 εκατ.)
- Σταθμός επεξεργασίας λυμάτων Λαγκαδά (600 εκατ.)
- Εγκαταστάσεις Βιολογικού Καθαρισμού Νότιας Πιερίας (1,3 δις)
- Ύδρευση Συνδέσμου Αλεξανδρείας νομού Ημαθίας (530 εκατ.)
- Βιολογικός καθαρισμός Δήμων Αξιούπολης και Πολυκάστρου (530 εκατ.)
- Υδροδότηση νήσου Αμμουλιανής Χαλκιδικής (300 εκατ.)
- Εργασίες Αρχαιολογικού Πάρκου Δίου (750 εκατ.)
- Αναστήλωση Ανακτόρων Γαλερίου (550 εκατ.)
- Διαμόρφωση - ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων Σταγείρων (360 εκατ.)
- Τουριστική προβολή Κεντρικής Μακεδονίας (1,1 δις)
- Διαμόρφωση χώρου καταρακτών μύλων Έδεσσας (350 εκατ.)
- Ολοκλήρωση εγκαταστάσεων Υδροθεραπευτηρίου και Ξενοδοχείου Νέας Απολλωνίας Θεσσαλονίκης (3,5 δις).

επιστροφή

συνέχεια

© 1999 Ελληνική Δημοκρατία - Σύνταγμα - Ελευθερία, δικαιοσύνη, ειρήνη - Οικονομική, κοινωνική, πολιτική αλληλεγγύη - Αξιοκρατία - Ανεξαρτησία, δημοκρατία - Παιδεία - Εργασία - Κοινωνική δικαιοσύνη - Οικολογική αειμνησία - Αξιοκρατία - Ανεξαρτησία, δημοκρατία - Παιδεία - Εργασία - Κοινωνική δικαιοσύνη - Οικολογική αειμνησία

ΑΕΟΝΑΣ 1 \ ΑΕΟΝΑΣ 2 \ ΑΕΟΝΑΣ 3 \ ΑΕΟΝΑΣ 4 \ ΑΕΟΝΑΣ 5 }

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Αγροτική Ανάπτυξη

Συνολικός Προϋπολογισμός: 39,5 δις δρχ.

Βασική επιδίωξη:

Ο εκσυγχρονισμός του γεωργικού τομέα με στόχο τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των αγροτών μέσα από την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και τη βελτίωση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων και την αναβάθμιση των συνθηκών εργασίας των αγροτών.

Μεταξύ των έργων που υλοποιούνται για την επίτευξη του στόχου αυτού περιλαμβάνονται:

- Εγγειοβελτιωτικά έργα
- Κατασκευή και βελτίωση αγροτικής οδοποιίας
- Μετεγκαταστάσεις και Επεξεργασία Αποβλήτων Πτηνο-Κτηνοτροφικών Μονάδων
- Δασικά έργα (αναδασώσεις, δασική οδοποιία, διευθετήσεις χειμάρρων κ.λπ.)
- Βελτίωση Υποδομών Αγροτικού Χώρου (εξηλεκτρισμός - ύδρευση)
- Ενίσχυση Εναλλακτικών Δράσεων (π.χ. αγροτουρισμός), Υλικοτεχνικής Υποδομής για Εφαρμοσμένη Γεωργική Έρευνα και της Ποιότητας των Αγροτικών Προϊόντων
- Αξιοποίηση Ήπιων Μορφών Ενέργειας
- Εκσυγχρονισμός Κτηνοτροφικής Παραγωγής
- Κατάρτιση ατόμων που ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα

επιστροφή

συνέχεια

ΑΕΟΝΑΣ 1 } ΑΕΟΝΑΣ 2 } ΑΕΟΝΑΣ 3 } ΑΕΟΝΑΣ 4 } ΑΕΟΝΑΣ 5 }

Αγροτική Ανάπτυξη (συνέχεια)

Ενδεικτικά έργα:

- 109 Εγγειωβελτιωτικά έργα (έχουν ολοκληρωθεί τα 63)
- Αρδευτικό δίκτυο Αξιοχωρίου (270 εκατ.)
- Αρδευτικό δίκτυο Φλαμουριάς Καστανιών (200 εκατ.)
- 146 μετεγκαταστάσεις Πτηνο-Κτηνοτροφικών μονάδων και 7 μονάδες χειρισμού αποβλήτων (έχουν ολοκληρωθεί οι 89)
- 53 θερμοκηπιακές μονάδες (έχουν ολοκληρωθεί οι 32)
- 222 Km αγροτικών δρόμων
- 276 Km αρδευτικών δικτύων
- 12 ολοκληρωμένα σχέδια αγροτουρισμού (συνολικού προϋπολογισμού 1,2 δις)
- Κτηνιατρικό Εργαστήριο Κιλκίς (160 εκατ.)
- Εργαστήριο φυτοϋγειονομικού ελέγχου και ελέγχου γεωργικών φαρμάκων Θεσσαλονίκης (500 εκατ.)
- Εργαστήριο ελέγχου κυκλοφορίας ζωοτροφών Θεσσαλονίκης (300 εκατ.)
- Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Ζώων στα Διαβατά Θεσσαλονίκης (1,3 δις)
- 10 Αλιευτικά καταφύγια (ολοκληρώθηκαν 7 στο Ν. Χαλκιδικής, υλοποιούνται 3 στο Ν. Θεσσαλονίκης)

επιστροφή

συνέχεια

[Πολιτική της Περιφέρειας](#) | [Ευρωπαϊκό Ταμείο Συνοχής της Περιφέρειας](#) & [το Μητροπολιτικό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης](#) | [Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Βιομηχανίας](#) | [Βιολογική και Βασικών Υποδημάτων του Αστικού Κέντρου και της Περιφερειακής Ζώνης](#) | [Αλιευτική Ανάπτυξη](#) | [Αξιοποίηση των πόρων της Περιφέρειας](#) | [Επίσημο Διαδικτυακό Πεδίο της Περιφέρειας](#) | [ΑΠΕΚ](#)

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.

Το φυσικό περιβάλλον δέχεται την αλόγιστη επέμβαση του ανθρώπου μέσα από την προηγμένη τεχνολογία και την χωρίς σχεδιασμό εκμετάλλευσή του, που έχει ως αποτέλεσμα την μετατόπιση των ισορροπιών στο οικοσύστημα και τη δημιουργία μιας νέας υποβαθμισμένης μορφής.

Η ραγδαία και απρογραμμάτιστη προσέλευση απεριόριστου αριθμού επισκεπτών σε περιοχές τουριστικά κορεσμένες έχει σαν αποτέλεσμα την εξάντληση των πόρων των περιοχών αυτών και τη δημιουργία διαφόρων προβλημάτων. Οι ανεπάρκειες που παρουσιάζει ο τομέας της υποδομής, η ανυπαρξία υπηρεσιών, εξυπηρετήσεων, ο κορεσμός των παραλιών, η αταξία στη χρήση του χώρου, η ακαλαισθησία που παρουσιάζεται συντελούν στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Κατά τους μήνες αιχμής της τουριστικής περιόδου, τα απόβλητα των οικιστικών και τουριστικών μονάδων φθάνουν σε κρίσιμη φάση και ο όγκος των απορριμάτων αυξάνεται σημαντικά.

Η φυσική κληρονομιά βρίσκεται υπό αυξανόμενη πίεση. Η άγρια ζωή χάνει τους φυσικούς της οικοτόπους λόγω της αστικής, γεωργικής και κυρίως της τουριστικής ανάπτυξης και της μόλυνσης από ρύπους.

Η φθορά ορισμένων φυσικών πόρων όπως, το έδαφος, η θάλασσα (ακτές), η πανίδα, η χλωρίδα και ο αφανισμός των οικοσυστημάτων προκαλούν ανησυχίες.

Η διαφύλαξη και κατάλληλη διαχείρησή τους είναι απαραίτητη διότι εκτός από εθνική κληρονομιά αποτελούν και πόλους έλξης τουριστών.

Το ποσοστό δασοκάλυψης του ελληνικού χώρου, κορυφαίου δείκτη οικολογικής ισορροπίας της δημόσιας υγείας, έχει σημαντικά μειωθεί.

Τα περισσότερα περιβαλλοντικά προβλήματα προέρχονται αφ' ενός από την απότομη και απρογραμμάτιστη ανάπτυξη του τουρισμού, με την έλλειψη πολιτικής βούλησης, την αδυναμία

συγχρονισμού στον προγραμματισμό και την προσφορά για την απαραίτητη υποδομή από μέρους του κράτους. Αφ'εταίρου από την καθυστέρηση χωροταξικών μελετών για την σωστή κατανομή των τουριστικών δραστηριοτήτων στο χώρο.

Οι επιπτώσεις στο ελληνικό τουριστικό περιβάλλον από τον τουρισμό είναι ορατές στην ποιότητα των υδάτινων αποδεκτών (θάλασσες, ποτάμια), στην ποιότητα του εδάφους, στην ποιότητα της ατμόσφαιρας, στο επίπεδο ηχητικής στάθμης θορύβου, στη γεωμορφολογία και στη διαμόρφωση ακτών, στους φυσικούς πόρους, στα δίκτυα υποδομής.

Ο τουρισμός όμως, δεν αφορά μόνο την παροχή υπηρεσιών και εξυπηρέτησης, πέρα από τη θάλασσα, τον ήλιο και την άμμο που προσφέρει η χώρα μας, απαιτείται και ποιότητα ζωής, πολιτισμός και καθαρό περιβάλλον.

Για αυτό και είναι απαραίτητη και η διατήρηση του ιδιαίτερου φυσικού κάλλους της χώρας μας και είναι απαραίτητη η εφαρμογή και η διατήρηση της ισορροπίας.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

Από την έρευνα που κάναμε για τις επιπτώσεις του τουρισμού στο φυσικό περιβάλλον και ιδιαίτερα στον ελλαδικό χώρο, θέλουμε να παρουσιάσουμε αναλυτικά ορισμένες προτάσεις που πιστεύουμε ότι θα συμβάλλουν στην επίλυση προβλημάτων καθώς και στην αντιμετώπιση των καταστάσεων που δημιουργούν.

Όμως επειδή πολλές φορές τα συμφέροντα είναι συμφέροντα και ίσως πολλές ενέργειες υπέρ του περιβάλλοντος μπορούν ακόμα και να αγγίξουν κάποια από αυτά ας ελπίσουμε πως, τουλάχιστον, θα προστατευτούν πολλές περιοχές και όλες αυτές οι προσπάθειες θα στηριχθούν όχι στο κέρδος και στην εκμετάλλευση αλλά στην πίστη πως είναι ώρα να περιφρουρήσουμε τις μοναδικότητες αυτού του τόπου και τις προσφορές της ελληνικής φύσης.

Αναλυτικότερα:

1. Πρωταρχικός στόχος της Πολιτείας και όλων μας θα πρέπει να είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού της χώρας μας μέσα

από την παιδεία, ώστε να γίνει πεποίθηση του καθενός ότι η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος καθώς και της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελούν ανεξάντλητο εθνικό κεφάλαιο που μπορεί να οδηγήσουν στην εξέλιξη και την ευημερία του τόπου μας.

Η εκπαίδευση του κάθε Έλληνα πολίτη πάνω σε θέματα διατήρησης του περιβάλλοντος στοχεύει στο να κινηθούμε ατομικά και στη συνέχεια συλλογικά προς μια κοινή κατεύθυνση συμμετοχής και ευθύνης.

2. Η αναζήτηση πόρων και η συμμετοχή των τοπικών οργανώσεων σε ειδικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής κοινότητας για την κατασκευή τεχνικών έργων υποδομής, όπως για άρδευση, για τα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης για οδικά δίκτυα, φράγματα, για την ηλεκτροδότηση απομακρυσμένων περιοχών, για τις επικοινωνίες καθώς και σημαντικά έργα για την αποκατάσταση του τοπίου, των ιστορικών μνημείων όπως και των μνημείων της ελληνικής φύσης.

3. Η συνεργασία του κράτους και του πολίτη για την αντιμετώπιση του προβλήματος από κοινού.

4. Επίσης, η συνεργασία κράτους και ιδιωτών. Η συνεργασία αυτή στοχεύει στην χρηματοδότηση προγραμμάτων για την καθαριότητα και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, στο κράτος από ιδιωτικές επιχειρήσεις.

5. Ενεργή συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα περιβαλλοντικά προβλήματα ενός τόπου, με έργα που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος, όπως βιολογικοί σταθμοί καθαρισμού των λυμάτων, νέοι τρόποι διάθεσης σκουπιδιών και ανακύκλωσής τους, καθώς και η χρησιμοποίηση υλικών στη βιομηχανία μεταποίησης προϊόντων που είναι λιγότερο βλαβερά για το περιβάλλον.

Ιδιαίτερα, η ανακύκλωση των απορριμάτων έχει αποτελεσματική εφαρμογή στο χώρο της τουριστικής βιομηχανίας.

Ο περιορισμός ή ακόμα και η απαγόρευση της χρήσης του πλαστικού και η αντικατάστασή του από ανακυκλώσιμα υλικά σε πολλά τουριστικά προϊόντα μπορεί, ουσιαστικά, να μειώσει την ρύπανση του περιβάλλοντος.

Καμπάνιες, φυλλάδια καθώς και άλλα μέσα ενημέρωσης μπορούν να οδηγήσουν στα επιθυμητά αποτελέσματα τόσο για τους κατοίκους ενός τόπου όσο και για τους τουρίστες που απολαμβάνουν τις ομορφιές του.

6. Η ολοένα και μεγαλύτερη τουριστική ανάπτυξη να γίνεται πλέον προγραμματισμένα και να κατευθύνεται προς τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές.

Για τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιοχές, θα πρέπει να μελετάμε την χωρητικότητά τους σε τουρίστες, με βάση την διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος κάθε περιοχής.

7. Η πολιτεία πρέπει να αναγνωρίσει τον τουρισμό σαν κοινωνική ανάγκη και όχι σαν παραγωγική διαδικασία. Αυτό σημαίνει στροφή του τουρισμού στην ποιότητα, μέσα βέβαια και από την συμμετοχή των ίδιων των εργαζομένων.

8. Η τοπική αυτοδιοίκηση και οι αρμόδιοι φορείς πρέπει να παίζουν αποφασιστικό ρόλο στο κύκλωμα του τουρισμού.

9. Να γίνονται μελέτες που αφορούν την αναβάθμιση και την προστασία του περιβάλλοντος. Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη του τουρισμού είναι το καθαρό και αναβαθμισμένο περιβάλλον.

10. Τελευταίο και πιο βασικό είναι να αναπτυχθούν νέες μορφές τουρισμού που θα έχουν πολλαπλά αποτελέσματα, όπως π.χ. θα λύνουν το πρόβλημα της εποχικότητας στην απασχόληση (χρειάζεται να αναπτυχθεί ο χειμερινός τουρισμός για να αξιοποιηθούν οι τουριστικές δυνατότητες των βουνών για ορειβασία, χιονοδρομίες) ή να ενισχύουν την επαφή των τουριστών με τους ντόπιους (χρειάζεται να αναπτυχθεί ο αγροτικός τουρισμός για την ανάπτυξη των παραδοσιακών οικισμών) έτσι ώστε οι ντόπιοι να εξυπηρετούν τους τουρίστες καλύτερα και να ωφελούνται περισσότερο.

ΕΙΔΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Υγρότοποι

Είναι σε όλους γνωστό, ότι η χώρα μας αντιμετωπίζει μια σειρά από σημαντικά προβλήματα σχετικά με τους υδατικούς πόρους, σε θεσμικό, οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό και τεχνολογικό επίπεδο. Οι υδατικοί πόροι, αποτελούν σήμερα απαραίτητη προϋπόθεση, τόσο για τη διατήρηση της ίδιας της ζωής, όσο και για την ανάπτυξη κάθε είδους δραστηριότητας. Το νερό, φυσικός πόρος που συμμετέχει στις παραγωγικές διαδικασίες, προσδιορίζει σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα ή αδυναμία επέκτασης δραστηριοτήτων και επηρεάζει την παραγωγικότητά τους.

Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα οξύ στις τουριστικές εγκαταστάσεις που έχουν αυξημένες ανάγκες σε νερά χρήσεως, γιατί κάθε χρήστης νερού, ενώ δρα σε συγκεκριμένο σημείο του χώρου και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, επιδρά στους υδατικούς πόρους μιας ευρύτερης περιοχής και για μεγαλύτερη χρονική διάρκεια, επηρεάζοντας έτσι τη δυνατότητα ικανοποίησης των αναγκών όλων των υπόλοιπων χρηστών της ίδιας περιοχής και επομένως το περιβάλλον.

Το 1987 το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΥΒΕΤ), εξέδωσε σε συνεργασία με διάφορους φορείς, μεταξύ των οποίων και ο ΕΟΤ, το Ν. 1739. Ο νόμος αυτός θεωρήθηκε αναγκαίος για να χαρακτηί εθνική υδατική πολιτική, που να στηρίζεται στην ορθολογική διαχείριση του συστήματος «υδατικός πόρος-χρήση του». Με τον νόμο αυτό θεσμοθετούνται οι διαδικασίες και τα όργανα που θα επιτρέψουν την άσκηση της διαχείρισης των υδατικών πόρων σε εθνική και περιφερειακή κλίμακα.

Δάση και Δασικές εκτάσεις

Με το Ν. 998/29-12-79 «περί προστασίας δασών και δασικών εκτάσεων» επιτρέπεται η απόδοση στον τουρισμό ορισμένων κατηγοριών δασών και δασικών εκτάσεων και μέχρι ποσοστού 10% του συνόλου της έκτασης, με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Ύπαρξη σχετικού προγράμματος ή μελέτης τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής.
- Εκπόνηση ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης.
- Διαφύλαξη, προστασία και ενίσχυση της δασικής βλάστησης.

Δεν περιλαμβάνονται στις κατηγορίες αυτές δάση και δασικές εκτάσεις, που παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό, αισθητικό, οικολογικό ή γεωμορφολογικό ενδιαφέρον και που ασκούν ιδιαίτερα προστατευτική επίδραση επί των εδαφών, υπόγειων υδάτων, φυσικών, πολιτιστικών μνημείων ή σημαντικών έργων τέχνης.

Με το νόμο αυτό ο στόχος ήταν να δοθεί η δυνατότητα να αλλάζει η χρήση δημόσιων και ιδιωτικών δασικών εκτάσεων σε τουριστική, με παράλληλη προστασία της έκτασης, αφού ο φορέας ο υπεύθυνος για τη διοίκηση και διαχείρισή της είναι ο ίδιος ο Ε.Ο.Τ.

Όσον αφορά στις δημόσιες δασικές εκτάσεις, για λόγους διοικητικούς, η διάταξη δεν εφαρμόστηκε. Εξ άλλου για ένα διάστημα το ΥΠΕΧΩΔΕ δεν χορηγούσε έγκριση χωροθέτησης τουριστικών εγκαταστάσεων σε ιδιωτικές δασικές εκτάσεις βάσει μιας γνωμάτευσης του Ν. Συμβούλου του, ότι η αλλαγή χρήσης ιδιωτικής δασικής έκτασης είναι αντισυνταγματική. Έτσι δεν είναι δυνατή σήμερα μια εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του νόμου.

Θάλασσες και Ακτές

Με στόχο της διαφύλαξη του κοινόχρηστου χαρακτήρα των ακτών, η σχετική με την προστασία του αιγιαλού και της παραλίας νομοθεσία (Α.Ν. 2344/40) όπως ισχύει, συμπληρώθηκε με διατάξεις (Ν. 1337/83 και Π.Δ. 236/84) με τις οποίες σε εκτός σχεδίου περιοχές και σε ζώνη πλάτους 500 μ. από τις ακτές ή την όχθη δημοσίων λιμνών:

- καταργείται, με εξαίρεση ορισμένες περιπτώσεις, που μνημονεύονται ρητά, το δικαίωμα περίφραξης των γηπέδων

- παρέχεται το δικαίωμα στη Διοίκηση να προβαίνει σε απαλλοτριώσεις για τη δημιουργία οδών προσπέλασης προς την παραλία και τον αιγιαλό καθώς και των αναγκαίων χώρων στάθμευσης
- ενισχύεται η διαδικασία αποβολής και κατεδάφισης κτισμάτων, που κτίσθηκαν στον αιγιαλό κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας
- παρέχεται η δυνατότητα διαπλάτυνσης της ζώνης παραλίας.

Στις παράκτιες περιοχές η περιβαλλοντική διάσταση του θεσμικού πλαισίου για τη δημιουργία τουριστικών εγκαταστάσεων, συναντάται σε διατάξεις, που αφορούν σε αποστάσεις τουριστικών εγκαταστάσεων από τον αιγιαλό, στα ύψη των κτιρίων στην παραθαλάσσια ζώνη. καθορισμένο από τον ΕΟΤ για μεταφορά συντελεστή δόμησης καθ' ύψος σε παράκτιες τουριστικές εγκαταστάσεις.

Αξίζει όμως να σημειωθεί, ότι ανασταλτικά δρα, στις όποιες προσπάθειες προστασίας των ακτών η έλλειψη σταθερού θεσμικού πλαισίου, σε ό,τι αφορά τις τουριστικές εγκαταστάσεις, του οποίου η διαμόρφωση είτε αγνοεί περιβαλλοντικές παραμέτρους, είτε χρησιμοποιεί σαν πρόσχημα περιβαλλοντικά κριτήρια για την ικανοποίηση οικονομικών ή άλλων πιέσεων. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση της επιτρεπόμενης απόστασης των τουριστικών εγκαταστάσεων από τη γραμμή αιγιαλού: 30 μ. μέχρι το 1984, 80 μ. από το 1984, 70 μ. το 1985, 50 μ. το 1988, μηδενίζεται σήμερα σε ορισμένες περιπτώσεις, σαν πολεοδομικό κίνητρο για την αποφυγή κατάτμησης οικοπέδων, χωρίς αυτή η τροποποίηση να έχει ποτέ αιπολογηθεί, όσον αφορά στην περιβαλλοντική της διάσταση.

Παραδοσιακοί οικισμοί

Για τη διάσωση του πολιτιστικού μας περιβάλλοντος, στο οποίο εντάσσονται και οι παραδοσιακοί οικισμοί, έχουν κατά καιρούς ληφθεί μέτρα όπως

- Π.Δ. 33/79: Πρόκειται για ειδικό νομοθέτημα που διέπει την αλλαγή χρήσης παραδοσιακών κτισμάτων σε τουριστικά καταλύματα. Αποτελεί μια ιδιαίτερα θετική προσπάθεια για το ξαναζωντάνεμα εγκαταλελειμμένων περιοχών με

παράλληλη διάσωση της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς, γιατί εξασφαλίζει τον σεβασμό στο κέλυφος και την εσωτερική διαρρύθμιση του κτιρίου, απαλλάσσοντας συγχρόνως τους ιδιοκτήτες απ' την υποχρέωση τήρησης τυπικών τεχνικών προδιαγραφών.

- Πρόγραμμα παραδοσιακών οικισμών του ΕΟΤ: Πρόκειται για το γνωστό πρόγραμμα του ΕΟΤ, που περιλαμβάνει τη συντήρηση, αναστήλωση και διατήρηση παραδοσιακών κτισμάτων, είτε μεμονωμένων είτε συνόλων και τη διαμόρφωση τους σε τουριστικούς ξενώνες ή σε κτίρια κοινής ωφελείας, όπως, μουσεία, υφαντήρια, αγροτικά ιατρεία.
- Η εξαίρεση από τις διατάξεις περί κορεσμού, των παραδοσιακών κτισμάτων που μετατρέπονται σε τουριστικά καταλύματα (ΦΕΚ 797/Β/86).
- Τα ειδικά αναπτυξιακά κίνητρα για τη μετατροπή παραδοσιακών κτισμάτων σε τουριστικές εγκαταστάσεις (Ν. 1892/90, όπως ισχύει σήμερα), που είναι τα υψηλότερα των παρεχομένων στον Τομέα Τουρισμός ανεξάρτητα από την περιοχή, όπου βρίσκεται το κάθε κτίσμα.

Σχετικά με τον τουρισμό, ο στόχος ήταν να αποδειχτεί ότι μία νέα μορφή τουριστικής ανάπτυξης είναι δυνατή, χωρίς την καταστροφή του φυσικού ή του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα των παραδοσιακών οικισμών μπορεί, με μεγάλη επιτυχία, να πραγματοποιήσει αυτό τον στόχο, ικανοποιώντας τη ζήτηση για τουριστικές κλίνες, χωρίς να είναι απαραίτητη η δόμηση νέων ξενοδοχείων σε περιοχές «ευαίσθητες» όσον αφορά στο παραδοσιακό τους χαρακτήρα.

Οι κίνδυνοι που απειλούν τους υγροτόπους

Οι σοβαρότεροι κίνδυνοι που απειλούν την οικολογική ισορροπία των υγροτόπων είναι:

- Η έλλειψη οριοθέτησης των υγροτόπων, με αποτέλεσμα την καταπάτηση και την αλλαγή χρήσης τους.
- Η αποξήρανση των υγροτόπων χωρίς προηγούμενο σχεδιασμό.
- Η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη τουριστικών εγκαταστάσεων κοντά σε υγροτόπους.
- Η υπερβόσκηση των κοπαδιών με αποτέλεσμα τη δάβρωση και συμπίεση του εδάφους, την αντικατάσταση των φυτικών ειδών και την καταστροφή στις φωλιές των πουλιών.
- Το εξοντωτικό και παράνομο κυνήγι.
- Η υπεραλιεία.
- Η αφαίρεση άμμου από τις όχθες των ποταμών.
- ο ευτροφισμός που προέρχεται από γεωργικά φάρμακα που χρησιμοποιούνται στις γειτονικές καλλιέργειες.
- Η διαταραχή της υπόγειας στάθμης του νερού εξαπίας αποξηράνσεων, αποχετεύσεων και γεωτρήσεων.
- Η απόρριψη στερεών αποβλήτων
- Τα λύματα από αποχετεύσεις οικισμών.
- Η ρύπανση από τα απόβλητα της βιομηχανίας.

**ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΣΟΚΤΗΜΑΤΟΣ «ΡΑΔΟΣΙ» ΚΑΙ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΣΤΟ ΝΥΜΦΑΙΟ.
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ**

Η περιοχή του Νυμφαίου παρουσιάζει όλα τα γνωστά προβλήματα των ορεινών περιοχών στην Ελλάδα. Συρρίκνωση και γήρανση του πληθυσμού, έλλειψη παραγωγικών δραστηριοτήτων και εγκατάλειψη. Το πρόγραμμα αυτό στοχεύει στη μελέτη του δασοκτήματος «Ραδόσι» και τη διαμόρφωση ενός διαχειριστικού σχεδίου που θα επιτρέψει τη χρήση του για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή με τρόπο που να μην υποβαθμίζει την ποιότητα των πόρων της. Σε μια ιδιόκτητη έκταση της οικογένειας Μπουτάρη θα δημιουργηθεί ένα φυσικό πάρκο, βάσει της διαχειριστικής μελέτης, για να διατηρηθεί ένα ενιαίο φυσικό οικοσύστημα.

Υπεύθυνος φορέας: WWF Ελλάς.

**ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΠΑΝΙΔΑ ΣΤΟΥΣ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥΣ ΤΟΥ
ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ**

Ο στόχος της μελέτης αυτής είναι η μέτρηση της συγκέντρωσης των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων και άλλων τοξικών ουσιών που συγκεντρώνονται στους υγράτοπους της περιοχής, στα ψάρια, στα ψαροφάγα πουλιά και στις αυγά τους. Η περιοχή της μελέτης είναι οι εκβολές των ποταμών Αξιός, Λουδίας και Αλιάκμων, Λούρος και Άραχθος, οι οποίοι διασχίζουν τις γεωργικές περιοχές της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας. Οι ποταμοί Λούρος και Άραχθος περιλαμβάνονται στον υγράτοπο του Αμβρακικού που προστατεύεται από τη συνθήκη RAMSAR.

Υπεύθυνος φορέας: Τμήμα Βιομηχανικής Χημείας και Χημείας τροφίμων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ 29 ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (ΚΡΗΤΗ)

Η περιοχή Αποκόρωνα περιλαμβάνει 29 κοινότητες με μεγάλη βιοποικιλία φυτών και ωραία παραδοσιακά πέτρινα σπίτια με καμάρες, χτισμένα τον περασμένο αιώνα. Η περιοχή δέχεται μεγάλο αριθμό τουριστών τους καλοκαιρινούς μήνες. Η διάθεση των αποβλήτων είναι ευκαιριακή: ρίχνονται στα ρέματα και καίγονται δημιουργώντας τοξικό καπνό. Ο στόχος του προγράμματος είναι η δημιουργία ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων για τις 29 κοινότητες που θα συμπεριλαμβάνει συλλογή αποβλήτων, εγκατάσταση χωματερής και πρόγραμμα ανακύκλωσης.

Το τελικό σχέδιο θα χρησιμεύσει σαν πρόγραμμα-πιλότος και για άλλες αγροτικές περιοχές της Ελλάδας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΡΜΥΛΙΑ

Το WWF στην Ελλάδα έχει αναλάβει αυτό το πρόγραμμα μαζί με το Μοναστήρι του Ευαγγελισμού στην Ορμύλια της Χαλκιδικής.

Ο σκοπός του προγράμματος είναι η μετατροπή της συμβατικής καλλιέργειας σε βιοκαλλιέργεια χωρίς φυτοφάρμακα και συνθετικά λιπάσματα. Θα εφαρμοστεί στο Μοναστήρι της Ορμύλιας στη Βόρειο Ελλάδα, στα 300 στρέμματα του Μοναστηρίου, όπου καλλιεργούνται κηπευτικά, σπυροφόρα δένδρα και ελαιώνες.

Το πρόγραμμα «Ορμύλια», όπως αναφέρεται στο έντυπο, «Ορθοδοξία και το Οικολογικό Πρόβλημα», θα εφαρμόσει με τη βιοκαλλιέργεια τα προστάγματα της Εκκλησίας για το σεβαστό στη δημιουργία του Θεού και το ρόλο του ανθρώπου μέσα σε αυτή.

Υπεύθυνος φορέας: Το Ιερό Μοναστήρι του Ευαγγελισμού, Ορμύλια, Χαλκιδική.

WWF GR 101: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

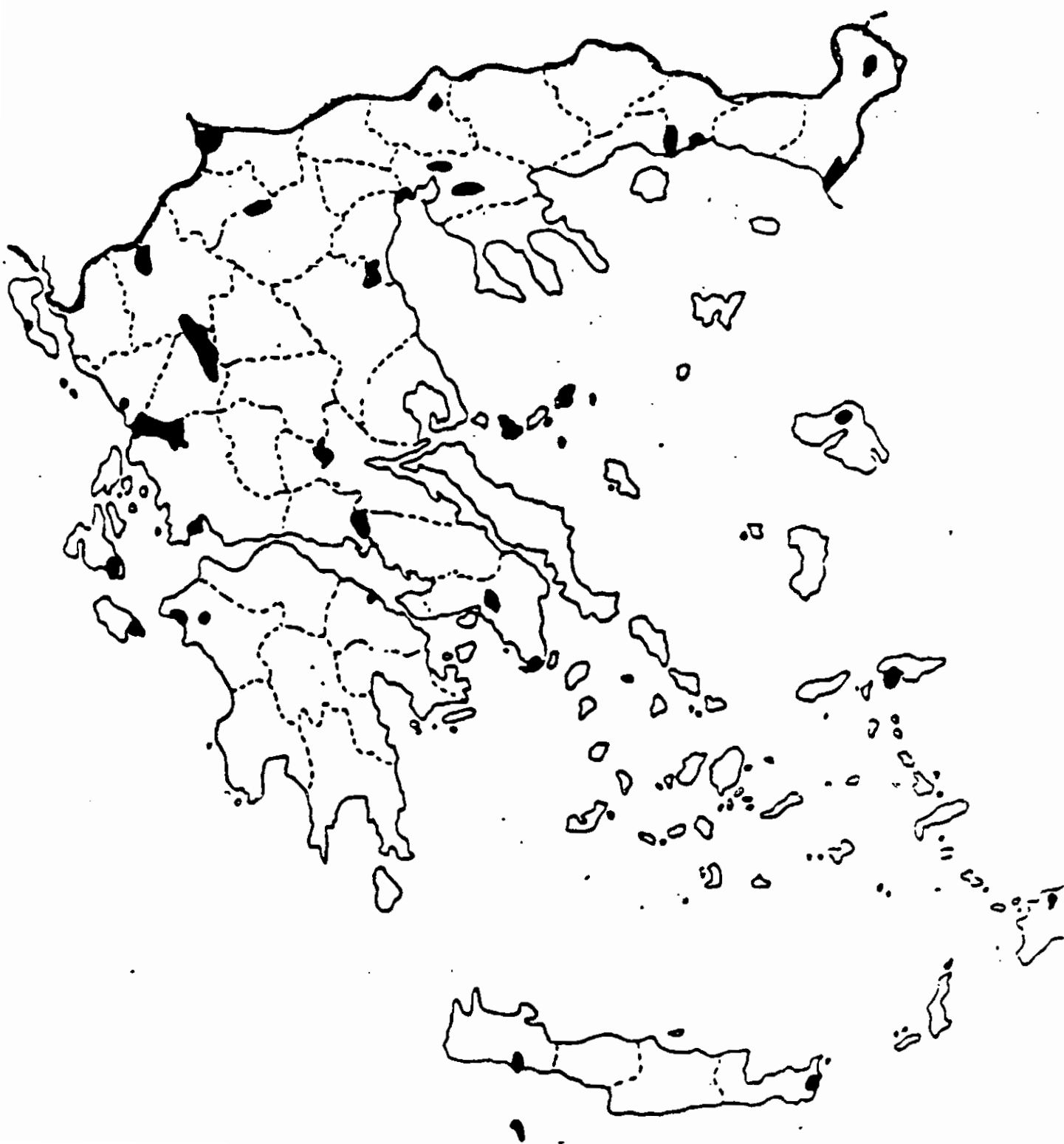
Ο στόχος του προγράμματος αυτού είναι να διαγνωσθούν τα περιβαλλοντικά προβλήματα της Μοναστηριακής Κοινότητας του Αγίου Όρους

και να επιτευχθεί μια βασική συμφωνία πάνω στις κοινές οικολογικές αρχές σχετικά με δασοπονία, δρόμους, χρήση γης και διαχείριση λυμάτων.

Θα δημιουργηθεί επίσης πληροφοριακό και εκπαιδευτικό υλικό για την ευαισθητοποίηση του κοινού, των επισκεπτών και των εργατών που έρχονται σε επαφή με τις Μοναστηριακές Κοινότητες.

Υπεύθυνος προγράμματος: WWF Ελλάς.

**ΧΑΡΤΗΣ: Προστατευόμενες, θεσμικά, περιοχές ως Εθνικά Πάρκα,
Βιότοποι (Συνθήκη Ramsar) και ζώνες ιδιαίτερης
οικολογικής προστασίας (πρωτόκολλο Βαρκελώνης).**

**ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

Α/Α ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ				ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		Καμία	Μικρή	Μεσοία	Σοβαρή	
1. Ποιότητα νερών	Διάθεση λυμάτων (Αποπλύματα, Στραγγίσματα, Απορρίμματα, Θαλάσσιες Μεταφορές, Λιμάνια-Μαρίνες. Βιοτεχνία, Βιομηχανία)			—		Μερική αντιμετώπιση. Διάσπαρτη δραστηριότητα. Ρύπανση πετρελαιοειδών βαρέων μετάλλων POB's. Τοπικά σοβαρά προβλήματα.
2. Ποιότητα Εδάφους	Διάθεση λυμάτων - λασπών. Διάθεση Απορριμμάτων. Διάθεση βιοτεχνικών και βιομηχανικών απορριμμάτων. Διάθεση ορυκτελαίου.		—			Φόρτιση με N, P Ανεξέλεγκτες χωματερές. Διάσπαρτα συνεργεία κλπ. Τοπικά σοβαρά προβλήματα.
3. Ποιότητα ατμόσφαιρας	Μεταφορές. Παραγωγή Ενέργειας. Οικοδομές - Λατομεία.		—			Διάσπαρτη επιβάρυνση σε σκόνη.
4. Θόρυβος	Διασκέδαση - Μεταφορές					Σοβαρά τοπικά προβλήματα.
5. Γεωμορφολογία Διαμόρφωση ακτών	Δόμηση - Μεταφορικά δίκτυα.					Προβλήματα στις διαμορφώσεις εκβολών - ακτών.

Α/Α ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ				ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		Καμία	Μικρή	Μεσαία	Σοβαρή	
6. Πανίδα, χλωρίδα φυσικά οικοσυστήματα	Μεταφορικά δίκτυα.				—	Θόρυβος, αποκοπή οικοσυστημάτων. Παράνομες δραστηριότητες.
	Αναψυχή. Αλιεία-Κυνήγι. Χαρακτηρισμός Προστασία περιοχών. Δόμηση-Λατόμευση.			—	—	
7. Φυσικοί Πόροι	Υδάτινο Δυναμικό Ενεργειακός Πόρος Ορυκτός Πλούτος		—	—	—	Απότομες, άμεσα ικανοποιήσιμες μεταβολές - εξάντληση πόρων
	8. Δίκτυα Υποδομής	Αποχέτευση Μεταφορές Ενέργεια Υδρευση Τηλεπικοινωνίες		—	—	
9. Δημόσια Υγεία	Εξάπλωση νόσων - ασθενειών.			—		Διάθεση «κοινωνικών ασθενειών» (AIDS, ναρκωτικά). Μολύνσεις. Υγειονομικά προβλήματα.
	Διάθεση λυμάτων - απορριμμάτων				—	

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

Η ΑΜΒΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η εποχικότητα στον τουρισμό αναμφίβολα αποτελεί το σοβαρότερο πρόβλημα που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι χώρες υποδοχής τουριστών και ιδιαίτερα αυτές που έχουν ανεπτυγμένη τουριστική οικονομία. Το φαινόμενο προκαλείται κυρίως από παράγοντες οι οποίοι δεν αντιμετωπίζονται εύκολα ιδιαίτερα στις χώρες που υπάρχει καθεστώς ελεύθερης οικονομίας και κοινωνικής δράσης.

Είναι γνωστό ότι ο περισσότερος κόσμος προτιμάει σχεδόν πάντα να κάνει διακοπές κατά την διάρκεια των θερινών μηνών για ψυχολογικούς και βιολογικούς λόγους. Την περίοδο αυτή επικρατούν συνήθως, ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες, οι οποίες επιτρέπουν την απόλαυση της φύσης, της ζωής στην ύπαιθρο και γενικότερα των χαρακτηριστικών των καλοκαιρινών διακοπών αλλά υπάρχουν και οργανωτικοί λόγοι που συνδέονται με ορισμένους βασικούς θεσμούς της οικονομικής και κοινωνικής συμβίωσης, όπως για παράδειγμα η περίοδος των μαθητικών και σπουδαστικών διακοπών, ο τρόπος που χορηγούνται οι άδειες στους εργαζόμενους στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα κλπ.

Όσον αφορά στην Ελλάδα, η κατάσταση που περιγράφηκε στην παραπάνω παράγραφο αποτελεί αναμφισβήτητο γεγονός. Το ελληνικό καλοκαίρι είναι μοναδικό και μπορεί να συνδυάσει κανείς πολλές δραστηριότητες κάνοντας διακοπές τους καλοκαιρινούς μήνες στη χώρα μας. Έχει καθιερωθεί η «τουριστική σεζόν», η οποία αφορά τους μήνες Μάιο μέχρι και αρχές Οκτωβρίου. Κάτι τέτοιο έχει ως αποτέλεσμα το επενδυμένο τουριστικό κεφάλαιο να μένει αναξιοποίητο για περίπου έξι μήνες τον χρόνο.

Αν λοιπόν, μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε το φαινόμενο της εποχικότητας, εκμεταλλευόμενοι την τουριστική υποδομή όλο τον χρόνο, θα μπορούσαμε να οδηγηθούμε σε περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού.

Γενικότερα, η ελληνική περιφέρεια αλλά και ειδικότερα η Κεντρική Μακεδονία παρουσιάζουν αρκετές δυνατότητες για την επέκταση της τουριστικής περιόδου και σε άλλες χρονικές περιόδους, εκτός του καλοκαιριού. Και σε αυτή την περίπτωση

κλειδί για την ανάπτυξη είναι η προσφορά εναλλακτικών μορφών τουρισμού που να ταιριάζουν και σε διαφορετικές χρονικές περιόδους.

Έτσι, για να μπορέσει να αντιμετωπιστεί με επιτυχία το πρόβλημα της εποχικότητας θα πρέπει είτε να καθιερωθούν ισχυρά οικονομικά και μη κίνητρα, ώστε να παρακινείται ο κόσμος να κάνει διακοπές στους εκτός θερινής περιόδους μήνες, είτε να αλλάξουν ορισμένοι βασικοί θεσμοί της οικονομικής και κοινωνικής συμβίωσης, ώστε να διευκολυνθεί η τουριστική μετακίνησή τους και εκτός θερινών μηνών. Χωρίς την λήψη δραστικών μέτρων και χωρίς την αποδοχή τους εκ μέρους αυτών για τους οποίους παίρνονται αυτά, κάθε προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση θα αποτύχει.

Η ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΟΤΕΡΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΟΥΣ.

Έστω και με αρκετά χρόνια καθυστέρηση αρχίζει και στην χώρα μας να αποτελεί πλέον συνείδηση στον επιχειρηματικό και όχι μόνο, κόσμο η σημασία της έννοιας της ποιότητας. Είναι γεγονός ότι για να επιβιώσει μια επιχείρηση πρέπει να συνδιάζει την υψηλή ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών της σε συνδιασμό με την ικανοποίηση των πελατών.

Η ανάπτυξη της ποιότητας δεν αποτελεί παρά το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του μέλλοντος. Βασικός στόχος της οικονομικής πολιτικής της χώρας μας είναι αυτή ακριβώς η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας για την οποία η ποιότητα αποτελεί σημαντικό εργαλείο.

Ως αρχή για την ενίσχυση της πολιτικής ποιότητας θεωρούμε τα παρακάτω:

1. Παλιότερα, τα αναπτυξιακά πρότυπα καθορίζονταν από το κόστος εργασίας ή τον παράγοντα κεφάλαιο. Σήμερα τα πράγματα έχουν αλλάξει, καθώς προστέθηκαν και οι παράγοντες της καινοτομίας και την ποιότητα στην οργάνωση και στην διάθεση των προϊόντων. Με αυτά θα βοηθηθεί η χώρα ώστε να ξεφύγει από τον

ανταγωνισμό χαμηλού εργατικού κόστους, έναν ανταγωνισμό που ασκεί πίεση στους μισθούς, τα επιχειρησιακά κέρδη, τις επενδύσεις και ως αποτέλεσμα όλων αυτών, στην ανάπτυξη. Για το σύνολο λοιπόν, της οικονομίας της χώρας αλλά και ειδικότερα για την οικονομία των περιφερειών αλλά και των επιχειρήσεων, έχει ως εξής: Η θα πετύχουν να ενισχύσουν την θέση τους στις νέες μορφές ανταγωνισμού ποιότητας ή θα δέχονται συνεχώς πιέσεις περιορισμού της δραστηριότητάς τους.

2. Η ποιότητα σε μια αγορά που δεν καθορίζονται από το χαμηλό εργατικό κόστος είναι άμεσα συνδεδεμένη με την έννοια της παραγωγικότητας. Για την βελτίωση και την διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της χώρας θα πρέπει να επιτευχθεί καταρχήν, η αύξηση της παραγωγικότητας και έπειτα η βελτίωση της ικανότητας της οικονομίας να παράγει προϊόντα ή να παρέχει υπηρεσίες με υψηλή προστιθέμενη αξία.

3. Η εφαρμογή των πολιτικών ποιότητας δεν έχει νόημα μόνο για τις μεγάλες επιχειρήσεις αλλά και για τις μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Έτσι και στον τουρισμό, έχοντας υπόψη τον σκληρό ανταγωνισμό που αντιμετωπίζει σήμερα, κάθε μικρή και μεγάλη επιχείρηση, η ποιότητα μπορεί να αποτελέσει βασικό στοιχείο της ανταγωνιστικής ικανότητας.

4. Το στοιχείο της ποιότητας δεν αφορά, φυσικά, μόνο τις κάθε είδους επιχειρήσεις αλλά και το ίδιο το κράτος ως παραγωγό υπηρεσιών προς το κοινωνικό σύνολο και κατ'επέκταση και την διοίκηση των επιμέρους περιφερειών της χώρας. Έτσι και η υλοποίηση πολιτικών ανάπτυξης του τουρισμού οφείλει να υπακούει στην αυστηρή λογική της ποιότητας.

Ο τουρισμός ανήκει στον τομέα των υπηρεσιών. Σε αυτό τον χώρο θα πρέπει, εφ'όσον θέλουμε να μιλάμε για ποιότητα, να υπάρχουν σαφείς προδιαγραφές των προσφερόμενων υπηρεσιών που να εκφράζουν τις επιθυμίες και της προσδοκίες των πελατών.

Βασικό, λοιπόν, στοιχείο ενός συστήματος ποιότητας στον τουρισμό είναι οι προδιαγραφές, δηλαδή μια καταγραφή των ποιοτικών χαρακτηριστικών και η βάση της λειτουργίας ενός συστήματος ποιότητας. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των υπηρεσιών μπορούν να καταταγούν σε τέσσερις κατηγορίες:

1.Ποιόν:μπορεί να ορισθεί ως ότιδήποτε προσφέρεται στον πελάτη ως ιδιοκτησία ή για κατανάλωση από αυτόν (π.χ.τα ποτά στο μπάρ).

2.Περιβάλλον:μπορεί να ορισθεί ως ο χώρος που παρέχονται οι υπηρεσίες στον πελάτη (π.χ.εστιατόριο, μπάρ, φυσικό περιβάλλον τουριστικής περιοχής).

3.Εξοπλισμός:μπορεί να ορισθεί ως το σύνολο των υλικών αντικειμένων, τα οποία χρησιμοποιεί ο πελάτης αλλά δεν περιέχονται στην ιδιοκτησία του ούτε τα καταναλώνει (π.χ.τα μαχαιροπίρουνα του εστιατορίου).

4.Εξυπηρέτηση (service):μπορεί να ορισθεί ως όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά της ανθρώπινης συμπεριφοράς των στελεχών της επιχείρησης προς τον πελάτη (π.χ.τρόπος συμπεριφοράς).

Στον τουρισμό υπάρχουν δύο συνθετικά στοιχεία:το βασικό στοιχείο είναι η εξυπηρέτηση (service) του πελάτη, δηλαδή όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά της ανθρώπινης συμπεριφοράς και περιβάλλοντος, τα οποία συνοδεύουν την παροχή της υπηρεσίας και λαμβάνονται υπόψη από τον πελάτη στην ποιότητα της υπηρεσίας.Το δεύτερο συνθετικό στοιχείο της τουριστικής υπηρεσίας είναι το προϊόν.

Ένα σύστημα ποιότητας θα πρέπει και στις τουριστικές υπηρεσίες να εκπληρώνει την βασική του αποστολή που είναι ο έλεγχος της ποιότητας.Ο έλεγχος συμπεριλαμβάνει εντοπισμό αποκλίσεων και διόρθωση των αιτιών που τις προκαλούν.Ο εντοπισμός όμως των ποιοτικών αποκλίσεων προϋποθέτει δυνατότητα μέτρησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών, τα οποία συνθέτουν την προδιαγραφή μιας τουριστικής υπηρεσίας.Η προϋπόθεση αυτή κατέστησε για πολλά χρόνια ανέφικτη την εφαρμογή συστημάτων ποιότητας στις υπηρεσίες, αφού τα περισσότερα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους δεν μπορούν να μετρηθούν με ποσοτικές μεθόδους, όπως στην περίπτωση των προϊόντων.

Από την δεκαετία του '80 οι αντιλήψεις για την ποιότητα και για τους τρόπους μέτρησής τους άλλαξαν.Σήμερα υπάρχουν «αντικειμενικές» μέθοδοι αξιολόγησης των μη μετρήσιμων ποιοτικών χαρακτηριστικών, οι οποίες επιτρέπουν την εφαρμογή

συστημάτων ποιότητας και στις τουριστικές υπηρεσίες. Οι μέθοδοι αυτοί περιλαμβάνουν:

- «Αντικειμενοποίηση», στο βαθμό που είναι δυνατόν, των ποιοτικών χαρακτηριστικών. Η αντικειμενοποίηση αυτή γίνεται με περιγραφή επιβαλλόμενων ενεργειών συμπεριφοράς ή μη επιτρεπόμενων ενεργειών συμπεριφοράς. Αν π.χ. θέλουμε να προδιαγράψουμε το ποιοτικό χαρακτηριστικό «διακτιτικότητα προς τον πελάτη», μπορούμε να προσδιορίσουμε ως μη επιτρεπόμενη ενέργεια συμπεριφοράς το «μην διακόπτετε ποτέ συνομιλούντες μεταξύ τους πελάτες», ενώ αν θέλουμε να προδιαγράψουμε το ποιοτικό χαρακτηριστικό της «ευγένειας προς τον πελάτη», μπορούμε να προσδιορίσουμε ως επιβαλλόμενη ενέργεια προς πελάτες που εισέρχονται στο χώρο επιχείρησης το καλωσόρισμά τους από τον υπάλληλο υποδοχής.
- Αξιολόγηση της ποιότητας από «ανεξάρτητους επιθεωρητές», δηλαδή από άτομα διοικητικά ανεξάρτητα από τα επιθεωρούμενα τμήματα της επιχείρησης, τα οποία παρέχουν υπηρεσίες. Το αποτέλεσμα μιας τέτοιας αξιολόγησης μπορεί να διατυπώνεται είτε με την μορφή «βαθμολόγησης» των επιδόσεων του τμήματος, με βάση προκαθορισμένη κλίμακα βαθμολογίας, είτε με την μορφή καταγραφής συγκεκριμένων γεγονότων ή διαπιστώσεων, οι οποίες συνιστούν αποκλίσεις από τις προδιαγραφές.
- Αξιολόγηση από ομάδες «αυτοαξιολόγησης» της τουριστικής επιχείρησης, στις οποίες συμμετέχουν άτομα των αξιολογούμενων τμημάτων. Στην περίπτωση αυτή το αποτέλεσμα μιας τέτοιας αξιολόγησης μπορεί να διατυπώνεται είτε με την μορφή «βαθμολόγησης» των επιδόσεων του κάθε τμήματος είτε με την μορφή ιεράρχησης και αξιολόγησης καταγραφέντων συγκεκριμένων γεγονότων ή διαπιστώσεων, οι οποίες συνιστούν αποκλίσεις από τις προδιαγραφές. Προϋπόθεση για να εφαρμοστεί η αυτοαξιολόγηση είναι να υπάρχει σύστημα καταγραφής ποιοτικών αποκλίσεων (π.χ. τύπου ISO-9000).
- Αξιολόγηση από τους πελάτες (π.χ. ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, έρευνες).

Θεμελιώδης διαφορά μεταξύ των προαναφερόμενων τρόπων μέτρησης της ποιότητας είναι ότι για τις περιπτώσεις των ανεξάρτητων επιθεωρητών και της αυτοαξιολόγησης, η βάση των μετρήσεων είναι οι προδιαγραφές, ενώ στην περίπτωση της αξιολόγησης από τους πελάτες, η βάση είναι οι επιθυμίες και οι προσδοκίες τους.

Μια άλλη ιδιαιτερότητα των υπηρεσιών είναι ότι η διαδικασία λειτουργίας, οι οποίες έχουν άμεση ή κοντινή σχέση με την προσφορά των υπηρεσιών, συνιστούν ουσιαστικά τα λεγόμενα πλάνα ποιότητας (quality plans) και αντιστοιχούν με τις διαδικασίες παραγωγής των προϊόντων βιομηχανίας. Οι διαδικασίες αυτές, θεωρητικά τουλάχιστον, πρέπει να περιλαμβάνουν σημεία και μεθόδους ελέγχου και κριτήρια απόρριψης της ποιότητας των υπηρεσιών.

Όμως ο προσδιορισμός των σημείων εκείνων μέσα στις διαδικασίες λειτουργίας, όπου θα ελέγχεται η ποιότητα, και των κριτηρίων απόρριψης έχει αρκετά διαφορετική σημασία και πρακτική εφαρμογή από ότι στην περίπτωση της παραγωγής των προϊόντων. Οι σπουδαιότεροι λόγοι αυτής της διαφοροποίησης είναι ότι:

-Σε πολλές περιπτώσεις η παροχή των τουριστικών υπηρεσιών συνιστά συνεχόμενη διαδικασία ενώπιον του πελάτη. Συνεπώς, δεν μπορεί να διακοπεί σε κάποια σημεία, για να γίνει έλεγχος της ποιότητας και μετά να συνεχιστεί. Για τον ίδιο λόγο δεν ισχύει πρακτικά ο όρος «αποδέσμευση υπηρεσίας», σε αντιστοιχία με τον όρο «αποδέσμευση προϊόντος», από τον φορέα ελέγχου της ποιότητας πριν από την τελική διάθεση της υπηρεσίας στον πελάτη. Για τους λόγους αυτούς σε λίγες περιπτώσεις μπορεί να υπάρχουν ευδιάκριτα σημεία ελέγχου.

-Στις προδιαγραφές των υπηρεσιών δεν μπορούν συνήθως να προσδιοριστούν «ανοχές» στα ποιοτικά χαρακτηριστικά, ιδιαίτερα στα χαρακτηριστικά της εξυπηρέτησης (service), κατ'επέκταση δεν μπορούν να προσδιοριστούν κριτήρια απόρριψης με βάση τις ανοχές των προδιαγραφών, όπως αυτό γίνεται στα βιομηχανικά προϊόντα.

-Οι προαναφερόμενες ιδιομορφίες στον τόπο και τα κριτήρια ελέγχου των υπηρεσιών αντιμετωπίζονται με κατάλληλο σχεδιασμό του συστήματος ποιότητας, κατά τρόπο ώστε:

-Να δίνεται προσοχή στο σωστό σχεδιασμό των υπηρεσιών (σωστές και πλήρεις προδιαγραφές).

-Να ενδυναμώνεται ο προληπτικός χαρακτήρας του συστήματος.

-Να ενσωματώνονται στο σύστημα κριτήρια απόρριψης στατιστικού χαρακτήρα, οπότε οι διορθωτικές ενέργειες εστιάζονται σε προβλήματα τα οποία έχουν χαρακτήρα επαναληψιμότητας, δηλαδή οφείλονται σε συστηματικά αίτια.

Η αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών σε συνδιασμό με την αναβάθμιση των άλλων υπηρεσιών της περιφέρειας (π.χ. τραπεζιτικές υπηρεσίες) με τον τρόπο που αναλύθηκε παραπάνω είναι πολύ σημαντική για την παραπέρα ανάπτυξη του τουρισμού στην περιφέρεια. Η ποιοτική αυτή αναβάθμιση περιέχει επιπλέον από την γενική πολιτική ποιότητα και τα παρακάτω στοιχεία:

1. Προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Ένα από τα πιεστικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι τόποι υποδοχής των τουριστών είναι εκείνο της προστασίας του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος. Παρά το γεγονός ότι το πρόβλημα αυτό είναι γενικό, παρουσιάζεται ιδιαίτερα έντονο στον τουρισμό και αυτό γιατί τα φυσικά και πολιτιστικά στοιχεία κάθε τουριστικού τόπου αποτελούν τα στοιχεία έλξης τουριστών και ταυτόχρονα τα μέσα με τα οποία αυτοί θα προσπαθήσουν, στο μέτρο του εφικτού, να ικανοποιήσουν τις τουριστικές τους ανάγκες ή επιθυμίες. Το περιβάλλον αυτό που εμφανίζεται είτε με την μορφή φυσικών δεδομένων, όπως είναι για παράδειγμα παραλίες, θάλασσες, χλωρίδα, πανίδα κ.λ.π., είτε με την μορφή πολιτιστικών δεδομένων, όπως είναι για παράδειγμα αρχαιολογικοί χώροι, αρχιτεκτονικός ρυθμός, λαϊκή τέχνη, τοπικό χρώμα κ.λ.π., πρέπει οπωσδήποτε να διατηρηθεί, αξιοποιηθεί μα πάνω από όλα να συντηρηθεί για να μην καταστραφεί από το χρόνο και κυρίως από παράλογες ενέργειες που συχνά αγγίζουν τα όρια του εγκλήματος. Αναμφίβολα η μόλυνση της ατμόσφαιρας, η ρύπανση της θάλασσας και των ακτών, η αποψίλωση του πράσινου, η αλλοίωση του τοπίου με οποιοδήποτε πρόσχημα, η καταστροφή της πανίδας, η εξαφάνιση παραδοσιακών στοιχείων που συνθέτουν την αισθητική του τόπου χάρη ενός στείρου μοντερνισμού, αποτελούν ανησυχητικά φαινόμενα τα οποία πρέπει να προβληματίσουν τους αρμόδιους παράγοντες τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Κυρίως θα πρέπει να παρθούν μέτρα για την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, που θα συμβάλλουν αποφασιστικά στην διατήρησή του, αλλά ταυτόχρονα και στην αξιοποίησή του χάρη του ανθρώπου, ανεξάρτητα από το αν αυτός έχει την ιδιότητα του τουρίστα ή του μόνιμου κατοίκου σε μια περιφέρεια υποδοχής τουριστών. Σε αυτό θα βοηθήσει οπωσδήποτε και η συνειδητοποίηση από την πλευρά των ανθρώπων ότι η προστασία του περιβάλλοντος στο οποίο ζούν σε μόνιμη ή προσωρινή βάση, συμβάλλει αποφασιστικά στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους και κατ'επέκταση στην βιολογική τους εξισορρόπησης.

2. Η δημιουργία νέων τύπων τουριστικών καταλυμάτων. Με τις νέες συνθήκες που θα διαμορφωθούν μελλοντικά στον τουρισμό, σε ότι αφορά στην σύνθεση του διεθνούς τουριστικού ρεύματος, είναι βέβαιο ότι θα τεθεί θέμα σχετικά με την μορφή των τουριστικών καταλυμάτων. Για τον λόγο αυτό και οι τόποι υποδοχής των τουριστών θα πρέπει να αποφασίσουν αν θα ακολουθήσουν στο μέλλον τον τύπο του παραδοσιακού-κλασσικού ξενοδοχείου ή θα στραφούν προς τα μεγάλα σύνθετης μορφής ξενοδοχειακά συγκροτήματα, που σύμφωνα με τις ενδείξεις που υπάρχουν ανταποκρίνονται περισσότερο στις ανάγκες όχι μόνο του οργανωμένου μαζικού τουρισμού, αλλά και του επιλεκτικού τουρισμού μέχρι ένα σημείο. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι τα μεγάλα ξενοδοχειακά συγκροτήματα εμφανίζουν ορισμένα πλεονεκτήματα, σε ότι αφορά στην διαχείρισή τους, αλλά κυρίως στην μαζική παραγωγή υπηρεσιών φιλοξενίας εκ μέρους τους. Παρόλα αυτά όμως δεν θα πρέπει να διαφεύγει της προσοχής των αρμοδίων για την χάραξη της τουριστικής πολιτικής οργάνων, στο συγκεκριμένο θέμα, ότι με την κατασκευή μεγάλης δυναμικότητας ξενοδοχειακών μονάδων υπάρχει κίνδυνος ο τουρίστας να αιστανθεί έντονα την καταπίεση της προσωπικότητάς του μέσα στην πολυπληθή πελατεία τους και κάτω από τον αυτοματισμό της οργανωμένης διαβίωσης του μαζικά μετακινούμενου τουρισμού. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή εκ μέρους των αρμοδίων οργάνων στις τουριστικές περιφέρειες, ώστε να ανταποκρίνονται στις επιταγές των καιρών και κυρίως να μην δημιουργούν ψυχολογικά και άλλα προβλήματα στην διαβίωση των τουριστών κατά την διάρκεια της προσωρινής διαμονής τους στον τόπο προορισμού.

3. Η βελτίωση των συγκοινωνιών γενικά και ο εκσυγχρονισμός των αεροδρομίων ειδικότερα. Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα που αποσχολεί τους τόπους υποδοχής τουριστών είναι εκείνο που αφορά στις συγκοινωνίες. Όπως είναι γνωστό, ολοένα και περισσότεροι τουρίστες χρησιμοποιούν σαν μεταφορικό μέσο στις τουριστικές τους μετακινήσεις το αεροπλάνο και αυτό κυρίως λόγω της ταχύτητας αλλά και της άνεσης με την οποία πραγματοποιούνται αυτές. Η εξέλιξη τόσο στις αερομεταφορές όσο και στα άλλα συγκοινωνιακά μέσα θα συνεχιστεί και στο μέλλον, με αποτέλεσμα η βελτίωση των συγκοινωνιών και των αεροδρομίων να προβληθεί για το μέλλον ως αναγκαιότητα..

4. Η δημιουργία τουριστικής συνείδησης στις τουριστικές περιφέρειες. Η καλλιέργεια τουριστικής συνείδησης στους τόπους υποδοχής των τουριστών είναι ένα από τα βασικότερα προβλήματα που πρέπει να

αντιμετωπιστούν. Η επιλύση του, ανμφίβολα, θα συμβάλει αποφασιστικά στην αναβάθμιση τόσο των τουριστικών υπηρεσιών όσο και όλων των άλλων που δεν είναι τουριστικές, πλην όμως οι τουρίστες κάνουν ευρύτατα χρήση τους.

ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η άνιση οικονομική ανάπτυξη του ελλαδικού χώρου τους δύο τελευταίους αιώνες είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία εισοδηματικών διαφορών και κατ'επέκταση ανισοτήτων βιοτικού επιπέδου ανάμεσα στις περιφέρειες και το κέντρο. Ο τουρισμός, σήμερα, προβάλλεται σαν μια ιδιαίτερα ελκυστική λύση για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας. Ο τουρισμός επηρεάζει θετικά το εισόδημα, τις συναλλαγματικές εισροές, το ύψος των επενδύσεων, την απασχόληση, το βιοτικό επίπεδο, οδηγεί σε έργα υποδομής, ενισχύει την άμυνα της χώρας, προκαλεί ανακατανομή εισοδήματος ανάμεσα σε κέντρο και περιφέρεια και αντιμετωπίζει το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας, μπορεί να βοηθήσει με την παραπέρα ανάπτυξή του και την επέκτασή του.

Είναι λοιπόν αναγκαίο να δημιουργηθεί πρόγραμμα τουριστικής ανάπτυξης στο οποίο περιέχονται και οι στόχοι στους οποίους θα πρέπει να αποβλέπει, τέτοιοι στόχοι είναι:

1. Η παροχή ενός πλαισίου για την αύξηση του εισοδήματος και κατ'επέκταση του βιοτικού επιπέδου των ανθρώπων που κατοικούν μόνιμα σε ένα τουριστικό προορισμό διαμέσου των οικονομικών οφελειών που προκύπτουν από τον τουρισμό.

2. Η εφαρμογή του κατάλληλου τύπου ανάπτυξης σε ζώνες τουριστικής ανάπτυξης, τουριστικά κέντρα, θέρετρα κ.λ.π. έτσι ώστε να αποφεύγεται η μόλυνση του περιβάλλοντος, η διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας και η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής σε έναν τουριστικό προορισμό.

3. Η συγκοινωνιακή σύνδεση ενός τουριστικού προορισμού με τις σημαντικότερες τουριστικές αγορές και με όσο το δυνατόν περισσότερα συγκοινωνιακά μέσα γίνεται, καθώς επίσης την ανάπτυξη ή και την βελτίωση του εσωτερικού συγκοινωνιακού δικτύου.

4.Εξασφάλιση συνεχούς ροής επενδυτικών κεφαλαίων στην τουριστική οικονομία ενός τουριστικού προορισμού, για την αύξηση, επέκταση, συμπλήρωση και ανανέωση των κτιριακών της εγκαταστάσεων και του λοιπού κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.

5.Η εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που χρειάζεται για την παραγωγή τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών σε έναν τουριστικό προορισμό και την κατάλληλη διαπεδαγωγή του πληθυσμού του ώστε να αποκτήσει τουριστική συνείδηση.

6.Η μεγιστοποίηση της ικανοποίησης ή και της οφέλειας των τουριστών που προκύπτει από την κατανάλωση ή χρήση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών σε δοσμένο τουριστικό προορισμό και χρόνο.

Η ελληνική πολιτεία έχει αναγνωρίσει την σημασία του τουρισμού για την περιφέρεια καθώς και τις περιφέρειες εκείνες που χρειάζονται περισσότερο κίνητρα για την τουριστική τους ανάπτυξη. Παράλληλα, προσπαθεί να αναπτύξει την τουριστική τους δραστηριότητα με την μορφή που ταιριάζει στην εποχή μας ανάλογα με τις προτιμήσεις του σύγχρονου τουρίστα και έτσι ενισχύει τις νέες ή αλλιώς, εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Έτσι νομοθετεί και δίνει κίνητρα προς την παραπάνω κατεύθυνση, ενισχύοντας ανάλογα περισσότερο τις περιοχές εκείνες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη.

Σε αυτό το κλίμα προσαρμοσμένοι οι αναπτυξιακοί νόμοι έχουν χωρίσει την Ελλάδα σε περιφέρειες διαφορετικών συντελεστών επιδοτήσεων επενδύσεων και έτσι ενισχύονται ιδιαίτερα οι περιοχές που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη.

Η επέκταση του τουρισμού με την μορφή των νέων μορφών τουρισμού είναι μια ιδιαίτερα ελκυστική πρόταση. Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού διαφοροποιούν το τουριστικό προϊόν και το προσαρμόζουν σε μια εξειδικευμένη ζήτηση και η διαδικασία αυτή είναι που οδηγεί στην καλύτερη ικανοποίηση των αναγκών του τουρίστα καταναλωτή και δίνει δυναμική ώθηση στην τουριστική οικονομία της περιοχής.

Οι περισσότερο γνωστές και ευρύτερα διαδεδομένες εναλλακτικές μορφές του σύγχρονου τουρισμού οι οποίες μπορούν να λάβουν χώρα με επιτυχία στις περιοχές της Κ. Μακεδονίας αναλύονται στο σχετικό κεφάλαιο.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

Σαν επίλογο αυτής της πτυχιακής εργασίας θέλουμε καταρχήν, να αναφέρουμε τους λόγους που μας ώθησαν να εξετάσουμε τουριστικά και οικονομικά την περιοχή της Κ. Μακεδονίας.

Η διπλή εμπειρία μας, αρχικά ως τουρίστες – καταναλωτές και αργότερα ως σπουδαστές του τμήματος, μας οδήγησε στο συμπέρασμα ότι η συγκεκριμένη περιοχή δεν προβάλλεται, ούτε προωθείται ως τουριστικός προορισμός, όσο άλλες περιοχές της Ελλάδας. Γεγονός που μας κέντρισε να εξετάσουμε τους λόγους που συμβαίνει αυτό.

Απόρροια της έρευνάς μας ήταν ότι η περιοχή προσφέρεται ως τουριστικός προορισμός, εφόσον προσφέρει στον τουρίστα – καταναλωτή ποικίλες επιλογές. Συνεχίζοντας, όμως, είδαμε ότι παρά το γεγονός αυτό, δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή, έτσι ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα, παρά τις προσπάθειες που έγιναν τα τελευταία χρόνια από πολιτεία και ιδιώτες.

Τροχοπέδη στην προσπάθεια εξέλιξης της περιοχής είναι το γεγονός ότι πρόκειται για μια γεωγραφική περιφέρεια, που το κύριο εισόδημά της προέρχεται από την γεωργία και την κτηνοτροφία, σε μικρότερο βαθμό από την βιομηχανία – βιοτεχνία και σε πολύ λίγες περιπτώσεις από τον τουρισμό και αυτό σε ερασιτεχνικό επίπεδο.

Η έλλειψη ενημέρωσης των κατοίκων για τα οικονομικά ωφέλη του τουρισμού προκαλεί την ανασφάλεια των όσων θα μπορούσαν να ασχοληθούν με τον τουρισμό περισσότερο «επαγγελματικά», αφήνοντας ανεκμετάλλευτα τα οικονομικά κίνητρα που προσφέρει το κράτος για την περιφέρεια.

Από την άλλη, η ενασχόληση με τον τομέα αυτό, ατόμων χωρίς την κατάλληλη κατάρτιση οδηγεί στο κυνήγι του εφήμερου κέρδους, προκαλώντας τελικά, την μη ικανοποίηση των αναγκών των τουριστικά μετακινούμενων ατόμων. Φαινόμενο που παρατηρείται βέβαια και στην υπόλοιπη Ελλάδα, χάνοντας ένα μεγάλο ποσοστό ατόμων που θα την προτιμούσαν σαν ένα μόνιμο τουριστικό προορισμό.

Κλίμα ανασφάλειας προκαλεί επίσης, το γεγονός ότι πρόκειται για παραμεθώριο περιοχή σε συνδιασμό με την τρέχουσα πολιτική κατάσταση στα Βαλκάνια.

Εκτός αυτού, η πρόσβαση στην περιοχή είναι μεν σχετικά εύκολη, χρονοβόρα δε. Αυτό συμβαίνει γιατί το αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης είναι το μοναδικό που εξυπηρετεί όλη την Κ.Μακεδονία και το οποίο παραμένει συχνά κλειστό, ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες, λόγω καιρικών συνθηκών. Έτσι, η μόνη δυνατότητα πρόσβασης είναι μέσω οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου, γεγονός που αποθαρρύνει τον τουρίστα να το αποφασίσει.

Εντύπωση μας έκανε το γεγονός ότι πολλές περιοχές της Κ. Μακεδονίας εμφανίζονταν μόνο αναφορικά έως καθόλου στα διαφημιστικά φυλλάδια του ΕΟΤ και στους τουριστικούς οδηγούς, πράγμα που σημαίνει την έλλειψη ουσιαστικής και επαρκούς διαφήμισης.

Έχουν δημιουργηθεί πρότυπα τουριστικών προορισμών, π.χ. ελληνικά νησιά, όχι μόνο στο εξωτερικό, αλλά και στο εσωτερικό, αποκλείοντας στη σκέψη του τουρίστα – καταναλωτή, περιοχές που στην ουσία καλύπτουν τις ίδιες τουριστικές ανάγκες.

Κέντρο της περιφέρειας είναι η Θεσσαλονίκη, η οποία συγκεντρώνει το τουριστικό ενδιαφέρον, π.χ. εκθέσεις, συνέδρια κ.λ.π. και αφήνει στην αφάνεια τους υπόλοιπους νομούς, χωρίς να γίνεται καμία ουσιαστική προσπάθεια για αποκέντρωση.

Το πρόβλημα υπάρχει και θα εξακολουθεί να υπάρχει εφόσον δεν αντιμετωπίζεται σοβαρά η δυνατότητα οικονομικής εκμετάλλευσης της περιοχής, μέσω του τουρισμού. Τόσο η πολιτεία, με τα κίνητρα που προσφέρει, όσο και οι ιδιώτες, με τον τρόπο που θα εκμεταλλευτούν τα κίνητρα αυτά, φέρουν την ευθύνη για την τουριστική προβολή και την οικονομική εξέλιξη της Κ. Μακεδονίας ως ένας τόπος που μπορεί να προκαλέσει το ενδιαφέρον των τουριστών.

Οι βάσεις για να εξελιχθεί η Κ. Μακεδονία σε μια βιώσιμη τουριστική επιχείρηση υπάρχουν και είναι στο χέρι των ιθυνόντων να τις εκμεταλλευτούν ανάλογα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΧ-1

Καθαρά επίπτωση του τουρισμού στο έσοζύγιο πληρωμών

Έτος	Τουριστικές	Δαπάνες σε	Καθαρές εισπράξεις	Καθαρή ωφέλεια	Συναλλαγματικές	Τουριστικές	Συναλλαγματικές	
	εισπράξεις (έκατ.δολ.)	συνάλλαγμα (έκατ.δολ.)	ή καθαρή επίπτωση τουρισμού (έκατ. δολ.)	τουρισμού κατά κεφαλή (δολάρια)	δαπάνες ως % των τουριστ.είσπρ. (δολάρια)	εισπράξεις ανά διανυκτέ-νυκτέρευση ρeuse (δολάρια)	δαπάνη ανά δια νυκτέρευση (δολάρια)	
	(α)	(β)						
1970	193,6	23,95	23,62	169,98	19,33	12,20	25,2	3,08
1971	305,3	31,17	30,35	274,95	31,10	9,94	27,2	2,70
1972	392,7	38,99	38,19	354,51	39,88	9,72	27,9	2,71
1973	514,9	52,60	50,45	464,45	52,02	9,80	32,8	3,21
1974	447,6	64,41	59,46	388,14	43,31	13,28	43,8	5,82
1975	643,6	74,08	71,66	571,94	63,23	11,13	43,4	4,84
1976	823,7	94,37	94,28	729,42	79,57	11,45	39,6	4,53
1977	980,6	114,75	110,58	870,02	93,87	11,28	48,2	5,44
1978	1.326,3	141,66	140,41	1.185,89	126,83	10,59	37,98	5,76

*

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Ου έκτιμήσεις α έχουν γίνει με βάση την τιμολόγηση των καυσίμων (γιά την περίπτωση των ένοικιαζόμενων αυτοκινήτων, των ιδιωτικών αυτοκινήτων, των τουριστικών λεωφορείων, των θαλαμηγών και των ταξί) εκφρασμένη σε όργό πετρέλαιο, ενώ οι έκτιμήσεις β έχουν γίνει με βάση την τιμολόγηση των καυσίμων με την τιμήν της απ'εύθείας εισαγωγής τους.

*

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Στις άλλες στήλες, όταν χροιάζεται, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι έκτιμήσεις α.

Συναλλαγματικές δαπάνες ξένου τουρισμού
(Σε εκατομμύρια δραχμές)

Έτος	Σύνολο συναλλαγματικών δαπανών	Σύνολο τρεχουσών δαπανών	Σύνολο δαπανών άποσβέσεως κεφαλαίου	Από τό σλό- νολο τρεχουσών δαπανών δαπάνες καυσ.	Δαπάνες καυσ- μων ως % του συνόλου των δαπανών	Αποσβέσεις κεφαλαίου ως ποσοστό του συνόλου των δαπανών
1970	708,76	523,31	185,45	243,65	34,38	26,16
1971	910,42	666,77	243,65	305,72	33,58	26,76
1972	1.145,63	834,59	311,42	360,18	31,44	27,15
1973	1.493,46	1.061,08	432,38	458,67	30,71	28,95
1974	1.783,70	1.283,33	500,37	662,43	37,14	28,05
1975	2.313,03	1.728,82	585,01	822,27	35,55	25,29
1976	3.448,66	2.635,00	813,66	1.198,27	34,75	23,59
1977	4.080,61	3.083,37	997,24	1.405,60	34,45	24,44
1978	5.167,07	3.969,40	1.197,67	1.877,55	36,34	23,18

Συμπεράσματα

Φαίνεται λοιπόν ότι οι συνολικές δαπάνες συναλλάγματος για τον ξένο τουρισμό στην Ελλάδα μόλις φτάνουν στο 10-11% των τουριστικών συναλλαγματικών εισπράξεων. "Αν κάθε δέκα δολάρια που δαπανώνται για τον ξένο τουρισμό αποφέρουν ένατό δολάρια σε συνάλλαγμα, τότε ο τουρισμός είναι δραστηριότητα που, τουλάχιστον αξίζει από της πλευράς της καθαρής εισαγωγής συναλλάγματος να υποστηρίζεται.

"Αν σκοπός της οικονομίας είναι να μεγιστοποιήσει την καθαρή κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών και να αποκομίσει το μέγιστο των καθαρών συναλλαγματικών της εισπράξεων, τότε δικαιολογημένα θα πρέπει να ενθαρρύνεται η ανάπτυξη του τουρισμού στο μέγιστο δυνατό, εκτός αν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες άλλες καλύτερες ή εξίσου καλές εναλλακτικές πηγές ξένου συναλλάγματος.

"Από θεωρητική άποψη το όριακό καθαρό όφελος θα έπρεπε να είναι ίσο σε όλες τις διαθέσιμες δραστηριότητες που αποφέρουν ξένο συνάλλαγμα. Δε γνωρίζουμε εδώ την καθαρά επίπτωση άλλων κλάδων ή δραστηριοτήτων στο ισοζύγιο πληρωμών της Ελλάδας και δεν μπορούμε να έχουμε θετικές απόψεις στο θέμα αυτό, στηριζόμενοι σε a priori συλλογισμούς. "Εχουμε τη γνώμη ότι για να εκτιμήσουμε την καθαρή επίπτωση ενός κλάδου δε θα πρέπει να παρασυρθούμε από την άπλη σύγκριση των εισαγωγών και των εξαγωγών συναλλάγματος που εμφανίζονται στατιστικά υπό τον τίτλο του κλάδου αυτού. "Η σύγκριση αυτή δικαιολογείται μόνο όταν οι εισαγωγές προκαλούν τις εξαγωγές ή το αντίθετο. Αυτό σημαίνει ότι οι εισαγόμενες αξίες των εξαγόμενων αγαθών και των υπηρεσιών όλων των κλάδων θα πρέπει να διερευνώνται και να συγκρίνονται από την άποψη της μεγιστοποίησης των καθαρών εσόδων τους. "Εδώ πρόκειται για θέμα που μπορεί να

άποτελέσει αντικείμενο ευρύτερης έρευνας τής έξαγωγικής δραστηριότητας τής Ελλάδας.

Όπωςδήποτε από τόν πίνακα ΙΧ-3 μπορούμε νά πάρουμε μιá ιδέα για τή σχέση τών συναλλαγματικών δαπανών του τουρισμού έναντι τών συνολικών εισαγωγών και τών συνολικών άδηλων πληρωμών τής Ελλάδας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΧ-3

Σύνολο τών συναλλαγματικών δαπανών του ξένου τουρισμού σε σχέση με τίς συνολικές εισαγωγές και τίς άδηλες πληρωμές

Έτος	Σύνολο τών συναλλαγματικών δαπανών του ξένου τουρισμού ως ποσοστό τών :	
	Εισαγωγών	Άδηλων πληρωμών
1970	1,40	8,50
1971	1,57	9,13
1972	1,64	9,00
1973	1,23	8,37
1974	1,25	7,81
1975	1,39	8,81
1976	1,59	11,23
1977	1,62	11,80
1978	1,72	-

Όπως φαίνεται, η συμμετοχή τών συναλλαγματικών δαπανών του ξένου τουρισμού στο σύνολο τών εισαγωγών ή τών άδηλων πληρωμών δέν είναι πολύ μεγάλη. Άλλά όπως είδαμε στο Κεφάλαιο ΙΙΙ, τό ποσοστό του ξένου τουρισμού στις έξαγωγές και στους άδηλους πόρους είναι πολύ σημαντικό. Πράγματι από τόν πίνακα ΙΙΙ-7 φαίνεται ότι οι τουριστικές εισπράξεις αποτελούσαν τό 1978 τό 32,1% τών άδηλων

πόρων της Ελλάδας.

Αλλά η μεγιστοποίηση των καθαρών (θετικών) ωφελειών του ισοζυγίου πληρωμών μπορεί να μην είναι πάντοτε ο ιδεώδης στόχος μιας οικονομίας. Η αυτάρκεια σε βασικά αγαθά και η αυτοδύναμη ανάπτυξη είναι έννοιες-κλειδιά της σύγχρονης πολιτικής οικονομίας.

Αλλά η Ελλάδα μπορεί να επωφεληθεί από το μέγεθος της και τη γεωγραφική της θέση ως τριπλής γέφυρας μεταξύ Δυτικής Ευρώπης, Ανατολικής Ευρώπης και Μέσης Ανατολής και Αφρικής.

Αν και ο καθηγητής Weintraub χαρακτηρίζει την Ελλάδα ως μια "μετρίως κλειστή οικονομία"¹, η χώρα οικονομικά, πολιτικά και στρατηγικά συνδέεται πάρα πολύ με τη Δύση. Η περιορισμένη εξαγωγική ικανότητα της οικονομίας και η υψηλή εισοδηματική ελαστικότητα των εισαγωγών της Ελλάδας προσδίδουν στην χώρα σημαντική συναλλαγματική εξάρτηση από τους άδηλους πόρους και την είσοδο ιδιωτικών και κρατικών κεφαλαίων². Η βιομηχανική βάση της οικονομίας δεν είναι πολύ ισχυρή, επειδή η εγχώρια αγορά είναι περιορισμένη, το τεχνολογικό επίπεδο σχετικά χαμηλό και η οργάνωση της βιομηχανίας ανεπαρκής. Αυτοί ακριβώς είναι οι λόγοι που επίσημα προβάλλονται για την ενθάρρυνση της εισαγωγής ξένων κεφαλαίων³. Η ανισορροπία του εμπορικού ισοζυγίου είναι η κυριότερη δυσχέρεια του εξωτερικού τομέα της οικονομίας. Η ανισορροπία του εμπορικού

1. Sydney Weintraub, "The Price Level in the Open Economy", Kyklos, vol. 30, 1977, Fasc. I, σελ. 22-37.

2. Diomedes D. Psilos, "Postwar Economic Problems in Greece", στην έκδοση Economic Development Issues: Greece, Israel, Taiwan and Thailand, by Committee for Economic Development (New York: Frederick A. Praeger, 1968), σελ. 1-77.

3. Business and Government in Southern Europe (Έκδοση E.I.U., London), September 1977, σελ. 36-41.

ισοζυγίου (είσαγωγές > εξαγωγές) έχει τετραπλασιαστεί μεταξύ 1971 και 1978¹. Οι μακροχρόνιες επενδύσεις στη βαριά βιομηχανία δεν είναι προτιμήσιμες, γιατί οι Έλληνες επιχειρηματίες είναι συνηθισμένοι στις ναυτιλιακές και τις έμπορικές επιχειρήσεις, όπου ο χρόνος ανακτήσεως του κεφαλαίου είναι 2-3 χρόνια². Το έλλειμμα του έμπορικού ισοζυγίου πρέπει να καλύπτεται από τις εξαγωγές υπηρεσιών και από έμβάσματα Ελλήνων εργατών, επιχειρηματιών και επαγγελματιών του εξωτερικού. Η διαχείριση του ισοζυγίου πληρωμών αποτελεί για την Ελλάδα όχι μόνο οικονομικό στόχο, αλλά και κρατική αναγκαιότητα.

Έν πάση όμως περιπτώσει τα αποτελέσματά μας αφορούν στη μετρήσιμη επίπτωση του τουρισμού στο ισοζύγιο πληρωμών, δηλαδή στις επίσημες εισπράξεις και τις πραγματικές δαπάνες σε ξένο συνάλλαγμα που προκαλούνται από τον ξένο τουρισμό. Μπορεί να υπάρχουν και άλλες επιπτώσεις, οι οποίες όμως δεν είναι δυνατό να εκτιμηθούν ποσοτικά, ούτε και να προσδιοριστεί θετικά ή κατεύθυνση προς την οποία δρούν. Ένας σημαντικός παράγοντας της αδυναμίας αυτής είναι η επίδραση της διεθνούς μιμήσεως, που αποκτά ιδιαίτερη σημασία όταν σε μιά χώρα μέ 9 περίπου εκατομμύρια κατοίκους έρχονται κάπου 4,5 εκατομμύρια τουρίστες και κινούνται στις ίδιες σχεδόν κεντρικές περιοχές όπου διακινούνται ισάριθμοι έως ντόπιοι τουρίστες κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου αιχμής.

Η επίδραση της διεθνούς μιμήσεως επηρεάζει τα καταναλωτικά πρότυπα (και τα υψηλά ή τα χαμηλά ποσοστά αποταμιεύσεως), όπως

1. Main Economic Indicators O.E.C.D., June 1975, σελ. 88-90, και Aug. 1979, σελ. 104-107.

2. Basil Caplan, "Greece gears up for Growth", The Banker, April 1977, σελ. 59-62.

καί τίς παραγωγικές δραστηριότητες. Από άποψη ισοζυγίου πληρωμών ή επίδραση αυτή είναι άρνητική, άν ή μεταβολή τών καταναλωτικών συνηθειών είναι μόνιμη, άν οδηγεί σέ είσαγωγή άγαθών καί άν τά άγοθά δέν παράγονται ή δέν είναι δυνατό νά παραχθοϋν από τήν έγχώρια παραγωγική διαδικασία ούτε μακροχρονίως, ή δέ χρηματοδότηση τών άρνητικών επιπτώσεων δέν μπορεί νά έξασφαλιστεϊ μέ οποιοδήποτε άλλο τρόπο¹. Αν όμως ή επίδραση τής μιμήσεως προκαλεί μεγαλύτερη προσφορά παραγωγικής προσπάθειας καί συνεπώς αύξημένο είσόδημα, τότε τά άρχικά αύξημένα καταναλωτικά πρότυπα τελικά αύτοχρηματοδοτοϋνται έξολοκλήρου ή μερικά². Δέν είναι δυνατό νά έκτιμηθεϊ ποσοτικά τό τελικό αποτέλεσμα τής επιδράσεως τής μιμήσεως που προκαλεί ό τουρισμός στήν Ελλάδα. Υπάρχουν όμως σοβαρές ένδείξεις ότι κατά τά τελευταία χρόνια οι είσαγωγές στήν Ελλάδα "μή ούσιωδών" "πολυτελών" άγαθών αύξήθηκαν μέ ρυθμό πενταπλάσιο από τό ρυθμό αύξήσεως τών είσαγωγών γενικά³.

Σέ σύγκριση μέ τό είσόδημα τά ελληνικά πρότυπα καταναλώσεως είναι πολύ ύψηλά, σχεδόν στό επίπεδο τών άλλων χωρών τής Δυτικής Εύρώπης. Είναι δύσκολο νά ποϋμε όμως άν αυτό όφείλεται στόν ξένο τουρισμό ή άν είναι γενικό φαινόμενο ύψηλής ελαστικότητας τής ζη-

1. George C. Kottis, "The International Demonstration Effect as a Factor Affecting Economic Development", Kyklos, vol. XXIV, 1971, Fasc. 3, σελ. 455-471.
2. George C. Kottis, "The Imitation of Consumption Patterns and the Supply of Domestic Savings in Developing Areas: A Theoretical Approach", Rivista Internazionale de Scienze Economiche e Commerciali, Anno XIX -1972- No 8, σελ. 725-732.
3. The Times, December 15, 1977, "Special Report on Greece". Βλ. ίδίως τό άρθρο του "M.M.", όπου ό πρωθυπουργός καί ό διοικητής τής Τρόπεζας τής Ελλάδας αναφέρονται νά υποστηρίζουν τίς παραπάνω άπόψεις.

τήσεως στα μεσαία επίπεδα εισοδήματος.

Υποστηρίζεται επίσης ορισμένες φορές ότι η ανάπτυξη του ξένου τουρισμού σε μία χώρα αποτελεί κίνητρο για τους γηγενείς να ταξιδεύουν στο εξωτερικό. Στην πραγματικότητα όμως η ύπαρξη μόνο κινήτρου δεν είναι αρκετή. Η ζήτηση για ταξίδια στο εξωτερικό εξαρτάται βασικά από το εισόδημα και από τη δυνατότητα που έχουν οι εργαζόμενοι να πάρουν άδεια με αποδοχές, δηλαδή από παράγοντες προσφοράς περισσότερο παρά ζήτησεως. Αποφύγαμε να χρησιμοποιήσουμε στοιχεία σχετικά με τους Έλληνες που πηγαίνουν ως τουρίστες στο εξωτερικό, καθώς και με τις δαπάνες τους που αντισταθμίζουν τις εισπράξεις που αποφέρει ο ξένος τουρισμός στην Ελλάδα, γιατί δεν υπάρχουν επιχειρήματα που να δικαιολογούν μια τέτοια σύγκριση.

Είδαμε ως τώρα ότι οι ξένοι τουρίστες αποτελούν ουσιαστική πηγή εισαγωγής συναλλάγματος στην Ελλάδα. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι είναι και ο μοναδικός ή εστω ο κυριότερος λόγος για να συνεχιστεί η ανάπτυξη του τουριστικού κλάδου. Η επίδραση στο ισοζύγιο πληρωμών είναι μία από τις πιο σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις του τουρισμού, αλλά είναι όμως και μία μόνο ανάμεσα σε πλήθος άλλες. Η συνολική επίπτωση στην οικονομία, μέσω της παραγωγής περισσότερου εισοδήματος, της δημιουργίας περισσότερων ευκαιριών απασχολήσεως, της διαφοροποίησεως της οικονομίας γενικά και των κλάδων προς νέα διάρθρωση, της συγκεντρώσεως ή της διασποράς του οικονομικού πλούτου και των εισοδημάτων και πλήθους άλλων παραγόντων μπορεί να είναι πολύ πιο σημαντική και να υπερκαλύπτει τα όφελη που προσφέρονται από την άποψη του ισοζυγίου πληρωμών και μόνο.

Αλλά ακόμα και όλες οι οικονομικές επιπτώσεις, εκτιμημένες εξαντλητικά (αν αυτό ήταν ποτέ δυνατό), δε θα ήταν αρκετές

για να δώσουν το τελικό επιχείρημα υπέρ ή κατά του τουρισμού στην Ελλάδα ή όπουδήποτε άλλο. Οι κοινωνικές, οι περιβαλλοντολογικές και οι πολιτιστικές επιπτώσεις του τουρισμού, ή επίδρασή του στις ήθικες αξίες της παρούσας και των μελλοντικών γενεών, στις απόψεις για τη ζωή, την κοινωνία και τη θρησκεία και η γενική επίδρασή του στην αστικοποίηση, στη μόλυνση του περιβάλλοντος, στην κυκλοφοριακή συμφόρηση κλπ., και κατά συνέπεια στην κατεύθυνση των πόρων που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη, όλες αυτές οι επιδράσεις είναι εξίσου αποφασιστικές.

Στην Ελλάδα η επίσημη άποψη που επικρατεί είναι ότι οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις είναι μικρές¹. Αλλά οι ανεξάρτητες απόψεις των νέων είναι διαφορετικές από εκείνες του προέδρου του Ε.Ο.Τ. Οι αντιδράσεις κατά του τουρισμού, στηριζόμενες στα παραπάνω επιχειρήματα, είναι έκδηλες².

Αν θεωρηθεί ως δεδομένο ότι το κριτήριο του ισοζυγίου πληρωμών είναι το πιο σημαντικό και το πιο αποφασιστικό, ή πραγματική ανάπτυξη του τουρισμού πρέπει να συσχετίζεται με την απορροφητική ικανότητα της Ελλάδας και με τις μελλοντικές προοπτικές ανάπτυξεως. Η απορροφητική ικανότητα σχετίζεται με τη συγκέντρωση του τουρισμού στις αστικές περιοχές. Η Αθήνα άρχισε να έχει προβλήματα κρίσιμων αρνητικών οικονομικών κατά την τελευταία δεκαετία

1. George D. Daskalakis, "Tourism and its Effect on the Greek Economy", World Travel, No 131 June-Aug. 1976, σελ. 7-13. Βλ. επίσης συνέντευξη του κ. Δασκαλάκη (προέδρου του ΕΟΤ) προς τον ανταποκριτή της εφημερίδας Athens News, που δημοσιεύτηκε στα φύλλα της 23 και 24 Ιουνίου 1977.

2. Mary Anne Weaver, "City of Gods Chokes on the 20th Century", International Herald Tribune, January 7-8, 1978.

καί ἡ κατάσταση χειροτερεύει¹. Ἡ ἀποκέντρωση μπορεῖ νά βοηθήσει τήν περιφερειακή ἀνάπτυξη καί νά αὐξήσει τήν ἀπορροφητική ικανότητα τοῦ τουρισμοῦ. Ἀπό τήν πλευρά τῆς ζήτησεως ἑλληνικῶν τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν οἱ προοπτικές ἀναπτύξεως εἶναι θετικές. Κατά τίς ἐκτιμήσεις τοῦ καθηγητῆ Παρασκευόπουλου ἡ εἰσοδηματική ἐλαστικότητα τῆς ἐξωτερικῆς ζήτησεως τουριστικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἑλλάδας καί τῆς Ἰσπανίας εἶναι μεγαλύτερη ἀπό 2². Πραγματικά τό μερίδιο τῆς Ἑλλάδας στή συνολική τουριστική κίνηση (πρός τό ἐξωτερικό) τῶν κατοίκων τῶν κυριότερων χωρῶν πού δημιουργοῦν τουρισμό εἶναι ἀκόμα πολύ μικρό, ἐνῶ καί τό ὑψηλότερο ποσοστό πού παρουσιάζει Δυτική χώρα -ἡ Δανία- ἦταν μόλις 3,36% στό διάστημα 1973-1976³.

Ἀφήνοντας λοιπόν κατά μέρος τούς ὑπόλοιπους οἰκονομικούς καί κοινωνικούς παράγοντες μποροῦμε νά συμπεράνουμε ὅτι, ὅπως φαίνεται καί ἀπό τίς ἐκτιμήσεις μας, ὁ ξένος τουρισμός ἔχει ἀποτελέσει καθαρά εὐνοϊκό παράγοντα σημαντικῆς τάξεως γιά τό ἑλληνικό ἴσοζύγιο πληρωμῶν. Ὁ κλάδος αὐτός, ἀνεξάρτητα ἀπό τό ἐπίπεδο τοῦ ἀριστοῦ παραγωγικοῦ δυναμικοῦ του, μπορεῖ νά ἀναπτυχθεῖ ἀκόμα περισσότερο.

Δύο ἀκόμα τελευταῖες παρατηρήσεις θά πρέπει νά γίνουν ὡς πρὸς τά πρακτικά συμπεράσματα τῆς μελέτης μας γιά τόν τουρισμό τῆς Ἑλλάδας.

-
1. G.A. Gutenschwager, Awareness Culture and Change: A Study of Modernization in Greece (1969) (Michigan: University Microfilms).
 2. George Paraskevopoulos, An Econometric Analysis of International Tourism (Athens: Centre of Planning and Economic Research, 1977), σελ. 32.
 3. World Tourism Organization, World Travel Statistics 1976. "Destinations".

Πρώτο, ότι τά αποτελέσματα που παρουσιάζονται σ'αυτή δέν έχουν τήν ακρίβεια που είναι απαραίτητη για έπιστημονική πρόβλεψη, ακόμα και στό πλαίσιο μιās έπιστήμης όπως είναι ή οικονομική και ή στατιστική.

Ή έλλειψη στοιχείων μās έμπόδισε σχεδόν σέ κάθε περίπτωση νά διενεργήσουμε έρευνες αυτού του είδους. Πιστεύουμε ότι άναζήτηση τών πηγών και έν συνεχεία έκτίμηση τών συναλλαγματικών δαπανών που συνεπάγεται ή παροχή όλων τών βασικών τουριστικών υπηρεσιών στό μικρότερο δυνατό κλαδικό επίπεδο για πρώτη φορά γίνεται στήν Ελλάδα.

Έπίσης ή έλλειψη επίσημης υποστήριξως περιόρισε ακόμα περισσότερο τήν προσπάθειά μας. Όντας όμως ή πρώτη προσπάθεια στήν περίοδο αυτή, μπορεί νά προκαλέσει τό ένδιαφέρον και άλλων έρευνητών, για νά κάνουν κι αυτοί τίς εκτιμήσεις τους, βελτιώνοντας τίς υποθέσεις που έχουν τεθει έδω, τίς έννοιες και τίς καλυπτόμενες δραστηριότητες.

Δεύτερο, τό μεγάλο άνεξερεύνητο πεδίο τής έπιπτώσεως του τουρισμού στό ελληνικό ίσοζύγιο πληρωμών και στήν ελληνική οικονομία πρέπει νά προκαλέσει άμεση θετική αντίδραση τής ελληνικής κυβερνήσεως. Θα πρέπει νά ζητηθει από τίς βασικές τουριστικές δραστηριότητες, όπως είναι τά ξενοδοχεία, τά γραφεία ένοικιάσεως αυτοκινήτων, οι εταιρείες οργανώσεως κρουαζιερών, τά τουριστικά γραφεία κλπ., νά συγκεντρώνουν, πάνω σέ μόνιμη βάση, τά απαραίτητα στοιχεία, τηρώντας και τά κατάλληλα στατιστικά δελτία.

Ό Ε.Ο.Τ. έχει ήδη υπηρεσία άναπτύξεως και προγραμματισμού, που μπορεί νά συγκεντρώνει κατά κανονικά διαστήματα τέτοια στοιχεία για τίς τουριστικές υπηρεσίες που παρέχονται στήν Ελλάδα.

Ή Έθνική Στατιστική Ύπηρεσία τής Ελλάδας και ό Ε.Ο.Τ. μπο-

ρούν νά επέκτεινουν τίς δραστηριότητές τους πρός αὐτή τήν κατεύθυνση.

Ἡ ἀποτελεσματικότητα ἐνός ὀργανισμοῦ δέν ἔγκειται μόνο στήν επέκταση τῆς δραστηριότητάς του, ἀλλά καί στήν ἐμφάνιση τῆς οὐσιαστικότητας τῶν ὑπηρεσιῶν του, μέ βάση τά καθαρά ὀφέλη πού προσπορίζει στήν οἰκονομία καί τό κοινωνικό σύνολο. Περισσότερο ἀπ' ὅλα χρειάζεται μιά ἔρευνα γιά τίς καταναλωτικές δαπάνες τῶν τουριστῶν, καθώς καί μιά διερεύνηση τῆς προελεύσεως τῶν ἀγαθῶν πού ἀγοράζουν οἱ τουρίστες.

Τό κράτος μπορεῖ νά αὐξήσει τίς καθαρές εὐνοϊκές ἐπιπτώσεις τοῦ ξένου τουρισμοῦ ἀκόμα περισσότερο, μειώνοντας ἢ καταργώντας τελείως τίς εἰδικές ἐπιδοτήσεις καί ἐξοικονομώντας ὅσο τό δυνατό περισσότερο τά χρησιμοποιούμενα καύσιμα. Πιο πολύ ἀπ' ὅλα ὅμως θά πρέπει νά ἀναπτυχθεῖ ἡ ἐγχώρια βιομηχανία κατασκευῆς πλοίων καί λεωφορείων. Ἀλλά γενικότερα ἕνα βασικό μακροχρόνιο πρόγραμμα γιά τήν αὐξηση τῆς ἀπορροφητικῆς ἰκανότητας τῶν τουριστῶν στήν Ἑλλάδα προϋποθέτει ἔρευνα σέ ὅλα τά ἐπίπεδα - οἰκονομικά ἢ ἄλλα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ-1

Συνολικές εισπράξεις από τουρισμό, εξαγωγές και
άδηλους πόρους
(Έκατομμ. δολάρια)

Έτος	Τουριστικές εισπράξεις	Σύνολο εξαγωγών	Σύνολο άδηλων εισπράξεων	Σύνολο εισπράξεων τρέχουσων συναλλαγών
1960	49,3	208,6	273,2	481,8
1961	62,5	234,3	319,6	553,9
1962	76,0	242,6	379,6	622,2
1963	95,4	295,9	454,3	750,2
1964	90,9	308,4	479,5	787,9
1965	107,6	330,9	549,4	880,3
1966	143,4	403,5	635,9	1.039,4
1967	126,8	452,6	659,0	1.111,6
1968	120,3	464,9	719,0	1.183,9
1969	149,5	530,3	788,3	1.318,6
1970	193,6	612,2	949,2	1.561,4
1971	305,3	624,8	1.292,3	1.917,1
1972	392,7	835,4	1.605,9	2.441,3
1973	514,9	1.230,5	2.195,4	3.425,9
1974	447,6	1.774,1	2.399,0	4.173,1
1975	643,6	2.029,9	2.725,1	4.755,0
1976	823,7	2.227,5	3.023,8	5.251,3
1977	980,6	2.522,4	3.497,3	6.019,7
1978	1.326,3	2.998,5	4.126,6	7.125,1

Πηγή: Μηνιαίο Στατιστικό Δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδας.

ΠΙΝΑΚΑΣ III-2

Ρυθμός αύξησης εισπράξεων από τουρισμό, εξαγωγές
καί άδήλους πόρους

Έτος	Τουριστικές εισπράξεις. Ποσοστά αύξησης έναντι προηγ. έτους	Έξαγωγές. Ποσοστά αύξησης έναντι προηγούμενου έτους	Άδηλος εισπράξεις. Ποσοστά αύξησης έναντι προηγ. έτους	Εισπράξεις τρεχουσών συναλλαγών. Ποσοστά έναντι προηγούμενου έτους
1960	18,3	- 1,8	15,2	7,1
1961	26,8	12,3	17,0	15,0
1962	21,6	3,5	18,8	12,3
1963	25,5	22,0	19,7	20,6
1964	- 4,7	4,2	5,6	5,0
1965	18,4	7,3	14,6	11,7
1966	33,3	21,9	15,7	18,1
1967	-11,6	12,2	3,6	7,0
1968	- 5,1	2,7	9,1	6,5
1969	24,3	14,1	9,6	11,4
1970	29,5	15,4	20,4	18,4
1971	57,7	2,1	36,2	22,8
1972	28,6	33,7	24,3	27,3
1973	31,1	47,3	36,7	40,3
1974	-13,1	44,1	9,3	21,8
1975	43,8	14,4	13,6	13,9
1976	28,0	9,7	11,0	10,4
1977	19,0	13,2	15,7	14,6
1978	35,3	18,9	18,0	18,4
Μέσος όρος	21,4	15,6	16,5	15,9
Πρότυπη απόκλιση	18,0	13,2	8,5	8,3
Συντελεστής διακυμάνσης.	84,1%	84,6%	51,5%	52,2%

ΠΙΝΑΚΑΣ III-3

Τουριστικές εισπράξεις και άλλα επιλεγμένα συναλλαγμα-
τοφόρα κονδύλια
(Σε εκατομμ.δολλάρια)

Έτος	Τουριστικές εισπράξεις	Τρόφιμα και ποτά	Κικινός	Προϊόντα βιομηχανίας και χειροτεχνίας	Μεταφορές	Μεταναστευτικά έμβασματα
1960	49,3	57,5	72,4	7,8	76,5	90,5
1961	62,5	60,4	80,7	8,3	102,1	107,5
1962	76,0	69,8	68,0	14,7	108,7	139,1
1963	95,4	71,5	127,8	15,1	125,3	168,1
1964	90,9	79,7	117,7	21,3	147,2	176,8
1965	107,6	103,7	111,2	33,8	163,8	206,9
1966	143,4	133,4	120,1	53,9	182,5	235,0
1967	126,8	148,4	125,1	81,3	214,4	232,1
1968	120,3	150,5	104,6	117,7	243,2	234,4
1969	149,5	150,9	94,1	177,4	244,0	277,3
1970	193,6	174,8	101,9	226,7	276,9	344,6
1971	305,3	187,4	94,7	215,5	369,2	469,7
1972	392,7	224,5	116,8	333,9	435,6	575,3
1973	514,9	346,9	88,3	543,2	600,1	735,4
1974	447,6	374,3	158,4	975,0	867,1	673,5
1975	643,6	511,0	168,0	1.069,2	844,8	781,6
1976	823,7	542,2	161,7	1.233,8	914,1	803,2
1977	980,6	666,2	154,6	1.407,6	1.126,6	924,8
1978	1.326,3	724,5	186,4	1.772,4	1.177,2	984,4

Πηγή: Μηνιαία Στατιστικά Δελτία και Ετήσιες Εκθέσεις της Τράπεζας της Ελλάδας.

ΠΙΝΑΚΛΣ ΙΙΙ-4
Ποσοστιαία κατανομή τουριστικῶν εἰσπράξεων
κατά περιοχές προελεύσεως

Έτος	Εὐρωπαϊκές χώρες μέλη ΟΟΣΑ	Βόρεια 'Αμερική	Λοιπές χώρες	Σύνολο
1962	45,5	48,0	6,5	100
1963	48,4	45,3	6,3	100
1964	44,8	49,6	5,6	100
1965	45,3	49,1	5,6	100
1966	46,9	50,0	3,1	100
1967	52,8	44,1	3,1	100
1968	38,0	58,2	3,8	100
1969	33,8	63,1	3,1	100
1970	37,8	59,5	2,7	100
1971	40,3	56,9	2,8	100
1972	45,4	51,7	2,9	100
1973	51,2	44,9	3,9	100
1974	48,6	46,1	5,3	100
1975	51,7	44,3	4,0	100
1976	51,1	44,7	4,2	100
1977	50,0	45,4	4,6	100

Π η γ ή: OECD: Tourism Policy and International Tourism (Annual).

Παρατήρηση: Τά ποσοστά ἔχουν ὑπολογιστεῖ βάσει τῶν εἰσπράξεων σέ συνάλλαγμα, πού ὁμαδοποιοῦνται κατά περιφέρειες ἀνάλογα μέ τό νόμισμα. Ἔτσι, οἱ περιφέρειες μπορεῖ νά μήν ἀντιστοιχοῦν ἀπόλυτα μέ τίς χώρες προελεύσεως τῶν ἐπισκεπτῶν.

ΠΙΝΑΚΑΣ III-5

Τουριστικές εισπράξεις ανά τουριστική
άφιξη και διανυκτέρευση

Έτος	Τουριστικές εισπράξεις ανά άφιξη	Τουριστικές εισπράξεις ανά διανυκτέρευση
1960	143,4	-
1961	142,0	-
1962	140,4	-
1963	141,8	-
1964	134,9	-
1965	127,0	-
1966	143,7	-
1967	149,3	-
1968	136,8	-
1969	131,2	21,1
1970	137,6	25,2
1971	154,1	27,2
1972	161,2	27,9
1973	180,9	32,8
1974	228,8	43,8
1975	226,7	43,4
1976	214,2	39,6
1977	237,2	48,2
1978	281,8	37,98

Παρατήρηση: Στις τουριστικές άφίξεις περιλαμβάνονται και οι Έλληνες τουρίστες πού διαμένουν μόνιμα στο έξωτερικό. Για τα έτη 1977 και 1978, για τα όποια δέν υπάρχουν στοιχεία τής κατηγορίας αυτής, χρησιμοποιήσαμε τα στοιχεία του 1976, υποθέτοντας ότι δέν παρατηρήθηκε μεταβολή.

1977.¹ Μπορούμε νά συγκρίνουμε τούς ρυθμούς αυτούς μέ τούς όνομαστικούς καί νά έκτιμήσουμε, γιά τά δεδομένα χρόνια, τό καθαρά νομισματικό/πιληθωριστικό μέρος τών όνομαστικών τουριστικών εισπράξεων. Αυτό μπορεί νά γίνει άν έκφράσουμε τά πραγματικά έσοδα ώς ποσοστό τών χρηματικών έσόδων καί αφαιρέσουμε τά πρώτα από τό έκατό. Τό υπόλοιπο θά αποτελεῖ τό χρηματικό στοιχεῖο.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ-6

Νομισματικό μέρος τών τουριστικών εισπράξεων

Έτος	Τουριστικές εισπράξεις (όνομαστικές) έκατομμύρ. δολάρ.	Μεταβολή έναντι προηγ. έτους -όνομαστ. (ποσοστό)	Μεταβολή έναντι προηγ. έτους -πραγματ. (ποσοστό)	Τουριστικές εισπράξεις (πραγματικές) έκατομμύρ. δολάρ.	Νομισματικό μέρος όνομαστικ. εισπράξεων (ποσοστό)
1972	392.7	+ 28.6	+ 23.2	376.1	4.2
1973	514.9	+ 31.1	+ 12.5	423.2	17.8
1974	447.6	- 13.1	- 32.5	285.6	36.2
1975	643.6	+ 43.8	+ 34.8	385.0	40.2
1976	823.7	+ 28.0	+ 31.8	507.5	38.4
1977	980.6	+ 19.1	+ 6.3	539.4	45.0

Π η γ έ ς : Έλληνικός Όργανισμός Τουρισμοῦ.

OECD, Tourism Policy and International Tourism, 1978.

Τό αποτέλεσμα παρουσιάζεται στον πίνακα ΙΙΙ-6. Έκτός από τό έτος 1976, οί πραγματικοί αριθμοί αύξήσεως είναι πολύ χαμηλότεροι από τούς όνομαστικούς. Στή στήλη τών πραγματικών τουριστικών εισπράξεων έχουν επανεκτιμηθεῖ οί εισπράξεις μέ βάση τούς πραγματικούς ρυθμούς μεταβολής. Συγκρίνοντας τίς πραγματικές μέ τίς όνομαστικές τουριστικές εισπράξεις έχουμε στήν τελευταία στή-

1. O.E.C.D., Tourism Policy and International Tourism, 1978, σελ. 60, πίνακας T.III.5.

ΠΙΝΑΚΑΣ III-7

Μερίδια τουριστικών εισπράξεων στις τρέχουσες συναλλαγές

Έτος	Τουριστικές εισπράξεις ως ποσοστό των συνολικών αδήλων εισπράξεων	Τουριστικές εισπράξεις ως ποσοστό των συνολικών τρεχουσών συναλλαγών
1960	18,0	10,2
1961	19,6	11,3
1962	20,0	12,2
1963	21,0	12,7
1964	19,0	11,5
1965	19,6	12,2
1966	22,6	13,8
1967	19,2	11,4
1968	16,7	10,2
1969	19,0	11,3
1970	20,4	12,4
1971	23,6	15,9
1972	24,5	16,1
1973	23,5	15,0
1974	18,7	10,7
1975	23,6	13,5
1976	27,2	15,7
1977	28,0	16,3
1978	32,1	18,6

Πηγή: Πίνακας III-1.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ-8

Τουριστικές εισπράξεις στο έθνικό εισόδημα και στο άκαθάρ-
ριστο έγχώριο προϊόν :

Έτος	Τουριστικές εισπράξεις %	
	Στό έθνικό εισόδημα	Στό άκαθαρίστο έγχώριο προϊόν (σέ αγοραίες τιμές)
1960	1,6	1,4
1961	1,8	1,6
1962	2,1	1,8
1963	2,4	2,0
1964	2,0	1,7
1965	2,1	1,8
1966	2,6	2,2
1967	2,1	1,8
1968	1,8	1,5
1969	2,0	1,7
1970	2,4	1,9
1971	3,3	2,8
1972	3,7	3,1
1973	3,7	3,2
1974	2,8	2,4
1975	3,7	3,1
1976	4,3	3,2
1977	4,5	3,8
1978	5,1	4,2

Π η γ ή: Στοιχεῖα από Έθνικούς Λογαριασμούς τῆς Ελλάδας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Περιοδικό ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ, Σεπτέμβρης '99
- Περιοδικό ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ, Φεβρουάριος '98
- Περιοδικό ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ (ένθετο Μακεδονία-Θράκη), Μάϊος '99
- Περιοδικό ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, 1995
- Περιοδικό BUSINESS ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, Οκτώβριος '98
- Περιοδικό ΔΙΑΚΟΠΕΣ, καλοκαίρι '95
- Περιοδικό ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, Φεβρουάριος '99
- Περιοδικό ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ
- Εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
- TTG GREECE, 1η Μαΐου '99
- Εγκυκλοπαίδεια ΕΛΛΑΔΙΚΗ
- Εγκυκλοπαίδεια ΠΑΠΥΡΟΣ ΛΑΡΟΥΣ ΜΠΡΙΤΑΝΙΚΑ
- Εγκυκλοπαίδεια ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, 1993-1994, 1994-1995
- Νίκος Γ. Ηγουμενάκης: «Τουριστική Πολιτική», Αθήνα 1997
- Αθανασίου Δ. Τσιμπουκή: «Οι νέοι θεσμοί της διοίκησης και της Ελληνικής αγοράς στην Ευρώπη του Μάαστριχ και της Λευκής Βίβλου», Αθήνα 1995
- Πτυχιακή Εργασία «Η επέκταση και παραπέρα ανάπτυξη του τουρισμού σαν συμβολή στην αντιμετώπιση του περιφερειακού προβλήματος της χώρας μας», Π. Παρασκευάς
- Πτυχιακή Εργασία «Ολυμπιακοί Αγώνες 2004», Α. Παναγιωτόπουλος-Γ. Χλωρός
- Διαφημιστικά φυλλάδια ΕΟΤ, Ιούνιος '95, Μάϊος '96, Σεπτέμβριος '98
- Φυλλάδια Νομαρχειακής Αυτοδιοίκησης Νομών Πέλλας, Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Πιερίας, Ημαθίας, Σερρών, Κιλκίς
- ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ –Αναπτυξιακός Νόμος 2601/98 (ΦΕΚ 81/Α/15.4.98)
- INTERNET: ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ, 22.10.99